

Izdevums
latviešu valodā

Informācija un paziņojumi

64. gadagājums

2021. gada 10. novembris

Saturs

EIROPAS PARLAMENTS

2020.–2021. GADA SESIJA

2021. gada 18.–21. janvāra sēdes

PIENĒMTIE TEKSTI

I Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi

REZOLŪCIJAS

Eiropas Parlaments

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

2021/C 456/01	Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija par Eiropas apcietināšanas ordera un nodošanas procedūru starp dalībvalstīm īstenošanu (2019/2207(INI))	2
2021/C 456/02	Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija Vienotā tirgus stiprināšana: pakalpojumu brīvas aprites nākotne (2020/2020(INI))	14
2021/C 456/03	Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija par efektīva politiskā ieguldījuma nodrošināšanu, īstenojot Eiropas Kultūras mantojuma gadu (2019/2194(INI))	24
2021/C 456/04	Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija par mākslīgo intelektu: jautājumi par starptautisko tiesību interpretāciju un piemērošanu, ciktāl tas skar Eiropas Savienības civilās un militārās izmantošanas jomu, un par valsts varu ārpus krimināltiesību darbības jomas (2020/2013(INI))	34
2021/C 456/05	Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija par Eiropas Transporta tīkla (TEN-T) vadlīniju pārskatīšanu (2019/2192(INI))	47

2021/C 456/06	Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija par Eiropas Savienības tiesību aktu piemērošanas pārraudzību 2017., 2018. un 2019. gadā (2019/2132(INI))	56
2021/C 456/07	Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija par 2020. gada ziņojumu par kopējās ārpolitikas un drošības politikas īstenošanu (2020/2206(INI))	64
2021/C 456/08	Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija par 2020. gada ziņojumu par kopējās drošības un aizsardzības politikas īstenošanu (2020/2207(INI))	78
2021/C 456/09	Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija par 2019. gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā (2020/2208(INI))	94
Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris		
2021/C 456/10	Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par savienojamību un ES un Āzijas attiecībām (2020/2115(INI))	117
2021/C 456/11	Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par zivju krājumu apmēra palielināšanu jūrās: pasākumi, ar ko tiku veicināta krājumu atjaunošana virs maksimālā ilgtspējīgas ieguves apjoma, tostarp zivju krājumu atjaunošanas zonas un aizsargājamās jūras teritorijas (2019/2162(INI))	129
2021/C 456/12	Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par Alekseja Navaļņija aizturēšanu (2021/2513(RSP))	137
2021/C 456/13	Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par jaunāko notikumu attīstību Venecuēlas Nacionālajā asamblejā (2021/2508(RSP))	141
2021/C 456/14	Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par pienācīgu un cenu ziņā pieņemamu mājokļu pieejamību visiem (2019/2187(INI))	145
2021/C 456/15	Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija ar ieteikumiem Komisijai par tiesībām būt bezsaistē (2019/2181(INL))	161
2021/C 456/16	Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija ES nodokļu oāžu saraksta pārskatīšana (2020/2863(RSP))	177
2021/C 456/17	Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par zemestrīču seku mazināšanu Horvātijā (2021/2504(RSP))	185
2021/C 456/18	Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par dzimumperspektīvu Covid-19 krīzes laikā un pēc tās (2020/2121(INI))	191
2021/C 456/19	Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par ES dzimumu līdztiesības stratēģiju (2019/2169(INI))	208
2021/C 456/20	Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par digitālās plaisas starp dzimumiem novēršanu: sieviešu līdzdalība digitālajā ekonomikā (2019/2168(INI))	232
2021/C 456/21	Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par demokrātiskās opozīcijas apspiešanu Honkongā (2021/2505(RSP))	242
2021/C 456/22	Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par cilvēktiesību stāvokli Turcijā, jo īpaši <i>Selahattin Demirtas</i> un citu pārliecības dēļ ieslodzīto lietu (2021/2506(RSP))	247
2021/C 456/23	Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par cilvēktiesību stāvokli Vjetnamā, jo īpaši cilvēktiesību žurnālistu <i>Pham Chi Dung</i> , <i>Nguyen Tuong Thuy</i> un <i>Le Huu Minh Tuan</i> lietu (2021/2507(RSP))	251

III Sagatavošanā esoši tiesību akti

Eiropas Parlaments

Otrdiena, 2021. gada 19. janvāris

2021/C 456/24	Eiropas Parlamenta 2021. gada 19. janvāra normatīvā rezolūcija par projektu Padomes lēmumam par to, lai noslēgtu grozījumus Nolīgumā par sadarbību cīņā pret Ziemeļjūras piesārņojumu ar naftu un citām kaitīgām vielām ("Bonnas nolīgums") attiecībā uz minētā nolīguma tvēruma paplašināšanu un uz Spānijas Karalistes pievienošanas minētajam nolīgumam (11487/2020 – C9-0351/2020 – C9-0205(NLE))	256
2021/C 456/25	P9_TA(2021)0002 Konkrētu trešo valstu valūtu etalonu atbrīvojums un konkrētu pārtraucamu etalonu aizstājējetalonu izraudzīšana ***I Eiropas Parlamenta 2021. gada 19. janvāra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko attiecībā uz konkrētu trešo valstu valūtu etalonu atbrīvojumu un konkrētu pārtraucamu etalonu aizstājējetalonu izraudzīšanu groza Regulu (ES) 2016/1011 (COM(2020)0337 – C9-0209/2020 – 2020/0154(COD)) P9_TC1-COD(2020)0154 Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2021. gada 19. janvārī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/..., ar ko groza Regulu (ES) 2016/1011 attiecībā uz noteiktu trešo valstu tūlītēju ārvalstu valūtas maiņas etalonu atbrīvojumu un aizstājēju izraudzīšanos noteiktiem etaloniem, kuru sniegšana tiek pārtraukta, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012	257
2021/C 456/26	P9_TA(2021)0003 Tehniskā atbalsta instruments ***I Eiropas Parlamenta 2021. gada 19. janvāra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido tehniskā atbalsta instrumentu (COM(2020)0409 – C9-0148/2020 – 2020/0103(COD)) P9_TC1-COD(2020)0103 Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2021. gada 19. janvārī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/..., ar ko izveido tehniskā atbalsta instrumentu	258
2021/C 456/27	P9_TA(2021)0004 Savienības tiesību īstenošana starptautiskās tirdzniecības noteikumu piemērošanai un izpildei ***I Eiropas Parlamenta 2021. gada 19. janvāra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 654/2014 par Savienības tiesību īstenošanu starptautiskās tirdzniecības noteikumu piemērošanai un izpildei (COM(2019)0623 – C9-0197/2019 – 2019/0273(COD)) P9_TC1-COD(2019)0273 Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2021. gada 19. janvārī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/..., ar ko groza Regulu (ES) Nr. 654/2014 par Savienības tiesību īstenošanu starptautiskās tirdzniecības noteikumu piemērošanai un izpildei	259
2021/C 456/28	Eiropas Parlamenta lēmums, ar ko neizsaka iebildumus Komisijas 2020. gada 4. decembra deleģētajai regulai par Deleģētās regulas (ES) 2020/427 grozīšanu attiecībā uz datumu, no kura sāk piemērot grozījumus dažiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/848 II pielikumā ietvertiem sīki izstrādātiem bioloģisko produktu ražošanas noteikumiem (C(2020)08462 – 2020/2902(DEA))	263

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

2021/C 456/29

P9_TA(2021)0015

EAFVP: īpaši pasākumi Covid-19 krīzes risināšanai ***I

Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Regulu (ES) Nr. 223/2014 groza attiecībā uz īpašu pasākumu ieviešanu Covid-19 krīzes risināšanai (COM(2020)0223 – C9-0151/2020 – 2020/0105(COD))

P9_TC1-COD(2020)0105

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2021. gada 21. janvārī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/..., ar ko groza Regulu (ES) Nr. 223/2014 attiecībā uz īpašu pasākumu ieviešanu ar Covid-19 uzliesmojumu saistītās krīzes risināšanai 264

Izmantoto simbolu saraksts

- * Apspriežu procedūra
- *** Piekrišanas procedūra
- **I Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums
- **II Parastā likumdošanas procedūra: otrais lasījums
- ***III Parastā likumdošanas procedūra: trešais lasījums

(Procedūras veids ir atkarīgs no akta projektā ierosinātā juridiskā pamata.)

Parlamenta grozījumi:

Jaunais teksts ir norādīts **treknā slīprakstā**. Svītrojumi ir apzīmēti ar simbolu ■ vai svītrojumu. Aizstātās vietas norādītas, iezīmējot jauno tekstu **treknā slīprakstā** un dzēšot vai svītrojot tekstu, kurš tiek aizstāts.

EIROPAS PARLAMENTS

2020.–2021. GADA SESIJA

2021. gada 18.–21. janvāra sēdes

PIEŅEMTIE TEKSTI

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

REZOLŪCIJAS

EIROPAS PARLAMENTS

P9_TA(2021)0006

Eiropas apcietināšanas ordera un nodošanas procedūras starp dalībvalstīm

Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija par Eiropas apcietināšanas ordera un nodošanas procedūru starp dalībvalstīm īstenošanu (2019/2207(INI))

(2021/C 456/01)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2., 3., 6. un 7. pantu un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 82. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu (Harta), jo īpaši tās 4., 47., 48. un 52. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) judikatūru attiecībā uz savstarpēju atzīšanu, pamattiesībām un pienākumiem saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību konvencijas (ECTK Pamatlēmums) 2. pantu par tiesībām uz dzīvību ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Padomes Pamatlēmumu 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm ⁽²⁾,
- ņemot vērā Padomes Pamatlēmumu 2008/947/TI (2008. gada 27. novembris) par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu tādiem spriedumiem un probācijas lēmumiem, kuri paredzēti probācijas pasākumu un alternatīvu sankciju uzraudzībai ⁽³⁾,
- Padomes Pamatlēmums 2009/299/TI (2009. gada 26. februāris), ar ko groza Pamatlēmumus 2002/584/TI, 2005/214/TI, 2006/783/TI, 2008/909/TI un 2008/947/TI, tādējādi stiprinot personu procesuālās tiesības un veicinot savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz aizmuguriskiem tiesu nolēmumiem ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā Padomes Pamatlēmumu 2009/829/TI (2009. gada 23. oktobris), ar ko attiecībās starp Eiropas Savienības dalībvalstīm savstarpējas atzīšanas principu piemēro lēmumiem par uzraudzības pasākumiem kā alternatīvu pirmstiesas apcietinājumam ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā Komisijas ziņojumus par Eiropas apcietināšanas ordera un nodošanas procedūru starp dalībvalstīm īstenošanu (COM(2005)0063 un SEC(2005)0267, COM(2006)0008 un SEC(2006)0079, COM(2007)0407 un SEC(2007)0979, kā arī COM(2011)0175 un SEC(2011)0430),

⁽¹⁾ Sk. ECT 2019. gada 9. jūlija spriedumu lietā *Romeo Castaño / Beļģija* par ECTK 2. panta procesuālo aspektu pārkāpumu (efektīva izmeklēšana).

⁽²⁾ OV L 190, 18.7.2002., 1. lpp.

⁽³⁾ OV L 337, 16.12.2008., 102. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 81, 27.3.2009., 24. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 294, 11.11.2009., 20. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- ņemot vērā pārskatīto versiju rokasgrāmatai par to, kā izdot un izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi,
- ņemot vērā 2011. gada 15. decembra rezolūciju par apcietinājuma apstākļiem ES ⁽⁶⁾, 2014. gada 27. februāra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par Eiropas apcietināšanas ordera pārskatīšanu ⁽⁷⁾ un 2017. gada 5. oktobra rezolūciju par brīvības atņemšanas iestāžu sistēmu un apstākļiem šajās iestādēs ⁽⁸⁾,
- ņemot vērā 2019. gada 17. aprīļa nostāju pirmajā lasījumā par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido programmu “Tiesiskums” ⁽⁹⁾,
- ņemot vērā Padomes 2009. gada rezolūciju par ceļvedi aizdomās turētu vai apsūdzētu personu procesuālo tiesību stiprināšanai kriminālprocesā ⁽¹⁰⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2010/64/ES (2010. gada 20. oktobris) par tiesībām uz mutisko un rakstisko tulkojumu kriminālprocesā ⁽¹¹⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2012/13/ES (2012. gada 22. maijs) par tiesībām uz mutisko un rakstisko tulkojumu kriminālprocesā ⁽¹²⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2013/48/ES (2013. gada 22. oktobris) par tiesībām uz advokāta palīdzību kriminālprocesā un Eiropas apcietināšanas ordera procesā, par tiesībām uz to, ka pēc brīvības atņemšanas informē trešo personu, un par tiesībām, kamēr atņemta brīvība, sazināties ar trešām personām un konsulārajām iestādēm ⁽¹³⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2016/343 (2016. gada 9. marts) par to, lai nostiprinātu konkrētus nevainīguma prezumpcijas aspektus un tiesības piedalīties klātienē lietas izskatīšanā tiesā kriminālprocesā ⁽¹⁴⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2016/800 (2016. gada 11. maijs) par procesuālajām garantijām bērniem, kuri ir aizdomās turētie vai apsūdzētie kriminālprocesā ⁽¹⁵⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2016/1919 (2016. gada 26. oktobris) par juridisko palīdzību aizdomās turētajiem un apsūdzētajiem kriminālprocesā un pieprasītajām personām Eiropas apcietināšanas ordera procesā ⁽¹⁶⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/41/ES (2014. gada 3. aprīlis) par Eiropas izmeklēšanas rīkojumu krimināllietās ⁽¹⁷⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta (EPRS) 2020. gada jūnija Eiropas īstenošanas novērtējumu par Eiropas apcietināšanas orderi,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 2. jūlija ziņojumu par to, kā ir īstenots Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmums par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm COM(2020)0270)
- ņemot vērā 2014. gada janvārī pabeigto un pēc EPRS pieprasījuma sāktu Eiropas pievienotās vērtības novērtējumu par Eiropas apcietināšanas orderi un EPRS 2017. gada decembra pētījumu par Eiropas integrācijas trūkuma radītajām izmaksām saistībā ar procesuālajām tiesībām un apcietinājuma apstākļiem,

⁽⁶⁾ OV C 168 E, 14.6.2013., 82. lpp.

⁽⁷⁾ OV C 285, 29.8.2017., 135. lpp.

⁽⁸⁾ OV C 346, 27.9.2018., 94. lpp.

⁽⁹⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0406.

⁽¹⁰⁾ OV C 295, 4.12.2009., 3. lpp.

⁽¹¹⁾ OV L 280, 26.10.2010., 1. lpp.

⁽¹²⁾ OV L 142, 1.6.2012., 1. lpp.

⁽¹³⁾ OV L 294, 6.11.2013., 1. lpp.

⁽¹⁴⁾ OV L 65, 11.3.2016., 1. lpp.

⁽¹⁵⁾ OV L 132, 21.5.2016., 1. lpp.

⁽¹⁶⁾ OV L 297, 4.11.2016., 1. lpp.

⁽¹⁷⁾ OV L 130, 1.5.2014., 1. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- ņemot vērā Padomes 2009. gada 27. maija galīgo ziņojumu par savstarpējo izvērtējumu ceturto kārtu — Eiropas apcietināšanas ordera praktiska piemērošana un atbilstīgas nodošanas procedūras starp dalībvalstīm,
- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 26. septembra ziņojumu par to, kā ir tikusi īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/48/ES (2013. gada 22. oktobris) par tiesībām uz advokāta palīdzību kriminālprocesā un Eiropas apcietināšanas ordera procesā, par tiesībām uz to, ka pēc brīvības atņemšanas informē trešo personu, un par tiesībām, kamēr atņemta brīvība, sazināties ar trešām personām un konsulārajām iestādēm (COM(2019)0560),
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 13. decembra secinājumus par savstarpēju atzīšanu krimināllietās “Savstarpējas atzīšanas veicināšana, stiprinot savstarpēju uzticēšanos”⁽¹⁸⁾,
- ņemot vērā Padomes 2019. gada 16. decembra secinājumus par brīvības atņemšanai alternatīviem pasākumiem: ar brīvības atņemšanu nesaistītu sodu un pasākumu izmantošana krimināljustīcijas jomā⁽¹⁹⁾,
- ņemot vērā ES stratēģiju par cietušo tiesībām (2020–2025) (COM(2020)0258),
- ņemot vērā valsts, Eiropas un starptautiskā līmeņa NVO ziņojumus,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1727 (2018. gada 14. novembris) par Eiropas Savienības Aģentūru tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (*Eurojust*)⁽²⁰⁾, un ar ko aizstāj un atceļ Padomes Lēmumu 2002/187/TI,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 30. septembra paziņojumu “2020. gada ziņojums par tiesiskumu. Tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā” (COM(2020)0580),
- ņemot vērā 2020. gada 7. oktobra rezolūciju par ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisma izveidi⁽²¹⁾,
- ņemot vērā 2002. gada ANO Konvencijas pret spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu rīcību vai sodīšanu fakultatīvo protokolu,
- ņemot vērā ES Pamattiesību aģentūras veikto darbu, jo īpaši 2019. gada 13. septembra ziņojumu “Tiesības praksē: advokāta palīdzība un procesuālās tiesības kriminālprocesā un Eiropas apcietināšanas ordera procesā”, 2019. gada 11. decembra ziņojumu “Apstākļi aizturēšanas iestādēs Eiropas Savienībā: noteikumi un realitāte” un 2016. gada 9. novembra ziņojumu “Noziedzīga aizturēšana un alternatīvas: pamattiesību aspekti ES pārrobežu pārvietošanā”, un 2019. gada decembrī izveidoto datubāzi par apstākļiem aizturēšanas iestādēs,
- ņemot vērā Eiropas Padomes konvencijas, ieteikumus un rezolūcijas par cietumiem un sadarbību krimināltiesību jomā,
- ņemot vērā Reglamenta 54. pantu, kā arī Priekšsēdētāju konferences 2002. gada 12. decembra lēmuma par patstāvīgo ziņojumu sagatavošanas atļaušanas procedūru 1. panta 1. punkta e) apakšpunktu un 3. pielikumu,
- ņemot vērā Konstitucionālo jautājumu komitejas atzinumu,
- ņemot vērā Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas ziņojumu (A9-0248/2020),

A. tā kā tiesu iestāžu sadarbība Savienībā ir būtisks faktors vides, sociālo, ekonomisko un digitālo problēmu risināšanā;

⁽¹⁸⁾ OV C 449, 13.12.2018., 6. lpp.

⁽¹⁹⁾ OV C 422, 16.12.2019., 9. lpp.

⁽²⁰⁾ OV L 295, 21.11.2018., 138. lpp.

⁽²¹⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0251.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- B. tā kā Eiropas apcietināšanas ordera (EAO) procedūra ir vienkāršota pārrobežu un paātrināta nodošanas procedūra, kas tika pieņemta pēc 11. septembra teroristu uzbrukumiem un kas kopš tās uzsākšanas ir bijusi galvenais un visbiežāk izmantotais savstarpējas atzīšanas krimināllietās instruments;
- C. tā kā EAO kopumā ir izrādījies sekmīgs un ir aizstājis izdošanu ar nodošanu; tā kā nodošanas ir saīsinātas vidēji līdz 40 dienām 2017. gadā no vidēji 50 dienām 2016. gadā, ja persona tam nepiekrīt, lai gan dažās dalībvalstīs pastāv kavēšanās vai savstarpējās atzīšanas prasību neievērošana; tā kā dažos retos gadījumos dalībvalstis ziņoja par nodošanas procedūrām, kas ilgst līdz 90 dienām, ja persona tam nepiekrīt;
- D. tā kā no 150 000 EAO, kas tika izdoti laikposmā no 2005. gada līdz 2016. gadam, 43 000 ir izpildīti; tā kā šādi aptuveni skaitļi ir maldinoši attiecībā uz izmantoto metodiku un vispārējiem panākumiem, kā Komisija ir paskaidrojusi;
- E. tā kā ES tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās balstās uz savstarpēju atzīšanu, ko formulēja Eiropadome ar 1999. gada Tamperē notikušajā sanāksmē pieņemtu lēmumu; tā kā Lisabonas līgums būtiski mainīja ES konstitucionālo konfigurāciju un LESD 82. pantā paredzēja skaidru juridisko pamatu noteikumiem un procedūrām, lai nodrošinātu visu veidu spriedumu un tiesas lēmumu savstarpēju atzīšanu;
- F. tā kā savstarpēja atzīšana nav jauns jēdziens, kas izstrādāts brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (AFSJ), bet sākotnēji tika izstrādāts iekšējā tirgū (*Cassis de Dijon* loģika); tā kā tomēr savstarpējai atzīšanai krimināltiesību jomā ir tāda loģika un juridiskais pamats, kas atšķiras no tirgus piekļuves noteikumu savstarpējās atzīšanas; tā kā šajā ziņā savstarpējai atzīšanai AFSJ ir īpašas iezīmes, ņemot vērā ietekmi uz pamattiesībām un valstu suverenitāti un to, cik lielā mērā tā ir jāatvieglo, saskaņojot materiālās un procesuālās krimināltiesības, jo īpaši attiecībā uz procesuālajām garantijām; tā kā jebkura atteikšanās no savstarpējas atzīšanas principa piemērošanas krimināllietās var radīt negatīvas sekas un ietekmēt tā piemērošanu citās jomās, piemēram, iekšējā tirgū;
- G. tā kā savstarpēja atzīšana nozīmē citu dalībvalstu tiesu nolēmumu tiešu atzīšanu, neatzīšanu atzīstot kā izņēmumu, un tā arī nozīmē, ka tiesas nolēmumu nevajadzētu atteikt, pamatojoties tikai uz to, ka tas ir izdots citā dalībvalstī; tā kā citu dalībvalstu pieņemto lēmumu savstarpējas atzīšanas piemērošana nav saderīga ar šādu lēmumu pārskatīšanu, ja vien to neveic, pamatojoties uz ECTK Pamatlēmumā paredzētajiem iemesliem; tā kā, piemērojot šo instrumentu, ir jāvalda sadarbībai un savstarpējai uzticībai starp kompetentajām tiesu iestādēm; tā kā savstarpējai atzīšanai un pamattiesībām ir jāiet roku rokā;
- H. tā kā savstarpējai atzīšanai ir nepieciešama augsta līmeņa savstarpēja uzticēšanās starp dalībvalstīm un tā kā tā ir šādas uzticēšanās rezultāts, kas pamatojas uz vienotu izpratni par tiesiskumu un pamattiesībām; tā kā Eiropas Savienībai ir vajadzīga šāda uzticēšanās šajos vēsturiskajos un izšķirošajos apstākļos, lai sekmīgi risinātu kopīgās problēmas; tā kā uzticēšanās stiprināšana ir būtiska, lai EAO institūts darbotos netraucēti;
- I. tā kā ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisma izveidei vajadzētu būt svarīgai, lai stiprinātu savstarpējo uzticēšanos, jo tā ir paredzēta, lai norādītu jomas, kurās ir vajadzīgi uzlabojumi attiecībā uz tiesiskumu; tā kā ECTK Pamatlēmuma neatbilstīga un nekonsekventa īstenošana dažās dalībvalstīs nepalīdz stiprināt šo savstarpējo uzticēšanos; tā kā ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisms var būt noderīgs, lai nodrošinātu elementus, kas nepieciešami konsekventai piemērošanai gadījumos, kad nāvēsoda izpilde ir noraidīta, pamatojoties uz pamattiesību pārkāpumu, un tādējādi veicinātu savstarpēju atzīšanu starp dalībvalstīm;
- J. tā kā, lai panāktu savstarpēju uzticēšanos, dalībvalstīm jāievēro ES tiesību akti un jo īpaši Hartā atzītās pamattiesības un tiesiskums, piemēram, tiesu neatkarība;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- K. tā kā EAO ir palīdzējis attīstīt un konsolidēt AFSJ; tā kā AFSJ sistēmas būtiski elementi ir LES 6. pants par Hartu un ECTK, LESD 8. pants, 15. panta 3. punkts, 16. pants un 18.–25. pants, direktīvas par procesuālajām tiesībām un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/29/ES par cietušo tiesībām⁽²²⁾; tā kā EAO nepareiza piemērošana varētu negatīvi ietekmēt policijas un tiesu iestāžu sadarbību visā Savienībā, individuus un viņu ģimenes, kā arī Šengenas zonas darbību un pamattiesības;
- L. tā kā dalība Eiropas Savienībā nozīmē, ka tiek respektēts tādu vērtību kopums kā cilvēka cieņa, brīvība, demokrātija, līdztiesība, tiesiskums un cilvēktiesību, tostarp minoritāšu tiesību, ievērošana, kā noteikts gan LES 2. pantā, gan dalībvalstu tiesību sistēmās, ievērojot minēto pantu;
- M. tā kā Savienība, kurā valda līdztiesība, ko tā aizsargā, ir jānodrošina aizsardzība visiem noziegumos cietušajiem⁽²³⁾, vienlaikus arī aizsargājot aizdomās turēto un apsūdzēto personu tiesības; tā kā ES ir pieņēmusi instrumentus, kuru mērķis ir stiprināt cietušo tiesības, papildus pieņemot dažādus instrumentus aizdomās turēto un notiesāto personu aizturēšanai un nodošanai;
- N. tā kā ES Tiesa (EST) ir precizējusi lielāko daļu jautājumu, kas ir radušies, piemērojot EAO, piemēram, *ne bis in idem*⁽²⁴⁾, tiesu vara⁽²⁵⁾, prioritāte un saskaņošana ES līmenī⁽²⁶⁾, tiesu iestāžu neatkarība⁽²⁷⁾, pamattiesības⁽²⁸⁾, abpusējā sodāmība⁽²⁹⁾, atteikuma iemesli un ES pilsoņu izdošana trešām valstīm⁽³⁰⁾; tā kā vienlaikus tiesu nolēmumi nevar aizstāt labi izstrādātus tiesību aktus Savienības līmenī;
- O. tā kā abpusēja sodāmība ir starptautiskas izdošanas jēdziens un, lai gan tas nav savietojams ar savstarpēju atzīšanu, praksē tas var būt ļoti ierobežotā veidā nepieciešams pieprasītajām personām saskaņā ar EST judikatūru; tā kā abpusēja sodāmība ir tikai fakultatīvs EAO atteikuma iemesls un izpildes iestādes to reti izmanto; tā kā tādu nodarījumu sarakstā, par kuriem nav abpusējas sodāmības, jau ir iekļauts plašs nodarījumu klāsts, no kuriem daudzi dalībvalstīs vēl nav pietiekami saskaņoti, un tā kā šāds saraksts būtu atkārtoti jāizvērtē un, iespējams, jāpaplašina saskaņā ar ECTK Pamatlēmuma 2. panta 3. punktā noteikto procedūru;
- P. tā kā savstarpējas atzīšanas jēdzienam nebūtu nepieciešama materiālo krimināltiesību un procedūru saskaņošana kā tāda, bet tā kā tiesu iestāžu sadarbības prakse ir parādījusi, ka ir jānosaka konkrēti un ierobežoti kopīgi standarti un definīcijas, lai veicinātu savstarpēju atzīšanu, kā atzīts LESD 82. panta 2. punktā; tā kā pēdējos dažos gados ir panākts zināms progress, proti, ir pieņemtas sešas direktīvas par procesuālajām tiesībām, Direktīva 2012/29/ES, EAO alternatīvi pasākumi, piemēram, Eiropas izmeklēšanas rīkojums (EIR), un ir veikta noziedzīgu nodarījumu saskaņošana; tā kā sešas direktīvas par procesuālajām garantijām tomēr nav pilnībā un pareizi īstenotas, kas joprojām rada bažas;
- Q. tā kā Komisija ir uzsvērusi, ka pastāv grūtības īstenot konkrētus Direktīvas 2013/48/ES par tiesībām uz advokāta palīdzību noteikumus un EAO, jo īpaši attiecībā uz iespēju piekļūt advokātam gan izpildes, gan izsniegšanas dalībvalstī; tā kā pārējo direktīvu par procesuālajām garantijām, kurās ietverti konkrēti noteikumi par EAO (2010/64/ES, 2012/13/ES, (ES) 2016/800 un (ES) 2016/1919), transponēšana līdz šim ir bijusi neatbilstoša, tostarp attiecībā uz pušu procesuālo tiesību vienlīdzības ievērošanu;

⁽²²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/29/ES (2012. gada 25. oktobris), ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus un aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2001/220/TI (OV L 315, 14.11.2012., 57. lpp.).

⁽²³⁾ ES stratēģija par cietušo tiesībām (2020–2025).

⁽²⁴⁾ EST, C-261/09, *Mantello*.

⁽²⁵⁾ EST C-453/16 PPU, *Özcelik*; C-452/16 PPU, *Poltorak*; C-477/16 PPU, *Kovalkovas*; apvienotās lietas C-508/18 un C-82/19 PPU, *OG un PI*.

⁽²⁶⁾ EST, C-399/11, *Melloni* vai C-42/17, *M.A.S. un M.B.*

⁽²⁷⁾ EST, C-216/18 PPU, tieslietu un līdztiesības ministrs.

⁽²⁸⁾ EST, apvienotās lietas C-404/15 un C-659/15 PPU, *Aranyosi and Căldăraru*; C-128/18, *Dorobantu*.

⁽²⁹⁾ EST, C-289/15, *Grundza*.

⁽³⁰⁾ EST, C-182/15, *Petruhhin*; C-191/16, *Pisciotti*; C-247/17 *Raugevicius*; C-897/19 PPU, *I.N.* / *Ruska Federācija*; u. c.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- R. tā kā ar citiem instrumentiem ir precizēti daži EAO jautājumi, piemēram, Direktīva 2014/41/ES par EIR un Regula (ES) 2018/1805 par iesaldēšanas rīkojumu un konfiskācijas rīkojumu savstarpēju atzīšanu⁽³¹⁾, un savstarpējās atzīšanas principi ar to palīdzību ir piemēroti citiem tiesas nolēmumu veidiem;
- S. tā kā 2009. gada ES ceļvedī kriminālprocesuālo tiesību stiprināšanai ir atzīts jautājums par pirmstiesas apcietinājuma laikposmiem; tā kā ieslodzījuma apstākļi daudzās dalībvalstīs ir problēma un tiem ir jāatbilst LES 2. pantā noteiktajām vērtībām; tā kā dažās dalībvalstīs pastāv tiesiskuma jautājumi, par ko liecina ECT spriedumi;
- T. tā kā Eiropas Parlaments 2014. gada 27. februāra rezolūcijā par EAO pārskatīšanu cita starpā aicināja ieviest obligātu atteikuma pamatojumu, ja ir pamatots iemesls uzskatīt, ka pasākuma izpilde nebūtu saderīga ar izpildes dalībvalsts pienākumu saskaņā ar LES 6. pantu un Hartu; tā kā 2017. gadā pamattiesību jautājumu dēļ 109 gadījumos tika atteikta nodošana;
- U. tā kā savstarpējās atzīšanas nolūkā ir nepieciešama speciālistu, tostarp krimināltiesību juristu, apmācība ES tiesību jomā;
- V. tā kā *Eurojust* ir būtiska loma EAO izpildes veicināšanā un koordinēšanā; tā kā arvien vairāk tiek pieprasīta *Eurojust* palīdzība EAO izpildē, kas ir ievērojami palielinājis *Eurojust* darba slodzi; tā kā 2019. gadā vien *Eurojust* veicināja EAO izpildi 703 jaunās lietās un 574 izskatīšanā esošās lietās; tā kā *Eurojust* kopā ar Eiropas Prokuratūru ir neatkarīga un patstāvīga aģentūra;
- W. tā kā datu salīdzinājumi liecina par EAO skaita pieauguma tendenci, jo izsniegto EAO skaits gadu no gada pieaug;
- X. tā kā saskaņota EAO īstenošana kopā ar procesuālo tiesību direktīvu pilnīgu un pareizu īstenošanu, plašāka EAO alternatīvu pasākumu izmantošana un ES minimālo standartu noteikšana, piemēram, attiecībā uz cietumiem un apcietinājuma apstākļiem, novērsīs labvēlīgākās tiesas izvēli; tā kā ir vajadzīga pilnīga un pareiza EAO īstenošana visās dalībvalstīs, lai pienācīgi novērtētu attiecīgo likumdošanas instrumentu darbību un vajadzību pēc iespējamiem grozījumiem,

EAO īstenošanas vispārējs novērtējums

1. norāda, ka EAO ir liels sasniegums un efektīvs, lietderīgs un neaizstājams instruments, lai apkarotu smagus pārrobežu noziegumus un sauktu pie atbildības smagu noziegumu izdarītājus dalībvalstī, kurā ir noticis vai notiek kriminālprocess, un tam ir pozitīva ietekme uz AFSJ uzturēšanu; atzīst, ka EAO ir būtiski veicinājis un uzlabojis sadarbību nodošanas tiesai jomā; tomēr norāda, ka pēdējo 20 gadu laikā pasaulē ir notikusi digitālā pārveide, kas ir mainījusi noziedzības ekosistēmu;
2. konstatē atsevišķas problēmas; uzskata, ka tās neliek apšaubīt un neapdraud sistēmu, bet liecina, ka tā ir jāuzlabo un jāatjaunina un ka šie jautājumi ir jārisina, lai likvidētu noteiktas neredzamās zonas un tādējādi stiprinātu vispārējo sistēmu un nodrošinātu tiesiskuma un pamattiesību ievērošanu visās dalībvalstīs; norāda, ka Šengenas zona un digitālā pārveide ir radījusi daudzas iespējas ES pilsoņiem; tomēr norāda, ka atvērtām robežām un jaunajām tehnoloģijām ir vajadzīgi arī efektīvi tiesībsardzības un tiesu iestāžu rīcībā esoši instrumenti, lai būtu iespēja saukt pie atbildības par smagiem starptautiskiem noziegumiem;
3. norāda, ka šādas problēmas galvenokārt attiecas uz apcietinājuma un ieslodzījuma apstākļiem, samērīgumu, ES tiesību aktos paredzēto procesuālo garantiju īstenošanu EAO procedūrās, jo īpaši abpusēju juridisko pārstāvību gan izpildes, gan

⁽³¹⁾ OV L 303, 28.11.2018., 1. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

izsniegšanas valstīs, kā arī apmācību, īpašiem tiesiskuma jautājumiem, brīvības atņemšanas sodu izpildi⁽³²⁾, termiņiem⁽³³⁾ un aizmuguriskiem lēmumiem; atzīst, ka dažos gadījumos ir ticis aktualizēts jautājums par abpusēju sodāmību⁽³⁴⁾; citos gadījumos saskata nekoncekvenci, piemērojot pamatojumu atteikumam izpildīt EAO; turklāt uzsver, ka nav visaptverošas datu sistēmas, kas ļautu izveidot uzticamu kvalitatīvu un kvantitatīvu statistiku par EAO izsniegšanu, izpildi vai atteikšanu; norāda, ka šādas problēmas ne tikai mazina savstarpējo uzticēšanos starp dalībvalstīm, bet arī rada lielas sociāli ekonomiskās izmaksas attiecīgajām personām, viņu ģimenēm un sabiedrībai kopumā;

4. norāda, ka daži jautājumi ir daļēji risināti un ka tiek mēģināts tos atrisināt, kombinējot ieteikuma tiesību aktus (EAO rokasgrāmatu), savstarpējus novērtējumus, *Eurojust* palīdzību, praktizējošiem speciālistiem paredzētu mācību programmu un instrumentu kopumu finansēšanu saskaņā ar ES tiesiskuma programmu, EST judikatūru un papildinošus tiesību aktus (Pamatlēmumu 2009/299/TI un direktīvu par aizdomās turēto un apsūdzēto personu procesuālajām tiesībām pieņemšanu, kā izklāstīts 2009. gada ceļvedī, jo īpaši Direktīvā 2013/48/ES), lai gan vēl nav atrisināti citi jautājumi;

5. norāda, ka EAO būtu jāveicina un jāuzlabo, lai tas kļūtu efektīvāks, tūlītējs un respektētu valstu tiesu nolēmumus, vienlaikus ievērojot proporcionalitāti, jo, lai nodrošinātu viena no spēcīgākas Savienības mērķu izpildi, dalībvalstīm ir jāuzticas tiesību sistēmām un cietumu sistēmām citās dalībvalstīs, kurām šis mehānisms ir būtisks; atgādina, ka jebkāda savstarpējās atzīšanas pavājināšanās krimināllietās var izraisīt tikai tās vājināšanos citās jomās, kas kaitētu efektīvai kopējo politikas jomu, piemēram, iekšējā tirgus, risināšanai;

6. norāda, ka LES 21. un 22. protokols paredz īpašu statusu divām dalībvalstīm – Īrijai ir izvēles iespēja un Dānija nepiedalās ES krimināltiesībās – tas nozīmē, ka tās piedalās EAO sistēmā, bet ne obligāti citos instrumentos, piemēram, direktīvās par procesuālajām garantijām; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt koncekvenci brīvības, drošības un tiesiskuma telpā;

7. uzsver, ka EAO nevajadzētu izmantot ļaunprātīgi attiecībā uz maznozīmīgiem nodarījumiem, ja nav pamata pirmstiesas apcietinājumam; atgādina, ka EAO būtu jāizmanto tikai smagos noziedzīgos nodarījumos, ja tas ir absolūti nepieciešami un samērīgi; mudina, ja iespējams, pirms EAO izdošanas izmantot mazāk ierobežojošus juridiskos instrumentus, piemēram, EIR; norāda, ka izdevējstādēm būtu jāveic samērīguma pārbaudes, ņemot vērā i) nodarījuma smagumu, ii) iespējamo sodu, kas piemērots, ja persona tiek atzīta par vainīgu iespējamā nodarījuma izdarīšanā, iii) personas aizturēšanas iespējamību izsniegšanas dalībvalstī pēc nodošanas, iv) ietekmi uz pieprasītās personas un tās ģimenes tiesībām un v) noziedzīgā nodarījumā cietušo intereses; aicina dalībvalstis un to tiesu iestādes bez liekas kavēšanās izskatīt EAO lietas, tiklīdz ir izsniegts EAO, lai līdz minimumam samazinātu pirmstiesas apcietinājumu;

8. uzsver, ka saskaņā ar EST EAO izpildes atteikums ir savstarpējas atzīšanas izņēmums un ir jāinterpretē šauri⁽³⁵⁾, ja ir piemērojams viens no neatzīšanas pamatiem (ECTK Pamatlēmuma 3. un 4. pants) vai viena no garantijām (tā paša pamatlēmuma 5. pants) vai saskaņā ar EST judikatūru;

9. prasa atļaut atteikumu, ja pastāv nopietns pamats uzskatīt, ka EAO izpildīšana būtu nesavietojama ar izpildes dalībvalsts pienākumiem saskaņā ar LES 6. pantu un Pamattiesību hartu; norāda, ka gadījumos, kad neizpilde ir pamatota ar pamattiesību pārkāpumu, izpildes dalībvalstij ir jānosaka nopietnais pamattiesību pārkāpuma risks un izpildes atteikuma iemesli, pamatojoties uz faktiskiem un objektīviem elementiem, lai izvairītos no juridiskās nenoteiktības un iespējamās nesodāmības; atgādina, ka saskaņā ar EST Harta ir kopējs standarts pamattiesību aizsardzībai ES⁽³⁶⁾;

Ieteikumi EAO darbības uzlabošanai

10. aicina Komisiju sniegt skaidrus, saprotamus, visaptverošus un salīdzināmus datus, jo esošie dati ir neskaidri un var radīt nepareizu priekšstatu par EAO (ne)efektivitāti; aicina Komisiju noteikt metodi, ar kuru dalībvalstīm būtu jāpilda pienākums sistemātiski vākt un nodot Komisijai ticamus un atjauninātus datus; aicina Komisiju izvērtēt iespēju izveidot kopīgu datubāzi, kurā būtu tiesu iestāžu lēmumi par EAO, izmantojot tikai anonimizētus datus un kura kļūtu par viedu un

⁽³²⁾ EST, C-579/15, *Popławski*.

⁽³³⁾ EST, C-168/13 PPU, *Jeremy F.*

⁽³⁴⁾ EST, ar norādījumiem no C-289/15, *Grundza*, atsaucoties uz Padomes Pamatlēmumu 2008/909/TI.

⁽³⁵⁾ Sk., piemēram, EST, lietu C-216/18 PPU, *tieslietu un līdztiesības ministrs*.

⁽³⁶⁾ Sal. EST, C-399/11, *Melloni*, 63. punkts un C-128/18, *Dorobantu*, 79. punkts.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

efektīvu instrumentu tiesu iestāžu sadarbības novērtēšanai, vājo punktu noteikšanai un labākai sagatavotībai jebkādiem pielāgojumiem; atgādina, ka tiesu iestāžu sadarbība ir būtisks elements sociālās, ekonomiskās, vides un digitālās stabilitātes garantēšanā; atkārtoti aicina Komisiju pieprasīt no dalībvalstīm visaptverošus datus par EAO mehānisma darbību un iekļaut šādus datus nākamajā īstenošanas ziņojumā;

11. uzskata, ka ir jāpieņem papildu horizontāli pasākumi, lai uzlabotu lojālas sadarbības principu, kā noteikts LES 4. panta 3. punktā, un palielinātu savstarpējo uzticēšanos valstu krimināltiesību tiesu sistēmām, tādējādi veicinot tiesu iestāžu efektīvāku sadarbību; norāda, ka abpusējas sodāmības pārbaude savstarpēju atzīšanu ierobežo un saskaņā ar EST ir jāinterpretē šauri; tomēr uzsver, ka joprojām pastāv bažas par to, ka trūkst pienācīgas to noziedzīgo nodarījumu definīcijas, uz kuriem vairs neattiecas abpusējas sodāmības noteikums; norāda, ka ideālā gadījumā savstarpējai atzīšanai būtu jādarbojas automātiski⁽³⁷⁾, nepārvērtējot būtiskos apsūdzības pamatus, un ka lēmumus nevajadzētu atteikt, ja vien nav iemesla atsaukties uz kādu no atteikuma pamatojumiem, kas izsmeltoši uzskaitīti EAO pamatlēmumā, vai ja vien citi apstākļi, kā to atzinusi Tiesa, nepamato ierobežojumu noteikšanu attiecībā uz savstarpējas atzīšanas un savstarpējas uzticēšanās starp dalībvalstīm principiem;

12. uzsver, ka savstarpējās atzīšanas principam jābūt savstarpējās uzticēšanās priekšnoteikumam, ko var panākt tikai tad, ja kriminālprocesos visā Savienībā tiek ievērotas aizdomās turēto vai apsūdzēto personu pamattiesības un procesuālās tiesības; atgādina, ka ir svarīgi īstenot procesuālo tiesību direktīvas, lai garantētu tiesības uz taisnīgu tiesu; šajā sakarībā mudina Komisiju nodrošināt šo direktīvu pilnīgu un pareizu īstenošanu un vajadzības gadījumā apsvērt pienākumu neizpildes procedūras uzsākšanu;

13. aicina Komisiju analizēt dalībvalstīs izplatītus noziedzīgus nodarījumus, lai labāk noteiktu, kad EAO būtu jāizmanto, un lai atvieglotu samērības novērtēšanu; aicina Komisiju veikt oficiālu un būtisku saskanības novērtējumu attiecībā uz to 32 kategoriju sarakstu, kurām nav nepieciešama abpusējas sodāmības pārbaude, tostarp attiecībā uz tādiem kritērijiem kā nodarījuma smagums, tā pārrobežu dimensija vai tā kaitīgā ietekme uz Savienības pamatvērtību apdraudēšanu; norāda, ka ir jānodrošina lielāka juridiskā noteiktība visiem, kas iesaistīti īstenošanā, tādējādi izvairoties no nevajadzīgiem strīdiem; aicina Komisiju pilnībā izvērtēt jautājumus, kas saistīti ar viendabīga noziedzīgu nodarījumu kategoriju saraksta izveidi, ja iespējams, pamatojoties uz konkrētiem noziedzīgiem nodarījumiem un ar likumu aizsargātām interesēm; turklāt iesaka izvērtēt tāda pielikuma iekļaušanu, kurā būtu ietvertas definīcijas katram ierakstam sarakstā, lai atvieglotu interpretāciju;

14. uzsver, ka ir svarīgi izvērtēt iespēju iekļaut papildu nodarījumus vai nodarījumu kategorijas, piemēram, noziegumus pret vidi (piem., nodarījumus par kuģu radīto piesārņojumu), noteiktus nodokļu nemaksāšanas veidus, nauda noziegumus, seksuālu vardarbību, ar dzimumu saistītu vardarbību, nodarījumus, kas izdarīti ar digitāliem līdzekļiem, piemēram, identitātes zādzību, nodarījumus, kas saistīti ar vardarbību vai nopietniem draudiem dalībvalstu sabiedriskajai kārtībai, un noziegumus pret dalībvalstu konstitucionālo integritāti, kas izdarīti, izmantojot vardarbību, genocīda noziegumus, noziegumus pret cilvēci un kara noziegumus, ņemot vērā, ka ir jāstiprina saistības attiecībā uz tiesu iestāžu sadarbību, tiesiskumu un pamattiesībām; uzsver, ka ciešāka tiesu iestāžu sadarbība attiecībā uz šāda veida nodarījumiem palīdzētu Savienībai sasniegt tās prioritāros mērķus, vienlaikus stiprinot demokrātijas un tiesiskuma ievērošanas jēdzienu Savienībā;

15. atzinīgi vērtē Komisijas nesen izveidoto EAO koordinācijas grupu; uzskata, ka šī grupa palīdzēs veicināt ātru apmaiņu ar aktuālu un uzticamu informāciju un labu praksi un stiprināt sadarbību, kam būtu jānodrošina vienveidīgāka EAO piemērošana starp tiesu iestādēm, kā arī labāka informācijas apmaiņa starp advokātiem, kas pārstāv personas, uz kurām attiecas EAO izpildes un izsniegšanas dalībvalstīs;

16. atgādina, ka principā EAO pamatlēmuma 2. panta 2. punktā paredzētā soda robežvērtības mērķis ir nodrošināt EAO samērīgumu; tomēr aicina Komisiju analizēt iespēju samazināt EAO pamatlēmuma 2. panta 2. punktā noteikto trīs gadu robežvērtību attiecībā uz atsevišķiem nodarījumiem, piemēram, cilvēku tirdzniecību, bērnu seksuālu izmantošanu un bērnu pornogrāfiju;

⁽³⁷⁾ Sk., piemēram, Komisijas 2000. gada 26. jūlija paziņojumu par galīgo lēmumu savstarpēju atzīšanu krimināllietās (COM(2000)0495).

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

17. aicina Komisiju precizēt jautājumu par nodarījumiem, kas izdarīti papildus vai ir saistīti ar galvenajiem nodarījumiem, kuri atbilst EAO robežvērtībai, piemēram, apsverot iespēju atjaunināt EAO rokasgrāmatu vai, iespējams, izmantojot ES instrumentus krimināltiesību saskaņošanas jomā, tostarp norādes par EAO piemērošanu dalībvalstīs šajā sakarā; šajā sakarībā atgādina, ka EAO nereglamentē nodošanu par papildus izdarītiem vai saistītiem nodarījumiem un ka varētu piemērot specialitātes noteikumu, kas liegta izsniegšanas dalībvalstij veikt kriminālvajāšanu par šādiem nodarījumiem;

18. uzsver, ka ir svarīgi precīzāk definēt EAO procedūrās iesaistīto valsts iestāžu un ES struktūru pienākumus un kompetences un nodrošināt, lai tās būtu specializētas un tām būtu praktiska pieredze; apstiprina, ka izpildes iestādes plašā rīcības brīvība tiek uzskatīta par nesavienojamu ar savstarpējas atzīšanas principu vai pat ir pretrunā ar to, izņemot neatzīšanas iemeslus, kas noteikti EAO pamatlēmuma 3. un 4. pantā un kā to skaidrojusi EST; uzskata, ka ikvienā EAO pamatlēmuma pārskatīšanā ir jāparedz procedūra, saskaņā ar kuru izsniegšanas dalībvalsts tiesnesis, tiesa, izmeklēšanas tiesnesis vai prokurors saskaņā ar EST judikatūru vajadzības gadījumā var apstiprināt EAO, lai novērstu jēdziena "tiesu iestāde" atšķirīgo interpretāciju; uzskata, ka, ja var nodrošināt juridisko noteiktību attiecībā uz nodarījumiem, kas nepārprotami atbilst abpusējas sodāmības definīcijai, un nodarījumiem, kas neatbilst definīcijai, būtu jāierobežo rīcības brīvība abpusējas sodāmības gadījumos; apstiprina, ka tiesiskuma, pamattiesību, ieslodzījuma apstākļu un praktizējošā speciālista zināšanu par citām tiesību sistēmām uzlabošana palīdzēs stiprināt savstarpējo uzticēšanos un savstarpēju atzīšanu;

19. aicina Komisiju turpināt izvērtēt EAO un citu tiesiskās sadarbības instrumentu transponēšanu un vajadzības gadījumā sākt pārkāpuma procedūru;

20. aicina dalībvalstis laikus un pienācīgi īstenot EAO, attiecīgos EST nolēmumus par EAO un citus juridiskos instrumentus krimināllietās; uzsver, ka tādi instrumenti kā Pamatlēmums 2008/909/TI par ieslodzīto nodošanu, Pamatlēmums 2008/947/TI par probāciju un alternatīvām sankcijām, EIR, Eiropas uzraudzības rīkojums, Eiropas Konvencija par tiesvedības nodošanu krimināllietās⁽³⁸⁾ gan papildina EAO, gan nodrošina tam noderīgas un mazāk ierobežojošas alternatīvas; uzsver, ka EAO būtu jāizmanto tikai tad, ja ir izsmeltas visas pārējās alternatīvās iespējas, un ka valstīm nevajadzētu izmantot EAO situācijās, kad mazāk ierobežojoši pasākumi radītu tādus pašus rezultātus, piemēram, uzklaušanās ar videokonferences vai ar to saistītu instrumentu palīdzību; mudina dalībvalstu iestādes, ja iespējams, EAO izsniegšanas vietā izmantot šādus alternatīvus instrumentus;

21. aicina dalībvalstis nodrošināt, ka tiesu iestādes var izdot rīkojumu par pieejamām aizturēšanas un piespiedu līdzekļu alternatīvām EAO procesā, jo īpaši, ja persona piekrīt nodošanai, ja vien atteikums nav nepieciešams un pamatots;

22. konstatē Komisijas bažas raisošo ziņojumu par Direktīvas 2013/48/ES; mudina Komisiju turpināt novērtēt, kā dalībvalstis ievēro direktīvu, un veikt atbilstīgus pasākumus, tostarp pienākumu neizpildes procedūras, lai nodrošinātu atbilstību direktīvas noteikumiem; mudina Komisiju pastiprināt centienus, lai nodrošinātu, ka tiek pilnībā īstenotas visas direktīvas par procesuālajām garantijām, lai nodrošinātu, ka pieprasītās personas pārrobežu tiesvedībā izmanto efektīvu aizsardzību; mudina Komisiju apsvērt iespēju veikt pasākumus, ņemot vērā to, ka nav pienācīgi īstenots Komisijas 2013. gada 27. novembra ieteikums par procesuālajām garantijām neaizsargātām personām, kas ir aizdomās turētās vai apsūdzētās personas kriminālprocesā⁽³⁹⁾, jo īpaši attiecībā uz neaizsargātiem pieaugušajiem;

23. aicina dalībvalstis nodrošināt EAO valodu režīmu elastību un šajā sakarībā izstrādāt un piemērot vienotu praksi, vienlaikus atbalstot personu tiesības uz mutisku un rakstisku tulkojumu kriminālprocesā saskaņā ar Direktīvu 2010/64/ES; šajā sakarībā aicina dalībvalstis ieviest nepieciešamos mehānismus, lai izvairītos no kavējumiem vai šķēršļiem; pauž nožēlu par to, ka ECTK Pamatlēmumā nav noteikti tulkoto EAO nosūtīšanas termiņi;

24. aicina Komisiju nodrošināt termiņu vienādu piemērošanu un efektīvu uzraudzību;

⁽³⁸⁾ Eiropas Padomes Līgums Nr. 073, 1972. gada 15. maijs.

⁽³⁹⁾ OV C 378, 24.12.2013., 8. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

25. aicina Komisiju nodrošināt pietiekamu finansējumu *Eurojust* un Eiropas Tiesiskās sadarbības tīklam (*EJN*), lai šīs struktūras varētu sekmēt un koordinēt EAO; pauž nožēlu par to, ka Komisijas pašreizējās budžeta apropriācijas *Eurojust* ir nepietiekamas, ņemot vērā problēmas, ar kurām aģentūra saskaras saistībā ar pastāvīgi pieaugošo lietu skaitu, un to, ka tās ir izraisījušas finansējuma stagnāciju, neraugoties uz pieaugošo darba slodzi; norāda, ka ir svarīgi, lai *Eurojust* budžets atbilstu aģentūras uzdevumiem un prioritātēm, lai tā varētu pildīt savas pilnvaras; atkārtoti aicina izveidot īpašu EAO tiesu iestāžu tīklu;

26. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt pienācīgu finansējumu juridiskajai palīdzībai personām, uz kurām attiecas EAO procedūras, tostarp juridiskajai palīdzībai gan izsniegšanas, gan izpildes dalībvalstī, pirms tiek norīkota nodošana, finansējumu atbilstīgi kvalificētiem tulkotājiem un tulkotājiem, īpašu apmācību par EAO praktizējošiem speciālistiem, tostarp policijai, prokuroriem, tiesu un aizstāvības juristiem, jo īpaši tādās jomās kā EAO pamattiesību aspekti, proporcionalitātes novērtējums un alternatīvi pasākumi aizturēšanai, pārstāvība EAO lietās, kā arī attiecībā uz EST iepriekšēju nolēmumu pieprasīšanas procedūru un garantiju saņemšanu no citu dalībvalstu iestādēm; uzsver Eiropas Tiesiskās apmācības tīkla (*EJTN*) programmu, piemēram, EAO simulāciju un valodu apmācības, vērtību; uzsver, ka, lai nodrošinātu pušu procesuālo tiesību vienlīdzību, juristiem vajadzētu būt pieejamai mērķtiecīgai, pieejamai un cenas ziņā pieejamai apmācībai; aicina Komisiju popularizēt un veicināt šādu tehnoloģiju izmantošanu;

27. aicina Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm atbalstīt un galu galā turpināt pilnveidot *EJTN* un esošās valstu tiesu iestāžu apmācības platformas un vajadzības gadījumā izveidot papildu apmācības platformu ekspertiem un praktizējošiem speciālistiem par savstarpējas atzišanas instrumentiem, tostarp EAO; apstiprina, ka minētajai platformai ir jāsniedz viņiem zināšanas par instrumentu ciešo savstarpējo saistību, tostarp par kopēju pieredzes apmaiņas telpu;

28. konstatē, ka iestāžu sadarbību, tostarp pamattiesību ievērošanu, var uzlabot, izmantojot drošas tehnoloģijas un digitalizāciju; atzinīgi vērtē ES Pamattiesību aģentūras (*FRA*) izveidoto datubāzi par apstākļiem aizturēšanas iestādēs, prasa izveidot centralizētu datubāzi, kurā būtu informācija par valstu judikatūru attiecībā uz EAO pieteikumiem (tāpat kā citās ES tiesību jomās)⁽⁴⁰⁾; uzskata, ka īpaša publiska EAO advokātu datubāze varētu palīdzēt garantēt tiesības uz advokāta palīdzību;

29. aicina regulāri pārskatīt neizpildītos EAO un apsvērt, vai tie kopā ar attiecīgajiem Šengenas Informācijas sistēmas II (*SIS II*) un Interpola brīdinājumiem būtu jāatsauc; turklāt prasa atsaukt EAO un attiecīgos *SIS II* un Interpola brīdinājumus, ja EAO ir atteikts, pamatojoties uz obligātiem iemesliem, piemēram, *ne bis in idem* principu;

30. aicina Komisiju ņemt vērā valstu parlamentu atzinumus saskaņā ar LES 2. protokolu, ja tā nolemj ierosināt tiesību aktus ES krimināltiesību jomā, jo to dalība nodrošina pārbaudi par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu ES krimināltiesībās;

Ieteikumi par pamattiesībām

31. aicina dalībvalstis ievērot no LES 2. panta izrietošos pienākumus (cilvēka cieņa, brīvība, demokrātija, vienlīdzība, tiesiskums un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības); uzsver, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, ka ikvienai personai, tostarp noziedzīgos nodarījumos cietušajiem vai EAO pieprasītajām personām, kuru tiesības un brīvības, kas garantētas Savienības tiesību aktos, ir pārkāptas, ir tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā saskaņā ar Hartas 47. pantu un EST iedibināto judikatūru; uzsver, ka šādam tiesiskās aizsardzības līdzeklim, vienlaikus ievērojot tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā, ir jāatbilst piemērojamajā savstarpējās atzišanas instrumentā norādītajam termiņam vai, ja skaidrs termiņš nav norādīts, tas ir jānodrošina pietiekami savlaicīgi, lai garantētu, ka netiek apdraudēts savstarpējās atzišanas procesa mērķis;

32. norāda, ka, lai gan LES 7. panta 1. punkts var ietekmēt savstarpējo atzišanu, saskaņā ar esošo ES Tiesas judikatūru izpildiestādei katrā konkrētā gadījumā ir jāizvērtē, vai ir pamatots iemesls uzskatīt, ka pēc nodošanas pastāv attiecīgās personas pamattiesību pārkāpšanas risks; uzsver, ka LES 7. panta 1. un 2. punkta piemērošana nenozīmē automātisku neatzišanu, ņemot vērā to, cik svarīga ir sadarbība krimināllietās un visas ES tiesu iestāžu sadarbības sistēmas darbība;

⁽⁴⁰⁾ Sk. EP RS 2020. gada jūnija Eiropas īstenošanas novērtējumu par EAO.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

uzsver *Eurojust* nozīmi, palīdzot dalībvalstīm izdot vai izpildīt rīkojumus šajā sakarā, lai palielinātu uzticēšanos un savstarpēju uzticēšanos; tādēļ iesaka ieviest piesardzības pasākumu sistēmu, tostarp apturēt instrumenta darbību, lai atbalstītu sniegtas garantijas, vienlaikus veicinot uzticēšanos un savstarpēju atzišanu starp dalībvalstīm;

33. uzsver saikni starp apcietinājuma apstākļiem un EAO pasākumiem un atgādina dalībvalstīm, ka ECTK 3. pants un attiecīgā judikatūra uzliek dalībvalstīm ne tikai negatīvus, bet arī pozitīvus pienākumus, pieprasot tām nodrošināt, lai ieslodzījuma apstākļi atbilstu cilvēka cieņai un lai tiesību pārkāpumu gadījumā tiktu veikta rūpīga un efektīva izmeklēšana; aicina Komisiju izpētīt Savienības līmenī pieejamos juridiskos un finanšu līdzekļus, lai uzlabotu aizturēšanas standartus;

34. pauž bažas par ieslodzījuma vietu apstākļiem dažās dalībvalstīs; Šajā sakarībā atzinīgi vērtē jauno FRA datubāzi par apstākļiem aizturēšanas iestādēs⁽⁴¹⁾ un uzskata to par pirmo pozitīvo soli ceļā uz labāku kopīgu novērtējumu par apstākļiem cietumos ES;

35. atkārtoti aicina⁽⁴²⁾ dalībvalstis uzlabot nepilnīgos apstākļus cietumos; aicina Komisiju pilnībā izmantot iespēju finansēt aizturēšanas centru modernizāciju, izmantojot ES struktūrfondus; šajā sakarībā atgādina, ka savos 2018. gada secinājumos par savstarpējas atzišanas veicināšanu, uzlabojot savstarpējo uzticēšanos⁽⁴³⁾, Padome arī aicināja Komisiju veicināt ES līdzekļu izmantošanu, lai atbalstītu dalībvalstis nepietiekamu ieslodzījuma apstākļu problēmas risināšanā;

36. atgādina, cik svarīgs ir ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisms iespējama tiesību akta priekšlikuma veidā, kas pamatots uz iestāžu nolīgumu, kurā būtu ietverts ikgadējs neatkarīgs un uz pierādījumiem balstīts pārskats, kas novērtē visu ES dalībvalstu atbilstību LES 2. pantam, kā arī konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem, lai starp dalībvalstīm varētu uzlabot savstarpējo atzišanu; norāda, ka ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisms būtu svarīgs instruments, kas palīdzētu veidot spēcīgāku savstarpējo uzticēšanos starp dalībvalstīm EAO pamatlēmuma piemērošanas kontekstā;

37. aicina Komisiju pētīt, vai ir iespējams papildināt instrumentus par procesuālajām tiesībām, piemēram, par pierādījumu pieņemamību un ieslodzījuma vietu apstākļiem pirmstiesas aizturēšanā, jo īpaši pamatojoties uz Eiropas Padomes standartiem vai tos pārsniedzot, tostarp attiecībā uz pirmstiesas apcietinājuma termiņiem; norāda, ka Komisijai būtu jācenšas panākt visaugstākos standartus, vienlaikus ievērojot subsidiaritātes un proporcionalitātes principus; uzskata, ka minimālo standartu neesamība attiecībā uz apstākļiem cietumos un pirmstiesas apcietinājumu ES līmenī, pirmstiesas apcietinājuma izmantošanas ierobežošana līdz galējam līdzeklim un alternatīvu izskatīšana apvienojumā ar pienācīga novērtējuma trūkumu par to, vai lietas ir gatavas tiesai, var novest pie tā, ka aizdomās turētie un apsūdzētie pirmstiesas apcietinājumā pavada nepamatotus un pārmērīgus laikposmus; atgādina, ka Covid-19 pandēmija šo situāciju ir vēl vairāk saasinājusi; aicina Komisiju sasniegt ES minimuma standartus, jo īpaši attiecībā uz kriminālprocesuālajiem aizsardzības līdzekļiem un apcietinājuma un ieslodzījuma apstākļiem, kā arī stiprināt informācijas instrumentus valstu izpildiestādēm par pirmstiesas apcietinājuma un ieslodzījuma apstākļiem katrā dalībvalstī;

38. uzsver, ka nav mehānisma, kas nodrošinātu pienācīgu uzraudzību attiecībā uz garantijām, ko sniedz izsniegšanas tiesu iestādes pēc nodošanas; prasa Komisijai izpētīt iespējamus pasākumus šajā virzienā;

39. aicina Komisiju cita starpā sniegt novērtējumu par atbilstību *ne bis in idem* principam, veikt samērīguma pārbaudi attiecībā uz EAO izdošanu, pamatojoties uz visiem būtiskajiem faktoriem un apstākļiem, piemēram, nodarījuma smagumu, to, vai lieta ir gatava iztiesāšanai, ietekmi uz pieprasītās personas tiesībām, ietekmi uz izmaksām un piemērotu, mazāk ierobežojošu alternatīvu pasākumu pieejamību, standartizētu konsultāciju procedūru, saskaņā ar kuru kompetentās iestādes izsniegšanas un izpildes dalībvalstī var apmainīties ar informāciju par EAO izpildi, jo īpaši attiecībā uz samērīgumu, lietas gatavību iztiesāšanai un jurisdikcijas konfliktiem, ka arī pārskatu par iespējamām likumdošanas darbībām saskaņā ar LESD 82. panta 1. punktu;

⁽⁴¹⁾ FRA datubāze par apstākļiem aizturēšanas iestādēs 2015–2019, <https://fra.europa.eu/en/databases/criminal-detention/criminal-detention/home>

⁽⁴²⁾ Eiropas Parlamenta 2017. gada 5. oktobra rezolūcija par brīvības atņemšanas iestāžu sistēmu un apstākļiem šajās iestādēs, OV C 346, 27.9.2018., 94. lpp.

⁽⁴³⁾ OV C 449, 13.12.2018., 6. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

40. aicina dalībvalstis ratificēt ANO Konvencijas pret spīdzināšanu fakultatīvo protokolu;
41. norāda, ka trūkumi tiesu iestāžu sadarbības jomā, tostarp trūkumi saistībā ar EAO, var būt pretrunā cietušo personu interesēm un radīt to, ka cietušajām personām tiek liegta pieejamība tiesu iestādēm un netiek nodrošināta aizsardzība; uzsver, ka nesodāmība tiesu iestāžu sadarbības nepilnību dēļ var ļoti būtiski un negatīvi ietekmēt tiesiskumu, tiesu sistēmas un sabiedrības uzticēšanos iestādēm, kā arī ietekmēt cietušās personas un sabiedrību kopumā;
42. uzsver, ka, pamatojoties uz FRA informāciju, apsūdzētajiem sniegtā informācija par viņu procesuālajām tiesībām kriminālprocesā atšķiras gan darbības jomas ziņā, gan veida, kādā tā tiek nodota, ziņā; aicina dalībvalstis ieviest aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu, ka personas tiek efektīvi informētas par savām procesuālajām tiesībām, tiklīdz tās tiek turētas aizdomās par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu;
43. norāda uz ECT standartiem, kā arī prasībām, kas noteiktas Direktīvā 2013/48/ES par tiesībām uz advokāta palīdzību un Direktīvā 2010/64/ES par tiesībām uz mutisko un rakstisko tulkojumu; atgādina, ka pienācīga laika nodrošināšana lietas sagatavošanai un pilnīga un ātra piekļuve lietas materiāliem uzlabotu pārstāvības kvalitāti; uzsver, ka, ņemot vērā EAO tiesvedības pārrobežu raksturu, kad tiesvedībā bieži iesaistīti atbildētāji, kas nerunā izpildes dalībvalsts valodā, piekļuves nodrošināšana mutiskās tulkošanas pakalpojumiem tiesvedības sākumposmā un jo īpaši saziņas ar advokātiem veicināšana ir būtiska taisnīgas tiesvedības garantija un prasība saskaņā ar Direktīvu 2010/64/ES; mudina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka gan tiesību aktos, gan praksē tiek garantētas tiesības uz advokāta pieejamību un juridisko palīdzību gan izsniegšanas, gan izpildes dalībvalstīs;

Saskaņots EAO tiesiskais regulējums

44. apgalvo, ka EAO ir efektīvs; tomēr uzskata, ka galvenie jautājumi saistībā ar EAO ir saistīti ar tā saskaņotību un efektivitāti, kur ir iespējami uzlabojumi, pat ja ir izvirzīti ierobežoti jautājumi par atbilstību ES vērtībām un pamattiesībām;
45. aicina Komisiju nodrošināt saskaņotu savstarpējas atzīšanas politiku, kurā būtu ņemta vērā ES Tiesas judikatūra, pašreizējais dalībvalstu krimināltiesību un procedūru saskaņošanas līmenis un Hartā atzītās pamattiesības;
46. aicina Komisiju veikt dažādu tādu gadījumu analīzi, kuros tikuši izmantoti savstarpējas atzīšanas instrumenti, lai novērstu novirzes un nodrošinātu šo instrumentu koordinēšanu un pareizu mijiedarbību starp tiem; jo īpaši mudina novērot instrumenta praktisko īstenošanu dažādās valstīs, lai noteiktu labu praksi, kas ļauj lielā mērā ievērot atsevišķu valstu izdotos orderus, kā arī īpašas grūtības, ar kurām nākas saskarties gadījumos, kad EAO neievērošanas līmenis ir īpaši augsts;
47. apgalvo, ka konstatētie saskaņotības jautājumi, kas saistīti ar EAO pamatlēmuma īstenošanu, ir jāatrisina, veicot praktiskus pasākumus (speciālistu apmācība), izstrādājot ieteikuma tiesības (rokasgrāmatas un ieteikumi), kā arī ļoti mērķtiecīgus tiesību aktus (tiesu iestādes definīcija, *ne bis in idem* princips, pamattiesības utt.) un, otrkārt, izmantojot līdzekļus, ko uzskata par nepieciešamiem, ņemot vērā savstarpējās izvērtēšanas devīto kārtu, lai papildinātu mērķtiecīgus tiesību aktus (pirmstiesas apcietinājums); uzskata, ka Komisijai būtu jāstrādā, lai panāktu EAO pilnīgu un pareizu īstenošanu visās dalībvalstīs, ņemot vērā ES Tiesas judikatūru;
48. iesaka vidējā termiņā sekmēt ES tiesu iestāžu sadarbības kodeksu krimināllietās, kurā sistemātiski tiktu apkopoti spēkā esošie tiesību akti, lai nodrošinātu juridisko noteiktību un dažādo ES instrumentu saskaņotību;

Brexit

49. aicina Komisiju turpināt sarunas ar Apvienoto Karalisti, lai saglabātu ES standartus attiecībā uz aizdomās turēto un apsūdzēto personu procesuālajām tiesībām un pamattiesībām; pauž bažas par to, ka rezultāti, kas Apvienotajā Karalistē sasniegti kopš EAO ieviešanas, varētu krasi mainīties;

o

o o

50. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

P9_TA(2021)0007

Vienotā tirgus stiprināšana: pakalpojumu brīvas aprites nākotne

Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija Vienotā tirgus stiprināšana: pakalpojumu brīvas aprites nākotne (2020/2020(INI))

(2021/C 456/02)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū ⁽¹⁾ (Pakalpojumu direktīva),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/36/EK (2005. gada 7. septembris) par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu ⁽²⁾ (Kvalifikāciju atzīšanas direktīva),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/67/ES (2014. gada 15. maijs) par to, kā izpildīt Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1024/2012 par administratīvo sadarbību, izmantojot Iekšējā tirgus informācijas sistēmu ⁽³⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/957 (2018. gada 28. jūnijs), ar ko groza Direktīvu 96/71/EK par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/958 (2018. gada 28. jūnijs) par samērīguma novērtēšanu pirms jaunas profesiju reglamentācijas pieņemšanas ⁽⁵⁾ (Samērīguma novērtēšanas direktīva),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1724 (2018. gada 2. oktobris), ar ko izveido vienotu digitālo vārteju, lai sniegtu piekļuvi informācijai, procedūrām un palīdzības un problēmu risināšanas pakalpojumiem, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1024/2012 ⁽⁶⁾ (Vienotas digitālās vārtejas regula),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 9. marta Direktīvu 2011/24/ES par pacientu tiesību piemērošanu pārrobežu veselības aprūpē ⁽⁷⁾ (Pārrobežu veselības aprūpes direktīva),
- ņemot vērā 2018. gada 12. decembra rezolūciju par vienotā tirgus pasākumu kopumu ⁽⁸⁾,
- ņemot vērā Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas pasūtīto 2019. gada februāra ziņojumu “Ieguldījums izaugsmei: vienotais pakalpojumu tirgus — ekonomisku ieguvumu nodrošināšana iedzīvotājiem un uzņēmumiem”,
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 19. aprīļa paziņojumu “21. gadsimta prasībām atbilstoša Eiropas mazumtirdzniecības nozare” (COM(2018)0219),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 10. marta paziņojumu par vienotā tirgus šķēršļu apzināšanu un mazināšanu (COM(2020)0093),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 10. marta paziņojumu par ilgtermiņa rīcības plānu vienotā tirgus noteikumu labākai īstenošanai un izpildei (COM(2020)0094),

⁽¹⁾ OV L 376, 27.12.2006., 36. lpp.

⁽²⁾ OV L 255, 30.9.2005., 22. lpp.

⁽³⁾ OV L 159, 28.5.2014., 11. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 173, 9.7.2018., 16. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 173, 9.7.2018., 25. lpp.

⁽⁶⁾ OV L 295, 21.11.2018., 1. lpp.

⁽⁷⁾ OV L 88, 4.4.2011., 45. lpp.

⁽⁸⁾ OV C 388, 13.11.2020., 39. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 13. maija paziņojumu “Covid-19: ceļā uz pakāpenisku un koordinētu pieeju pārvietošanās brīvības atjaunošanai un iekšējās robežkontroles atcelšanai” (C(2020)3250),
  - ņemot vērā Padomes 2018. gada 26. novembra lēmumu par to, kā sekmēt augstākās izglītības un vidējās izglītības un mācību kvalifikāciju un ārvalstīs pavadītu mācību periodu rezultātu automatisku savstarpēju atzīšanu⁽⁹⁾,
  - ņemot vērā dalībvalstu premjerministru 2019. gada 26. februāra vēstuli Eiropadomes priekšsēdētājam par vienotā tirgus nākotnes attīstību,
  - ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2016. gada 14. marta Īpašo ziņojumu “Vai Komisija ir nodrošinājusi Pakalpojumu direktīvas efektīvu īstenošanu”,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas atzinumu,
  - ņemot vērā Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas ziņojumu (A9-0250/2020),
- A. tā kā Pakalpojumu direktīva un Profesionālo kvalifikāciju direktīva ir pamatinstrumenti pakalpojumu brīvai aprītei Eiropas Savienībā, tomēr daļa no vienotā pakalpojumu tirgus potenciāla joprojām ir neizmantota;
- B. tā kā pakalpojumi veido aptuveni 73 % no ES IKP un palīdz nodrošināt 74 %⁽¹⁰⁾ nodarbinātības, ko īpaši izceļ tas, ka šajā nozarē tiek radītas līdz pat 9 no 10 jaunām darbvietām Eiropas Savienībā, savukārt ES iekšējā tirdzniecībā pakalpojumu īpatsvars ir tikai aptuveni 20 %, tādējādi nodrošinot vien 6,5 % no ES IKP; tā kā pētījumi liecina, ka iespējamie ieguvumi saistībā ar vienotā pakalpojumu tirgus padziļināšanu, efektīvi īstenojot un labāk saskaņojot tiesību aktus, potenciāli varētu būt līdz 297 miljardiem EUR, kas atbilst 2 % no ES IKP; tā kā 27 %⁽¹¹⁾ no Eiropas Savienībā ražoto preču pievienotās vērtības nodrošina pakalpojumi un tā kā pakalpojumu nozarē ir 14 miljoni darbvietu, kas atbalsta ražošanu; tā kā ir vairāki pakalpojumi, kuriem ir sarežģītas piegādes ķēdes, tāpēc tirdzniecība tos ietekmē mazāk;
- C. tā kā vienotā tirgus sistēmā ir būtiski svarīgi līdzsvarot ekonomikas brīvības, sociālās tiesības, patērētāju, darba ņēmēju un uzņēmumu intereses, kā arī sabiedrības intereses; tā kā ekonomiskās izaugsmes saskaņošana ar kvalitātes attīstības aspektiem, piemēram, kvalitātes un dzīvības aizsardzības uzlabošanu un augsti kvalitatīviem pakalpojumiem, ir būtiski svarīga, lai novērtētu vienotā tirgus attīstību, un šādi saskaņošanai būtu jāsniedz turpmāki uzlabojumi attiecībā uz patērētāju un darba ņēmēju tiesībām;
- D. tā kā augsti kvalitatīvi pakalpojumi ir patērētāju interesēs un vienotā tirgus sadrumstalotība, ko rada nepamatoti valstu noteikumi un atsevišķas uzņēmējdarbības prakses, kas cita starpā samazina konkurenci, ne tikai kavē uzņēmumu attīstību, bet arī kaitē patērētājiem, jo viņiem ir mazāk izvēļu un jāmaksā augstāka cena;
- E. tā kā Pakalpojumu direktīva, kas aptver aptuveni divas trešdaļas pakalpojumu darbību, saskaņā ar īpašajiem tiesiskajiem regulējumiem sabiedrības interesēs, Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 26. protokola 2. pantu un LESD 14. pantu no savas piemērošanas jomas vai nu pilnībā, vai daļēji izslēdz sociālos pakalpojumus, veselības aprūpes pakalpojumus un citus sabiedriskos pakalpojumus; tā kā vispārējās nozīmes pakalpojumi dalībvalstīm varētu būt jāsniedz, jāpasūta un jāorganizē saskaņā ar vietējām prasībām un apstākļiem, lai reaģētu uz lietotāju vajadzībām pēc iespējas lielākā mērā vietējā līmenī;
- F. tā kā ES pašlaik saskaras ar recesiju un augošu bezdarbu, ko izraisījusi Covid-19 pandēmija, un tā kā vienotā pakalpojumu tirgus padziļināšana ir viens no galvenajiem veidiem, kā palielināt ES tirdzniecības plūsmas un uzlabot vērtības ķēdes, tādējādi sekmējot ekonomikas izaugsmi;

⁽⁹⁾ OV C 444, 10.12.2018., 1. lpp.

⁽¹⁰⁾ Eurostat, “The European economy since the start of the millennium”, Eiropas Savienība, Brisele, 2018. gads.

⁽¹¹⁾ Rytter Synesen, E. un Hvidt Thelle, M., “Making EU Trade in Services Work for All”, Copenhagen Economics, Kopenhāgena, 2018. gads.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- G. tā kā darba ņēmēji pakalpojumu nozarē, kuri Eiropas Savienībā ir nepagurstot strādājuši visu Covid-19 pandēmijas laiku, tiek nelabvēlīgi ietekmēti vai nu izteiktās ekonomiskās nedrošības dēļ, vai arī tāpēc, ka ir strādājuši priekšplāna darbu; tā kā šis jautājums ir jārisina ES līmenī;
- H. tā kā dalībvalstīm būtu pareizi un savlaicīgi jāīsteno un jāpārtrauc pārskatītā Darba ņēmēju norīkošanas direktīva⁽¹²⁾, lai norīkojuma laikā aizsargātu norīkotos darba ņēmējus un novērstu jebkādu nepienācīgu ierobežojumus viņu brīvībā sniegt pakalpojumus, nosakot obligātus noteikumus attiecībā uz darba nosacījumiem un darba ņēmēju veselības un drošības aizsardzību;
- I. tā kā ir vajadzīgs integrētāks un savstarpēji savienots pakalpojumu tirgus, lai īstenotu Eiropas sociālo tiesību pilāru, cīnītos pret klimata pārmaiņām, izveidotu ilgtspējīgu ekonomiku, iekļaujot digitālo komerciju, un pilnībā izmantotu Eiropas zaļā kursa potenciālu;
- J. tā kā atšķirīgas reglamentējošās pieejas gan Eiropas, gan valstu līmenī un spēkā esošo tiesību aktu kļūdaina un neatbilstīga transponēšana un īstenošana rada izpildes nepilnības, jo nepareizi īstenojamie noteikumi efektīva izpilde varētu būt nepaveicams uzdevums; tā kā saskanīgi un skaidri tiesību akti ir priekšnosacījums, lai novērstu šķēršļus pakalpojumu brīvai aprītei; tā kā ar esošajiem izpildes mehānismiem var būt sarežģīti konstatēt un risināt pakalpojumu tiesību aktu pārkāpumus, jo īpaši vietējā līmenī;
- K. tā kā administratīvās procedūras, atšķirīgi valstu noteikumi un jo īpaši šķēršļi piekļuvē vajadzīgajai informācijai ir sarežģījuši iesaistīšanos pārrobežu tirdzniecībā, jo īpaši mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU); tā kā, lai uzlabotu pārrobežu tirdzniecību pakalpojumu jomā, būtu labāk jāveicina esošie instrumenti mazāku uzņēmumu vajadzību atbalstam, piemēram, portāls "Tava Eiropa" (*Your Europe*) uzņēmumiem, SOLVIT gadījumu izskatīšanas centri, vienota kontaktpunkta e-valdības portāli, vienotā digitālā vārteja un citi instrumenti;
- L. tā kā ES mērogā nenotiek sistemātiska datu vākšana, lai sniegtu pienācīgus datus par mobiliem darba ņēmējiem vai ļautu viņiem noteikt savu sociālā nodrošinājuma seguma statusu un pieprasīt dažādas uzkrātās tiesības; tā kā piekļuve informācijai par piemērojamajiem tiesību aktiem, kā arī efektīva atbilstības nodrošināšana, pārraudzība un izpilde ir nepieciešami priekšnosacījumi taisnīgai mobilitātei un cīņai pret ļaunprātīgu sistēmas izmantošanu; tā kā tāpēc būtu jāveicina un jāizmanto digitālās tehnoloģijas, kas var atvieglot mobilu darba ņēmēju tiesības aizsargājošu tiesību aktu uzraudzību un izpildi, ievērojot datu aizsardzības noteikumus;
- M. tā kā tas, ka dalībvalstīm nav instrumentu iegūtā izglītības līmeņa, kvalifikāciju, prasmju un kompetenču savstarpējai automātiskai atzīšanai, negatīvi ietekmē izglītojamo, praktikantu, absolventu un kvalificētu darba ņēmēju mobilitāti un tādējādi kavē ideju plūsmu Eiropas Savienībā, ES ekonomikas inovācijas potenciālu, kā arī ir šķērslis patiesi integrētam Eiropas iekšējam tirgum,

Šķēršļu mazināšana vienotajā tirgū

1. uzsver, ka vienotā tirgus, tostarp brīvas, taisnīgas un drošas pakalpojumu aprītes un personu pārvietošanās, patērētāju aizsardzības un ES tiesību aktu stingras izpildes, veicināšana ir ārkārtīgi svarīga, lai pārvarētu Covid-19 izraisīto ekonomikas krīzi; mudina visas dalībvalstis pēc iespējas ātrāk atvieglot nesamērīgus un nepamatotus šķēršļus, kas novērš pakalpojumu brīvu aprīti vienotajā tirgū; pauž nožēlu par to, ka Komisijas ierosinātajā atveseļošanas plānā nav paredzēts nekāds īpašs finansējums saistībā ar pakalpojumu aprīti, atzīstot tās kā ekonomikas atveseļošanas instrumenta nozīmi;
2. uzsver, ka visā Eiropas Savienībā uzņēmumiem un darba ņēmējiem būtu jāspēj brīvi pārvietoties, lai piedāvātu savus pakalpojumus, taču nepietiekama vienotā tirgus noteikumu īstenošana un izpilde, nepienācīgas elektroniskas procedūras, nepamatoti regulatīvie ierobežojumi pakalpojumu sniedzējiem un šķēršļi piekļuvē reglamentētām profesijām joprojām rada sarežģījumus, kas iedzīvotājiem atņem darbvietas, patērētājiem — izvēles, savukārt uzņēmumiem, jo īpaši MVU,

⁽¹²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 96/71/EK (1996. gada 16. decembris) par darba ņēmēju norīkošanu darbā pakalpojumu sniegšanas jomā (OV L 18, 21.1.1997., 1. lpp.).

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

mikrouzņēmumiem un pašnodarbinātajiem — iespējas; aicina dalībvalstis samazināt nevajadzīgas prasības un digitalizēt dokumentācijas procesu pārrobežu pakalpojumu sniegšanai; uzsver, ka aizvien svarīgāka kļūst ražošanas nozares servitizācija jeb pakalpojumu augošā loma ražošanas nozarē un ka šķēršļi pakalpojumu tirdzniecībai aizvien vairāk kļūst par šķēršļiem ražošanai; uzsver, ka Pakalpojumu direktīvas pilnīga īstenošana un izpilde varētu samazināt tirdzniecības šķēršļus un palielināt ES iekšējo tirdzniecību pakalpojumu nozarē; aicina Komisiju noteikt grafiku konkrētām darbībām attiecībā uz Komisijas 2020. gada 10. marta paziņojumu “Vienotā tirgus šķēršļu apzināšana un mazināšana” (COM(2020)0093) un “Ilgttermiņa rīcības plāns vienotā tirgus noteikumu labākai īstenošanai un izpildei” (COM(2020)0094) secinājumiem;

3. atzinīgi vērtē to, ka kvalifikāciju saskaņošana ar savstarpēju atzīšanu, pamatojoties uz Profesionālo kvalifikāciju direktīvu, vairākās profesijās ir bijusi veiksmīga, un mudina dalībvalstis pārskatīt un koordinēt noteikumus, kas reglamentē prasības par ienākšanu un strādāšanu konkrētās jomās vai profesijās; uzsver nepieciešamību uzlabot profesionālās kvalifikācijas līmeņu salīdzināmību, lai visā Eiropas Savienībā nodrošinātu vienkāršāku pāreju uz izglītības un apmācību kvalifikāciju savstarpēju atzīšanu pakalpojumu nozarē;

4. uzsver, ka Eiropas profesionālā karte tiek izmantota tikai piecām reglamentētām profesijām, tāpēc nav pilnībā izmantots tās potenciāls; tāpēc aicina Komisiju palielināt to profesiju skaitu, kurām piemērojama Eiropas profesionālā karte, tostarp jo īpaši inženierijai;

5. atgādina par reglamentēto profesiju īpašo statusu vienotajā tirgū un par to nozīmi sabiedrības interešu aizsardzībā; uzsver, ka šo īpašo statusu nevajadzētu izmantot nolūkā saglabāt nepamatotus valstu monopolus pakalpojumu sniegšanā, kas izraisa vienotā tirgus sadrumstalotību;

6. norāda, ka iegūtās izglītības līmeņa, kvalifikāciju, prasmju un kompetenču savstarpēja automātiska atzīšana dalībvalstīs pozitīvi ietekmētu arī iekšējo tirgu, pakalpojumu brīvu apriti un darba ņēmēju brīvu pārvietošanos; atzinīgi vērtē to, ka dalībvalstis grib pieprasīt ārvalstīs iegūtu kvalifikāciju un mācību periodu rezultātu automātisku savstarpēju atzīšanu; taču aicina dalībvalstis paplašināt savstarpējo atzīšanu, to attiecinot uz visiem izglītības līmeņiem, un pēc iespējas drīzāk uzlabot vai ieviest nepieciešamās procedūras;

7. aicina atbalstīt Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūru un atvieglot tās piemērošanu visā Eiropas Savienības teritorijā, lai nodrošinātu, ka tā kļūst par plaši izmantotu atzīšanas instrumentu; atzinīgi vērtē Komisijas centienus likvidēt nepamatotus profesionālo kvalifikāciju ierobežojumus un uzskata, ka tai arī turpmāk būtu aktīvi un vērtīgi jāpiemēro pārkāpumu politika, ja dalībvalstis neievēro ES tiesību aktus par kvalifikāciju atzīšanu;

8. pauž nožēlu par to, ka Eiropas Savienībā joprojām pastāv nepamatoti juridiskie sarežģījumi un administratīvie šķēršļi publiskajam iepirkumam pakalpojumu jomā, jo dalībvalstis atšķirīgi īsteno Direktīvu 2014/24/ES⁽¹³⁾; aicina Komisiju pārraudzīt un sekmēt publiskā iepirkuma procedūru un pamatnostādņu saskaņošanu konkrētajā nozarē, lai radītu iespējamus ieguvumus un samazinātu pārrobežu iepirkuma izmaksas MVU, mikrouzņēmumiem un pašnodarbinātajiem; uzsver tādu pakalpojumu nozīmīgumu, kuri veicina konkrēti nosakāmu vides pēdas nospieduma samazinājumu Eiropas Savienībā (“zaļie pakalpojumi”), un mudina dalībvalstis palielināt informētību un labāk izmantot esošās shēmas ilgtspējīgu pakalpojumu veicināšanai publiskajā iepirkumā, lai radītu ilgtspējīgu aprites ekonomiku;

9. atgādina, ka Pakalpojumu direktīvas mērķis ir nodrošināt augsti kvalitatīvus pakalpojumus, mazināt iekšējā tirgus sadrumstalotību, padziļināt vienotā tirgus integrāciju un stiprināšanu, pamatojoties uz pārredzamību un godīgu konkurenci, un radīt nosacījumus, lai uzņēmumi varētu pilnībā realizēt savu potenciālu un sniegt ieguvumus patērētājiem, kā arī sekmēt ilgtspējīgu attīstību un ES ekonomikas konkurētspējas izaugsmi;

10. uzskata, ka ar revolucionārām un jaunām tehnoloģijām saistītu pakalpojumu attīstībai ir vajadzīgs atbilstīgs tirgus mērogs, lai pamatotu ieguldījumus un atbalstītu iesaistīto uzņēmumu izaugsmi; norāda, ka iekšējā tirgus sadrumstalotība bieži vien attur no šādiem ieguldījumiem;

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/24/ES (2014. gada 26. februāris) par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (OV L 94, 28.3.2014., 65. lpp.).

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

11. pauž nožēlu par to, ka daudzi inovatīvi vai augoši uzņēmumi, tiklīdz tie sasniedz noteiktu lielumu, tiecas pārcelties ārpus ES, vienlaikus turpinot darbību vienotajā tirgū; uzskata, ka brīvība sniegt pakalpojumus var palīdzēt repatriēt ražošanu uz Eiropas Savienību un sekmēt ES uzņēmumu konkurētspēju globālajos tirgos;
12. norāda, ka divas trešdaļas no pakalpojumu darbībām ir iekļautas Pakalpojumu direktīvas darbības jomā, un mudina Komisiju izvērtēt un uzlabot tās īstenošanu, lai stiprinātu vienotā tirgus tiesisko regulējumu;
13. atgādina, ka saskaņā ar Profesionālo kvalifikāciju direktīvu, Samērīguma novērtēšanas direktīvu un Tiesas judikatūru brīvība sniegt pakalpojumus ietver pārrobežu veselības aprūpes pakalpojumus, ja vien ir atzīts veselības pakalpojumu īpašais raksturs un tiek aizsargāta sabiedrības veselība; norāda, ka Pārrobežu veselības aprūpes direktīva tika pieņemta, arī pamatojoties uz LESD 114. pantu; uzsver, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru, kurā piemēro Līguma noteikumus par pakalpojumu brīvu apriti, valstu noteikumi salīdzinājumā ar Pārrobežu veselības aprūpes direktīvu nedrīkst radīt papildu šķēršļus pārrobežu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanai; uzsver, ka valstu līmenī ir arī jānovērš nepamatoti un nesamērīgi šķēršļi, vienlaikus nodrošinot augsta līmeņa veselības aprūpi visiem ES iedzīvotājiem;
14. atgādina, ka Pakalpojumu direktīvas un Profesionālo kvalifikāciju direktīvas principi veicina pakalpojumu brīvu apriti; aicina Komisiju pieņemt atjauninātas pamatnostādnes par Pakalpojumu direktīvu, lai stiprinātu izpildi, saskaņošanu un ievērošanu dalībvalstīs un starp pakalpojumu sniedzējiem;
15. atzīst vispārējas nozīmes pakalpojumu īpašo statusu un vajadzību tos garantēt sabiedrības interesēs, kā noteica Tiesa, ņemot vērā subsidiaritātes un proporcionalitātes principus saskaņā ar LESD 26. protokolu par vispārējas nozīmes pakalpojumiem; taču pauž nožēlu par to, ka dažas dalībvalstis joprojām izmanto nepamatotus sabiedrības interešu iemeslus, lai izolētu savu iekšzemes tirgu pakalpojumiem, kurus nevar uzskatīt par vispārējas nozīmes pakalpojumiem vai vispārējo ekonomisko interešu pakalpojumiem;
16. uzsver, ka tādas prasības kā nepamatoti teritoriāli ierobežojumi, nepamatotas valodas prasības un ekonomisko vajadzību pārbaudes, ja tās tiek piemērotas pārmērīgi, var radīt nepamatotus un nesamērīgus šķēršļus pārrobežu tirdzniecībai;
17. mudina neatsaukties uz Covid-19 pandēmiju kā pamatojumu pakalpojumu brīvas aprites ierobežošanai vienotajā tirgū, ja vien tam nav pienācīga iemesla, un prasa Komisijai nezaudēt modrību attiecībā uz jebkādu šāda pamatojuma ļaunprātīgu izmantošanu;
18. atzīstot sabiedrisko pakalpojumu īpašo statusu un vajadzību tos garantēt sabiedrības interesēs, tomēr pauž nožēlu par to, ka dalībvalstis reizēm izmanto ar ekonomiku nesaistītu vispārējas nozīmes pakalpojumu jēdzienu, lai no iekšējā tirgus noteikumu darbības jomas izslēgtu atsevišķas nozares, kaut arī to nepamato sabiedrības intereses; uzsver, ka minētais apzīmējums ir jādefinē precīzāk, lai novērstu sadrumstalotību starp dalībvalstīm un atšķirīgas interpretācijas;
19. atzinīgi vērtē Komisijas 2020. gada 16. jūlija pamatnostādnes par sezonas darbiniekiem attiecībā uz pārrobežu, norīkoto un sezonas darba ņēmēju brīvas pārvietošanās izmantošanu Eiropas Savienībā Covid-19 pandēmijas situācijā un aicina dalībvalstis nodrošināt, ka pārrobežu darba ņēmēji un sezonas darbinieki var šķērsot robežas, vienlaikus nodrošinot drošus darba apstākļus;
20. konstatē, ka Komisija ir nolēmusi atsaukt savu priekšlikumu par pakalpojumu paziņošanas procedūru; pauž nožēlu par to, ka nevarēja gūt nekādu leģislatīvu rezultātu, pamatojoties uz Parlamenta nostāju, kuras mērķis bija novērst nevajadzīgu regulatīvo šķēršļu ieviešanu pakalpojumu nozarē, izmantojot partnerības pieeju starp dalībvalstīm un Komisiju;
21. konstatē, ka Komisija nesen nolēma atsaukt savus priekšlikumus par pakalpojumu e-karti; atgādina, ka Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komiteja noraidīja minētos priekšlikumus, ar kuriem bija paredzēts risināt joprojām pastāvošos administratīvos sarežģījumus pārrobežu pakalpojumu sniedzējiem; aicina no jauna izvērtēt situāciju, lai atrisinātu esošās administratīvās problēmas, vienlaikus ievērojot Pakalpojumu direktīvu, kā arī proporcionalitātes un subsidiaritātes principus;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

22. mudina dalībvalstis nodrošināt spēkā esošo tiesību aktu pareizu īstenošanu un izpildi, saskaņā ar Pakalpojumu direktīvas 15. panta 7. punktu informēt Komisiju par visiem jaunajiem normatīvajiem vai administratīviem aktiem un to projektiem, kas nosaka Pakalpojumu direktīvas 15. panta 6. punktā paredzētās prasības, norādot šo prasību iemeslus, izvairīties no nepamatotām prasībām un ieviest skaidras elektroniskas procedūras attiecībā uz pārrobežu pakalpojumu sniegšanai vajadzīgo dokumentu iegūšanu, tādējādi nodrošinot vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem un darba ņēmējiem un vienlaikus garantējot augstāko līmeni patērētāju aizsardzībā;

23. uzsver, ka lielāku pārrobežu mobilitāti ir iespējams panākt, īstenojot savstarpējās atzīšanas principu, kā arī dalībvalstīs koordinējot noteikumus; uzsver, ka Eiropas Savienība atbalsta un papildina dalībvalstu darbības sociālās politikas jomā saskaņā ar LESD 153. pantu, kurā skaidri ir noteikts, ka ES noteikumi, kas pieņemti saskaņā ar 153. pantu, nedrīkst ietekmēt dalībvalstu tiesības noteikt savu sociālā nodrošinājuma sistēmu pamatprincipus, nedrīkst būtiski ietekmēt to finansiālo līdzsvaru un nedrīkst nevienai dalībvalstij liegt atstāt spēkā vai ieviest stingrākus aizsargpasākumus, ja tie ir saderīgi ar Līgumiem;

24. uzsver, ka cilvēki ar invaliditāti joprojām saskaras ar dažādiem šķēršļiem, kas apgrūtina vai pilnībā liedz gūt labumu no pakalpojumu brīvas aprites; aicina dalībvalstis nekavējoties īstenot Eiropas Piekļūstamības aktu, lai efektīvi likvidētu šķēršļus, ar kuriem saskaras cilvēki ar invaliditāti, un lai nodrošinātu piekļūstamu pakalpojumu pieejamību, kā arī piemērotus pakalpojumu sniegšanas nosacījumus; uzsver, ka ir ļoti svarīgi izveidot pilnībā piekļūstamu vienoto tirgu, kas nodrošina vienlīdzīgu attieksmi un cilvēku ar invaliditāti iekļaušanu;

25. aicina Komisiju sniegt strukturētu palīdzību un norādījumus dalībvalstīm par to, kā veikt jauna valsts pakalpojumu regulējuma *ex ante* samērības izvērtējumu saskaņā ar Samērīguma novērtēšanas direktīvu;

26. aicina dalībvalstu parlamentus aktīvi iesaistīties, lai atbalstītu spēkā esošo noteikumu izpildi, un izmantot savas valsts iestāžu uzraudzības pilnvaras;

27. mudina ieinteresētās personas, darījumu aprindas un sociālos partnerus turpināt izmantot savu ietekmi un aicināt valdības atjaunot ES pakalpojumu nozari un stiprināt gan nozaru, gan starpnozaru sadarbību tādās jomās kā vide, transports un veselības aprūpe, lai virzītos uz savstarpēji saistītiem pārrobežu pakalpojumiem; uzsver, ka visām ieinteresētajām personām būtu jāveicina ilgtspējīgs, taisnīgs un uz noteikumiem balstīts vienotais pakalpojumu tirgus, kurā ir augsti sociālie un vides standarti, kvalitatīvi pakalpojumi un godīga konkurence;

Spēkā esošo tiesību aktu izpildes nodrošināšana

28. norāda, ka pakalpojumu brīva aprīte ir vienotā tirgus pamatā un varētu sniegt būtiskus ekonomiskus ieguvumus, kā arī augstus vides, patērētāju un darba ņēmēju aizsardzības standartus, ja tiek ievērots līdzsvars starp tirgus ekonomiku un Eiropas Savienības sociālo dimensiju, kā noteikts Līguma par Eiropas Savienību 3. pantā, ja vien atbildīgās iestādes, valstu tiesas un Komisija pietiekami un aktīvi izpilda un uzņēmumi ievēro valstu un ES noteikumus; uzsver, ka robežām starp dalībvalstīm būtu jāpaliek atvērtām, lai garantētu ES pamatprincipus; uzsver, ka jebkāda robežkontroles pagaidu atjaunošana uz iekšējām robežām krīzes, piemēram, veselības krīzes, situācijā, ir jāveic uzmanīgi un vienīgi tad, kad citas iespējas jau ir izsmeltas, pamatojoties uz rūpīgu koordināciju starp dalībvalstīm, jo robežu slēgšana apdraud ES pamatprincipus, un arī uzsver, ka, atceļot valstu noteiktos ierobežojumus, uzmanība nekavējoties ir jāpievērš robežkontroļu atcelšanai;

29. norāda, ka uzņēmumi un patērētāji Eiropas Savienībā iegūst no esošo tiesību aktu pienācīgas īstenošanas un izpildes; mudina Komisiju izmantot visus tai pieejamos līdzekļus, lai pilnībā izpildītu esošos noteikumus un ātri pieņemtu lēmumus par sūdzībām, lai nodrošinātu, ka attiecīgie jautājumi galalietotāja skatījumā tiek efektīvi atrisināti; aicina stingri un bez nepienācīgas kavēšanās piemērot alternatīvu izšķiršanas mehānismu novērtējumu un pārskatīšanas procedūras, kad vien tiek konstatēti attiecīgo tiesību aktu pārkāpumi, kas neatbilst pienācīgai iekšējā tirgus darbībai, un tiek radīts nesamērīgs slogs;

30. uzsver, ka dalībvalstis drīkst atsaukties uz sevišķi svarīgiem ar sabiedrības interesēm saistītiem iemesliem, tikai tad, ja tas ir likumīgi; taču uzsver dalībvalstu tiesības regulēt pakalpojumu nozari plašas sabiedrības interesēs, lai aizsargātu patērētājus un pakalpojumu kvalitāti;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

31. aicina Komisiju uzlabot pārraudzību par to, cik efektīvi un kvalitatīvi dalībvalstis transponē, īsteno un izpilda tiesību aktus, tostarp ikgadējo ziņojumu par šiem jautājumiem, un kopā ar dalībvalstīm, sociālajiem partneriem un citām ieinteresētajām personām izstrādāt pārredzamus un iekļaujošus novērtējumus, kuru pamatā ir gan kvalitatīvi, gan kvantitatīvi kritēriji;

32. pauž nožēlu par to, ka divdesmit dalībvalstis kavējas ar Pakalpojumu direktīvas transponēšanu valsts tiesību aktos; atgādina, ka instrumentu, piemēram, vienoto kontaktpunktu, klāsts joprojām ir ierobežots un ka pakalpojumu sniedzēji nav pietiekami informēti par visām iespējām, kas viņiem ir pieejamas; tāpēc aicina Komisiju informēt ieinteresētās personas, cita starpā izmantojot direktīvā paredzēto iespēju reklamēšanu internetā;

33. uzsver, ka dinamiska tirgus izveide un vienlīdzīgi konkurences apstākļi informācijas sabiedrības pakalpojumu pārrobežu sniegšanai ir būtisks elements Eiropas ekonomikas nākotnes konkurētspējai; aicina Komisiju un dalībvalstis digitālo pakalpojumu tiesību aktu kopumā novērst atlikušos šķēršļus informācijas sabiedrības pakalpojumu pārrobežu sniegšanā;

34. aicina Komisiju aktīvāk nodrošināt efektīvu koordināciju un informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm, lai pārrobežu pakalpojumu sniegšanā izvairītos no procedūru un pārbaužu dublēšanās;

35. mudina Komisiju un dalībvalstis noteikt jaunizveidotās darba grupas vienotā tirgus īstenošanai (*SMET*) struktūru un darbības veidu, tostarp tās praktisko dimensiju, un izveidot laika grafiku konkrētām darbībām saskaņā ar *SMET* ⁽¹⁴⁾ noteiktajām prioritātēm, sagatavojot jaunu ilgtermiņa rīcības plānu vienotā tirgus noteikumu labākai īstenošanai un izpildei, lai pēc iespējas vairāk izmantotu vienotā pakalpojumu tirgus potenciālu; uzskata, ka *SMET* var sniegt papildu vērtību, nodrošinot visu vienotā tirgus stratēģiju saskanīgu īstenošanu un datu un rādītāju apmaiņu saistībā ar panākumiem; mudina *SMET* izveidot atvērta un pārredzamu datubāzi, kurā būtu apkopoti īpaši ar tarifiem nesaistīti valstu šķēršļi un notiekošās pārkāpuma procedūras;

36. uzsver prejudiciālo nolēmumu nozīmīgumu ES tiesību aktu veidošanā; pauž nožēlu par to, ka, neskatoties uz to, ka nolēmuma tiesvedības ilgums jau ir ievērojami samazināts, vidējais termiņš 14,4 ⁽¹⁵⁾ mēneši joprojām ir ilgs; aicina Tiesu izvērtēt, kā šo ilgumu samazināt vēl vairāk, lai novērstu pakalpojumu sniedzēju un saņēmēju problēmas vienotajā tirgū; uzsver, ka prejudiciālie nolēmumi būtiski ietekmē vienotā tirgus veidošanu un nepamatotu šķēršļu samazināšanu tajā;

Regulatīvās informācijas un skaidrības veicināšana, stiprinot vienoto kontaktpunktu nozīmi

37. norāda, ka Covid-19 pandēmija izcēla regulējuma skaidrības trūkumu un saziņas neefektivitāti starp dalībvalstīm par strauji mainīgajiem noteikumiem; uzsver vienotās digitālās vārtejas un vienoto kontaktpunktu būtisko nozīmi kā tiešsaistes piekļuves punktam ES un valstu informācijai, procedūrām un palīdzības pakalpojumiem vienotajā tirgū, kā paredzēts Pakalpojumu direktīvā;

38. iesaka dalībvalstīm īstenot vienoto digitālo vārteju patērētājiem un MVU draudzīgā veidā un pārveidot savus vienotos kontaktpunktus, lai no vienkāršiem regulējuma portāliem tie kļūtu par pilnībā funkcionējošiem portāliem; uzskata, ka tas būtu jāpanāk, sniedzot vārtejā lietotājiorientētu informāciju, palīdzības pakalpojumus un vienkāršotas procedūras un sasaistot vienoto digitālo vārteju ar vienotajiem kontaktpunktiem, lai pēc iespējas padarītu to par virtuālu vienas pieturas agentūru un nodrošinātu maksimālu uzsvāru uz lietotājiem; ierosina pieņemt *Europa* tīmekļa rokasgrāmatas dizaina standartus, lai nodrošinātu lietotājiem ērtu un atpazīstamu saskarni visos vienotajos kontaktpunktos;

39. iesaka Komisijai un dalībvalstīm ar vienotās digitālās vārtejas starpniecību sistemātiski nodrošināt lietotājdraudzīgu informāciju par visiem jaunajiem ES tiesību aktiem, kas patērētājiem un uzņēmumiem rada tiesības vai pienākumus; iesaka Komisijai un dalībvalstīm šajā nolūkā bieži apspriesties ar ieinteresētajām personām; uzsver, ka pārredzamība, vienlīdzīga attieksme un nediskriminēšana ir būtiski svarīgi principi pakalpojumu brīvai aprītei;

⁽¹⁴⁾ Komisijas paziņojums par vienotā tirgus šķēršļu apzināšanu un mazināšanu (COM(2020)0093).

⁽¹⁵⁾ Eiropas Savienības Tiesa, Gada pārskats — 2019. gada ziņojums.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

40. norāda, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, ka visas iespējamās administratīvās procedūras attiecībā uz uzņēmuma dibināšanu un pakalpojumu sniegšanas brīvību var tikt veiktas digitālā vidē saskaņā ar Vienotas digitālās vārtejas regulu; mudina dalībvalstis paātrināt digitalizācijas procesu, īpaši procedūras, kas ietekmē uzņēmumus un patērētājus, lai viņi varētu veikt administratīvās procedūras attālināti un tiešsaistē; mudina Komisiju pastiprināt iesaistīto personu centienus un jo īpaši aktīvi atbalstīt tās dalībvalstis, kuru rezultāti nav pietiekamā līmenī;

41. iesaka Komisijai palīdzēt valstu iestādēm katrā dalībvalstī uzlabot vienotos kontaktpunktus, lai starp iesaistītajām iestādēm papildus to vietējai valodai atvieglotu saziņu angļu valodā, un darboties kā starpniekam, ja netiek ievēroti termiņi vai nav sniegtas atbildes uz jautājumiem; uzsver, ka vienotajam kontaktpunktam īsā termiņā būtu jāsniedz patērētājiem, darba ņēmējiem un uzņēmumiem šāda informācija un atbalsts:

- par valsts un ES noteikumiem, kas uzņēmumiem jāievēro attiecīgajā dalībvalstī, un informācija darba ņēmējiem, tostarp par darba likumu, veselības un drošības protokolliem, piemērojamiem koplīgumiem, sociālo partneru organizācijām un konsultatīvajām struktūrām darba ņēmējiem un darbiniekiem, ar kuru starpniecību viņi var atrast informāciju par savām tiesībām un ziņot par pārkāpumiem;
- par darbībām, kas uzņēmumiem jāveic, lai izpildītu šos noteikumus, apkopojumā pa procedūrām un ar detalizētām norādēm;
- par dokumentiem, kas uzņēmumiem jāuzrāda vai jāiesniedz noteiktā termiņā;
- par iestādēm, ar kurām uzņēmumiem jāsazinās, lai saņemtu vajadzīgās atļaujas, utt.

42. uzsver, ka vienotajiem kontaktpunktiem būtu jāsniedz visa nepieciešamā informācija par jebkādam ar uzņēmējdarbību saistītām prasībām, kas uzņēmumiem jāievēro attiecīgajā dalībvalstī; norāda, ka starp minētajām prasībām ir profesionālo kvalifikāciju prasības, PVN (likmes, reģistrācijas prasības, pārskatu iesniegšanas pienākumi utt.), ienākumu nodokļu, sociālā nodrošinājuma un darba tiesību prasības; uzsver, ka visai attiecīgajai tiesību aktu un administratīvajai informācijai, kā arī visiem attiecīgajiem dokumentiem, ko nodrošina katrs vienotais kontaktpunkts, papildus vietējai valodai būtu jābūt pieejamiem arī angļu valodā, ja tas ir iespējams un piemēroti;

43. iesaka, ka vienotajiem kontaktpunktiem būtu jābūt labāk savienotiem un jāveic informācijas apmaiņa par prasībām un procedūrām, kas uzņēmumiem ir jāievēro to dalībvalstīs, kā arī jāveic nozarei specifiskas informācijas apmaiņa par profesionālajām kvalifikācijām; papildus iesaka, ka vienotajiem kontaktpunktiem būtu jāpalīdz ārvalstu uzņēmumiem, kas vēlas veikt uzņēmējdarbību attiecīgajā dalībvalstī, kā arī vietējiem uzņēmumiem, kas vēlas eksportēt pakalpojumus un preces uz citām dalībvalstīm, sniedzot tiem attiecīgo informāciju un nepieciešamo kontaktinformāciju; šajā saistībā mudina Komisiju izskatīt turpmākas sinerģijas, piemēram, ar Eiropas Darba iestādi, lai veicinātu šādu informācijas apmaiņu; aicina Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm izvērtēt, vai vienotajiem kontaktpunktiem būs vajadzīgi papildu resursi, lai veiktu minētos uzdevumus;

44. mudina izmantot dalībvalstu vienoto kontaktpunktu sadarbību, lai nodrošinātu, ka uzņēmumiem, darba ņēmējiem un citām ieinteresētajām personām tiek sniegta tūlītēja, pareiza, visaptveroša un atjaunināta informācija vietējā valodā un angļu valodā;

45. aicina Komisiju uzņemties koordinējošu lomu informācijas apmaiņā starp vienotajiem kontaktpunktiem un vajadzības gadījumā sniegt pamatnostādnes, lai palīdzētu dalībvalstīm uzlabot procedūras, jo īpaši attiecībā uz MVU; uzsver, ka šādā sadarbībā būtu arī jānodrošina zināšanu apmaiņa starp dalībvalstīm, tostarp par mobilajiem darba ņēmējiem, gan attiecībā uz labākajām komunikācijas prasmēm, gan administratīvām un nevajadzīgām vienotā tirgus prasībām;

46. uzsver, ka visiem vienotajiem kontaktpunktiem būtu jābūt vienkārši piekļūstamiem vienotajā digitālajā vārtejā un jāsniedz informācija un jāpiedāvā administratīvi dalībvalstu pakalpojumi, izmantojot piekļūstamu terminoloģiju un nodrošinot pilnīgu pieejamību, apmācītiem palīdzības dienesta darbiniekiem sniedzot efektīvu un lietotājiem noderīgu atbalstu;

47. mudina dalībvalstis pilnībā nodoties sabiedrisko pakalpojumu digitalizācijai un īstenot visus elementus ar sociālā nodrošinājuma informāciju saistītajā elektroniskās apmaiņas sistēmā, lai uzlabotu sadarbību starp dalībvalstīm un sociālā nodrošinājuma iestādēm un veicinātu ES darba ņēmēju brīvību un taisnīgu mobilitāti; aicina dalībvalstis uzlabot sadarbību un informācijas apmaiņu saistībā ar sociālā nodrošinājuma sistēmām;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

48. aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt digitālo rīku izmantošanu un aicina dalībvalstis nodrošināt darba inspekcijām pietiekamus resursus, lai cīnītos ar jebkāda veida ļaunprātīgu izmantošanu; aicina Komisiju ierosināt iniciatīvu par ES sociālā nodrošinājuma numuru, kas sniegtu juridisko noteiktību darba ņēmējiem un uzņēmumiem, vienlaikus efektīvi kontrolējot apakšuzņēmumu izmantošanas prakses un apkarojot krāpniecību sociālā nodrošinājuma jomā, piemēram, fiktīvu pašnodarbinātību un norīkošanu un čaulas sabiedrības; turklāt aicina dalībvalstis nodrošināt, ka veiktās pārbaudes ir proporcionālas, pamatotas un nediskriminējošas; mudina Komisiju pēc iespējas drīzāk panākt Eiropas Darba iestādes pilnvērtīgu darbību, lai nodrošinātu labāku koordināciju starp valstu darba inspekcijām un risinātu pārrobežu sociālā dempinga problēmu;

49. mudina Komisiju nodrošināt, ka jebkādās jaunās direktīvās, regulās vai ieteikumos par vienoto pakalpojumu tirgu ir ietverta prasība stiprināt vienotos kontaktpunktus to funkciju veikšanā un veltīt pietiekamus resursus, lai veiktu iespējamus papildu funkcijas Pakalpojumu direktīvas ietvaros, neskarot valstu sistēmās noteikto funkciju un pilnvaru sadalījumu starp iestādēm;

Novērtējuma sniegšana: vienotā tirgus rezultātu pārskats un ierobežotības rādītāji

50. atbalsta Komisijas sākotnējo iniciatīvu atjaunināt vienotā tirgus rezultātu pārskatu ar jaunu rādītāju kopumu, kas ļautu novērtēt, kā dalībvalstis īsteno attiecīgos vienotā tirgus tiesību aktus; mudina Komisiju papildināt publicētos datus ar attiecīgajiem datiem no IMI, SOLVIT, CHAP centrālā sūdzību reģistra un citiem attiecīgajiem avotiem; uzsver, ka uzmanība būtu jākoncentrē uz īstenošanas kvalitāti;

51. iesaka atjauninātajā vienotā tirgus rezultātu pārskatā uzsvērt ziņošanu par attiecīgajiem jautājumiem, raugoties no galalietotāju perspektīvas, un novērtēt, vai problēmas un sūdzības ir atrisinātas, piemēram, SOLVIT vai Eiropas Patērētāju centru tīkla sistēmā; turklāt pauž nožēlu par to, ka SOLVIT instrumentu daudzās dalībvalstīs tikpat kā neizmanto un ka nereti tam trūkst modernu digitālo spēju; uzsver, ka ir vajadzīga lielāka pārredzamība attiecībā uz pakalpojumu sniegšanas brīvības pārkāpumiem; uzskata, ka vienotā tirgus rezultātu pārskatā būtu jāiekļauj atbilstīga informācija, tostarp sūdzību skaits, uzsākto lietu skaits, to pārkāpuma nozare, pabeigto lietu skaits un lietas slēgšanas rezultāts vai iemesls;

52. mudina Komisiju pieņemt kvantitatīvas un kvalitatīvas novērtēšanas metodes, iesaistot visas attiecīgās ieinteresētās personas, jo īpaši ietverot vispārējas nozīmes mērķus un sniegtā pakalpojuma kvalitāti; uzsver, ka kvalitatīvo rādītāju metodei jābūt pārredzamai un jānovērtē situācijas atšķirības *ex ante* un *ex post* regulējumā; norāda, ka ir svarīgi novērtēt, vai attiecīgās ES direktīvas tiek īstenotas savlaicīgi un ES likumdevēju paredzētajā veidā;

53. ierosina atjauninātajā vienotā tirgus rezultātu pārskatā īstenošanas kvalitāti sasaistīt ar esošajiem ierobežotības rādītājiem un kartēt pakalpojumu ierobežojumus jaunās un pašreizējās politikas jomās, kā arī ES tiesību aktu īstenošanas un izpildes atšķirīgos līmeņus; turklāt iesaka vienotā tirgus stiprināšanai izmantot arī Eiropas pusgadu, jo problemātiskāko regulatīvo un administratīvo šķēršļu likvidēšana ir pastāvīgs problēmjautājums; mudina Eiropas Komisiju konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos iekļaut arī dalībvalstu vidusposma darbības, kuru mērķis ir likvidēt atlikušos administratīvos un regulatīvos šķēršļus vienotajā pakalpojumu tirgū;

54. uzskata, ka Komisijai, izvērtējot dalībvalstu progresu strukturālu reformu īstenošanā, būtu jāanalizē to panākumi saistībā ar vienotā tirgus potenciāla īstenošanu un tieksanos uz ilgtspējīgāku ekonomiku;

55. aicina Komisiju atjaunināt jau esošos un ieviest jaunus rādītājus, lai palīdzētu dalībvalstīm noteikt, kurās jomās varētu censties uzlabot politikas rezultātus, un pārraudzītu to darbu ierobežojumu samazināšanā;

56. mudina dalībvalstis noteikt ikgadējus valsts mērķrādītājus, lai atvērtu pakalpojumu tirdzniecību, un šajā saistībā veikt novērtējumus; iesaka Komisijai izmantot vienotā tirgus rezultātu pārskatu, lai parādītu pakalpojumu tirdzniecības atvērtību dalībvalstīs, kā tas darīts Eiropas inovācijas rezultātu pārskatā, jo tas ļautu dalībvalstīm paust ticamas, konkrētas un izmērāmas apņemšanās uzlabot savus īstenošanas un izpildes rādītājus ES iekšējās pakalpojumu tirdzniecības jomā;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

o

o o

57. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

P9_TA(2021)0008

Efektīva politiskā ieguldījuma nodrošināšana, īstenojot Eiropas Kultūras mantojuma gadu

Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija par efektīva politiskā ieguldījuma nodrošināšanu, īstenojot Eiropas Kultūras mantojuma gadu (2019/2194(INI))

(2021/C 456/03)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) preambulu, kurā norādīts, ka līgumslēdzēji iedvesmojas “no Eiropas kultūras, reliģijas un humānisma mantojuma” un tiecas “nostiprināt savu tautu solidaritāti, vienlaikus respektējot to vēsturi, kultūru un tradīcijas”, kā arī LES 3. panta 3. punktu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 167. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu un jo īpaši tās 22. pantu,
- ņemot vērā UNESCO Ģenerālās konferences 33. sesijā 2005. gada 20. oktobrī pieņemto Konvenciju par kultūras izpausmju daudzveidības aizsardzību un veicināšanu ⁽¹⁾,
- ņemot vērā UNESCO Ģenerālās konferences 17. sesijā 1972. gada 16. novembrī pieņemto Konvenciju par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību (Pasaules mantojuma konvencija) ⁽²⁾,
- ņemot vērā UNESCO Ģenerālās konferences 32. sesijā 2003. gada 17. oktobrī pieņemto Konvenciju par nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu ⁽³⁾,
- ņemot vērā UNESCO Ģenerālās konferences 31. sesijā 2001. gada 2. novembrī pieņemto Konvenciju par zemūdens kultūras mantojuma aizsardzību ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā 1954. gada Hāgas Konvenciju par kultūras vērtību aizsardzību bruņota konflikta gadījumā ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā UNESCO Ģenerālās konferences 16. sesijā 1970. gada 14. novembrī pieņemto Konvenciju par pasākumiem kultūras vērtību nelikumīgas izešanas, izvešanas un īpašumtiesību nodošanas aizliegšanai un novēršanai ⁽⁶⁾,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 15. novembra secinājumus par kultūras darba plānu 2019.–2022. gadam,
- ņemot vērā Komisijas 2018. gada 22. maija paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Jauna Eiropas darba kārtība kultūrai” (COM(2018)0267),
- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 28. oktobra ziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par Eiropas Kultūras mantojuma gada (2018) īstenošanu, rezultātiem un vispārējo izvērtējumu (COM(2019)0548),

⁽¹⁾ <https://en.unesco.org/creativity/convention>.

⁽²⁾ <http://whc.unesco.org/archive/convention-en.pdf>.

⁽³⁾ https://ich.unesco.org/doc/src/2003_Convention_Basic_Texts_2018_version-EN.pdf.

⁽⁴⁾ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000126065.locale=en>.

⁽⁵⁾ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000082464.locale=en>.

⁽⁶⁾ <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000133378.locale=en>.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumu Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas zaļais kurss” (COM(2019)0640),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 15. maija Direktīvu 2014/60/ES par no dalībvalsts teritorijas nelikumīgi izvestu kultūras priekšmetu atgriešanu un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 1024/2012⁽⁷⁾,
- ņemot vērā 2015. gada 8. septembra rezolūciju “Virzība uz integrētu pieeju Eiropas kultūras mantojumam”⁽⁸⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 23. novembra ziņojumu par jaunu Eiropas darba kārtību kultūras jomā,
- ņemot vērā 2019. gada 19. septembra rezolūciju par Eiropas atceres nozīmi Eiropas nākotnei⁽⁹⁾,
- ņemot vērā Padomes 2014. gada 25. novembra secinājumus par kultūras mantojuma līdzdalīgu pārvaldību⁽¹⁰⁾,
- ņemot vērā Padomes 2000. gada 26. jūnija rezolūciju par Eiropas kinematogrāfiskā mantojuma saglabāšanu un vairošanu⁽¹¹⁾,
- ņemot vērā Padomes 2014. gada 21. maija secinājumus par kultūras mantojumu kā stratēģisku resursu ilgtspējīgai Eiropai⁽¹²⁾,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 8. jūnija secinājumus par nepieciešamību kultūras mantojumu izvirzīt priekšplānā dažādās politikas jomās Eiropas Savienībā⁽¹³⁾,
- ņemot vērā Eiropas Padomes 2005. gada 13. oktobra Vispārējo konvenciju par kultūras mantojuma vērtību sabiedrībai (Faru konvencija)⁽¹⁴⁾,
- ņemot vērā Komisijas dienestu 2018. gada 5. decembra darba dokumentu par Eiropas satvaru rīcībai kultūras mantojuma jomā (SWD(2012)0491),
- ņemot vērā Eiropas Savienības Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju 2019. gada 22. novembra rezolūciju par ilgtspējīgas attīstības kultūras dimensiju (13956/19),
- ņemot vērā Eurobarometra aptauju par kultūras mantojumu (Eurobarometra speciālaptauja Nr. 466)⁽¹⁵⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2014. gada 22. jūlija paziņojumu “Ceļā uz integrētu pieeju Eiropas kultūras mantojumam” (COM(2014)0477),
- ņemot vērā Reģionu komitejas 2014. gada novembra atzinumu par Komisijas paziņojumu “Ceļā uz integrētu pieeju Eiropas kultūras mantojumam” (2015/C 195/04)⁽¹⁶⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 17. maija Lēmumu (ES) 2017/864 par Eiropas Kultūras mantojuma gadu (2018)⁽¹⁷⁾,

⁽⁷⁾ OV L 159, 28.5.2014., 1. lpp.

⁽⁸⁾ OV C 316, 22.9.2017., 88. lpp.

⁽⁹⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0021.

⁽¹⁰⁾ OV C 463, 23.12.2014., 1. lpp.

⁽¹¹⁾ OV C 193, 11.7.2000., 1. lpp.

⁽¹²⁾ OV C 183, 14.6.2014., 36. lpp.

⁽¹³⁾ OV C 196, 8.6.2018., 20. lpp.

⁽¹⁴⁾ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=199>.

⁽¹⁵⁾ <https://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/ResultDoc/download/DocumentKy/80882>.

⁽¹⁶⁾ OV C 195, 12.6.2015., 22. lpp.

⁽¹⁷⁾ OV L 131, 20.5.2017., 1. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- ņemot vērā Komisijas 2011. gada 27. oktobra Ieteikumu par kultūras materiālu digitalizāciju, pieejamību tiešsaistē un digitālu saglabāšanu (2011/711/ES) ⁽¹⁸⁾,
- ņemot vērā 2019. gada 9. aprīļa sadarbības deklarāciju par kultūras mantojuma digitalizācijas veicināšanu ⁽¹⁹⁾,
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Komisijas darba programma 2020. gadam — Eiropas Savienība, kas tiecas uz augstākiem mērķiem” (COM(2020)0037),
- ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2018. gada 19. septembra atzinumu par tematu “Eiropas lauku rajonu ieguldījums Eiropas Kultūras mantojuma gada (2018) norisēs, nodrošinot ilgtspēju un pilsētu un lauku rajonu kohēziju” (NAT/738-EESC-2018-01641),
- ņemot vērā 2018. gada Davosas deklarāciju par kvalitatīvas būv kultūras koncepcijas popularizēšanu Eiropā ⁽²⁰⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 23. novembra Leuwardenas deklarāciju par radītā mantojuma pielāgotu atkārtotu izmantošanu ⁽²¹⁾,
- ņemot vērā deklarāciju, ko dalībvalstu kultūras un Eiropas lietu ministri pieņēma 2019. gada 3. maija neformālajā sanāksmē pēc ugunsgrēka Parīzes Dievmātes katedrālē ⁽²²⁾,
- ņemot vērā Eiropas Padomes 1954. gada 19. decembra Eiropas Kultūras konvenciju ⁽²³⁾,
- ņemot vērā kustības *Europa Nostra* 2018. gada 22. jūnija Berlīnē pausto aicinājumu rīkoties (“Kultūras mantojumu Eiropas nākotnei”) ⁽²⁴⁾ un tās 2019. gada 30. oktobra Parīzes manifestu (“Relançons l’Europe par la culture et le patrimoine culturel”) ⁽²⁵⁾,
- ņemot vērā 2015. gada pētījumu “Kultūras mantojuma nozīme Eiropai” ⁽²⁶⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 11. oktobra Barselonas deklarāciju par tūrismu un kultūras mantojumu (“Labākas dzīvesvietas, labāki galamērķi”) ⁽²⁷⁾,
- ņemot vērā 2018. gada pētījumu “Kultūras mantojuma aizsardzība no dabas un cilvēka izraisītām katastrofām” ⁽²⁸⁾,
- ņemot vērā Starptautiskās pieminekļu un ievērojamu vietu padomes (ICOMOS) 2019. gada dokumentu “Eiropas kvalitātes principi, ko piemēro ES finansētiem pasākumiem, kuri var ietekmēt kultūras mantojumu” ⁽²⁹⁾,
- ņemot vērā Starptautisko pieminekļu un vēsturisko vietu konservācijas un restaurācijas hartu (1964. gada Venēcijas harta) ⁽³⁰⁾,
- ņemot vērā 1985. gada Konvenciju Eiropas arhitektūras mantojuma aizsardzībai (Granadas konvencija) ⁽³¹⁾,

⁽¹⁸⁾ OV L 283, 29.10.2011., 39. lpp.

⁽¹⁹⁾ https://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=58564.

⁽²⁰⁾ https://davosdeclaration2018.ch/media/Brochure_Declaration-de-Davos-2018_WEB_2.pdf.

⁽²¹⁾ https://www.ace-cae.eu/uploads/tx_jidocumentsview/LEEWARDEN_STATEMENT_FINAL_EN-NEW.pdf.

⁽²²⁾ <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/europe/news/article/declaration-adopted-during-the-informal-meeting-of-european-union-member-state>.

⁽²³⁾ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list?module=treaty-detail&treatynum=018>.

⁽²⁴⁾ <https://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2018/09/Berlin-Call-Action-Eng.pdf>.

⁽²⁵⁾ https://www.europanostra.org/wp-content/uploads/2019/11/Paris-Manifesto_English.pdf.

⁽²⁶⁾ http://blogs.encatc.org/culturalheritagecountsforeurope/wp-content/uploads/2015/06/CHCfe_FULL-REPORT_v2.pdf.

⁽²⁷⁾ <https://onedrive.live.com/?authkey=%21ALGmRQscySOLV5Q&cid=19E1928B8C6B7F5A&id=19E1928B8C6B7F5A%21157090&parId=19E1928B8C6B7F5A%21105860&o=OneUp>.

⁽²⁸⁾ <https://op.europa.eu/portal2012-portal/html/downloadHandler.jsp?identifier=8fe9ea60-4cea-11e8-be1d-01aa75ed71a1&format=pdf&language=en&productionSystem=cellar&part=>

⁽²⁹⁾ http://openarchive.icomos.org/2083/1/European_Qualit/y_Principles_2019_EN.PDF.

⁽³⁰⁾ https://www.icomos.org/charters/venice_e.pdf.

⁽³¹⁾ <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168007a087>.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- ņemot vērā 1992. gada Eiropas Konvenciju arheoloģiskā mantojuma aizsardzībai (Valletas konvencija) ⁽³²⁾,
  - ņemot vērā Eiropas kultūras mantojuma balvas / *Europa Nostra* balvas,
  - ņemot vērā ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus, jo īpaši Nr. 4, Nr. 11 un Nr. 13,
  - ņemot vērā programmas “Apvārsnis Eiropa” 2. pīlāra kopu “Kultūra, jaunrade un iekļaujoša sabiedrība” ⁽³³⁾,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regulu (ES) Nr. 1295/2013, ar ko izveido programmu “Radošā Eiropa” (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1718/2006/EK, Lēmumu Nr. 1855/2006/EK un Lēmumu Nr. 1041/2009/EK ⁽³⁴⁾,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 ⁽³⁵⁾,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1301/2013 par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un īpašiem noteikumiem attiecībā uz mērķi “Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai” un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006 ⁽³⁶⁾,
  - ņemot vērā 2018. gada 11. septembra rezolūciju par valodu līdztiesību digitālajā laikmetā ⁽³⁷⁾,
  - ņemot vērā 2018. gada 13. novembra rezolūciju par minoritātēm paredzētu standartu minimumu Eiropas Savienībā ⁽³⁸⁾,
  - ņemot vērā 2013. gada 11. septembra rezolūciju par Eiropas apdraudētajām valodām un lingvistisko daudzveidību Eiropas Savienībā ⁽³⁹⁾,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regulu (ES) Nr. 1291/2013, ar ko izveido Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu “Apvārsnis 2020” (2014.–2020. gads) un atceļ Lēmumu Nr. 1982/2006/EK ⁽⁴⁰⁾,
  - ņemot vērā apņemšanās, ko inovācijas, pētniecības, izglītības, kultūras un jaunatnes komisāra amata kandidāte uzņēmas, uzstājoties savā 2019. gada 30. septembra uzklaušanās Eiropas Parlamentā,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Kultūras un izglītības komitejas ziņojumu (A9-0210/2020),
- A. tā kā Eiropas materiālais, nemateriālais, dabas un digitālais kultūras mantojums ir no pagātnes pārmantotās bagātības avots, kas glabā liecību par Eiropas vēsturi, kultūru un tradīcijām visā to daudzveidībā, laika gaitā pastāvīgi tiek bagātināts un ir jāsauglabā, lai to varētu nodot tālāk nākamajām paaudzēm;
- B. tā kā Eiropas kultūras mantojums ir atceres, kolektīvās atmiņas un zināšanu avots, kas stiprina mūsu kopīgo piederības sajūtu;

⁽³²⁾ <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168007bd25>.

⁽³³⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/research_and_innovation/strategy_on_research_and_innovation/presentations/horizon_europe_en_investing_to_shape_our_future.pdf.

⁽³⁴⁾ OV L 347, 20.12.2013., 221. lpp.

⁽³⁵⁾ OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.

⁽³⁶⁾ OV L 347, 20.12.2013., 289. lpp.

⁽³⁷⁾ OV C 433, 23.12.2019., 42. lpp.

⁽³⁸⁾ OV C 363, 28.10.2020., 13. lpp.

⁽³⁹⁾ OV C 93, 9.3.2016., 52. lpp.

⁽⁴⁰⁾ OV L 347, 20.12.2013., 104. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- C. tā kā kultūra un kultūras mantojums palīdz stiprināt personisko identitāti un sekmēt sociālo kohēziju, stabilitāti un sapratni sabiedrībā;
- D. tā kā kultūras mantojums ir vērtība pati par sevi, tas ir dažāds un tam ir vairāki līmeņi (vietējs, reģionāls, nacionāls, Eiropas un globāls) un veidi (materiāls, nemateriāls, dabas, digitāls un digitalizēts), turklāt šie aspekti ir savstarpēji saistīti;
- E. tā kā kultūras mantojums sniedz būtisku ieguldījumu kultūras un radošajās nozarēs Eiropā un ārpus tās;
- F. tā kā vairāk nekā 300 000 cilvēku Eiropā strādā kultūras mantojuma nozarē, bet 7,8 miljoni darbvietu Eiropā ar šo nozari saistīti netieši;
- G. tā kā 2018. gadā, kas bija Eiropas Kultūras mantojuma gads (EYCH), notika vairāk nekā 23 000 pasākumu, iesaistot vairāk nekā 12,8 miljonus cilvēku (2,5 % ES 28 iedzīvotāju)⁽⁴¹⁾ dalībvalstīs⁽⁴²⁾;
- H. tā kā EYCH stratēģiskais redzējums, kas ir formulēts tā sauklī "Mūsu mantojums: kur pagātne tiek ar nākotni", joprojām ir aktuāls kā tā mantojuma pamatprincips, ar kuru tiecas iedibināt Eiropas kultūras mantojuma un patlaban radīto kultūras vērtību saikni, kā arī veicināt Eiropas iedzīvotāju līdzdalību;
- I. tā kā EYCH pasākumu mērķauditorija bija jaunieši un tie tika rīkoti gan kā interaktīvi, gan radoši projekti;
- J. tā kā EYCH 2018. gadā bija iezīmīgs ar četrām svarīgām vēsturiskām gadadienām; tā kā minētajā gadā notika daudzas valstu un starptautiskas svinības un piemiņas pasākumi, kas atstāja ievērojamus nospiedumus Eiropas kultūras kartē;
- K. tā kā viens no EYCH sasniegumiem bija Eiropas ieinteresēto personu tīkla izveide, kas ļāva izveidot noturīgas saiknes; tā kā šim tīklam vajadzētu būt ilgtspējīgam un noturīgam;
- L. tā kā vietējas un paneiropas nevalstiskās organizācijas (NVO) un organizēta pilsoniskā sabiedrība ir devušas ievērojamu ieguldījumu EYCH sekmīgā īstenošanā;
- M. tā kā saskaņā ar Eiropabarometra aptauju par kultūras mantojumu 84 % respondentu dalībvalstīs uzskata, ka kultūras mantojums ir svarīgs viņiem personīgi un viņu vietējai kopienai, savukārt astoņi no desmit (80 %) uzskata, ka tas ir svarīgs visai Eiropas Savienībai;
- N. tā kā gandrīz trešā daļa no UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā iekļautajiem objektiem (326 kultūras objekti, 26 dabas objekti un pieci jaukti objekti) atrodas 27 dalībvalstu Eiropas Savienībā; tā kā Eiropā kopumā atrodas gandrīz puse no UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā iekļautajiem objektiem;
- O. tā kā UNESCO Cilvēces nemateriālā kultūras mantojuma reprezentatīvo sarakstu veido vismaz 131 posteņi, kas attiecas uz 27 dalībvalstu Eiropas Savienību;
- P. tā kā 52 % posteņu UNESCO Pasaules Atmiņas starptautiskajā reģistrā attiecas uz Eiropu un Ziemeļameriku;
- Q. tā kā līdz šim 48 Eiropas objektiem ir piešķirta Eiropas mantojuma zīme;
- R. tā kā gandrīz deviņi no desmit (88 %) aptaujātajiem eiropiešiem uzskata, ka par Eiropas kultūras mantojumu būtu jā māca skolā⁽⁴³⁾;

⁽⁴¹⁾ Aprēķini balstīti uz šādiem datiem:: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population_and_population_change_statistics.

⁽⁴²⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019DC0548&from=LV>, 4. lpp.

⁽⁴³⁾ <https://ec.europa.eu/culture/lv/cultural-heritage/cultural-heritage-eu-policies/kulturas-mantojums-un-izglitiba>, 68. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- S. tā kā EYCH 2018 pierādīja, ka kultūras mantojums var kalpot par pamatu starptautiskiem projektiem, kuros ir iesaistīti visu vecuma grupu iedzīvotāji un, kurus īstenojot, viņi sadarbojas ar ekspertiem; tā kā šie projekti ir izrādījušies labs līdzeklis, ar kura palīdzību var palielināt informētību par Eiropas kopējo kultūras vēsturi;
- T. tā kā digitālizācijas vērsšanās plašumā Eiropas kultūras un radošajām nozarēm rada jaunas iespējas un risināmus uzdevumus;
- U. tā kā Padomes 2018. gada 21. decembrī pieņemtajā kultūras darba plānā 2019.–2022. gadam kultūras mantojuma ilgtspēja ir norādīta kā pirmā no piecām prioritātēm Eiropas sadarbībai kultūras politikas izstrādē;
- V. tā kā Covid-19 uzliesmojums ir izjaucis lielāko daļu kultūras pasākumu un ir būtiski ierobežojis iedzīvotāju iespējas pašiem klātienē baudīt un pētīt lielu daļu Eiropas kultūras mantojuma, un bieži vien tikai digitālie līdzekļi nodrošina tā pieejamību; tā kā publisku pulcēšanos un pasākumu ierobežošana vai aizliegšana, muzeju slēgšana un ceļošanas ierobežojumi ir ļoti negatīvi ietekmējuši māksliniekus un kultūras pakalpojumu sniedzējus;
- W. tā kā pašreizējās sarunas par DFS 2021.-2027. gada laikposmam paver iespējas izstrādāt jaunus un labvēlīgus nosacījumus ieguldījumiem kultūras mantojumā no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem,

Kultūras mantojuma vērtības atzīšana

1. uzskata, ka kultūras mantojums ir nenovērtējams resurss, kas dod mums iespēju analizēt vēsturi un pret to attiekties kritiski, palīdz ne tikai apzināt atšķirīgo mūsu atmiņās, bet arī kopīgo, kas mūs visus vieno, tādējādi veicinot daudzveidību, dialogu, kohēziju, solidaritāti un savstarpēju sapratni, kā arī bagātinot zināšanas par mūsu materiālajām, nemateriālajām, dabas un digitālajām vērtībām;
2. atzīst kultūras mantojuma lomu radošuma, inovācijas un ilgtspējas veicināšanā un intelektuālo spēju attīstīšanā; uzskata, ka kultūras mantojums var būt arī iedvesmas un izklaides avots un var veicināt atpūtas pasākumu piedāvājumu;
3. uzsver, ka valodas nodrošina un veicina Eiropas kultūras mantojuma bagātību un daudzveidību, jo dzimtā valoda ir uzskatāma par vērtību un zināšanu nesēju un to bieži izmanto nemateriālā kultūras mantojuma tālāknodošanai; mudina Komisiju un dalībvalstis aktīvāk rīkoties, lai digitālajā laikmetā aizsargātu, attīstītu un veicinātu valodu daudzveidību, cita starpā atvēlot pietiekamu budžetu politikai, kas attiecas uz valodām, kuras klasificētas kā apdraudētas, un veidojot ES iedzīvotāju izpratni par valodu un kultūras bagātību, ko pārstāv attiecīgās kopienas;
4. atgādina Komisijai un dalībvalstīm, ka Eiropas minoritāšu kultūras mantojums ir pilnībā jāiekļauj visās pārdomās par Eiropas mantojumu, apņemoties atzīt un veicināt to ieguldījumu Savienības kultūras, valodu un mākslinieciskajā bagātibā un daudzveidībā un cenšoties noteikt un īstenot saskaņotus un koordinētus pasākumus, ar kuriem šīs kultūras ilgtspējīgi pārvalda un popularizē;
5. uzsver Eiropas un paneiropas kultūras pasākumu un tradicionālo kultūras festivālu nozīmi izpratnes veicināšanā par Eiropas kultūras bagātību un daudzveidību; mudina dalībvalstis veicināt un atbalstīt šādas darbības un aizsargāt savas tradīcijas; mudina Komisiju apsvērt šādu iniciatīvu finansēšanu;

Izglītība un prasmes

6. uzsver, cik visās vecuma grupās svarīga ir visu veidu — formālā, neformālā un ikdienējā — izglītība saistībā ar kultūras mantojumu un humanitārajām zinātnēm, tostarp vēsturi un filozofiju; uzskata, ka īpaša uzmanība būtu jāpievērš skolēniem un studentiem ar invaliditāti un no nelabvēlīgas vides; atkārtoti uzsver, ka ir svarīgi skolu mācību programmās vai mācību programmas atbalstošajos pasākumos iekļaut dažādus mākslas veidus, piemēram, mūziku, kino, teātri, literatūru, dizainu un arhitektūru; uzskata, ka būtu aktīvāk jāpopularizē dažādi jau esošie materiāli, kas izstrādāti saistībā ar EYCH, piemēram, attiecīgais e-mērķsadarbības komplekss; aicina Komisiju visaptverošāk integrēt kultūras mantojumu savā Eiropas izglītības telpas stratēģijā, lai palīdzētu skolēniem un studentiem attīstīt spēcīgu Eiropas pilsonības apziņu;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

7. šajā sakarībā uzskata, ka Eiropas vēstures nams ir jānodrošina ar pienācīgu finansējumu, lai tas varētu kļūt par zināšanu un sadarbības centru jaunajiem pētniekiem, skolotājiem un studentiem no visas ES un arī kalpot par instrumentu Eiropas kultūras mantojuma popularizēšanai; uzskata, ka ir jāizstrādā papildu veidi, kā veicināt piekļuvi vēstures namam, cita starpā izmantojot digitālas ekskursijas, lai tas varētu pilnībā īstenot savu uzdevumu — kalpot par durvīm, pa kurām ienākot, visas sabiedrības daļas uzzina par kopīgo Eiropas pieredzi un tās dažādajām interpretācijām; šajā sakarībā, ņemot vērā finansiālās iespējas, mudina pakāpeniski izveidot ar vēstures namu saistītu centru paneiropas sadarbības tīklu;
8. uzsver digitālās izglītības pieaugošo nozīmi attiecībā uz to, lai dotu iespēju mācīties par kultūras mantojumu un ar tā starpniecību; norāda uz nepieciešamību izstrādāt augstvērtīgas e-mācību iniciatīvas, tostarp masveida atvērto interneta kursus (MOOCs), ar kuru starpniecību visā Eiropā kultūras mantojuma apguvi padara pieejamāku un uzlabo ar mantojumu saistītās prasmes; šajā sakarībā uzskata, ka Digitālās izglītības rīcības plāns var sniegt būtisku ieguldījumu šā mērķa sasniegšanā, un prasa paredzētajā plāna atjauninājumā iekļaut atbalstu kultūras mantojuma izglītībai;
9. pauz bažas par to, ka pieaug prasmīgu amatnieku, restaurācijas speciālistu un kultūras mantojuma ekspertu trūkums un ir sarežģīti ieinteresēt jauniešus apgūt šāda veida prasmes; uzsver, ka trūkst sistēmiskas pieejas un efektīvu mehānismu, piemēram, apmācības kursu, attiecībā uz senajiem paņēmieniem, ar kuru palīdzību viņu prasmes un zināšanas nodod citiem, un tas apdraud Eiropas mantojumu; uzskata, ka kultūras mantojuma kvalitatīva saglabāšana nākotnē būs iespējama tikai tad, ja attiecīgās prasmes un zināšanas tiks visaptveroši — cita starpā ar digitāliem līdzekļiem — saglabātas un nodotas tālāk; tādēļ aicina Komisiju nodrošināt, lai turpmākās kultūras mantojuma saglabāšanas iniciatīvas attiektos arī uz šim nolūkam nepieciešamo paņēmieni un zināšanu saglabāšanu; atgādina par apmaiņas programmu vērtību un šajā sakarībā uzsver programmas “Erasmus+” nozīmi, kas veicina arī mācekļu mobilitāti;
10. uzsver nepieciešamību uzlabot sociālekonomiskos un darba apstākļus un dzimumu līdzsvaru un veicināt mobilitātes iespējas dažādiem kultūras mantojuma nozarē nodarbinātiem kultūras pakalpojumu sniedzējiem un darbiniekiem, tostarp cilvēkiem ar invaliditāti; šajā sakarībā norāda uz profesionālo kvalifikāciju savstarpējās atzišanas nozīmīgumu;
11. uzsver nepieciešamību turpināt un stiprināt izpratnes veidošanas centienus par Eiropas kultūras mantojuma vērtību un turpināt uzrunāt iedzīvotājus un ieinteresētās personas vietējā līmenī; uzsver, cik svarīgi ir uzlabot zināšanas par Eiropas kultūras mantojumu, lai veicinātu sociālo kohēziju, un norāda, ka piekļuve šādām zināšanām jo īpaši veicinātu migrantu izcelsmes iedzīvotāju un viņu ģimeņu sociālo un kultūras integrāciju;
12. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu Eiropas Inovāciju un tehnoloģiju institūtā (EIT) izveidot jaunu zināšanu un inovāciju kopienu (ZIK) kultūras un radošo nozaru (KRN) jomā, tādējādi atspoguļojot sociālo dažādību, — kultūras mantojumam šajā sakarībā ir jākalpo arī kā laikmetīgo darbu un risinājumu iedvesmas avotam;

Digitālais kultūras mantojums

13. atzīst digitālā kultūras mantojuma nozīmīgumu, jo arvien lielākam skaitam cilvēku, tostarp cilvēkiem no nelabvēlīgas vides un cilvēkiem ar invaliditāti, ir līdz šim nepieredzētas un vienlīdzīgas iespējas piekļūt kultūras materiāliem un ar tiem mijiedarboties; atzīst digitālā kultūras mantojuma pieaugošo nozīmi, jo īpaši pandēmiju un ar tām saistītās norobežošanas laikā, ņemot vērā, ka virtuālās muzeju ekskursijas un izstādes, digitālās bibliotēkas, tiešsaistes enciklopēdijas un līdzīgi digitālie risinājumi un virtuālie saziņas līdzekļi sniedz iepriecinājumu un ir vienīgā iespēja cilvēkiem plašāk baudīt kultūras mantojumu un kultūru un mijiedarboties ar tiem; uzsver, ka ir svarīgi digitalizēt kultūras materiālus, lai ne tikai saglabātu tos nākamajām paaudzēm (glabāšanas funkcija), bet arī padarītu tos vieglāk pieejamus auditorijai, nodrošinot kultūras mantojuma pieejamību tiešsaistē;
14. uzsver, ka attiecīgie tehnoloģiskie sasniegumi, piemēram, digitālie pētījumi, 3D modelēšana un drukāšana, paplašinātā realitāte (AR), virtuālā realitāte (VR), kā arī mākslīgais intelekts (AI) un lielo datu nozīme, paver jaunas iespējas ne tikai iegūt, saglabāt un vizualizēt kultūras mantojumu, bet arī to apstrādāt, analizēt un rekonstruēt, un izstrādāt tā pielietojumus;
15. uzsver, cik svarīgs ir projekts “Europeana”, kas darbojas kā Eiropas digitālā bibliotēka, arhīvs, muzejs un izglītības platforma; prasa pastiprināt centienus, lai turpinātu platformas attīstību, cita starpā piešķirot tai atbilstīgu finansējumu un vairāk iepazīstinot ar to plašu sabiedrību un skolotājus;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

16. uzskata, ka digitalizējamais materiāls ir jāizvēlas objektīvi, lai nodrošinātu digitālo arhīvu un kolekciju uzticamību;
17. uzsver, ka ir jāpopularizē arī digitalizētu arhīvu pastāvēšana un vērtība, kā arī jāuzlabo sabiedrības digitālās prasmes, lai palielinātu digitālā satura patēriņu;
18. uzskata, ka tiešsaistes enciklopēdijas ir nenovērtējams pārbaudīts un uzticamas informācijas resurss, pateicoties kuram, var piekļūt kultūras mantojumam un kuram ir nozīme tā saglabāšanā un popularizēšanā, kā arī tās ir uzskatāmas par būtisku instrumentu, kas ļauj klasificēt jau sākotnēji digitālā formātā radītu kultūras mantojumu un nodrošināt ilgtermiņa piekļuvi tam; pauž viedokli, ka vairāk resursu būtu jāvelta tiešsaistes enciklopēdiju popularizēšanai, izstrādei un pilnveidei;
19. uzsver, ka sadarbība ir būtiska, lai nodrošinātu, ka digitālais saturs ir izmantojams un atkalizmantojams ilgtermiņā; šajā sakarībā uzsver standartu un regulējumu nozīmi;
20. prasa pastiprināt dalībvalstu un attiecīgo nozaru sadarbību, lai visaptveroši popularizētu digitalizēto kultūras mantojumu; atzinīgi vērtē Sadarbības deklarāciju par kultūras mantojuma digitalizācijas veicināšanu, ko tagad jau ir parakstījušas gandrīz visas ES dalībvalstis;
21. uzsver, ka ir jāizstrādā visaptverošs ES satvars ar pienācīgu finansējumu digitalizēta un jau sākotnēji digitālā formātā radīta kultūras mantojuma aizsardzībai un veicināšanai; norāda uz nepieciešamību pēc valsts saglabāšanas politikas nostādņēm, kas paredzētu atlases lēmumus, kuri būtu balstīti uz skaidri definētiem principiem un kuri tiktu īstenoti atbildīgā veidā; norāda uz nenovērtējamo ieguldījumu, ko digitālie kuratori var sniegt, lai nodrošinātu, ka digitālais kultūras mantojums ir aizsargāts un dažādās valodās pieejams auditorijai Eiropā un pasaulē; ar interesi norāda uz daudzajiem digitalizācijas projektiem, kas jau tiek īstenoti ar ERAF starpniecību, un prasa nākamajā plānošanas periodā nodrošināt šāda veida finansējuma nepārtrauktību;
22. prasa visaptveroši atjaunināt Komisijas 2011. gada 27. oktobra ieteikumu par kultūras materiālu digitalizāciju, pieejamību tiešsaistē un digitālu saglabāšanu, lai atspoguļotu pēdējā desmitgadē notikušo tehnoloģisko progresu un problēmas un iespējas; tomēr uzskata, ka pastiprināta pievēršanās digitālajam mantojumam nedrīkstētu notikt uz esošā materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma un ar to saistīto darbvietu aizsardzības rēķina;

Ekonomiskais potenciāls un ilgtspēja

23. uzsver, ka kultūras mantojuma nozare sekmē ekonomikas attīstību un tai ir ievērojama ietekme uz citām ekonomikas nozarēm; atkārtoti uzsver kultūras mantojuma un ilgtspējīgas attīstības ciešo savstarpējo mijiedarbību;
24. atzīst, ka ilgtspējīgam kultūrtūrismam ir ievērojams izaugsmes un darbvietu radīšanas potenciāls ES, jo nu jau četri no desmit tūristiem izvēlas savu galamērķi atkarībā no tā kultūras piedāvājuma; tomēr uzsver, ka kultūrtūrisma veicināšana ir jāīsteno tā, lai iekļautu vietējās kopienas un ekonomiku, dzīvesveidus un tradīcijas un lai rastu līdzsvaru starp ekonomiskajām, sociālajām, kultūras un vides prasībām; norāda, ka kultūras mantojuma piedāvājumi saņem atpakaļ tikai minimālu daļu tās ekonomiskās vērtības, ko tie rada, un tādēļ, lai tie arī turpmāk kalpotu par ilgtspējīga tūrisma katalizatoriem, tiem vajag jaunus, alternatīvus un stabilus finansējuma avotus;
25. norāda, ka kultūras mantojuma objektu pastāvēšana mudina cilvēkus ceļot un iegūt plašāku informāciju par dažādām sabiedrībām un kultūrām; atgādina, ka 72 % respondentu vecumā no 15 līdz 24 gadiem piekrit, ka kultūras mantojuma klātbūtne var ietekmēt viņu brīvdienu galamērķa izvēli; šajā sakarībā uzsver nozīmi, kāda var būt *DiscoverEU* iniciatīvai; tomēr norāda, ka jaunieši nav guvuši vienlīdz lielu labumu no minētās iniciatīvas; aicina Komisiju rast veidus, kā labāk iesaistīt jauniešus no sociāli nelabvēlīgas vides un dalībvalstu lauku un attālo reģionu jauniešus, kā arī to dalībvalstu jauniešus, kurām nav labas dzelzceļa satiksmes ar citām ES valstīm;
26. mudina dalībvalstis ieviest stingrus mehānismus, lai novērstu kultūras mantojuma pārmērīgu izmantošanu, kā tas, piemēram, ir slikti pārvaldītu tūristu plūsmu gadījumā; brīdina par īstermiņa komerciālo interešu ietekmi, kas var apdraudēt kultūras objektu un prakses autentiskumu un pasliktināt to kvalitāti; šajā sakarībā atzinīgi vērtē to, ka ir sāka programma "Kultūras mantojums dzīvē", kuras mērķis ir, izmantojot mācīšanos no līdzbiedriem, palīdzēt stiprināt kultūras mantojuma politikas nostādnes vietējā un reģionālajā līmenī; uzsver gatavību uzraudzīt un atbalstīt programmu, ja tā izrādīsies sekmīga;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

27. atzīst Eiropas Kultūras galvaspilsētu nozīmīgumu pilsētu un reģionu popularizēšanā, jo, uz savu kultūras, mākslas un sociālo projektu pamata būvējot ekonomisku virsbūvi, tās integrē ilgtspējīga tūrisma jēdzienu un vairo sava materiālā un nemateriālā mantojuma, tradīciju un inovāciju pievilcību, lai tos varētu baudīt gan visi Eiropas iedzīvotāji, gan cilvēki ārpus tās;

28. iesaka turpināt centienus veicināt ceļošanu uz mazāk zināmiem un mazāk populāriem galamērķiem un lauku apvidiem, kā arī ceļošanu nesezonā, lai veicinātu tūrisma ilgtspēju un pieejamību, jo īpaši, ja runa ir par cilvēkiem ar invaliditāti un veciem cilvēkiem; uzsver nozīmi, kāda var būt ELFLA, jo īpaši sadarbībā ar programmu LEADER, atbalstot vietējās tūrisma iniciatīvas; prasa, lai šī programma tiktu pienācīgi finansēta 2021.–2027. gada plānošanas periodā;

29. pauž bažas par piesārņojuma, vandālisma, zādzību, sliktas tūrisma pārvaldības un nekontrolētas attīstības, kā arī globālās sasilšanas un klimata pārmaiņu ietekmi uz kultūras mantojumu, jo īpaši, ņemot vērā to, ka aizvien biežāk ir novērojami ekstrēmi laikapstākļu notikumi, tostarp lietusgāzes, karstuma viļņi, plūdi, ugunsgrēki un vēja risks; uzsver nepieciešamību rīkoties, cita starpā īstenojot zināšanu apmaiņu starp dalībvalstīm, un aicina Komisiju ierosināt konkrētus pasākumus kultūras mantojuma saglabāšanai un aizsardzībai, ņemot vērā šos dabas un cilvēku radītos apdraudējumus;

30. uzsver pilsoniskās sabiedrības lomu un brīvprātīgā darba nozīmi un vērtību kultūras mantojuma aizsardzībā un pat atklāšanā un tā nozīmīguma akcentēšanā, kā arī zināšanas, zinātību un enerģiju, ko brīvprātīgie iegulda kultūras mantojuma aizsardzībā; aicina Komisiju un dalībvalstis turpināt atbalstīt pasākumus šajā saistībā; norāda, ka Eiropas Solidaritātes korpusam var būt liela nozīme attiecībā uz iespēju sniegšanu jauniešiem iesaistīties Eiropas mantojuma saglabāšanā un atjaunošanā un izpratnes veidošanā par šo tematu; atzīnīgi vērtē saistībā ar minēto iniciatīvu izteikto īpašo aicinājumu par kultūras mantojumu;

31. joprojām pauž bažas par kultūras mantojuma apdraudējumu, ko gan Eiropā, gan ārpus tās rada terorisms; nosoda kultūras mantojuma objektu iznīcināšanu; uzskata, ka ES būtu aktīvāk jāiesaistās kultūras mantojuma restaurācijas, saglabāšanas un aizsardzības veicināšanā visā pasaulē;

32. uzskata, ka Eiropas Savienībai kultūras mantojuma aizsardzība būtu jāizvirza par vienu no kandidātvalstu pievienošanās nosacījumiem;

33. atgādina, ka kultūras priekšmetu nelikumīga tirdzniecība, tostarp, izmantojot digitālus līdzekļus, ir nopietna pasaules mēroga problēma un tādēļ ir nepieciešama koordinēta rīcība ne tikai dalībvalstu, bet arī starptautiskā līmenī; norāda, ka pārdomās par Eiropas mantojumu ir arī jābūt jaunam skatījumam uz darbiem un kultūras priekšmetiem, kas atsavināti, nozagti vai nelikumīgi iegūti karu laikā; atkārtoti pauž atbalstu aktīvai izcelsmes izpētes veicināšanai saistībā ar EYCH;

Virzībā uz stratēģisku pieeju kultūras mantojumam

34. aicina Komisiju pieņemt integrētāku pieeju attiecībā uz kultūras mantojumu, vienādi izturoties gan pret materiālo, gan nemateriālo, gan dabas, gan digitālo mantojumu un šos aspektus uzskatot par savstarpēji saistītiem un nedalāmiem;

35. uzsver nepieciešamību izveidot un pienācīgi atbalstīt tādu pastāvīgu platformu sadarbībai un koordinācijai kultūras mantojuma politikas jomā visos līmeņos, jo īpaši ES līmenī, kuras centrā būtu organizēta pilsoniskā sabiedrība;

36. atzīst Eiropas satvaru rīcībai kultūras mantojuma jomā; uzsver, ka šajā satvarā ietvertās darbības ir jāīsteno un šim nolūkam ir jāpiešķir pietiekami daudz resursu;

37. uzskata, ka Komisijas pasūtīto attiecīgo pētījumu rezultāti un ieteikumi būtu jāatspoguļo tās kultūras mantojuma saglabāšanas pasākumos;

38. atkārtoti prasa Komisijai izveidot vienotu ES portālu, kurš sauktos "Pazīsti Eiropu" un kurā būtu apkopota informācija no visām ES programmām, ar kurām finansē kultūras mantojumu, kā arī Komisijā ieviest kopēju pieeju ar uzlabotu sadarbību starp dažādām politikas jomām, kas ir saistītas ar kultūras mantojumu;

39. pauž nožēlu par to, ka Eiropas mantojuma zīmes vēstījums nav pietiekami izstrādāts, un prasa atbalstīt attiecīgo objektu tīkla izveidi; uzskata, ka ir jāpopularizē objekti, kuriem šī zīme jau ir piešķirta, un jāpiedāvā tiem loģistikas atbalsts;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

40. prasa īstenot stratēģisku Eiropas Savienības un citu starptautisko organizāciju sadarbību, jo īpaši sadarbību starp UNESCO un Eiropas Padomi, lai labāk koordinētu centienus un kopīgos standartus saglabāt un popularizēt kultūras mantojumu un labākās prakses apmaiņu;
41. norāda, ka gandrīz trīs ceturtdaļas aptaujāto eiropiešu uzskata, ka valsts iestādēm būtu jāatvēl vairāk resursu kultūras mantojumam; uzsver nepieciešamību palielināt ES finansējumu ar kultūras mantojumu saistītām darbībām;
42. uzsver, ka daudzgadu finanšu shēmā (DFS) laikposmam pēc 2020. gada ir jāpalielina finansējums kultūras mantojumam un kultūrai vispār; atkārtoti prasa nākamajā DFS divkārtot programmas “Radošā Eiropa” budžetu un trīskārtot programmas “Erasmus+” budžetu; vērš uzmanību uz programmas “Radošā Eiropa” potenciālu veidot saiknes starp dzīvo mākslu un materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu; prasa palielināt budžeta piešķirumu kultūras mantojuma pētniecībai pamatprogrammā “Apvārsnis Eiropa”; norāda, ka ir vajadzīga citu nozaru politikas nostādņu, kā arī struktūrfondu, dažādu Savienības programmu, tostarp pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa”, “Radošā Eiropa” un LIFE, un finansēšanas shēmu sinerģija, lai kultūras mantojuma temats kļūtu īsteni prioritārs; norāda uz to, cik svarīgi ir palielināt Eiropas strukturālo un investīciju fondu potenciālu kultūras mantojuma saglabāšanā; atkārtoti pauž nostāju, ka ieguldījumi kultūras un ilgtspējīga tūrisma infrastruktūrā būtu jāuzskata par nelieliem un tiesīgiem saņemt atbalstu, ja ERAF līdzfinansējums nepārsniedz 10 miljonus EUR, un ka gadījumos, kad infrastruktūra tiek uzskatīta par pasaules kultūras mantojumu, maksimālā summa būtu jāpalielina līdz 20 miljoniem EUR;
43. uzskata, ka Eiropas zaļajā kursā būtu jāiekļauj pasākumi, ar kuriem mazina klimata pārmaiņu ietekmi uz kultūras mantojumu, un jāatzīst, ka kultūras mantojumam var būt svarīga nozīme klimata ilgtspējas mērķu sasniegšanā, izglītojot, veicot pētījumus un no jauna pielāgojot ilgtspējīgu Eiropas tradicionālo praksi;
44. atzinīgi vērtē kultūras un radošo nozaru ātro reakciju un solidaritātes apliecinājumu Covid-19 krīzes laikā, nodrošinot sabiedrībai plašu kultūras mantojuma pieejamību tiešsaistē bez maksas; pauž satraukumu par to, cik milzīga būs Covid-19 seku ietekme uz kultūras mantojumu un kultūras un radošajām nozarēm; aicina Komisiju visaptveroši analizēt pandēmijas ietekmi uz attiecīgajām nozarēm un jo īpaši kultūras mantojuma nozari; mudina Komisiju un dalībvalstis piedāvāt atbilstošu un mērķtiecīgu finansiālo atbalstu, lai mazinātu krīzi šajās nozarēs un palīdzētu tajās nodarbinātajiem, cita starpā nodrošinot nestandarta nodarbinātības veidos iesaistītajām personām piekļuvi sociālajiem pabalstiem;
45. prasa pastiprināt centienus EYCH sniegtā impulsa izmantošanā, lai to attīstītu, izveidojot noturīgu politikas mantojumu vietējā, reģionālā, valsts un Eiropas līmenī, jo tas savukārt visiem eiropiešiem sniegtu pozitīvu ekonomisko, kultūras un sociālo ieguvumu un palīdzētu attīstīt piederības izjūtu Eiropas kultūrtelpai un kopīgas atbildības izjūtu attiecībā uz kultūras mantojuma saglabāšanu, bagātināšanu un popularizēšanu; aicina Komisiju apsvērt iespēju nākotnē atkal rīkot Eiropas Kultūras mantojuma gadu;
46. prasa iekļaut Eiropas integrācijas kultūras dimensiju, tostarp mantojumu, stratēģiskos jautājumos, kurus apspriedīs gaidāmajā konferencē par Eiropas nākotni;

o

o o

47. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei un Komisijai.
-

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

P9_TA(2021)0009

Mākslīgais intelekts: jautājumi par starptautisko tiesību interpretāciju un piemērošanu, ciktāl tas skar Eiropas Savienības civilās un militārās izmantošanas jomu, un par valsts varu ārpus krimināltiesību darbības jomas

Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija par mākslīgo intelektu: jautājumi par starptautisko tiesību interpretāciju un piemērošanu, ciktāl tas skar Eiropas Savienības civilās un militārās izmantošanas jomu, un par valsts varu ārpus krimināltiesību darbības jomas (2020/2013(INI))

(2021/C 456/04)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību preambulu un tā 2., 3., 10., 19., 20., 21., 114., 167., 218., 225. un 227. pantu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 20. un 227. pantā noteiktās tiesības iesniegt lūgumrakstu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu,
- ņemot vērā Padomes 2000. gada 29. jūnija Direktīvu 2000/43/EK, ar ko ievieš vienādas attieksmes principu pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības ⁽¹⁾ (Rasu vienlīdzības direktīva),
- ņemot vērā Padomes 2000. gada 27. novembra Direktīvu 2000/78/EK, ar ko nosaka kopēju sistēmu vienlīdzīgai attieksmei pret nodarbinātību un profesiju ⁽²⁾ (Direktīva par vienlīdzīgu attieksmi nodarbinātības jomā),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulu (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) ⁽³⁾ (VDAR) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Direktīvu (ES) 2016/680 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi, ko veic kompetentās iestādes, lai novērstu, izmeklētu, atklātu noziedzīgus nodarījumus vai sauktu pie atbildības par tiem vai izpildītu kriminālsodus, un par šādu datu brīvu apriti, ar ko atceļ Padomes Pamatlēmumu 2008/977/TI ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 28. septembra Regulu (ES) 2018/1488 par Eiropas Augstas veiktspējas datošanas kopuzņēmuma izveidi ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 6. jūnija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam izveido Digitālās Eiropas programmu (COM(2018)0434),
- ņemot vērā Parlamenta 2017. gada 16. februāra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par Civiltiesību noteikumiem par robotiku ⁽⁶⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2017. gada 1. jūnija rezolūciju par Eiropas rūpniecības digitalizāciju ⁽⁷⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 12. septembra rezolūciju par autonomo ieroču sistēmām ⁽⁸⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 11. septembra rezolūciju par valodu līdztiesību digitālajā laikmetā ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp.

⁽²⁾ OV L 303, 2.12.2000., 16. lpp.

⁽³⁾ OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.

⁽⁴⁾ OV L 119, 4.5.2016., 89. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 252, 8.10.2018., 1. lpp.

⁽⁶⁾ OV C 252, 18.7.2018., 239. lpp.

⁽⁷⁾ OV C 307, 30.8.2018., 163. lpp.

⁽⁸⁾ OV C 433, 23.12.2019., 86. lpp.

⁽⁹⁾ OV C 433, 23.12.2019., 42. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- ņemot vērā Parlamenta 2019. gada 12. februāra rezolūciju par visaptverošu Eiropas rūpniecības politiku attiecībā uz mākslīgo intelektu un robotiku ⁽¹⁰⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas zaļais kurss” (COM(2019)0640),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 19. februāra Balto grāmatu ar nosaukumu “Mākslīgais intelekts. Eiropiska pieeja — izcilība un uzticēšanās” (COM(2020)0065),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 19. februāra paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas Datu stratēģija” (COM(2020)0066),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 19. februāra paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Eiropas digitālās nākotnes veidošana” (COM(2020)0067),
- ņemot vērā Komisijas izveidotās Mākslīgā intelekta augsta līmeņa ekspertu grupas izstrādāto 2019. gada 8. aprīļa ziņojumu “Ētikas vadlīnijas uzticamam MI”,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Vispārējo konvenciju par nacionālo minoritāšu aizsardzību, Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 12. protokolu un Eiropas reģionālo vai minoritāšu valodu hartu,
- ņemot vērā Eiropas Ētikas hartu mākslīgā intelekta izmantošanai tiesu sistēmās un to vidē, ko 2018. gada decembrī pieņēma Eiropas Padomes darba grupa tieslietu kvalitātes jautājumos (CEPEJ-GT-QUAL),
- ņemot vērā ESAO Padomes 2019. gada 22. maijā pieņemto ieteikumu par mākslīgo intelektu,
- ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
- ņemot vērā Ārlietu komitejas, Iekšējā tirgus un patērētāju aizsardzības komitejas, Transporta un tūrisma komitejas un Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas atzinumus,
- ņemot vērā Juridiskās komitejas ziņojumu (A9-0001/2021),

Ievads

- A. tā kā ļoti ātri tiek attīstīts mākslīgais intelekts, robotika un saistītās tehnoloģijas, kas tieši ietekmē visus mūsu sabiedrības aspektus, tostarp pamata sociālos un ekonomiskos principus un vērtības;
- B. tā kā mākslīgais intelekts rada revolūciju militārajā doktrīnā un aprīkojumā, būtiski mainoties veidam, kādā darbojas armijas, galvenokārt jaunu tehnoloģiju integrēšanas un izmantošanas, kā arī autonomu spēju dēļ;
- C. tā kā tā dēvētā mākslīgā intelekta, robotikas un saistīto tehnoloģiju izstrādi un projektēšanu veic cilvēki un viņu veiktās izvēles nosaka iespējas tehnoloģijas potenciālu izmantot sabiedrības labā;
- D. tā kā kopējam ES satvaram ir jāaptver mākslīgā intelekta, robotikas un saistīto tehnoloģiju izstrāde, ieviešana un izmantošana un ir jānodrošina cilvēka cieņas un cilvēktiesību ievērošana, kā noteikts Eiropas Savienības Pamattiesību hartā;
- E. tā kā ES un tās dalībvalstīm ir īpašs pienākums nodrošināt, ka mākslīgais intelekts, robotika un saistītās tehnoloģijas — ko var izmantot pāri robežām — ir vērstas uz cilvēku, t. i., galvenokārt paredzētas izmantošanai cilvēces un kopējā labuma nolūkā, lai veicinātu iedzīvotāju labjutību un vispārējo interešu ievērošanu; tā kā ES būtu jāpalīdz dalībvalstīm to nodrošināt, jo īpaši tām, kuras ir sākušas apsvērt juridisku standartu iespējamu izstrādi vai iespējamās likumdošanas izmaiņas šajā jomā;

⁽¹⁰⁾ OV C 449, 23.12.2020., 37. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- F. tā kā Eiropas iedzīvotāji varētu gūt labumu no piemērotas, efektīvas, pārredzamas un saskanīgas regulatīvās pieejas ES līmenī, kurā uzņēmumiem ir noteikti pietiekami skaidri nosacījumi lietojumprogrammu izstrādei un savu uzņēmējdarbības modeļu plānošanai, vienlaikus nodrošinot, ka ES un tās dalībvalstis saglabā kontroli pār paredzēto regulējumu, lai tām nebūtu piespiedu kārtā jāpieņem citu noteiktie standarti;
- G. tā kā ētikas norādījumi, piemēram, Mākslīgā intelekta augsta līmeņa ekspertu grupas pieņemtie principi, ir uzskatāmi par labu sākumpunktu, bet ar tiem nepietiek, lai nodrošinātu, ka uzņēmumi rīkosies taisnīgi un garantēs efektīvu aizsardzību indivīdiem;
- H. tā kā šī īpašā atbildība nozīmē, piemēram, vajadzību noskaidrot jautājumus par starptautisko tiesību interpretāciju un piemērošanu saistībā ar ES aktīvu līdzdalību starptautiskajās sarunās, ciktāl šāda veida mākslīgā intelekta, robotikas un saistīto tehnoloģiju civila un militāra izmantošana skar ES un jautājumi par valsts varu šādu tehnoloģiju izmantošanā ir ārpus krimināltiesību piemērošanas jomas;
- I. tā kā ir būtiski svarīgi paredzēt piemērotu un visaptverošu tiesisko regulējumu attiecībā uz šādu tehnoloģiju ētiskajiem aspektiem, kā arī attiecībā uz saistībām, pārredzamību un pārskatatbildību (jo īpaši attiecībā uz augsta riska mākslīgo intelektu, robotiku un saistītajām tehnoloģijām); tā kā šādā regulējumā ir jāatspoguļo tas, ka Eiropas neatņemamās un universālās humānisma vērtības ir piemērojamas visai vērtības ķēdei mākslīgā intelekta izstrādē, īstenošanā un izmantošanā; tā kā šāds ētiskais satvars ir jāpiemēro mākslīgā intelekta izstrādei (tostarp pētniecībai un inovācijai), ieviešanai un izmantošanai, pilnībā ievērojot ES tiesību aktus un Eiropas Savienības Pamattiesību hartā noteiktās vērtības;
- J. tā kā šīs noskaidrošanas mērķis ir noteikt, cik lielā mērā starptautisko publisko un privāto tiesību noteikumi un ES tiesību akti ir piemēroti šādām tehnoloģijām, un izcelt problēmas un riskus, ko tās rada valsts varas iestādēm, lai attiecīgās problēmas un riskus varētu pienācīgi un proporcionāli pārvaldīt;
- K. tā kā Eiropas Komisija savā Baltajā grāmatā neskata mākslīgā intelekta izmantošanas militāros aspektus;
- L. tā kā, lai Eiropā šīs problēmas risinātu saskaņoti, ir jāpieņem kopēja definīcija attiecībā uz mākslīgo intelektu un jānodrošina Eiropas Savienības pamatvērtību, Pamattiesību hartas principu un starptautisko tiesību aktu cilvēktiesību jomā ievērošana;
- M. tā kā mākslīgais intelekts sniedz nepieredzētas iespējas uzlabot transporta nozares veiktspēju, risinot problēmas, ko rada augošais pieprasījums pēc ceļojumiem, novēršot drošuma un vides problēmas, turklāt vienlaikus padarot visus transporta veidus viedākus, efektīvākus un ērtākus;
- N. tā kā Eiropas spēju attīstīšanas nolūkā ir jārisina jautājums par mākslīgā intelekta izmantošanu aizsardzības jomā,

Mākslīgā intelekta definīcija

1. uzskata, ka ir jāpieņem kopējs Eiropas tiesiskais regulējums ar saskaņotām definīcijām un kopējiem ētikas principiem, tostarp attiecībā uz mākslīgā intelekta izmantošanu militāros nolūkos; tāpēc aicina Komisiju pieņemt šādas definīcijas:

- “mākslīgā intelekta sistēma” ir tāda sistēma, kuras pamatā ir programmatūra vai kura ir iestrādāta ierīcēs un kuras uzvedība imitē intelektu, cita starpā, vācot un apstrādājot datus, analizējot un interpretējot apkārtējo vidi un veicot darbības ar zināmu autonomijas pakāpi, lai sasniegtu konkrētus mērķus;
- “autonoma” ir tāda mākslīgā intelekta sistēma, kas interpretē konkrētus ievaddatus un izmanto iepriekš noteiktas norādes, bet nav ierobežota ar šādām norādēm, lai gan tās uzvedību ierobežo tai noteiktais mērķis, uz kuru tā tiecas, un citas būtiskas izstrādātāja izvēles attiecībā uz sistēmas uzbūvi;

2. vērš uzmanību uz to, ka Eiropas Savienības un tās dalībvalstu drošības un aizsardzības rīcīpolitikas pamatā ir Eiropas Pamattiesību hartā un Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtos nostiprinātie principi — Statūtos visām valstīm ir izteikta prasība to savstarpējās attiecībās atturēties no spēka pielietošanas draudiem vai tā faktiskas pielietošanas — un starptautiskās tiesības, kā arī cilvēktiesību un cilvēka cieņas ievērošanas principi, un vienota izpratne par vispārējām

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

vērtībām — cilvēka neaizskaramām un neatņemamām tiesībām, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību un tiesiskumu; uzsver, ka minētās vispārējās vērtības ir jāievēro visās ar aizsardzību saistītajās ES darbībās, vienlaikus veicinot mieru, stabilitāti, drošību un progresu Eiropā un pasaulē;

Starptautiskās publiskās tiesības un mākslīgā intelekta izmantošana militārām vajadzībām

3. uzskata, ka mākslīgā intelekta izmantošana militāros un civilos apstākļos ir jāpakļauj lietderīgai cilvēku veiktai kontrolei, lai cilvēkam vienmēr būtu iespēja to koriģēt, apturēt vai atspējot neplānotas uzvedības, nejaušas iejaukšanās un kibernetiskās uzbrukuma gadījumā vai tad, ja trešās puses ietekmē mākslīgā intelekta tehnoloģiju darbību vai iegūst šādas tehnoloģijas;

4. uzskata, ka starptautisko publisko tiesību, jo īpaši humanitāro tiesību, kas ir nepārprotami piemērojamas visām ieroču sistēmām un to operatoriem, ievērošana ir viena no pamatprasībām, kas dalībvalstīm ir jāievēro, jo īpaši, kad tās aizsargā civiliedzīvotājus vai veic piesardzības pasākumus uzbrukuma, piemēram, militāras agresijas vai kibernetiskā uzbrukuma, gadījumā;

5. uzsver, ka mākslīgā intelekta tehnoloģijas var arī būt nozīmīgas neatbilstīgā vai netradicionālā karadarbībā; ierosina mākslīgā intelekta pētniecībai, izstrādei un izmantošanai šādos gadījumos piemērot tādas pašas nosacījumus kā izmantošanai parastajos konfliktos;

6. uzsver, ka mākslīgā intelekta izmantošana sniedz iespēju stiprināt Eiropas Savienības un tās iedzīvotāju drošību un ka ir būtiski svarīgi, lai ES pieņemtu integrētu pieeju turpmākajās starptautiskajās debatēs par šo tēmu;

7. aicina mākslīgā intelekta pētniecības aprindas integrēt šo principu visās minētajās mākslīgā intelekta sistēmās, kuras ir paredzētas izmantot militāros nolūkos; uzskata, ka neviena iestāde nedrīkst noteikt nekādus izņēmumus šiem principiem vai sertificēt šādas sistēmas;

8. atkārtoti pauž, ka autonomai lēmumu pieņemšanai nebūtu jāatbrīvo cilvēki no atbildības un ka galīgā atbildība par lēmumu pieņemšanas procesiem vienmēr ir jāuzņemas cilvēkiem, lai varētu noteikt par lēmumu atbildīgo cilvēku;

9. uzsver, ka, izmantojot mākslīgo intelektu militāros apstākļos, dalībvalstīm, konfliktā iesaistītajām pusēm un indivīdiem vienmēr ir jāievēro saistības, kas tām ir noteiktas piemērojamos starptautiskajos tiesību aktos, un jāuzņemas atbildība par darbībām, kas izriet no šādu sistēmu izmantošanas; uzsver, ka par ka prognozēto, nejaušo un nevēlamo ietekmi un sekām, ko rada mākslīgā intelekta sistēmas, atbildīgām vienmēr ir jābūt dalībvalstīm, konfliktā iesaistītajām pusēm un indivīdiem;

10. atzinīgi vērtē iespējas izmantot mākslīgā intelekta sistēmas apmācībām un uzdevumiem, kuru potenciālu nevajadzētu novērtēt pārāk zemu, jo īpaši ņemot vērā, ka ES veic uzdevumus ar duālu civilu un militāru raksturu;

11. uzsver, ka MI iespējotu sistēmu posmu plānošanā, izstrādē, testēšanā, ieviešanā un izmantošanā vienmēr ir pienācīgi jāņem vērā iespējamie riski, īpaši attiecībā uz nejaušiem civiliedzīvotāju upuriem un savainojumiem, nejaušu dzīvības zaudēšanu un kaitējumu civilajai infrastruktūrai, kā arī riski saistībā ar autonomu mākslīgā intelekta tehnoloģiju neplānotu iedarbināšanu, manipulāciju, izplatīšanu un kibernetiskajiem uzbrukumiem vai trešo pušu iejaukšanos šādu tehnoloģiju darbībā vai to iegūšanu;

12. atgādina, ka saskaņā ar Starptautiskās Tiesas 1996. gada 8. jūlija konsultatīvo atzinumu uz izcelsmes principu nevar atsaukties, lai pamatotu jebkādas atkāpes atbilstībā starptautisko humanitāro tiesību pašreizējiem standartiem;

13. uzskata, ka papildus operāciju atbalstīšanai mākslīgais intelekts arī sniegs ieguvumus bruņoto spēku apkalpes personālam, veicot veselības datu masveida apstrādi un paplašinot veselības monitorēšanu, konstatēs riska faktorus saistībā ar vīdi un darba apstākļiem un ierosinās piemērotus aizsardzības pasākumus, lai ierobežotu ietekmi un apkalpes darbinieku veselību;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

14. atkārtoti pauž, ka regulatīvais darbs ir jāpapildina ar lietderīgām sertifikācijas un uzraudzības shēmām, kā arī ar skaidriem revidējamības, paskaidrojamības, pārskatatbildības un izsekojamības mehānismiem, lai tiesiskais regulējums nekļūtu par novecojušu tehnoloģiskās attīstības dēļ;

15. uzsver, ka hipersavienotā pasaulē ir svarīga Eiropas Savienības iesaistīšanās starptautiska tiesiskā regulējuma izveidē attiecībā uz mākslīgā intelekta izmantošanu; mudina ES uzņemties vadību un kopā ar ANO un starptautisko kopienu aktīvi veicināt šādu globālo regulējumu, ar ko nosaka mākslīgā intelekta izmantošanu militāros un citos nolūkos, nodrošinot, ka šāda izmantošana nekādā mērā nepārkāpj starptautisko tiesību un starptautisko humanitāro tiesību stingrās robežas, jo īpaši 1949. gada 12. augusta Ženēvas konvencijas; uzsver, ka šāds regulējums nekad nedrīkst pārkāpt vai atļaut pārkāpt sabiedriskās apziņas un cilvēciskuma principus, kā noteikts *Martens* klauzulā, un tam ir jāatbilst drošības noteikumiem un patērētāju aizsardzības prasībām; mudina ES un dalībvalstis noteikt spēcīgas uzraudzības un novērtēšanas sistēmas mākslīgā intelekta tehnoloģiju izstrādei, jo īpaši tādu tehnoloģiju izstrādei, ko autoritāras valstis izmanto militāros nolūkos;

16. uzsver, ka robotika ne tikai ļaus militārajam personālam palikt attālumā, bet arī sniegs labāku pašaizsardzību, piemēram, operācijās, kas notiek piesārņotā vidē, ugunsgrēku dzēšanā, atmiņēšanā uz zemes vai jūrā, kā arī aizsardzībā pret dronu uzlidojumiem;

17. uzsver, ka mākslīgā intelekta izstrādē, ieviešanā, izmantošanā un pārvaldībā ir jāievēro pamattiesības, vērtības un pamatbrīvības, kas noteiktas ES līgumos, un aicina dalībvalstis atturēties no augsta riska mākslīgā intelekta sistēmu ieviešanas, kas apdraudētu pamattiesības; pieņem zināšanai, ka ir publicēta Komisijas Baltā grāmata par mākslīgo intelektu, un mudina veikt padziļinātus pētījumus par iespējamo risku pamattiesībām, ko radītu valstu iestāžu un Eiropas Savienības aģentūru, struktūru un iestāžu veikta mākslīgā intelekta izmantošana;

18. aicina Komisiju veicināt pētījumus un diskusijas par iespējām izmantot mākslīgo intelektu katastrofu seku likvidēšanā, krīžu novēršanā un miera uzturēšanā;

19. atzinīgi vērtē ANO valdības ekspertu grupas (*UNGGE*) izveidi jautājumos, kas attiecas uz valsts atbildīgas rīcības kibernetiskā pastiprināšanu saistībā ar starptautisko drošību, un aicina ES pilnībā piedalīties tās darbā;

20. aicina Komisijas priekšsēdētājas vietnieku / Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos (*AP/PV*) radīt globālu sarunu priekšnoteikumus nolūkā izveidot mākslīgā intelekta bruņojuma kontroles kārtību un atjaunināt visus spēkā esošos līgumu instrumentus, kas ir veltīti bruņojuma kontrolei, atbrūvošanai un neizplatīšanai, lai ņemtu vērā karadarbībā izmantotās MI iespējamās sistēmas; prasa, lai Padome kopējā nostājā, ar ko nosaka kopīgus noteikumus, kuri reglamentē militāru tehnoloģiju un aprīkojuma eksporta kontroli, pilnībā ņemtu vērā un aptvertu MI iespējamās ieroču sistēmas;

21. atkārtoti izsakās, ka, izmantojot mākslīgo intelektu, vienmēr ir jāievēro 1998. gada 17. jūlija Romas konvencijā nostiprinātie principi, ar kuriem paredz genocīda, noziegumu pret cilvēci un kara noziegumu aizliegumu;

22. norāda uz nepārprotamiem riskiem cilvēku lēmumos, kuru pieņemšanā viņi paļautos vienīgi uz mašīnu ģenerētiem datiem, profiliem un ieteikumiem; norāda, ka mākslīgā intelekta sistēmu vispārējā koncepcijā būtu jāiekļauj arī pamatnostādnes par cilvēku īstenotu kontroli un pārraudzību; aicina ieviest pārraudzības un izskaidrojamības prasību attiecībā uz mākslīgā intelekta lietojumiem un cilvēka iesaistīšanās nepieciešamību, kā arī ieviest citus pasākumus, piemēram, neatkarīgas revīzijas un īpašus stresa testus, lai veicinātu un nodrošinātu atbilstību; uzsver, ka šādas revīzijas periodiski būtu jāveic neatkarīgai iestādei ar nolūku uzraudzīt augsta riska mākslīgā intelekta lietojumus, ko izmanto valsts iestādes vai militāras struktūras;

23. uzsver, cik svarīgi ir pārbaudīt, kā augsta riska mākslīgā intelekta tehnoloģijas pieņem lēmumu; atgādina, ka ir jāievēro nediskriminēšanas un proporcionalitātes princips un ka ir jānoskaidro cēloņsakarības, civiltiesiskās atbildības un kriminālatbildības jautājumi, kā arī pārraudzība, pārskatatbildība un izskaidrojamība, lai noteiktu, cik lielā mērā valsts ne tikai kā starptautisko publisko tiesību subjekts, bet arī patstāvīgi ir tiesīga rīkoties ar tādu sistēmu starpniecību, kuru pamatā ir mākslīgais intelekts un kurām ir zināma autonomija, nepārkāpjot no starptautiskajām tiesībām izrietošās saistības, piemēram, pienācīgu procesu;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

24. uzstāj, ka ir svarīgi veikt ieguldījumus cilvēku prasmēs, tostarp digitālajās prasmēs, lai zinātnes progresu, kas rada mākslīgā intelekta virzītus risinājumus, pielāgotu indivīdiem, kuri strādā reglamentētās profesijās, tostarp veic darbības, kuras ir saistītas ar valsts varas kompetenču īstenošanu, piemēram, tiesvedību; aicina dalībvalstis un Komisiju to pienācīgi ņemt vērā Direktīvas 2005/36/EK⁽¹⁾ īstenošanā;

25. uzsver, ka mākslīgā intelekta sistēmām vienmēr ir jāatbilst atbildības, taisnīguma, pārvaldāmības, piesardzības, pārskatatbildības, attiecināmības, prognozējamības, izsekojamības, uzticamības, ticamības, pārredzamības, izskaidrojamības, spējas konstatēt iespējamās izmaiņas apstākļos un darbības vidē, kaujinieku nošķiršanas no citām personām, kā arī proporcionalitātes principiem; uzsver, ka saskaņā ar proporcionalitātes principu militārās darbības likumība ir atkarīga no mērķa un izmantoto līdzekļu samērīguma un ka proporcionalitātes novērtējums vienmēr ir jāveic cilvēkam;

26. uzsver, ka, lai nodrošinātu, ka starptautisko humanitāro tiesību principi, jo īpaši nošķiršana, proporcionalitāte un piesardzība uzbrukuma gadījumā, tiek pilnībā piemēroti visā kontroles un komandķēdē, drošības un aizsardzības jomā izmantojot MI iespējamās sistēmas, ir jāpanāk, lai attiecīgais operators (cilvēks) pilnībā izprastu situāciju, lai MI iespējamās sistēmas būtu paredzamas, nekļūdīgas un noturīgas un lai MI iespējamās sistēmas un operatori (cilvēki) spētu atklāt potenciālas apstākļu un darbības vides izmaiņas, kā arī, lai tie varētu iejaukties uzbrukumā vai pārtraukt to; uzsver, ka MI iespējamām sistēmām ir jāļauj atbildīgajām personām īstenot jēgpilnu kontroli, uzņemties pilnīgu atbildību par sistēmām un būt saucamām pie atbildības par visiem to izmantošanas gadījumiem; aicina Komisiju veicināt dialogu, ciešāku sadarbību un sinerģiju starp dalībvalstīm, pētniekiem, akadēmiskajām aprindām, pilsoniskās sabiedrības dalībniekiem un privāto sektoru, jo īpaši vadošajiem uzņēmumiem, un militārās jomas pārstāvjiem, lai nodrošinātu, ka politikas veidošanas procesos tiek iekļauti arī ar aizsardzību saistīti mākslīgā intelekta noteikumi;

27. uzsver, ka Parlaments ir aicinājis sagatavot un nekavējoties pieņemt kopēju nostāju par autonomu letālu ieroču sistēmu, novēršot autonomu letālu ieroču sistēmu, kas spēj izdarīt uzbrukumu bez nozīmīgas cilvēka veiktas kontroles, izstrādi, ražošanu un izmantošanu, kā arī sākt efektīvas sarunas par to aizliegšanu; šajā saistībā atgādina par Parlamenta 2018. gada 12. septembra rezolūciju par autonomo ieroču sistēmām; atgādina, ka apzīmējums "autonoma letālu ieroču sistēma" attiecas uz ieroču sistēmām, kurās nav paredzēta nozīmīga cilvēku veikta kontrole pār kritiski svarīgajām konkrētu mērķu izraudzīšanās un uzbrukšanas funkcijām; uzsver, ka lēmums izvēlēties mērķi un radīt letālas sekas, izmantojot zināmā mērā autonomas ieroču sistēmas, vienmēr ir jāpieņem operatoriem cilvēkiem, kuri veic nozīmīgu kontroli un uzraudzību un kuriem ir nepieciešamā spriestspēja atbilstoši proporcionalitātes un nepieciešamības principiem; uzsver, ka MI iespējamām sistēmām šajā jomā nekad nedrīkst ļaut pieņemt lēmumus cilvēku vietā;

28. konstatē, ka autonomu ieroču sistēmas kā īpaša mākslīgā intelekta kategorija militārajā jomā ir jāapspriež un par to būtu jāvienojas starptautiskā līmenī, jo īpaši ANO Parasto ieroču konvencijas forumā; vērs uzmanību uz notiekošajām starptautiskajām debatēm par autonomu letālu ieroču sistēmu, lai regulētu jaunās militārās tehnoloģijas, par kurām līdz šim nav panākta vienošanās; norāda, ka ES tikai nesen piekrita apspriest mākslīgā intelekta attīstības un digitalizācijas ietekmi aizsardzības nozarē; uzskata, ka ES var būt izšķiroša nozīme, palīdzot dalībvalstīm saskaņot to pieeju militārajam mākslīgajam intelektam, lai uzņemtos vadošo lomu starptautiskajās diskusijās;

29. uzsver, ka ir vajadzīga ES mēroga stratēģija pret autonomu letālu ieroču sistēmu un jāaizliedz tā dēvētie "roboti-slepkavas";

30. uzsver, ka militāros apstākļos izmantotajam mākslīgajam intelektam ir jāatbilst minimālo prasību kopumam, proti, tam būtu jāspēj atšķirt kaujinieki no nekombatantiem, kā arī kaujaslaukā esoši kaujinieki, jāatpazīst, kad kaujinieks padodas vai nav iesaistīts karadarbībā, tas nedrīkst radīt neprognozējamās sekas, izraisīt nevajadzīgas cilvēku ciešanas vai būt neobjektīvs vai apmācīts, izmantojot tīši nepilnīgus datus, un tam ir jāatbilst starptautisko humanitāro tiesību, spēka izmantošanas proporcionalitātes un piesardzības pirms iejaukšanās principiem;

31. uzskata, ka autonomas letālu ieroču sistēmas izmantošana rada būtiskus ētiskus un juridiskus jautājumus par cilvēku spēju šādas sistēmas kontrolēt un ka mākslīgā intelekta tehnoloģijas nedrīkst pieņemt autonomus lēmumus, kuros iesaistīti nošķiršanas, proporcionalitātes un piesardzības principi;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 7. septembra Direktīva 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzīšanu (OV L 255, 30.9.2005., 22. lpp.).

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

32. aicina starptautiskā līmenī veikt pārredzamus un risku mazinošus pasākumus attiecībā uz militārā mākslīgā intelekta izstrādi un izmantošanu, jo īpaši saistībā ar teritoriālās integritātes, neiejaukšanās un spēka lietošanas principiem; uzsver, ka, Eiropas mākslīgā intelekta satvarā risinot juridiskus un ētiskus jautājumus, ir svarīgi ņemt vērā militāros aspektus; atgādina par savu nostāju attiecībā uz autonomu letālu ieroču sistēmu izstrādes, ražošanas un izmantošanas aizliegumu; pauž nožēlu, ka pasaules mērogā nav īpašu vienošanos par šādu ieroču izmantošanu;

33. atzīst, ka mūsdienu bruņošanās sacensība, ko rada lielākās militārās nacionālās valstis, kuras izstrādā autonomas letālu ieroču sistēmas, apsteidz progresu kopēju noteikumu un tiesisko regulējumu izstrādē, faktiskā vispārējā piemērošanā un izpildē, jo informācija par šo sistēmu izstrādi un izmantošanu ir konfidenciāla un nacionālajām valstīm pēc to būtības ir interese izveidot ātrākās un efektīvākās uzbrukuma spējas neatkarīgi no pašreizējā un iespējamā nākotnes tiesiskā regulējuma vai principiem;

34. uzskata, ka autonomas letālu ieroču sistēmas būtu jāizmanto tikai gadījumos, kad visas citas iespējas ir izsmeltas, un ka tās ir likumīgas tikai tad, ja tiek pakļautas stingrai cilvēku veiktai kontrolei, cilvēkam jebkurā laikā spējot pārņemt vadību, jo lietderīga cilvēku iejaukšanās un uzraudzība ir būtiski svarīgas letālu lēmumu pieņemšanas procesā un cilvēkiem vienmēr ir jāuzņemas atbildība lēmumu pieņemšanā par dzīvību vai nāvi; uzskata, ka sistēmas bez nekādas cilvēku veiktas kontroles ("cilvēks nav iesaistīts") un uzraudzības ir jāaizliedz bez izņēmumiem un jebkādā situācijā;

35. aicina AP/PV, dalībvalstis un Eiropadomi steidzami izstrādāt un pieņemt kopēju nostāju autonomu ieroču sistēmu jautājumā, saskaņā ar kuru cilvēki īstenotu apzinātu kontroli pār ieroču sistēmu svarīgākajām funkcijām, tostarp to izmantošanas laikā, lai attiecīgajos forumos izteiktos vienbalsīgi un attiecīgi rīkotos; šajā saistībā aicina AP/PV, dalībvalstis un Padomi dalīties labākajās praksēs un apkopot ekspertu, akademiķu un pilsoniskās sabiedrības ieguldījumu saskaņā ar 2018. gada 12. septembra nostāju par autonomām ieroču sistēmām, kurā paziņots, ka uzbrukumi vienmēr jāveic ar cilvēku būtisku iesaistīšanos;

36. mudina visas valstis novērtēt to, vai un kā autonomas militāras ierīces ir veicinājušās minēto valstu drošību un ko to drošībai MI iespējotās ieroču sistēmas varētu sniegt, jo īpaši, ja runa ir par šādu tehnoloģiju potenciālu atbalstīt un stiprināt cilvēku īstenotu lēmumu pieņemšanu atbilstoši starptautiskajām humanitārajām tiesībām un to principiem; atgādina, ka jebkura autonoma letālu ieroču sistēma vai ierocis ar augstu autonomijas pakāpi var nedarboties pareizi nepienācīgas programmēšanas dēļ vai tad, ja ienaidnieka valsts vai naidīgas nevalstiskas struktūras veic kiberuzbrukumu;

37. uzsver, ka autonomas letālu ieroču sistēmas ir jāizmanto tikai skaidri noteiktos gadījumos un saskaņā ar atļauju piešķiršanas procedūrām, kurām ir jābūt iepriekš sīki izklāstītām dokumentos, kurus attiecīgā valsts — neatkarīgi no tā, vai tā ir vai nav Ziemeļatlantijas līguma organizācijas locekle, — dara pieejamus sabiedrībai vai vismaz savas valsts parlamentam;

38. uzskata, ka ir jānodrošina autonomu letālu ieroču sistēmu atbilstība 1980. gada 10. oktobra Parasto ieroču konvencijas (CCW) normām, tostarp jāievēro tādu ieroču aizliegums, kurus var uzskatīt par "pārlietu traumatīviem";

39. lai novērstu to nekontrolētu izplatīšanu, ierosina autonomas letālu ieroču sistēmas iekļaut to ieroču sarakstā, uz kuriem attiecas 2013. gada 2. aprīļa Ieroču tirdzniecības līguma normas un kuri ir uzskaitīti minētā līguma 2. pantā;

40. lai izvairītos no cilvēka un robota sajaukšanas, pieprasa aizliegt autonomu letālu ieroču sistēmu antropomorfizāciju;

41. atzinīgi vērtē Padomes un Parlamenta vienošanos no Eiropas Aizsardzības fonda (EAF) finansētajām darbībām izslēgt autonomas letālu ieroču sistēmas, kurās nav paredzēta iespēja cilvēkam būtiski kontrolēt atlases un darbības uzsākšanas lēmumus uzbrukumu veikšanā; atgādina par savu nostāju, ka autonomu letālu ieroču sistēmu izmantošana, izstrāde un ražošana bez nozīmīgas cilvēka veiktas kontroles nav tiesīga saņemt EAF finansējumu;

42. aicina Komisiju atbalstīt mākslīgā intelekta pētniecību, izstrādi, ieviešanu un izmantošanu miera saglabāšanai un konfliktu novēršanai;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

43. norāda, ka globālajā mākslīgā intelekta ekosistēmā dominē ASV un Ķīnas digitālie milži, kuri pilnveido iekšzemes spējas un iegādājas daudzus daudzsološus uzņēmumus; tāpēc stingri uzskata, ka, lai neatpaliktu mākslīgā intelekta tehnoloģiju jomā, ES ir jāvirzās uz labāku līdzsvaru starp fundamentālajiem pētījumiem un rūpnieciskajiem pielietojumiem, vienlaikus izstrādājot salīdzinošas stratēģiskās priekšrocības, attīstot savu potenciālu un resursus;

44. uzsver, ka roboti, ciktāl tie atbilst Direktīvā 2006/42/EK⁽¹²⁾ noteiktajai mašīnu definīcijai, ir jāprojektē un jāmontē saskaņā ar tajā noteiktajiem standartiem un drošības prasībām;

45. atgādina, ka ES vēlas kļūt par pasaules mēroga dalībnieku miera veicināšanā, un aicina paplašināt tās lomu pasaules atbrūošanās un ieroču neizplatīšanas centienos, turklāt tās darbībās un politikā censties uzturēt starptautisko mieru un drošību, nodrošinot starptautisko humanitāro tiesību un cilvēktiesību ievērošanu un civiliedzīvotāju un civilās infrastruktūras aizsardzību;

46. uzsver vajadzību izskatīt mākslīgā intelekta potenciālo ietekmi kā stratēģisku faktoru ES kopējai drošības un aizsardzības politikai (KDAP), jo īpaši militārās un civilās misijās un operācijās un ES spēju pilnveidē;

47. atgādina, ka arī mūsu sabiedrotie valstu, NATO un ES sistēmās veic mākslīgā intelekta integrēšanu savās militārajās sistēmās; uzskata, ka sadarbība ar mūsu sabiedrotajiem ir jā saglabā, izmantojot kopējus standartus, kas ir būtiski svarīgi, lai veiktu darbības koalīcijā; atgādina, ka citādā ziņā sadarbībai mākslīgā intelekta jomā būtu jānotiek Eiropas sistēmas ietvaros, kas ir vienīgā attiecīgā sistēma patiesai spēcīgu sinerģiju radīšanai, kā ierosināts ES mākslīgā intelekta stratēģijā;

48. uzskata, ka ES ir rūpīgi jāpārtrauc un jāapsver mākslīgā intelekta progresa ietekme aizsardzības un karadarbības jomā, tostarp potenciāli destabilizējoša attīstība un ieviešana, un jāvada ētiskā pētniecība un izstrāde, nodrošinot personas datu integritāti un individuālu piekļuvi un kontroli, kā arī ņemot vērā ekonomikas un humanitāros jautājumus;

49. atgādina par Parlamenta 2018. gada 12. septembra nostāju autonomu ieroču sistēmu jautājumā, saskaņā ar kuru militāros triecienus bez cilvēku apzinātas līdzdalības veikt nedrīkst; aicina AP/PV, dalībvalstis un Eiropadomi pieņemt kopēju nostāju autonomu ieroču sistēmu jautājumā, saskaņā ar kuru cilvēki īstenotu apzinātu kontroli pār ieroču sistēmu svarīgākajām funkcijām, tostarp to izmantošanas laikā; atkārtoti pauž atbalstu Parasto ieroču konvencijas dalībvalstu valdības ekspertu grupas darbam autonomu letālu ieroču sistēmu jomā, kura joprojām ir uzskatāma par būtisku starptautisku forumu, kurā notiek diskusijas un sarunas par autonomu ieroču sistēmu radītiem tiesiskiem izaicinājumiem; aicina paātrināt visus pašreizējos daudzpusējos centienus, lai normatīvi un reglamentējoši noteikumi neatpaliktu no tehnoloģiju attīstības un jaunām karadarbības metodēm; aicina AP/PV saistībā ar patlaban notiekošajām diskusijām par starptautisku regulējumu attiecībā uz autonomām letālu ieroču sistēmām, kas būtu jāpieņem valstīm, kuras ir Parasto ieroču konvencijas (CCW) dalībvalstis, turpināt dalību un bez liekas vilcināšanās piedalīties tāda jauna globāla regulējuma un saistoša tiesību akta izstrādē, kurā galvenā vērība būtu pievērsta autonomu letālu ieroču sistēmu jomā topošu tehnoloģiju definīcijām, koncepcijām un raksturlielumiem, ētiskajiem un juridiskajiem cilvēku veiktas kontroles jautājumiem, jo īpaši attiecībā uz tādām svarīgākajām funkcijām kā mērķa izvēle un konfrontācija ar to, cilvēka atbildības un saukšanas pie atbildības pastāvīga nodrošināšana un cilvēka un iekārtas nepieciešamā mijiedarbības līmeņa īstenošana, tostarp koncepcijas par cilvēku kontroli un cilvēku spriestspēju īstenošana; aicina šajos centienos nodrošināt atbilstību starptautiskajām humanitārajām tiesībām un cilvēktiesībām dažādos MI iespējotu ieroču ekspluatācijas posmos, lai vienotos par konkrētiem ieteikumiem attiecībā uz tāda normatīvā regulējuma aspektu precizēšanu, apsvēršanu un izstrādi, ar kuru reglamentētu topošās tehnoloģijas autonomu letālu ieroču sistēmu jomā;

50. uzskata, ka efektīvs mehānisms autonomu letālu ieroču sistēmu un jebkādu turpmāku MI iespējotu uzbrukuma tehnoloģiju neizplatīšanas noteikumu izpildei ir ārkārtīgi svarīgs globālajai drošībai;

⁽¹²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 17. maija Direktīva 2006/42/EK par mašīnām un ar kuru groza Direktīvu 95/16/EK (OV L 157, 9.6.2006., 24. lpp.).

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

Valsts vara: piemēri civilajās jomās, tostarp veselības un tieslietu jomās

51. uzskata, ka dalībvalstīm ir efektīvi jārikojas, lai samazinātu savu paļaušanos uz ārējiem datiem, neradot būtiskus kropļojumus tirgū, nodrošinātu, ka ietekmīgām privātām grupām piederošas īpaši attīstītas mākslīgā intelekta tehnoloģijas neapdraud valsts varu un neļauj to pārņemt privātām struktūrām, jo īpaši gadījumos, kad šādas privātas grupas pieder trešai valstij ārpus Eiropas Savienības;

52. uzsver, ka mākslīgā intelekta sistēmu izmantošana publiskā sektora iestāžu lēmumu pieņemšanas procesā var izraisīt neobjektīvus lēmumus, kas nelabvēlīgi ietekmē iedzīvotājus, un tāpēc tā būtu jāpakļauj stingriem kontroles kritērijiem, cita starpā attiecībā uz to drošību, pārredzamību, pārskatatbildību, nediskriminēšanu, sociālo atbildību un atbildību par vidi; mudina dalībvalstis izvērtēt riskus saistībā ar mākslīgā intelekta veicinātiem lēmumiem, kas saistīti ar valsts varas īstenošanu, un paredzēt aizsardzības pasākumus, piemēram, nozīmīgu cilvēka veiktu uzraudzību, pārredzamības prasības un iespēju šādus lēmumus apstrīdēt;

53. mudina dalībvalstis pirms tādu darbību automatizācijas, kas ir saistītas ar valsts varas īstenošanu, piemēram, tieslietu pārvaldību, novērtēt uz mākslīgo intelektu balstīto tehnoloģiju radīto risku; aicina dalībvalstis apsvērt nepieciešamību nodrošināt aizsardzības pasākumus, piemēram, uzraudzību, ko veiku kvalificēts speciālists, un stingrus noteikumus par profesionālo ētiku;

54. uzsver, ka ir svarīgi rīkoties Eiropas līmenī, lai labāk veicinātu tik vajadzīgās investīcijas, datu infrastruktūru, pētniecību, tostarp pētniecību par mākslīgā intelekta izmantošanu publiskā sektora iestādēs, un kopēju ētisko satvaru;

55. uzsver, ka Eiropas Savienībai ir jātiecas uz stratēģisku noturību, lai tā vairs nekad neizrādītos nesagatavota krīzes situācijai, un uzsver, ka tas ir ļoti būtiski, jo īpaši tad, ja runa ir par mākslīgo intelektu un tā militāro pielietojumu; īpaši norāda, ka būtu jāpārskata to militāro mākslīgā intelekta sistēmu piegādes ķēžu parametri, kuras var izraisīt tehnoloģisku atkarību, un ka šāda atkarība būtu pakāpeniski jānovērš; prasa palielināt ieguldījumus mākslīgajā intelektā Eiropas aizsardzībai un tās pamatā esošajā kritiski svarīgajā infrastruktūrā;

56. aicina Komisiju novērtēt ietekmi, kāda būtu moratorija noteikšanai attiecībā uz sejas atpazīšanas sistēmu izmantošanu un atkarībā no šāda novērtējuma rezultātiem apsvērt moratoriju gan attiecībā uz to, kā publiskā sektora iestādes šīs sistēmas izmanto sabiedriskās vietās un telpās, kas paredzētas izglītībai un veselības aprūpei, gan attiecībā uz sejas atpazīšanas sistēmu izmantošanu, ko veic tiesībaizsardzības iestādes daļēji sabiedriskās vietās, piemēram, lidostās, un noteikt šo moratoriju līdz brīdim, kamēr tehniskie standarti ir uzskatāmi par pilnībā saderīgiem ar pamattiesībām, iegūtie rezultāti ir objektīvi un nediskriminējoši un ir ieviesti stingri drošības pasākumi pret ļaunprātīgu izmantošanu, nodrošinot, ka tiek garantēta šādu tehnoloģiju izmantošanas nepieciešamība un proporcionalitāte;

57. saistībā ar mākslīgo intelektu uzsver kibernetikas nozīmi, turklāt gan uzbrukuma, gan aizsardzības scenārijos; šajā sakarībā norāda, cik svarīga ir starptautiskā sadarbība un publiska informācijas izplatīšana un apmaiņa par IT drošības vajadzīgajām vietām un to novēršanas iespējām; aicina īstenot starptautisku sadarbību kibernetikas jomā, lai tādējādi efektīvi izmantotu un ieviestu mākslīgo intelektu un nodrošinātu aizsardzību pret mākslīgā intelekta ļaunprātīgu izmantošanu un kibernetikas uzbrukumiem; turklāt norāda uz IT sistēmu un mākslīgā intelekta divējādas izmantošanas iespējām (t. i., izmantošanu civiliem un militāriem mērķiem) un aicina to efektīvi reglamentēt;

58. uzskata, ka dalībvalstīm būtu jāveicina mākslīgā intelekta tehnoloģijas, kas darbojas cilvēku labā, un ka personas, uz kurām attiecas kāds lēmums, ko publiskā sektora struktūras pieņēmušas, pamatojoties uz mākslīgā intelekta sistēmas sniegtu informāciju, par to ir jāinformē, tām nekavējoties ir jāsaņem iepriekšējā punktā minētā informācija, kā arī iespēja attiecīgo lēmumu apstrīdēt un izvēlēties šādu apelāciju izskatīt bez mākslīgā intelekta sistēmas iejaukšanās; aicina dalībvalstis apsvērt nepieciešamību nodrošināt Direktīvā (ES) 2018/958⁽¹³⁾ paredzētos aizsardzības pasākumus, piemēram, uzraudzību, ko veiku kvalificēts speciālists, un noteikumus par profesionālo ētiku;

59. uzsver, ka prognozes, kuru pamatā ir datu koplietošana, piekļuve tiem un to izmantošana, ir jāreglamentē saskaņā ar kvalitātes, integritātes, pārredzamības, drošības, privātuma un kontroles prasībām; uzsver, ka mākslīgā intelekta, robotikas un saistīto tehnoloģiju izstrādes, ieviešanas un izmantošanas procesos ir jāievēro ES tiesiskais regulējums datu aizsardzības un privātuma jomā, tādējādi palielinot cilvēku drošību un uzticēšanos šīm tehnoloģijām;

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 28. jūnija Direktīva (ES) 2018/958 par samērīguma novērtēšanu pirms jaunas profesiju reglamentācijas pieņemšanas (OV L 173, 9.7.2018., 25. lpp.).

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

60. konstatē, ka strauji tiek izstrādāti tādi mākslīgā intelekta lietojumi, kuru mērķis ir atpazīt unikālus raksturīgus elementus, piemēram, sejas īpašības, kustības un noskaņojumu; saistībā ar automatizētas atpazīšanas lietojumu izmantošanu brīdina par privātās dzīves aizskāruma, nediskriminācijas un personas datu aizsardzības aspektiem;

61. uzsver, ka jebkurš lēmums par fizisku personu, kura pamatā ir tikai automatizēta apstrāde, tostarp profilēšana, un kurš rada nelabvēlīgas tiesiskas sekas attiecībā uz datu subjektu vai būtiski ietekmē minēto personu, ir aizliegts saskaņā ar VDAR, izņemot, ja šāda darbība ir atļauta ES vai dalībvalsts tiesību aktos un uz to attiecas atbilstīgi pasākumi ar mērķi nodrošināt datu subjekta pamattiesības un likumīgās intereses;

62. aicina gadījumos, kad publiskā sektora iestādes izmanto mākslīgo intelektu, izskaidrot algoritmus un nodrošināt pārredzamību un regulatīvo uzraudzību, turklāt veikt ietekmes novērtējumus, pirms valsts iestādes vispār sāk ieviest mākslīgā intelekta tehnoloģijas; aicina Komisiju un Eiropas Datu aizsardzības kolēģiju izdot pamatnostādnes un ieteikumus un izstrādāt paraugpraksi, lai sīkāk precizētu kritērijus un piemērojamos nosacījumus lēmumiem, kuru pamatā ir profilēšana un mākslīgā intelekta izmantošana publiskā sektora iestādēs;

63. konstatē, ka mākslīgā intelekta loma veselības jomā ir aizvien lielāka, jo īpaši, izmantojot algoritmizēto diagnosticēšanu, robotizēto ķirurģiju, viedās protēzes, personalizētu ārstēšanu, kuras pamatā būs katra pacienta ķermeņa modelēšana trīs dimensijās, sociālos robotus, kuriem būs jāpalīdz vecāka gadagājuma cilvēkiem, digitālās terapijas, kas ir izstrādātas, lai vairotu atsevišķu garīgi slimu cilvēku neatkarību, prognostisko medicīnu un epidēmiju paredzēšanas programmatūru;

64. tomēr uzstāj, lai visos mākslīgā intelekta pielietojumos sabiedrības veselības jomā tiktu ievērota pacientu personas datu aizsardzība un novērsta šādu datu nekontrolēta izplatīšana;

65. aicina visos mākslīgā intelekta lietojumos sabiedrības veselības jomā ievērot principu par vienlīdzīgu attieksmi pret pacientiem attiecībā uz piekļuvi ārstēšanai, aizsargāt pacienta un ārsta attiecības un vienmēr ievērot Hipokrāta zvērestu, lai ārsts jebkurā gadījumā varētu novirzīties no mākslīgā intelekta ierosinātā risinājuma, tādējādi saglabājot atbildību par jebkādu lēmumu;

66. norāda, ka mākslīgā intelekta izmantošana noziedzības un kibernetizēto apkarotņu apkarošanā varētu radīt plašas iespējas un izdevības; vienlaikus apstiprina, ka noteicošajam arī turpmāk būtu jābūt principam, ka tas, kas ir nelikumīgi bezsaistē, ir nelikumīgi arī tiešsaistē;

67. konstatē, ka mākslīgais intelekts arvien vairāk tiek izmantots tieslietu jomā, lai ātrāk pieņemtu racionālākus lēmumus, kas labāk atbilst spēkā esošajām tiesību normām; atzinīgi vērtē to, ka mākslīgā intelekta izmantošana, visticamāk, paātrinās tiesu procesus;

68. uzskata, ka ir jāprecizē, vai ir piemēroti tiesībaizsardzības lēmumus daļēji deleģēt mākslīgajam intelektam, vienlaikus saglabājot cilvēku kontroli pār galīgo lēmumu;

69. uzsver, ka mākslīgā intelekta izmantošana tiesu iestādēs varētu uzlabot datu analīzi un vākšanu un cietušo aizsardzību, turklāt tas būtu noskaidrojams ar pētniecības un izstrādes paņēmieniem un papildināms ar ietekmes novērtējumiem, jo īpaši attiecībā uz pienācīga procesa aizsardzību un cīņu ar neobjektivitāti un diskrimināciju, piemērojot piesardzības principu; tomēr atgādina, ka šādi procesi nedrīkst aizstāt cilvēku iesaistīšanu notiesāšanā vai lēmumu pieņemšanā;

70. atgādina par pārvaldības, pārredzamības, objektivitātes, pārskatatbildības, taisnīguma un intelektuālās integritātes principu nozīmi gadījumos, kad mākslīgais intelekts tiek izmantots krimināltiesību jomā;

71. mudina dalībvalstis novērtēt uz mākslīgo intelektu balstīto tehnoloģiju radīto risku, pirms tās izlemj automatizēt darbības, kas ir saistītas ar valsts varas īstenošanu, jo īpaši tieslietu jomā; aicina tās apsvērt nepieciešamību nodrošināt aizsardzības pasākumus, piemēram, kvalificētu speciālistu veiktu uzraudzību un noteikumus par profesionālo ētiku;

72. norāda, ka noteiktas mākslīgā intelekta tehnoloģijas ļauj automatizēt informācijas apstrādi un rīcību līdz nepieredzētam apjomam, kā tas ir masveida novērošanas gadījumā civilajā un militārajā jomā, un tas apdraud pamattiesības un paver iespēju nelikumīgi iejaukties valstu suverenitātē; aicina saskaņā ar starptautiskajām tiesībām rūpīgi pārbaudīt masveida novērošanas darbības, tostarp attiecībā uz jurisdikcijas un izpildes jautājumiem; pauž nopietnas bažas par to, ka ir izstrādāti ārkārtīgi intruzīvi sociālā novērtējuma lietojumi, kas ievērojami apdraud pamattiesību ievērošanu; aicina viennozīmīgi aizliegt publiskā sektora iestādēm izmantot masveida sociālo novērtēšanu kā veidu pilsoņu tiesību ierobežošanai; aicina uzlabot privāto dalībnieku atbildību saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, ņemot vērā lēmumu

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

pieņemšanas augstāko nozīmīgumu un atsevišķu privāto dalībnieku kontroli pār šādu tehnoloģiju attīstību; šajā saistībā aicina Komisiju, Padomi un dalībvalstis tam pievērst īpašu uzmanību sarunās par starptautiskiem nolīgumiem, kas saistīti ar ģimenes pārrobežu lietām, piemēram, par bērnu starptautisku nolaupīšanu, šādu nolīgumu noslēgšanā un ratificēšanā un nodrošināt, ka šajā kontekstā mākslīgā intelekta sistēmas vienmēr tiek izmantotas faktiskā cilvēku veiktā pārraudzībā un atbilstoši pienācīgam procesam Eiropas Savienībā un valstīs, kuras šādus nolīgumus ir parakstījušas;

73. prasa sabiedrību informēt par mākslīgā intelekta izmantošanu tieslietu jomā un šādos gadījumos neizraisīt diskrimināciju programmēšanas neobjektivitātes dēļ; uzsver, ka ir jāievēro katra indivīda tiesības uz piekļuvi amatpersonai, kā arī atbildīgās amatpersonas tiesības personīgi pieņemt lēmumu un novirzīties no mākslīgā intelekta sniegtās informācijas, ja amatpersona tā uzskata par nepieciešamu, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus; uzsver atbildētāja tiesības apstrīdēt lēmumu saskaņā ar valsts tiesību aktiem, nekad nenovēršot tiesu varas galīgo atbildību;

74. tāpēc aicina visu šādu publisko un administratīvo izmantošanu uzskatīt par vispārpieejamu informāciju un novērst ar programmēšanas neobjektivitāti saistītu diskrimināciju;

75. uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt MI atbilstīgu ieviešanu un izmantošanu; aicina dalībvalstis nodrošināt saviem civilajiem un militārajiem darbiniekiem atbilstošu apmācību, lai viņi varētu precīzi noteikt diskrimināciju un neobjektivitāti datu kopās un izvairīties no tām;

76. pauž nopietnas bažas par dziļviltušanas tehnoloģijām, kas ļauj radīt arvien reālistiskākus foto, audio un video viltušanas, kurus varētu izmantot nolūkā šantažēt, radīt viltus ziņu plūsmu, mazināt sabiedrības uzticēšanos un ietekmēt sabiedriskas diskusijas; uzskata, ka šāda prakse var destabilizēt valstis, izplatot dezinformāciju un ietekmējot vēlēšanas; tāpēc prasa, lai autori visus dziļviltušanas materiālus vai jebkādus citus reālistiski veidotus sintētiskus video marķētu kā "neoriģinālus", tiktu stingri ierobežota to izmantošana vēlēšanu ietvaros un šie ierobežojumi tiktu stingri kontrolēti; aicina veikt atbilstošus pētījumus šajā jomā, lai nodrošinātu, ka vienlīdz strauji tiek attīstītas tehnoloģijas, ar kurām pretdarboties mākslīgā intelekta ļaunprātīgai izmantošanai;

Transports

77. ņem vērā mākslīgā intelekta lietojumu ievērojamo ekonomisko potenciālu, tostarp transporta infrastruktūras un būvju ilgtermiņa veiktspējas, uzturēšanas, defektu prognozēšanas un būvniecības plānošanas optimizēšanā, kā arī drošuma, energoefektivitātes un izmaksu ziņā; tāpēc aicina Komisiju turpināt veicināt pētījumus mākslīgā intelekta jomā un veikt labu praksi apmaiņu transporta nozarē;

78. uzsver, ka ir jāsekmē mākslīgais intelekts, lai veicinātu visu transporta veidu multimodalitāti, sadarbību un energoefektivitāti, tādējādi uzlabojot preču un pasažieru satiksmes plūsmu organizācijas un pārvaldības efektivitāti, labāk izmantotu infrastruktūru un resursus Eiropas transporta tīklā (TEN-T) un novērstu šķēršļus patiesas Eiropas vienotās transporta telpas izveidei;

79. atgādina par priekšrocībām, ko sniedz Eiropas Dzelzceļa satiksmes vadības sistēma (ERTMS) — vienota vilcienu automātiskā aizsardzības sistēma, un atbalsta dzelzceļa darbību automatizācijas izstrādi un starptautisko standartizāciju;

80. atzinīgi vērtē jaunas paaudzes gaisa satiksmes pārvaldības sistēmas (SESAR) darbu attiecībā uz bezpilota gaisa kuģu sistēmām un gaisa satiksmes pārvaldības sistēmām gan civilajā, gan militārajā jomā;

81. atgādina, ka autonomiem transportlīdzekļiem ir liels potenciāls uzlabot mobilitāti un drošumu un nodrošināt ieguvumus vides jomā, un aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt sadarbību starp regulatoriem un visām ieinteresētajām personām, kas saistītas ar automatizētu ceļu transportlīdzekļu ieviešanu Eiropas Savienībā;

82. norāda, ka pasaules kuģniecības nozare, pateicoties mākslīgā intelekta integrēšanai, pēdējos gados ir ievērojami mainījies; atgādina par pašreizējām visaptverošajām diskusijām Starptautiskajā Jūrniecības organizācijā par to, kā tiesiskajā regulējumā būtu efektīvi iekļaujamas jaunas un attīstībā esošas tehnoloģijas, piemēram, autonomie kuģi;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

83. uzsver to, ka intelektiskas transporta sistēmas var mazināt satiksmes sastrēgumus, uzlabot drošumu un pieejamību un palīdzēt uzlabot satiksmes plūsmu pārvaldību, efektivitāti un mobilitātes risinājumus; vērš uzmanību uz to, ka tradicionālie transporta tīkli arvien vairāk ir pakļauti kiberdraudiem; atgādina, ka ir svarīgi pietiekami resursi un turpmāki pētījumi par drošības riskiem, lai nodrošinātu automatizēto sistēmu un to datu drošumu; atzinīgi vērtē Komisijas nodomu kiberdrošību iekļaut kā regulāru darba kārtības punktu tādu starptautisku organizāciju diskusijās, kuras ir saistītas ar transporta tematiku;

84. atzinīgi vērtē centienus ieviest mākslīgā intelekta sistēmas sabiedriskajā sektorā un atbalstīs turpmākas diskusijas par mākslīgā intelekta izvēršanu transporta nozarē; aicina Komisiju veikt mākslīgā intelekta un līdzīgu tehnoloģiju izmantošanas transporta nozarē novērtējumu un sagatavot papildināmu sarakstu ar augsta riska segmentiem tādās mākslīgā intelekta sistēmās, ar kurām varētu aizstāt publiskās pārvaldes prerogatīvā esošus lēmumus šajā jomā;

85. uzsver, ka Eiropas Aizsardzības fondam un pastāvīgai strukturētai sadarbībai būtu jāveicina dalībvalstu un Eiropas aizsardzības nozaru sadarbība, lai attīstītu jaunas Eiropas aizsardzības spējas mākslīgā intelekta jomā un nodrošinātu piegādes drošību, vienlaikus ņemot vērā ētikas apsvērumus; uzsver, ka, veidojot dažādu dalībnieku un lietojumu jomu saiknes, nedrīkst pieļaut sadrumstalotību, bet ir jāveicina savietojamība un sadarbība visos līmeņos un jākoncentrējas uz kopīgu darbu saistībā ar arhitektūras un platformu risinājumiem; turklāt atgādina, ka nākamais Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments, ar kuru arī veicina viedu infrastruktūru, nodrošinās līdzekļus civilās/militārās divējāda lietojuma transporta infrastruktūras ieviešanai un attīstībai TEN-T tīklā, lai palielinātu sinerģijas starp civilajām un aizsardzības vajadzībām un lai Eiropas Savienībā uzlabotu civilo un militāro mobilitāti; tāpēc vērš uzmanību uz to, ka ir vajadzīgas turpmākas Eiropas investīcijas, pētniecība un vadošā loma tādās tehnoloģijās, kurām ir gan liela ietekme uz ekonomikas izaugsmi, gan ievērojams divējāda lietojuma potenciāls;

86. uzsver, ka daudzas investīcijas jaunās transporta un mobilitātes tehnoloģijās ir tirgus virzītas, bet divējāda lietojuma komerciālas standarta tehnoloģijas un izstrādājumi bieži novatoriskus veidos tiek izmantoti militāriem mērķiem; tāpēc uzsver, ka, izstrādājot standartus mākslīgā intelekta izmantošanai dažādās komerciālās un militārās nozarēs, ir jāņem vērā mākslīgā intelekta iespējamo risinājumu divējāda lietojuma potenciāls; prasa, izstrādājot aizsardzības tehnoloģijas, ražojumus un darbības principus, īstenot augstus ētikas standartus un politiku;

87. norāda, ka preču, munīcijas, bruņojuma un karaspēka efektīva transportēšana ir sekmīgas militārās operācijas būtiska sastāvdaļa; uzsver mākslīgā intelekta sagaidāmo izšķirošo lomu un daudzskaitlīgās iespējas militārās loģistikas un transporta jomā; norāda, ka dažādās pasaules valstīs, tostarp ES dalībvalstīs, integrē mākslīgo intelektu ieročos un citās sistēmās, ko izmanto sauszemes, jūras un gaisa platformās; atgādina, ka mākslīgā intelekta izmantošana transporta nozarē varētu nodrošināt jaunas spējas un pavērtu iespējas jauna veida taktikai, piemēram, daudzu sistēmu, tādu kā dronu, bezpilota kuģu vai tanku, apvienošanai neatkarīgā un koordinētā operācijā;

Starptautiskās privāttiesības

88. konstatē, ka, tā kā cilvēka darbības internacionalizācija tiešaistē vai reālajā pasaulē rada arvien vairāk strīdu, kurus reglamentē starptautiskās privāttiesības, mākslīgais intelekts var palīdzēt tos atrisināt, izveidojot modeļus, ar kuriem ne tikai katrā lietā nosaka piekritīgo jurisdikciju un piemērojamos tiesību aktus, bet arī konstatē vissensitīvākās tiesību kolīziju normas un piedāvā to novēršanas risinājumus;

89. tomēr uzskata, ka par mākslīgā intelekta izmantošanu starptautiskajās privāttiesībās ir pienācīgi jāinformē sabiedrība un minētajā izmantošanā ir jānovērš programmēšanā pieļautā diskriminācija, pretējā gadījumā sistemātiski vienas valsts tiesību aktiem tiktu dotu priekšroka pār citu valstu tiesību aktiem, un ir jāievēro tiesību aktos paredzētās tiesas tiesības, jāatļauj apelācijas saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem un jāļauj jebkuram tiesnesim neņemt vērā mākslīgā intelekta piedāvāto risinājumu;

90. īpaši atzīmē, ka autonomo transportlīdzekļu kustība Eiropas Savienībā, kas var radīt sevišķi lielu skaitu starptautisko privāttiesību jomā ierosināto tiesas prāvu, ir jāreglamentē specializētās Eiropas normās, kurās tiktu precizēts tiesiskais režīms, kas būtu piemērojams pārrobežu kaitējuma gadījumā;

91. norāda uz privātā sektora veiktās pētniecības un izstrādes pieaugošo nozīmi un trešo valstu milzīgajām investīcijām, kas Eiropai rada spēcīgu konkurenci; tāpēc atbalsta ES centienus pilnveidot savas konkurences priekšrocības un uzskata, ka ES ir jācenšas būt standartu noteicējam, kurš, ņemot vērā pasaules hipersavienojamību, mākslīgā intelekta jomā pieņem efektīvu, ārējiem partneriem attiecinātu stratēģiju, veicinot tās centienus starptautiskā līmenī noteikt globālas mākslīgo

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

intelektu reglamentējošas ētikas normas, kas atbilstu drošības noteikumiem un patērētāju aizsardzības prasībām un Eiropas vērtībām un pilsoņu tiesībām, tostarp pamattiesībām; uzskata, ka tas ir ļoti svarīgi arī no Eiropas uzņēmumu konkurētspējas un ilgtspējas viedokļa; aicina Komisiju un dalībvalstis stiprināt sadarbību ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, piemēram, ANO, ESAO, G7 un G20, un iesaistīties plašākā dialogā, lai risinātu problēmas, ko rada šīs strauji mainīgās tehnoloģijas attīstība; uzskata, ka šajos centienos jo īpaši būtu jācenšas noteikt kopējus standartus un uzlabot mākslīgā intelekta iespējoto sistēmu sadarbību; aicina Komisiju veicināt dialogu, ciešāku sadarbību un sinerģiju starp dalībvalstīm, pētniekiem, akadēmiskajām aprindām, pilsoniskās sabiedrības rīcībaspēkiem un privāto sektoru, jo īpaši vadošajiem uzņēmumiem, un bruņotajiem spēkiem, lai nodrošinātu, ka politikas veidošanas procesos tiktu iekļauti arī ar aizsardzību saistīti mākslīgā intelekta noteikumi;

Pamatprincipi

92. uzskata, ka ar mākslīgā intelekta tehnoloģijām un tīklu sistēmām ir jācenšas iedzīvotājiem nodrošināt juridisko noteiktību; tāpēc uzsver, ka arī turpmāk būtu jāpiemēro noteikumi par tiesību normu kolīzijām un jurisdikcijām, tajā pašā laikā ņemot vērā iedzīvotāju intereses, kā arī vajadzību samazināt labvēlīgākās tiesas izvēles risku; atgādina, ka mākslīgais intelekts tiesu procesā nevar aizstāt cilvēkus, kad ir jānosaka sods vai jāpieņem jebkāda veida galīgs lēmums, jo šādi lēmumi vienmēr ir jāpieņem cilvēkiem un tiem jābūt stingri pakļautiem cilvēku veiktai pārbaudei un pienācīgam procesam; uzsver, ka, izmantojot mākslīgā intelekta atbalstītu tehnoloģiju sniegtos pierādījumus, tiesu iestādēm jābūt pienākumam sniegt pamatojumu saviem lēmumiem;

93. atgādina, ka mākslīgais intelekts ir uzskatāms par zinātnisku progresu, kas ne tikai nedrīkst izraisīt tiesību aktu pavājināšanos, bet, gluži pretēji, tas vienmēr ir jāreglamentē ar tiem — Eiropas Savienībā ar tās iestāžu un dalībvalstu izstrādātiem tiesību aktiem, un ka mākslīgais intelekts, robotika un saistītas tehnoloģijas nekādā gadījumā nedrīkst nonākt pretrunā pamattiesībām, demokrātijai un tiesiskumam;

94. uzsver, ka aizsardzības nolūkos izmantotajam mākslīgajam intelektam jābūt: atbildīgam, taisnīgam, izsekojamam, uzticamam un pārvaldāmam;

95. uzskata, ka mākslīgais intelekts, robotika un ar to saistītās tehnoloģijas, tostarp programmatūra, algoritmi un dati, ko izmanto vai rada šādas tehnoloģijas, neatkarīgi no to izmantošanas jomas, būtu jāizstrādā drošā un tehniski precīzā veidā;

o

o o

96. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

P9_TA(2021)0010

Eiropas Transporta tīkla (TEN-T) vadlīniju pārskatīšana**Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija par Eiropas Transporta tīkla (TEN-T) vadlīniju pārskatīšanu (2019/2192(INI))**

(2021/C 456/05)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regulu (ES) Nr. 1315/2013 par Savienības pamatnostādņēm Eiropas transporta tīkla attīstībai un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 661/2010/ES ⁽¹⁾ (TEN-T regula),
- ņemot vērā 2019. gada 17. aprīļa normatīvo rezolūciju par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (EISI) ⁽²⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 27. novembra Regulu (ES) 2019/2144 par prasībām mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju un šiem transportlīdzekļiem paredzētu sistēmu, sastāvdaļu un atsevišķu tehnisko vienību tipa apstiprināšanai attiecībā uz to vispārīgo drošību un transportlīdzekļa braucēju un neaizsargāto ceļu satiksmes dalībnieku aizsardzību ⁽³⁾ (Vispārējā drošības regula),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 23. oktobra Direktīvu (ES) 2019/1936, ar ko groza Direktīvu 2008/96/EK par ceļu infrastruktūras drošības pārvaldību ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā 2020. gada 19. jūnija rezolūciju par transportu un tūrismu 2020. gadā un pēc tam ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā 2016. gada 25. oktobra rezolūciju par transporta infrastruktūras savienojumu un pieejamības uzlabošanu Centrāleiropā un Austrumeiropā ⁽⁶⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 11. decembra rezolūciju par militāro mobilitāti ⁽⁷⁾,
- ņemot vērā 2020. gada 15. janvāra rezolūciju par Eiropas zaļo kursu ⁽⁸⁾,
- ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2020. gada 16. jūnija Īpašo ziņojumu Nr. 10/2020 “ES transporta infrastruktūra: lai savlaicīgi nodrošinātu tīkla ietekmi, megaprojekti jāīsteno ātrāk” ⁽⁹⁾,
- ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2018. gada 6. decembra apskatu Nr. 09/2018 “Ceļā uz veiksmīgu transporta nozari Eiropas Savienībā: risināmās problēmas” ⁽¹⁰⁾,
- ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2017. gada 3. oktobra Īpašo ziņojumu Nr. 13/2017 “Vienota Eiropas Dzelzceļa satiksmes vadības sistēma: vai politiskā izvēle reiz kļūs par realitāti?” ⁽¹¹⁾,
- ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
- ņemot vērā Transporta un tūrisma komitejas ziņojumu (A9-0251/2020),

⁽¹⁾ OV L 348, 20.12.2013., 1. lpp.⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0420.⁽³⁾ OV L 325, 16.12.2019., 1. lpp.⁽⁴⁾ OV L 305, 26.11.2019., 1. lpp.⁽⁵⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0169.⁽⁶⁾ OV C 215, 19.6.2018., 152. lpp.⁽⁷⁾ OV C 388, 13.11.2020., 22. lpp.⁽⁸⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0005.⁽⁹⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR20_10/SR_Transport_Flagship_Infrastructures_LV.pdf⁽¹⁰⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/LR_TRANSPORT/LR_TRANSPORT_LV.pdf⁽¹¹⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR17_13/SR_ERTMS_RAIL_LV.pdf

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- A. tā kā mūsdienīga, ilgtspējīga un pieejama multimodāla transporta infrastruktūra un uz nākotni vērsta loģistika ir ļoti svarīgas iekšējā tirgus veiksmīgai darbībai un ES savienotības un konkurētspējas nodrošināšanai, turklāt tā paver iespējas ilgtspējīgai, cenas ziņā pieejamai, viedai, efektīvai, sadarbspējīgai un drošai mobilitātei;
- B. tā kā Eiropas transporta tīklam (*TEN-T*) būtu jānodrošina ekonomiskā, sociālā un teritoriālā kohēziju un pieejamība visā ES un tās reģionos, tostarp lauku, attālos, kalnainos, reti apdzīvotos, nomaļos, salu un tālākos reģionos, tādējādi stimulējot ekonomikas izaugsmi un darbvietu radīšanu un mazinot nevienlīdzību, veicinot digitalizāciju un inovāciju, risinot klimata pārmaiņu problēmas un palielinot pielāgošanās spēju un noturību;
- C. tā kā *TEN-T* ir būtisks ieguldījums ES pievienošanās un kaimiņattiecību politikas mērķu sasniegšanā, jo īpaši īstenojot pārrobežu projektus, un tā kā Eiropas Savienībai ir ļoti svarīgi uzturēt un stiprināt ciešus transporta savienojumus ar trešām valstīm *TEN-T* ietvaros un turpināt integrēt Rietumbalkānu un Austrumu partnerības valstis;
- D. tā kā *TEN-T* izveides pabeigšanai ir izšķiroša nozīme, lai pārietu uz ilgtspējīgākiem transporta veidiem, piemēram, dzelzceļa un iekšzemes ūdensceļu transportu, un alternatīvo degvielu izmantošanu atbilstīgi Eiropas zaļā kursa mērķiem, kā arī siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu;
- E. tā kā ir nepieciešama transporta koridoru līdzsvarota attīstība visā Eiropā, nodrošinot ziemeļu–dienvidu un austrumu–rietumu savienojumus visā Eiropā, lai vēl vairāk stiprinātu ekonomisko, teritoriālo un sociālo kohēziju;
- F. tā kā notiekošajās sarunās par Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (EISI) finansējumu nākamajos gados pienācīgi jāņem vērā dalībvalstu apņemšanās līdz 2030. gadam pabeigt izveidot *TEN-T* pamattīklu un līdz 2050. gadam — visaptverošo tīklu;
- G. tā kā pašreizējā tempā *TEN-T* izveides savlaicīga pabeigšana ir apdraudēta jo īpaši tādēļ, ka finansiālu, darbības un administratīvu grūtību dēļ, ar ko saskaras projektu īstenošanā, ievērojami kavējas pārrobežu projektu, kā arī trūkstošo savienojumu un pēdējā kilometra savienojumu īstenošana; tā kā Eiropas Revīzijas palātas ziņojumā norādīts, ka trūkumi Komisijas pārraudzības sistēmā un politikas veidotāju procesos valstu līmenī, kā arī vājais stimuls un interese, ko dažas dalībvalstis izrāda par *TEN-T*, ir galvenie kavējumu iemesli;
- H. tā kā resursi, kas piešķirti *TEN-T* izveides pabeigšanai EISI programmas ietvaros, var tikt ievērojami samazināti, jo īpaši pēc Eiropadomes 2020. gada jūlijā pieņemtajiem secinājumiem, līdz transportam paredzēta vispārēja finansējuma apjomam, kas ir acīmredzami nepietiekams;
- I. tā kā *TEN-T* ieviešanas pamatā jābūt vienādas attieksmes principam attiecībā uz pamattīkla koridoriem, nedodot priekšroku konkrētiem koridoriem un kaitējot citiem;
- J. tā kā *TEN-T* politikai būtu jāveicina ES mēroga risinājumu ieviešana attiecībā uz novatoriskiem un pieejamiem transporta veidiem, transporta veidu maiņu, bezemisiju un mazemisiju mobilitāti, intelektiskām transporta sistēmām (piemēram, *ITS*, upju informācijas sistēma (*RIS*)), uzlādes un uzpildes infrastruktūru un alternatīvām degvielām; tā kā *TEN-T* inovācijai un digitalizācijai nepieciešamas papildu investīcijas;
- K. tā kā pašreizējā Covid-19 krīze ir pierādījusi transporta un loģistikas nozaru, kā arī to darba ņēmēju eksistenciālo nozīmi ekonomikā, kura balstās uz stabilu pasažieru un preču pārvadājumu tīklu, kas ir būtisks piegādes ķēžu darbībai; tā kā visu Eiropas un atsevišķu valstu atveseļošanās plānu un centienu pamatā vajadzētu būt efektīvas un noturīgas transporta infrastruktūras izveidei, īpašu uzmanību pievēršot multimodāliem transporta savienojumiem starp ostām, lidostām, dzelzceļiem un autoceļiem;
- L. tā kā Eiropas Dzelzceļa gads 2021. gadā ir iespēja uzsākt pārmaiņas, kas izveidos dzelzceļu par pamatu pasažieru un kravu pārvadājumiem visā Savienībā, un norādīt uz *TEN-T* izšķirošo lomu sociāli ekonomiskās kohēzijas un attīstības veicināšanā, vienlaikus stiprinot iekšējo tirgu un veicinot konkurētspējīgāku un efektīvāku ilgtspējīgu transporta veidu izmantošanu, lai līdz 2030. gadam arvien vairāk pārvadājumu novirzītu uz dzelzceļa transportu un pabeigtu vienotas Eiropas dzelzceļa telpas izveidi,

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

Nākotnei gatavs TEN-T

1. uzsver pievienoto vērtību, ko sniedz multimodālie pamattīkla koridori, kas aptver galvenās pasažieru un kravu plūsmas starp dalībvalstīm un to iekšienē; uzskata, ka šo projektu Eiropas pievienotā vērtība ir galvenais faktors, kas nodrošina sabiedrības atbalstu; uzskata, ka tie katrā ziņā jāpabeidz savlaicīgi līdz 2030. gadam, lai novērstu šaurās vietas un izveidotu trūkstošos savienojumus, kā arī pabeigtu pārrobežu posmu izveidi, kas ir prioritāte līdztekus pašreizējo koridoru tīkla posmu modernizācijai un pilnveidei;
2. atgādina, ka TEN-T politikai ir jāveicina sadarbībspējīgi tīkli; norāda, ka iekšzemes pierobežas reģioni veido 40 % no ES teritorijas un tajos dzīvo trešā daļa ES iedzīvotāju, atkārtoti norāda, ka TEN-T regulas pārskatīšanā un tās īstenošanā īpaša vērtība ir jāpievērš pārrobežu savienojumu izveides veicināšanai, kas uzlabos sadarbību un sekmēs Savienības transporta infrastruktūras multimodālu integrāciju;
3. aicina dalībvalstis, kuras vēl nav pienācīgi saskaņojušas savus transporta plānus un programmas ar TEN-T mērķiem, novērst šo trūkumu bez liekas kavēšanās, lai piemērotu un ievērotu termiņus, mērķus un grafikus, kas noteikti attiecīgajos ES tiesību aktos; turklāt atgādina, ka TEN-T tīkla īpatnību dēļ pat neliela posma neatbilstība vai funkcionalitātes trūkums var negatīvi ietekmēt visas sistēmas efektivitāti un konkurētspēju; tādēļ aicina steidzami noteikt tīklājus un stratēģiski nozīmīgos posmus un pabeigt to izveidi;
4. uzskata, ka TEN-T regulas pārskatīšana ir nozīmīga iespēja izveidot nākotnes prasībām atbilstošu tīklu, kas vajadzīgs, lai nākamajās desmitgadēs nodrošinātu ES iekšējā tirgus pienācīgu darbību, Eiropas vienotās transporta telpas turpmāku īstenošanu un ES konkurētspēju pasaulē, kā arī lai veicinātu ES pāreju uz viedu, ilgtspējīgu, efektīvu un drošu mobilitāti; šajā saistībā uzsver, ka nolūkā palielināt pašreizējā tīkla efektivitāti un drīzāk uzsākt alternatīvo degvielu izmantošanu transporta nozarē ir svarīgi atjaunināt tīklu, ņemot vērā jaunus tirgus apstākļus, klimata, vides un sabiedrības pārmaiņas un digitālās vajadzības;
5. uzskata, ka ir svarīgi turpināt attīstīt TEN-T, pievēršoties starpsavienojumiem starp pamattīkliem un visaptverošajiem tīkliem lauku, nomaļos, reti apdzīvotos, salu un tālākos reģionos, kā arī posmiem ar vislielāko sociāli ekonomisko potenciālu; uzsver, ka kartēs nevajadzētu veikt būtiskas izmaiņas, kamēr pamattīkls nav pabeigts; tomēr uzsver, ka ir vajadzīgi ierobežoti TEN-T pielāgojumi, lai atspoguļotu transporta tīklu attīstību un ar mērķi uzlabot savienojamību starp dažādiem koridoriem un ar nomaļiem reģioniem, tostarp stiprināt pārrobežu dzelzceļa savienojumus ārpus pamatasīm, jo īpaši mazāka mēroga trūkstošos savienojumus ar augstu Eiropas pievienoto vērtību pārrobežu reģionos, un stiprināt TEN-T un reģionālās politikas savstarpējo papildināmību, kā arī apmierināt vides, ekonomikas un sabiedrības mainīgās vajadzības; aicina Komisiju pārņemt visas korekcijas, kas rosinātas EISI pārskatīšanā⁽¹²⁾, kā arī prasības, kas izriet no Komisijas priekšlikuma regulai par tādu pasākumu racionalizēšanu, kas veicinātu TEN-T īstenošanu (COM(2018)0277);
6. mudina Komisiju TEN-T ietvaros par prioritāti noteikt alternatīvo degvielu pilnīgu ieviešanu visos transporta veidos, jo īpaši attiecībā uz atjaunojamām degvielām ar mērķi veicināt dekarbonizāciju, tostarp attiecīgo tehnoloģiju izstrādi, kā arī uzlādes un uzpildes infrastruktūru (proti, e-uzlādes, kā arī SDG un ūdeņraža uzpildes iekārtas), drošuma, drošības un sadarbības standartus un alternatīvo degvielu tiesisko regulējumu nolūkā līdz 2050. gadam sasniegt klimatneitralitāti, vienlaikus ievērojot tehnoloģiju neitralitātes principu un nodrošinot tehnoloģiju dažādību; aicina izstrādāt ES ceļu infrastruktūras ceļvedi, kas būtu saskaņots ar automobiļu rūpniecības ceļvedi, lai nodrošinātu, ka investīcijas infrastruktūrā ir cieši saistītas ar transportlīdzekļu ražošanu īstermiņā un vidējā termiņā;
7. uzsver, ka jāturpina attīstīt transporta savienojumus gan pilsētu mezglos, dzelzceļa stacijās un satiksmes mezglos, iekšzemes un jūras ostās, lidostās, loģistikas centros, multimodālajās platformās, gan ar tiem, tostarp pilnveidojot un modernizējot savienojumus ar tiem gan pamattīklos, gan visaptverošajos tīklos, lai nodrošinātu netraucētu, efektīvu, pieejamu, integrētu, viedu, drošu, savstarpēji savienotu, piemēroti aprīkotu un ilgtspējīgu transporta un kravas pārvadājumu loģistikas mobilitātes sistēmu, kā arī attīstot biļešu tirdzniecību, tādējādi veicinot efektīvu transporta veidu maiņu, jo īpaši

⁽¹²⁾ Jo īpaši korekcijas, kas noteiktas pielikuma III daļā (Eiropas Parlamenta normatīvajai rezolūcijai par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu (EISI)).

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

stiprinot sabiedriskā transporta sistēmas un uzlabojot pilsētu mezglu un lauku apvidu savienotību;

8. uzsver, ka gaidāmā *TEN-T* pamatnostādņu pārskatīšana jāveic vienlaikus ar paziņoto direktīvas par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu⁽¹³⁾, *TEN-T* regulas⁽¹⁴⁾ un regulas par Eiropas dzelzceļa tīklu konkurētspējīgiem kravas pārvadājumiem⁽¹⁵⁾ pārskatīšanu;

9. uzsver, ka pētniecībai, inovācijai un digitalizācijai ir būtiska nozīme transporta nozares turpmākā dekarbonizācijā, vienlaikus ar pasažieru un kravu pārvadājumu apjomu palielināšanos uzlabojot multimodālo sadarbību un padarot transportu drošāku, efektīvāku un noturīgāku saskaņā ar Eiropas zaļā kursa mērķiem; uzsver, ka ar *TEN-T* ir jāveicina inovatīvas digitālās lietotnes visos transporta veidos, tostarp intelektiskās transporta sistēmas, Eiropas Dzelzceļa satiksmes vadības sistēma (*ERMTS*), kuģu satiksmes uzraudzības un informācijas sistēmas, upju informācijas pakalpojumi, gaisa satiksmes pārvaldības sistēmas (Eiropas vienotās gaisa telpas gaisa satiksmes pārvaldības (*ATM*) pētniecības programma) un infrastruktūras strukturālā stāvokļa uzraudzības sistēmas; šajā saistībā atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir pabeigt *Galileo* projektu; aicina Komisiju mudināt dalībvalstis finansēt šīs sistēmas, izmantojot Atveseļošanas un noturības mehānismu;

10. norāda, ka pārdomāti un autonomi mobilitātes risinājumi kļūst komerciāli dzīvotspējīgi un ka ir jāpaaugstina attiecīgās transporta un digitālās infrastruktūras uzlabošana *TEN-T* ietvaros, vienlaikus nodrošinot pārrobežu sadarbību, datu aizsardzību un kiberdrošību, lai veicinātu automatizētu un satiklotu transportlīdzekļu drošu ekspluatāciju saskaņā ar nesenu pieņemto *Vispārējo drošības regulu*;

11. uzsver, ka ir ļoti nepieciešams Eiropas atbalsts novatorisku transporta veidu pētniecībai un attīstībai, piemēram, bezpilota lidaparātu un "magnētiskā spilvena" tehnoloģiju izstrādei, uzsver, ka Eiropas partnerībām saistībā ar dažādiem transporta veidiem var būt ļoti labvēlīga ietekme uz *TEN-T* drošu, efektīvu un pārdomātu ieviešanu;

12. uzskata, ka patiesas Eiropas vienotās transporta telpas virzītājspēks ir visa tīkla mēroga un saskaņotas infrastruktūras standarti; uzskata, ka ir svarīgi saglabāt un modernizēt pašreizējo infrastruktūru, jo īpaši pārrobežu posmos, ņemot vērā tehnoloģisko progresu, mainīgos drošības standartus, lielāku efektivitāti, augstākas kvalitātes darbības rādītājus, veikspējas pieaugumu, jaunas funkcijas, uzlabotu pārrobežu uzticamību un sadarbību, kā arī nepieciešamību pieņemt dzīves cikla pieeju un uzlabot infrastruktūras noturību pret krīzi, piemēram, pandēmiju un klimata pārmaiņu, ietekmi; tomēr norāda, ka *EISI* finansējums nav pietiekams visu minēto mērķu sasniegšanai; norāda, ka dalībvalstu koordinēšanai ir būtiska nozīme, lai pārvarētu krīzi un nodrošinātu nepārtrauktas preču plūsmas un pirmās nepieciešamības preču piegādes Savienības iedzīvotājiem; aicina Komisiju ierosināt tiesisko regulējumu, lai uzlabotu pamattīkla transporta infrastruktūras riska pārvaldību, noturību un spēju pielāgoties klimata pārmaiņām visos transporta veidos;

13. uzskata, ka transporta infrastruktūras nepienācīga uzturēšana var ietekmēt *TEN-T* nepārtrauktību, ilgtspēju, veikspēju, drošību un tādējādi arī noturību; norāda, ka būtiska nozīme ir *TEN-T* infrastruktūras, jo īpaši tiltu un tuneļu, regulārai un standartizētai tehniskajai apkopei, lai nodrošinātu ilgstošu infrastruktūras kvalitāti; aicina Komisiju ieviest skaidrus standartus infrastruktūras, jo īpaši tiltu un tuneļu, kvalitātes prasībām un izstrādāt kopīgu Eiropas pieeju *TEN-T* infrastruktūras pārbaudēm un kvalitātes novērtēšanai; aicina Komisiju Eiropas līmenī izstrādāt pamattīkla uzraudzības plānu par uzturēšanu; aicina Komisiju un dalībvalstis kopā ar Eiropas Investīciju banku (*EIB*) un valstu attīstību veicinošām bankām un iestādēm pētīt jaunas finansēšanas shēmas, ar ko tiktu atbalstītas investīcijas tīkla uzturēšanā; turklāt aicina dalībvalstis izstrādāt īpašus valstu plānus par parastās un ārkārtas uzturēšanas finansējumu;

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 22. oktobra Direktīva 2014/94/ES par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu (OV L 307, 28.10.2014., 1. lpp.).

⁽¹⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. aprīļa Regula (ES) Nr. 347/2013, ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnes un atceļ Lēmumu Nr. 1364/2006/EK, groza Regulu (EK) Nr. 713/2009, Regulu (EK) Nr. 714/2009 un Regulu (EK) Nr. 715/2009 (OV L 115, 25.4.2013., 39. lpp.).

⁽¹⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 22. septembra Regula (ES) Nr. 913/2010 par Eiropas dzelzceļa tīklu konkurētspējīgiem kravas pārvadājumiem (OV L 276, 20.10.2010., 22. lpp.).

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

Finansēšana, pārvaldība un pārraudzība

14. uzsver — lai investīcijas *TEN-T* infrastruktūrā būtu pietiekamas, ir svarīgi, lai visi attiecīgie ES fondi (EISI, *InvestEU*, Eiropas strukturālie un investīciju fondi, Atveseļošanas un noturības instruments, pamatprogramma “Apvārsnis Eiropa” u. c.) un EIB aizdevumi tiktu pielāgoti transporta nozares īpašajām vajadzībām, kā arī lai dalībvalstis apņemtos nodrošināt pietiekamu finansējumu; pauž dziļu nožēlu par Eiropadomes lēmumu ierosināt budžeta samazināšanu vairākām uz nākotni vērstām programmām, piemēram, EISI un programmai *InvestEU*, jo īpaši ņemot vērā EISI programmas izšķirošo ietekmi uz *TEN-T* tīkla izveidi; norāda, ka, lai veiksmīgi īstenotu patiesi vērienīgo dekarbonizācijas programmu, vienlaikus saglabājot iesaistīto nozaru konkurētspēju, tā ir jāatbalsta ar atbilstīgu finansējumu un finansēšanas instrumentiem; aicina Komisiju stiprināt sinerģiju un politikas saskaņotību starp attiecīgajiem ES instrumentiem ārpus EISI (piemēram, Eiropas Reģionālās attīstības fondu) un turklāt optimizēt apvienošanas instrumentu izmantošanu, lai piesaistītu privātos investorus un panāktu sviras efektu attiecībā uz publisko finansējumu; norāda, ka attiecīgajiem uz klimatu un vidi vērstajiem finanšu instrumentiem saskaņā ar Eiropas zaļo kursu būtu jābūt pieejamām investīcijām *TEN-T* tīklā, kas var palīdzēt efektīvi samazināt transporta nozares emisijas;

15. pauž nožēlu, ka jaunās daudzgadu finanšu shēmas (DFS) priekšlikumā un atveseļošanas plānā dalībvalstis joprojām nav devušas spēcīgu vēstījumu ne investīcijām infrastruktūrā, ne *TEN-T* izveides pabeigšanai; tādēļ uzsver, ka ES Atveseļošanas instrumenta fonda līdzekļi nodrošina unikālu iespēju, ko izmantot, lai līdz 2030. gadam pabeigtu *TEN-T* pamattīklu izveidi; aicina Komisiju katru gadu informēt Parlamentu par būvniecības virzību; aicina Komisiju sarunās ar dalībvalstīm attiecīgu daļu atbalsta līdzekļu rezervēt ES transporta politikas izstrādei un par to iesniegt Parlamentam galīgo ziņojumu; aicina Komisiju nodrošināt, ka valstu programmas, ar kurām īsteno Atveseļošanas un noturības mehānismu, piešķir būtisku nozīmi investīcijām modernā, digitālā, ilgtspējīgā un drošā transporta infrastruktūrā;

16. atgādina, ka *ERTMS* ieviešanas gan uz sliežu ceļiem, gan vilcienos pabeigšana ir būtisks priekšnosacījums vienotas Eiropas dzelzceļa telpas izveidei un dzelzceļa pakalpojumu tirgus pienācīgas darbības *TEN-T* koridoros nodrošināšanai; šajā saistībā uzsver, ka ir vajadzīgi aptuveni 15 miljardi EUR, lai pabeigtu *ERTMS* izveidi pamattīklos, un ka Komisijai ir jāuzņemas nozīmīga loma sistēmas finansēšanas un izvēršanas darbību koordinēšanā;

17. uzsver, ka, projektu atlasē izvērtējot atbilstību projektu izstrādes pakāpes kritērijiem, kas noteikti EISI, būtu jāņem vērā tas, kā ievērots ierosinātajā direktīvā par *TEN-T* racionalizēšanu⁽¹⁶⁾ noteiktais termiņš; turklāt uzskata, ka jebkāda kavēšanās varētu būt pamats projekta progresa izvērtēšanai un finansiālā atbalsta, ko Savienība saņēmusi saskaņā ar EISI, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 1316/2013⁽¹⁷⁾ 17. panta 1. punktā, pārskatīšanai, kā dēļ dotācija var tikt samazināta vai atcelta;

18. uzsver — lai gan *TEN-T* tiek ieviests pakāpeniski un pamattīkla izveides pabeigšana ir īstermiņa prioritāte, jo tas ir ilgtspējīga un multimodāla transporta tīkla attīstības pamatā un stimulē visu visaptverošā tīkla attīstību, lai novērstu arvien pieaugošas atšķirības, ir svarīgi nodrošināt pietiekamu finansējumu visaptverošajam tīklam, kas neietilpst pamattīklā; šajā saistībā uzsver, ka abi *TEN-T* līmeņi ir būtiski ES savienojamībai un loģistikas integrācijai;

19. uzskata, ka ES fondiem, jo īpaši tiem, kas piešķirti saskaņā ar EISI, būtu elastīgi un efektīvi jāveicina pārrobežu projektu un trūkstošo savienojumu pabeigšana koriģējošā veidā, ja ir aizdomas par neatbilstību vai nelīdzsvarotību starp izmaksu slogu, ko finansē valsts līmenī, un sociālajiem un ekonomiskajiem ieguvumiem, kas sagaidāmi robežas abās pusēs un kas — no plašākas Eiropas perspektīvas — apdraud projekta savlaicīgu pabeigšanu; šajā saistībā aicina Komisiju īstenot mērķtiecīgāku pieeju, piemērojot augstākas līdzfinansējuma likmes projektiem ar visaugstāko Eiropas pievienoto vērtību nolūkā atraisīt valstu investīcijas;

⁽¹⁶⁾ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par pasākumu racionalizēšanu ar mērķi veicināt Eiropas transporta tīkla ieviešanu (COM(2018)0277) ir pārveidots par priekšlikumu direktīvai saskaņā ar Padomes 2020. gada 12. jūnija piezīmi 8726/20 (2018/0138(COD)).

⁽¹⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regula (ES) Nr. 1316/2013, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, groza Regulu (ES) Nr. 913/2010 un atceļ Regulu (EK) Nr. 680/2007 un Regulu (EK) Nr. 67/2010 (OV L 348, 20.12.2013., 129. lpp.).

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

20. pauž nopietnas bažas par projektu, jo īpaši pārrobežu projektu, pabeigšanas kavēšanos, kas traucē savlaicīgi izveidot netraucētus *TEN-T* pamattīkla koridorus un kuru dēļ palielinās projektu izmaksas; aicina dalībvalstis pildīt savas saistības attiecībā uz to tīkla daļām un nodrošināt efektīvas un savlaicīgas administratīvās un tiesvedības procedūras, pilnībā ievērojot Eiropas un valstu tiesību aktus, kā arī mudina tās uzlabot administratīvo un tiesas procesu digitalizāciju; atgādina dalībvalstīm, ka jāstiprina sadarbība ar citu dalībvalstu iestādēm pārrobežu projektos, piemēram, savstarpēji vienojoties izveidot kopīgas iestādes, jo īpaši lai koordinētu grafikus un termiņus, un mudina dalībvalstis nekavējoties īstenot jauno direktīvu par *TEN-T* racionalizēšanu; aicina Komisiju palīdzēt dalībvalstīm, kuras atbilstīgi Savienības tiesību aktiem vēlas ieviest būtiskas izslēgšanas klauzulas, kas varētu būtiski paātrināt tiesvedību šajās valstīs;

21. uzsver — lai mazinātu tehniskos šķēršļus un administratīvo slogu un tādējādi novērstu iespējamo kavēšanos un izmaksu pieaugumu *TEN-T* transporta infrastruktūras projektu īstenošanā, ir būtiski, ka dalībvalstis īsteno ES pasākumu racionalizēšanu atļauju piešķiršanas, pārrobežu iepirkuma un citu administratīvo procedūru jomā; norāda, ka tas ir īpaši svarīgi, lai nodrošinātu noteiktību projektu īstenošanai un potenciālajiem privātā sektora investoriem⁽¹⁸⁾; aicina Komisiju progresa ziņojumos par *TEN-T* pievienot nodaļu par nepamatota administratīvā sloga samazināšanu;

22. mudina Komisiju pastiprināt *TEN-T* īstenošanas pārraudzību, izmantojot pilnvaras, kas tai jau piešķirtas ar regulu, pastiprinot attiecīgos instrumentus, lai pieprasītu dalībvalstīm pildīt saistības, un stiprinot Eiropas koordinatoru nozīmi koridoru pārvaldībā, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu savienojumiem, kā arī izraudzītās iestādes — vienas pieturas aģentūras — nozīmi atļauju piešķiršanas procedūrā; aicina Komisiju stiprināt un izmantot Regulas (ES) Nr. 1315/2013 56. panta noteikumus, pārskatot *TEN-T* pamatnostādnes, kuru mērķis ir mudināt dalībvalstis paātrināt projektu plānošanu un īstenošanas pabeigšanu; aicina Komisiju precizēt, kā noteikumi un prasības ir jāinterpretē novērtēšanas, ziņošanas un atbilstības novērtēšanas nolūkā; aicina Komisiju veicināt paraugprakses apmaiņu par pilsoniskās sabiedrības un ieinteresēto personu iesaistīšanu un apspriešanos starp dalībvalstīm, kā arī veicināt to īstenošanu Eiropas, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī;

23. aicina dalībvalstis uzlabot valstu transporta plānu un *TEN-T* saskaņotību, lai nodrošinātu *TEN-T* regulas pienācīgu īstenošanu;

24. uzskata, ka ES Dzelzceļa aģentūrai (ERA) būtu jāpiešķir lielāka nozīme *TEN-T* īstenošanā, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu sadarbību, drošības uzlabošanu, konkurētspējas palielināšanu un *ERTMS* izvēšanu; aicina palielināt ES Dzelzceļu aģentūras 2021. gada budžetu, lai nodrošinātu tai pienācīgus finanšu līdzekļus tās uzdevumu izpildei, jo īpaši tādēļ, ka 2021. gads ir noteikts par Eiropas Dzelzceļa gadu;

Transporta veidi

25. norāda, ka ir svarīgi uzlabot *TEN-T* ceļu infrastruktūras kvalitāti visā Savienībā;

26. šajā saistībā aicina Komisiju veikt turpmākus pasākumus, lai palielinātu alternatīvo degvielu ieviešanu un elektrotanspordzēkļu uzlādes punktu un ūdeņraža uzpildes staciju izvēšanu, ņemot vērā iespējamās nākotnes alternatīvās degvielas risinājumus un pilnībā ievērojot tehnoloģiju neitralitātes principu;

27. aicina veikt pasākumus, lai vēl vairāk stiprinātu ceļu satiksmes drošību un uzturētu un uzlabotu ekspluatācijas drošību visa kritiskās infrastruktūras dzīves cikla laikā, ņemot vērā nemotorizēto transporta līdzekļu lietotāju vajadzības un nolūkā aizsargāt neaizsargātos satiksmes dalībniekus; atgādina, cik svarīgi veicināt inovatīvus un viedus ceļu satiksmes drošības risinājumus, lai sasniegtu ES stratēģisko mērķi — tā dēvēto “nulles redzējumu”; uzsver nepieciešamību izpildīt jaunās drošības prasības, kas noteiktas Direktīvā (ES) 2019/1936, un norāda, ka šajā nolūkā ir vajadzīgas un jānodrošina turpmākas investīcijas infrastruktūras pielāgošanā un uzturēšanā; uzsver, ka, pārskatot *TEN-T* pamatnostādnes, projektu procedūrās būtu jānovērs jebkāda regulējošo prasību vienkāršošanas nolūkā izvairīties no negatīvas ietekmes uz augstākajiem drošības standartiem;

28. atgādina Komisijai un dalībvalstīm, ka ir jānodrošina pietiekami drošas un aizsargātas stāvvietas kravas automobiļiem visā *TEN-T*, lai palielinātu gan satiksmes drošību, gan tīkla lietotāju, jo īpaši transporta darba ņēmēju, labbūtību;

⁽¹⁸⁾ Saskaņā ar 2020. gada 17. jūnija pagaidu vienošanos, kas panākta pēc iestāžu sarunām par regulu par pasākumu racionalizēšanu ar mērķi veicināt Eiropas transporta tīkla ieviešanu.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

29. uzsver, ka būtu jāizveido un jāpielāgo īpaši sertificēti *TEN-T* posmi, kā arī maģistrāļu tīkla posmi, kas atbilstu automatizētu un pusautomatizētu transportlīdzekļu minimālajiem darbības standartiem un infrastruktūras darbības standartiem attiecībā uz redzamību, satiksmes signālu stāvokli, ceļa zīmēm un ceļa marķējumu;

30. norāda uz jaunu un aktīvu satiklotes mobilitātes veidu potenciālu pilsētas un vietējā pasažieru un preču transportā; aicina Komisiju un dalībvalstis cieši sadarboties ar reģioniem un pilsētām, jo īpaši arī pārrobežu līmeni, lai uzlabotu un pabeigtu trūkstošo pēdējā kilometra infrastruktūru un intermodālos un pārrobežu savienojumus visā *TEN-T*, tādējādi nodrošinot vienotu un efektīvāk izmantotu infrastruktūru un pakalpojumus, kas savukārt novērs sastrēgumus un samazina emisijas;

31. atkārtoti uzsver dzelzceļa transporta būtisko nozīmi transporta nozares dekarbonizācijā un atgādina, cik svarīgi ir pilnībā īstenot ceturto dzelzceļa nozares tiesību aktu kopumu, lai dzelzceļa uzņēmumi varētu pilnībā izmantot savu potenciālu; aicina dzelzceļa infrastruktūras attīstību papildināt ar pasākumiem nepamatota administratīvā sloga samazināšanai; aicina Komisiju katru gadu ziņot Parlamentam par panākumiem šajā jomā; uzskata, ka transporta veidu maiņas un efektīva dzelzceļa un kombinēto pārvadājumu veicināšana, jo īpaši pārrobežu situācijās un gadījumos, kad intensīvi izmantotajos posmos trūkst savienojumu, ir jānosaka par *TEN-T* prioritāti un būtu jāveic, pilnībā izvērsot *ERTMS*, likvidējot regulatīvos, operatīvos un tehniskos šķēršļus tīklā un nodrošinot dzelzceļa operatoriem vienlīdzīgu piekļuvi tam, paātrinot elektrifikāciju, nodrošinot starpsavienojumus un sadarbību, tostarp uzlabojot infrastruktūras veiktspēju un modernizējot ritošā sastāva aprīkojumu, atbalstot pētniecību un inovāciju, tostarp kopuzņēmumu *Shift2Rail*, kā arī optimizējot dzelzceļa kravu pārvadājumu koridorus atbilstoši pieprasījumam, jo īpaši loģistikas centros, piemēram, ostās un lidostās; turklāt uzsver nepieciešamību noteikt tīklā tranzīta mezglus un galamezglus, vienlaikus aprīkojot pamatmezglus ar platformām tranzītam nolūkā izlīdzināt pasažieru un preču plūsmu; uzsver, cik svarīgi ir projekti, kas uzlabo pieejamību, jo īpaši personām ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēkiem;

32. aicina Komisiju regulāri pieņemt saistošus mērķus attiecībā uz *ERTMS* ieviešanu, lai *TEN-T* pamattīklā to pabeigtu līdz 2030. gadam; uzskata, ka Eiropas Dzelzceļu aģentūrai būtu jādarbojas kā efektīvai un lietderīgai sistēmas atbildīgajai iestādei un jāpilda tās pastiprinātā loma un pienākumi attiecībā uz *ERTMS* saskaņā ar ceturto dzelzceļa nozares tiesību aktu kopumu; aicina *ERTMS* īstenošanas dzelzceļa kravu pārvadājumu koridoros ceļveža izstrādi finansēt no Atveseļošanas un noturības mehānisma finansējuma kopīgu interešu projektiem; norāda, cik svarīga ir regulējuma stabilitāte attiecībā uz sadarbības tehniskajām specifikācijām kā līdzekli investīciju atraisīšanai *ERTMS*, un aicina Komisiju, atjauninot *SITS* laikposmam līdz 2030. gadam, rūpīgi analizēt turpmākās izmaiņas un nodrošināt savietojamību;

33. uzsver, ka Eiropas dzelzceļa infrastruktūrai jānodrošina pietiekama veikspēja gan kravas, gan pasažieru vilcieniem, nodrošinot lielāku infrastruktūras izmantošanu un palielinot investīciju atdevi; mudina Komisiju piešķirt prioritāti pārrobežu dzelzceļa savienojumiem, lai stiprinātu transporta veidu maiņu starptautisko pasažieru pārvadājumu jomā; šajā saistībā uzsver nakts vilcienu potenciālu klimatam nekaitīgos un konkurētspējīgos ceļojumos; uzskata — lai nodrošinātu netraucētu pārrobežu dzelzceļa satiksmi *TEN-T* un Eiropas dzelzceļa kravu pārvadājumu koridoros, infrastruktūras pārvaldītājiem obligāti būs jāsadarbojas pārrobežu līmeni; aicina Komisiju, pārskatot *TEN-T*, ierosināt infrastruktūras pārvaldītājiem piemērojamus juridiski saistošus pasākumus;

34. uzsver, ka ātrgaitas un augstas kvalitātes pasažieru pārvadājumu pa dzelzceļu attīstībai *TEN-T* pamattīklā nākamajos gados jābūt augstai prioritātei ar mērķi izveidot plašu ātrgaitas dzelzceļa savienojumu tīklu starp lielākajām Eiropas pilsētām, kurām pašreiz nav pieejami šādi pakalpojumi, un būtiski palielināt ilgtspējīgu sauszemes transporta veidu konkurētspēju;

35. uzsver, cik svarīgs, jo īpaši klimata pārmaiņu kontekstā, ir iekšzemes ūdensceļu transports kā ilgtspējīgs transporta veids un ka ir jānodrošina nākotnes prasībām atbilstoša augstas veikspējas infrastruktūra, kā arī ūdensceļu uzticamība, kvalitāte un labu kuģojamība; atzīst ostu kā stratēģisku mezglu svarīgo nozīmi gan pamattīklā, gan visaptverošajā tīklā; aicina Komisiju nodrošināt nevainojamus savienojumus starp iekšzemes un jūras ostām pamattīklā un visaptverošajā tīklā, kā arī dzelzceļa un autoceļu tīkliem nolūkā veicināt multimodalitāti; aicina veikt pasākumus, lai nodrošinātu *RIS* saskaņotu pārrobežu ieviešanu un atvieglotu inovatīvu, efektīvu un ilgtspējīgu risinājumu ieviešanu šajā nozarē;

36. aicina iekšējo ūdensceļu attīstības ceļveža izstrādi finansēt no Atveseļošanas un noturības mehānisma finansējuma kopīgu interešu projektiem;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

37. uzsver kvalitatīvu jūras savienojumu nozīmi ne tikai ES starptautiskajā, bet arī ES iekšējā tirdzniecībā; uzsver, ka *TEN-T* jūras maģistrāļu pīlāram un tuvsatiksmes kuģošanai kā ilgtspējīgiem transporta veidiem ir liela nozīme šajā kontekstā; uzskata, ka jūras maģistrāļu pīlāra mērķis ir veicināt gan uz vajadzībām balstītus tuvsatiksmes savienojumus un pakalpojumus, kas ir nevainojami integrēti ar sauszemes transportu un papildina to, gan jūras ostu sadarbību un to savienojumus ar iekšzemi, kā arī, balstoties uz ietekmes novērtējumu, sekmēt tīru un alternatīvu degvielu izstrādi un ieviešanu un jūras transporta energoefektivitātes risinājumus; tādēļ aicina Komisiju izvērtēt, kuri pamatkoridora beigu punkti būtu jāpadara pieejami kā jūras savienojumi ar citiem pamatkoridoriem un kur *TEN-T* kartes būtu jāatjaunina saskaņā ar minētā novērtējuma secinājumiem;

38. uzsver jūras un iekšzemes ostu kā transporta tīkla stratēģisko mezglu būtisko nozīmi, savienojot tuvsatiksmes un tālsatiksmes jūras ceļus ar dzelzceļu, autoceļiem, iekšzemes ūdensceļiem un cauruļvadiem un atrodoties loģistikas piegādes ķēžu krustcelēs; uzsver, ka ir svarīgi ar veiktspējas garantijas pasākumiem nodrošināt *TEN-T* ostu pieejamību lielākajiem kuģiem; uzsver jūras ostu pārrobežu dimensiju un vērš uzmanību uz to, ka ostas ir ne tikai jūras transporta sistēmas sastāvdaļa, bet arī vairāk ir visu transporta veidu kopas, kā arī daļa no enerģētikas, rūpniecības un zilās ekonomikas; norāda uz ostu sadarbības un kopu veidošanas nozīmi un pastiprināto attīstību; uzskata, ka tādēļ *TEN-T* būtu jāveicina projekti, kuru mērķis ir palielināt sinerģiju ostās starp transporta, enerģētikas un digitālo infrastruktūru, un vajadzības gadījumā jāparedz pasākumi, lai modernizētu dzelzceļa un autoceļu savienojumus ar jūras un iekšzemes ūdensceļu ostām nolūkā atbalstīt transporta veidu maiņu un veicināt ilgtspējīgu loģistiku;

39. uzsver tuvsatiksmes savienojumu nozīmi reģionālajā savienojamībā, jo īpaši nomaļos reģionos un salās; uzskata, ka prasībās attiecībā uz jūras maģistrālēm nav ņemti vērā valstu tuvsatiksmes savienojumi; tādēļ mudina Komisiju vienkāršot šīs prasības *TEN-T* regulā, veidojot vienlīdzīgus apstākļus starp jūras satiksmes savienojumiem un sauszemes savienojumiem, jo īpaši ņemot vērā savienojumus ar ostām visaptverošajā tīklā;

40. uzsver kuģniecības nozares iespējas būtiski samazināt emisijas, veicot investīcijas ostu infrastruktūrā, kas atbalsta alternatīvo degvielu izmantošanu un pāreju uz akumulatoru uzlādi un elektroapgādi, kamēr kuģi atrodas piestātnē; norāda, ka šādām investīcijām jāpiešķir īpaša prioritāte kā multimodāla transporta veicināšanas pasākumiem ostās; aicina Komisiju turpināt izstrādāt finanšu instrumentus, kas ir pieejami, lai palielinātu investīcijas šajā nolūkā un, stimulējot pētniecību, turpinātu atbalstīt dažādu tīro tehnoloģiju attīstību;

41. mudina Komisiju atzīt ne tikai ostu transporta funkciju, bet to plašāku nozīmi dekarbonizācijas centienu īstenošanā, un, jo īpaši to potenciālu veicināt sauszemes un atkrastes vēja enerģijas izmantošanas iespējas;

42. uzsver, ka gaisa transports un ar to saistītā infrastruktūra, piemēram, lidostas, ir būtiski, lai savienotu ES gan pasaules, gan iekšējā līmenī, tostarp lauku, reti apdzīvotos, nomaļos, salu un tālākos reģionus, kā arī, lai nodrošinātu multimodalitāti, piemēram, sadarbību, jo īpaši ar dzelzceļa transportu, un lai veidotu sinerģiju saistīto ES aģentūru starpā; uzskata *TEN-T* par svarīgu instrumentu, lai paātrinātu alternatīvo degvielu, kā arī to uzlādes un uzpildes infrastruktūras ieviešanu, nodrošinot nepieciešamo veiktspēju pamattīkla un visaptverošā tīkla lidostās; uzskata, ka Eiropas vienotās gaisa telpas II+ iniciatīvas turpmākā attīstība ir steidzama un būtiska nolūkā panākt efektīvāku un ilgtspējīgāku infrastruktūras savienojamību; atgādina, ka Covid-19 krīze ir pierādījusi gaisa transporta, kā arī pasažieru un preču pārvadājumu savienojamības nozīmi ekonomikā, un tādēļ ir jānodrošina tā noturība pret jauniem riskiem un krīzēm;

43. uzskata, ka ir jāveicina *TEN-T* un *TEN-E* sinerģija un papildināmība, vienlaikus pilnībā nodrošinot pašreizējās un turpmākās finansējuma iespējas un finansējuma līmeņus *TEN-T* attīstībai; šajā saistībā uzsver, ka cauruļvadi tiek uzskatīti ne tikai par enerģētikas infrastruktūras elementu, bet arī par instrumentu pārejai uz ilgtspējīgāku transportu; atzīst cauruļvadu kā savienojumu starp rūpniecības kopām un transporta mezgliem un kā preču transporta līdzekļa nozīmi un uzsver to svarīgo ietekmi uz dažu dekarbonizācijas tehnoloģiju īstenošanu;

44. uzsver, ka visām dalībvalstīm nepieciešams labi attīstīts, vieds, drošs un ilgtspējīgs *TEN-T* tīkls, kas veicina mobilitāti, savienojamību un teritoriālo pieejamību visā ES, jo īpaši nomaļos reģionos, salās un tālākos reģionos, lai veicinātu un attīstītu Eiropas un starptautisko tūrismu; aicina Komisiju izpētīt iespējamo sinerģiju ar Eiropas velomaršrutu tīklu un tā 16 koridoriem, jo īpaši palielinot finansiālo atbalstu, lai veicinātu vietēju un videi nekaitīgu velotūrismu Eiropā;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

Stratēģiskā ievirze

45. uzsver stratēģisko nozīmi ES, uzturot *TEN-T* ietvaros ciešus transporta savienojumus ar trešām valstīm un vēl vairāk integrējot Eiropas Brīvās tirdzniecības zonas partnervalstis, Rietumbalkānu, Dienvidaustrumeiropas Transporta kopienas, kā arī Austrumu partnerības valstis un veicinot labāku savienojamību ar ES nomaļajām teritorijām; ņemot vērā stratēģiskās investīcijas un trešo valstu ietekmes pieaugumu šajā reģionā, uzskata arī, ka ir lietderīgi paplašināt *TEN-T* transporta savienojumus uz kandidātvalstīm, Vidusjūras reģiona dienvidu un Austrumu partnerības valstīm, kā arī uz Āziju, pamatojoties uz ES savstarpīguma standartiem un garantijām; turklāt uzsver Vidusjūras stratēģisko nozīmi Eiropas Savienībai un nepieciešamību stiprināt Vidusjūras reģiona dienvidu valstu un ES salu reģionu infrastruktūru;

46. norāda, cik svarīgi ir saglabāt *TEN-T* saikni ar Apvienoto Karalisti, sākot ar tās atzīšanu par "kaimiņvalsti", kā noteikts *TEN-T* regulas 3. panta b) punktā, vienlaikus nodrošinot savstarpēji saskaņotu *TEN-T* infrastruktūras projektu īstenošanu un pabeigšanu un nodrošinot, ka Apvienotā Karaliste piedalās šā savienojuma finansēšanā; aicina Komisiju pievērst īpašu uzmanību ES ārējām robežām un uzraudzīt Apvienotās Karalistes izstāšanās ietekmi uz pierobežas reģioniem; atgādina Apvienotās Karalistes un tā dēvētā sauszemes tilta kā *TEN-T* tīkla daļas lielo nozīmi un atzīst Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES negatīvo ietekmi uz Īrijas un kontinentālās Eiropas, kā arī Īrijas salas savienojamību, pieejamību un ekonomisko kohēziju; aicina Komisiju pamattīklā un visaptverošajā tīklā saglabāt efektīvu savienojumu starp Īriju un kontinentālo Eiropu neatkarīgi no ES un Apvienotās Karalistes turpmākajām attiecībām, īpašu uzmanību pievēršot jūras ceļiem;

47. uzsver, ka *TEN-T* un tā galvenajiem transporta mezgliem ir stratēģiska nozīme Eiropas Savienībai; mudina Komisiju izstrādāt plānus, lai aizsargātu stratēģisko infrastruktūru un *TEN-T* kopumā; aicina Komisiju nodrošināt, ka ES stratēģiskās intereses, cenu dempinga aizliegums, augsto Eiropas darba standartu pilnīga ievērošana un savstarpīguma princips attiecībā uz piekļuvi publiskajam iepirkumam tiek pilnībā piemērots *TEN-T* projektu iepirkuma procedūrās;

48. uzsver, ka ir svarīgi palielināt sinerģiju starp Eiropas tīkliem transporta, enerģētikas un telesakaru jomā, kā arī starp to attiecīgajiem koridoriem, lai nodrošinātu netraucētu piekļuvi transporta alternatīvo degvielu tirgum un to sadali un ņemtu vērā transporta nozares un tās lietotāju augošās digitālās vajadzības;

49. uzsver, ka transporta infrastruktūras politika piedāvā konkrētu iespēju palielināt sinerģiju starp aizsardzības vajadzībām un *TEN-T* ar vispārēju mērķi uzlabot militāro mobilitāti visā Savienībā, ņemot vērā ģeogrāfisko līdzsvaru un apsverot potenciālos ieguvumus civiliedzīvotāju aizsardzības jomā; uzstāj, ka transporta infrastruktūra Eiropas transporta tīkla posmos, kas atzīti par piemērotiem divējādi izmantošanai, būtu jāpielāgo stingri saskaņā ar divējāda lietojuma principu, lai risinātu gan civilās, gan aizsardzības vajadzības; aicina Komisiju neatteikties no sākotnējā priekšlikuma finansēt militāro mobilitāti saskaņā ar DFS 2021.–2027. gadam;

o

o o

50. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai un dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

P9_TA(2021)0011

ES tiesību aktu piemērošanas pārraudzība 2017., 2018. un 2019. gadā

Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija par Eiropas Savienības tiesību aktu piemērošanas pārraudzību 2017., 2018. un 2019. gadā (2019/2132(INI))

(2021/C 456/06)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību (LES) un jo īpaši tā 2. pantu un 3. punktu,
- ņemot vērā Komisijas 2017., 2018. un 2019. gada ziņojumus par Eiropas Savienības tiesību aktu piemērošanas pārraudzību (COM(2018)0540, COM(2019)0319 un COM(2020)0350),
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Tiesiskuma stiprināšana Savienībā. Rīcības plāns” (COM(2019)0343),
- ņemot vērā tā 2018. gada 14. jūnija rezolūciju par ES tiesību aktu piemērošanas pārraudzību 2016. gadā ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2016. gada 9. jūnija rezolūciju par atklātu, efektīvu un neatkarīgu Eiropas Savienības pārvaldību ⁽²⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2013. gada 15. janvāra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par Administratīvā procesa likumu Eiropas Savienībā ⁽³⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2016. gada 21. decembra paziņojumu “ES tiesību akti: labāki rezultāti līdz ar labāku piemērošanu” ⁽⁴⁾ (C(2016)8600),
- ņemot vērā Komisijas 2012. gada 2. aprīļa paziņojumu par attiecībām ar sūdzības iesniedzēju saistībā ar Savienības tiesību piemērošanu (COM(2012)0154),
- ņemot vērā 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumu starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “2020. gada ziņojums par tiesiskumu. Tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā” (COM(2020)0580);
- ņemot vērā Komisijas ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, pamatojoties uz 10. pantu Padomes 2008. gada 24. oktobra Pamatlēmumā 2008/841/TI par cīņu pret organizēto noziedzību (COM(2016)0448),
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu Eiropas Parlamentam, Eiropadomei un Padomei “Devītais progressa ziņojums virzībā uz efektīvu un patiesu drošības savienību” (COM(2017)0407),

⁽¹⁾ OV C 28, 27.1.2020., 108. lpp.

⁽²⁾ OV C 86, 6.3.2018., 126. lpp.

⁽³⁾ OV C 440, 30.12.2015., 17. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 18, 19.1.2017., 10. lpp.

⁽⁵⁾ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija Direktīvu (ES) 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2005/60/EK un Komisijas Direktīvu 2006/70/EK ⁽⁶⁾ (Ceturtnā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas direktīva), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Direktīvu (ES) 2018/843, ar ko groza Direktīvu (ES) 2015/849 par to, lai nepieļautu finanšu sistēmas izmantošanu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai vai teroristu finansēšanai, un ar ko groza Direktīvas 2009/138/EK un 2013/36/ES ⁽⁷⁾ (Piektā nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas direktīva),
  - ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas Apskatu Nr. 07/2018 “ES tiesību aktu īstenošana — Eiropas Komisijas pārraudzības pienākumi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 17. panta 1. punktu (Vispārējā stāvokļa apskats)”,
  - ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas Apskatu Nr. 02/2020 “Likumdošana Eiropas Savienībā pēc labāka regulējuma gandrīz 20 gadu garumā”,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Konstitucionālo jautājumu komitejas un Līgumrakstu komitejas atzinumus,
  - ņemot vērā Juridiskās komitejas ziņojumu (A9-0270/2020),
- A. tā kā atbilstīgi LES 4. panta 3. punktam un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 288. panta 3. punktam un 291. panta 1. punktam dalībvalstīm ir galvenā atbildība par ES tiesību aktu pareizu transponēšanu, piemērošanu un īstenošanu noteiktajos termiņos, kā arī par pietiekamu tiesiskās aizsardzības līdzekļu nodrošināšanu, lai garantētu efektīvu tiesību aizsardzību jomās, uz kurām attiecas ES kompetences; tā kā ES tiesību akti ir efektīvi tikai tad, ja, no vienas puses, tie ir laikus transponēti, pilnīgi un precīzi un, no otras puses, tie ir pareizi piemērojami dalībvalstu tiesību aktos, kas ir nepieciešams, lai garantētu ES politikas sniegtās priekšrocības visiem Eiropas iedzīvotājiem un vienlīdzīgus konkurences apstākļus uzņēmumiem iekšējā tirgū; tā kā ES tiesību aktos būtu jāievēro lojālas sadarbības, kompetences piešķiršanas, subsidiaritātes un proporcionalitātes principi;
- B. tā kā ir jāatzīst, cik svarīga ir dalībvalstu parlamentu aktīva līdzdalība ES pienācīgā darbībā, un jānodrošina subsidiaritātes principa ievērošana saskaņā ar procedūru, kas noteikta LESD 2. Protokolā par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu; tā kā mums arī turpmāk ir jāveicina ciešāka sadarbība ar valstu parlamentiem likumdošanas procesā; atgādina, ka 2019. gadā tika iesniegti 159 ziņojumi un netika iesniegti argumentēti atzinumi no kopumā 4 918 ziņojumiem un 439 argumentētiem atzinumiem pēdējo 9 gadu laikā; tā kā līdz šim “dzeltenās kartītes” procedūra ir uzsākta tikai trīs reizes un “oranžās kartītes” procedūra nav nekad izmantota;
- C. tā kā dialogs starp ES iestādēm un valstu iestādēm kopš 2014. gada ir bijis noderīgs, lai atrisinātu 90 % pārkāpumu procedūru bez Eiropas Savienības Tiesas (EST) iesaistes; tā kā pārkāpuma procedūras būtu jāizmanto kā galējais līdzeklis; tā kā ES tiesību akti būtu jāformulē tā, lai atvieglotu to transponēšanu valstu tiesību aktos;
- D. tā kā *EU Pilot* procedūras ir ieviestas, lai atbilstīgos gadījumos savlaikus atrisinātu iespējamus ES tiesību aktu pārkāpumus, izmantojot strukturētu problēmu risināšanas dialogu starp Komisiju un dalībvalstīm; tā kā to izmantošana kopš 2017. gada ir samazinājusies, jo ir atzīts, ka tā ir pievienojusi papildu birokrātisko līmeni procedūrai, nesniedzot reālu vērtību; tā kā Komisija vēl nav atbildējusi uz Parlamenta vairākkārtējiem aicinājumiem tikt informētam par uzsāktajām *EU Pilot* un pārkāpumu procedūrām, jo īpaši, ja tās izriet no līgumrakstiem;
- E. tā kā 2016. gadā Komisija noteica prioritātes darbā ar pārkāpumu lietām un sūdzībām, koncentrējoties uz visnopietnākajiem ES tiesību aktu pārkāpumiem, kas būtiski ietekmē iedzīvotāju un uzņēmumu intereses, un 2017. gads bija pirmais gads, kurā Komisija piemēroja šo jauno mērķtiecīgāko pieeju;

⁽⁶⁾ OV L 141, 5.6.2015., 73. lpp.

⁽⁷⁾ OV L 156, 19.6.2018., 43. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- F. tā kā pārkāpumu procedūras kopā ar citiem īstenošanas un atbilstības veicināšanas mehānismiem garantē, ka ES iedzīvotājus un uzņēmumus negatīvi neietekmē ES tiesību aktu novēlota, nepilnīga transponēšana vai nepareiza piemērošana dalībvalstīs; tā kā pārkāpumu procedūrām ir nelabvēlīga ietekme; jo iedzīvotājiem ir jāmaksā par Eiropas tiesību aktu nepilnīgu transponēšanu vai nepareizu piemērošanu dalībvalstīs; tā kā ir vēlama efektīvāka iestāžu sadarbība gan valstu, gan ES līmenī, kā arī jaunu mehānismu ieviešana vai esošo mehānismu pārskatīšana, lai garantētu ES tiesību aktu pareizu piemērošanu;
- G. tā kā tiesiskuma ievērošana ir priekšnoteikums demokrātijas un pamattiesību nodrošināšanai; tā kā tiesiskuma atbalstīšana ir priekšnosacījums visu to tiesību un pienākumu ievērošanai, kas izriet no Līgumiem un sekundārajiem tiesību aktiem; tā kā ES ir svarīga loma tiesiskuma problēmu risināšanā neatkarīgi no to rašanās vietas; tā kā dalībvalstu tiesas nodrošina ES tiesību aktos paredzēto tiesību un pienākumu efektīvu izpildi; tā kā neatkarīgas un efektīvas tiesu sistēmas dalībvalstīs ir pamats savstarpējai uzticībai, kas ir kopējās brīvības, drošības un tiesiskuma telpas, investīcijām labvēlīgas vides, ilgtermiņa izaugsmes un ES finanšu interešu aizsardzības pamatprincips;
- H. tā kā pamattiesību un pilsonisko brīvību aizsardzība, objektīvas un neatkarīgas tiesu iestādes, vārda brīvība, plašsaziņas līdzekļu plurālisms un neatkarība no politiskās ietekmes vai spiediena, trešo valstu struktūru īstenošana likumības ievērošana un cīņa pret korupciju un organizētās noziedzības iefiltrēšanos likumīgajā ekonomikā ir pamatnosacījumi, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi likuma priekšā, pilsoņu tiesību aizsardzību, novērstu ļaunprātīgu izmantošanu un nodrošinātu to personu atbildību, kuras darbojas valsts pārvaldē; tā kā plašsaziņas līdzekļu brīvība, plurālisms un neatkarība ir vārda brīvības būtiskas sastāvdaļas un tā kā neatkarīgajiem un brīvajiem plašsaziņas līdzekļiem ir izšķirīga nozīme demokrātiskā sabiedrībā, kā noteikts Eiropas Savienības un LES Pamattiesību hartā (Harta); tā kā dezinformācijas kampaņas, kuru mērķis ir maldināt sabiedrību par ES darbībām, ir vērstas arī uz pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu ES tiesību aktu pareizu piemērošanu dalībvalstīs;
- I. tā kā Eiropas Savienības Hartas 21. pantā ir aizliegta jebkāda veida diskriminācija, tostarp invaliditātes dēļ; tā kā vairākās dalībvalstīs joprojām netiek pareizi īstenoti daudzi tiesību akti, kuru mērķis ir konkrēti īstenot šo pamatprincipu;
- J. tā kā Eiropols ir konstatējis, ka 0,7 % līdz 1,28 % no ES iekšzemes kopprodukta tika izmantoti aizdomīgām finansiālām darbībām, piemēram, nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanai, un tā kā Komisija ir uzsākusi pārkāpuma procedūras pret lielāko daļu dalībvalstu par to, ka tās nav pienācīgi transponējušas direktīvas par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu, jo īpaši Ceturto direktīvu par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu un Piekto direktīvu par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu;
- K. tā kā dažas dalībvalstis ir ieviesušas shēmas, ar kurām tieši vai netieši pārdod ES pilsonību, un tā kā pastāv nopietnas bažas, ka šādas shēmas varētu būt pieejamas ļaunprātīgai izmantošanai, radot jautājumus saistībā ar drošību un pārredzamību, graužot pilsoņu uzticēšanos ES vērtībām un principiem un veicinot terorismu, organizēto noziedzību un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu;
- L. tā kā saskaņā ar Komisijas ziņojumu Padomes Pamatlēmums 2008/841/TI par cīņu pret organizēto noziedzību⁽⁸⁾ nenodrošina minimālo nepieciešamo tuvināšanas līmeni attiecībā uz noziedzīgas organizācijas pārvaldību vai dalību tajā saskaņā ar vienotu noziedzīgas organizācijas jēdzienu; tā kā pamatlēmums ļauj dalībvalstīm savos tiesību aktos neiekļaut kriminālas organizācijas jēdzienu, bet turpināt piemērot spēkā esošās valsts krimināltiesības, izmantojot vispārīgos noteikumus par līdzdalību īpašos nodarījumos un to sagatavošanā, un tā kā tas var radīt papildu atšķirības pamatlēmuma praktiskajā īstenošanā;

⁽⁸⁾ Komisijas ziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei, pamatojoties uz 10. pantu Padomes 2008. gada 24. oktobra Pamatlēmumā 2008/841/TI par cīņu pret organizēto noziedzību (COM(2016)0448).

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- M. tā kā bēgļu krīze ir parādījusi vajadzību steidzami reformēt kopējo Eiropas patvēruma sistēmu un nodrošināt lielāku atbildības sadalījumu starp dalībvalstīm; tā kā obligātās shēmas patvēruma meklētāju ārkārtas pārvietošanai no Itālijas un Grieķijas ir izrādījušās neefektīvas, jo īpaši radot nopietnas fiziskas un psiholoģiskas sekas nepilngadīgajiem un jo sevišķi nepavadītiem nepilngadīgajiem; tā kā Komisija ir uzsākusi pārkāpuma procedūras pret Čehiju, Poliju un Ungāriju par atteikšanos pildīt lēmumus par pārvietošanu;
- N. tā kā saskaņā ar Šengenas Robežu kodeksu iekšējo robežu kontroles pagaidu atjaunošana ir atļauta tikai ārkārtas apstākļos un kā galējs līdzeklis; tā kā daudzas dalībvalstis ir pārkāpušas noteikumus, turpinot veikt robežpārbaudes bez pienācīga pamatojuma; tā kā Komisija neuzskatīja par lietderīgu uzsākt pārkāpumu procedūras pret šīm dalībvalstīm;
- O. tā kā plašsaziņas līdzekļu brīvība, plurālisms un neatkarība ir vārda brīvības būtiskas sastāvdaļas un tā kā plašsaziņas līdzekļiem ir izšķirīga nozīme demokrātiskā sabiedrībā, kā noteikts Eiropas Savienības Hartā un LES;
- P. tā kā Direktīvas 2014/59/ES, ar ko izveido kredītiestāžu un ieguldījumu brokeru sabiedrību atveseļošanas un noregulējuma režīmu, mērķis ir ierobežot kaitējumu, ko rada ekonomikas krīzes ietekme uz valstu budžetu, ar glābšanas pasākumiem ierobežojot banku saistību neizpildes ietekmi uz tiem akcionāriem, obligāciju turētājiem un norēķinu kontu turētājiem, kuru norēķinu kontos ir vairāk nekā 100 000 EUR; tā kā norēķinu kontu turētāji un līdz ar to noguldītāji ir pakļauti riskam maksāt par nepareizu pārvaldību, kas ir iemesls banku saistību nepildīšanai saskaņā ar Banku atveseļošanas un noregulējuma direktīvas (BRRD) noteikumiem, un jo īpaši tajā paredzēto iekšējo rekaptalizāciju;
- Q. tā kā 2019. gadā Komisija turpināja pārraudzīt to, kā dalībvalstis īsteno Kapitāla prasību direktīvu IV, Noguldījumu garantiju sistēmu direktīvu, BRRD un Banku kreditoru hierarhijas direktīvu; tā kā 2019. gadā pret 12 dalībvalstīm tika uzsākta pārkāpumu procedūra par to, ka tās neveica vajadzīgos pasākumus, lai pilnībā transponētu Banku kreditoru hierarhijas direktīvu,
1. atzinīgi vērtē Komisijas ikgadējos ziņojumus par ES tiesību aktu piemērošanas pārraudzību 2017., 2018. un 2019. gadā, tostarp ziņojumus par katru valsti atsevišķi; atzīst, ka šie gada ziņojumi, tiesības iesniegt lūgumrakstus un Eiropas pilsoņu iniciatīva ir vērtīgi instrumenti, ar kuru palīdzību ES likumdevēji var konstatēt iespējamās problēmas; atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos pievērst lielu nozīmi iedzīvotāju, uzņēmumu un citu ieinteresēto personu ieguldījumam ES tiesību aktu pārkāpumu atklāšanā; mudina Komisiju paplašināt sabiedrības debates par tās gada pārskatiem;
  2. konstatē to lūgumrakstu lielo skaitu, kuros ir paustas iedzīvotāju bažas par iespējamiem tiesiskuma pārkāpumiem dalībvalstīs, un atzinīgi vērtē iedzīvotāju dalību savu tiesību īstenošanā; uzskata, ka šāda pārraudzība ir būtiska, lai apzinātu un izslēgtu tiesiskuma un ES iedzīvotāju tiesību un brīvību apdraudējumus, pirms pienāk brīdis, kad attiecībā uz tiem vajadzīga oficiāla reakcija; šajā sakarā atzinīgi vērtē Komisijas pirmo ikgadējo ziņojumu par tiesiskumu kā jaunu preventīvu instrumentu un kā daļu no jaunā ikgadējā Eiropas tiesiskuma mehānisma; atkārtoti pauž atbalstu ES demokrātijas, tiesiskuma un pamattiesību mehānisma izveidei, ko regulēs iestāžu nolīgums;
  3. atgādina, ka katru gadu Parlaments saņem ievērojamu skaitu lūgumrakstu no satrauktiem iedzīvotājiem, kuri pauž neapmierinātību par ES tiesību aktu īstenošanu dalībvalstīs; pauž īpašas bažas par praksi ievērojamam skaitam lūgumrakstu iesniedzēju lūgt vērsties citās iestādēs; atkārtoti pauž bažas par to, ka tās pieeja var iedzīvotājiem likt domāt, ka viņu viedokli ES iestādes neņem vērā; uzsver pilsoniskās sabiedrības un citu ieinteresēto personu, jo īpaši trauksmes cēlēju, svarīgo nozīmi ES tiesību aktu piemērošanas pārraudzībā un ziņošanā par to;
  4. pauž bažas par to, ka 2019. gadā Komisija uzsāka 797 jaunas pārkāpumu procedūras, kas ir vairāk nekā 2018. gadā (644) un 2017. gadā (716); pauž bažas arī par to, ka 2019. gadā Komisija nosūtīja 316 argumentētus atzinumus — salīdzinājumā ar 157 atzinumiem 2018. gadā un 275 atzinumiem 2017. gadā; tomēr atzīmē, ka 2019. gadā vēl nebija sāktas 1 564 neatbilstības procedūras — neliels samazinājums, salīdzinot ar 1 571 procedūru, kas joprojām ir atvērta 2018. gada beigās, un neliels kāpums, salīdzinot ar procedūrām, kas joprojām ir atvērtas 2017. gadā (1 559); atzinīgi vērtē to, ka to savlaicīgas transponēšanas pienākumu neatbilstības procedūru skaits, kuras 2019. gadā vēl joprojām ir atvērtas, ir samazinājies līdz 599 procedūrām, kas ir par 21 % mazāk nekā to procedūru skaits, kuras joprojām ir atvērtas 2018. gada beigās (758 procedūras);

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

5. uzsver EST kā vienīgās iestādes, kas atbild par ES tiesību aktu spēkā esību, izšķirošo nozīmi, nodrošinot to, ka ES iestādes un dalībvalstis tos pareizi interpretē un piemēro; atgādina, ka prejudiciālā nolēmuma procedūra ir ES tiesību pamatmehānisms, kas palīdz precizēt, kā jāinterpretē un jāpiemēro ES tiesību akti; mudina valstu tiesas šaubu gadījumā uzdot EST jautājumus, tādējādi novēršot pārkāpuma procedūras ierosināšanu;

6. norāda, ka 2019. gadā pārkāpumu procedūras tika uzsāktas šādās galvenajās politikas jomās, kas atbilstoši lietu skaitam ir sarindotas no svarīgām līdz mazsvarīgām: vide, iekšējais tirgus, rūpniecība, uzņēmējdarbība un MVU, mobilitāte un transports; ar nožēlu konstatē, ka vides tiesību akti radīja lielāko skaitu transponēšanas un izpildes problēmu 2019. gadā, bet salīdzinājumā ar 2018. gadu vide bija trešajā vietā jauno pārkāpumu procedūru skaita ziņā;

7. norāda, ka saskaņā ar šiem ziņojumiem jomas, kurās šajos gados pret dalībvalstīm tika uzsākts lielākais transponēšanas pārkāpumu procedūru skaits, bija vide, mobilitāte, transports un iekšējais tirgus;

8. uzsver, ka izpildes nenodrošināšana ne tikai mazina iekšējā tirgus efektivitāti, bet arī tieši ietekmē fizisko personu tiesības un tādējādi grauj arī Savienības uzticamību un kaitē tās tēlam; uzskata, ka pienākumu neizpildes procedūru liels skaits liecina, ka nopietns ES uzdevums un prioritāte joprojām ir ES tiesību aktu savlaicīgas un efektīvas piemērošanas dalībvalstīs nodrošināšana; aicina Komisiju sniegt vairāk informācijas par kritērijiem, ko piemēro saskaņā ar jauno metodoloģisko pieeju, ko piemēro no 2017. gada, lai noteiktu nopietnākos pārkāpumu gadījumus un sūdzības par ES tiesību aktiem; pauž nožēlu, ka pieaugošā procedūru skaita dēļ vidējais laiks, kas vajadzīgs iespējamo ES tiesību aktu pārkāpumu izmeklēšanai kopš 2017. gada ir pastāvīgi palielinājies; aicina Komisiju samazināt vidējo laiku sūdzību izskatīšanai un pārkāpumu procedūrām; aicina Komisiju vajadzības gadījumā ievērojami samazināt laiku, kas vajadzīgs, lai vērstos Tiesā pret dalībvalstīm saskaņā ar LESD 258. pantu un LESD 260. pantu;

9. ar bažām norāda, ka ES vidējais transponēšanas laiks ir palielinājies, jo 2019. gadā direktīvas valstu tiesību aktos bija jātransponē par trim mēnešiem ilgāk nekā 2018. gadā; aicina pienācīgi plānot likumdošanas procedūras pietiekamu laiku transponēšanai; uzsver, ka ES tiesību akti ir jāformulē skaidri un saprotamā veidā, ievērojot juridiskās skaidrības, pārredzamības un juridiskās noteiktības principus; aicina veikt ES tiesību aktu *ex-ante* un *ex-post* ietekmes novērtējumu; atgādina, ka tiesību akti, kas ir pamats visnopietnāko pārkāpumu procedūrām, ir direktīvu rezultāts; atgādina, ka regulas ir tieši un obligāti piemērojamas visās dalībvalstīs; tādēļ aicina Komisiju, ciktāl tas ir iespējams, izmantot regulas, apsverot tiesību aktu priekšlikumu izdošanu;

10. uzsver Parlamenta kontroles funkciju, ko tas īsteno, ar lūgumrakstus un jautājumu palīdzību vēšot Komisijas uzmanību trūkumiem ES tiesību piemērošanā dalībvalstīs; mudina Komisiju vēl vairāk pastiprināt ES tiesību aktu piemērošanas pārraudzību dalībvalstīs saskaņā ar Eiropas Revīzijas palātas vispārējā stāvokļa apskatu; uzsver, ka ciešs un strukturēts dialogs starp Komisiju un dalībvalstīm jau agrīnā posmā ir svarīgs, lai efektīvi un pareizi piemērotu ES tiesību aktus, kā arī lai risinātu jautājumus, kas saistīti ar pārmērīgu reglamentēšanu ES tiesību aktu transponēšanas un piemērošanas laikā; atgādina, ka ir jāizveido kopēja datu bāze un tīmekļa vietne visām likumdošanas procedūras daļām, lai uzlabotu likumdošanas diskusiju pārredzamību; aicina Komisiju saskaņotāk veicināt atbilstību dažādās politikas jomās un, ja tas ir iespējams un lietderīgi, uzlabot tādas preventīvus instrumentus kā, piemēram, īstenošanas plānu sagatavošana, ceļveži, skaidrojošie dokumenti, īpašas tīmekļa vietnes un labas prakses apmaiņa, lai palīdzētu dalībvalstīm apzināt transponēšanas problēmas, risināt tās pārkāpumu procedūras agrīnā posmā un palīdzēt tām rast vienotus risinājumus, tādējādi uzlabojot ES tiesību aktu efektivitāti;

11. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas paveikto darbu un subsidiaritātes principa ievērošanu; uzsver valstu parlamentu un attiecīgā gadījumā reģionālo parlamentu izšķirošo lomu ES tiesību aktu projektu pirmslikumdošanas pārbaudē; atzīmē, ka varētu uzlabot pašreizējos sadarbības veidus ar valstu parlamentiem; pauž nožēlu par subsidiaritātes kontroles mehānisma procedūras pašreizējo struktūru, kas liek ES komitejām valstu parlamentos veltīt pārāk daudz laika tehniskiem un juridiskiem novērtējumiem, vienlaikus ievērojot īsus termiņus; ierosina pārskatīt šos mehānismus, lai tos padarītu funkcionālākus un efektīvākus un lai varētu izstrādāt politiskāku pieeju subsidiaritātes kontrolei visā ES; ierosina vēl vairāk subsidiaritātes kontrolē iesaistīt Eiropas Reģionu komiteju, kas pārstāv reģionālās un vietējās iestādes;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

12. pauž nopietnas bažas par to, ka daudzas dalībvalstis vēl nav īstenojušas nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas direktīvas (Ceturto direktīvu par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu un Piekto direktīvu par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu); mudina dalībvalstis steidzami un pilnībā transponēt minētās direktīvas; atzinīgi vērtē Komisijas pieņemto paziņojumu "Ceļā uz to, lai labāk īstenotu ES regulējumu nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas apkarošanai", kas kopā ar virkni ziņojumu var sniegt atbalstu Eiropas un valstu iestādēm nolūkā labāk apkarot nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, tostarp terorisma finansēšanas risku;

13. pauž bažas par dažu pēdējā laikā vairākās ES dalībvalstīs izveidoto ieguldījumu un pilsonības iegūšanas sistēmu ietekmi; prasa Komisijai ieviest tiesību aktus, lai aizliegtu šādu praksi;

14. pauž nožēlu par neatbilstībām un trūkumiem Eiropas tiesību aktos, kas paredzēti, lai apkarotu pārrobežu organizēto noziedzību, tostarp, *inter alia*, narkotiku tirdzniecību vai cilvēku tirdzniecību; aicina Komisiju turpināt pārraudzīt pamatlēmuma par cīņu pret organizēto noziedzību pareizu transponēšanu, izmantojot tai Līgumos piešķirtās pilnvaras tiesību aktu izpildes nodrošināšanai; aicina Komisiju iesniegt tiesību akta priekšlikumu direktīvai, pamatojoties uz LESD 83. panta 1. punktu, lai pārskatītu Padomes Pamatlēmumu 2008/841/TI par cīņu pret organizēto noziedzību, tostarp atjauninātu definīciju par noziedzīgiem nodarījumiem nolūkā uzsvērt noziedzīgo organizāciju pārrobežu raksturu, kā tas vairākkārt uzsvērts attiecīgo Eiropas aģentūru ziņojumos, jo īpaši Eiropola un Eurojust ziņojumos, tostarp nosakot augstākus sodus un pievienojot noziedzīgus nodarījumus, ko mafijas modeļi raksturo iebiedēšanas taktika, saistība ar apzinātu nodomu iesaistīties noziedzīgā darbībā, un iespējas ietekmēt valsts struktūras; uzskata, ka šajā saistībā būtu vēlami arī vispārēji Eiropas tiesību akti par to personu aizsardzību, kuras nolemj sadarboties ar tiesu iestādēm;

15. uzsver tādu tiesību aktu nozīmi, kas ļauj tiesībsardzības iestādēm efektīvi vērsties pret nelegāliem aktīviem, lai liegtu noziedzniekiem gūt labumu no noziedzīgi iegūtiem līdzekļiem, atkārtoti ieguldot tos likumīgajā ekonomikā vai finansējot citas noziedzīgas darbības; atzīmē, ka šajā sakarā trūkst Eiropas tiesību aktu, neraugoties uz gaidāmo Regulas (ES) 2018/1805 stāšanos spēkā; tādēļ atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos pārskatīt visu tiesisko regulējumu par nozieguma rīku un noziedzīgi iegūtu līdzekļu iesaldēšanu un konfiskāciju ES un analizēt iespējamo vajadzību pēc turpmākiem kopīgiem noteikumiem, īpašu uzmanību pievēršot noziedzīgi iegūtu līdzekļu arestam vai konfiskācijai bez notiesāšanas, kā arī šādu līdzekļu pārvaldībai;

16. atzinīgi vērtē Komisijas centienus turpināt pārraudzīt procesuālo tiesību direktīvu pilnīgu transponēšanu Eiropas brīvības, drošības un tiesiskuma telpā; tomēr uzsver bažas par pastāvīgajām grūtībām, kas radušās, transponējot Direktīvu 2012/29/ES, ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību (⁹⁾), atbalsta un aizsardzības minimālos standartus; uzsver bažas saistībā ar pārkāpumu procedūrām, kas uzsāktas pret dažādām dalībvalstīm par to, ka tās nav transponējušas Direktīvu (ES) 2016/800 par procesuālajām garantijām bērniem, kuri ir aizdomās turēti vai apsūdzēti kriminālprocesā (¹⁰⁾);

17. uzsver, ka ir jāuzlabo ES tiesību akti nodokļu jomā, lai padarītu nodokļu sistēmas pārredzamākas, atbildīgākas un efektīvākas, kā arī lai ierobežotu negodīgu konkurenci starp dalībvalstīm un nodokļu oāžu skaita pieaugumu; uzskata, ka taisnīgai nodokļu uzlikšanai un apņēmīgai cīņai pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, nodokļu apiešanu, agresīvu nodokļu plānošanu un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju ir jābūt galvenajam ES politikas aspektam; aicina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt konkurētspējīgu, taisnīgu un stabilu nodokļu sistēmu, kas būtu piemērota digitālajam laikmetam un jauniem uzņēmējdarbības modeļiem;

18. pauž nožēlu par to, ka Komisija nav nolēmusi sākt pārkāpumu procedūras pret tām dalībvalstīm, kuras ir pārkāpušas Šengenas noteikumus;

19. pauž nožēlu par to, ka dalībvalstis nav izpildījušas savas saistības attiecībā uz solidaritāti un atbildības dalīšanu patvēruma meklētāju pārceļšanā;

(⁹⁾ OV L 315, 14.11.2012., 57. lpp.

(¹⁰⁾ OV L 132, 21.5.2016., 1. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

20. mudina dalībvalstis transponēt ES tiesību aktus par cīņu pret smagiem noziegumiem un terorismu; īpaši norāda uz transponēšanas nepilnībām vairākās dalībvalstīs, ko Komisija konstatējusi saistībā ar Direktīvu (ES) 2017/541 par terorisma apkarošanu⁽¹⁾; norāda, ka lielākā daļa dalībvalstu, pret kurām Komisija 2019. gadā veica pārkāpumu procedūras attiecībā uz Pasažieru datu reģistra Direktīvas (ES) 2016/681⁽²⁾ netransponēšanu, ir paziņojušas Komisijai par to pasākumu pieņemšanu, kas vajadzīgi šā tiesību akta sekmīgai transponēšanai;

21. aicina ES iestādes visos savos lēmumos un visā savā rīcībpolitikā nodrošināt Pamattiesību hartas pilnīgu īstenošanu, lai vispārēji garantētu plašsaziņas līdzekļu pluralismu, neatkarību un brīvību; pauž bažas par plašsaziņas līdzekļu stāvokli ES; stingri nosoda praksi, kuras mērķis ir žurnālistu iebiedēšana vai draudēšana viņiem; šajā sakarā atkārtoti aicina Komisiju nākt klajā ar visaptverošu priekšlikumu tiesību aktam, kura mērķis ir noteikt minimālos standartus stratēģiskajai tiesvedībai pret sabiedrības līdzdalību (SLAPP) visā ES; aicina Komisiju ieviest pasākumus, lai novērstu tiesu ļaunprātīgu izmantošanu ar mērķi iebiedēt žurnālistus vai kaitēt tiem;

22. nosoda pieaugošo dezinformācijas kampaņu skaitu, kuru mērķis ir maldināt sabiedrību par ES darbībām un kuras ir vērstas arī pret pasākumiem, kas veikti, lai nodrošinātu ES tiesību aktu pareizu piemērošanu dalībvalstīs; aicina Komisiju apkarot šo parādību, jo tā apdraud demokrātisko procesu un iedzīvotāju uzticību ES demokrātiskajām iestādēm; aicina Komisiju īstenot skaidru, visaptverošu un plašu darbību kopumu, lai novērstu tiešsaistes dezinformācijas izplatību un ietekmi Eiropā un nodrošinātu Eiropas vērtību un demokrātisko sistēmu aizsardzību;

23. pauž bažas par nopietniem trūkumiem, kas konstatēti ES vides un enerģētikas tiesību aktu piemērošanā, jo īpaši attiecībā uz atkritumu apsaimniekošanu un apglabāšanu, energoefektivitāti, bioloģiskās daudzveidības zudumu, dabas resursu un aizsargāto teritoriju pārmērīgu izmantošanu, nepietiekamu pilsētas notekūdeņu attīrīšanu un gaisa piesārņojumu, kas nopietni ietekmē arī cilvēku veselību; ar bažām norāda, ka pašlaik notiek 19 pārkāpumu procedūras par Direktīvas par atbildību vides jomā noteikumu nepareizu transponēšanu, kas ir būtiski, lai nodrošinātu principa "piesārņotājs maksā" pareizu īstenošanu un atbildību par kaitējumu videi kopumā;

24. jo īpaši norāda, ka lielākā daļa dalībvalstu pastāvīgi un sistemātiski ir pārkāpušas Eiropas gaisa piesārņojuma robežvērtību standartus; uzsver, ka ekosistēmu degradācija un bioloģiskās daudzveidības zudums ir svarīgas problēmas visā ES; aicina Komisiju ierosināt jaunu tiesību aktu par ekosistēmas atjaunošanu, pamatojoties uz jau spēkā esošajām saistībām, kas noteiktas Dzīvotņu direktīvā un citos ES tiesību aktos, un paplašinot šīs saistības; aicina Komisiju stingri garantēt visu ES vides direktīvu ātru, pilnīgu un pareizu transponēšanu visās dalībvalstīs, ņemot vērā prioritātes, kas noteiktas tās paziņojumā "ES tiesību akti: labāki rezultāti līdz ar labāku piemērošanu";

25. uzsver, ka Savienībā piemērojama saskaņota un vispusīga labas pārvaldības kodificētu noteikumu kopuma neesība neļauj iedzīvotājiem un uzņēmumiem viegli un pilnībā saprast savas tiesības saskaņā ar Savienības tiesību aktiem; tāpēc uzsver, ka noteikumu par labu pārvaldību kodificēšana regulā, kurā būtu izklāstīti dažādi administratīvo procedūru aspekti — tostarp paziņojumi, saistošie termiņi, tiesības tikt uzklausītam, pienākums paziņot iemeslus un katras personas tiesības iepazīties ar savas lietas materiāliem — ir izšķirīgi svarīga, lai stiprinātu iedzīvotāju tiesības un pārredzamību; uzskata, ka šī regula palielinātu valsts pārvaldes iestāžu un pakalpojumu efektivitāti, iedarbīgumu un iespējas, un šajā sakarā reaģētu uz nepieciešamību pēc ieguldījumiem un reformām Eiropas Savienībā;

26. atkārtoti aicina pieņemt regulu par atvērtu, efektīvu un neatkarīgu ES pārvaldi saskaņā ar LESD 298. pantu un atzīmē, ka Komisija nav iesniegusi priekšlikumu par turpmākajiem pasākumiem saistībā ar šo prasību; tādēļ vēlreiz aicina Komisiju nākt klajā ar tiesību akta priekšlikumu par Administratīvā procesa likumu Eiropas Savienībā, ņemot vērā Parlamenta līdz šim paveikto šajā jomā;

27. atzīmē, ka ES tiesību aktu par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu transponēšana, īstenošana un uzraudzība ir īpaši nepietiekama, neraugoties uz to, ka Komisija un Padome likumdošanas procesā uzstāja uz šo priekšlikumu lielo seidzamību; aicina Komisiju un valstu iestādes proaktīvi un visaptveroši pārraudzīt un īstenot ES tiesību aktu piemērošanu šajā jomā;

⁽¹⁾ OV L 88, 31.3.2017., 6. lpp.

⁽²⁾ OV L 119, 4.5.2016., 132. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

28. atzīst — lai nodrošinātu ES tiesību aktu pareizu piemērošanu un iekšējā tirgus pareizu darbību, iedzīvotāji un uzņēmēji ir jāinformē par jautājumiem, kas izriet no ES tiesību aktu ikdienas piemērošanas; aicina ciešāk sadarboties šajā jomā, tostarp izmantojot SOLVIT dienestu;
29. pauž nožēlu par to, ka dalībvalstu starpā joprojām trūkst viendabīguma, efektīvi īstenojot tiesību aktus, kuru mērķis ir veidot sociālu un iekļaujošu Savienību, un apkarojot visu veidu diskrimināciju pret neaizsargātām grupām; pauž bažas par nopietnām nepilnībām un kavēšanos ES tiesību aktu piemērošanā saskaņā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāru, jo īpaši piemērojot tiesību aktus par darba ņēmēju veselības aizsardzību un drošību darbā, Darba laika direktīvu ⁽¹³⁾ un tiesību aktus par vienlīdzīgu attieksmi pret sievietēm un vīriešiem un vienlīdzīgu atalgojumu sievietēm un vīriešiem; uzsver Eiropas Savienības Tiesas plašo interpretāciju tās spriedumos par vienādas samaksas par vienādu darbu koncepciju un aicina Komisiju darīt vairāk, lai novērstu diskrimināciju un darba samaksas atšķirības starp dzimumiem Eiropas līmenī;
30. aicina Komisiju nodrošināt, ka dalībvalstis neizmanto Covid-19 pandēmiju kā ieganstu nepareizai ES tiesību aktu piemērošanai un ka jebkāda kavēšanās direktīvu transponēšanā valsts tiesību sistēmā ir pienācīgi pamatota;
31. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Reģionu komitejai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/88/EK (2003. gada 4. novembris) par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem (OV L 299, 18.11.2003., 9. lpp.).

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

P9_TA(2021)0012

2020. gada ziņojums par kopējās ārpolitikas un drošības politikas īstenošanu

Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija par 2020. gada ziņojumu par kopējās ārpolitikas un drošības politikas īstenošanu (2020/2206(INI))

(2021/C 456/07)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Padomes gada ziņojumu Eiropas Parlamentam par kopējo ārpolitiku un drošības politiku,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) V sadaļu,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtus un Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) 1975. gada Helsinku Nobeiguma aktu,
- ņemot vērā Komisijas priekšsēdētāja vietnieces/Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos (PV/AP) deklarāciju par politisko atbildību ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas 2015. gada 25. septembra rezolūciju “Pārveidosim mūsu pasauli: ilgtspējīgas attīstības programma 2030. gadam”,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 22. janvāra secinājumus par integrētu pieeju ārējiem konfliktiem un krīzēm,
- ņemot vērā ANO ievērojamu starptautisku un reģionālu ekspertu grupas par Jemenu trešo ziņojumu “Jemena — nesodāmības pandēmija nomocītā zemē”, izklāstot situāciju par laikposmu no 2019. gada jūlija līdz 2020. gada jūnijam,
- ņemot vērā 2016. gada 28. jūnija Eiropas Savienības globālo ārpolitikas un drošības politikas stratēģiju,
- ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2020. gada 8. aprīļa kopīgo paziņojumu par ES globālo atbildes reakciju uz Covid-19 (JOIN(2020)0011),
- ņemot vērā 2020. gada 23. oktobra rezolūciju par dzimumu līdztiesību ES ārpolitikā un drošības politikā ⁽²⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta 2019. gada 13. marta ieteikumu Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētāja vietniecei/Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos par ES īpašo pārstāvju darbības jomu un pilnvarām ⁽³⁾,
- ņemot vērā ANO Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1325(2000) par sievietēm un mieru un drošību (WPS),
- ņemot vērā Eiropas Drošības programmu 2015.–2020. gadam,
- ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2020. gada 10. jūnija kopīgo paziņojumu “Ar Covid-19 saistītās dezinformācijas apkarošana, pamatojoties uz faktiem” (JOIN(2020)0008),
- ņemot vērā 2020. gada 17. aprīļa rezolūciju par koordinētu ES rīcību Covid-19 pandēmijas un tās seku apkarošanai ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ OV C 210, 3.8.2010., 1. lpp.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0286.

⁽³⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0172.

⁽⁴⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0054.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- ņemot vērā Padomes 2020. gada 17. jūnija secinājumus par drošību un aizsardzību,
  - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 9. septembra paziņojumu “2020. gada stratēģiskās prognozēšanas ziņojums — iezīmējam kursu uz noturīgāku Eiropu”,
  - ņemot vērā Padomes secinājumus (2019. gada 18. jūnijs, 2019. gada 15. jūlijs, 2019. gada 14. oktobris un 2019. gada 12. decembris), ES ārlietu ministru 2020. gada 15. maija paziņojumu un Eiropadomes 2019. gada 20. jūnija, 2019. gada 17. oktobra un 2020. gada 1. oktobra secinājumus par Turcijas nelikumīgajām darbībām Vidusjūras austrumu reģionā un Padomes 2019. gada 14. oktobra secinājumus par Sīrijas ziemeļaustrumu daļu,
  - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 29. aprīļa paziņojumu “Atbalsts Rietumbalkāniem cīņā pret Covid-19 un augšupejai laikposmā pēc pandēmijas — Komisijas devums pirms ES un Rietumbalkānu valstu vadītāju sanāksmes 2020. gada 6. maijā” (COM(2020)0315),
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A9-0266/2020),
- A. tā kā kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) un kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) demokrātiskā pārraudzība ir Parlamenta pienākums un atbildība un tam vajadzētu pārredzami un savlaikus saņemt nepieciešamo informāciju, kā arī efektīvus līdzekļus šī uzdevuma pilnīgai izpildei, tostarp attiecībā uz visām aizsardzības rūpniecības programmām;
- B. tā kā ES kopējās ārpolitikas un drošības politikas (KĀDP) mērķis ir nodrošināt drošību un stabilitāti, vienlaikus veicinot Eiropas vērtības — brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesību ievērošanu;
- C. tā kā pasaulē norit agresīvas ģeopolitiskās konkurences scenārijs, kam vajadzīgi ātri un atbilstīgi reaģēšanas mehānismi un ārpolitikas spējas;
- D. tā kā vajadzība pēc spēcīgākas, vērienīgākas, uzticamākas un vienotākas kopējās ārpolitikas ir kļuvusi par izšķirīgi svarīgu, jo ES saskaras ar daudzām ģeopolitiskām problēmām plašākā reģionā, kas tieši vai netieši ietekmē visas dalībvalstis un to iedzīvotājus;
- E. tā kā ES neizmanto savu potenciālu ārpolitikas un drošības politikas jomā tās dalībvalstu vienotības trūkuma dēļ;
- F. tā kā neviena ES dalībvalsts saviem spēkiem nespēj atrisināt visas globālās problēmas, ar kurām Eiropa pašreiz saskaras; tā kā vērienīgai un efektīvai KĀDP jābūt balstītai uz pienācīgiem finanšu resursiem un uzlabotu lēmumu pieņemšanas mehānismu;
- G. tā kā Covid-19 pandēmijas dēļ daudzās pasaules daļās ir pasliktinājusies demokrātija, tiesiskums, cilvēktiesības un pamatbrīvības un ir palielinājies trešo valstu veikto dezinformācijas kampaņu un kiberuzbrukumu skaits; tā kā izolētības, vienpusējas un pret globalizāciju vērstas tendences un sistēmiskas sāncensības ir kļuvušas izteiktākas salīdzinājumā ar daudzpusējo sadarbību saskaņā ar noteikumos balstītu starptautisko kārtību;
- H. tā kā tādas problēmas kā populisma un autoritārisma atjaunošanās, pieaugoša nevēlēšanās ievērot starptautiskās tiesības, cilvēktiesības un tiesiskumu, un uzbrukumi liberālajai demokrātijai un multilaterālismam apvienojumā ar lielvaru konkurenci, kas ir pārvērtusies sāncensībā, jo īpaši starp ASV un Ķīnu, rada reālus draudus starptautiskajai drošībai un ES vērtībām, interesēm un ietekmei, kas savukārt rada risku, ka ES varētu palikt ārpus lēmumu pieņemšanas jomām, un šāda konkurence situāciju būtiski pasliktinātu;
- I. tā kā Eiropas kaimiņattiecību politika (EKP) ir nozīmīgs instruments attiecībā uz austrumu un dienvidu kaimiņvalstīm;
- J. tā kā nestabilā un neparedzamā situācija pie Savienības robežām un tās tuvākajos kaimiņreģionos tieši apdraud ES un tās dalībvalstu drošību; tā kā Covid-19 pandēmija var pasliktināt starptautisko drošības vidi; tā kā šīs pandēmijas nopietnajām ekonomiskajām un sociālajām sekām būs spēcīga ietekme uz pašreizējo globālās nabadzības un nevienlīdzības līmeni un tāpēc tās var izraisīt dziļus sociālos nemierus un nopietnus protestus, kļūstot par jaunu nestabilitātes elementu daudzās valstīs, kurās ir nestabila situācija; tā kā daudzi draudi, kas radušies iepriekšējos gados,

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

tostarp kibercyberdraudi, klimata pārmaiņas un pandēmijas, pašreiz ir kļuvis par realitāti, kam ir arvien lielāka ietekme uz dažādiem cilvēku dzīves aspektiem, kā arī uz attīstības iespējām, pasaules ģeopolitisko kārtību un stabilitāti;

- K. tā kā stratēģiskas uzraudzības, riska novērtēšanas un agrīnas brīdināšanas nodrošināšanai ES un dalībvalstu interesēs, kā arī civilajām un militārajām jūras drošības operācijām sniegtā informatīvā atbalsta stiprināšanai ir svarīgi izmantot globālo kuģošanas informāciju;
- L. tā kā terorisma apkarošana ir viena no galvenajām prioritātēm Eiropas Drošības programmā 2015.–2020. gadam;
- M. tā kā Covid-19 pandēmija ir apliecinājusi ES neaizsargātību pret autoritāriem režīmiem, ES tradicionālo ārējo alianšu trauslumu un to, ka Savienībai ir jānodrošina ārpolitika, kas atbilst tās pamatvērtībām; tā kā tādēļ ES ir jāpārskata ārējās attiecības un ir jābalsta tās uz solidaritātes un daudzpusības principiem; tā kā Covid-19 pandēmija un tās plašās sekas sevišķi smagi skar visneaizsargātākos iedzīvotājus, jo īpaši reģionos ar vājāku veselības aprūpi un sociālajām sistēmām;
- N. tā kā pēdējos gados ir radušās jaunas daudzdimensionālas problēmas, piemēram, masu iznīcināšanas ieroču izplatīšana, ieroču neizplatīšanas līgumu apšaubīšana, reģionālo konfliktu saasināšanās, kas ir izraisījusi iedzīvotāju pārvietošanos, cīņa par dabas resursiem, enerģētiskā atkarība, klimata pārmaiņas, nefunkcionējošu valstu konsolidācija, terorisms, starptautiskā organizētā noziedzība, kibercyberuzbrukumi vai dezinformācijas kampaņas;
- O. tā kā, ņemot vērā svarīgu ieroču kontroles un atbrūošanās nolīgumu patvaļīgu darbības izbeigšanu un straujo attīstību attiecībā uz jaunām ieroču tehnoloģijām, atbrūošanās procesam, ieroču kontrolei un ieroču neizplatīšanai būtu jāklūst par galveno KĀDP mērķi, lai aizsargātu gan ES iedzīvotājus, gan starptautisko stabilitāti un drošību; tā kā ir jāatjaunina Kopējā nostāja 2008/944/KĀDP, lai stingri piemērotu un īstenotu kritērijus,

ES kā “izvēles partnera” pozicionēšana mainīgā ģeopolitiskā kārtībā

1. uzsver, ka Covid-19 pandēmija ir trauksmes signāls, ka ir vajadzīga spēcīgāka, autonomāka, vienotāka un uzstājīgāka ārpolitika un drošības politika, lai stiprinātu Savienības vadību starptautiskajā arēnā, aizstāvēt un attīstīt noteikumus balstītu starptautisku kārtību, kas garantē daudzpusību, demokrātiju un cilvēktiesības, un izlēmīgāk popularizētu tās vērtības un intereses visā pasaulē; uzsver — lai to panāktu, ES vispirms ir sekmīgi jāpalīdz saviem partneriem tuvākajos kaimiņreģionos;
2. veicina un aizstāv ES lomu, kas ir uzticams partneris visā pasaulē, vēlams “izvēles partneris” trešām pusēm, principiāls, bet ne dogmatisks, godīgs starpnieks, atsaucies dalībnieks konflikta atrisināšanai un mediācijai, kurš veicina diplomātiju un dialogu kā vēlamu veidu, lai konstruktīvi ietekmētu globālos konfliktus, kā arī vadošais ilgtspējīgas attīstības un galvenais daudzpusējo attiecību veicinātājs, bet vienlaikus arī globāls dalībnieks, kas ir gatavs autonomi un izlēmīgi rīkoties, lai aizstāvētu ES pašas vērtības un intereses, un kas uzņemas atbildību, nodrošinot pats savu drošību un veicinot starptautisko mieru un stabilitāti, pamatojoties uz ANO Hartas principiem un vērtībām un saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, ievērojot starptautiskos noteikumus balstītu kārtību; uzskata, ka radošums, aktīvāka attieksme un lielāka dalībvalstu vienotība un solidaritāte, kā arī dalībvalstu apņemšanās un resursi ir vajadzīgi, lai palielinātu ES ietekmi visā pasaulē un veicinātu tās pozitīvās varas modeli un atbildīgo lomu pasaules pārvaldībā, kā arī lai ļautu tai uzņemties stratēģisko atbildību tuvākās kaimiņreģionu valstīs;
3. uzsver, ka pasaules pieaugoša nestabilitāte, aizvien konfrontējošākā vide, daudzpusības mazināšanās un autoritārisma pieaugums, kā arī daudzšķautņainie globālie izaicinājumi, jo īpaši aizvien pieaugošais konfliktu klimats, kas izpaužas kā bruņota konflikta turpināšanās un dažreiz atsākšana, tostarp pie Eiropas kontinenta austrumu un dienvidu robežām, terorisms, klimata pārmaiņas un pieaugošie draudi dabas resursiem, nekontrolētas migrācijas plūsmas, ar veselību saistīti riski, hibriddraudi, piemēram, dezinformācijas kampaņas, aktīvi pasākumi un kibercyberuzbrukumi, cita starpā ir faktori, kam vajadzētu likt ES attīstīt tās stratēģisko autonomiju, vienlaikus stiprinot sadarbību ar saviem sabiedrotajiem; uzsver, ka šajā saistībā Savienībai ir svarīgi izveidot stratēģiskāku sadarbību ar trešām valstīm, pamatojoties uz uzticību un savstarpēju labumu, un veidot alianses ar līdzīgi domājošām demokrātiskajām, tostarp dienvidu puslodēm, kā arī vajadzības gadījumā izveidot *ad hoc* koalīcijas ar citiem līdzīgi domājošiem partneriem;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

4. šajā saistībā uzsver, ka Savienībai ir cieši jāsadarbojas ar galvenajiem partneriem pasaulē un aktīvi jāaizstāv starptautisko tiesību un daudzpusējās sistēmas galvenās iestādes; uzstāj, ka ir svarīgi stiprināt ES partnerību ar ANO un NATO, kā arī padziļināt sadarbību ar tādām organizācijām kā Eiropas Padome, EDSO, Dienvidaustrumāzijas valstu asociācija (ASEAN), Āfrikas Savienība, Amerikas valstu organizācija (OAS), Arābu līga, Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstu kopiena (CELAC) un Mercosur; aicina uzlabot sadarbību un koordināciju starp ES un NATO, apvienojot zināšanas un resursus un novēršot dublēšanos, lai izveidotu kopīgu papildinošu pieeju pašreizējām un turpmākajām reģionālās un globālās drošības problēmām, kā arī konfliktsituācijām, veselības krīzēm, asimetriskiem draudiem un hibrīddraudiem, kiberuzbrukumiem un dezinformācijai; uzsver Starptautiskās Krimināltiesas (ICC) nozīmi, izmeklējot noziegumus pret cilvēci un aizstāvot to upurus, un atzinīgi vērtē Savienības lielo atbalstu Tiesai, kas nesen bija spiediena un uzbrukumu mērķis;

5. pauž bažas par bezprecedenta mēroga valstu un nevalstisko dalībnieku sponsorētām dezinformācijas un propagandas kampaņām, kas ir postoši ietekmējušas sabiedrību, tostarp Eiropas kaimiņvalstīs un jo īpaši Rietumbalkānos; nosoda manipulācijas ar informāciju un tās bruņošanu, tostarp tādu, ko veic valsts, reģionu un nevalstiski dalībnieki, kuriem ir ļauni nodomi, un platformas un organizācijas, ko izmanto autoritāras trešās valstis, lai tieši un netieši finansētu un ietekmētu Eiropas politiskās partijas un dalībniekus; atzinīgi vērtē ES iestāžu jau sen nepieciešamo reakciju uz šo jauno problēmu, piemēram, tādas jaunas īpašas Parlamenta komitejas izveidi, kas pievērsīsies gadījumiem, kad ārvalstis iejaucas demokrātiskajos procesos ES, tostarp izplata dezinformāciju, un aicina Padomi pieņemt lēmumu par ierobežojošiem pasākumiem pret kiberuzbrukumiem, kas apdraud Savienību vai tās dalībvalstis⁽³⁾; uzsver, ka ir vajadzīga reakcija, kas neierobežo pamattiesības un brīvības; norāda, cik svarīga ir efektīva ES stratēģiskā saziņa, un atzinīgi vērtē *Stratcom* stiprināšanu Eiropas Ārējās darbības dienestā (EĀDD) un tā centienus noteikt un apspiest dezinformācijas kampaņas; uzsver, ka ES ir jāturpina stiprināt savas spējas aktīvi cīnīties pret viltus ziņām un dezinformāciju, kas apdraud demokrātiju, un uzlabot savu drošības kultūru, lai labāk aizsargātu savus informācijas un sakaru tīklus; aicina ES kļūt par līderi kolektīvās paš aizsardzības un sadarbības sistēmas atbalstīšanā pret hibrīddraudiem un autoritāro režīmu ļaunprātīgo ietekmi, jo īpaši uz demokrātisku pārvaldību un privātiem uzņēmumiem visā pasaulē; tādēļ uzsver, ka ES ir jāstiprina savas alianses ar citiem globāliem demokrātiskiem dalībniekiem, lai vērstos pret šādiem draudiem pasaules līmenī, tostarp izmantojot reformētas un noturīgākas daudzpusējas iestādes;

6. uzstāj, ka ES ārpolitikai un drošības politikai jābalstās uz LES 21. pantā izklāstīto mērķu, piemēram, demokrātijas, cilvēka cieņas, cilvēktiesību un pamatbrīvību, tostarp reliģijas vai ticības brīvības veicināšanu, visu minoritāšu un reliģisko kopienu, tostarp kristiešu, ebreju, musulmaņu, neticīgo un citu aizsardzību, kā arī dzimumu līdztiesības veicināšanu; šajā saistībā atzinīgi vērtē Komisijas neseno lēmumu atjaunot pilnvaras īpašajam sūtnim reliģijas vai ticības brīvības veicināšanai ārpus ES, taču mudina pēc iespējas ātri iecelt šādu sūtni; aicina ES delegācijas cieši uzraudzīt situāciju cilvēktiesību jomā pasaulē, noteikt tendences un atbalstīt iedzīvotāju un pilsoniskās sabiedrības organizāciju centienus novērst negatīvās tendences cilvēktiesību jomā visā pasaulē; uzsver, ka ES ārpolitika un drošības politika ir padarīta efektīvāka, izmantojot nosacījumus tās ekonomiskajos un politiskajos stimulus; šajā saistībā atgādina, ka Komisijai būtu regulāri jāuzrauga un jāziņo Eiropas Parlamentam par cilvēktiesību situāciju trešās valstīs, kuras saņem vīzu atbrīvojumu, un būtu jāaptur šis atbrīvojums, ja attiecīgajā valstī notiek pārkāpumi; aicina Komisiju un Padomi stiprināt Savienības demokrātijas atbalsta programmas visā pasaulē, veicinot demokrātiskus augšupējus procesus un veidojot iestāžu noturību, un atbalstot Eiropas politisko fondu darbu demokrātisko procesu stiprināšanā; atkārtoti savas aicinājumu, kas pausts 2019. gada 13. marta ieteikumā, par ES īpašo pārstāvju un īpašo sūtņu reformu un pārskatīšanu;

7. uzsver, ka ES ir jārisina tādi migrācijas pamatcēloņi kā nabadzība, nenodrošinātība ar pārtiku un uzturu, bezdarbs, nestabilitāte un drošības trūkums trešās valstīs, kas ir nelegālas masveida migrācijas izcelsmes vietas; uzsver, ka galvenā uzmanība jāpievērš arī tam, lai atbalstītu stabili iestāžu attīstību nolūkā veicināt ilgtspējīgu sabiedrības attīstību šajās valstīs;

⁽³⁾ Padomes 2019. gada 17. maija Lēmums (KĀDP) 2019/797 par ierobežojošiem pasākumiem pret kiberuzbrukumiem, kuri apdraud Savienību vai tās dalībvalstis (OV L 129 I, 17.5.2019., 13. lpp.).

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

Jauns KĀDP vērienīguma līmenis: stratēģiskas reģionālas pieejas, balstoties uz spēcīgāku politisko gribu

8. atgādina, ka nevienai ES dalībvalstij vienai pašai nav pietiekamu iespēju un resursu, lai efektīvi risinātu pašreizējās starptautiskās problēmas; uzskata, ka šajā saistībā ES — pirmkārt un galvenokārt — ir vajadzīga spēcīgāka un patiesa ES dalībvalstu politiskā griba kopīgi saskaņot un nospraust tālejošākus ES ārpolitikas mērķus, piemēram, konfliktu novēršanu un miera nolīgumus, un cīnīties pret trešo valstu mēģinājumiem vājināt un sašķelt ES, tostarp apdraudot Eiropas vērtības; uzsver, ka tikai spēcīga un vienota Eiropas Savienība ar noteiktu ārpolitiku, drošības un aizsardzības politiku, un ar ES dalībvalstīm, kas atbalsta PV/AP saskaņoto mērķu īstenošanā, varēs spēcīgi darboties jaunajā ģeopolitiskajā vidē; aicina ES iestādes un dalībvalstis saskaņot visas darbības, reaģējot uz Covid-19 krīzi, savā starpā un ar starptautiskajiem partneriem, lai veicinātu saskaņotu un iekļaujošu globālu reakciju uz pandēmiju, un šajā saistībā atzinīgi vērtē Eiropas komandas pieeju;

9. atkārtoti prasa pārskatīt ES globālo stratēģiju, lai mācītos no jaunās ģeopolitiskās dinamikas, pašreizējiem draudiem, tostarp Covid-19 pandēmijas un gaidāmajām problēmām, un atkārtoti izvērtēt KĀDP mērķus un līdzekļus; uzsver, ka, turpinot attīstīt sadarbību ar starptautiskajiem partneriem un sabiedrotajiem, ES ir jāpaātrina lēmumu pieņemšana ārlietās un tās spēja sadarboties ar līdzīgi domājošiem partneriem, vienlaikus stiprinot daudzpusību, un, ja nepieciešams, arī autonomi jāstiprina stratēģiskās spējas rīkoties; uzsver — lai risinātu daudzus kopīgos uzdevumus, aizstādot savas intereses, normas un vērtības pēcpandēmijas pasaulē, ES ir pienākums veidot savu stratēģisko autonomiju kopējās diplomātijas, drošības un aizsardzības jautājumos, kā arī ekonomikas, veselības un tirdzniecības jautājumos; tādēļ uzstāj, ka Eiropas valstīm jāsiglabā spēja lemt un rīkoties patstāvīgi; mudina dalībvalstis ātri īstenot un piemērot jauno regulu, lai izveidotu mehānismus ārvalstu ieguldījumu pārbaudei kritiskās nozarēs; mudina ES dalībvalstis izveidot jaunu daudzpusējas sadarbības forumu, kura pamatā būtu Daudzpusējās stratēģiskās eksporta kontroles koordinācijas komitejas mantojums, nolūkā uzraudzīt un kontrolēt tehnoloģiju eksportu, tirdzniecības plūsmas un jutīgus ieguldījumus valstīs, kas rada bažas;

10. uzskata, ka joprojām ir liels neizmantots potenciāls apvienot un integrēt ES ārējās darbības visas stingrās un maigās varas daļas, lai sasniegtu KĀDP mērķus; šajā saistībā atgādina, ka Eiropas Parlamenta diplomācija ir svarīgs ES ārpolitikas pīlārs, kuram ir savi atsevišķi un komplementāri instrumenti un kanāli; uzskata, ka tādēļ Eiropas Parlaments būtu jāatzīst par neatņemamu sastāvdaļu Komisijas un EĀDD popularizētajā pieejā “Eiropas komanda”; šajā saistībā uzsver, cik svarīga ir Parlamenta loma mediācijā un demokrātiska atbalsta sniegšanā, kā arī parlamentāro asambleju vērtīgo ieguldījumu Eiropas ārējās darbībās — arī attiecībā uz drošību un aizsardzību, un nepieciešamību veicināt to darbību un nodrošināt, ka to darbs tiek pienācīgi īstenots; aicina PV/AP un Komisiju un Padomes priekšsēdētājus pastāvīgi informēt Parlamentu un iesaistīt to ES ārējās darbībās;

11. uzskata, ka mērķis īstenot spēcīgu, autonomu un pilnībā attīstītu Eiropas Savienības ārpolitiku un drošības politiku nozīmē arī to, ka diplomātiskajam korpusam ar tādām funkcijām jau no paša sākuma ir jābūt izveidotam īpaši Eiropas dimensijā; šajā saistībā atbalsta virzību uz tādas Eiropas Diplomātijas akadēmijas izveidi, kuras uzdevums būtu izveidot neatkarīgu atlases un apmācības sistēmu nākamajiem ES diplomātiem patiesas Eiropas diplomātiskās karjeras ietvaros;

12. uzsver, ka ES Līguma noteikumi par apspriešanos un informācijas sniegšanu Parlamentam KĀDP jomā būtu skaidri jāiestrādā noteikumos par attiecīgo dokumentu, tostarp stratēģiju projektu, pārredzamu un savlaicīgu kopīgošanu; pauž nepieciešamību būtiski uzlabot veidu, kādā Komisija un EĀDD pašreiz nosūta sensitīvu vai ierobežotas piekļuves informāciju Parlamentam; turklāt aicina izvērtēt, kā var uzlabot komiteju sanāksmju un apmaiņas ar EĀDD un Komisiju kvalitāti, darbības jomu un formātu; uzskata, ka 2010. gada deklarācija par politisko atbildību vairs nav piemērots pamats attiecībām starp Parlamentu un PV/AP un ka tā būtu jāaizstāj ar Iestāžu nolīgumu, lai uzlabotu Parlamenta demokrātiskās kontroles tiesības saskaņā ar Līgumiem; turklāt atgādina, ka Parlaments ir pieprasījis pārskatīt Padomes lēmumu, ar ko izveido EĀDD;

13. pauž nožēlu, ka nav gūti panākumi, lai uzlabotu lēmumu pieņemšanas procesu KĀDP jautājumos, kas ietekmē ES rīcības un lēmumu pieņemšanas efektivitāti, ātrumu un uzticamību starptautiskā mērogā; aicina dalībvalstis steidzami uzsākt debates par iespēju pāriet no vienprātības uz kvalificēta vairākuma balsošanu vismaz atsevišķās KĀDP jomās, piemēram, lēmumos par cilvēktiesību problēmām un sankcijām, kā konkrētu līdzekli, ar kuru stiprināt ES ietekmi globālā mērogā;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

14. atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemts jauns ES globālais cilvēktiesību sankciju režīms (līdzīgs ES *Magnitsky* aktam), kas ļauj ES piemērot mērķtiecīgas sankcijas tiem, kas ir atbildīgi par nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem un aizskārumiem visā pasaulē; iesaka nākotnē paplašināt sankciju režīma darbības jomu, iekļaujot tajā korupcijas aktus;
15. aicina pārskatīt to iekārtu sarakstus, kuras aizliegts eksportēt uz trešām valstīm, lai novērstu situācijas, kad dalībvalstis ar ES finansiālu atbalstu nodrošina instrumentus, ko galu galā izmanto iedzīvotāju apspiešanai;
16. atbalsta ES mēroga debates nolūkā apsvērt jaunus sadarbības veidus, piemēram, Eiropas Drošības padomi, jo ir pēdējais laiks oficiāli izveidot efektīvus veidus un iestādes ES ārpolitikas un drošības politikas saskaņotības un ietekmes uzlabošanai; uzskata, ka šī ideja būtu jāapspriež konferencē par Eiropas nākotni, un atkārtoti arī aicina izveidot Aizsardzības ministru padomi;
17. uzsver, ka Savienība ir apņēmusies pastiprināt ANO lomu starptautiskajā arēnā, un šajā nolūkā uzsver vajadzību reformēt Apvienoto Nāciju Organizācijas sistēmu tā, lai stiprinātu visu tās aģentūru, organizāciju un programmu darbību saskaņotību nolūkā nodrošināt atbilstīgu Programmas 2030. gadam ilgtspējīgas attīstības mērķu ievērošanu; vēlreiz aicina dalībvalstis atbalstīt Drošības padomes sastāva un darbības reformas nolūkā padarīt to efektīvāku un operatīvāku, kas ir būtiski miera nodrošināšanai pasaulē, ar programmu, kura attiecas ne tikai uz militāro drošību, bet arī uz bēgļu un pārvietoto cilvēku plūsmu, pārtikas nodrošinājumu, klimata pārmaiņām un cīņu pret pandēmijām;
18. uzsver Eiropas Savienības būtisko nozīmi sadarbībā notiekošajos demokrātiskajos un vēlēšanu procesos, kā arī to pārredzamības un leģitimitātes nodrošināšanā;
19. atzīst, ka stabilitāte, drošība, miers un labklājība Rietumbalkānos un austrumu un dienvidu kaimiņvalstīs tieši ietekmē pašas Savienības un tās dalībvalstu stabilitāti un drošību, kā arī tās kā ģeopolitiska globāla dalībnieka reputāciju; uzsver to, ka Eiropas Savienība ir lielākais tirdzniecības partneris un ieguldītājs Rietumbalkānu un Austrumu partnerības valstīs; prasa ES uzņemties stratēģisko atbildību ES kaimiņvalstīs un īstenot savlaicīgāku, aktīvāku, vienotāku un efektīvāku lomu pašreizējo saspīlējumu un konfliktu mediācijā un miermīlīgā noregulēšanā, kā arī jebkādu turpmāku konfliktu novēršanā kaimiņvalstīs; uzskata, ka to var panākt, par prioritāti nosakot centienus nodrošināt iepriekšēju miera veidošanu, tostarp preventīvu diplomātiju un agrīnas brīdināšanas mehānismus, stiprinot divpusējo sadarbību un atbalstot demokrātiskos spēkus un tiesiskumu, radot pozitīvus stimulus sociālekonomiskai stabilitātei un attīstībai, kā arī palielinot sabiedrības noturību, ko papildina ar atbilstīgiem budžeta resursiem; atkārtoti pauž stingru atbalstu Normandijas formātam, Berlīnes konferencei par Lībiju un Minskas grupai;
20. atkārtoti apliecina savu apņemšanos veicināt paplašināšanos kā galveno ES politikas pārveidotāju un atzinīgi vērtē Komisijas pārskatīto metodiku un tās spēcīgāko uzsvāru uz paplašināšanās procesa politisko būtību; atbalsta Eiropas perspektīvu Rietumbalkānu valstīm un atzinīgi vērtē ES dalībvalstu nepārprotamo atbalstu šai perspektīvai, kā norādīts 2020. gada 6. maija Zagrebas deklarācijā, kā arī lēmumu sākt pievienošanās sarunas ar Albāniju un Ziemeļmaķedoniju; aicina Padomi un Komisiju nekavējoties uzsākt starpvaldību konferences ar šīm divām valstīm un kopumā paātrināt pievienošanās procesu, jo Rietumbalkānu valstis ģeogrāfiski, vēsturiski un kultūras ziņā ir Eiropas daļa; jo īpaši mudina Bulgāriju pārtraukt iebilst pret starpvaldību konferences atklāšanu ar Ziemeļmaķedoniju; uzsver, ka šo valstu integrācija ES ir ļoti svarīga visa kontinenta stabilitātei un drošībai, kā arī ES ietekmei reģionā un ārpus tā; uzsver, ka pievienošanās procesam būtu jārada ilgtspējīgas demokrātiskas, ekonomiskas un ekoloģiskas pārveides un sociālā konverģence, kā arī jānodrošina labas kaimiņattiecības un reģionālā sadarbība; atgādina, ka paplašināšanās process ir balstīts uz nopelniem un sakņojas stingros un taisnīgos nosacījumos saskaņā ar Kopenhāģenas kritērijiem; atkārtoti uzsver, ka reformu pieņemšanai jābūt reālai vietējā līmenī, un uzsver nepieciešamību nodrošināt skaidrus, pārredzamus un konsekventus pievienošanās kritērijus, kā arī nepārtrauktu politisku, finansiālu (IPA III) un tehnisku atbalstu visā procesā, skaidri novērtējot progresu; uzsver, ka kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātvalstīm būtu jāatbilst attiecīgajām KĀDP deklarācijām, ko ES vārdā sniedz PV/AP, un Padomes lēmumiem;
21. atzinīgi vērtē ES samita ar Austrumu partnerības (*EaP*) valstīm rezultātus un cer, ka šīs sešas valstis patiesi apņemsies īstenot reformu procesus, kas nepieciešami demokrātiskākas, pārticīgākas, taisnīgākas, stabilākas un pamatvērtībām un principiem tuvākas sabiedrības veidošanai; uzsver, ka sadarbībai ar *EaP* valstīm un citām ES kaimiņvalstīm ir jābūt KĀDP prioritātei, ņemot vērā ES būtiskās intereses šo valstu attīstībā un demokratizācijā; aicina Komisiju un EĀDD turpināt

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

stiprināt ekonomiskās un savienojamības saites, izmantot tirdzniecības un asociācijas nolīgumus, piekļuvi vienotajam tirgum un ciešākus tiešos personiskos kontaktus, tostarp ar vīzu režīma atvieglošanu un liberalizāciju gadījumos, kad ir izpildītas visas prasības; uzsver, ka iepriekš minētais varētu būt stimuls, lai veicinātu demokrātiskas reformas un ES noteikumu un standartu pieņemšanu; aicina ES saglabāt pielāgotu diferenciāciju *EaP* valstīs, pamatojoties uz principu “vairāk par vairāk” un “mazāk par mazāk”; atzīst *EaP* valstu unikālo pieredzi un zināšanas, tostarp to ieguldījumu ES kopējās drošības un aizsardzības politikas (KDAP) misijās, kaujas grupās un operācijās, un aicina padziļināt ES un Austrumu partnerības sadarbību ar ES saistītajās aizsardzības politikas jomās;

22. atbalsta Baltkrievijas iedzīvotāju prasības pēc brīvības, demokrātijas un cieņas, un prasību rīkot jaunas, brīvas un godīgas prezidenta vēlēšanas; atzīst Koordinācijas padomes kā protestējošās Baltkrievijas tautas pārstāvja svarīgo lomu; stingri nosoda miermīlīgo demonstrantu vardarbīgo apspiešanu un atzinīgi vērtē sankciju pieņemšanu pret *Aliaksandr Lukashenka* režīmu, un atkārtoti uzsver savu nostāju neatzīt 2020. gada 9. augusta viltoto prezidenta vēlēšanu rezultātus; aicina ES rūpīgi pārskatīt ES un Baltkrievijas attiecības, ņemot vērā to, ka režīms nav ievērojis savas saistības saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un tā nolīgumiem ar ES, kā arī radīt stimulus sociālekonomiskai stabilizācijai, demokrātisko spēku attīstībai un atbalstam;

23. uzsver, ka ir svarīgi, lai ES apņemas atbalstīt savu partneru suverenitāti, neatkarību un teritoriālo integritāti starptautiski atzītās robežās; pauž bažas par karsto konfliktu zonu izplatīšanos ES tuvākajās kaimiņvalstīs, kā arī par iesaldētajiem konfliktiem un Krievijas Federācijas īstenotas de facto okupācijas turpināšanos suverēnām valstīm piederošās teritorijās; atkārtoti nosoda Krievijas agresīvo politiku attiecībā uz Ukrainu, tās negatīvo lomu vairākos iesaldētos konfliktos un spiedienu uz dažām no tuvākajām ES kaimiņvalstīm papildus tam, ka tā pārkāpj Krimas tatāru tiesības, tās īstenoto Azovas jūras blokādi, Ukrainas gāzes atradņu nepārtraukto sagrābšanu Melnajā jūrā un Gruzijas un Moldovas teritoriālās integritātes pārkāpumus; joprojām pilnībā atbalsta politiku, kas paredz neatzīt Krimas nelikumīgo aneksiju; prasa Krievijai uzņemties atbildību, izmantot savu ietekmi pār Krievijas atbalstītajiem separātistiem un pilnībā īstenot savas saistības saskaņā ar Minskas vienošanos; uzsver, ka ES ir jāpastiprina rīcība tā dēvēto iesaldēto konfliktu mierīgā atrisināšanā, arī dialogā ar iesaistītajām trešām valstīm, aktīvi jāveicina risinājumi, kuru pamatā ir starptautisko tiesību normas un principi, ANO harta un 1975. gada EDSO Helsinku Nobeiguma akts, kā arī jāpalielina atbalsts konfliktu skartajiem civiliedzīvotājiem, valsts iekšienē pārvietotām personām un bēgļiem; tāpat prasa Krievijas Federācijai pārtraukt Gruzijas teritoriju — Abhāzijas un Činvali reģiona / Dienvidosetijas — okupāciju un izbeigt šo abu reģionu de facto integrāciju Krievijas pārvaldē;

24. ņem vērā nolīgumu par pilnīgu pamieru Kalnu Karabahā un ap to, ko Armēnija, Azerbaidžāna un Krievija parakstīja 2020. gada 9. novembrī; cer, ka šis nolīgums glābs gan civiliedzīvotāju, gan militārpersonu dzīvību un pavērs gaišākas perspektīvas šī nāvējošā konflikta mierīgai atrisināšanai; pauž nožēlu, ka izmaiņas *status quo* tika veiktas, izmantojot militāru spēku, nevis miermīlīgas sarunas; stingri nosoda civiliedzīvotāju nogalināšanu un civilo struktūru un lūgšanas vietu iznīcināšanu, nosoda ziņoto kasešu munīcijas izmantošanu konfliktā; mudina gan Armēniju, gan Azerbaidžānu ratificēt Konvenciju par kasešu munīciju, kas visaptveroši un nekavējoties aizliedz tās izmantošanu; uzsver, ka joprojām ir jāatrod ilgstošs risinājums un ka miera panākšanas un reģiona nākotnes juridiskā statusa noteikšanas process ir jāvada Minskas grupas līdzpriekšsēdētājiem, balstot to uz grupas pamatprincipiem; uzsver, ka steidzami jānodrošina, ka humānā palīdzība var sasniegt tos, kam tā nepieciešama, ka tiek nodrošināta Armēnijas iedzīvotāju drošība un kultūras mantojums Kalnu Karabahā un ka valsts iekšienē pārvietotās personas un bēgļi var atgriezties savās iepriekšējās dzīvesvietās; aicina pienācīgi izmeklēt visus apgalvojumus par kara noziegumiem un nodot tiesai vainīgos; aicina ES jēgpilnāk iesaistīties konflikta risināšanā un neatstāt reģiona likteni citu varu rokās;

25. atzinīgi vērtē gaidāmo Komisijas un Augstā pārstāvja kopīgo paziņojumu par atjauninātu partnerību ar dienvidu kaimiņreģionu; aicina ES ņemt vērā katras Vidusjūras dienvidu reģiona valsts īpatnības tās politikā attiecībā uz šo reģionu; aicina ES stiprināt sadarbību ar reģionāliem dalībniekiem, piemēram, Arābu līgu, Āfrikas Savienību un Vidusjūras reģiona valstu savienību, un aktīvi atbalstīt reģionālo sadarbību starp dienvidu kaimiņreģiona valstīm, kas ir neaizstājams instruments drošībai un ilgtspējīgai ekonomikas attīstībai; uzsver, ka jāstiprina Eiropas Savienības attiecības ar Ziemeļāfrikas valstīm; pauž nožēlu par to, ka 25 gadus pēc tā dēvētā Barselonas procesa uzsākšanas vēl nav pabeigta kopīgas labklājības, stabilitātes un brīvības telpas izveide ar Vidusjūras reģiona dienvidu kaimiņvalstīm; pilnībā atbalsta Berlīnes procesu un atzinīgi vērtē visas ANO iniciatīvas, kuru mērķis ir rast visaptverošu politisku risinājumu krīzei Libijā;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

26. uzsver, ka ES ir jāpievērš lielāka uzmanība Sīrijā nerimstošajam konfliktam un jāstrādā pie tā, lai sauktu pie atbildības Sīrijas režīma locekļus un sabiedrotos, jo īpaši no Krievijas un Irānas, kuri ir atbildīgi par daudziem kopš 2011. gada pastrādātiem kara noziegumiem;

27. uzskata, ka ES arī turpmāk būtu aktīvi jāiesaistās Tuvo Austrumu miera procesā un nolīguma noslēgšanā, tostarp attiecībā uz nolīgumu par galīgo statusu starp pusēm, jo īpaši ņemot vērā nepieciešamību saglabāt apstākļus, lai nodrošinātu mierīgu divu valstu risinājumu, pamatojoties uz 1967. gada robežām, ar Jeruzalemi kā abu valstu galvaspilsētu, ar drošu Izraēlas valsti un neatkarīgu, demokrātisku, blakusesošu un dzīvotspējīgu Palestīnas valsti, kuras dzīvo blakus mierā un drošībā, pamatojoties uz pašnoteikšanās tiesībām un pilnībā ievērojot starptautiskās tiesības;

28. norāda uz *Abraham Accords*, kas normalizēja diplomātiskās attiecības starp Izraēlu un Apvienotajiem Arābu Emirātiem un Bahreinu; šajā saistībā uzteic Amerikas Savienoto Valstu lomu *Abraham Accords* veicināšanā; norāda, ka tādām arābu valstīm kā Ēģipte vai Jordānija, kas gadiem ilgi uzturējušas diplomātiskās attiecības ar Izraēlu, ir bijusi nozīmīga loma dialoga veicināšanā par Tuvo Austrumu miera procesu, tostarp par drošību un stabilitāti; uzsver, cik svarīgi ir turpināt ieguldījumus jēgpilnās sarunās starp Izraēlu un Palestīnu; atzinīgi vērtē to, ka viena no *Abraham Accords* jomām bija aneksijas plānu apturēšana Rietumkrastā, un aicina visas puses to ievērot;

29. atzinīgi vērtē neseno palestīniešu politisko spēku vienošanos par to, ka likumdošanas un prezidenta vēlēšanas notiks nākamo sešu mēnešu laikā, un uzsver, ka demokrātiskas vēlēšanas joprojām ir Eiropas Savienības galvenā prioritāte; uzsver, ka jāatbalsta miera process Tuvajos Austrumos un ciešā sadarbībā ar starptautisko līdzekļu devēju kopienu jānodrošina atbilstīgi finanšu līdzekļi ANO Palīdzības un darba aģentūras Palestīnas bēgļiem Tuvajos Austrumos (UNRWA) darbam;

30. atzinīgi vērtē ES apņemšanos saglabāt kopējo visaptverošu rīcības plānu (JCPOA) un nodrošināt, ka visas puses to pilnībā īsteno; uzsver, ka šis daudzpusējais nolīgums ir būtisks Eiropas diplomātijas sasniegums un ka tas joprojām ir globālas ieroču neizplatīšanas struktūras galvenais pīlārs, kas ir reģiona miera, drošības un stabilitātes stūrakmens, un ka ES interesēs ir nodrošināt tā pilnīgu saglabāšanu un īstenošanu; aicina ASV atturēties no vienpusējas rīcības, tādējādi veicinot mieru un drošību reģionā un pasaulē, kā arī noteikumos balstītu globālo kārtību; mudina PV/AP izmantot visus pieejamos politiskos un diplomātiskos līdzekļus, lai aizsargātu JCPOA; aicina PV/AP, ņemot vērā pašreizējās sāncensības Persijas līča reģionā, pastiprināt politisko dialogu ar reģiona valstīm, lai saskaņā ar Ārlietu padomes 2020. gada 10. janvāra secinājumiem veicinātu deeskalāciju un iekļaujošu reģionālās drošības struktūru; šajā saistībā aicina AP/PV apsvērt iespēju iecelt īpašu pārstāvi Persijas līča reģionā, lai atvieglotu šā uzdevuma izpildi;

31. aicina Franciju, Vāciju un Apvienoto Karalisti kā Kopīgā visaptverošā rīcības plāna parakstītājas, ES un tās dalībvalstis stiprināt vienotību, atturēšanos un izturētspēju pret trešo valstu sekundārajām sankcijām un īstenot pasākumus, lai aizsargātu ES likumīgās intereses, tostarp pilnībā operacionalizējot tirdzniecības apmaiņu atbalsta instrumentu (INSTEX); noraida vienpusējo, ekstraterritoriālo sankciju atjaunošanu, ko ASV veic pēc tās izstāšanās no Kopīgā visaptverošā rīcības plāna, jo tās apdraud ES likumīgās ekonomiskās un ārpolitikas intereses, īpaši kavējot humanitāro tirdzniecību ar Irānu Covid-19 laikā; aicina ASV bez nosacījumiem atjaunot dalību JCPOA un uzskata, ka vienlaikus būtu jāmudina Irāna atgriezties pie pilnīgas saistību izpildes saskaņā ar šo plānu; šajā sakarībā nosoda Irānas lēmumu sākt urāna bagātināšanu līdz 20 % līmenim, kas ir tiešs un smags kodolvienošānos nosacījumu pārkāpums;

32. pieņem zināšanai ANO ievērojamu starptautisku un reģionālu ekspertu grupa darba grupas ziņojumu par Jemenu, kurā konstatēts, ka Jemenas valdība, hūsīti, Dienvidu pārejas padome un koalīcijas locekļi, kurus vada Saūda Arābija un Apvienotie Arābu Emirāti, ir veikuši smagus starptautisko cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumus, kas kvalificējami kā kara noziegumi, piemēram, neselektīvi uzbrukumi civiliedzīvotājiem un civilajām struktūrām; aicina ES un tās dalībvalstis nodrošināt, ka nav nesodāmības par vissmagākajiem noziegumiem, cita starpā atbalstot situācijas Jemenā nodošanu Starptautiskajai Krimināltiesībai; aicina ES un tās dalībvalstis ieviest mērķtiecīgas sankcijas pret Saūda Arābijas un Apvienoto Arābu Emirātu amatpersonām, kas ir bijušas iesaistītas iespējamos kara noziegumos; vēlreiz atkārtoti aicinājumu dalībvalstīm pārtraukt ieroču tirdzniecību Saūda Arābijai un AAE, kas tikai ļauj tām piedalīties konflikta turpināšanā un Jemenas iedzīvotāju ciešanu paildzināšanā;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

33. uzskata, ka ES ir steidzami jānosaka labāka ģeopolitiskā un vispārējā stratēģija īstermiņa, vidēja termiņa un ilgtermiņa attiecībām ar Turciju, jo īpaši ņemot vērā pastāvīgo demokrātisko atpalicību un Turcijas ārpolitikas arvien pieaugošo pašāvērošību, kas veicina saspīlējuma eskalāciju un destabilizējošo ietekmi, apdraudot reģiona mieru un stabilitāti Vidusjūras austrumu daļā, Tuvajos Austrumos un Dienvidkaukāzā, kā arī tās lomu konfliktos Sirijā, Irākā, Lībijā un Kalnu Karabahā;

34. aicina ES uzņemties nozīmīgu lomu Vidusjūrā, kas ir kļuvusi par dalībnieku, kurš spēj nodrošināt reģiona stabilitāti, tostarp organizētās noziedzības, terorisma un neatbilstīgās migrācijas apkarošanā; uzsver, ka pašreizējais likumdošanas darbs saistībā ar jauno paktu par migrāciju un patvērumu ir būtiska iespēja ES likumdevējiem uzlabot ES patvēruma un migrācijas politiku, lai tā kļūtu mazāk atkarīga no Turcijas;

35. atkārtoti uzsver, ka pievienošanās sarunas ar Turciju ir oficiāli iesaldētas, ņemot vērā cilvēktiesību situāciju, demokrātisko atpalicību un tiesiskas valsts problēmas Turcijā; uzskata, ka attiecības ar Turciju nevar balstīt uz pievienošanās procesu, kas ir iluzors un novecojis; uzsver, ka Eiropas Savienībai, tās dalībvalstīm un Turcijai ir kopīgas stratēģiskas intereses izveidot stabilu un drošu vidi Vidusjūras austrumu daļā; tomēr atgādina, ka galvenais dialogs, kam jābūt noteicošajam, veidojot šo stabilo un drošo vidi, var risināties tikai tad, ja tiek novērsta jebkāda vienpusēja provokācija — vēl jo vairāk, ar militārām, jūras vai gaisa darbībām; šajā saistībā atgādina par pilnīgu solidaritāti starp ES un tās dalībvalstīm Grieķiju un Kipru;

36. atkārtoti uzsver — lai aizstāvētu savas un dalībvalstu intereses, Savienība ir gatava izmantot visus tās rīcībā esošos instrumentus un iespējas, tostarp tos, kas paredzēti LES 29. pantā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 215. pantā; atgādina Padomes 2019. gada 14. oktobra secinājumus, kuros dalībvalstis tiek aicinātas ieņemt stingru nostāju attiecībā uz savu ieroču eksporta uz Turciju politiku, pamatojoties uz kopējās nostājas 2008/944/KĀDP noteikumiem, tostarp stingru 4. kritērija piemērošanu attiecībā uz reģiona stabilitāti, un aicina PV/AP un Padomi apsvērt iespēju ieviest iniciatīvu, kas liktu visām dalībvalstīm saskaņā ar šo kopējo nostāju pārtraukt ieroču eksporta licencēšanu uz Turciju; atgādina Padomes 2020. gada 1. oktobra secinājumus, kuros uzsvērts, ka ES izmantos visus tās rīcībā esošos instrumentus un iespējas, tostarp piemērot sankciju režīmu Turcijai, lai aizstāvētu savas un savu dalībvalstu intereses; atkārtoti atgādina savu aicinājumu PV/AP tik ilgi, kamēr Turcija turpinās pašreizējās nelikumīgās un vienpusējās darbības Vidusjūras austrumu daļā, kas ir pretrunā jebkuras ES dalībvalsts suverenitātei un starptautiskajām tiesībām, un neiesaistās dialogā, pamatojoties uz starptautiskajām tiesībām; aicina NATO vadību visstingrākajā veidā paziņot Turcijai, ka tā nepieļaus šīs valsts agresīvo rīcību pret citām NATO dalībvalstīm;

37. stingri nosoda to, ka ir parakstīti divi saprašanās memorandi starp Turciju un Lībiju par jūras zonu norobežošanu un par visaptverošu drošības un militāro sadarbību, kas ir savstarpēji saistīti un nepārprotami pārkāpj gan starptautiskās tiesības, gan ANO Drošības padomes rezolūciju, ar ko Lībijai nosaka ieroču embargo;

38. stingri nosoda Turcijas destabilizējošo lomu, kas vēl vairāk apdraud trauslo stabilitāti visā Dienvidkaukāza reģionā; aicina Turciju atturēties no jebkādas iejaukšanās Kalnu Karabahas konfliktā, tostarp militāra atbalsta sniegšanas Azerbaidžānai, kā arī atturēties no destabilizējošām darbībām un aktīvi veicināt mieru; turklāt asi nosoda Turcijas veikto ārvalstu teroristu kaujinieku pārcelšanu no Sirijas un citviet uz Kalnu Karabahu, kā apstiprinājuši starptautiskie dalībnieki, tostarp EDSO Minskas grupas līdzpriekšsēdētāju valstis; pauž nožēlu par tās gatavību destabilizēt EDSO Minskas grupu, jo tā ir apņēmusies uzņemties izšķirošāku lomu konfliktā;

39. uzsver, ka ir būtiski un ES un Apvienotās Karalistes abpusējās interesēs, ko pastiprina to kopīgie principi un kopīgās vērtības, kā arī to ģeogrāfiskais tuvums un ilgstoša kopīga stratēģiskā sadarbība, vienoties par kopīgiem risinājumiem ārpolitikas, drošības un aizsardzības politikas problēmām, kuru pamatā ir daudzpusības principi, konfliktu risināšana dialoga un diplomātijas ceļā un starptautiskās tiesības, ņemot vērā to, ka vairums starptautisko draudu abas puses skar vienādi intensīvi; atzīnīgi vērtē to, ka ir noslēgts ES un Apvienotās Karalistes Tirdzniecības un sadarbības nolīgums, kas sniedz skaidrību un noteiktību abu pušu iedzīvotājiem un uzņēmumiem; uzsver, ka tas pašlaik rūpīgi pārbauda nolīgumu un plāno cieši uzraudzīt ES un Apvienotās Karalistes nolīguma īstenošanu visos tā aspektos;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

40. uzsver, ka transatlantiskā sadarbība joprojām ir izšķirīga un ļoti svarīga ES kopējā ārpolitikā un drošības politikā; prasa pielikt lielākas pūles, lai panāktu stabilu un atjaunotu transatlantisko partnerību un pastāvīgu dialogu, balstoties uz savstarpēju cieņu un konkrētām darbībām, lai veicinātu daudzpusību, tiesiskumu, cilvēktiesības, transatlantisko drošību un ekonomisko sadarbību un cīņu pret klimata pārmaiņām, kā arī lai saglabātu noteikumus balstītu starptautisku sistēmu pašreizējo un turpmāko ārpolitikas, drošības un tirdzniecības problēmu un krīžu risināšanā, īpašu uzmanību pievēršot pašreizējai ārkārtas situācijai veselības aprūpes jomā un tās radītajām ekonomiskajām, sociālajām, drošības un politiskajām problēmām;

41. uzstāj, ka būtu jāatjaunina transatlantiskā partnerība, lai efektīvāk risinātu pandēmiju un citas svarīgas starptautiskās problēmas, piemēram, klimata pārmaiņas; atzīst, ka ir jārod jauns pamats ES un ASV sadarbībai pret nacionālistiskām, autoritārām un hegemoniskām ambīcijām, ekspansionistu radīto saspīlējumu Tuvajos Austrumos un Persijas līcī, to ekonomikas dalībnieku daudzpolaritāti, kuru dominānce pieaug, un pašreizējo ekonomikas krīzi abās Atlantijas okeāna pusēs; atzinīgi vērtē ES iniciatīvu izveidot transatlantisko dialogu par Ķīnu;

42. uzskata, ka šī partnerība var uzplaukt tikai tad, ja tā balstās uz kopīgām vērtībām un interesēm un starptautisko tiesību ievērošanu un daudzpusējām iestādēm, bet arī uz uzticēšanos, ko diemžēl pēdējos gados ir negatīvi ietekmējusi pārmērīga vienpusēja rīcība, kas ir vājinājusi arī daudzpusējās sistēmas, kurās ietilpst ES un tās dalībvalstis; šajā saistībā pauž nožēlu par ASV prezidenta *Donald Trump* administrācijas vienpusējām tendencēm; uzsver, ka vājākas rietumu saites ļauj neliberālām valstīm ieņemt vadošo lomu starptautiskajā arēnā; pauž cerību, ka ASV pēdējos gados mainīs savu darbības virzienu ar atkāpšanos no daudzpusējās noteikumos balstītās starptautiskās kārtības, ļaujot atjaunot ciešu transatlantiskās darbības vienotību, kas ir pilnībā saskaņota ar ES un ASV kopīgajām vērtībām un principiem; atkārtoti uzsver, ka Eiropas NATO dalībvalstīm jāuzņemas lielāka pienākumu sadale attiecībā uz transatlantiskās telpas aizsardzību un jāreaģē uz jauniem hibrīddraudiem; uzsver, ka spēku apvienošana ar ASV miera veidošanas centienos nākotnē radītu lielāku sinerģiju un ļautu piemērotāk reaģēt uz globālām problēmām;

43. visstingrākajā veidā nosoda prezidenta Donalda Trampa savvērestības teoriju iedvesmoto puļa uzbrukumu ASV Kongresam, un nepamatotos apgalvojumus, ka prezidenta vēlēšanas 2020. gada 3. novembrī notikušas negodīgi; cer, ka ASV nodrošinās mierīgu varas nodošanu ievēlētajam prezidentam Džozefam Bidenam un viceprezidentei Kamalai Harisai; pauž satraukumu par populisma un ekstrēmisma pieaugumu abās Atlantijas okeāna pusēs un uzsver steidzamo nepieciešamību visā pasaulē aizstāvēt demokrātiju, cilvēktiesības un tiesiskumu;

44. prasa saglabāt stingru un vienotu nostāju pret Krievijas Federāciju, tostarp pārskatot ES piecus politikas pamatprincipus; aicina izstrādāt jaunu ES un Krievijas stratēģiju, kas sniegtu skaidru signālu demokrātijas aizstāvju frakcijai Krievijas sabiedrībā par to, ka ES joprojām ir gatava iesaistīties un sadarboties; aicina pastiprināt sankciju režīmu, jo īpaši ņemot vērā notikumus saistībā ar *Alexei Navalny* slepkavības mēģinājumu Krievijas teritorijā, izmantojot militāru neiroparalītisku vielu, kas pieder Krievijā izveidotajai saimei "Novichok"; atzinīgi vērtē to, ka Ārlietu padome ir pieņēmusi ierobežotus pasākumus saistībā ar ķīmisko ieroču izmantošanu *Alexei Navalny* slepkavības mēģinājumā; atkārtoti aicina veikt neatkarīgu starptautisku izmeklēšanu par viņa saindēšanu;

45. atkārtoti uzsver, ka Minskas nolīgumu ievērošana ir galvenais nosacījums jebkādam būtiskām izmaiņām ES un Krievijas attiecībās; pauž nožēlu par Krievijas negatīvo lomu dezinformācijas kampaņās un citos hibrīdkara veidos pret ES un Rietumiem, tiecoties vājināt mūsu iekšējo kohēziju un tādējādi mūsu spēju efektīvi darboties pasaules mērogā; turklāt pauž nožēlu par mērķtiecīgām slepkavībām ES teritorijā un ķīmisko ieroču izmantošanu, kā arī par sarežģīto iekšējo situāciju cilvēktiesību un pamatbrīvību jomā; uzsver, ka ir jāizdara spiediens uz Krievijas Federāciju, lai tā ievērotu starptautiskās tiesības un līgumus; pauž bažas par to, ka Krievija ir atkārtoti pārkāpusi ieroču kontroles nolīgumus un standartus, kā dēļ ir patvaļīgi izbeidzis darboties Līgums par vidējas tuvas darbības kodolieročiem (INF), kā arī par tās veiktajiem ķīmisko ieroču konvencijas pārkāpumiem, izmantojot militāras pakāpes neiroparalītiskas vielas gan iekšzemē, gan ES teritorijā;

46. uzsver, ka Āfrika ir svarīgs stratēģisks partneris daudzpusējā sistēmā; atzinīgi vērtē pašreizējos centienus pārveidot un būtiski uzlabot ES un Āfrikas stratēģiju, izmantojot modeli, kas nav balstīts uz līdzekļu devēju un saņēmēju attiecībām, bet gan uz kopīgu un saskaņotu sadarbību līdzvērtīgās partnerattiecībās un abpusēji izdevīgu attiecību izveidi ar skaidru izpratni par attiecīgajām un savstarpējām interesēm un pienākumiem, lai attīstītu godīgu, uz iedzīvotājiem orientētu un ilgtspējīgu partnerību, tostarp attiecībā uz cilvēktiesībām, drošību un sadarbību cīņā pret terorismu; šajā saistībā uzsver, ka īpaša uzmanība jāpievērš situācijai Sāhelas reģionā, ņemot vērā pieaugošo nestabilitāti un šajā reģionā notiekošā būtisko tiešo un netiešo ietekmi uz Savienību; uzstāj uz Eiropas redzējumu par solidaritāti, ņemot vērā situācijas attīstību Lībijā, bet arī par cilvēktiesībām atbalsta politikā ekonomisko partnerattiecību nolīgumu izstrādei un konsolidēšanai; prasa īstenot

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

kopēju ES pieeju un centienus, kas stiprinātu ES savienotību ar Āfriku un saistību pret Āfriku apzināšanos; atgādina, ka Eiropas klātbūtne un uzticama apņemšanās ir būtiski svarīga humanitāro un sociālekonomisko problēmu mazināšanā;

47. norāda uz Eiropas spēju veidošanas un apmācības misiju nozīmi miera, drošības un stabilitātes veicināšanā Āfrikā; atkārtoti uzsver, cik svarīgas ir ES stabilizācijas misijas un operācijas Āfrikā, jo īpaši Subsahāras un Sāhelas reģionos, un aicina EĀDD un Padomi nodrošināt, ka tiek pastiprinātas KDAP misiju pilnvaras un līdzekļi Āfrikā, nodrošinot tām līdzekļus, lai tās varētu turpināt efektīvi darboties, reaģējot uz smagajām problēmām, ar kurām tās saskaras; uzsver ES vadošo lomu konfliktu diplomātiskā un miermīlīgā atrisināšanā, tostarp mediācijas iniciatīvās un atbrūņošanās, demobilizācijas un reintegrācijas programmās;

48. uzskata, ka ciešākas attiecības ar Latīņameriku un Karību jūras reģionu (LAC) ir ES ģeopolitiskās stratēģijas pasaulē galvenais elements; uzsver, ka Savienībai ir jāstiprina saites, kas vieno ES ar LAC valstīm, kuras kopā pārstāv trešo daļu ANO dalībvalstu, pamatojoties uz kopējām vērtībām un principiem, jo īpaši aizstāvot daudzpusējos noteikumus balstītu kārtību, veicinot zaļo programmu un apkarojot nabadzību un nevienlīdzību; mudina Savienību saglabāt savu kā Latīņamerikas valstu vēlamākā partnera stāvokli, ņemot vērā iespēju, ka citi ģeopolitiskie dalībnieki aizņems aizvien lielāku vietu reģionā;

49. šajā saistībā aicina uz mērķtiecīgu un daudzpusīgu sadarbību ar reģionu, atbalstot to ar kopīgu ES vēstījumu, kas veicina stratēģijas, kuras palīdz kopīgi risināt kopīgas problēmas, piemēram, veicināt mieru, drošību un labklājību, vienlaikus nodrošinot vienotu nostāju, ņemot vērā klimata pārmaiņu radītos draudus; uzsver, cik būtiska ir Latīņamerika Eiropas Savienībai, un aicina šo reģionu arī turpmāk uzskatīt par īpašu ģeostratēģisko interešu punktu KĀDP, piedaloties demokrātijas un cilvēktiesību veicināšanā šajā reģionā un sadarbojoties tā ekonomiskās attīstības jomā; uzsver, ka tiesiskuma un stabila politiskā un tiesiskā regulējuma ievērošana, tostarp cīņa pret korupciju un nesodāmību, kā arī virzība uz demokrātiju un cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošana un veicināšana, ir pamats ciešākai integrācijai un sadarbībai ar LAC valstīm; uzsver, cik svarīgi ir turpināt un pabeigt pārskatīt globālos nolīgumus ar Čīli un Meksiku, kā arī ES un Mercosur asociācijas nolīgumu, un uzsver, ka tie ir galvenie ES sabiedrotie un partneri; pauž nopietnas bažas par to, ka netiek ievērota demokrātija un tiesiskums, kā arī par uzbrukumiem demokrātiski ievēlētiem opozīcijas līderiem, žurnālistiem, studentiem un cilvēktiesību aizstāvjiem, jo īpaši tiem, kas strādā ar vides jautājumiem, un viņu juristiem;

50. atgādina par pilnīgu atbalstu miera procesam Kolumbijā un tā īstenošanu, kas ir svarīgs solis gan Kolumbijas iedzīvotāju nākotnei, gan šīs valsts reģiona stabilizācijai; prasa saglabāt stingru kopēju nostāju pret Venecuēlas režīmu un pret prezidenta *Nicolás Maduro* režīma veiktajiem cilvēktiesību pārkāpumiem, arī attiecībā uz sankciju režīmu, jo īpaši ņemot vērā nesenos notikumus, un sūdzībām, ko nesēn iesniegušas dažādas struktūras, tostarp Apvienoto Nāciju Organizācija;

51. uzsver, cik svarīgi ES ir īstenot vienotu, reālu, iedarbīgu, stingru un pārliecinošu stratēģiju, kas apvieno visas dalībvalstis un veido attiecības ar Ķīnas Tautas Republiku (ĶTR) visas ES interesēs, kuras ietvaros tai būtu aktīvi un uzstājīgi jācenšas panākt līdzsvarotākus un savstarpīgākas ekonomiskās attiecības, pamatojoties uz Eiropas vērtībām un interesēm, ļoti stingri un īpaši pievēršot uzmanību cilvēktiesību un reliģijas vai ticības brīvības ievērošanai; uzsver, cik svarīgi ir panākt kopīgu pieeju ar ASV un citiem līdzīgi domājošajiem partneriem attiecībā uz Ķīnu;

52. aicina ES politiku attiecībā uz Ķīnu balstīt uz šādiem principiem: sadarboties, kad iespējams; konkurēt, kad vajadzīgs; konfrontēties, kad nepieciešams; atgādina, ka Ķīnas uzstājīgā publiskā diplomātija ir padarījusi vairākas valstis līdzatkarīgas no tās ieguldījumiem un aizdevumiem; uzsver, ka ES aktīvi jāpalielina sava klātbūtne un redzamība partnervalstīs visā pasaulē, jo tā ir galvenā ieguldītāja un attīstības palīdzības sniedzēja;

53. mudina ĶTR uzņemties lielāku atbildību globālo problēmu risināšanā, saglabājot sadarbību daudzpusējās sistēmās, kad vien tas ir iespējams, tostarp jo īpaši īstenojot vērienīgākus pasākumus un saistošas saistības klimata jomā saskaņā ar Parīzes nolīguma mērķiem, kā arī attiecībā uz bioloģisko daudzveidību un atbalstot daudzpusēju reakciju uz Covid-19 pandēmiju — arī ļaujot starptautiski izmeklēt slimības izcelsmi; nosoda Ķīnas dezinformāciju par Covid-19 pandēmijas izcelsmi, tās manipulācijas ar daudzpusējo sistēmu, Ķīnas apmelošanas ietekmes izplatīšanos, kibernetiskus uzbrukumus un korumpētos ieguldījumu projektus; atzinīgi vērtē Taivānas efektīvos centienus ierobežot koronavīrusa izplatību un solidaritāti ar ES, par ko liecina vairāk nekā septiņu miljonu ķirurģisko masku ziedošana daudzām dalībvalstīm pandēmijas laikā;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

54. aicina Komisiju, Padomi un PV/AP arī turpmāk darīt zināmu ĶTR, ka ES necietīs tās pastāvīgi īstenotos cilvēktiesību pārkāpumus Honkongā, Tibetā un Siņdzjanā, kā arī tās attieksmi pret minoritātēm piederošiem cilvēkiem un ka ES būs izšķiroša loma starptautiskajā arēnā, lai nodrošinātu Honkongas autonomiju; nosoda “vienas valsts, divu sistēmu” modeļa pārkāpšanu, Ķīnā pieņemot Nacionālās drošības likumu, kas nopietni apdraud Honkongas augsto autonomijas pakāpi un negatīvi ietekmē tiesu iestāžu neatkarību un vārda brīvību Honkongā; pauž bažas par nacionālās drošības likuma Honkongā piemērošanas ietekmi uz attiecībām starp Ķīnu un Taivānu; uzsver, ka nepārtrauktā Honkongas autonomijas apdraudēšana, ko veic Pekina, ne tikai ir pretrunā Ķīnas saistībām saskaņā ar divpusējiem nolīgumiem un starptautiskajiem tiesību aktiem, bet arī liek apšaubīt Pekinas kā uzticama partnera lomu; norāda, ka Parlaments ņems vērā cilvēktiesību pārkāpumus kontinentālajā Ķīnā un Honkongā, kad tam prasīs apstiprināt visaptverošu vienošanos par ieguldījumiem un par visiem turpmākajiem tirdzniecības darījumiem ar Ķīnu; mudina dalībvalstis īstenot pasākumu kopumu, par ko Ārlietu padome vienojās 2020. gada 28. jūlijā, kā arī Parlamenta 2020. gada 19. jūnija kopīgo rezolūciju⁽⁶⁾; prasa Komisijai un dalībvalstīm aktīvi vērsties pret Siņdzjanas uiguru, kā arī citu etnisko un reliģisko minoritāšu grupu, jo īpaši kristiešu un tibetiešu, nežēlīgo vajāšanu; aicina dalībvalstis un PV/AP ES globālo cilvēktiesību sankciju režīma satvarā pieņemt sankcijas pret Ķīnas amatpersonām un valsts vadītām struktūrām, kas ir atbildīgas par uiguru masveida aizturēšanas un piespiedu darba politikas organizēšanu Ķīnā;

55. atkārtoti apstiprina, ka Savienība saglabās modrību attiecībā uz situāciju Taivānā un politisko un tirdzniecības attiecību uzlabošanu starp ES un Ķīnas Republiku (Taivānu); aicina ĶTR panākt miermīlīgu risinājumu visiem sauszemes un jūras robežu strīdiem saskaņā ar starptautiskajiem tiesību aktiem un novērst provokatīvus militārus pasākumus, kuru mērķis ir destabilizēt Dienvidķīnas jūras reģionu; uzsver, ka miera, stabilitātes un kuģošanas brīvības saglabāšana Indijas un Klusā okeāna reģionā joprojām ir ārkārtīgi svarīga ES un tās dalībvalstu interesēm; ar dziļām bažām norāda uz neseno saspīlējuma eskalāciju uz Indijas un Ķīnas robežas, kā arī Dienvidķīnas jūrā un Taivānas jūras šaurumā, tostarp aizvien provokatīvākos Ķīnas militāros manevrus, kas vērsti pret Taivānu; aicina visas iesaistītās puses atrisināt savas domstarpības mierīgā ceļā, īstenojot konstruktīvu dialogu, un atturēties no viļņojošas rīcības, lai mainītu *status quo*; uzskata, ka savstarpējās attiecības būtu jāveido konstruktīvi — bez iniciatīvu destabilizācijas vai vienas puses izdarīta spiediena un ka jebkādas savstarpējās attiecības nedrīkst veidot pret Taivānas iedzīvotāju gribu; aicina ES un tās dalībvalstis pārskatīt sadarbības politiku ar Taivānu un sadarboties ar starptautiskajiem partneriem, lai palīdzētu saglabāt Taivānas demokrātiju brīvu no ārvalstu draudiem; aicina ES un tās dalībvalstis aizstāvēt Taivānas kā Pasaules Veselības organizācijas un Pasaules Veselības asamblejas novērotājas, kā arī citu starptautisko organizāciju, mehānismu un darbību un arī globālā slimību profilakses tīkla dalībnieces dalību;

56. uzsver, ka ES lielāka uzmanība ir jāpievērš stratēģiskiem reģioniem, kuriem arvien vairāk tiek pievērsta starptautiskā uzmanība, piemēram, cita starpā Āfrikas un Arktikas reģionam, kā arī Indijas un Klusā okeāna reģionam, kur Ķīna īsteno ekspansīvu politiku, attiecībā uz ko ES ir jāizstrādā saskaņota reakcija; norāda, ka arī turpmāk jāpaplašina sadarbība ar svarīgiem līdzīgi domājošiem partneriem Indijas un Klusā okeāna reģionā, piemēram, Japānu, Indiju, Dienvidkoreju, Austrāliju un Jaunzēlandi; šajā saistībā atzinīgi vērtē centienus izstrādāt Eiropas Indijas un Klusā okeāna reģiona valstu stratēģiju, kuras pamatā ir ES principi un vērtības, kas var ietvert kopīgas militārās mācības starp Austrāliju un NATO Klusā okeāna reģionā; uzskata — kā daļu no saskaņotas Ķīnas stratēģijas, kurā ES un dalībvalstis vajadzības gadījumā kopīgi izdara spiedienu, ES jācenšas pastiprināt sadarbību ar reģiona valstīm un citām demokrātijām, attiecībā uz kurām pilnībā jāizmanto ES stratēģija par Eiropas un Āzijas savienojamību; brīdina, ka Ķīnas centieni panākt spēcīgāku varas attīstību reģionā — jo īpaši Taivānā, — ir izraisījuši robežstrīdus ar daudzām kaimiņvalstīm;

57. uzsver, ka jāizmanto ES un Indijas turpmāko attiecību uzlabošanas potenciāls, ņemot vērā reģiona attīstību un Indijas svarīgo lomu gan reģionā, gan pasaulē;

58. atzinīgi vērtē to, ka Komisijas 2021. gada darba programmā ir iekļauts kopīgs paziņojums par Arktiku; uzskata, ka ES ir vajadzīga Arktikas stratēģija;

ES spēju stiprināšana un līdzekļu palielināšana KĀDP jomā

59. uzsver savu atbalstu pakāpeniskai kopējās aizsardzības politikas izstrādei un attīstībai, kuras mērķis ir stiprināt KDAP un tās mērķus un uzdevumus, kā noteikts Līgumos, lai virzītos uz pilntiesīgu aizsardzības savienību, kas atzīst neitrālu valstu īpašo konstitucionālo situāciju, pamatojoties uz skaidriem stratēģiskiem mērķiem un virzībā uz cilvēka drošību un ilgtspējīgu mieru; šajā saistībā atzinīgi vērtē iniciatīvu 2022. gadā pieņemt Stratēģisko kompasu; uzsver, ka jāturpina stiprināt ES un NATO attiecības, norādot uz to savstarpējo atbilstību un stratēģisko nozīmi; aicina Eiropas valstis

⁽⁶⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0174.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

vairāk ieguldīt aizsardzības spējās, līdzsvarot pienākumus NATO un kļūt par līdzvērtīgākām partnerēm Amerikas Savienotajām Valstīm; atzīst KDAP misiju un operāciju devumu miera, drošības un stabilitātes nodrošināšanā starptautiskā līmenī; atzinīgi vērtē virzību uz Eiropas Miera mehānisma izveidi; uzstāj, ka jāiet tālāk par deklarācijām un jārikojas, jo īpaši nodrošinot ES ar patiesu Eiropas aizsardzības rūpniecības bāzi, izmantojot Eiropas aizsardzības fondu ar nepieciešamo budžetu, un jānodrošina ātrāka un saskaņotāka pastāvīgas strukturētas sadarbības īstenošana, strādājot tā, lai panāktu ES stratēģisko autonomiju, kas ļauj ES veicināt integrētāku aizsardzības aprīkojuma iekšējo tirgu; uzsver, cik svarīgi ir veikt iekļaujošas konsultācijas ar dažādām ieinteresētajām personām, lai veicinātu kopēju stratēģisko kultūru drošības un aizsardzības jomā;

60. atgādina, ka sieviešu līdzdalībai miera un drošības procesos var būt nozīmīga loma, nosakot miera nolīgumu panākumus un ilgtspēju, kā arī miera noturību un kvalitāti; uzsver, ka apņemšanās un paziņojumi par sieviešu, miera un drošības (WPS) programmas veicināšanu un sieviešu vienlīdzīgu pārstāvību ārpolitikā un drošības politikā bieži vien ir retoriski, nevis mērķtiecīgi un faktiski īstenoti, tādējādi izraisot ierobežotu progresu attiecībā uz programmas mērķiem visā pasaulē; atgādina, ka konfliktu risināšana ir sekmīgāka, ja tiek ievērota dzimumu paritāte un līdztiesība visā procesā, un aicina palielināt līdzdalību, jo īpaši lēmumu pieņemšanas procesos, un sievietēm ieņemt vadošus amatus KDAP misijās; turklāt aicina nodrošināt sistemātiskāku dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu šādās misijās, garantēt apmācību par dzimumu līdztiesību un WPS visiem ES izvietotajiem militārajiem un civilajiem darbiniekiem, tostarp EĀDD vidējo un augstāko vadību un KDAP misiju un operāciju vadītājiem un komandieriem, kā arī aktīvi veicināt ANO Drošības padomes Rezolūcijas Nr. 1325 par sievietēm, mieru un drošību īstenošanu; aicina noteikt konkrētus un izmērāmus mērķus attiecībā uz daudzveidību un sieviešu klātbūtni EĀDD vadošajos amatos, tostarp mērķi sasniegt 50 % sieviešu īpatsvaru vadošos amatos — arī kā delegāciju vadītājas, ES īpašās pārstāves un KDAP misiju un operāciju vadītājas; aicina topošo III līmeņa rīcības plānu dzimumu līdztiesības jomā (GAP III) un WPS rīcības plānu iekļaut valstu rīcības plānos, tostarp starpposma novērtējumā, kā arī pievienot WPS rīcības plānu GAP III;

61. uzsver, ka ES jāuzņemas vadošā loma pasaules mērogā pandēmijas seku novēršanā, kam nepieciešami pietiekami finanšu resursi; uzsver nepieciešamību pēc vērienīgākas daudzgadu finanšu shēmas (DFS) ārējās darbības un aizsardzības jomā, tostarp palielinot piešķirumus Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentam (NDICI), Pirmspievienošanās palīdzības instrumentam (IPA III), Eiropas Aizsardzības fondam (EAF), militārajai mobilitātei un prasa Padomei nodrošināt Eiropas Miera mehānisma agrīnu apstiprināšanu; pauž nožēlu par Padomes ierosinātajiem samazinājumiem ārējiem finanšu instrumentiem jaunajā DFS un finansējuma trūkumu, izmantojot Eiropas Atveseļošanas instrumentu; uzsver, ka šie samazinājumi var kavēt ES lomu pasaules mērogā un dot triecienu tās spējai stabilizēt un pārveidot pievienošanās valstis; uzsver, ka Parlaments ir jēgpilni jāiesaista ārējās finansēšanas instrumentu stratēģiskajā vadībā un kontrolē, kā arī gada un daudzgadu darba programmās; atgādina, ka nākamajā daudzgadu finanšu shēmā ir ievērojami jāpalielina ES budžeta līdzekļi civilo konfliktu novēršanai un jāpalielina finansējums miera veidošanai, dialogam, mediācijai un samierināšanai;

62. aicina stiprināt aizsardzības spējas, vienlaikus piešķirot prioritāti spēju attīstības plānā (CDP) un koordinētajā ikgadējā pārskatā par aizsardzību (CARD) noteiktajām spēju nepilnībām, galvenokārt veicot padziļinātas sadarbības pasākumus, piemēram, apvienojot un daloties, un nodrošinot pietiekamu finansējumu mērķtiecīgiem projektiem un vērienīgākai pastāvīgai strukturētai sadarbībai (PESCO), EAF, militārajai mobilitātei un Eiropas kosmosa programmai; norāda, ka šīm darbībām jābūt izdevīgām arī NATO un transatlantiskajām attiecībām; uzsver, ka ir nepieciešama turpmāka ES instrumentu un mehānismu saskaņotība ES sadarbībā aizsardzības jomā, un šajā saistībā aicina optimizēt resursus, lai novērstu nevajadzīgu izdevumu un instrumentu dublēšanos; prasa palielināt atbalstu un personālu un atbilstīgus un pastāvīgus budžeta resursus EĀDD Stratēģiskās komunikācijas nodaļai ar nosacījumu, ka tiek veikts neatkarīgs un padziļināts tās iepriekšējo un pašreizējo darbību novērtējums; aicina pārskatīt EĀDD Stratēģiskās komunikācijas nodaļas pilnvaras ar mērķi iekļaut jaunu dalībnieku, piemēram, Ķīnas, ārvalstu iejaukšanos;

63. atkārtoti prasa stingrāk atbalstīt ES jūras drošības stratēģiju, jo kuģošanas brīvības saglabāšana rada arvien lielākas problēmas gan pasaulē, gan kaimiņvalstīs; uzsver, ka vienmēr ir jāievēro kuģošanas brīvība; lai panāktu pasaules jūrniecības informācijas efektīvu pārvaldību, jāstiprina un jāatbalsta strukturālā koordinācija starp iestādēm, organizācijām un valsts iestādēm, jo īpaši nodrošinot abu galveno civilo un militāro elementu konverģenci, kas nodrošina pamatu zināšanām par jūras situāciju;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

64. uzsver KDAP misiju un operāciju svarīgo nozīmi; uzsver to, ka ir spēkā pamatnolīgumi ar trešām valstīm par to dalību ES krīzes pārvarēšanas operācijās; norāda, ka šādi nolīgumi uzsver kolektīvo pieeju, kas vada miera un drošības meklējumus;

65. vērš uzmanību uz vidēja termiņa draudiem, kas nākotnē būs jārisina KĀDP, tostarp drošības riskiem, ko rada autoritāri režīmi, nevalstiski dalībnieki, klimata pārmaiņas, kiberraudi, CBRN uzbrukumi, hibrīddraudi, tostarp mākslīgā intelekta plašāka izmantošana, dezinformācijas kampaņas, kosmosa sacensība un tās militarizācija, kā arī jaunas tehnoloģijas, terorisms un nekontrolētas migrācijas plūsmas līdztekus pašreizējām ģeopolitiskajām problēmām; uzsver, ka ES ir jāpanāk progress hibrīddraudu definēšanā un atzīšanā; aicina ES uzlabot informētību par šiem draudiem un veidot kopēju noturīguma spēju; uzsver, ka šādus draudus var novērst tikai ar saskaņotu rīcību un savlaicīgiem un pietiekamiem ieguldījumiem Eiropas pētniecībā un inovācijā; atzinīgi vērtē to, ka Parlaments ir izveidojis Īpašo komiteju attiecībā uz mākslīgo intelektu digitālajā laikmetā, kas darbojas kā forums, lai risinātu ar mākslīgo intelektu saistītus stratēģiskus jautājumus; uzskata, ka ir svarīgi nodrošināt labāku saikni starp ES politikas iekšējiem un ārējiem aspektiem, lai nodrošinātu to, ka ES politika, tostarp ES enerģētikas politika, ir vērsta uz KĀDP mērķu sasniegšanu;

66. uzsver, ka ir jāizstrādā saskaņota ar klimata politiku saistīta KĀDP dimensija, jo klimata pārmaiņas arvien vairāk darbojas kā ekonomikas, sociālo un politisko destabilizētājs un risku vairotājs;

67. atzinīgi vērtē uz izlūkdatiem balstīto draudu analīzi, ko pašreiz veic PV/AP, kā sākumpunktu gaidāmajam Stratēģiskajam kompasam, un aicina Parlamentā rīkot debates par šīs analīzes rezultātiem; atzinīgi vērtē Komisijas jauno pieeju stratēģiskās prognozēšanas integrēšanai ES politikas veidošanā, tostarp ārpolitikas un drošības jautājumos;

o

o o

68. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Eiropadomes priekšsēdētājam, Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētāja vietniekam/Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos un dalībvalstīm.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

P9_TA(2021)0013

2020. gada ziņojums par kopējās drošības un aizsardzības politikas īstenošanu

Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija par 2020. gada ziņojumu par kopējās drošības un aizsardzības politikas īstenošanu (2020/2207(INI))

(2021/C 456/08)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Lisabonas līgumu,
- ņemot vērā Eiropadomes 2013. gada 20. decembra, 2015. gada 26. jūnija, 2016. gada 15. decembra, 2017. gada 22. jūnija, 2018. gada 28. jūnija, 2018. gada 14. decembra, 2019. gada 20. jūnija, 2019. gada 12. decembra un 2020. gada 21. jūlija secinājumus,
- ņemot vērā Padomes 2013. gada 25. novembra, 2014. gada 18. novembra, 2015. gada 18. maija, 2016. gada 27. jūnija, 2016. gada 14. novembra, 2017. gada 18. maija, 2017. gada 17. jūlija, 2018. gada 25. jūnija, 2019. gada 17. jūnija un 2020. gada 17. jūnija secinājumus par kopējo drošības un aizsardzības politiku,
- ņemot vērā Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumus par Civilās KDAP pakta izveidi,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 10. decembra secinājumus par sievietēm, mieru un drošību,
- ņemot vērā Padomes 2017. gada 19. jūnija secinājumus par vienotu ES diplomātisko reakciju uz ļaunprātīgām kiberdarbībām,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 7. jūnija secinājumus par jaunatni, mieru un drošību un 2020. gada 5. jūnija secinājumus par jaunatni ārējā darbībā,
- ņemot vērā Padomes 2019. gada 17. maija Lēmumu (KĀDP) 2019/797 par ierobežojošiem pasākumiem pret kiberuzbrukumiem, kuri apdraud Savienību vai tās dalībvalstis ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Padomes 2019. gada 10. decembra secinājumus par papildu centieniem uzlabot noturību un novērst hibrīddraudus,
- ņemot vērā dokumentu "Kopīgs redzējums, kopīga rīcība — stiprāka Eiropa. Globāla Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģija", ko 2016. gada 28. jūnijā iesniedza Savienības augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos un Komisijas priekšsēdētājas vietnieks (AP/PV),
- ņemot vērā 2018. gada 28. marta kopīgo paziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par Militārās mobilitātes rīcības plānu (JOIN(2018)0005),
- ņemot vērā Eiropadomes un Komisijas priekšsēdētāju un NATO ģenerālsekretāra 2016. gada 8. jūlija un 2018. gada 12. jūlija kopīgos paziņojumus,
- ņemot vērā ANO Statūtus,
- ņemot vērā Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas 1975. gada Helsinku konferences Nobeiguma aktu,
- ņemot vērā kopējo 42 priekšlikumu kopumu, kurus 2016. gada 6. decembrī apstiprināja ES un NATO padomes, un 2017. gada 14. jūnija un 5. decembra progresa ziņojumus par to īstenošanu, un jauno 32 priekšlikumu kopumu, ko abas padomes apstiprināja 2017. gada 5. decembrī,

⁽¹⁾ OV L 129 I, 17.5.2019., 13. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- ņemot vērā 2020. gada 16. jūnija piekto progresu ziņojumu attiecībā uz to, kā tiek īstenots vienotais priekšlikumu kopums, ko 2016. gada 6. decembrī un 2017. gada 5. decembrī apstiprināja ES un NATO padomes,
- ņemot vērā milzīgo ietekmi, ko Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES atstās uz ES aizsardzības spēju potenciālu, jo tā ir viena no efektīvākajām Eiropas militārajām lielvarām,
- ņemot vērā to, ka Krievija iebruka Krimā un to nelikumīgi anektēja,
- ņemot vērā to, ka Krievija pārkāpj dalībvalstu gaisa telpu un jūras robežas,
- ņemot vērā to, ka palielinās Ķīnas ekonomiskā un militārā klātbūtne Vidusjūras reģiona un Āfrikas valstīs,
- ņemot vērā vietēja un ārvalstu terorisma draudus, galvenokārt no tādu grupējumu puses kā *ISIS*,
- ņemot vērā jaunās tehnoloģijas, piemēram, mākslīgo intelektu, kosmosa iespējas un kvantu skaitļošanu, kas cilvēcei rada jaunas iespējas un arī jaunus izaicinājumus aizsardzības un ārpolitikas jomā, kuru dēļ ir vajadzīga skaidra stratēģija un vienprātība sabiedroto starpā,
- ņemot vērā otro progresu ziņojumu par 2019.–2021. gada ES un ANO prioritātēm attiecībā uz miera operācijām un krīžu pārvarēšanu,
- ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas rezolūcijas Nr. 3212 (1974), Nr. 32/15 (1977), Nr. 33/15 (1978), Nr. 34/30 (1979) un Nr. 37/253 (1983),
- ņemot vērā ANO Drošības padomes rezolūcijas Nr. 353 (1974), Nr. 361 (1975), Nr. 367 (1975), Nr. 458 (1979), Nr. 541 (1983), Nr. 550 (1984), Nr. 649 (1990), Nr. 716 (1991), Nr. 750 (1992), Nr. 774 (1992), Nr. 789 (1992), Nr. 889 (1993), Nr. 939 (1994), Nr. 1032 (1995), Nr. 1062 (1996), Nr. 1250 (1999), Nr. 2009 (2011), Nr. 2095 (2013) un Nr. 2174 (2014),
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), īpaši pievēršot uzmanību 16. IAM, kas paredz veicināt miermīlīgu un iekļaujošu sabiedrību ilgtspējīgas attīstības nolūkā,
- ņemot vērā ANO 2018. gada jūnijā publicēto Atbrūņošanās programmu “Mūsu kopīgās nākotnes nodrošināšana”,
- ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas apskatu Nr. 09/2019 par Eiropas aizsardzību,
- ņemot vērā 2016. gada 14. decembra ⁽²⁾ un 2017. gada 13. decembra ⁽³⁾, 2018. gada 12. decembra ⁽⁴⁾ un 2020. gada 15. janvāra ⁽⁵⁾ rezolūcijas par kopējās ārpolitikas un drošības politikas īstenošanu,
- ņemot vērā 2018. gada 13. jūnija rezolūciju par ES un NATO attiecībām ⁽⁶⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta ieteikumu Padomei un Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos un Komisijas priekšsēdētājas vietniekam (AP/PV) attiecībā uz Kodolieroču neizplatīšanas līguma (KNL) 2020. gada pārskatīšanas procesa sagatavošanu, kodolieroču kontroli un kodolatbrūņošanās iespējām,
- ņemot vērā 2020. gada 17. septembra rezolūciju par ieroču eksportu: Kopējās nostājas 2008/944/KĀDP īstenošana ⁽⁷⁾,

⁽²⁾ OV C 224, 27.6.2018., 50. lpp.

⁽³⁾ OV C 369, 11.10.2018., 36. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 388, 13.11.2020., 91. lpp.

⁽⁵⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0008.

⁽⁶⁾ OV C 28, 27.1.2020., 49. lpp.

⁽⁷⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0224.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- ņemot vērā 2019. gada 14. februāra rezolūciju par *INF* līguma nākotni un ietekmi uz Eiropas Savienību ⁽⁸⁾,
- ņemot vērā 2019. gada 18. aprīļa nostāju par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu ⁽⁹⁾,
- ņemot vērā Parlamenta ieteikumu Padomei par lēmumu, ar ko izveido Eiropas Miera nodrošināšanas fondu ⁽¹⁰⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2018. gada 12. septembra rezolūciju par autonomo ieroču sistēmām ⁽¹¹⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 23. jūlija rezolūciju par Eiropadomes 2020. gada 17.–21. jūlija ārkārtas sanāksmes secinājumiem ⁽¹²⁾,
- ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
- ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A9-0265/2020),

1. atgādina par ES mērķi kļūt par pasaules mēroga miera un drošības, veicinātāju un aicina ar tās darbībām un politiku censties saglabāt starptautisko mieru, drošību, efektīvu multilaterālismu, sadarbību, globālo stabilitāti, kā arī aktīvi atbalstīt noteikumos balstītu starptautisko kārtību, starptautiskās tiesības, cilvēktiesības un demokrātiju saskaņā ar ANO Statūtiem un mērķiem, kas noteikti Līguma par Eiropas Savienību (LES) 21. pantā;

2. uzsver, ka, ņemot vērā pašreizējos daudzveidīgos draudus drošībai un stabilitātei pasaules, reģionālā un valstu mērogā, ES saskaras ar īpaši daudzpolāru un neparedzamu vidi, kurā darbojas uzstājīgākas konkurējošas pasaules un reģionāla mēroga lielvaras un veidojas mainīgas alianses; tikai pateicoties spēcīgai un vienotai Eiropas Savienībai un tās dalībvalstīm, cieši sadarbojoties ar demokrātijām, kurām ir līdzīga nostāja, dalībniekiem Eiropā būs iespēja attīstīt spēcīgāku kopējo drošības un aizsardzības politiku (KDAP) ar mērķi starptautiskā mērogā panākt spēcīgāku un nozīmīgāku ietekmi jaunajā ģeopolitiskajā vidē un veicināt mieru, cilvēku drošību, ilgtspējīgu attīstību, labklājību, brīvību, pamattiesību un vērtību ievērošanu un demokrātiju;

3. norāda, ka Savienības stratēģiskās vides ilgstošā pasliktināšanās tieši vai netieši ietekmē tās dalībvalstu un iedzīvotāju drošību; uzsver, ka šajā nestabilajā un neprognozējamajā vidē Savienības un dalībvalstu kopējā nozīme dalībvalstu, iedzīvotāju un vērtību pasargāšanā no daudzpusējiem draudiem, riskiem un problēmām ir palielinājusies;

4. atzīmē Eiropas Savienības mērķi attīstīt Eiropas stratēģisko autonomiju, pamatojoties uz Savienības kompetenci neatkarīgi novērtēt krīzes situācijas un pieņemt autonomus lēmumus un uz tās spēju rīkoties autonomi, ja apstākļi to prasa, lai aizstāvētu savas intereses un vērtības, pilnībā ievērojot alianses un tās stratēģisko partneru intereses, vienlaikus ievērojot papildināmības principu attiecībā uz NATO;

5. aicina AP/PV un Padomi sniegt stratēģiskās autonomijas kopīgu oficiālu definīciju un ļoti skaidri noteikt tās mērķus un īstenošanai nepieciešamos līdzekļus un resursus; uzskata, ka spēja rīkoties autonomi ir svarīgs ES instruments, ar ko stiprināt tās daudzpusējo darbību, mazināt tās ievainojamību saistībā ar ārējiem apdraudējumiem un stiprināt tās kā partnera uzticamību daudzpusējā, noteikumos balstītā kārtībā;

6. uzskata, ka Covid-19 pandēmija ir parādījusi ES ievainojamību un atkarību no trešām valstīm; tādēļ uzsver, ka vēl jo svarīgāk ir pastiprināt ES centienus panākt stratēģisko autonomiju šajā sakarā;

7. atzīmē, ka KDAP īstenošanā ir gūti zināmi panākumi; atzinīgi vērtē to, ka ES joprojām ir apņēmības pilna palielināt savu klātbūtni visā pasaulē un spēju darboties kā globālam drošības veicinātājam un garantam, tostarp ar KDAP misijām un operācijām, lai panāktu ilgtspējīgu mieru, stabilitāti, drošību un labklājību, kā arī aktīvi palīdzētu pārvarēt un atrisināt konfliktus visā pasaulē, jo īpaši ES kaimiņvalstīs;

⁽⁸⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0130.

⁽⁹⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0430.

⁽¹⁰⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0330.

⁽¹¹⁾ OV C 433, 23.12.2019., 86. lpp.

⁽¹²⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0206.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

8. atzinīgi vērtē AP/PV paziņojumu, ka līdz 2020. gada beigām tiks iesniegta kopējo draudu un problēmu analīze, kas būs pamats politiskām diskusijām ar dalībvalstīm un Stratēģiskā kompasa izstrādei; norāda, ka Stratēģiskais kompass ne vēlāk kā 2022. gadā uzlabos un virzīs ES mērķu vērienīguma īstenošanu, kā tika paredzēts 2016. gadā, un noteiks stratēģisku pieeju, konkrētus uzdevumus un mērķus četrām galvenajās jomām — krīžu pārvarēšanai, noturībai, veiktspējai un partnerībām; uzsver, ka tas ir nepieciešams, jo ES ir jāizstrādā ilustratīvi scenāriji militārai un civilai intervencei un pienācīgi jā sagatavojas operatīvajā un politiskajā līmenī; pauž cerību, ka Stratēģiskais kompass kā pirmais solis ceļā uz ES neatkarīgas operatīvās veiktspējas attīstību pavērs ceļu uz saskaņotāku stratēģisko kultūru un tādējādi atvieglos lēmumu pieņemšanu Savienībā;

9. apsver iespēju ierosināt patstāvīgus ziņojumus un ieteikumus par Stratēģiskā kompasa galvenajām jomām, lai sniegtu parlamentāras norādes un ieguldījumu saskaņā ar demokrātijas institucionālajiem principiem;

10. uzsver Eiropas Savienības galveno ģeopolitisko nozīmi, proti, ilgtspējīgu reģionālo stabilitāti, drošību un labklājību un destabilizējošu procesu novēršanu tās kaimiņvalstīs — gan austrumos, gan dienvidos, gan Arktikā; uzsver operāciju *EUFOR Althea* un *EULEX KOSOVO* būtisko nozīmi stabilitātes un drošības veicināšanā, palielinot valstu noturību un veicinot veiktspējas veidošanu reģionā, kas ir stratēģiski svarīgs ES; atzinīgi vērtē *EUAM Ukraine* un *EULEX KOSOVO* pilnvaru paplašināšanu un KDAP iesaistīšanos Rietumbalkānos un austrumu kaimiņreģionā; mudina pārskatīt notiekošo KDAP misiju *EUAM Ukraine*, lai noteiktu, kā tā var turpmāk veicināt Ukrainas drošību;

11. norāda uz to, ka nestabilitāte Eiropas dienvidu kaimiņreģionā, proti, Sāhelā, Rietumāfrikā un Āfrikas ragā, galu galā rada plašāku nelabvēlīgu ietekmi jo īpaši ES Eiropas dienvidu kaimiņreģionā un tādējādi tieši apgrūtina Eiropas ārējo robežu pārvaldību;

12. pauž bažas par to, ka Krievijas Federācijas bruņotie spēki joprojām ir okupējuši lielu daļu Ukrainas un Gruzijas, pārkāpjot starptautiskās tiesības, ka tie joprojām atrodas Moldovas Republikā un ka Krievija turpina destabilizēt mieru un drošību šajā reģionā; pauž bažas par valsts finansētu dezinformācijas kampaņu bezprecedenta apmēru austrumu kaimiņreģionā; turpina nosodīt Krievijas militāro iejaukšanos un Krimas pussalas nelikumīgo aneksiju, kā arī iesaldētā konflikta uzturēšanu Moldovā; uzsver nepieciešamību paust vienotu nostāju attiecībā uz ES politiku šajā jautājumā;

13. atzinīgi vērtē karadarbības pārtraukšanu Kalnu Karabahā un tās apkārtnē; ar bažām uzsver trešo valstu militāro līdzdalību konfliktā un jo īpaši Turcijas destabilizējošo lomu un iejaukšanos; aicina veikt starptautisku izmeklēšanu par ārvalstu kaujinieku iespējamo klātbūtni un kasešu munīcijas un fosfora bumbu izmantošanu; aicina Eiropas Savienību un starptautiskās organizācijas nodrošināt, ka Kalnu Karabahā pastrādātie kara noziegumi un aizliegtu ieroču izmantošana Kalnu Karabahas konfliktā nepaliek nesodīta; uzstāj, ka ir jānodrošina humānās palīdzības piekļuve reģionam, bez kavēšanās jāpanāk ieslodzīto un cietušo apmaiņa, kā arī jā saglabā Kalnu Karabahas kultūras mantojums;

14. pauž dziļas bažas par neseno spriedzes pastiprināšanos saistībā ar dažiem saspīlētiem jautājumiem Indijas un Klusā okeāna reģionā, piemēram, Indijas un Ķīnas strīdīgā robeža, Austrumķīnas un Dienvidķīnas jūra un Taivānas šaurums, tostarp Ķīnas aizvien izaicinošākie militārie manevri, kas vērsti pret Taivānu; aicina visas attiecīgās puses strīdus situācijas risināt miermīlīgā ceļā, lai mazinātu spriedzi un atturētos no vienpusējas rīcības *status quo* izmaiņai; uzsver, ka miermīlīgas attīstības sekmēšana Taivānas šauruma apkārtnē ir būtiska, lai tiktu saglabāts miers, stabilitāte un labklājība Ķīnā un Taivānā, kā arī Āzijas un Klusā okeāna reģionā, kas ir ārkārtīgi nozīmīgi ES interesēm; aicina ES un dalībvalstis pārskatīt savu iesaistīšanās politiku ar Taivānu un sadarboties ar starptautiskiem partneriem, kuriem ir līdzīga nostāja, lai aizsargātu demokrātisku Taivānu un novērstu draudus, ko tai rada citas valstis; pauž bažas par ļaunprātīgu trešo valstu uzsāktu dezinformācijas kampaņu, kuras mērķis ir iedragāt Indijas un Klusā okeāna reģiona demokrātisko valstu, tostarp Taivānas, centienus apkarot Covid-19 pandēmiju; aicina ES un tās dalībvalstis atbalstīt Taivānas kā novērotājas jēgpilnu un pragmatisku līdzdalību Pasaules Veselības organizācijas (PVO) sanāksmēs, mehānismos un darbībās, lai kopīgi cīnītos pret globālo sabiedrības veselības krīzi;

15. ir ārkārtīgi nobažījies par Turcijas veiktajām nelikumīgajām darbībām un militārās rīcības draudiem pret ES dalībvalstīm Vidusjūras austrumdaļā un stingri nosoda šos draudus; ar bažām atzīmē, ka Turcijas veiktās vienpusējās darbības, neraugoties uz centieniem novērst eskalāciju, pārkāpj starptautiskās tiesības un tieši ietekmē dažu dalībvalstu

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

suverenitāti; atkārtoti norāda uz Savienības gatavību izmantot visus instrumentus un iespējas, kas ir tās rīcībā, tostarp saskaņā ar LES 29. pantu un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 215. pantu, lai aizsargātu savas un dalībvalstu intereses; atgādina nesenos Padomes secinājumus par Vidusjūras austrumdaļu un aicina izstrādāt jaunu visaptverošu ES un Turcijas stratēģiju;

16. uzsver, ka droša dzeramā ūdens pieejamības problēmas var izraisīt nopietnus konfliktus; uzsver, ka Eiropas Savienībai ir jāizstrādā politiska stratēģija, kas sekmētu risinājumus minētajos reģionos ar augstu destabilizēšanas potenciālu, vienlaikus mudinot valstis, kas atrodas ar ūdeni saistītu konfliktu visvairāk skartajos reģionos, parakstīt 1992. gada Helsinku Konvenciju, ko papildināja Ņujorkā 1997. gadā un kas attiecas uz pārrobežu ūdensceļu un starptautisku ezeru izmantošanu;

Eiropas Savienības vērienīgo mērķu konsolidācija — KDAP misiju un operāciju efektivitātes stiprināšana neprognozējamā un destabilizētā vidē

17. uzskata, ka KDAP pamatā galvenokārt ir Savienības spēja izvietot civilās un militārās misijas un veikt operācijas krīzes situācijās, kuras skar Savienības un tās dalībvalstu drošību vai kurās ir vajadzīga starptautiska iejaukšanās saskaņā ar starptautiskajām tiesībām un ANO Statūtiem un rezolūcijām; norāda, ka Savienība pašlaik ir izvietojusi 11 civilās misijas un sešas militārās misijas, no kurām trīs misijas ir ar izpildes pilnvarām (*Atalanta*, *EUNAVFOR MED IRINI*, *EUFOR Althea*), bet trīs misijas — bez izpildes pilnvarām (*EUTM Mali*, *EUTM Somalia*, *EUTM RCA*); atgādina, ka KDAP misiju pilnvaru mērķis *inter alia* ir sekmēt drošības jomas reformu, veicināt tiesu sistēmas reformu, kā arī stiprināt militāro un policijas spēku apmācību, iesaka regulāri pienācīgi izvērtēt misijas un darbības, lai noteiktu, kur to efektivitāti varētu vēl vairāk pastiprināt; uzsver, ka ir svarīgi, lai misijas tiktu izvērstas ātrāk, elastīgāk un konsekventāk;

18. norāda, ka diemžēl dažās dalībvalstīs joprojām trūkst politiskās gribas pamatīgi un jēgpilni piedalīties KDAP misijās un operācijās; uzsver, cik svarīgi ir padarīt misijas un operācijas spēcīgākas gan cilvēkresursu, gan pilnvaru ziņā; aicina dalībvalstis palielināt spēku un aktīvu ieguldījumu visās KDAP misijās un operācijās, jo īpaši novēršot esošos trūkumus, jo jautājums par KDAP misiju un operāciju finansēšanu ir ļoti svarīgs to ilgtspējai, jo īpaši krīzes laikā, kā arī saistībā ar iespējamo spriedzes un konfliktu pieaugumu; uzsver, ka nevajadzētu mazināt KDAP budžetu;

19. uzsver, ka sieviešu līdzdalība KDAP misijās veicina šo misiju efektivitāti un stimulē ES kā sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu tiesību aktīvas atbalstītājas uzticamību visā pasaulē; aicina KDAP formulējumā jēgpilni integrēt dzimumu līdztiesības aspektu, jo īpaši nodrošinot labāku dzimumu līdzsvaru KDAP misiju un operāciju personālā un vadībā un izvietotā personāla īpašu apmācību; atzinīgi vērtē to, ka visās civilajās KDAP misijās tagad ir iecelts padomdevējs dzimumu līdztiesības jautājumos, un aicina militārajās KDAP misijās darīt to pašu; mudina dalībvalstis par kandidātēm uz esošajām vakancēm izvirzīt sievietes; aicina ES nosūtītās militārpersonas un civilos darbiniekus pienācīgi apmācīt dzimumu līdztiesības jautājumos, kā arī jautājumā par ANO DPR 1325 par sievietēm, mieru un drošību īstenošanu un jo īpaši attiecībā uz to, kā savos uzdevumos integrēt dzimumperspektīvu; pauž nožēlu par to, ka joprojām ļoti mazs ir KDAP misijās un jo īpaši militārās operācijās iesaistīto sieviešu skaits; mudina Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) aktīvi atbalstīt nepieciešamību par konkrētu mērķi izvirzīt sieviešu skaita palielināšanu ES krīzes pārvarēšanas misijās un operācijās un uzņemties attiecīgas politiskās saistības; mudina dalībvalstis apsvērt veidus, kā stiprināt darbā pieņemšanas un paturēšanas politiku un veicināt sieviešu līdzdalību miera veidošanas un uzturēšanas misijās; uzsver nepieciešamību iekļaut jaunu budžeta pozīciju, no kuras tiktu finansēts padomdevēja dzimumu līdztiesības jautājumos amats militārajās KDAP misijās;

20. uzsver Savienības globālo apņemšanos izvietot Sāhelā un Āfrikas ragā septiņas misijas — gan civilas (*EUCAP Mali*, *EUCAP Niger*, *EUCAP Somalia*), gan militārās (*EUTM Mali*, *EUTM Somalia*, *EUNAVFOR Atalanta*, *EUNAVFOR MED IRINI*);

21. norāda arī, ka militārās KDAP operācijas arvien biežāk ir vērstas uz bruņoto spēku apmācību (proti, ES apmācību misijas) un tām netiek piešķirtas izpildes pilnvaras; uzskata, ka, neskarot šo misiju izpildes pilnvaru neesamību, to pilnvaras vajadzētu pastiprināt, lai Eiropas konsultanti spētu pēc iespējas rūpīgāk pārbaudīt izvietotā pamatojumu un to, vai izveides programma tiek atbilstīgi īstenota un pilnībā saskan ar vietējo bruņoto spēku faktiskajām operatīvajām vajadzībām;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

norāda, ka tas ļautu arī labāk novērst neatbilstīgu pārvaldību un ļaunprātīgas izmantošanas gadījumus pēc tam, kad apmācītie spēki tikuši izvietoti konkrētajā vietā; jo īpaši tas attiecas uz *EUTM Mali*, kuras ietvaros Mali bruņotie spēki tiek izvietoti ļoti dažādās teritorijās ar sarežģītu situāciju, tāpēc ir jāuzrauga, kā pašlaik tiek īstenoti Eiropas formējumi;

22. uzsver, ka tikai dažas KDAP misijas nodrošina apmācību, kas skar seksuālu uzbrukšanos un ar dzimumu saistītu vajāšanu, un aicina EĀDD un dalībvalstis nodrošināt obligātu apmācību šāda veida uzvedības apkaršanai visās misijās un operācijās, kā arī cietušo un trauksmes cēlēju efektīvu aizsardzību; prasa modernizēt atjauninātos vispārējos uzvedības standartus KDAP misijām un operācijām, iekļaujot tajos principu, kas paredz nulles toleranci pret ES vadības un pārvaldības bezdarbību seksuālas uzbrukšanās un ar dzimumu saistītas vajāšanas gadījumos;

23. atzinīgi vērtē Padomes 2020. gada 12. oktobra secinājumus par operāciju *EUFOR Althea* un gatavību turpināt operācijas pilnvaru īstenošanu, lai palīdzētu Bosnijas un Hercegovinas iestādēm uzturēt drošu un neapdraudētu vidi saskaņā ar atjaunotām ANO pilnvarām; atzīst problēmas, ko rada Covid-19 pandēmija, un atzinīgi vērtē to, ka misijas darbinieki tās laikā ir pilnībā saglabājuši spēju veikt pienākumus;

24. norāda, ka drošības ziņā situācija Somālijā ir ļoti satraucoša un ir destabilizējošs faktors visā Āfrikas raga reģionā un pat ārpus tā; šajā saistībā uzskata, ka *EUTM Somalia* vadības struktūru papildināšana ar padomdevības funkcijām ļautu būtiski ietekmēt to, kā daudzpusējās militārās palīdzības satvarā tiek veiktas operācijas;

25. mudina pielikt pūles attiecībā uz reģionalizācijas procesu, ko uzsākusi reģionālā padomdevēja un koordinācijas vienība (RPKV) un kura otrais posms sāks ar Padomes 2019. gada 12. februāra lēmumu, tādējādi stiprinot ES reģionālo pieeju Sāhelā, jo īpaši *EUTM Mali*, paplašinot tās darbības jomu līdz Sāhelas piecu valstu grupai (G5), ar mērķi padarīt ES rīcību efektīvāku un darboties spējīgāku visā Sāhelas G5 teritorijā un atbalstīt ES pārrobežu sadarbību, tādējādi padarot efektīvāku *EUCAP Sahel Mali*, *EUCAP Sahel Niger* un *EUTM Mali* darbību. aicina to pārdēvēt par *EUTM Sahel*; atzīmē, ka konsekvencei un sadarbībai drošības jomā ar Āfrikas valstīm ir būtiska nozīme stabilitātes un ilgtermiņa attīstības nodrošināšanai kontinentā; uzskata, ka KDAP pieejas reģionalizācija Sāhelā ir svarīga, bet tādēļ ir vajadzīga skaidrāka sadarbība starp pašreizējām civilajām un militārajām KDAP misijām, vietējiem dalībniekiem un citām starptautiskām organizācijām (ANO Stabilizācijas misiju Mali (*MINUSMA*), Francijas armijas vadīto operāciju *Barkhane*), nodrošināt operatīvu sinerģiju un koordinētus centienus Savienības līmenī;

26. pauž bažas par Centrālāfrikas Republikā notiekošajām dezinformācijas kampaņām pret ES; aicina AP/PV rīkoties, lai efektīvi noteiktu dezinformācijas kampaņu izcelsmi un cīnītos pret šādiem uzbrukumiem; atzinīgi vērtē *EUAM RCA* uzsākšanu nolūkā atbalstīt drošības jomas reformu Centrālāfrikas Republikā, kā arī *EUTM RCA* pilnvaru paplašināšanu; uzskata, ka Savienībai ātri un efektīvi jāuzlabo spējas piegādāt aprīkojumu papildus *EUCAP* un *EUTM* misiju nodrošinātajai apmācībai; norāda, ka Eiropas Miera mehānisma izveide nodrošinātu vispusīgu pieeju mūsu partnervalstu spēku veikspējas veidošanai; norāda, ka uzstājīgi, klātesoši un aktīvi citu valstu dalībnieki, kuriem ne vienmēr ir tādi paši ētikas principi kā Savienībai un tās dalībvalstīm, aizpilda šādu veikspējas spēju iztrūkumu un ir iesaistīti aprīkojuma nodrošināšanā minētajiem spēkiem, neievērojot tiesiskumu un starptautiskos standartus;

27. pauž dziļas bažas par drošības un humanitārās situācijas pasliktināšanos Sāhelas reģionā, kur terorisms aizvien vairāk ietekmē Sāhelas piecu valstu grupu un tās kaimiņvalstis, saasinot politisko, etnisko un reliģisko spriedzi vietējā līmenī; šajā saistībā uzsver ES misiju un operāciju nodrošinātā atbalsta nozīmi Sāhelā; atgādina, ka ir būtiski saglabāt starptautiskās kopienas ilgtermiņa ieguldījumus, lai sekmētu drošības un stabilitātes panākšanu Mali un Sāhelā; atzinīgi vērtē ES misiju un operāciju darbības atsākšanu Mali;

28. aicina darbības līmenī piemērot jaunu pieeju drošības jomas reformai, palīdzībai drošības jomā un militāro spēju veidošanai, ietverot gūtās mācības, jo īpaši Mali, un uzsverot: a) visu drošības spēku, tostarp bruņoto spēku, demokrātisku kontroli; b) šīs jomas demokrātisku un pārrēdzamu pārvaldību; c) visu dalībnieku pilnīgas un stingras atbilstības starptautiskajām cilvēktiesībām un starptautiskajām humanitārajām tiesībām sistemātisku uzraudzību; un d) skaidrus mehānismus minēto spēku darbības apturēšanai vai atsaukšanai nesodāmības un pastāvīgas vardarbības gadījumā;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

29. atzīmē, ka ir uzlabojies civilo un militāro misiju koordinācijas līmenis trīs valstīs — Mali, Centrālāfrikas Republikā un Somālijā; atzinīgi vērtē ES veikspējas veidošanas misijas Somālijā (*EUCAP Somalia*) un *EUTM Somalia* koordinētos centienus ar mērķi atbalstīt operatīvo attiecību atjaunošanu starp Somālijas policiju un Somālijas armiju teritorijās, kuras atbrīvotas no grupējuma “*al Shabaab*” ietekmes; uzsver, ka citās KDAP misijās un operācijās attiecīgā gadījumā būtu jāizmanto integrētā pieeja attiecībā uz instrumentiem, budžeta instrumentiem un dalībniekiem, kādu izmanto *EUAM CAR* un *EUTM CAR*;

30. atzinīgi vērtē to, ka sāka operācija *EUNAVFOR MED IRINI*, kuras mērķis ir veicināt ilgtspējīgu mieru, drošību un stabilitāti, atbalstot ieroču embargo īstenošanu attiecībā uz Lībiju saskaņā ar ANO DPR 2526 (2020), Lībijas krasta apsardzes apmācību un cilvēku tirdzniecības apturēšanu; īpaši mudina dalībvalstis steidzami piešķirt vajadzīgos resursus izlūkdatiem, novērošanai, izlūkošanas policijai un jūras spēkiem, lai uzlabotu operācijas *IRINI* veikspēju, kas līdz šim bijusi ierobežota, un mudina ciešāk sadarboties ar NATO pašreizējo operāciju *Sea Guardian*, kā arī sadarboties ar reģionālajiem partneriem; atgādina starptautiskās saistības attiecībā uz meklēšanu un glābšanu jūrā; aicina AP/PV pilnībā izmantot ES aktīvus šajā jomā, jo īpaši ES Satelītc centru un ES Izlūkošanas centru; atzinīgi vērtē pašreizējo progresu situācijas stabilizēšanā Lībijā, aicina ES aktīvi iesaistīties starpniecības procesā, lai palīdzētu izveidot nepieciešamos pamatus mierīgai, stabilai un demokrātiskai Lībijai;

31. ņem vērā Padomes 2020. gada 20. jūnija lēmumu pagarināt pilnvaru termiņu trim civilajām KDAP misijām — ES Robežu Integrētas robežu pārvaldības palīdzības misijai Lībijā (*EUBAM Libya*), Eiropas Savienības Robežu palīdzības misijai Rafas šķērsošanas punktā (*EU BAM Rafah*) un Eiropas Savienības Policijas misijai palestīniešu teritorijās (*EUPOL COPPS*).

32. aicina turpināt attīstīt un stiprināt ES civilās un militārās lēmumu pieņemšanas, kā arī vadības un kontroles struktūras, vienlaikus garantējot atsevišķas militāras un civiltas komandķēdes;

33. atzīmē, ka Militārās plānošanas un īstenošanas centra (MPĪC) stratēģiskā pārskatīšana ir jāsāk 2020. gadā; ņemot vērā šīs pārskatīšanas ietekmi uz militāro misiju un operāciju plānošanu, vadību un kontroli, aicina AP/PV laikus informēt Parlamentu par pieejamajām un izraudzītajām iespējām; atgādina, ka ES, lai tā spētu rīkoties autonomi, ir vajadzīga pastāvīga un pilnvērtīga militārās vadības struktūra, tādēļ aicina Padomi izveidot šādu struktūru;

34. pieņem zināšanai vispārējos panākumus un centienus, kas veikti, īstenojot Civilās KDAP pakta, kura mērķis ir padarīt civilo KDAP spējīgāku, efektīvāku, elastīgāku un reaģētspējīgāku gan valstu līmenī, izstrādājot un īstenojot valstu īstenošanas plānus ar mērķi palielināt valstu ieguldījumu civilajā KDAP, gan ES līmenī, izstrādājot kopīgu rīcības plānu; aicina līdz 2023. gada vasaras sākumam pilnībā īstenot Civilās KDAP pakta; atzīmē ar veikspēju saistītus izaicinājumus, ar ko civilā KDAP saskaras saistībā ar pietiekama policistu, tiesnešu, prokuroru un citu tieslietu un civilās drošības nozares ekspertu skaita pieejamību; uzskata, ka ES ir jāturpina visaptverošs *EUCAP Sahel Mali*, *EUCAP Sahel Niger*, *EUCAP Somalia* un *EUAM RCA* civilo misiju izvērtējums attiecībā uz to pilnvarām, budžetu un cilvēkresursiem nolūkā nodrošināt šo misiju pilnīgu darbības spēju un efektivitāti; aicina dalībvalstis nodrošināt sīki izstrādātu gada pārskatu, izklāstot Civilās KDAP pakta īstenošanas progresu; aicina visus attiecīgos dalībniekus pastiprināt sadarbību un stiprināt sinerģiju starp vienā un tajā pašā operāciju norises vietā izvietotajām civilajām un militārajām misijām, jo īpaši saistībā ar mobilitāti un drošu digitālo infrastruktūru; atzinīgi vērtē to, ka ir izveidots un 2020. gada septembrī atvērts Civilo krīžu pārvarēšanas izcilības centrs un mudina dalībvalstis aktīvi piedalīties tā darbā;

35. pauz atzinību par KDAP misiju un operāciju nepārtrauktību un saglabāto klātbūtni, neraugoties uz ļoti sarežģītajiem apstākļiem, ko radījusi Covid-19 pandēmija; ierosina novērtēt un pielāgot KDAP misiju un operāciju budžetu, resursus, plānošanu un aprīkojumu, ņemot vērā Covid-19 pandēmijas laikā gūto pieredzi, ar mērķi saglabāt misiju un operāciju darbības efektivitāti; uzsver, cik svarīgi ir, lai ES apsvērtu iespējamās pasākumus personāla inficēšanās riska mazināšanai un pārvaldībai; pauz nopietnas bažas par Covid-19 nelabvēlīgo pastiprinošo ietekmi uz pašreizējām krīzēm un uzskata, ka ES

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

nekādā ziņā nedrīkst pieļaut, ka Covid-19 apdraudētu daudzu gadu laikā sasniegto miera veidošanā; pauž satraukumu par dezinformācijas vilni, jo īpaši pret KDAP misijām un operācijām Covid-19 pandēmijas laikā; uzsver, ka ES ir jāstiprina stratēģiskās saziņas instrumenti un publiskā diplomātija, jo īpaši valstīs, kurās ir izvietotas KDAP misijas un operācijas;

36. atzīst civilo un militāro KDAP misiju ieguldījumu miera uzturēšanā, stabilitātes un starptautiskās drošības stiprināšanā un trešo valstu atbalstīšanā cīņā pret terorismu; mudina ES uzlabot institucionālās spējas konfliktu novēršanā un starpniecībā; aicina īstenot proaktīvu pieeju ietilgušo konfliktu risināšanai ES tuvākajās kaimiņvalstīs; aicina īstenot uz konfliktiem un cilvēkiem orientētas pieejas, kas ES iesaistes centrā izvirzītu cilvēku drošību un tiesības;

37. uzskata, ka Savienībai būtu jākoncentrē centieni uz misijām un operācijām, kurās tā var nodrošināt visaugstāko pievienoto vērtību; tādēļ atzinīgi vērtētu pārdomas par dažu misiju atbilstību un efektivitāti;

38. aicina īsā laikā pieņemt un īstenot Eiropas Miera mehānismu, kura mērķis būtu palielināt ES misiju efektivitāti, atbalstīt tās partnerus un sekmēt miera operācijas; uzsver, ka no šā instrumenta finansētu daļu no izmaksām, kas saistītas ar ES aizsardzības darbībām, tostarp kopējās izmaksas par militārajām KDAP operācijām un izmaksas, kas saistītas ar militāro spēju palielināšanu partneriem valstīs, kurās ES iejaucas, un tādēļ tam būtu jāpiešķir pietiekami liels budžets, lai efektīvi risinātu pašreizējās problēmas, kuras saistītas ar apmācību, operācijām, misijām, projektiem un militāro aprīkojumu, tostarp ieročiem, munīciju un transportu, pilnībā ievērojot astoņus kritērijus, kas izklāstīti kopējā nostājā, starptautiskās cilvēktiesības un humanitārās tiesības, kā norādīts Parlamenta 2019. gada 28. marta ieteikumā par Eiropas Miera nodrošināšanas fonda izveidi; atgādina, ka ir jāveic visaptverošs *ex ante* riska novērtējums un cieši jāuzrauga, kā saņēmējvalstis izmanto piešķirtos līdzekļus, jo īpaši reģionos, kuros vērojama liela politiskās vides nestabilitāte un vāja robežkontrole, un ES līmenī jāievieš nepieciešamie aizsardzības pasākumi, lai nepieļautu, ka ieroči nonāk teroristu grupu un citu ļaunprātīgu dalībnieku rokās;

39. atzinīgi vērtē 2020. gada runā par stāvokli Savienībā paziņoto nodomu vēstuli attiecībā uz kopīgu paziņojumu par stratēģisku pieeju, lai atbalstītu bijušo kaujinieku atbrūošanu, demobilizāciju un reintegrāciju 2021. gadā, kā 2006. gada ES atbrūošanās, demobilizācijas un reintegrācijas (ADR) atbalsta koncepcijas savlaicīgu pārskatīšanu; uzsver, ka drošības sektora reforma ir prioritāra, jo īpaši attiecībā uz mūsu civilajām KDAP misijām, un tās galvenajam mērķim vajadzētu būt cilvēku drošības pieejas īstenošanai; uzsver, ka jaunajai stratēģiskajai pieejai ADR ir jānodrošina konsekvence starp KDAP instrumentiem un ES attīstības palīdzību;

Efektīvas KDAP veikspējas attīstīšana

40. atzinīgi vērtē ES veikspējas attīstības iniciatīvas, piemēram, koordinēto ikgadējo pārskatu par aizsardzību (CARD), pastāvīgo strukturēto sadarbību (PESCO) un gaidāmo Eiropas Aizsardzības fondu (EAF), kā arī tā prekursoru programmas — sagatavošanas darbību aizsardzības pētniecībai un Eiropas aizsardzības rūpniecības attīstības programmu, jo tās var veicināt lielāku saskaņotību, koordināciju un sadarbību, īstenojot KDAP un bruģējot ceļu uz Sanktpēterburgas uzdevumu izpildi, kā arī konsolidējot Savienības solidaritāti, kohēziju, noturību un stratēģisko autonomiju;

41. atzīst, ka integrācijai ES veikspējas attīstības iniciatīvās un lielāka skaita dalībvalstu jēgpilnai līdzdalībai nozīmīgos Eiropas aizsardzības projektos, ko pašlaik gandrīz vienmēr īsteno uz divpusēja pamata (proti, nākotnes gaisa kauju sistēma (FCAS) un sauszemes kauju pamatsistēma (MGCS)), ir būtiska nozīme, lai sekmīgi īstētu Eiropas integrācijas procesu aizsardzības jomā, un tā būtu skaidra pievienotā vērtība Eiropas centieniem uzlabot sadarbību, integrāciju aizsardzības jomā un sadarbību KDAP misiju un darbību labā;

42. norāda, ka ir būtiski uzlabot ES aizsardzības plānošanas un veikspējas attīstīšanas instrumentu un iniciatīvu saskaņotību, iekļautību, koordināciju un konsekvenci, lai tie radītu jēgpilnu sinerģiju un stiprinātu viens otru, nedublētu un nodrošinātu resursu efektīvu un stratēģisku izmantošanu, nodrošinātu sadarbību un veicinātu ātru izvēršanu;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

43. aicina dalībvalstis palielināt savus aizsardzības izdevumus un tiekties uz mērķrādītāju 2 % apmērā no IKP;

44. atzinīgi vērtē vienošanos, kas panāka par EAF regulu, un prasa ātri pieņemt un izveidot EAF, kas pievērsīsies ES kopējām saskaņotām aizsardzības spēju attīstības prioritātēm gaisa, sauszemes, jūras jomās un kibernetikā un tādējādi veicinās ES spēju darboties kā globālam dalībniekam un starptautiskās drošības nodrošinātājam un garantam; aicina dalībvalstis, Padomi un Komisiju nodrošināt pienācīgu finansējumu EAF un koncentrēt uzmanību uz strukturāliem projektiem ar augstu pievienoto vērtību, tādējādi veicinot dalībvalstu sadarbību rūpniecības jomā un nostiprinot spēcīgu Eiropas aizsardzības tehnisko un rūpniecisko pamatu (*EDTIB*), stiprinot tehnisko, rūpniecisko un stratēģisko veikspēju ar mērķi stiprināt ES spēju patstāvīgi veidot un izmantot militārās spējas un ilgtermiņā saglabāt Eiropas tehnoloģisko autonomiju; mudina īstenot aizsardzības spēju iniciatīvas, nolūkā veicināt mazo un vidējo uzņēmumu iesaisti;

45. vērs uzmanību uz to, ka pētniecība aizsardzības jomā ir īpaši sensitīva un tai ir stratēģiska nozīme, kā arī uz nepieciešamību reglamentēt to struktūru piekļuvi EAF finansētajiem projektiem, kuras kontrolē trešās personas ārpus ES, lai nodrošinātu atbilstību ES stratēģiskas autonomijas mērķiem; uzsver, ka trešo valstu dalība EAF dažos īpašos un pamatotos izņēmuma gadījumos, kad tas dažiem projektiem rada pierādītu tehnoloģisku un darbības pievienoto vērtību, būtu jāveic, pamatojoties uz efektīvu savstarpību, tā nedrīkstētu vājināt ES stratēģiskās drošības intereses, tai nevajadzētu apdraudēt EAF mērķus un tā ir stingri jāuzrauga, ievērojot noteikumus, kas izklāstīti priekšlikumā Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas Aizsardzības fondu (*COM(2018)0476*), piemēram, nodrošinot intelektuālā īpašuma saglabāšanu ES;

46. atzinīgi vērtē *PESCO* pirmā posma stratēģisko pārskatu, kas tiks sagatavots līdz 2020. gada beigām, ietverot ieskatu par programmas progresu un apzinot vajadzīgos noteikumus, lai *PESCO* kļūtu efektīvāka un mērķtiecīgāka; uzskata, ka *PESCO* ir instruments, kas veicina ilgtspējīgas un efektīvas ES sadarbības pastiprināšanu aizsardzības jomā un šīs jomas integrāciju, uzlabojot iesaistīto dalībvalstu aizsardzības spējas un sadarbību, jo īpaši attiecībā uz spēku pieejamību, elastību un izvietojamību; atgādina, ka *PESCO* projektiem būtu jāpalīdz optimizēt aizsardzības izdevumu efektivitāti; uzskata, ka *PESCO* būtu jāizmanto kā papildu instruments, lai sasniegtu ES mērķus un sniegtu ieguldījumu NATO mērķu sasniegšanā; atzinīgi vērtē to, ka nesen ticis pieņemts lēmums par trešo valstu dalību *PESCO*, lai gan norāda, ka šādai ārkārtas dalībai atsevišķos *PESCO* projektos ir jānodrošina pievienotā vērtība ES dalībvalstīm un projektiem, kā arī jāpalīdz nostiprināt *PESCO* un *KDAP* un nodrošināt augstākas saistības saskaņā ar ļoti stingriem politiskiem, materiāliem un juridiskiem nosacījumiem, kā arī tā jāīsteno, pamatojoties uz iedibinātu un efektīvu savstarpību;

47. aicina iesaistītās dalībvalstis demonstrēt pilnīgu politisko apņēmību, centienus un stratēģiskos mērķus, nodrošināt vajadzīgos resursus un izpildīt vērienīgo un saistošo kopīgo apņemšanos, par kuru tās vienojušās, vienlaikus nodrošinot vērtīgu progresu pašreizējo *PESCO* projektu ātrā un efektīvā īstenošanā; uzsver, ka pirmā posma projekti ir bijuši galvenokārt veikspējas veidošanas projekti, kuros bija jāiesaista pēc iespējas lielāks skaits dalībvalstu, un ka *PESCO* projektu iekļaujošajai iedabai nevajadzētu izraisīt to, ka iesaistītās dalībvalstis samazina savu ieceru vērienīgumu; pauž bažas par to, ka veikspējas nepilnības un kritiskos trūkumus, kas noteikti pamatmērķa procesā, izmantojot Spēju attīstības plānu un koordinēto ikgadējo pārskatu par aizsardzību (*CARD*), varētu pienācīgi vai pilnībā neregistrēt vai nerisināt, apdraudot militāro operāciju veiksmīgu norisi; iesaka pārskatīt pašreizējos 47 *PESCO* projektus, lai pārbaudītu sasniegto progresu un pēc iesaistīto dalībvalstu ieskatiem noteiktu projektus, kurus varētu grupēt; mudina iesaistītās dalībvalstis vērst uzmanību uz *PESCO* projektiem, kas sniedz patiesu pievienoto vērtību, koncentrējoties uz darbību, sniedz savstarpēji izdevīgus ieguvumus un nodrošina Savienībai stratēģiskus instrumentus, kā arī uz tiem projektiem, kuriem ir stratēģiska dimensija un kuri risina turpmākus drošības apdraudējumus; stingri mudina dalībvalstis ES Kaujasgrupas sistēmas reformas ietvaros izskatīt iespējas to iekļaut *PESCO*, lai palielinātu tās operatīvo spēju, modularitāti un elastību, izveidojot pastāvīgas starptautiskas vienības, kurām būtu jāīsteno militāri uzdevumi, kā noteikts LES 43. pantā, un jāuzlabo ES spēja īstenot efektīvas krīzes pārvaldības operācijas;

Sadarbības stiprināšana ar stratēģiskajiem partneriem

48. atzinīgi vērtē panākumus, kas gūti ES un NATO sadarbībā kopš 2016. gada kopīgās Varšavas deklarācijas; atzinīgi vērtē progresu, kas panākts, īstenojot 2016. un 2017. gada kopīgo priekšlikumu kopumu, jo īpaši ES un NATO politiskā dialoga pastiprināšanu visos līmeņos, kā arī strukturēto dialogu par militāro mobilitāti, centienus nodrošināt lielāku

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

saskaņotību starp attiecīgajiem aizsardzības plānošanas procesiem un ciešāku sadarbību kibernetikas un aizsardzības jomā un hibrīddraudu un dezinformācijas kampaņu apkarošanā; atzīmē NATO un ES sadarbības līmeni, palīdzot civilajām iestādēm ierobežot un apturēt Covid-19 pandēmijas izplatīšanos; aicina ES un NATO vēl vairāk uzlabot savstarpēji pastiprinošo sadarbību, tostarp misiju un operāciju jomā, un padziļināt stratēģisko partnerību; uzsver, ka ir svarīgi vēl vairāk stiprināt ES un NATO partnerību militārās mobilitātes jomā; uzsver, ka ir svarīgi organizēt un īstenot kopīgu Eiropas bruņoto spēku apmācību un mācības, kā arī paralēlas un koordinētas ES un NATO mācības;

49. šajā sakarībā atzinīgi vērtē operāciju *Atlantic Resolve* un NATO pastiprinātu nākotnes klātbūtni Eiropas kontinentā un atzīst NATO spēku nozīmi saistībā ar centieniem atturēt Krieviju no turpmākas agresijas un sniegt nozīmīgu atbalstu konflikta gadījumā;

50. atgādina, ka NATO joprojām ir kolektīvās aizsardzības stūrkmens tām dalībvalstīm, kuras ir arī Ziemeļatlantijas līguma organizācijas locekles, kā skaidri atzīts LESD; uzskata, ka ES un NATO sadarbībai ir jābūt papildinošai un tajā pilnībā jāņem vērā abu pušu īpatnības un loma, un tai nevajadzētu nepamatoti vairot vai aizstāt struktūras; atgādina, ka sadarbība aizsardzības jomā ir viens no transatlantiskās sadarbības pilāriem un ka tā joprojām ir ļoti svarīga sabiedroto un partnervalstu savstarpējai drošībai, un tādēļ atkārtoti uzsver vajadzību veidot ciešākas attiecības; atgādina, ka saskaņā ar "vienotu spēku" principu ES aizsardzības spēju attīstība nerada konkurences apdraudējumu aliansei un būs izdevīga valstīm, kas ir gan KDAP, gan NATO puses; un ka efektīvāka ES sadarbība drošības un aizsardzības jomā būtu jāuzskata par faktoru, kas stiprina NATO Eiropas pilāru, un par apliecinājumu, ka ES uzņemas lielāku lomu savas drošības garantēšanā; uzskata, ka veikspējas iniciatīvām būtu jānodrošina sadarbība ar sabiedrotajiem un jāatvieglo ātra izvēršana; ar bažām norāda, ka dažas atšķirības ir apdraudējušas alianses solidaritāti pēc Turcijas veiktajām darbībām Vidusjūras austrumdaļā;

51. Uzsver, ka ir jāstiprina ES jūras satiksmes drošības garanta loma, ES un dalībvalstu noturīgums krīzes situācijās to teritoriālajos ūdeņos un saskaņotas jūrniecības stratēģijas nozīme cīņā pret nelikumīgiem nevalstiskiem dalībniekiem jūrniecības jomā; uzskata, ka ir nepieciešams saskaņot intervences noteikumus, aprikojuma standartus un pastiprināt personāla apmācību, lai veiktu saskaņotas un vienotas darbības Eiropas un starptautiskajās operācijās vai tādu krīžu, notikumu un incidentu gadījumā, kas notiek jūrā; uzsver, ka ir nepieciešama ES un NATO sadarbība, lai panāktu kopēju, efektīvu pieeju drošības apdraudējumiem jūrā, piemēram, pārrobežu un organizētās noziedzībai, tostarp organizētās noziedzības tīkliem, kas nodarbojas ar cilvēku, ieroču un narkotiku tirdzniecību, kontrabandu un jūras pirātismu;

52. stingri atbalsta ES un ANO stratēģisko partnerību krīžu pārvarēšanā un civilajā, policijas un militārajā miera uzturēšanā; atzinīgi vērtē progresu, kas panākts, īstenojot astoņas kopīgi noteiktās un saskaņotās ES un ANO 2019.–2021. gada prioritātes attiecībā uz miera operācijām un krīžu pārvarēšanu; mudina dalībvalstis sniegt lielāku ieguldījumu ANO miera uzturēšanas darbībā un aicina ES iestādes tām šajā ziņā palīdzēt; atzīmē, ka ir panākts progress sadarbības veicināšanā starp misijām un operācijām šajā jomā, jo īpaši, parakstot 2020. gada 29. septembra ES un ANO pamatnolīgumu par savstarpēju atbalstu saistībā ar to attiecīgajām misijām un operācijām programmas sieviešu, miera un drošības (SMD) jomā ietvaros, kas veicina ES rīcības plāna sieviešu, miera un drošības jomā īstenošanu, konfliktu novēršanu, kā arī progresu politiskajā un stratēģiskajā līmenī; aicina ES un ANO turpināt pētīt ciešākas sadarbības iespējas, jo īpaši kopīgās operāciju norises vietās, tādās jomās kā misiju pārejas plānošana, atbalsta pasākumi uz vietas, informācijas apmaiņa ārpus misiju jomām un ar Covid-19 saistītās ārkārtas rīcības plānošana, kā arī klimata un aizsardzības jomā;

53. atkārtoti apstiprina, ka, neraugoties uz Apvienotās Karalistes izstāšanos no ES, tā joprojām ir ES un tās dalībvalstu ciešs stratēģiskais partneris un ka ir svarīgi saglabāt spēcīgu un ciešu sadarbību aizsardzības un drošības jomā starp ES un Apvienoto Karalisti, jo gan ES, gan Apvienotajai Karalistei ir kopīga stratēģiskā vide un vieni un tie paši miera un drošības apdraudējumi; mudina Apvienoto Karalisti piedalīties KDAP misijās un operācijās, krīzes pārvarēšanas operācijās, aizsardzības spēju attīstībā, attiecīgo Savienības aģentūru darbā, kā arī PESCO projektos, vienlaikus ievērojot ES lēmumu pieņemšanas autonomiju, Apvienotās Karalistes suverenitāti, līdzsvarotu tiesību un pienākumu principu, pamatojoties uz efektīvu savstarpību un ietverot taisnīgu un atbilstīgu finanšu ieguldījumu; pieņem zināšanai Apvienotās Karalistes izstāšanos no KDAP misijām un operācijām 2020. gada 31. decembrī; aicina ieviest ātras aizvietošanas procedūras, lai nodrošinātu to KDAP misiju un operāciju nepārtrauktību, kurās norīkotajiem Lielbritānijas darbiniekiem bija nozīmīga loma;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

54. aicina ES turpināt ciešāku sadarbību ar esošajiem reģionālajiem spēkiem, piemēram, Āfrikas Savienību, Rietumāfrikas valstu ekonomikas kopienu (ECOWAS), Dienvidaustrumu Āzijas valstu asociāciju (ASEAN) un Arktikas Padomi, kā arī ar līdzīgu uzskatu valstīm, kas nav NATO dalībvalstis;

55. aicina divdesmit gadus pēc ANO DPR 1325 par sievietēm, mieru un drošību pieņemšanas sistemātiskāk to īstenot un stiprināt ES SMD programmu; aicina KDAP formulējumā jēgpilni integrēt dzimumu līdztiesības aspektu, jo īpaši nodrošinot labāku dzimumu līdzsvaru KDAP misiju un operāciju personāla un vadībā un izvietotā personāla īpašu apmācību;

56. aicina īstenot ANO DRP 2250 par jauniešiem, mieru un drošību un jēgpilnu jauniešu un viņu perspektīvu integrēšanu konfliktu analizē, kas ir KDAP misiju un operāciju sniegtā atbalsta pamatā; aicina veikt ES pasākumus, kuru mērķis ir palielināt iespējas jēgpilnai jauniešu līdzdalībai miera un drošības uzturēšanā un veicināšanā;

57. aicina ES novērst pastāvīgos un pieaugošos draudus kultūras mantojuma aizsardzībai un saglabāšanai un apkarot kultūras priekšmetu kontrabandu, jo īpaši konfliktu zonās; norāda, ka, atņemot sabiedrībai tās kultūras mantojumu un vēsturiskās saknes, tā tiek padarīta mazāk aizsargāta pret radikalizāciju un uzņēmīgāka pret globālām džihadistu ideoloģijām; aicina ES izstrādāt plašu stratēģiju šādu draudu novēršanai;

Savienības noturības un sagatavotības palielināšana

58. pauž bažas, ka daži pasaules mēroga dalībnieki un arvien lielāks skaits reģionālo dalībnieku apzināti apiet vai mēģina iznīcināt uz noteikumiem balstītu starptautisko kārtību, multilaterālismu un ilgtspējīga miera, labklājības un brīvības vērtības, kuras ir Eiropas Savienības izveides pamatā; norāda, ka Covid-19 pandēmija ir parādījusi jaunus globālās nestabilitātes un saspīlējuma aspektus un pastiprinājusi jau pastāvošos; uzsver, ka pandēmija ir pastiprinājusi sabiedrības atbalstu tādai Savienībai, kas ir mazāk atkarīga no pārējās pasaules, ir labāk aizsargāta un spēj rīkoties neatkarīgi; aicina stiprināt Eiropas Savienības nozīmi starptautiskā kontekstā, veicināt Eiropas vienotību, solidaritāti un noturību, izveidot ciešāk saliedētu ārpolitiku ar efektīvu multilaterālismu kā centrālo elementu; atzinīgi vērtē Padomes 2020. gada jūnija secinājumus, kuros pausts atbalsts spēcīgai Eiropas Savienībai, kas veicina mieru un drošību un aizsargā savus pilsoņus;

59. uzsver bruņoto spēku būtisko nozīmi Covid-19 pandēmijas laikā un atzinīgi vērtē militāro palīdzību civilajām iestādēm, jo īpaši attiecībā uz lauka slimnīcu izvēršanu, pacientu transportēšanu un aprīkojuma piegādi un izplatīšanu; uzskata, ka šis vērtīgais ieguldījums ir parādījis vajadzību izvērtēt gūto pieredzi, lai stiprinātu dalībvalstu militāros līdzekļus un veikspēju ar mērķi atbalstīt Savienības civilās aizsardzības mehānismu, kā arī humānās palīdzības sniegšanas nolūkā; turklāt uzskata, ka, lai efektīvi risinātu sabiedrības veselības krīzes, ir svarīgi sagatavot dalībvalstu militāro medicīnas personālu ātrai reaģēšanai; atkārtoti uzsver savstarpējās palīdzības un solidaritātes nozīmi saskaņā ar LES 42. panta 7. punktu un LESD 222. pantu;

60. uzsver militārās mobilitātes nozīmi; uzskata, ka ir jāvirzās uz priekšu un jāveicina pilnīga militārā mobilitāte visā Eiropā, un tādēļ aicina vienkāršot un saskaņot procedūras, lai dalībvalstis varētu rīkoties straujāk, jo militārā mobilitāte var būt noderīga civilo krīžu pārvarēšanā; uzstāj, ka ir svarīgi, lai militārajiem mobilitātes projektiem būtu nodrošināts atbilstošs budžets; atzinīgi vērtē to, ka militārās mobilitātes projekts ir daļa no PESCO; uzstāj, ka ir jāizveido Eiropas mehānismi, kuru mērķis ir atvieglot militārās loģistikas veikspējas pārrobežu izmantošanu minēto ārkārtas situāciju risināšanai ar mērķi nodrošināt labāku koordināciju, sinerģiju, solidaritāti un atbalstu; uzstāj, ka līdzīgu palīdzību un solidaritāti pandēmiju un līdzīgu krīžu laikā *inter alia* varētu sniegt arī partnervalstīm ES tuvākajās kaimiņreģionos; uzsver nepieciešamību palielināt ES gatavību ķīmiskiem, bioloģiskiem, radioloģiskiem un nukleāriem (CBRN) draudiem un tās nodrošināšanai nepieciešamo veikspēju; uzsver nepieciešamību pastiprināt vitāli svarīgas un kritiskas infrastruktūras uzraudzību un aizsardzību, jo īpaši attiecībā uz zemjūras optiskās šķiedras interneta kabeļiem;

61. uzskata, ka ir svarīgi nodrošināt labāku saikni starp ES politikas iekšējiem un ārējiem aspektiem, lai nodrošinātu to, ka ES politika, tostarp ES enerģētikas politika, ir vērsta uz kopēju ārpolitikas un drošības politikas mērķu sasniegšanu;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

62. uzskata, ka ir būtiski aizsargāt visus Eiropas Savienības vājos punktus, lai nodrošinātu efektīvu Eiropas iedzīvotāju kopējo aizsardzību; ar bažām norāda uz pieaugošo Krimas pussalas militarizāciju un Krievijas Federācijas mēģinājumiem destabilizēt Melnās jūras reģionu, kā rezultātā NATO samītā Velsā 2014. gadā tika atzīta Ziemeļatlantijas alianses austrumu daļas ievainojamība; aicina ES atzīt Austrumeiropas dalībvalstu ievainojamību nolūkā stiprināt Eiropas aizsardzību un kopā ar NATO izstrādāt visaptverošu stratēģiju austrumu flanga drošībai un aizsardzībai;

Aktīva hibrīddraudu apkarošana un novēršana

63. atzinīgi vērtē prioritāšu un pamatnostādņu kopumu, kas pieņemts ES sadarbībai hibrīddraudu apkarošanas un noturības pret šiem draudiem uzlabošanas jomā, tostarp dezinformācijas, hibrīdkara, spiegošanas, viltus ziņu un propagandas apkarošanai un ātrās brīdināšanas sistēmas izveidei nolūkā veicināt sadarbību ar G7 un NATO; aicina ES un tās dalībvalstis izstrādāt un stiprināt informācijas un komunikācijas sistēmu drošību, tostarp drošus saziņas kanālus; uzsver, cik svarīgi un steidzami ES ir stiprināt stratēģisko komunikāciju un vairāk ieguldīt tajā, kā arī stiprināt ES spējas kļūt noturīgākai, lai vērstos pret jebkādu ārvalstu iejaukšanos, kas apdraud tās demokrātisko sistēmu, suverenitāti un iedzīvotājus, un atturētu tādas veikt; uzsver Austrumu Stratēģiskās komunikācijas operatīvās grupas svarīgo nozīmi, atzīst tās nozīmīgo ieguldījumu projektā "ES pret dezinformāciju" un aicina sniegt papildu budžeta un politisko atbalstu, lai vēl vairāk uzlabotu tās spēju apkarot dezinformāciju un informēt par ES darbībām un politikas virzieniem;

64. uzsver, ka ES steidzami jāievieš stingrāka stratēģija, lai atklātu agresīvas un ļaunprātīgas informācijas kampaņas, kuras vērstas pret ES un kuras uzsākušas trešās valstis un nevalstiski dalībnieki, un proaktīvi vērstos pret tām; uzsver, ka ir jāpārskata EADD Stratēģisko komunikāciju darba grupas pilnvaras ar mērķi vērsties pret ārvalstu iejaukšanos un tajā jāiesaista fakti pārbaudītāji, pētnieki, jaunuzņēmumi un pilsoniskās sabiedrības organizācijas; uzstāj, ka ir jānodrošina pietiekams personāls un finansējums visiem ES dienestiem, kas nodarbojas ar ārvalstu iejaukšanos un dezinformāciju, lai labāk apzinātu, izmeklētu un novērstu mēģinājumus iejaukties ES demokrātiskajos procesos vai ES darbībās ārvalstīs; uzsver, ka ir svarīgi sadarboties un palīdzēt partnervalstīm, jo īpaši ES tuvākajām kaimiņvalstīm, to centienos novērst un apkarot ārvalstu ļaunprātīgo iejaukšanos, jo īpaši dezinformāciju un propagandu, jo daudzos gadījumos šādu darbību mērķis ir novērst attiecīgo valstu virzību uz demokrātiskām reformām un apdraudēt Eiropas vērtības un ideālus;

65. atzinīgi vērtē to, ka Padome ir pieņēmusi lēmumu, kas pirmo reizi ļauj ES noteikt mērķtiecīgus ierobežojošus pasākumus, lai nepieļautu kiberuzbrukumus, kas rada ārējus draudus ES vai tās dalībvalstīm, tostarp kiberuzbrukumus trešām valstīm vai starptautiskām organizācijām, un lai piemērotu sankcijas personām vai struktūrām, kas ir par tām atbildīgas, kā arī reaģētu uz šādiem kiberuzbrukumiem; uzsver nepieciešamību uzlabot vīzu ierobežojumu sistēmu kā daļu no ES sankciju mehānisma, izmantojot biometrisku vīzu procedūras, lai ierobežotu hibrīdkarā iesaistīto personu ceļošanu uz ES ar viltus identitāti; uzsver, ka ES krīžu pārvarēšanas sistēmās steidzami vēl lielākā mērā ir jāiekļauj kibernetizācijas apkarošanas aspekti; uzsver, ka šajos īpašās ievainojamības laikos būtiska nozīme ir ciešākai sadarbībai kiberuzbrukumu novēršanā un apkarošanā ar mērķi veicināt starptautisko drošību un stabilitāti kibertelpā; atzinīgi vērtē labos panākumus, kas šajā sakarā gūti PESCO kiberdrošības ātrās reaģēšanas vienības projektā; šajā sakarībā pieprasa pastiprināt atbalstu Eiropas Savienības Kiberdrošības aģentūrai (ENISA) un īstenot ciešu koordināciju ar NATO Kopējo kiberaizsardzības izcilības centru; aicina uzlabot ES koordināciju saistībā ar ļaunprātīgu kiberincidentu kolektīvās attiecināšanas iedibināšanu, kā arī ciešāku sadarbību ar starptautiskām organizācijām un valstīm, kurām ir līdzīga nostāja; pauž īpašas bažas par to, ka pastāvīgi tiek atklāti maza mēroga kiberuzbrukumi vai iejaukšanās kritiskās infrastruktūras sistēmās, kuriem pagaidām nav bijis būtiskas nozīmes, taču kuriem potenciāli varētu būt liela ietekme; mudina dalībvalstis visos līmeņos veikt personāla samazināšanu kritiskās infrastruktūras sistēmās, piemēram, elektroenerģijas ražošanā un stratēģisko komunikāciju jomā;

66. atzīst, ka kiberspējas un automatizētas izlūkošanas spējas kļūst aizvien nozīmīgākas, un uzsver, ka tās apdraud visas dalībvalstis un ES iestādes; mudina visas ES iestādes un dalībvalstis turpināt uzlabot kibertechnoloģijas un automatizētās tehnoloģijas, kā arī atkārtoti aicina attīstīt sadarbību šo tehnoloģiju jomā;

67. vērs uzmanību uz to, ka ir svarīgi attīstīt kvantu datošanas spējas, un uzsver, ka ir nepieciešamība ciešāka ES un ASV sadarbības šajā jomā, lai nodrošinātu, ka kvantu datošana vispirms tiek īstenota starp partneriem, kuriem ir draudzīgas attiecības un kopīgi atbalstāmi mērķi;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

68. atzīmē, ka kosmosa drošība un satelīti iegūst aizvien lielāku nozīmi; uzsver Eiropas Savienības Satelītcentra darbības nozīmi un uzdod šai aģentūrai veikt analītisko darbu un sniegt ziņojumu par to, cik lielā mērā ES un dalībvalstu satelīti ir droši un/vai pakļauti kosmosa atkritumu, kiberuzbrukumam un tiešu raķešu uzbrukumam izraisītiem bojājumiem;

Nodrošināt Savienībai līdzekļus KDAP īstenošanai

69. uzsver, ka atbilstīgs finanšu resursu, personāla un aktīvu līmenis ir būtisks, lai nodrošinātu, ka Savienībai ir spēks un spēja veicināt mieru un drošību savā teritorijā un pasaulē; aicina dalībvalstis izrādīt politisko gribu, lai panāktu atbilstību Eiropas mērķiem aizsardzības jomā un izpildītu savas saistības;

70. pauž nožēlu par Eiropadomes mērķu trūkumu daudzgadu finanšu shēmā (DFS) attiecībā uz drošības un aizsardzības iniciatīvām; mudina Komisiju iesniegt un īstenot vērienīgu EAF stratēģisko darba programmu (gan pētniecībai, gan citām jomām), kas paredzēta sadarbības pasākumu un pārrobežu sadarbības stiprināšanai visā Savienībā, kā arī militārajai mobilitātei nolūkā palīdzēt dalībvalstīm rīkoties ātrāk un efektīvāk, tostarp finansējot divējāda lietojuma transporta infrastruktūru un vienkāršojot diplomātisko atļauju sistēmu un muitas noteikumus; aicina ES izveidot savu ballistisko raķešu aizsardzības sistēmu, kā arī integrētu un daudzslāņainu stratēģisku pretgaisa aizsardzības sistēmu, kas paredzēta arī aizsardzībai pret virsskaņas raķetēm; atgādina, ka Eiropas iedzīvotāji ir skaidri un konsekvēti aicinājuši Savienību palielināt savu nozīmi ilgtspējīgas stabilitātes un drošības nodrošināšanā, un to var panākt tikai ar nepieciešamajiem finanšu līdzekļiem un vērienīgu DFS ārējās darbības un aizsardzības jomā;

71. brīdina par briesmām, ko rada mērķtiecības trūkums DFS attiecībā uz Eiropas aizsardzības iniciatīvu finansēšanu, apvienojumā ar būtiskiem un nekoordinētiem valstu aizsardzības budžetu samazinājumiem Covid-19 krīzes rezultātā; uzsver, ka dalībvalstīm ir jāpiešķir nepieciešamie finanšu resursi valstu līmenī, lai Savienība varētu darboties kā miera veicinātāja visā pasaulē; šajā sakarībā piekrīt Eiropas Revīzijas palātas novērtējumam, ka "ES dalībvalstu militārās spējas pašlaik ievērojami atpaliek no tām, kas vajadzīgas, lai atbilstu ES militāro mērķu vērienīgumam";

72. atgādina — lai gan kopējiem Eiropas projektiem un iniciatīvām aizsardzības jomā ir būtiska nozīme, lai novērstu trūkumus ar aizsardzību saistītās pētniecības un izstrādes jomās, apvienojot resursus un koordinējot centienus, lielāko daļu aizsardzības līdzekļu, ko izmanto KDAP misijām, joprojām ražo dalībvalstis un apmaksā no valstu aizsardzības budžetiem;

73. mudina dalībvalstis īstenot savu oficiālo iesaisti Padomes līmenī un uzņemties atbildību par saviem Padomē pieņemtajiem lēmumiem izvērst civilās un militārās misijas, nodrošinot Savienību ar vajadzīgo personālu un veikspēju, lai sasniegtu mērķus, par kuriem tās ir vienprātīgi vienojušās, un tādējādi īstenotu savu iesaisti drošākas Eiropas Savienības izveidē;

74. uzsver starptautiskās līdzdalības KDAP misijās un operācijās nozīmi, jo tā stiprina Eiropas veikspēju, un aicina pastiprināt spēkā esošo līdzdalības pamatnolīgumu īstenošanu, veicinot miera un drošības jomas ieguldījumu kolektīvo iedabu;

75. norāda uz svarīgo darbu, ko veic Eiropas Savienības Satelītcenrs (*Satcen*), un uzsver, ka Savienībai ir jābūt pietiekamiem resursiem attēlu, kas iegūti no kosmosa, un izlūkdatu vākšanas jomā; uzsver, ka ES Satelītcenram jāpiešķir finansējums no Savienības struktūrfondiem, lai tas arī turpmāk varētu sniegt ieguldījumu Savienības darbībās, jo īpaši nolūkā nodrošināt augstas izšķirtspējas satelītattēlus, sniedzot atbalstu KDAP misijām un operācijām;

Vērienīgas ES programmas izstrāde attiecībā uz ieroču kontroli, ieroču neizplatīšanu un atbruņošanu visā pasaulē

76. pauž satraukumu par pašreizējiem draudiem starptautiskajām vērtībām un tiesiskumam un globālo ieroču neizplatīšanas un atbruņošanās centienu iespējamu turpmāku vājināšanos; pauž bažas, ka galveno ieroču kontroles līgumu neievērošana, izstāšanās no tiem vai to nepagarināšana nopietni kaitētu starptautiskajiem ieroču kontroles režīmiem, kas gadu desmitiem ir nodrošinājuši stabilitāti, apdraudētu attiecības starp kodolieroču valstīm, varētu tiešā veidā apdraudēt Eiropas drošību, jo īpaši saistībā ar to, ka nepastāv noteikumi, kuru mērķis ir reglamentēt un samazināt taktisko un tuvas un vidējas darbības kodolieroču arsenālu, un varētu izraisīt jaunu kodolbruņošanās sacensību; uzsver, ka steidzami ir jāatjauno pārrobežu uzticēšanās;

77. ar bažām norāda uz to, ka aizvien biežāk tiek lietota bīstama retorika attiecībā uz kodolieroču lietderību; atkārtoti apstiprina, ka pasaulē, kas ir brīva no kodolieročiem vai to izplatīšanas, tiek stiprināts starptautiskais miers un drošība un ka atbruņošanās nozīmē ne tikai aktīvo kaujas galviņu skaita samazināšanu, bet arī šāda veida ieročiem piesšķirtās militārās un politiskās lomas mazināšanu;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

78. atkārtoti apstiprina pilnīgu atbalstu ES un tās dalībvalstu saistībām attiecībā uz KNL, kas ir kodolieroču neizplatīšanas un atbrūošanās režīma stūrakmens; atkārtoti aicina pirms Kodolieroču neizplatīšanas līguma 10. pārskatīšanas konferences paust stingru ES kopējo nostāju, pieprasot konferencē pieņemt konkrētus un efektīvus pasākumus, kas būtu galvenais elements, lai saglabātu stratēģisko stabilitāti un izvairītos no jaunas bruņošanās sacensības;

79. atkārtoti pauž dziļu nožēlu par to, ka ASV un Krievijas Federācija ir izstājušās no Līguma par vidējas un tuvas darbības kodolieročiem (*INFT*); atzīmē, ka Krievija ir atbildīga par līguma darbības izbeigšanos, jo tā to pastāvīgi nav ievērojusi; pauž nožēlu par to, ka līguma iziršana varētu izraisīt saspīlējumu un palielināt kodoldraudus un militāros apdraudējumus un riskus, vienlaikus apdraudot ieroču kontroles režīmu nākotni; uzsver, ka tas stingri iebilst pret jaunu bruņošanās sacensību starp ASV un Krievijas Federāciju un tās iespējamo ietekmi uz Eiropu, kā arī pret atkārtotu Eiropas teritorijas militarizāciju; mudina Padomi un AP/PV uzsākt ES vadītu iniciatīvu, lai panāktu Līguma par vidējas un tuvas darbības kodolieročiem pārveidi par daudzpusēju līgumu;

80. atgādina, ka efektīvi starptautiski ieroču kontroles, atbrūošanās un ieroču neizplatīšanas režīmi ir pasaules un Eiropas līmeņa drošības un stabilitātes stūrakmens;

81. mudina ASV un Krievijas Federāciju turpināt sarunas, lai pagarinātu jauno *START* līgumu, kura termiņš beigsies 2021. gada februārī; uzskata, ka līguma pagarināšana dotu abām parakstītājvalstīm papildu laiku turpināt sarunas, lai vienotos par jaunu ieroču kontroles instrumentu; aicina citas valstis, jo īpaši Ķīnu, nekavējoties iesaistīties visās pašreizējās sarunās (piemēram, par jauno *START* līgumu, *INFT* un "Atvērto debesu" līgumu) un turpmākajās sarunās par kodolieroču kontroles instrumentiem;

82. pauž nožēlu par to, ka Krievija selektīvi īsteno savas saistības, kas paredzētas "Atvērto debesu" līgumā; pauž dziļu nožēlu par ASV pieņemto lēmumu izstāties no "Atvērto debesu" līguma, kas ir galvenais ieroču kontroles instruments, kurš ir palīdzējis veidot uzticēšanos un nodrošināt mazākām valstīm vērtīgas spējas uzraudzīt un pārbaudīt kaimiņvalstu militārās darbības; aicina pārējās parakstītājvalstis turpināt īstenot šo līgumu, vienlaikus nodrošinot, ka tas joprojām ir darboties spējīgs un lietderīgs; aicina ASV atcelt lēmumu par izstāšanos no "Atvērto debesu" līguma;

83. atzinīgi vērtē ES finansiālo ieguldījumu Ķīmisko ieroču aizlieguma organizācijas (*OPCW*) projektos un darbībās; atzinīgi vērtē to, ka Padome ir pieņēmusi horizontālu sankciju režīmu, lai risinātu ķīmisko ieroču aizvien pieaugošās izmantošanas un izplatīšanas problēmu; nosoda neseno ķīmisko ieroču izmantošanu un uzskata, ka pārskatbildības trūkums par šādiem incidentiem apdraud starptautisko regulējumu attiecībā uz ķīmiskajiem ieročiem; aicina ES uzņemties iniciatīvu risināt jautājumu par nesodāmību attiecībā uz ķīmisko ieroču izmantošanu un apsvērt, kā stiprināt *OPCW*, lai nodrošinātu ātru un precīzu atbildības noteikšanas un efektīvu reaģēšanas mehānismu; aicina ES turpināt centienus apkarot ķīmisko ieroču izplatīšanu un izmantošanu nolūkā atbalstīt ķīmisko ieroču vispārējo aizliegumu, kā noteikts Ķīmisko ieroču konvencijā (*CWC*);

84. pauž nopietnas bažas par Krievijas ievērojamā opozīcijas līdera Alekseja Navaļņija slepkavības mēģinājumu, izmantojot aizliegtu neiroparalītisku vielu, kas saskaņā ar *CWC* tiek uzskatīts par ķīmisku ieroču izmantošanu un tādējādi ir nopietns starptautisko normu pārkāpums; aicina veikt neatkarīgu starptautisku izmeklēšanu par šiem notikumiem; atzinīgi vērtē Padomes lēmumu piemērot sankcijas, lai sauktu pie atbildības visus tos, kas ir atbildīgi par šo indēšanu;

85. aicina AP/PV iesniegt priekšlikumus par to, kā nostiprināt īpašās zināšanas, kas pieejamas ieroču neizplatīšanas un kontroles jomā ES, un nodrošināt, ka ES uzņemas spēcīgu un konstruktīvu lomu, uz globālo noteikumu pamata attīstot un pastiprinot ieroču neizplatīšanas centienus, kā arī ieroču kontroles un atbrūošanās mehānismus; atzinīgi vērtē to, ka šajā sakarībā ir iecersts jauns īpašais sūtnis atbrūošanās un ieroču neizplatīšanas jautājumos; apzinās, ka ir steidzami jāpieņem jauni starptautiski nolīgumi ieroču kontroles jomā; norāda, ka saistībā ar atturēšanu no kodolieroču izmantošanas virsskaņas raķešu izstrāde var apdraudēt savstarpēji garantētas kodolieroču iznīcināšanas principus, un tādēļ aicina pēc ES iniciatīvas izstrādāt pasaules mēroga ieroču kontroles līgumu par virsskaņas ieroču sistēmu izmantošanu, darbības rādīsu, ātrumu, nostādņēm, raķešu kodollādiņu pārbaudi un izvietošanu piekrastes tuvumā;

86. atkārtoti pauž pilnīgu atbalstu efektīva starptautiskā ieroču kontroles, atbrūošanās un neizplatīšanas režīma saglabāšanai kā pasaules un Eiropas drošības stūrakmenim; uzsver pilnīgu atbalstu ANO Atbrūošanās lietu biroja (*UNODA*) darbam un ANO Atbrūošanās programmai; atgādina par savu apņemšanos īstenot politiku, kuras mērķis ir sekmēt visu kodolieroču arsenālu samazināšanu;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

87. atzinīgi vērtē Padomes secinājumus par tās 2008. gada 8. decembra Kopējās nostājas 2008/944/KĀDP, ar ko izveido kopīgus noteikumus, kas reglamentē militāru tehnoloģiju un ekipējuma eksporta kontroli⁽¹³⁾, pārskatīšanu; pauž stingru pārliecību, ka, tā kā ES ir aizvien vērienīgākas ieceres aizsardzības jomā, ir vajadzīga lielāka konverģence, pārredzamība un konsekvence dalībvalstu ieroču eksporta politikā, kā arī publiskas pārraudzības stiprināšana; aicina dalībvalstis novērst Kopējās nostājas atšķirīgo interpretāciju un pilnībā ievērot tās astoņus kritērijus, kā arī apturēt jebkādu tāda militārā aprīkojuma eksportu, ko varētu izmantot pret citām dalībvalstīm; atzinīgi vērtē centienus palielināt ieroču eksporta pārredzamību un sabiedrības un parlamentāro kontroli attiecībā uz to; aicina īstenot kopīgus centienus, lai uzlabotu riska novērtējumu sagatavošanu, galaizmantošanas kontroles un pēcnosūtīšanas verificēšanu;

88. mudina dalībvalstis ievērot ES Rīcības kodeksu attiecībā uz ieroču eksportu; atkārtoti uzsver, ka visām dalībvalstīm ir stingri jāpiemēro Padomes Kopējās nostājas 2008/944/KĀDP noteikumi; atgādina, ka dalībvalstis ir apņēmušās ievērot stingru valsts nostāju attiecībā uz savu ieroču eksporta uz Turciju politiku, pamatojoties uz Kopējās nostājas 2008/944/KĀDP nosacījumiem, tostarp 4. kritērija par reģionālo stabilitāti stingru piemērošanu; atkārtoti aicina AP/PV nākt Padomē klajā ar iniciatīvu, saskaņā ar kuru visas ES dalībvalstis atbilstīgi kopējai nostājai apturētu ieroču eksportu uz Turciju attiecībā uz visiem militārā aprīkojuma veidiem, ieskaitot ieročus, divējāda lietojuma preces, ko iespējams izmantot kā ieročus, un zinātību, tik ilgi, kamēr Turcija turpina nelikumīgās vienpusējās darbības, ko tā pašlaik izvērs Vidusjūras austrumdaļā un kas pārkāpj visu dalībvalstu (jo īpaši Grieķijas un Kipras) suverenitāti un starptautiskās tiesības, un neiesaistās dialogā, pamatojoties uz starptautiskajām tiesībām;

89. atzinīgi vērtē ES darbības, kuru mērķis ir atbalstīt Ieroču tirdzniecības līguma vispārēju piemērošanu, un aicina visas lielākās ieroču eksportētājvalstis pēc iespējas drīzāk to parakstīt un ratificēt;

90. atzīmē, ka tehnoloģiju attīstība mākslīgā intelekta jomā rada jaunas ētiskas problēmas; aicina ES uzņemties vadību pasaules mēroga centienos izveidot visaptverošu tiesisko regulējumu, lai, izstrādājot un izmantojot ar mākslīgo intelektu iespējamus ieročus, nodrošinātu cilvēku apzinātu kontroli pār to svarīgākajām funkcijām, kas saistītas ar mērķu izvēli un izbrukšanu tiem; aicina AP/PV, dalībvalstis un Eiropadomi pieņemt kopēju nostāju autonomu ieroču sistēmu jautājumā, saskaņā ar kuru cilvēki īstenotu apzinātu kontroli pār ieroču sistēmu svarīgākajām funkcijām; uzstāj, ka ir jāsāk starptautiskas sarunas par vienotu definīciju un regulējumu attiecībā uz ieroču ar noteiktu autonomijas pakāpi izmantošanu, un aicina pieņemt juridiski saistošu instrumentu, kas aizliegtu nāvējošus autonomos ieročus, kurus apzināti nekontrolē cilvēks;

91. aicina ES uzņemties vadību pasaules mēroga centienos izveidot visaptverošu un efektīvu vispasaules ieroču kontroles sistēmu attiecībā uz raķešu un bezapkalpes kaujas transportlīdzekļu tehnoloģiju izplatīšanu;

Demokrātiskas uzraudzības, leģitimitātes un iekļaujošas iesaistīšanās nodrošināšana

92. uzsver, ka Parlamentam ir konsekventi jārisina visi aizsardzības jautājumi; aicina atkārtoti izvērtēt un paplašināt Drošības un aizsardzības apakškomitejas pilnvaras, ņemot vērā aizvien pieaugošo aizsardzības iniciatīvu skaitu ES līmenī, kā arī apsvērt Komisijas Aizsardzības rūpniecības un kosmosa ģenerāldirektorāta (DEFIS ĢD) izveidi;

93. atzinīgi vērtē regulārās viedokļu apmaiņas ar AP/PV par KDAP jautājumiem un aicina AP/PV nodrošināt, ka tiek pienācīgi ņemts vērā Parlamenta viedoklis; uzsver, ka ir jānodrošina regulāras ES īpašo pārstāvju, īpašo sūtņu un misiju un operāciju komandieru informatīvas sanāksmes; uzskata, ka ar Parlamentu būtu iepriekš jāapspriežas par KDAP misiju stratēģisko plānošanu, izmaiņām to pilnvarās un plāniem tās izbeigt; aicina pilnībā īstenot LES 36. pantu;

94. uzsver nepieciešamību attīstīt arvien ciešāku sadarbību ar valstu parlamentiem KDAP jautājumos, lai nodrošinātu lielāku pārskatatbildību, pārredzamību un kontroli;

95. atkārtoti uzsver, ka ir svarīgi uzlabot pilsoniskās sabiedrības rīcībā esošos instrumentus, lai nodrošinātu tās jēgpilnu un būtisku iesaistīšanos ar aizsardzību saistītās politikas izstrādē un tās efektīvā uzraudzībā;

⁽¹³⁾ OV L 335, 13.12.2008., 99. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

o

o o

96. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Eiropadomei, Padomei, Komisijai un Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos / Komisijas priekšsēdētājas vietniekam, Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram, NATO ģenerālsekretāram, drošības un aizsardzības jomā strādājošām ES aģentūrām un dalībvalstu parlamentiem.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

P9_TA(2021)0014

2019. gada ziņojums par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un ES politiku šajā jomā

Eiropas Parlamenta 2021. gada 20. janvāra rezolūcija par 2019. gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā (2020/2208(INI))

(2021/C 456/09)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju (*UDHR*) un citus ANO cilvēktiesību līgumus un instrumentus,
- ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību konvenciju,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu (turpmāk — “Pamattiesību harta”),
- ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru un jo īpaši tā 2., 3., 11., un 17. principu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (*LES*) 2., 3., 8., 21. un 23. pantu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (*LESD*) 17. un 207. pantu,
- ņemot vērā Globālo Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģiju, kas iesniegta 2016. gada 28. jūnijā,
- ņemot vērā ANO 17 ilgtspējīgas attīstības mērķus (*IAM*) un Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam,
- ņemot vērā Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (*ICCPR*) un Cilvēktiesību komitejas vispārīgās piezīmes,
- ņemot vērā Starptautisko paktu par ekonomiskajām, sociālajām un kultūras tiesībām (*ICESCR*) un ANO Ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību komitejas vispārīgās piezīmes,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par jebkāda veida sieviešu diskriminācijas izskaušanu (*CEDAW*) un ANO Sieviešu diskriminācijas izskaušanas komitejas vispārīgos ieteikumus,
- ņemot vērā ANO 1989. gada 20. novembra Konvenciju par bērna tiesībām (*UNCRC*) un abus tās fakultatīvos protokolus, kas pieņemti 2000. gada 25. maijā,
- ņemot vērā 2007. gada 30. marta ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām,
- ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2016. gada 8. jūnijā pieņemto Politisko deklarāciju par HIV un AIDS: paātrināta cīņa pret HIV un AIDS epidēmijas izbeigšanu līdz 2030. gadam,
- ņemot vērā ANO 1992. gada 18. decembrī pieņemto Deklarāciju par to personu tiesībām, kuras pieder pie nacionālām vai etniskām, reliģiskām un lingvistiskām minoritātēm,
- ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2018. gada 22. decembra rezolūciju par vispārēju aicinājumu veikt konkrētus pasākumus, lai pilnībā izskaustu rasismu, rasu diskrimināciju, ksenofobiju un ar to saistītu neiecietību, kā arī Durbanas deklarācijas un rīcības programmas visaptverošu īstenošanu un ar to saistītus turpmākos pasākumus,
- ņemot vērā ANO Ģenerālās asamblejas 2019. gada 28. maijā pieņemto lēmumu, ar ko 22. augustu pasludina par Starptautisko dienu reliģijas vai ticības dēļ vardarbībā cietušo piemiņai,
- ņemot vērā ANO Drošības padomes 2019. gada 29. aprīļa Rezolūciju Nr. 2467 par seksuālu vardarbību, kas saistīta ar konfliktiem,

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- ņemot vērā ANO Drošības padomes Rezolūciju Nr. 1325 par sievietēm, mieru un drošību un ES stratēģisko pieeju sievietēm, mieram un drošībai 2019.–2024. gadā (SMD),
- ņemot vērā ES un ANO iniciatīvu “*Spotlight*”, kuras mērķis ir izskaust vardarbību pret sievietēm un meitenēm,
- ņemot vērā Pekinas Rīcības platformu un Starptautiskās iedzīvotāju un attīstības konferences Rīcības programmu, kā arī to pārskata konferenču rezultātus,
- ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) 2019. gada 21. jūnija Konvenciju Nr. 190 par vardarbības un aizskaršanas izskaušanu,
- ņemot vērā SDO 2019. gada 21. jūnija Simtgades deklarāciju par nodarbinātības nākotni,
- ņemot vērā 2019. gada 16. augusta Sapašanās memorandu par sadarbību starp ANO Vides programmu un ANO Augstā cilvēktiesību komisāra biroju,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Vispārējo konvenciju par nacionālo minoritāšu aizsardzību un Eiropas reģionālo vai minoritāšu valodu hartu, kas pieņemta 1992. gada 5. novembrī,
- ņemot vērā Eiropas Padomes 2011. gada 11. maija Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (turpmāk — “Stambulas konvencija”), kuru ne visas dalībvalstis ir ratificējušas,
- ņemot vērā 2015. gada 28. aprīļa Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā (2015.–2019. gads) “Cilvēktiesību jautājumi joprojām ES uzmanības centrā” (JOIN(2015)0016), ko Padome pieņēma 2015. gada 20. jūlijā, un tā 2017. gada jūnija vidusposma novērtējumu (SWD(2017)0254),
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 17. novembrī pieņemto ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam,
- ņemot vērā Padomes 2019. gada 18. februāra secinājumus par ES prioritātēm ANO cilvēktiesību forumos 2019. gadā,
- ņemot vērā Padomes 2019. gada 17. jūnija secinājumus par ES rīcību nolūkā stiprināt noteikumus balstītas daudzpusējas attiecības,
- ņemot vērā Padomes 2019. gada 15. jūlija secinājumus par ES prioritātēm ANO un ANO Ģenerālās asamblejas 74. sesijā,
- ņemot vērā Padomes 2019. gada 14. oktobra secinājumus par demokrātiju,
- ņemot vērā 2013. gada 24. jūnijā pieņemtās ES vadlīnijas lesbiešu, geju, biseksuāļu, transpersonu un interseksuāļu (LGBTI) visu cilvēktiesību veicināšanai un aizsardzībai,
- ņemot vērā 2013. gada 24. jūnijā pieņemtās ES pamatnostādnes par reliģijas vai ticības brīvības veicināšanu un aizsardzību,
- ņemot vērā ES pamatnostādnes par nāvessodu, ko Padome pārskatīja 2013. gada 12. aprīlī, kā arī Padomes 2014. gada 12. maijā pieņemtās ES cilvēktiesību pamatnostādnes par vārda brīvību tiešsaistē un bezsaistē un 2004. gada 14. jūnijā pieņemtās ES pamatnostādnes par cilvēktiesību aizstāvjiem,
- ņemot vērā ES cilvēktiesību pamatnostādnes par nediskriminēšanu ārējā darbībā, ko Padome pieņēma 2019. gada 18. martā,
- ņemot vērā ES cilvēktiesību pamatnostādnes par drošu dzeramo ūdeni un sanitāriju, ko Padome pieņēma 2019. gada 17. jūnijā,
- ņemot vērā 2019. gadā pārskatītās ES politikas pamatnostādnes attiecībā uz trešām valstīm par spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu un pazemojošu rīcību vai sodīšanu, ko Padome pieņēma 2019. gada 16. septembrī,

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. oktobra paziņojumu “2020. gada paziņojums par ES paplašināšanās politiku” (COM(2020)0660) un ES 2019.–2024. gada parlamentārā sasaukuma ģeopolitisko programmu,
  - ņemot vērā Komisijas 2020. gada jūnija paziņojumu “*Legal gender recognition in the EU – The journey of trans people towards full equality*” (Dzimuma tiesiskā atzišana ES — transpersonas ceļā uz pilnīgu līdztiesību),
  - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 25. novembra kopīgo paziņojumu “ES dzimumu līdztiesības rīcības plāns (GAP) III — vērienīga programma dzimumu līdztiesībai un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanai sievietēm ES ārējā darbībā” (JOIN (2020)0017), kā arī Padomes prezidentūras 2020. gada 16. decembra secinājumus par GAP III,
  - ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras (FRA) 2020. gada 14. maija ES mēroga otro LGBTI apsekojumu “*A long way to go for LGBTI equality*” (Lai panāktu LGBTI līdztiesību, vēl ejams tāls ceļš),
  - ņemot vērā ES Ombuda 2020. gada 30. jūlija lēmumu par uzdevumiem, kas jāpilda ES īpašajam sūtnim reliģijas vai ticības brīvības veicināšanai ārpus ES,
  - ņemot vērā ES īpašā sūtņa reliģijas vai ticības brīvības veicināšanai ārpus ES ziņojumus un Eiropas Parlamenta Reliģijas vai ticības brīvības un iecietības starpgrupas ziņojumus,
  - ņemot vērā ES 2019. gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē,
  - ņemot vērā 2017. gada 13. septembra rezolūciju par korupciju un cilvēktiesībām trešās valstīs ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā 2018. gada 3. jūlija rezolūciju par pirmiedzīvotāju tiesību pārkāpumiem visā pasaulē, tostarp zemes piesavināšanos ⁽²⁾,
  - ņemot vērā 2019. gada 15. janvāra rezolūciju par ES pamatnostādņēm un pilnvarām ES īpašajam sūtnim reliģijas vai ticības brīvības veicināšanai ārpus ES ⁽³⁾,
  - ņemot vērā 2020. gada 15. janvāra rezolūciju par 2018. gada ziņojumu par cilvēktiesībām un demokrātiju pasaulē un Eiropas Savienības politiku šajā jomā ⁽⁴⁾, kā arī iepriekšējās rezolūcijas par agrākajiem gada ziņojumiem,
  - ņemot vērā visas 2019. gadā pieņemtās rezolūcijas par cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma pārkāpumiem (pazīstamas kā steidzamās rezolūcijas), kas pieņemtas saskaņā ar Reglamenta 144. pantu,
  - ņemot vērā Saharova balvu par domas brīvību, kas 2019. gadā tika piešķirta *Ilham Tohti* — uiguru cilvēktiesību aizstāvim, ekonomikas profesoram un Ķīnas uiguru minoritātes tiesību aizstāvim, kas politisku iemeslu dēļ atrodas ieslodzījumā Ķīnā,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas atzinumu,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A9-0259/2020),
- A. tā kā ES Pamattiesību hartas 10. gadadienas svinības 2019. gadā ir atgādinājušas Savienībai par tās pausto apņemšanos un no Līguma izrietošo pienākumu apņēmīgi rīkoties, lai aizsargātu, veicinātu un īstenotu cilvēktiesības gan tās teritorijā, gan ārpus tās; tā kā šajā saistībā ES ir atkārtoti apstiprinājusi savu apņemšanos arī turpmāk būt ietekmīgai dalībniecei pasaules mērogā un saglabāt vadošo lomu kā pasaules mēroga demokrātijas un cilvēktiesību aizstāvei;

⁽¹⁾ OV C 337, 20.9.2018., 82. lpp.

⁽²⁾ OV C 118, 8.4.2020., 15. lpp.

⁽³⁾ OV C 411, 27.11.2020., 30. lpp.

⁽⁴⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0007.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- B. tā kā dzimumu līdztiesība ir viena no ES pamatvērtībām un tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi un nediskrimināciju ir pamattiesības, kas nostiprinātas Līgumos un Pamattiesību hartā, un tā kā tādēļ dzimumu līdztiesības aspekta integrēšana būtu jāīsteno un jāintegrē kā horizontāls princips visās ES darbībās un politikas jomās;
- C. tā kā kristieši ir visvairāk vajātā reliģiskā grupa pasaulē, kas veido 80 % no visiem vajātajiem ticīgajiem tā kā šāda vajāšana izpaužas kā ierasta diskriminācija izglītībā, nodarbinātībā un sabiedriskajā dzīvē, kā arī kā visu izpausmes veidu ierobežojumi, un pat kā fiziski uzbrukumi kristiešu kopienām, kas nav tālu no tā, lai saskaņā ar ANO pieņemto starptautisko definīciju tie tiktu atzīti par genocīdu,
- D. tā kā 1995. gada Pekinas deklarācijā un rīcības platformā jau 25 gadus ir uzsvērtā līdztiesības un sieviešu iespēju nozīme, kā arī viņu līdztiesīga dalība lēmumu pieņemšanā un demokrātijas nostiprināšanas demokrātiskajā procesā;
- E. tā kā mākslīgā intelekta (MI) izstrādē iesaistīto sieviešu trūkums palielina neobjektivitātes risku; tā kā zinātniskā izglītība ir svarīga, lai nākotnē iegūtu prasmes, pienācīgu darbu un darbvietas un lai lauztu dzimumu stereotipus, saskaņā ar kuriem zinātne tiek uzskatīta par tipisku vīriešu jomu, kā arī lai sievietēm ļautu pilnībā izmantot viņu cilvēktiesības;
- F. tā kā UNCRIC 30. gadadienas svinību laikā 2019. gada novembrī ES uzsvēra savu apņemšanos izstrādāt visaptverošu stratēģiju par bērnu tiesībām un vecāku tiesībām un atzīt tās par galveno ES politikas elementu; tā kā Parlaments 2019. gada 20. novembrī rīkoja īpašu konferenci, kurā pievērsās virknei jautājumu, tostarp grūtībām aizsargāt bērnu tiesības nemitīgi mainīgajā digitālajā pasaulē, jo īpaši attiecībā uz piekļuves aizliegšanu bērnu pornogrāfijai un uzņēmējdarbības apkarošanu, to šķēršļu pārvarēšanai, kuri kavē bērnu tiesību pilnīgu īstenošanu, un bruņotu konfliktu mainīgā rakstura un to ietekmes uz bērnu nākotni novēršanai, tostarp šādu konfliktu ietekmei uz viņu attīstību, izglītību un turpmāko dzīvi, vienlaikus ņemot vērā bērnu paziņojumus apsardzes laikā;
- G. tā kā krīze, ko izraisīja globālā Covid-19 pandēmija, veidi, kā valstis uz to ir reaģējušas, nevienlīdzības palielināšana un tās izraisītās grūtības, jo īpaši neaizsargātākajām un atstumtākajām grupām, kā arī sievietēm, un ietekme uz starptautiskajām attiecībām, noteikumos balstītu starptautisko kārtību un konfliktiem ilgtermiņā ietekmē visus ar cilvēktiesību ievērošanu saistītos jautājumus;
- H. tā kā pandēmijas izraisītā krīze, piemēram, ir likusi lielākajai daļai valstu pieņemt ārkārtas pasākumus, tādējādi ierobežojot vairāku cilvēktiesību īstenošanas brīvību, no kurām nozīmīgākās ir pārvietošanās un pulcēšanās brīvība, vai ieviest jaunus uzraudzības līdzekļus, lai novērstu Covid-19 vīrusa izplatīšanos; tā kā rūpēs par pamatbrīvību aizsardzību īstermiņā un ilgtermiņā ir pamatoti radušās šaubas par minēto pasākumu nepieciešamību, likumību, proporcionalitāti, nediskriminējošo raksturu, ilgumu un ietekmi; tā kā pandēmijas laikā ir novērotas arī citas negatīvas tendences, kas vairākās valstīs apdraud demokrātiju un samazina pilsoniskās sabiedrības darbības telpu;
- I. tā kā pandēmijas izraisītā globālā recesija var būt iemesls, lai valdības piešķirtu prioritāti saimnieciskās darbības veicināšanai un ieguldījumu piesaistei; tā kā tam nevajadzētu notikt uz valdību centienu rēķina, īstenojot politikas mērķus un standartus vairākās citās jomās, piemēram, cilvēktiesību aizsardzība, klimatrīcība un cīņa pret nabadzību, jo īpaši bērnu un viņu ģimeņu nabadzību;
- J. tā kā autoritāro un populistisko kustību pieaugums visā pasaulē apdraud Savienības vērtības un principus;
- K. tā kā neliberālie režīmi arvien vairāk attālinās no nobriedušas demokrātijas ceļa un rietumu demokrātiskajiem standartiem, nostiprinoties pozīcijās, kas izraisa nepārtrauktu un apzinātu cilvēktiesību pārkāpšanu; tā kā šie neliberālie režīmi ierobežo pamattiesības un pamatbrīvības, tādējādi radot nepatīkamu priekšstatu par lēģitimitāti vēlēšanās, kuras nevar uzskatīt par brīvām, taisnīgām vai pārredzamām;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

- L. tā kā ārkārtas situācijas vides jomā, tostarp klimata pārmaiņas un atmežošana, ir cilvēku darbības rezultāts un izraisa cilvēktiesību pārkāpumus ne tikai pret tieši skartajiem cilvēkiem, bet arī pret visu cilvēci kopumā; tā kā ir svarīgi atzīt saikni starp cilvēktiesībām un vides aizsardzību; tā kā nodrošināt piekļuvi ūdenim ir ļoti svarīgi, lai novērstu spriedzi atsevišķos reģionos;
- M. tā kā labāka saskaņotība starp ES iekšpolitikas un ārpolitikas virzieniem, kā arī ES ārpolitikas jomām ir sekmīgas un efektīvas ES cilvēktiesību politikas obligāts priekšnoteikums; tā kā politika, kas atbalsta cilvēktiesības, demokrātiju, tiesiskumu un cīņu pret nesodāmību, jāintegrē visās pārējās ES politikas jomās, kurām ir ārēja dimensija, piemēram, attīstības, migrācijas, drošības, terorisma apkarošanas, sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības, ES paplašināšanās un tirdzniecības jomās; tā kā lielāka konsekvence ļautu ES straujāk reaģēt uz cilvēktiesību pārkāpumiem to agrīnajos posmos un kļūt par aktīvāku un uzticamāku cilvēktiesību aizstāvi globālā līmenī;
- N. tā kā cilvēktiesību un Eiropas standartu pilnīga ievērošana ES partnervalstīs un kaimiņvalstīs, tostarp bēgļu krīzes pārvaldība un migrācijas problēmu risināšana, ir viena no Eiropas Savienības galvenajām prioritātēm; tā kā situācija cilvēktiesību jomā, ko skārusi Covid-19 pandēmija, rada bažas kaimiņvalstīs, kurām šajā jomā ir jāveic atbilstoši pasākumi un jāstrādā saskaņoti ar savu pilsonisko sabiedrību, kurā netrūkst Eiropas atbalstītāju un demokrātiski noskaņotu cilvēku;
- O. tā kā aizvien vairāk valstu, īpaši Āzijā, Tuvajos Austrumos, Āfrikā un Latīņamerikā, izmantoja ceļošanas aizliegumus, lai liegtu cilvēktiesību aizstāvjiem apmeklēt starptautiskus pasākumus,

Cilvēktiesības un demokrātija: vispārējās tendences un galvenās problēmas

1. atzinīgi vērtē to valstu reakciju uz Covid-19 pandēmiju, kuras par svarīgāko uzskata tiesības uz dzīvību un veselību; uzsver, ka vienlaikus ir ļoti svarīgi nodrošināt, lai cilvēkiem būtu pienācīgs dzīves līmenis; atgādina, ka visiem pasākumiem, kas vajadzīgi, reaģējot uz pandēmiju, jābūt balstītiem uz cilvēktiesībām un diskriminācijas novēršanas principiem un jāatbilst tiem, kā arī būtu jāaizsargā virzība uz IAM sasniegšanu;
2. uzsver nepieciešamību nodrošināt pilnīgu cilvēktiesību ievērošanu un ņemt vērā principu, ka cilvēktiesības ir universālas un neatsavināmas, nedalāmas, savstarpēji atkarīgas un savstarpēji saistītas, un nosoda visus mēģinājumus mazināt to nozīmi;
3. pauž ļoti nopietnas bažas par demokrātijas un cilvēktiesību standartu pazemināšanos un pamatbrīvību izmantošanas samazināšanos, ko krīze ir izraisījusi vairākās valstīs; uzskata, ka šo negatīvo ietekmi galvenokārt rada pieaugošais autoritārisms, kā arī krīzes postošās ekonomiskās un sociālās sekas un to izmantošana par ieganstu, lai manipulētu ar valsts iestādēm un vēlēšanu termiņiem, ierobežotu cilvēktiesību aizstāvju, jo īpaši minoritāšu aizstāvju, politisko oponentu, plašsaziņas līdzekļu vai pilsoniskās sabiedrības pārstāvju, darbību un ierobežotu pamatbrīvības un cilvēktiesības, tostarp diskriminācijai pakļautu personu vai grupu, piemēram, reliģisku un ticības minoritāšu, kā arī LGBTI pamatbrīvības un cilvēktiesības tādu mērķu dēļ, kuri nav saistīti ar pandēmiju; šai saistībā uzsver arī naida runas, kuru pamatā ir rase, etniskā izcelsme, reliģija vai piederība kastai, un dezinformācijas pieaugumu un vēršanos pret vīrusa izplatīšanā apsūdzētām neaizsargātām grupām, kā arī vardarbības ģimenē un ar dzimumu saistītas vardarbības un dzimumu nevienlīdzības pieaugumu; pauž bažas par diskrimināciju ar Covid-19 pandēmiju saistītās palīdzības izplatīšanā; nosoda palīdzības liegšanu jebkādu apsvērumu dēļ, tostarp reliģiskās pārliecības dēļ; ar bažām uzsver arī to, ka, pārkāpjot cilvēktiesības, plaši tiek izmantotas digitālās tehnoloģijas, kuru mērķis ir ierobežot pandēmiju, izsekojot iedzīvotājus un izgūstot viņu privātos datus;
4. apstiprina, ka valstīm ir jāatturas no Covid-19 pandēmijas izmantošanas autoritāras varas nostiprināšanai, demokrātijas un tiesiskuma vājināšanai vai cilvēktiesību nonicināšanai; pauž nopietnas bažas par autoritāro režīmu īstenoto pasākumu pastiprināšanu, lai apspiestu citādi domājošos un ierobežotu pilsoniskās sabiedrības darbības telpu; uzsver, ka pilsoniskajai sabiedrībai ir svarīga nozīme, lai elastīgi, savlaikus un efektīvi atbildētu režīmiem, kuros tiek pārkāptas starptautiskās tiesības, cilvēktiesības un demokrātijas principi; pauž bažas par to, ka ārkārtas pasākumi, kas saistīti ar Covid-19, bieži vien nav sasaistīti ar skaidru pienākumu tos atcelt pēc krīzes beigām;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

5. uzsver, ka vispārēja piekļuve veselības aprūpei ir cilvēktiesības un atbalsta gūtos panākumus virzībā uz vispārēju veselības apdrošināšanu kā būtisku nosacījumu ilgtspējīgai attīstībai; atzinīgi vērtē Eiropas Savienības vispārējo reakciju uz Covid-19 pandēmiju, balstoties uz Eiropas komandas pieeju, kas akcentē solidaritātes paušanu un reālas palīdzības piedāvāšanu partneriem, jo īpaši visneaizsargātākajām un visvairāk skartajām valstīm;

6. pauž bažas par veselības aprūpes sistēmas trūkumiem daudzās valstīs, kas apdraud iedzīvotāju tiesības uz fizisko un garīgo veselību un ārstēšanu, kā arī par trūkumiem attiecībā uz profilaktiskām darbībām, lai novērstu inficēšanos, un arī attiecībā uz ūdensapgādes un sanitārijas pasākumiem, piekļuvi informācijai un nediskriminācijai pieejamības un tiesību nodrošināšanā; atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu, ka vakcīnām pret Covid-19 jābūt pieejamām visā pasaulē un ka ES pieliks visas pūles šajā nolūkā;

7. atgādina, ka Covid-19 pandēmijas kontekstā valstīm ir jānodrošina, lai to reakcijā tiktu ņemta vērā dzimumu līdztiesības un starpnozarju pieeja nolūkā garantēt visu sieviešu un meiteņu tiesības dzīvot bez diskriminācijas un vardarbības un piekļūt viņām nepieciešamiem būtiskiem seksuālās un reproduktīvās veselības pakalpojumiem;

8. atgādina, ka pandēmija ir mazinājusi arī cilvēktiesību pārkāpumu uzraudzību un dokumentēšanu pasaules līmenī; atbalsta starptautiskos centienus izvērtēt dažādu valstu reakciju uz pandēmiju attiecībā uz politisko, sociālo un ekonomisko brīvību ierobežojumiem un strādāt, lai izveidotu kopīgu uz cilvēktiesībām balstītu sistēmu, kas pamatos turpmāko reakciju uz sanitārajām krīzēm; šajā saistībā atzinīgi vērtē to, ka Komisija un Starptautiskais Demokrātijas un vēlēšanu atbalsta institūts (IDEA) ir izveidojuši globālo uzraudzības mehānismu;

9. stingri nosoda daudzus diskriminācijas, neiecietības, vajāšanas un nogalināšanas gadījumus, kas saistīti ar rasi, etnisko piederību, valstspiederību, sociālo grupu, invaliditāti, kastu, reliģiju, ticību, valodu, vecumu, dzimumu, seksuālo orientāciju, dzimtisko identitāti, dzimuma izpausmi un dzimuma iezīmēm un kas joprojām ir vērojami daudzās valstīs un sabiedrībās; pauž nožēlu par to, ka pret indivīdiem vai kopienām tiek vērsti neiecietīgi un naidīgi paziņojumi un darbības; uzskata par nepieņemamu rasisma, antisemitisma un ksenofobijas izplatīšanos daudzās valstīs; uzstāj, ka valdībām visā pasaulē ir skaidri jānosoda un jāīsteno neiecietīga pieeja pret rasismu un diskrimināciju;

10. uzsver milzīgos un arvien pieaugošos draudus, ko cilvēktiesībām rada klimata pārmaiņas, vides iznīcināšana un bioloģiskās daudzveidības zudums, liedzot cilvēkiem pamattiesības uz dzīvību, jo īpaši saistībā ar lielāku badu pasaulē, ekonomisko un sociālo nevienlīdzību, ūdens pieejamības ierobežojumiem un papildu nāves gadījumiem nepietiekama uztura un slimību pieaugošās izplatības dēļ; uzsver, ka klimata pārmaiņas apdraud arī citu cilvēktiesību ievērošanu, tostarp tiesību uz pārtikas nodrošinājumu, drošu dzeramo ūdeni un sanitāriju, veselību, atbilstošu mājokli, pašnoteikšanos, darbu un attīstību; turklāt vērs uzmanību uz risku, ko klimata pārmaiņas rada mieram un drošībai, jo pārtikas trūkums un ūdens trūkums var izraisīt konkurenci par dabas resursiem un pēc tam novest pie satricinājumiem un konfliktiem nestabilās valstīs un starp tām; īpaši vērs uzmanību uz saikni starp dabas resursu izmantošanu un konfliktu, karu un vardarbības tiešu vai netiešu finansēšanu, ko cita starpā īsteno vairāki privātā sektora dalībnieki; uzsver, ka vismazāk attīstītās valstis ir visneaizsargātākās pret klimata pārmaiņām, jo tām ir visgrūtāk izturēt to postošo ietekmi, neraugoties uz to, ka tās saražo mazāk siltumnīcefekta gāzu nekā bagātākās valstis, kuras klimata pārmaiņas ietekmē mazāk;

11. apstiprina, ka cilvēktiesību veicināšana un aizsardzība ir savstarpēji saistīta ar klimatrīcību un rīcību vides jomā, jo īpaši tāpēc, ka starptautiskās cilvēktiesības nodrošina piekļuvi tiesiskās aizsardzības līdzekļiem un juridiskiem līdzekļiem, lai kompensētu klimata pārmaiņu radīto kaitējumu, īstenotu pasākumus cīņai pret klimata pārmaiņām un liktu valstīm, uzņēmumiem un privātpersonām uzņemties atbildību par savu reakciju uz klimata pārmaiņām un darbībām, kas veicina vides stāvokļa turpmāku pasliktināšanos;

12. uzsver, ka bioloģiskā daudzveidība un cilvēktiesības ir savstarpēji saistītas un savstarpēji atkarīgas, un atgādina par valstu saistībām cilvēktiesību jomā, proti, aizsargāt bioloģisko daudzveidību, no kuras minētās tiesības ir atkarīgas, tostarp paredzot iedzīvotāju līdzdalību ar bioloģisko daudzveidību saistītu lēmumu pieņemšanā un nodrošinot piekļuvi iedarbīgiem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem bioloģiskās daudzveidības zuduma un degradācijas gadījumos; pauž atbalstu jaunajiem starptautiskā līmeņa normatīvajiem centieniem attiecībā uz noziedzību vides jomā; šajā saistībā mudina ES un dalībvalstis veicināt ekocīda atzīšanu par starptautisku noziegumu saskaņā ar Starptautiskās Krimināltiesas (SKT) Romas statūtiem;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

13. uzsver, ka īpaša uzmanība jāpievērš palīdzībai vides un klimata dēļ pārvietotām personām; uzskata, ka ir svarīgi strādāt starptautiskā līmenī, lai Apvienoto Nāciju Organizācijā definētu jēdzienu “vides iemeslu dēļ pārvietotas personas”, lai izveidotu starptautisku tiesisko regulējumu un pieņemtu vienotu pieeju to personu aizsardzībai, kuras ir spiestas atstāt savu dzīvesvietu; atzīst, ka klimata pārmaiņu sekas vides jomā var saasināt piespiedu pārvietošanos, tāpēc uzsver nepieciešamību strauji īstenot tādu politiku, kas ļautu samazināt klimata pārmaiņu ietekmi saskaņā ar Parīzes nolīgumu;

14. pauž nopietnas bažas par atmežošanu, nelikumīgu izrakteņu ieguvu un nelikumīgu narkotiku ražošanu, jo īpaši Amazones reģionā 2019. gadā, ņemot vērā to, ka meži palīdz mazināt klimata pārmaiņas, absorbējot un uzglabājot oglekļa dioksīdu; uzsver, ka pirmiedzīvotāji bieži vien ir bijuši pirmie, kas cieš no atmežošanas, kura citu tiesību starpā apdraud viņu tiesības uz zemi un piekļuvi vitāli svarīgiem resursiem; šajā saistībā uzsver tiesības noteikt un izstrādāt prioritātes un stratēģijas pirmiedzīvotāju pašattīstībai, kā arī viņu zemes, teritoriju un citu resursu izmantošanai; uzsver, ka nesodāmība par pirmiedzīvotāju tiesību pārkāpumiem ir atmežošanas virzītājspēks, un tādēļ uzskata, ka ir būtiski saukt pie atbildības par šiem pārkāpumiem; norāda, ka dabas resursu nelikumīga izmantošana var radīt nopietnu negatīvu ietekmi uz vietējo kopienu sociālajām, ekonomiskajām, kultūras, pilsoniskajām un politiskajām tiesībām, tostarp cilvēku pašnoteikšanās pamattiesībām un principu par viņu pastāvīgu suverenitāti attiecībā uz viņu dabas resursiem;

15. atzinīgi vērtē iedzīvotāju, jo īpaši jaunāku paaudžu, aizvien pieaugošos centienus un iesaistīšanos tādu politisku un sabiedrības pārmaiņu panākšanā, kuras veicina cilvēktiesību ievērošanu, demokrātisku pārvaldību, vienlīdzību un sociālo taisnīgumu, vērienīgāku klimatrīcību un piemērotāku vides aizsardzību; uzsver, ka 2019. gadā visos pasaules reģionos parādījās masveida protesta kustības, kas atspoguļo šīs vēlmes, pieprasot mainīt sabiedrības institucionālo un ekonomisko kārtību, kā arī rīcību klimata pārmaiņu mazināšanai un atbalstot taisnīgākas pasaules sabiedrības attīstību; nosoda to, ka daudzās valstīs iedzīvotājiem ir liegtas tiesības uz mierīgām demonstrācijām, jo tiek veikti juridiski, administratīvi un citi pasākumi, piemēram, demonstrāciju apspiešana ar spēku, vajāšana un patvaļīga aizturēšana; uzsver, ka 2019. gadā tika arestēti simtiem mierīgo demonstrētāju, no kuriem daudzi cieta no nepienācīgas izturēšanās un patvaļīgas aizturēšanas, un viņiem tiesas procesos, kur netika garantēti minimālie procesuālie standarti, piesprieda maksāt lielus naudas sodus; uzsver, ka ir svarīgi saglabāt protesta darbību miermīlīgo raksturu, un pauž bažas par vairākām galējo grupām, kas izmanto iespēju, ko sniedz sociālo kustību demonstrācijas un izpausmes, lai tās īstenotu, lietojot vardarbību un traucējot iedzīvotāju ikdienas dzīvi; aicina valdības neizmantot nesamērīgu spēku pret miermīlīgiem protestētājiem un saukt pie atbildības visus, kas veic šādas darbības;

16. uzskata, ka būtiska nozīme ir politiskajai reakcijai uz sabiedrības, ģimeņu un indivīdu leģitīmajām prasībām, par pamatu ņemot iekļaujošu dialogu, kas veicina pozitīvas pārmaiņas; no otras puses, nosoda miermīlīgu kustību apspiešanu, jo īpaši drošības aģentu pārmērīga spēka lietošanu, ko dažas valdības ir vērsušas pret saviem iedzīvotājiem, lai apslāpētu citādi domājošos un kritiskos aicinājumus;

17. uzsver, ka slepkavības, fiziski un apmelojoši uzbrukumi, ieslodzījumi, nāves draudi, aizskaršana, iebiedēšana un vārda brīvības ierobežojumi joprojām ir instrumenti, ko visā pasaulē sistemātiski izmanto pret cilvēktiesību aizstāvjiem, tostarp cilvēktiesību aizstāvēm sievietēm, tiesību uz reliģijas un ticības brīvību aizstāvjiem, vietējām kopienām, pirmiedzīvotāju grupām, vides un zemes tiesību aizstāvjiem, nevalstiskajām organizācijām (NVO) un pilsoniskās sabiedrības aktīvistiem, trauksmes cēlējiem un žurnālistiem; norāda, ka cilvēktiesību aizstāves sievietes saskaras ar tieši pret sievietēm vērstiem draudiem;

18. pauž nopietnas bažas par represīvu kiberdrošības un pretterorisma tiesību aktu izmantošanu vairākās valstīs, lai ierobežotu cilvēktiesību aizstāvju darbības; uzsver, ka vērojamas politiskas tendences virzīties uz lielāku nacionālismu un ļaunprātīgi izmantot reliģiju politiska labuma gūšanai un ka tas veicina neiecietību;

19. uzsver, ka ES iestāžu pienākums ir aktīvi atbalstīt organizācijas un personas, kas iesaistītas demokrātijas un cilvēktiesību aizsardzībā; prasa taisnīgumu un saukšanu pie atbildības par visiem uzbrukumiem pret cilvēktiesību aizstāvjiem; aicina ES atbalstīt un aizsargāt cilvēktiesību aizstāvjus visā to daudzveidībā; šajā saistībā uzsver, cik svarīga ir Parlamenta rīcība ar mērķi panākt, ka viņu viedoklis tiek uzklauts, un izdarīt spiedienu uz trešo valstu iestādēm, lai nekavējoties un bez nosacījumiem tiktu atbrīvoti cilvēktiesību aizstāvji, kas aizturēti savu darbību dēļ; atbalsta Eiropas politisko fondu darbu demokrātisko procesu stiprināšanā un jaunas politisko līderu paaudzes veidošanās veicināšanā visā pasaulē;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

20. pauž nopietnas bažas par to, ka joprojām turpinās postoši kari, militāri konflikti un teritoriju ilgstoša okupācija vai aneksija, kas dod iespēju izdarīt smagus starptautisko humanitāro tiesību un cilvēktiesību pārkāpumus, jo īpaši genocīdu, civiliedzīvotāju masveida slepkavības, piespiedu pārvietošanu un seksuālas vardarbības izmantošanu pret civiliedzīvotājiem, jo īpaši sievietēm un bērniem; stingri nosoda diktatorisko un autoritāro varu iesaistīšanos pastarpinātajos karos un uzsver, ka ilgtspējīga miera priekšnoteikums ir politiski risinājumi; pauž dziļas bažas par starptautiskās politikās spriedzes pieaugumu un par nevalstisko bruņoto grupējumu un teroristu organizāciju aizvien lielāko aktivitāti un vardarbības starp kopienām attīstību, kas vērojama dažos pasaules reģionos;

21. pauž nožēlu par to, ka, lai gan ANO 2020. gadā atzīmēja savu septiņdesmit piekto gadadienu, vairākas valdības, iedvesmojoties no idejas domāt tikai par sevi, ir veikušas pasākumus, lai vērstos pret multilaterālismu un starptautiskās sadarbības centieniem miera, konfliktu risināšanas un cilvēktiesību aizsardzības jomā, kuru pamatā ir UNDP, starptautisko tiesību, ANO Statūtu un Helsinku Nobeiguma akta mērķi un principi; kritizē to, ka trūkst demokrātisku valstu kopīgas starptautiskas vadības, lai konsekventi reaģētu uz nopietniem starptautisko cilvēktiesību pārkāpumiem un apvienotu spēkus nolūkā veicināt cilvēktiesības, demokrātiju un starptautiskas noteikumos balstītas sistēmas, un mudina ES un dalībvalstis aizpildīt šo trūkstošo vadības pozīciju;

22. pauž nožēlu par grūto stāvokli, kādā visā pasaulē atrodas migranti un bēgļi, jo īpaši pārvietotās sievietes, bērni, personas ar invaliditāti un hroniskām slimībām, personas ar atšķirīgu seksuālo orientāciju un personas, kas ir piederīgas vajātām etniskajām, reliģiskajām un ticības minoritātēm, kas ir vienas no visneaizsargātākajām grupām; norāda, ka tiek lēsts, ka starptautisko migrantu skaits 2019. gadā bija gandrīz 272 miljoni⁽⁵⁾, kas atbilst 3,5 % no pasaules iedzīvotāju skaita, no kuriem vairāk nekā 20 miljoni bija bēgļi⁽⁶⁾, un ka pēdējo divu gadu laikā ir notikusi liela mēroga pārvietošanās un migrācija; norāda, ka represīvas prakses un cilvēktiesību pārkāpumu dēļ, ko cita starpā īstenoja diktatūras, kuras nelikumīgi ieguvušas politisko varu, 2019. gadā palielinājās patvēruma meklētāju skaits, kas lūdza starptautisko aizsardzību ES 27 dalībvalstīs⁽⁷⁾; nosoda politiskos pasākumus, kas mazina migrantu un bēgļu cilvēktiesības un apdraud viņu drošību un dzīvības; stingri nosoda ar migranta vai bēgļa statusu saistītos diskriminācijas, neiecietības, vajāšanas un nogalināšanas gadījumus; nosoda negatīvo tendenci iebiedēt personas, kas aizstāv migrantu un bēgļu cilvēktiesības un sniedz viņiem palīdzību, un tendenci kriminalizēt šo personu darbu;

23. atzinīgi vērtē to, ka centieni veicināt sieviešu un meiteņu tiesības visā pasaulē ir kļuvuši vēl pamanāmāki; tomēr norāda, ka neviena pasaules valsts vēl nav sasniegusi dzimumu līdztiesību;

24. uzsver, ka visos pasaules reģionos, kā arī ES joprojām ir plaši izplatīta ar dzimumu saistīta vardarbība, tostarp feminicīds, un diskriminācija, ko izraisa dzimumu nevienlīdzība, nevienlīdzīgas dzimumu normas un varas dinamika, kultūras prakse, piemēram, ar kastu saistīta diskriminācija, vai sen noteiktas diskriminējošas tiesību sistēmas, kā arī propaganda un dezinformācija, kas apdraud sieviešu tiesības; nosoda sieviešu ekspluatāciju, izmantojot cilvēku tirdzniecību, un visus dzimumu vardarbības veidus, tostarp seksuālo, fizisko un psiholoģisko vardarbību, kas ir izplatītākie un sistemātiskākie cilvēktiesību pārkāpumi;

25. turklāt uzsver seksuālas vardarbības izmantošanu pret sievietēm viņu uzskatu, reliģijas, filozofiskās pārliecības vai seksuālās orientācijas, vai cilvēktiesību aizsardzības aktivitāšu dēļ; uzsver, ka sievietes un meitenes no etniskām, reliģiskām un ticības minoritātēm ir pakļautas dubultai vardarbībai un diskriminācijai, kas saistīta ar dzimumu; atgādina, ka vardarbība pret lesbietēm un biseksuālām sievietēm "korigējošas izvarošanas" veidā dažās valstīs joprojām ir sistēmiska problēma sociālās stigmatas un diskriminējošo tiesību sistēmu dēļ;

26. nosoda pašreiz vērojamo atbildes reakciju uz dzimumu līdztiesību un sieviešu tiesībām, tostarp visus mēģinājumus atcelt pašreizējās tiesības un aizsardzību seksuālās un reproduktīvās veselības un tiesību (SRHR) jomā, kā arī tiesību aktus, politiku un praksi, kas daudzās pasaules valstīs joprojām aizliedz vai ierobežo šīs tiesības; šajā saistībā nosoda piekļuves liegšanu cenas ziņā pieejamai, kvalitatīvai vispusīgai seksualitātes izglītībai, ģimenes plānošanas pakalpojumiem, moderniem kontracepcijas līdzekļiem, drošai un likumīgai aborta aprūpei un mātes veselības aprūpei un nosoda vardarbību un sliktu izturēšanos pret sievietēm mātes, pirmsdzemdību un pēcdzemdību veselības aprūpes kontekstā, kā arī

⁽⁵⁾ Starptautiskā Migrācijas organizācija, *World Migration Report 2020* (https://publications.iom.int/system/files/pdf/wmr_2020.pdf).

⁽⁶⁾ Saskaņā ar ANO Cilvēktiesību komisijas publicētajiem datiem (<https://www.unhcr.org/refugee-statistics/download/?url=fd4f>).

⁽⁷⁾ Eurostat, Statistika patvēruma jomā (https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics).

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

piespiedu seksuālās un reproduktīvās veselības prakses, kurās netiek ņemta vērā sieviešu brīva un informēta piekrišana; uzsver nepieciešamību aizsargāt vecākus neaizsargātā situācijā, jo īpaši vientuļos vecākus un tos, kuriem ir liela ģimene, lai izvairītos no nabadzības un sociālās atstumtības; norāda uz nepieciešamību radīt sociālo un ekonomisko vidi un apstākļus, kas ļauj vecākiem turpināt profesionālo izaugsmi;

27. uzsver nepieciešamību aizsargāt mātes neaizsargātās situācijās, jo īpaši vientuļās mātes, ar nolūku nepieļaut nabadzību un sociālo atstumtību; norāda uz nepieciešamību radīt sociālo un ekonomisko vidi un apstākļus, kas ļauj mātēm turpināt profesionālo izaugsmi;

28. nosoda valdības visā pasaulē, kas pretojas sieviešu prasībām pēc vienlīdzīgām tiesībām vai veicina negatīvu reakciju uz tām; uzsver nozīmīgo lomu, kāda sieviešu aktīvismam ir politiskajās un sociālajās kustībās, un pauž nožēlu, ka viņām nācies dārgi par to maksāt, ciešot no brutālu represiju izraisītas vardarbības, kā arī no seksuālas izmantošanas bruņotu konfliktu laikā;

29. pauž dziļas bažas par to, ka 2019. gadā, kas ir Konvencijas par bērna tiesībām 30. gadskārta, turpinājās nopietni cilvēktiesību pārkāpumi pret bērniem visā pasaulē, proti, bērnu darbs, agrīnas un piespiedu laulības, bērnu tirdzniecība un ekspluatācija, tostarp seksuālas izmantošanas nolūkā, bērnu iesaukšana vai iesaistīšana grupējumos, bērnu kareivju izmantošana bruņotos konfliktos, bērnu seksuāla izmantošana un prostitūcija, ģimenes dalīšana un bērnu aizturēšana, tostarp ar imigrāciju saistītu iemeslu dēļ, kā arī grūtības, ar kurām saskaras meitenes saistībā ar seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību, priekšlaicīgu grūtniecību, inficēšanos ar HIV un priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu; pauž nožēlu par to, ka pandēmijas laikā daudziem bērniem un jauniešiem bija jāšak strādāt, lai apmierinātu pamatvajadzības un atbalstītu savas mājāsaimniecības, un tādēļ viņi pameta skolu; uzsver, ka šāda nevēlama tendence ir solis atpakaļ attiecībā uz bērnu izglītību skolā;

30. pauž dziļu sarūgtinājumu un nosodījumu par teroristu uzbrukumiem un sprādzieniem, kas rīkoti 2019. gada pirmajā pusē, vēršoties pret ticīgajiem un viņu kulta vietām, kas jāsauglabā un jāaizsargā; pauž satraukumu par to, ka šīs šausminošās darbības sakrīta ar naida kampaņām, ko bija izvērsuši daži politiskie līderi un teroristu grupējumi, kuru mērķis ir liegt tiesības uz domas, apziņas, reliģijas vai ticības brīvību; mudina valstis veicināt domas, apziņas, reliģijas vai ticības brīvību un aizsargāt neaizsargātās reliģiskās un ticības minoritātes, ātri vēršoties pret vardarbībā vai naida kurināšanā vainīgajiem;

Demokrātijas un cilvēktiesību veicināšanas un aizsardzības izvirzīšana ES ārpolitikas centrā

31. atgādina, ka Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas paredz respektēt cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, kā noteikts LES 2. pantā; uzsver, ka saskaņā ar LES 21. pantu un Savienības stratēģiskajām interesēm šo vērtību stiprināšana ārēji, veicinot demokrātiju, tiesiskumu un cilvēktiesību universālumu un nedalāmību, kā arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu un starptautisko tiesību principu ievērošanu, ir ES kopējās ārpolitikas un drošības politikas pamatā un būtu efektīvi un saskaņoti jāatspoguļo visās Savienības attiecībās ar trešām valstīm;

32. uzsver, cik svarīgi ir, lai Eiropas Ārējās darbības dienests (EĀDD) un Komisija stingri un pamanāmi reaģētu uz cilvēktiesību pārkāpumiem, lai kur tie notiktu, tostarp tuvajās partnervalstīs, un pastāvīgi stiprinātu ES un tās dalībvalstu amatpersonu informētību un zināšanas par cilvēktiesībām un dzimumu līdztiesību; atgādina, ka pilsoniskās sabiedrības efektīva iesaistīšanās un jēgpilns dialogs ar to ir sekmiņas cilvēktiesību politikas stūrakmens; aicina visas ES delegācijas un attiecīgos cilvēktiesību kontaktpunktus konsekventi izpildīt pienākumu tikties ar cilvēktiesību aizstāvjiem, tostarp cilvēktiesību aizstāvēm sievietēm, un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem, apmeklēt aizturētos aktīvistus, demokrātijas disidentus, cilvēktiesību aizstāvjus un aktīvistus, sekot līdzi viņu tiesas procesiem un atbalstīt viņu aizsardzību vietējā līmenī; tāpat aicina ES delegācijas veicināt šādas darbības, kad tās mēģina veikt Eiropas Parlamenta deputāti, kuri veic apmeklējumus oficiālo EP misiju ietvaros; uzsver, ka ir svarīgi pievērsties ne tikai cilvēktiesību pārkāpumu sekām, bet arī to pamatcēloņiem;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

ES darbs daudzpusējā līmenī

33. mudina ES un dalībvalstis izstrādāt skaidru stratēģiju, lai apkarotu pieaugošu valstu izstāšanos un atkāpšanos no starptautisko cilvēktiesību sistēmas, ņemot vērā Cilvēktiesību un demokrātijas rīcības plānā paustās saistības attiecībā uz multilaterālismu, kā arī mēģinājumus starptautiskā līmenī graut cilvēktiesību jēdzienu, kas noteikts ANO Vispārējā cilvēktiesību deklarācijā; uzsver savu viedokli, ka starptautiskajiem tiesību aktiem cilvēktiesību jomā un solījumam līdz 2030. gadam sasniegt ilgtspējīgas attīstības mērķus arī turpmāk vajadzētu būt par pamatu; iesaka ES, sadarbojoties ar valstīm un ieinteresētajām personām, kurām var būt un var nebūt tādas pašas vērtības kā ES, turpināt ieguldīt pūles, lai saglabātu vai attīstītu starptautiskos standartus cilvēktiesību jomā atbilstīgi LES 21. pantam;

34. aicina dalībvalstis padarīt ES ārpolitiku un drošības politiku efektīvāku, izmantojot noteikumu par kvalificētu balsu vairākumu Padomē attiecībā uz cilvēktiesību jautājumiem un jo īpaši attiecībā uz jautājumiem, uz kuriem attiecas ES Rīcības plāns cilvēktiesību un demokrātijas jomā, un sankciju pieņemšanu; aicina dalībvalstis paust vienotu un spēcīgu ES nostāju daudzpusējos forumos un rīkoties vienoti, saskaroties ar krīzēm, kas apdraud Eiropas Savienības pamatvērtības un intereses, jo tas ir vienīgais veids, kā Savienība var uzņemties vadošo lomu starptautiskajā arēnā un izmantot savu ietekmi, lai panāktu pozitīvas pārmaiņas un labāk koordinētu reakciju uz globālām problēmām, tostarp tādām kā cilvēktiesību veicināšana un aizsardzība un vides un ar klimatu saistītas problēmas;

35. atgādina, ka ES tikai tad tiks atzīta un būs uzticama un efektīva pasaules līmenī, ja tās pamatvērtības, jo īpaši brīvību, demokrātijas, cilvēktiesību, tiesiskuma un dzimumu līdztiesības ievērošana, raisīs uzticību ārpus tās robežām, un tas būs iespējams tikai tad, ja ES nodrošinās politikas virzienu iekšēju un ārēju saskaņotību šajos jautājumos; aicina ES un tās dalībvalstis rādīt piemēru un stingri ievērot cilvēktiesības, nodrošināt konsekvenci tās vērtīgu aizsardzībā un ievērošanā, kā arī nodrošināt labvēlīgu vidi pilsoniskajai sabiedrībai;

36. pauž nožēlu par to, ka autoritārie režīmi ir ļaunprātīgi izmantojuši daudzpusējās institūcijas, cenšoties neitralizēt daudzpusējās cilvēktiesību institūcijas un mehānismus attiecībā uz to spēju saukt valstis pie atbildības par cilvēktiesību pārkāpumiem; aicina Savienību un tās dalībvalstis sadarboties ar līdzīgi domājošiem demokrātiskiem sabiedrotajiem, lai atbalstītu daudzpusējo institūciju reformu un tās kļūtu noturīgākas pret autoritāro režīmu negatīvo ietekmi; tāpat nosoda to, ka vietas ANO Cilvēktiesību padomē (UNHRC) bieži vien ieņem valstis, attiecībā uz kurām ir pierādījumi par nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem, un aicina ES dalībvalstis būt ļoti piesardzīgām, kad tās balso, un neatbalstīt tādas valstis, kas kandidē uz vietu UNHRC, taču nepārprotami pārkāpj cilvēktiesības;

37. uzskata, ka cilvēktiesību dialogi ar trešām valstīm, ja tie tiek īstenoti, orientējoties uz rezultātiem, un regulāri pārskatīti, var būt noderīgs instruments, ar ko veicināt divpusēju iesaisti cilvēktiesību veicināšanā un aizsardzībā; atgādina, ka ES pamatnostādnes par dialogu cilvēktiesību jomā ir izklāstīta virkne kritēriju dialoga sāksmai, kuru vidū ir tādi kritēriji kā "valdības vēlme uzlabot situāciju, valdības saistību pakāpe attiecībā uz starptautiskajām cilvēktiesību konvencijām, valdības gatavība sadarboties ar Apvienoto Nāciju Organizācijas cilvēktiesību procedūrām un mehānismiem, kā arī valdības attieksme pret pilsonisko sabiedrību"; aicina EĀDD regulāri izvērtēt katru dialogu, kā to paredz ES pamatnostādnes; uzstāj, ka cilvēktiesību dialogu kontekstā ir svarīgi apspriest konkrētus gadījumus un nodrošināt gan to, ka tiek īstenoti attiecīgi turpmāki pasākumi, gan arī pārredzamību;

ES īpašais pārstāvis cilvēktiesību jautājumos

38. atzinīgi vērtē Eamon Gilmore iecelšanu par ES īpašo pārstāvi (ESĪP) cilvēktiesību jautājumos 2019. gada 28. februārī; atkārtoti norāda, ka attiecībā uz ESĪP iecelšanu jāriko iepriekšēja uzklaušīšana Parlamentā; mudina ESĪP turpināt diplomātiskos centienus, lai uzlabotu ES cilvēktiesību politikas efektivitāti, konsolidētu starptautiskās alianses cilvēktiesību jautājumu veicināšanai un pārlicinātu sarunu partnerus visā pasaulē pieņemt un īstenot politiku, kas atbilst augstākajiem demokrātijas, cilvēktiesību, tiesiskuma un labas pārvaldības standartiem, kā arī starptautiskajām tiesībām un normām, jo īpaši starptautiskajām humanitārajām tiesībām un starptautiskajām krimināltiesībām; turklāt iesaka ESĪP divkārtot centienus, lai nodrošinātu ES iekšējo saskaņotību ES cilvēktiesību ārpolitikas noteikšanā un īstenošanā; uzstāj, lai ESĪP regulāri ziņojumi Padomei tiktu darīti zināmi arī Parlamentam; aicina ES palielināt ESĪP atpazīstamību un uzlabot tā darbību un misiju pārredzamību, tostarp izveidojot īpašu sadaļu EĀDD tīmekļa vietnē, padarīt ESĪP par pastāvīgu amatu,

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

kam ir nodrošināti pienācīgi resursi un iespējas uzrunāt sabiedrību, lai ziņotu par panākumiem, kas gūti, apmeklējot trešās valstis, un lai darītu zināmu ES nostāju ar cilvēktiesībām saistītos jautājumos, ESĪP amata vispārējās reformas ietvaros;

Starptautiski nolīgumi

39. atkārtoti prasa visos starptautiskajos nolīgumos, tostarp tirdzniecības un asociācijas nolīgumos, starp ES un trešām valstīm sistemātiski iekļaut cilvēktiesību klauzulas un nodrošināt to pienācīgu izpildi un uzraudzību, cita starpā izmantojot izmērāmus kritērijus un regulārus ietekmes novērtējumus, un iesaistot Parlamentu un pilsonisko sabiedrību; uzsver, ka šajās klauzulās būtu jāparedz mehānismi, kas nodrošinātu to efektīvu izpildi, un procedūras, kurās izklāstītas skaidras un ticamas sekas, kas izriet no nolīguma pārkāpumiem, tostarp nolīguma apturēšana vai — kā galējais līdzeklis — ES izstāšanās no nolīguma; aicina uzlabot koordināciju un saziņu starp specializētajiem dalībniekiem, kas ir atbildīgi par attiecīgajām politikas jomām, piemēram, tirdzniecību un cilvēktiesībām, lai efektīvāk integrētu cilvēktiesību aspektus tirdzniecības un ieguldījumu politikā; iesaka izveidot neatkarīgus cilvēktiesību uzraudzības mehānismus saistībā ar tirdzniecības un ārvalstu ieguldījumu nolīgumiem, kā arī neatkarīgu sūdzību izskatīšanas mehānismu, lai skartajiem iedzīvotājiem un vietējām ieinteresētajām personām nodrošinātu efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus;

40. uzsver, ka demokrātijas un cilvēktiesību veicināšana un aizsardzība trešās valstīs ir efektīvi panākama, tikai piemērojot nosacījumus, kas paredzēti ES ekonomiskajos un politiskajos stimulus, piemēram, piekļuvi ES finansējumam, vispārējās preferenču sistēmas (VPS) piešķiršanu un turpmākus tarifu atvieglojumus, kā arī koncesiju ES Šengenas vīzu atcelšanai; šajā saistībā atgādina, ka saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1806 Komisijai jāuzrauga un regulāri jāziņo Eiropas Parlamentam par cilvēktiesību situāciju trešās valstīs, uz kurām attiecas vīzu atbrīvojums, un pārkāpumu gadījumā jāaptur vīzu atbrīvojums attiecīgajā valstī;

Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments

41. prasa nodrošināt atbilstīgu finansējumu darbībām un sniegt atbalstu demokrātijas un cilvēktiesību veicināšanai un aizsardzībai saskaņā ar Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu (NDICI) atbilstoši Savienības saistību un mērķu līmenim;

42. aicina Komisiju veikt uzraudzību un gada ziņojumā par NDICI mērķu sasniegšanu iekļaut nodaļu par cilvēktiesību ievērošanu un to, kā partnervalstis, kas saņem NDICI finansējumu, ievēro 8. pantu "Instrumenta vispārējie principi"; aicina Komisiju ierosināt atbilstīgus pasākumus, tostarp ES finansējuma apturēšanu valsts dalībniekiem un palīdzības novirzīšanu pilsoniskajai sabiedrībai, ja tā saņēmēji nopietni pārkāpj cilvēktiesības vai NDICI principus; aicina nodrošināt lielāku pārredzamību attiecībā uz noteikumiem, kas saistīti ar cilvēktiesībām finansēšanas nolīgumos, un precizēt mehānismu un kritērijus šādu nolīgumu apturēšanai, ja tiek pārkāptas cilvēktiesības, demokrātijas principi un tiesiskums, kā arī nopietnos korupcijas gadījumos; aicina Komisiju stingri atturēties no budžeta atbalsta trešo valstu valdībām kā sadarbības veida izmantošanas valstīs, kurās vērojami plaši cilvēktiesību pārkāpumi un represijas pret cilvēktiesību aizstāvjiem;

43. aicina ES īpašu uzmanību pievērst tādu pārkāpumu izvērtēšanai un novēršanai, kuri saistīti ar pašas Savienības politiku, projektiem un finansējumu trešās valstīs, tostarp izveidojot sūdzību iesniegšanas mehānismu, kas paredzēts personām vai grupām, kuru tiesību ievērošanu apdraudētu ES darbības attiecīgajās valstīs;

44. atzinīgi vērtē nenovērtējamo palīdzību, kura pilsoniskās sabiedrības organizācijām visā pasaulē tiek sniegta saskaņā ar Eiropas Demokrātijas un cilvēktiesību instrumentu, kas ir Eiropas Savienības pamatinstruments, īstenojot tās ārējo cilvēktiesību politiku; prasa turpināt palielināt finansējumu pilsoniskajai sabiedrībai un cilvēktiesībām saskaņā ar nākamo globālo instrumentu;

45. aicina Komisiju sadarbībā ar EĀDD izveidot Eiropas Investīciju bankas (EIB) ikgadējas ziņošanas sistēmu par tās darbībām ārpus ES saistībā ar vispārējo Savienības ārējo darbību regulējošo principu ievērošanu, kā norādīts LES 21. pantā un ES Stratēģiskajā satvarā un Rīcības plānā cilvēktiesību jomā; mudina Komisiju nodrošināt, ka EIB atbalstītie projekti atbilst ES politikas nostādņem un saistībām cilvēktiesību jomā un ka ir izveidoti pārskatatbildības mehānismi, kas paredzēti personām, lai ziņotu par pārkāpumiem, kas saistīti ar EIB darbībām; aicina EIB turpināt attīstīt tās politiku sociālo standartu jomā, pārveidojot to par cilvēktiesību politiku banku nozarē; aicina projektu novērtējumos iekļaut cilvēktiesību kritērijus;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

ES Rīcības plāns cilvēktiesību un demokrātijas jomā

46. atzinīgi vērtē ES Rīcības plāna cilvēktiesību un demokrātijas jomā 2020.–2024. gadam pieņemšanu; pauž nožēlu par to, ka EĀDD nav pievērsis pienācīgu uzmanību Parlamenta un tā Cilvēktiesību apakškomitejas piedāvājumam labas iestāžu sadarbības garā aktīvi piedalīties tā sagatavošanā;

47. aicina EĀDD un Komisiju regulāri rīkot apspriedes ar pilsonisko sabiedrību un iesaistīties strukturētā un regulārā dialogā ar Parlamenta kompetentajām struktūrām par jaunā rīcības plāna īstenošanu, lai Parlaments varētu piedalīties rīcības plāna darbībās, jo īpaši izmantojot parlamentāro diplomātiju, un efektīvi pildīt savas pārbaudes funkcijas; iesaka noteikt kritēriju un progresu rādītāju kopumu, lai efektīvi uzraudzītu rīcības plāna īstenošanu; aicina EĀDD ziņot par progresu, kas panākts rīcības plāna mērķu sasniegšanā, ņemot vērā šos kritērijus; prasa, lai EĀDD regulāri veiktu pasākumus, ņemot vērā Parlamenta rezolūcijas un debates, kas attiecas uz rīcības plāna īstenošanu; uzstāj, lai dalībvalstis uzņemtos atbildību par minēto rīcības plānu un piedalītos gada ziņojumā par tā īstenošanu, ziņojot par savām darbībām, kas veiktas saskaņā ar šo stratēģisko dokumentu;

Globālo problēmju risināšana cilvēktiesību un demokrātijas jomā*Demokrātiska pārvaldība un pilsoniskajai sabiedrībai labvēlīga telpa*

48. uzskata, ka draudus demokrātiskai pārvaldībai un tiesiskumam visā pasaulē rada vairāku faktoru apvienojums, tostarp tādu kā autoritārisma un populisma pieaugums, nevienlīdzības un nabadzības palielināšanās, spiediens uz pilsonisko sabiedrību, viltus ziņu un dezinformācijas izplatība, hibrīddraudī un hibrīdkarš, ārējo rīcībspēku politiskā iejaukšanās un kampaņas, uzticības publiskā sektora iestādēm mazināšanās, sabiedrības polarizācija un sabiedrības intereses aizstāvošu kolektīvo organizāciju vājināšanās; uzsver arī, ka uzbrukumi plašsaziņas līdzekļu brīvībai un mēģinājumi manipulēt ar sabiedrisko domu, izplatot viltus ziņas sociālajos plašsaziņas līdzekļos, nekad vēl nav bijuši tik bieži un spēcīgi; pauž bažas par to, ka autoritārā prakse, piemēram, pilsoniskās sabiedrības dalībnieku stigmatizēšana par "ārvalstu aģentiem", tiek kopēta un izplatīta visā pasaulē;

49. aicina ES un tās dalībvalstīm arī turpmāk atbalstīt demokrātijas institūciju nostiprināšanu, pārredzamus un uzticamus vēlēšanu procesus visā pasaulē, veicināt un atraisīt demokrātiskas debates, apkarot nevienlīdzību, nodrošināt pilsoniskās sabiedrības organizāciju darbu, atbalstīt dialogu dažādu sabiedrības segmentu starpā, apkarot korupciju un nesodāmību un stiprināt tiesu iestāžu neatkarību un objektivitāti, kā arī stiprināt pārskatatbildības mehānismus; aicina ES vēl vairāk pastiprināt centienus vēlēšanu novērošanā un veidot ciešāku sadarbību ar starptautiskajām organizācijām jo īpaši tām, kurām ir īpaši būtiska nozīme, piemēram, ar Eiropas Drošības un sadarbības organizāciju;

50. uzsver, ka korupcija un cilvēktiesību pārkāpumi ir cieši savstarpēji saistīti; aicina ES cilvēktiesību programmā iekļaut cīņu pret korupciju; atkārtoti uzsver ES pienākumu aizsargāt korupcijas apkarošanas apvienības, pētnieciskos žurnālistus un trauksmes cēlējus, kuri strādā, lai atklātu korupciju un krāpšanu;

Klimatrīcība un cilvēktiesības

51. apstiprina, ka cilvēktiesību veicināšana un aizsardzība ir savstarpēji saistīta ar klimatrīcību un rīcību vides jomā, jo īpaši tāpēc, ka starptautiskās cilvēktiesības nodrošina piekļuvi juridiskiem līdzekļiem, lai kompensētu klimata pārmaiņu radīto kaitējumu, īstenotu pasākumus cīņai pret klimata pārmaiņām un liktu valstīm, jo īpaši tām, kuras rada lielāko piesārņojumu, uzņēmumiem un lēmumu pieņēmējiem uzņemties atbildību par savu reakciju uz klimata pārmaiņām;

52. atbalsta iekļaujošu un tiesībās balstītu pieeju klimatrīcības veicināšanai, kas nodrošina sabiedrības līdzdalību un tiesu iestāžu pieejamību ar klimata pārmaiņām saistītu politisku lēmumu pieņemšanā, īstenošanā un pārskatīšanā un ar tiem saistītām sekām; apstiprina, ka cīņa pret klimata pārmaiņām ir saistīta ar atbalstu un aizsardzību tiem, kuri rūpējas par planētu un tās dabas resursiem, tostarp tiem, kas ir zemes un vides, kā arī pirmiedzīvotāju kopienu aizstāvji;

ES pieeja konfliktiem, atbildība par cilvēktiesību pārkāpumiem un cīņa pret nesodāmību

53. uzsver mūsdienu konfliktu sarežģītību, jo tie bieži vien attīstās iekšzemē valsts vai reģionālā līmenī, dažreiz kā hibrīduzbrukumi vai kiberuzbrukumi, tajos ir iesaistītas daudzas puses, tostarp teroristu organizācijas un nevalstiski rīcībspēki, un tiem ir katastrofālas humanitārās sekas, jo īpaši tādēļ, ka ir grūti atšķirt kaujiniekus no civilpersonām; aicina

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

ES stiprināt savu reakciju uz konfliktiem, novēršot to pamatcēloņus, ieguldot konfliktu novēršanā un starpniecības centienos, meklējot un saglabājot iespējas rast politiskus risinājumus, veidojot alianses ar līdzīgi domājošām valstīm un reģionālām organizācijām, sniedzot turpmāku finansiālu un tehnisku atbalstu un nodrošinot personālu civilajām miera uzturēšanas misijām un militāro operāciju misijām, kā arī veicinot uzticēšanās veidošanas iniciatīvas starp karojošajām pusēm; tāpat aicina ES nodrošināt dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu šajos centienos, pastiprināt sieviešu un jauniešu lomu konfliktu novēršanā un atrisināšanā, miera uzturēšanā, humānajā palīdzībā un pēckonflikta atjaunošanas darbībās, pārejas tiesiskumā, kā arī cilvēktiesību un demokrātisko reformu veicināšanā; aicina ES arī apkarot cilvēku tirdzniecību un seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību un nodrošināt pastāvīgu piekļuvi būtiskiem un dzīvību glābjošiem veselības aprūpes pakalpojumiem; uzsver ES politikas saskaņotības nodrošināšanas svarīgumu teritorijas okupācijas vai aneksijas gadījumos; atgādina, ka starptautiskajām humanitārajām tiesībām vajadzētu noteikt ES politiku attiecībā uz visām šādām situācijām, tostarp ieilgušajiem okupācijas gadījumiem;

54. aicina visas valdības piešķirt netraucētu piekļuvi visā savā teritorijā starptautiskajiem novērotājiem, tostarp ES īpašajam pārstāvim cilvēktiesību jautājumos un ANO augstajam komisāram cilvēktiesību un ANO īpašo procedūru jautājumos; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt galvenajām starptautiskajām humānās palīdzības organizācijām un starptautiskajiem novērotājiem netraucētu piekļuvi teritorijām, kuras skar notiekošie konflikti un militārā agresija;

55. aicina dalībvalstis stingri ievērot ANO Ieroču tirdzniecības līguma 7. pantu par eksportu un eksporta novērtējumu un ES kopējo nostāju attiecībā uz ieroču eksportu, atsakoties nodot ieročus un izlūkošanas aprīkojumu, ja tas radītu risku, ka importētājvalsts vai nevalstiski dalībnieki varētu veikt vai veicināt nopietnus cilvēktiesību vai starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumus, arī Eiropas Miera mehānisma (EPF) kontekstā;

56. aicina dalībvalstis izveidot EPF cilvēktiesību pilāru, cita starpā paredzot mērķi nodrošināt pilnvērtīgas iespējas un atbalstu pilsoniskajai sabiedrībai, tostarp ar programmām un līdzekļiem, kas piešķirti tieši cilvēktiesību aizstāvju kā miera veidošanas veicinātāju atbalstam; aicina ES dalībvalstis apsvērt iespēju gaidāmajā Eiropas Miera mehānismā iekļaut obligātus cilvēktiesību aizsardzības pasākumus un ietekmes novērtējumus, tostarp atbilstību stingram politikas satvaram par pienācīgu rūpību cilvēktiesību jomā saistībā ar aizsardzības un drošības jautājumiem, iedvesmojoties no ANO pienācīgas rūpības cilvēktiesību jomā politikas;

57. atkārtoti apstiprina savu nelokāmo atbalstu Starptautiskajai Krimināltiesai (SKT) un aicina Romas statūtu dalībvalstis nodrošināt SKT pienācīgus finanšu resursus, lai tā varētu izpildīt uzdevumus, ko paredz tās pilnvaras; aicina SKT turpināt darbu, ievērojot neatkarību un objektivitāti; aicina ES un tās dalībvalstis mudināt visas ANO dalībvalstis ratificēt un īstenot Romas statūtus; aicina Romas statūtu dalībvalstis sadarboties ar SKT; pauž dziļu nožēlu par uzbrukumiem SKT un, visbeidzot, nosoda individuālās sankcijas, kas noteiktas pret tās darbiniekiem, jo īpaši pret SKT galveno prokuroru, norādot, ka tas nav pieņemami; aicina Romas statūtu dalībvalstis veikt konkrētus pasākumus, lai atceltu minētās sankcijas un atbalstītu skartās puses; uzsver, ka SKT ir vienīgā starptautiskā iestāde, kas spēj saukt pie atbildības par dažiem no visšausminošākajiem noziegumiem pasaulē un aizsargāt cietušos, kuriem nav citu tiesiskās aizsardzības līdzekļu; atzīst neatkarīgu ekspertu pārbaudes darbu, ar kura palīdzību ir paredzēts apzināt reformas jomas, un aicina SKT īstenot visus vajadzīgos pasākumus, lai uzlabotu savus rezultātus, efektivitāti un pozitīvo ietekmi jo īpaši uz kopienām un cietušajiem, kurus skar tiesas darbs; aicina ES un visas tās dalībvalstis turpināt aizsargāt SKT neatkarību un objektivitāti pret uzbrukumiem, kuru mērķis ir kavēt starptautiskās kriminālās tiesvedības darbību; aicina Komisiju un EĀDD izpētīt veidus un iesniegt jaunus instrumentus, lai palīdzētu cīnīties pret starptautiskajiem noziegumiem, kā arī lai palīdzētu no starptautisko cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību pārkāpumiem cietušajiem piekļūt starptautiskajām tiesām un saņemt tiesisko aizsardzību un atbildību, tostarp palielinot valstu, kas nav ES dalībvalstis, spēju piemērot universālās jurisdikcijas principu savās valsts tiesību sistēmās;

58. atkārtoti aicinājumu Komisijas priekšsēdētājas vietniekam/Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos (PV/AP) iecelt ESĪP attiecībā uz starptautiskajām humanitārajām tiesībām un starptautisko tiesiskumu, piešķirot pilnvaras sekmēt, integrēt un pārstāvēt ES apņemšanos apkarot nesodāmību;

59. aicina ES dalībvalstis un ES Genocīda apkarošanas tīklu atbalstīt ANO izmeklēšanas grupas centienus savākt, saglabāt un uzglabāt pierādījumus par pašreiz notiekošajiem vai tikko pastrādātajiem noziegumiem, lai šie pierādījumi neietu zudumā;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

60. norāda, ka ir jāpanāk tiesiskums visiem starptautisko cilvēktiesību un humanitāro tiesību pārkāpumu upuriem, un, ņemot vērā joprojām notiekošo bruņoto konfliktu, aicina nekavējoties pārtraukt karadarbību; uzsver, ka starptautiskajai sabiedrībai ir pienākums izbeigt patvaļu un smagos pārkāpumus, kuri tiek izdarīti vairākās valstīs;

61. pauž nopietnas bažas par to, ka seksuāla un ar dzimumu saistīta vardarbība arvien vairāk tiek izmantota kā kara ierocis; uzsver, ka seksuāli noziegumi un ar dzimumu saistīta vardarbība Romas statūtos ir klasificēti kā kara noziegumi, noziegumi pret cilvēci vai darbības, kas ir genocīda vai spīdzināšanas būtiska sastāvdaļa; aicina saskaņoti rīkoties, lai izbeigtu seksuālās vardarbības izmantošanu par kara ieroci; atzinīgi vērtē ANO Drošības padomes (ANO DP) Rezolūciju Nr. 2467 par seksuālu vardarbību, kas saistīta ar konfliktiem, un visas saistītās ANO DP rezolūcijas, sākot ar ANO DP Rezolūciju Nr. 1325 par sievietēm, mieru un drošību, kurā apstiprināta ANO DP apņemšanās novērst seksuālās vardarbības kā kara un terorisma taktikas izmantošanu, liekot lietā visus tās rīcībā esošos līdzekļus, tostarp sankcijas un citus mērķtiecīgus pasākumus pret pastāvīgiem pārkāpējiem; uzsver, ka ir jānodrošina, lai sievietēm, kuras kara laikā ir kļuvušas par izvarošanas upuriem, nodrošinātu visu vajadzīgo un drošu medicīnisko un psiholoģisko palīdzību un pakalpojumus, tostarp droša aborta iespējas, kā paredz starptautiskās humanitārās tiesības; aicina ES apkarot nesodāmību par seksuālo un reproduktīvo tiesību pārkāpumiem konflikta apstākļos un atbalstīt sieviešu un meiteņu tiesības uz patiesību, efektīviem tiesiskās aizsardzības līdzekļiem un kompensāciju par šo tiesību pārkāpumiem; turklāt atzinīgi vērtē to, ka ANO 2019. gada 30. oktobrī izveidoja Globālu fondu ar konfliktiem saistītu seksuālu vardarbību pārdzīvojušajām personām, lai palīdzētu tām saņemt kompensāciju;

62. atgādina par ANO Novērtējuma ziņojumu par izpildi un koriģējošo atbalstu saistībā ar seksuālu izmantošanu un vardarbību, ko miera uzturēšanas operācijās veicis ANO vai ar to saistīts personāls; uzsver, ka ANO, ES dalībvalstīm un ES kopējās drošības un aizsardzības politikas struktūrām bez kavēšanās un ar stingru apņemību ir jāizmeklē, jāsauc pie atbildības un jānotiesā visi ANO, dalībvalstu un ES darbinieki, kuri ir vainīgi seksuālā vardarbībā; atgādina ka steidzami jāreformē attiecīgās struktūras, lai izbeigtu ANO un ES darbinieku nesodāmību un lai izveidotu funkcionējošus un pārredzamus kontroles un pārskatatbildības mehānismus; uzskata, ka ir nepieņemami, ka tiesvedības ierosināšana par iespējamo vardarbību joprojām ir pilnīgi brīvprātīga un atkarīga no valsts, kas nodrošina karaspēku; ir pārliecināts, ka šādu smagu noziegumu skaitu varētu samazināt un novērst pavisam, izmantojot apmācību un izglītību; atgādina, ka ir steidzami jānovērš šādi noziegumi nākotnē, cita starpā tādēļ, lai atjaunotu vietējo iedzīvotāju uzticēšanos starptautiskajai miera uzturēšanai;

63. uzsver saikni starp cilvēktiesību pārkāpumiem un plaši izplatīto nesodāmību un pārskatatbildības trūkumu valstīs un reģionos, kurus skāruši konflikti vai kuru raksturīga iezīme ir politiski motivēta iebiedēšana, diskriminācija, aizskaršana un uzbrukumi, nolaupīšana, vardarbīgas policijas darbības, patvaļīgi aresti un spīdzināšanas gadījumi, un nogalināšana; aicina ES atbalstīt pasākumus ar mērķi cīnīties pret nesodāmību un veicināt pārskatatbildību valstīs, kur nesodāmības dinamika ir izdevīga tiem, kuriem ir vislielākā atbildība un kuri apspiež cietušos;

64. pauž nožēlu, ka bija vajadzīgs apturēt lēmumu par Saharova balvas laureātes *Aung San Suu Kyi* dalību Saharova balvas kopienā, jo viņa nerīkojas un pieņem Mjanmā notiekošos noziegumus pret rohingu kopieni, taču šo lēmumu vērtē atzinīgi;

65. pauž bažas, ka tā dēvētās "narkotiku apkarošanas" vārdā notiek ārpustiesas slepkavības, spīdzināšana un citi cilvēktiesību pārkāpumi; atkārtoti uzsver, ka cīņa pret noziedzību nekādi neattaisno cilvēktiesību pārkāpumus, un aicina apkopot uz tiesiskumu balstīto paraugpraksi par to, kā mazināt nodarīto kaitējumu;

66. atzinīgi vērtē darbu un ieguldījumu cīņā pret nesodāmību, ko sniedz ANO īpašā referente jautājumos par ārpustiesas, tūlītēju vai patvaļīgu nāvessodu izpildi *Agnès Callamard*, izmeklējot iespējamās ārpustiesas slepkavības 2019. gadā, piemēram, par žurnālista *Jamal Khashoggi* noslepkavošanu, kaut arī pret viņu tiek vērstas iebiedēšana un draudi;

67. atbalsta tiesu sistēmas reformas, lai nodrošinātu tās objektivitāti un neatkarību, tostarp tādu jautājumu risināšanā, kas saistīti ar tiesnešu pieņemšanu darbā un iecelšanu amatā, korupciju un dzimumu aizspriedumiem tiesu sistēmā;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

68. prasa steidzami pieņemt un īstenot patstāvīgu, elastīgu un reaģētspējīgu ES mēroga cilvēktiesību sankciju mehānismu, proti, Eiropas Magnicka aktu, kā būtisku daļu no ES spēkā esošā cilvēktiesību un ārpolitikas instrumentu kopuma, tādējādi stiprinot ES kā globāla cilvēktiesību rīcībspēka lomu un dodot iespēju piemērot mērķtiecīgas sankcijas pret personām, valstiski un nevalstiski dalībniekiem un citām struktūrām, kas ir atbildīgas par nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem, tostarp sistemātiskiem korupcijas noziegumiem saistībā ar smagiem cilvēktiesību pārkāpumiem, vai piedalās tajos; atzinīgi vērtē to, ka aizvien lielāks skaits valstu pieņem starptautiskos cilvēktiesību sankciju mehānismus; uzsver, ka ir svarīgi, lai šī sistēma atbilstu ES likumības pārbaudes mehānismam; uzsver, ka ir svarīgi piešķirt pietiekamus resursus, lai to varētu efektīvi īstenot; prasa izveidot ES līmeņa padomdevēju komiteju ar Parlamenta līdzdalību; uzsver, ka šāds mehānisms palīdzēs cīnīties pret cilvēktiesību pārkāpumiem, apkarot nesodāmību un aizsargāt cilvēktiesību aktīvistos un aizstāvjus visā pasaulē, kā arī apliecinās, ka ir svarīgi, lai Eiropas Savienība efektīvi reaģētu uz cilvēktiesību sankcijām, izmantojot kvalificēta balsu vairākuma balsošanu; atzinīgi vērtē Padomes lēmuma pieņemšanu par mērķtiecīgiem ierobežojošiem pasākumiem, ar kuriem attur no kiberuzbrukumiem un reaģē uz kiberuzbrukumiem, kas rada ārējus draudus ES vai tās dalībvalstīm;

69. uzskata, ka Covid-19 globālo pandēmiju nevajadzētu izmantot par ieganstu, lai apdraudētu sankciju režīmus; tomēr uzsver, ka sankcijām nevajadzētu traucēt sniegt humāno palīdzību, tostarp medicīnisko palīdzību, atbilstīgi starptautiskajām humanitārajām tiesībām;

Cilvēktiesību aizstāvji

70. nosoda cilvēktiesību aizstāvju, viņu ģimenes locekļu un juristu, kā arī personu, kas viņus atbalsta un jūt viņiem līdzī, slepkavības, patvaļīgu aizturēšanu, spīdzināšanu, vajāšanu, aizskaršanu, iebiedēšanu, šantažēšanu un attālinātu digitālo un fizisku novērošanu, kā arī pret viņiem vērstas nomelnošanas kampaņas; ar lielām bažām norāda uz to cilvēktiesību aizstāvju zemes un vides jomā lielo skaitu, kuri 2019. gadā tika nogalināti vai piedzīvoja vardarbīgus uzbrukumus tādēļ, ka aizstāvēja dabas resursus un personu tiesības dzīvot drošā un veselīgā vidē; norāda, ka dažos pasaules reģionos šādi uzbrukumi ir sasnieguši bīstamu līmeni; šajā saistībā uzsver cilvēktiesību aizstāvju lielo neaizsargātību un nepieciešamību pēc pienācīgas aizsardzības, lai viņi varētu savu nozīmīgo darbu veikt, nebaidoties no aizskaršanas un vajāšanas; uzsver uz ticību balstīto organizāciju iespējamo nozīmi humanitāro krīžu risināšanā, veicinot mieru, tiesiskumu un cilvēktiesību ievērošanu, izskaužot vardarbību un uzņemoties starpnieku lomu sarunās par konflikta risināšanu;

71. pauž īpašas bažas par to, ka aizvien pieaug notiesāšanas gadījumu skaits, neievērojot starptautiskajās tiesībās paredzētos obligātos taisnīgas tiesas standartus; aicina ES turpināt izmantot sadarbību un diplomātiju, lai nodrošinātu, ka ikviena persona saņem taisnīgu tiesu;

72. aicina izbeigt visus uzbrukumus cilvēktiesību aizstāvjiem, atbrīvot patvaļīgi aizturētās personas un saukt vainīgos pie atbildības; aicina ES un tās dalībvalstis izstrādāt stratēģisku augsta līmeņa redzējumu, lai cīnītos pret pasaulē pieaugošajiem uzbrukumiem cilvēktiesību aizstāvjiem, tostarp pieņemot stingrus Ārlietu padomes secinājumus, ar kuriem ārlietu ministriem jāaicina uz vērienīgām un globālām ES darbībām, lai aizsargātu cilvēktiesību aizstāvjus; aicina ES iestādes pastiprināt atbalstu cilvēktiesību aizstāvjiem, kas ir svarīga un neatņemama Savienības ārpolitikas cilvēktiesību jomā sastāvdaļa; uzsver, ka politiskais dialogs un sadarbība ar trešo valstu iestādēm, tiesas procesu novērošana, tikšanās ar cilvēktiesību aizstāvjiem valstu apmeklējumu laikā, aizturēto cilvēktiesību aizstāvju apmeklējumi, pārcelšanas atbalsts un publiski paziņojumi ir būtiski šīs politikas īstenošanas instrumenti; aicina ES un tās dalībvalstis pastiprināt centienus, rīkojoties vienotāk un izmantojot šos instrumentus saskaņoti un vienādi pret visām valstīm gadījumos, kad ir pārkāptas cilvēktiesību aizstāvju tiesības; aicina ES un tās dalībvalstis šajā saistībā izdot ikgadējus Padomes secinājumus par cilvēktiesību aizstāvjiem, apzinot viņu darbības cilvēktiesību aizstāvības jomā un izklāstot augstākā līmeņa stratēģiskas apņemšanās attiecībā uz cilvēktiesību aizstāvjiem; uzsver Parlamenta un tā Cilvēktiesību apakškomitejas pastāvīgo darbu 2019. gadā, ko tie veikuši, atbalstot cilvēktiesību aizstāvjus un pievēršot uzmanību viņu situācijai, tostarp arī Saharova balvas laureātu un kandidātu situācijai, jo īpaši gadījumos, kad viņi ir apdraudēti vai viņu tiesības tiek pārkāptas;

73. aicina ES garantēt cilvēktiesību aizstāvēm sievietēm, kas saskaras ar tieši pret sievietēm vērstu vardarbību, piekļuvi aizsardzības mehānismiem, resursiem un politiskam atbalstam, kā arī palielināt finanšu piešķirumus neatkarīgām pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas veicina sieviešu un meiteņu tiesības un kā ES pamatnostādņu par cilvēktiesību aizstāvjiem pielikumu pieņemt instrumentu kopumu, kas paredzētu praktiskus pasākumus, lai ES varētu labāk nodrošināt cilvēktiesību aizstāvju sieviešu vajadzības visā pasaulē;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

74. aicina ES un tās dalībvalstis izvirzīt augstākus mērķus, lai panāku apcietināto cilvēktiesību aizstāvju atbrīvošanu, ietverot tādu apcietināto cilvēktiesību aizstāvju gadījumus, kuri apliecina, kā represīvas valdības visā pasaulē pastāvīgi izmanto tiesību aktus, lai apmeltu un aplūsinātu cilvēktiesību aizstāvjus; uzsver, ka šādi gadījumi ir saistīti arī ar Eiropas Parlamenta Saharova balvas laureātiem un finālistiem;

75. mudina ES delegācijas un dalībvalstu pārstāvniecības turpināt izmantot publisko diplomātiju un iniciatīvas, lai izskatītu atsevišķas cilvēktiesību aizstāvju lietas un attiecīgā gadījumā atvieglotu ārkārtas vīzu izdošanu, kā arī nodrošinātu pagaidu patvērumu ES dalībvalstīs;

76. aicina ES un tās dalībvalstis uzlabot ES vīzu pieejamību cilvēktiesību aizstāvju īslaicīgai pārvietošanai, jo īpaši Vīzu rokasgrāmatā iekļaujot norādījumus par atvieglojumu piešķiršanu cilvēktiesību aizstāvjiem un viņu ģimenes locekļiem, kā arī veikt darbu, lai grozītu ar vīzām saistītos tiesību aktus, proti, Vīzu kodeksu;

77. atzinīgi vērtē ES cilvēktiesību aizstāvju mehānisma *ProtectDefenders.eu* atjaunošanu vēl uz trim gadiem 2019. gada novembrī; atgādina, cik svarīgs ir šis mehānisms, ņemot vērā pieaugošās vajadzības un to problēmu daudzveidību, ar kurām saskaras cilvēktiesību aizstāvji; prasa pastiprināt šo mehānismu un to pastāvīgi atkārtoti izvērtēt, ņemot vērā tā vajadzības;

Sieviešu tiesības un dzimumu līdztiesība

78. aicina Komisiju un dalībvalstis saskaņoti īstenot dzimumu līdztiesības stratēģiju gan ES, gan ārpus tās un veikt efektīvas un konkrētas darbības, lai nepieļautu sieviešu tiesību, dzimumu līdztiesības un seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību ierobežošanu;

79. atgādina, ka seksuālā un reproduktīvā veselība un ar to saistītās tiesības, kā arī atbilstīga seksuālā izglītība ir cilvēktiesības; aicina ES un dalībvalstis atkārtoti apstiprināt sieviešu neatņemamās tiesības uz fizisko neaizskaramību, cieņu un autonomu lēmumu pieņemšanu un uzturēt cilvēktiesību universālumu un nedalāmību visos kontekstos, kā arī aizsargāt un veicināt jo īpaši apdraudētās tiesības, piemēram, seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītās tiesības;

80. atzinīgi vērtē 24 dalībvalstu atbalstītos Padomes prezidentūras secinājumus par ES rīcības plānu par dzimumu līdztiesību un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm ārējās attiecībās 2021.–2025. gadam (GAP III), paužot stingras apņemšanās un īstenojot darbības attiecībā uz seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītajām tiesībām; šajā saistībā prasa pastiprināt ES atbalstu trešām valstīm, jo īpaši paplašināšanās procesā iesaistītajām valstīm un kaimiņvalstīm, kuras īsteno jaunu politiku un izmaiņas tiesību aktos, lai saskaņotu valstu tiesisko regulējumu ar starptautiskajām un IAM saistībām attiecībā uz sieviešu tiesībām un dzimumu līdztiesību, novērstu un apkarotu vardarbību pret sievietēm un meitenēm, aizsargātu cilvēktiesību aizstāves sievietes, uzlabotu sieviešu seksuālo un reproduktīvo veselību un tiesības, nodrošinātu jauniešiem uz zinātnes atziņām balstītu, visaptverošu un atbilstīgu seksuālo izglītību, ļautu meitenēm un jaunām sievietēm droši pieaugt un novērstu seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību, sieviešu dzimumorgānu kroplīšanu un citas kaitīgas prakses, tostarp agrīnas un piespiedu laulības;

81. tāpat aicina ES un dalībvalstis veicināt dzimumu līdztiesību un seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītās tiesības visās ārējās darbībās, tostarp daudzpusējos un divpusējos forumos, īpašu vērību pievēršot atstumtām vai neaizsargātām grupām, piemēram, LGBTI, kā arī tiekties uz mērķi panākt vispārēju veselības apdrošināšanu, izmantojot saistītas SRHR un HIV intervences;

82. mudina neaprobežoties tikai ar strukturālās dzimumu nevienlīdzības pamatcēloņu novēršanu, garantējot vienlīdzīgas iespējas un nostiprinot sieviešu līdzdalību;

83. norāda uz nepieciešamību radīt sociālo un ekonomisko vidi un apstākļus, kas ļauj vecākiem turpināt profesionālo izaugsmi;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

84. aicina dalībvalstis pieņemt kopīgu pieeju un sadarboties ar starptautiskām iestādēm, lai iegūtu jaunus, salīdzināmus un sadalītus datus, kā arī izstrādāt mērķtiecīgu politiku un likumdošanas intervences, lai novērstu cilvēktiesību pārkāpumus; aicina Eiropas Komisiju savās sadarbības sarunās un nolīgumos ar attiecīgajām valstīm iekļaut saistības un kritērijus sieviešu dzimumorgānu kroplēšanas izskaušanai;

85. atgādina, ka Stambulas konvencija kā pirmais vispārēji saistošais līgums, kas apkarot vardarbību pret sievietēm un meitenēm un vardarbību ģimenē, nosaka starptautisko standartu kritērijus, kuri jāturpina ratificēt un īstenot; atkārto, ka ES pievienošanās Stambulas konvencijai ir atzīta par galveno prioritāti ES dzimumu līdztiesības stratēģijā 2020.–2025. gadam; aicina ES un tās dalībvalstis, kuras Stambulas konvenciju vēl nav ratificējušas un īstenojušas, to pēc iespējas drīz izdarīt; aicina ES sadarboties ar citām valstīm nolūkā pastiprināt to pasākumus izglītības, veselības aprūpes un sociālo pakalpojumu, datu vākšanas, finansēšanas un programmu izstrādes jomā, lai visā pasaulē labāk novērstu seksuālu un ar dzimumu saistītu vardarbību un reaģētu uz to;

86. uzsver, ka sievietes un meitenes migrantas un bēgļes, kam nepieciešama aizsardzība, būtu uzskatāmas par tiesību subjektiem;

87. atzinīgi vērtē progresu ES un ANO iniciatīvas “Spotlight” īstenošanā; aicina Komisiju nodrošināt, ka iniciatīvas sponsorētie projekti darbojas, lai novērstu sieviešu tiesību pārkāpumu pamatcēloņus, tostarp ar dzimumu saistītu kaitīgu stereotipu turpināšanos.

Bērnu tiesības

88. atkārtoti aicina ES un tās dalībvalstis pastiprināt sadarbību un dialogu ar trešām valstīm nolūkā bērnu tiesības un aizsardzību atzīt par prioritāti, lai atbalstītu bērnu tiesību ievērošanu visā pasaulē un lai neviens bērns netiktu atstāts novārtā; šajā saistībā mudina ES un tās dalībvalstis sadarboties ar partnervalstīm un apņemties piešķirt papildu finanšu līdzekļus, jo īpaši oficiālās attīstības palīdzības ietvaros, lai risinātu pasaules mēroga problēmas saistībā ar bērnu veselību un izglītību, ietverot tiesības uz izglītību dzimtajā valodā, bērnu darba izskaušanu, cīņu pret vardarbību, seksuālu vardarbību un agrīnām un piespiedu laulībām, cilvēku tirdzniecību un ekspluatāciju, kā arī vervēšanu vai izmantošanu bruņotos konfliktos, no kā cieš miljoniem bērnu; atgādina, ka bērna interesēs ir bērna aizsardzība, aprūpe un drošība vidē, kurā bērns var pieaugt, saņemot vajadzīgo atbalstu un aizsardzību un pamatvajadzību nodrošinājumu; uzsver, ka izglītība ir būtisks instruments, lai apkarotu diskrimināciju un vardarbību pret bērniem; aicina īstenot pasākumus, lai atvieglotu bērnu piekļuvi izglītībai;

89. atzinīgi vērtē uzmanību, kas pievērsta ES darbībām bērnu tiesību aizsardzības un veicināšanas jomā saistībā ar UNCRC 30. gadadienu, un atkārtoti aicina Komisiju noskaidrot, kā ES kā struktūra varētu pievienoties UNCRC;

Personu ar invaliditāti tiesības

90. atzinīgi vērtē ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām un tās Fakultatīvā protokola ratifikāciju 2019. gadā; uzsver, ka ir svarīgi pilnībā ņemt vērā personu ar invaliditāti specifiskās vajadzības; aicina ES iekļaut ārējās darbības un attīstības palīdzības politikā cīņu pret diskrimināciju invaliditātes dēļ, kā arī cīņu par vienlīdzīgu piekļuvi darba tirgum un piekļuvi izglītībai un apmācībai, un veicināt risinājumus, kas personām ar invaliditāti atvieglotu iesaistīšanos sabiedrībā; atkārtoti norāda, ka ir svarīgi, lai gan ES dalībvalstis, gan tās iestādes efektīvi īsteno ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām, īpaši ņemot vērā ES saistības humānās palīdzības un starptautiskās sadarbības jomā visās attiecīgajās ES rīcībpolitikās; uzsver nediskriminēšanas svarīgumu un nepieciešamību pārlicinoši integrēt vispārējās pieejamības principu un nodrošināt visas personu ar invaliditāti tiesības;

Lesbiešu, geju, biseksuāļu, transpersonu un interseksuāļu tiesības

91. nosoda LGBTI stigmatizāciju, viņu patvaļīgu aizturēšanu, spīdzināšanu, vajāšanu un nogalināšanu, kā arī kūdīšanu uz vardarbību pret viņiem; pauž nožēlu par aizvien lielākajām atšķirībām starp valstīm, kas virzās uz LGBTI tiesību labāku aizsardzību, proti, atceļot kriminālbildību par homoseksualitāti, un valstīm, kas vājina šīs tiesības un ļauj brīvi vajāt, diskriminēt un stigmatizēt LGTBI; uzskata, ka prakse un vardarbības akti, kas vērsti pret personām, pamatojoties uz viņu faktisko vai pieņemto seksuālo orientāciju, dzimumidentitāti vai dzimuma pašizpaušmi, vai dzimuma iezīmes, nedrīkst palikt nesodīti un ir jāizskauž;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

92. aicina ES uzņemties vadošo lomu LGBTI cilvēktiesību aizsardzībā un LGBTI diskriminācijas un stigmatizācijas apkarošanā, kā arī tā dēvētās "labošanas terapijas", dzimumorgānu kroplēšanas un transpersonu piespiedu sterilizācijas apkarošanā; tāpat aicina ES izmantot visus tās rīcībā esošos diplomātiskos instrumentus, lai atceltu kriminālatbildību par viendzimuma partneru seksuālajām attiecībām, un rādīt piemēru cīņā pret vardarbību un diskrimināciju seksuālās orientācijas, dzimumidentitātes, dzimuma pašizpaušmes un dzimuma iezīmju dēļ, efektīvi īstenojot jauno LGBTI+ līdztiesības stratēģiju gan ES, gan ārpus tās; aicina ES un dalībvalstis vispusīgi un konsekventi piemērot ES pamatnostādnes, lai veicinātu un aizsargātu LGBTI iespējas izmantot visas viņu cilvēktiesības ārējā politiskajā darbībā;

93. uzsver, ka Covid-19 pandēmija ir nesamērīgi smagi skārusi LGBTI kopienas, izraisot vardarbības ģimenē pieaugumu pret LGBTI, kuri bija spiesti atrasties karantinā vai atgriezies diskriminējošās ģimenēs un mājsaimniecībās, kā arī izraisot bezdarbu un bezpajumtnieku skaita pieaugumu, nespēju piekļūt dzīvību glābjošai medicīniskai aprūpei, piemēram, HIV pakalpojumiem un ar pāreju saistītai medicīniskai aprūpei, un plašāku nosodījumu; aicina LGBTI iekļaut Covid-19 palīdzības programmās;

Pirmiedzīvotāji

94. pauž nopietnas bažas par pirmiedzīvotāju kopienu un to pārstāvju ciešanām un neaizsargātību, ko cita starpā rada klimata pārmaiņu un Covid-19 pandēmijas ietekme, kā arī zemes un iztikas līdzekļu zaudēšana uzņēmumu darbības un ar to saistīta kaitējuma dēļ; pauž nožēlu par to, ka pirmiedzīvotāji visā pasaulē joprojām piedzīvo plaši izplatītu un sistemātisku diskrimināciju un vajāšanu, tostarp piespiedu pārvietošanu, patvaļīgus arestus un cilvēktiesību un zemes aizstāvju nogalināšanu; iesaka ES un tās dalībvalstīm attiecīgajās un jaunajās pienācīgas rūpības sistēmās iekļaut atsaucē uz pirmiedzīvotājiem un tiesībām, kas ietvertas ANO Deklarācijā par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām, un nodrošināt, ka ES reģistrētie uzņēmumi tiek saukti pie atbildības to pienākumu neizpildes gadījumā;

95. atkārtoti prasa ES, dalībvalstīm un to starptautiskās sabiedrības partneriem pieņemt visus vajadzīgos pasākumus, lai atzītu, aizsargātu un veicinātu pirmiedzīvotāju tiesības, tostarp tiesības uz savu valodu, zemi, teritorijām un resursiem; atzinīgi vērtē darbu, ko pilsoniskā sabiedrība un NVO veic saistībā ar šiem jautājumiem; atkārtoti apstiprina, ka ir jāizveido sūdzību izskatīšanas mehānisms, lai būtu iespējams iesniegt sūdzības par pirmiedzīvotāju tiesību pārkāpumiem un ļaunprātīgu izmantošanu, kas izriet no starptautisku uzņēmumu darbības; atgādina par lēmumu Parlamentā iecelt pastāvīgo referentu pirmiedzīvotāju jautājumos, lai uzraudzītu pirmiedzīvotāju situāciju cilvēktiesību jomā; aicina dalībvalstis ratificēt SDO 1989. gada 27. jūnija Konvencijas Nr. 169 par pirmiedzīvotāju un cilšu tautām noteikumus;

96. mudina vadības īstenot attīstības un vides politikas pasākumus, kuros tiek ievērotas pirmiedzīvotāju un vietējo kopienu ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības un kuri paredz viņu iekļaušanu saskaņā ar ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem;

Rasisms, diskriminācija, ksenofobija un ar to saistīta neiecietība

97. atzinīgi vērtē to, ka Padome 2019. gadā pieņēma ES cilvēktiesību pamatnostādnes par nediskriminēšanu ārējā darbībā; aicina ES un tās dalībvalstis izmantot visus to rīcībā esošos instrumentus, lai nodrošinātu, ka personas, kas atbildīgas par tiesību pārkāpumiem diskriminācijas dēļ, balstoties uz rasi, kastu (darbs un izcelsme), reliģiju un etnisko vai nacionālo piederību, tiek sauktas pie atbildības;

98. ar lielām bažām norāda uz kastu hierarhijas, ar kastu saistītas diskriminācijas izplatību un sekām un ilgstošajiem šāda veida cilvēktiesību pārkāpumiem, tostarp liegumu piekļūt tiesu sistēmai vai nodarbinātībai, ilgstošu segregāciju, nabadzību un stigmatizāciju, kā arī ar kastām saistītiem šķēršļiem pamattiesību īstenošanā un cilvēces attīstības veicināšanā; atkārtoti aicina izstrādāt ES politiku attiecībā uz kastu diskrimināciju; atkārtoti aicina ES un tās dalībvalstis pastiprināt centienus un atbalstīt iniciatīvas ANO līmenī un ES delegācijas un misijās trešās valstīs, lai izskaustu ar kastu saistītu diskrimināciju;

99. atgādina, ka saistībā ar aizvien regulārākiem acinājumiem pēc sociālā taisnīguma, kas visā pasaulē izraisa protestu vilni, ir svarīgi aktīvi atbalstīt iekļaujošas un antirasisma iniciatīvas, jo īpaši ņemot vērā ksenofobisku un rasistisku uzbrukumu pieaugumu pasaulē;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

100. atgādina par izglītības izšķirošo nozīmi aizspriedumu un stereotipu sagraušānā, iecietības, izpratnes un daudzveidības veicināšanā un uzsver, ka izglītība ir galvenais instruments, lai izbeigtu strukturālo diskrimināciju un rasismu mūsu sabiedrībā; aicina dalībvalstis veicināt nediskriminācijas rīcībpolitikas visās jomās; uzskata, ka cīņa pret rasismu ir horizontāls jautājums un ka tas būtu jāņem vērā visās Savienības politikas jomās;

101. aicina visas ES delegācijas un to attiecīgos cilvēktiesību kontaktpunktus konsekventi pildīt savu pienākumu novērtēt un analizēt nediskriminēšanas stāvokli un to izklāstīt savās ES cilvēktiesību stratēģijās attiecībā uz konkrētu valsti (HRDCS) saskaņā ar nodaļu par nediskrimināciju un atstumšanu, kā arī ar tās attiecīgajām iedaļām par konkrētiem diskriminācijas iemesliem un/vai diskriminētajām grupām; uzsver, ka nediskriminēšanas stāvokļa atjauninājumi HRDCS gada īstenošanas ziņojumos un misiju vadītāju ziņojumos ir ļoti svarīgi, lai sagatavotos un pamatotu cilvēktiesību dialogus, un ka arī pamatnostādņēs ir noteikts, ka ES ir jā mudina un jāatbalsta pilsoniskās sabiedrības aktīva dalība daudzpusējos forumos un mehānismos saistībā ar kastu saistītu diskrimināciju (darbs un izcelsme) dēļ;

Nacionālās, etniskās un lingvistiskās minoritātes

102. pauž nožēlu par to, ka daudzas valstis, neraugoties uz savām starptautiskajām saistībām un pienākumiem aizsargāt minoritātes, īsteno politiku, kas paredz nacionālo, etnisko un lingvistisko minoritāšu piespiedu asimilāciju, ignorējot šo personu pamattiesības un cilvēktiesības;

103. aicina ES partnervalstu valdības ievērot nacionālo, etnisko un lingvistisko minoritāšu pamattiesības un cilvēktiesības, tostarp viņu kultūru, valodu, reliģiju, tradīcijas un vēsturi, lai saglabātu kultūras un daudzveidību; atkārtoti norāda, ka šīm valstīm ir jāpilda saistības un pienākumi, kurus tās ir uzņēmušās saskaņā ar starptautiskiem līgumiem un nolīgumiem, kā arī ka ir jāpilda Eiropas Padomes ieteikumi;

Domas, apziņas un reliģijas vai ticības brīvība

104. pauž sašutumu par daudzajiem nogalināšanas, uzbrukumu, vajāšanas, diskriminācijas, aizskaršanas un naida kurināšanas gadījumiem, kā arī daudzajiem tiesību ierobežojumiem, kas 2019. gadā skāra personas un grupas to reliģijas, ticības, ateisma vai agnosticisma dēļ; atkārtoti pauž atbalstu personām, kas cietušas no vardarbības reliģijas vai ticības dēļ, un apņemšanos izskaust šādu vardarbību; uzsver, ka īpaša vērtība jāpievērš vajāto reliģisko grupu situācijai visā pasaulē, kas saskaras ar diskrimināciju, draudiem, zaimošanas likumiem, pāriešanas citā reliģijā aizlieguma likumiem, kulta vietu demolēšanu, vardarbību, paverdzināšanu, izvarošanu, piespiedu pazušanu, noslepkavošanu un genocīdu; uzsver, ka īpaša uzmanība citstarp ir jāpievērš vajāto kristiešu situācijai visā pasaulē, jo viņi veido lielāko daļu reliģisko grupu, kas pieredz diskrimināciju, vardarbību un nāvi;

105. pauž bažas par reliģijas ļaunprātīgu izmantošanu un instrumentalizāciju, lai apdraudētu citas cilvēktiesības, tostarp SRHR un LGBTI tiesības; pauž nožēlu par to, ka dažās valstīs ir krimināllikumi, kas paredz sodīt par zaimošanu, pāriešanu citā reliģijā vai apostāzi, vai arī tos piemēro vai vēlas ieviest šādus krimināllikumus; uzsver, ka tiesības uz reliģijas vai ticības brīvību ietver tiesības neticēt, atbalstīt teistiskus, neteistiskus, agnostiskus vai ateistiskus uzskatus un tiesības uz apostāzi;

106. aicina Komisiju, EĀDD un dalībvalstis aktīvāk īstenot ES pamatnostādnes par reliģijas vai ticības brīvības veicināšanu un aizsardzību; atkārtoti aicina Padomi un Komisiju pirms Komisijas īstenošanās īpašā sūtņa pilnvaru un amata atjaunošanas procesa veikt pārredzamu un visaptverošu novērtējumu par šā sūtņa amata efektivitāti un pievienoto vērtību; uzstāj, ka pēc novērtējuma veikšanas viņa darbam ir jāpiešķir pienācīgi resursi, lai uzlabotu ES efektivitāti šajā jomā; pauž nožēlu par kavēšanos šā novērtējuma veikšanā; aicina Komisiju garantēt pārredzamību nākamā īpašā sūtņa nominēšanā, pilnvarās, darbībās un ziņošanas pienākumos un nodrošināt, ka šī persona apņemas panākt visu cilvēktiesību un Eiropas vērtību universālumu, nedalāmību un savstarpējo atkarību; atgādina Komisijai par nepieciešamību pienācīgi atbalstīt īpašā sūtņa institucionālās pilnvaras, spējas un pienākumus;

107. atzinīgi vērtē Globālo mijiedarbību par reliģiju sabiedrībā, ko 2019. gada 6. septembrī Briselē uzsāka PV/AP; tomēr iesaka vienādu uzmanību pievērst gan attiecībām vienas reliģijas ietvaros, gan attiecībām starp reliģijām; šajā saistībā prasa izveidot ES atbalstu vietēja līmeņa intrareliģiskajam dialogam, lai cīnītos pret ekstrēmismu un naida runu; turklāt prasa, lai domas, apziņas, reliģijas vai ticības brīvības veicināšanas un aizsardzības mērķi tiktu integrēti plašākā ar cilvēktiesībām saistītu ES darbību klāstā;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

108. atkārtoti norāda uz akadēmiskās brīvības nozīmīgumu un mudina ES un dalībvalstis pastiprināt savus diplomātiskos centienus divpusējās un daudzpusējās attiecībās, lai risinātu valsts un nevalstisku dalībnieku draudus un uzbrukumus akadēmiskajai brīvībai, jo īpaši vardarbīgos uzbrukumus augstākās izglītības iestādēm un kopienas pārstāvjiem, kā arī diskriminējošas rīcībpolitikas un prakses, nepamatotus ierobežojumus vai spiedienu uz pētniecību vai izpaušmi un ļaunprātīgu vajāšanu vai aizturēšanu; aicina EĀDD un Komisiju pārskatīt pašreizējos cilvēktiesību aizstāvju atbalsta un aizsardzības mehānismus, lai pilnveidotu spēju apzināt un sniegt palīdzību, tostarp ārkārtas aizsardzību un atbalstu gadījumos, kad ir notikuši uzbrukumi akadēmiskajai brīvībai; aicina Komisiju nodrošināt pastāvīgu augsta līmeņa atbalstu Eiropas Starpuniversitāšu cilvēktiesību un demokratizācijas centram un Globālajam cilvēktiesību un demokrātijas tiklam, kuri ir izcils piemērs tam, kā ES atbalsta izglītību cilvēktiesību jomā visā pasaulē;

Vārda brīvība, plašsaziņas līdzekļu brīvība un tiesības uz informāciju

109. nosoda daudzu žurnālistu, blogeru un trauksmes cēlēju nogalināšanu, nolaupīšanu, apcietināšanu, aizskaršanu un iebiedēšanu, kā arī pret viņiem vērstos uzbrukumus, tostarp ar fiziskiem un tiesiskiem līdzekļiem, kā arī interneta un plašsaziņas līdzekļu kontroli vai aizliegumu; atgādina, ka vārda brīvība un plašsaziņas līdzekļu brīvība ir demokrātiskas sabiedrības pamatu būtiski elementi; atzīst tiesību uz informāciju nozīmi mūsdienu sabiedrībā, tostarp visu etnisko kopienu dzimtajā valodā, un atzīst arī visu veidu saziņas lomu plurālisma kultūras attīstīšanā; atgādina, ka plašsaziņas līdzekļiem būtu jāievēro diskriminācijas novēršanas princips;

110. nosoda dažu režīmu un iestāžu mēģinājumus likvidēt vai ierobežot tiesības uz vārda brīvību vai plašsaziņas līdzekļu brīvību, nelegitīmi pamatojot to ar tādiem apsvērumiem kā drošība vai sabiedrības veselības stiprināšana, vai cīņa pret terorismu, neslavas celšanu, apvainošanu vai zaimošanu; norāda uz jauno cenzūras vilni kā dažu valdību attaisnojumu cīņai pret viltus ziņām Covid-19 pandēmijas laikā;

111. nosoda dezinformācijas un propagandas uzbrukumus, kuru mērķis ir nomelnot vērtības, par ko ES iestājas visā pasaulē, un kuri vērsti pret minoritātēm; pauž nopietnas bažas par naida runas un kūdišanas uz vardarbību pieaugumu tiešsaistes un bezsaistes saziņā, jo tas tieši apdraud tiesiskumu un cilvēktiesību vērtības; norāda, ka arvien pieaugoša sociālā un politiskā polarizācija, ko papildina sociālo plašsaziņas līdzekļu algoritmi, kuri strādā attiecībā uz garīgu piesaistīšanu, atbalsta radikālismu, pilnībā atslēdz kritisko domāšanu, izslēdz dialoga iespējamību un bruģē ceļu uz ekstrēmismu;

112. mudina nodrošināt labākos iespējamais aizsardzības pasākumus pret dezinformācijas izplatīšanu un naidīgu propagandu, gan ES, gan starptautiskā līmenī izstrādājot tiesisku regulējumu ar mērķi apkarot hibrīddraudus, tostarp kiberkaru un informācijas karu; turpina atbalstīt iniciatīvas, kas palīdz nošķirt viltus ziņas vai propagandas nolūkos veiktu dezinformāciju no informācijas, kura iegūta, veicot patiesu un neatkarīgu žurnālistu darbu;

113. uzsver plašsaziņas līdzekļu koncentrēšanās gadījumus privātpersonu rokās, kā arī pārredzamības trūkumu plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesībās, kas ierobežo plurālismu, taču plurālisms ir būtisks, lai būtu piekļuve objektīvai informācijai;

114. stingri nosoda nepamatoto tiesvedību pret žurnālistiem ar mērķi tos novest bankrotā (stratēģiska tiesvedība pret sabiedrības līdzdalību) un aplūsināt, jo īpaši korupcijas lietās; norāda, ka ir jāizveido platformas, kuras sniedz agrīnus brīdinājumus gadījumos, kad ir apdraudēti žurnālisti, un platformas, kas aizsargā žurnālistu darbu, lai kolēģi žurnālisti varētu turpināt notiekošas izmeklēšanas bez pārtraukuma un bailēm no juridiskām sekām;

115. atgādina, ka jebkādiem vārda brīvības vai plašsaziņas līdzekļu brīvības ierobežojumiem ir jākalpo leģitīmam mērķim atbilstoši starptautiskajām saistībām, kas noteiktas Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām 19. pantā;

116. aicina ES īstenot visus centienus, lai aizsargātu vārda brīvību, plašsaziņas līdzekļu brīvību un personas, kas cenšas aizstāvēt šīs brīvības; aicina ES un dalībvalstis nosodīt jebkādas līdzekļus, ko izmanto pret žurnālistiem, lai ar fizisku vardarbību vai tiesu iestāžu īstenotu iebiedēšanu viņus aplūsinātu; mudina ESĪP īpašu uzmanību pievērst plašsaziņas līdzekļu brīvības, neatkarības un plurālisma aizsardzībai visā pasaulē; uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt ES pamatnostādņu par vārda brīvību tiešsaistē un bezsaistē efektīvu un sistemātisku īstenošanu un regulāri uzraudzīt to ietekmi;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

117. uzsver, ka turpinās pārmaiņas plašsaziņas līdzekļu vidē un visā pasaulē arvien vairāk tiek izmantoti sociālie tīkli; uzsver problēmas un riskus, ko šī tendence cita starpā rada saistībā ar vārda brīvības bezaistē un tiešsaistē pārkāpumiem, cenzūru, datu aizsardzību, naida runu, aizskaršanu un žurnālistu un trauksmes cēlēju drošību; aicina Komisiju pārskatīt sociālo plašsaziņas līdzekļu uzņēmumu politiku un praksi, jo īpaši to pašregulācijas instrumentus, kas ietekmē vārda brīvības izmantošanu visā pasaulē, un vajadzības gadījumā iesniegt priekšlikumus par izmaiņām politikā vai tiesību aktos;

Nāvēssods, spīdzināšana un citi nežēlīgas izturēšanās veidi

118. nosoda spīdzināšanas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās un nāvēssoda izmantošanu, kas joprojām tiek pieļauta daudzās valstīs visā pasaulē; aicina valstis, kas vēl nav noteikušas moratoriju nāvēssodam, to nekavējoties izdarīt, tādējādi pavirzoties soli tuvāk tā atcelšanai; atzinīgi vērtē 2019. gadā vērojamo pozitīvo tendenci, proti, politikā atbalsta vājināšanos nāvēssoda saglabāšanai dažās valstīs, kuras to nav atcēlušas; tomēr pauž nožēlu par dažu valstu tiesu iestāžu lēmumiem, kuru dēļ salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem ir palielinājies izpildīto nāvēssodu skaits; aicina ES arī turpmāk sistemātiski nosodīt nāvēssoda izmantošanu un īstenot pret nāvēssodu vērstas komunikācijas kampaņas visā pasaulē; mudina ES un tās dalībvalstis aizstāvēt nāvēssoda atcelšanu visos starptautiskajos forumos un censties panākt pēc iespējas plašāku atbalstu šai nostājai;

119. atkārtoti apstiprina apņemšanos aizliegt spīdzināšanu visā pasaulē, aizstāvēt cietušos un saukt pie atbildības spīdzinātājus; atzinīgi vērtē ES politikas pamatnostādnes attiecībā uz trešām valstīm par spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu un pazemojošu rīcību vai sodīšanu; mudina visas dalībvalstis un citas valstis, kas nav ratificējušas ANO Konvenciju pret spīdzināšanu un citu nežēlīgu, necilvēcīgu vai pazemojošu rīcību vai sodīšanu (un tās fakultatīvo protokolu), kuras 35. gadadiena tika atzīmēta 2019. gadā, veikt šo ratifikāciju; atzīst pilsoniskās sabiedrības organizāciju un cilvēktiesību aizstāvju nozīmi cīņā pret spīdzināšanu un citiem nežēlīgas izturēšanās veidiem;

Cīņa pret mūsdienu verdzību un cilvēku tirdzniecību

120. prasa starptautiskā līmenī stingrāk vērsties pret mūsdienu verdzību un cilvēku tirdzniecību un to tīkliem, nosakot jaunus pienācīgas rūpības pienākumus uzņēmumiem apzināt, novērtēt, apturēt, novērst un mazināt šādas situācijas un sadarboties ar iestādēm, kā arī uzlabot krimināllikumu politiku pret cilvēku tirgotājiem un tiem, kas izmanto mūsdienu verdzību vai gūst labumu no tās; atgādina, ka šādi nepieņemami nodarbinātības apstākļi apdraud cilvēka cieņu un pamata cilvēktiesības; aicina valstis, kas nav ratificējušas SDO konvencijas, kuras attiecas uz šīm postošajām parādībām un bērnu darba apkarošanu, veikt šo ratifikāciju;

Ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības

121. prasa ES pastiprināt centienus veicināt un aizsargāt ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības, izmantojot ES ārpolitiku un ārējo darbību, jo īpaši efektīvi izmantojot starptautisko nolīgumu cilvēktiesību klauzulas, tostarp nodarbinātību reglamentējošus noteikumus, un ieguldot kultūrā un izglītībā, kas ir noturīgu izmaiņu vektori; atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemta SDO Konvencija par vardarbības un aizskaršanas izskaušanu, kas ietver jaunus un saistošus starptautiskus darba standartus, kuri ir būtiski, lai aizliegtu šīs postošās parādības darba pasaulē un aizsargātu cietušos; uzsver, ka īpaši jāaizsargā strādājošās mātes, grūtniecības laikā un pēc tās, tostarp saistībā ar mātes veselības aprūpi, grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu un pabalstiem, darba aizsardzību un diskriminācijas novēršanu, kā arī barošanu ar krūti;

122. nosoda to, ka visā pasaulē joprojām notiek darba ņēmēju un arodbiedrību tiesību pārkāpumi un ka šādu pārkāpumu centrā ir biedrošanās brīvība, tiesības darba koplīguma slēgšanas sarunām, tiesības uz informāciju, konsultēšanos un līdzdalību un tiesības īstenot kopīgas darbības, kā arī tiesības uz godīgu atbildību, pienācīgiem darba apstākļiem un darba aizsardzību;

123. atgādina, ka piekļuve kultūrai un izglītībai ir pamattiesības; norāda uz kultūras diplomātijas nozīmi, lai veicinātu miera vērtības un cilvēktiesību ievērošanu; aicina ES integrēt kultūru, izglītību un saistītās tiesības ES cilvēktiesību politikā ārējo darbību kontekstā;

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

Uzņēmējdarbība un cilvēktiesības

124. atzinīgi vērtē vairāku Eiropas uzņēmumu mēģinājumu īstenot savas korporatīvās atbildības politikas virzienus, lai ievērotu cilvēktiesības un īstenotu dažādus spēkā esošos politikas virzienus un tiesību aktus, ar kuriem ir paredzēts veicināt vai pieprasīt pienācīgu rūpību dažādās dalībvalstīs; aicina ES reģistrētus uzņēmumus pildīt savu korporatīvās atbildības pienākumu, tuvinoties ES vienotā tirgus ētikas noteikumiem un standartiem;

125. prasa izveidot obligātu ES pienācīgas rūpības instrumentu cilvēktiesību un vides jomā, kas paredzētu, ka uzņēmumiem ir aktīvi jāiesaistās savu uzņēmējdarbības un piegādes ķēžu jebkādas negatīvas ietekmes uz cilvēktiesībām identificēšanā, novērtēšanā, mazināšanā, novēršanā un paziņošanā, un kas būtu piemērojams uzņēmumu struktūrām, uzņēmumu vadītājiem un izpildpersonām pārkāpuma gadījumā un nodrošinātu cietušajiem piekļuvi tiesu iestādēm un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem; atzinīgi vērtē paziņojumu, ka Komisijas priekšlikumā tiks iekļauts atbildības režīms; aicina Komisiju apsvērt iespēju iekļaut citus atbildības veidus, tostarp kriminālatbildību, par vissmagākajiem pārkāpumiem;

126. iesaka šajā instrumentā kā īpašu elementu iekļaut juridisku pienākumu rūpēties, lai novērstu to, ka uzņēmumi savās aizjūras piegādes ķēdēs izmanto mūsdienu verdzību un bērnu darbu; iesaka pārredzamības prasību iekļaut pienācīgas rūpības instrumentā, lai atvieglotu cietušo spēju piekļūt sūdzību izskatīšanai; aicina ieviest efektīvus mehānismus, lai aizsargātu sūdzību iesniedzējus pret represijām; tam būtu jāietver tiesību akti, lai novērstu stratēģisku tiesvedību pret sabiedrības līdzdalību; atgādina par dažādajiem cilvēktiesību pārkāpumiem, kas var tikt pieļauti saistībā ar dabas resursu izmantošanu;

127. atgādina, ka ir svarīgi visām valstīm īstenot ANO Vadošos principus uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām, un aicina tās ES dalībvalstis, kuras vēl nav pieņēmušas valsts rīcības plānus uzņēmējdarbības tiesību jomā, to izdarīt pēc iespējas drīzāk; mudina ES un tās dalībvalstis konstruktīvi iesaistīties darbā, ko veic ANO starpvaldību darba grupa jautājumos par transnacionālām korporācijām un citiem uzņēmumiem cilvēktiesību kontekstā;

128. uzsver nepieciešamību izveidot starptautiski saistošu instrumentu, ar kura palīdzību starptautiskajās cilvēktiesībās reglamentēt starptautisku un transnacionālu korporāciju un citu uzņēmumu darbības;

Jaunās tehnoloģijas un cilvēktiesības

129. pauž bažas par dažādu uz datiem un jaunām tehnoloģijām balstītu rīku izmantošanu reakcijā uz Covid-19 pandēmiju; uzsver riskus, ko nereti ir grūti saskatīt un ko tie rada tādos aspektos kā pamatbrīvību izmantošana, varas ļaunprātīga izmantošana un lielāka neaizsargātība pret kiberuzbrukumiem, ja nav ieviesti efektīvi tehniskie un juridiskie aizsardzības pasākumi; pauž bažas par tehnoloģiju pastāvīgu izmantošanu, lai uzraudzītu un ierobežotu runas brīvību, un kā aizskaršanas instrumentu; prasa ES kā pasaules mēroga standartu noteicējai privātuma un datu aizsardzības jomā noteikt jaunas normas un paraugpraksi gan lietošanai ES iekšienē, gan kā risinājumus, ko pārņemt visā pasaulē, lai novērstu jaunu uz datiem balstītu rīku iespējamu kaitīgu ietekmi;

130. atgādinot par savu 2014. gada 27. februāra rezolūciju par bruņotiem bezpilota lidaparātiem⁽⁸⁾, pauž bažas par bruņotu bezpilota lidaparātu izmantošanu ārpus starptautiskā tiesiskā regulējuma; atkārtoti aicina ES nekavējoties izstrādāt juridiski saistošu satvaru bruņotu bezpilota lidaparātu izmantošanai, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis, pildot savas juridiskās saistības, neveic cilvēku nelikumīgu mērķtiecīgu nogalināšanu vai nepalīdz šādu nogalināšanu veikt trešām valstīm; turklāt aicina Komisiju pienācīgi informēt Parlamentu par turpmāku ES līdzekļu izmantošanu jebkādiem pētniecības un izstrādes projektiem, kas saistīti ar bezpilota lidaparātu ražošanu; aicina saistībā ar turpmākiem bezpilota lidaparātu izstrādes projektiem veikt novērtējumus par ietekmi uz cilvēktiesībām; atgādina par 2018. gada 12. septembra rezolūciju par autonomo ieroču sistēmām⁽⁹⁾; mudina AP/PV un dalībvalstis aizliegt izstrādāt, ražot un izmantot pilnībā autonomus ieročus, pār kuriem cilvēkiem nav jēgpilnas kontroles attiecībā uz to kritiskām mērķa noteikšanas un uzbrukšanas funkcijām; prasa sākt starptautiskas sarunas par juridiski saistošu instrumentu, ar kuru tiktu aizliegti letāli autonomi ieroči, kuru izmantošanā nav paredzēta jēgpilna cilvēka kontrole; mudina AP/PV un dalībvalstis pieņemt kopīgu nostāju par starptautiskām sarunām attiecībā uz šo jautājumu;

⁽⁸⁾ OV C 285, 29.8.2017., 110. lpp.

⁽⁹⁾ OV C 433, 23.12.2019., 86. lpp.

Trešdiena, 2021. gada 20. janvāris

Migranti un bēgļi

131. mudina valdības iesaistīties atbildes pasākumos, kuru pamatā ir cilvēktiesību ievērošana un cieņa, un meklēt risinājumus, lai novērstu migrantu un bēgļu neaizsargātību un vajadzību pēc aizsardzības, ievērojot solidaritātes un partnerības principus un precizējot pienācīgus un pieklūstamus likumīgus migrācijas maršrūtus; aicina ES un dalībvalstis risināt migrācijas pamatcēloņus, kuru dēļ personas un ģimenes jūtas spiestas pamest savas valstis, jo nespēj tur dzīvot cieņpilnā un drošā vidē;

132. atkārtoti norāda, ka ir jācīnās pret noziedzīgām organizācijām un privātpersonām, kuras nodarbojas ar cilvēku tirdzniecību; pauž nožēlu par drūmo stāvokli, ar kuru saskaras bēgļi bēgļu nometnēs, viņu izredžu trūkumu, ilgo patvēruma pieteikumu izskatīšanas gaidīšanas laiku un problēmu saistībā ar piekļuvi pamata medicīniskajai aprūpei un bērnu gadījumā — izglītībai; mudina rast tādas alternatīvas migrantu un bēgļu aizturēšanai, kas būtu bez brīvības atņemšanas, un šajā ziņā noraida jebkādu necilvēcīgu vai pazemojošu izturēšanos pret migrantiem; uzsver, ka, veicot obligātu veselības pārbaudi, ir svarīgi ievērot cilvēktiesības un ka visiem patvēruma meklētājiem un migrantiem ir jānodrošina piekļuve pamatpakalpojumiem, tostarp visaptverošai veselības aprūpei; uzsver, ka ir svarīgi visā pasaulē ievērot tiesības uz patvērumu;

133. aicina ES dalībvalstu kompetentās iestādes izrādīt labu gribu un rūpību pret personām, kuras lūdz bēgļa statusu, kā arī ievērot tiesiskuma principus un atbalstīt ģimenes atkalapvienošanas, lai izbeigtu bēgļu nošķiršanu no tuviem radniekiem, jo īpaši bērniem;

Atbalsts demokrātijai

134. aicina ES palielināt atbalstu demokrātiskam pilsoniskajam aktīvismam, kas kopš 2019. gada ir pieaudzis saistībā ar populisma, nacionālisma un autoritāru režīmu aktivitātes pieaugumu; aicina Komisiju un Padomi stiprināt Savienības demokrātijas atbalsta programmas visā pasaulē, sekmējot demokrātiju atbalstošus augšupējus procesus un pilnveidojot iestāžu noturīgumu; šajā saistībā uzsver Parlamenta īstenotos demokrātijas atbalsta pasākumus, tostarp vēlēšanu novērošanu, starpniecību, apmācības un mentorēšanas programmas, kas ir jāpielāgo situācijas izmaiņām partnervalstīs, vienlaikus ņemot vērā trešo valstu kultūras un nacionālās vides, lai stiprinātu dialogu un partnerību ar tām; apstiprina aicinājumu Padomes 2019. gada 14. oktobra secinājumos par demokrātiju un 2020.–2024. gada ES Rīcības plānā cilvēktiesību un demokrātijas jomā veicināt elastīgāku, inovatīvāku, ilgtermiņa un uz kontekstuālu konflikta izpratni balstītu pieeju, lai atbalstītu demokrātiju; šajā kontekstā atzinīgi vērtē, veicina un atbalsta tādu neatkarīgu organizāciju darbu, kas darbojas saskaņā ar Eiropas Savienības pamatvērtībām un sekmē demokrātisku pārkārtošanos visā pasaulē;

135. aņņemas veicināt demokrātisko procesu lielāku pārredzamību, jo īpaši dažādu nevalstisko dalībnieku rīkotu politisko un tematisko kampaņu finansēšanas pārredzamību;

o

o o

136. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam/Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, ES īpašajam pārstāvim cilvēktiesību jautājumos, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, ANO Drošības padomei, ANO ģenerālsekretāram, ANO Ģenerālās asamblejas 75. sesijas priekšsēdētājam, ANO Cilvēktiesību padomes priekšsēdētājam, ANO augstajai cilvēktiesību komisārei un ES delegāciju vadītājiem.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

P9_TA(2021)0016

Savienojamība un ES un Āzijas attiecības**Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par savienojamību un ES un Āzijas attiecībām (2020/2115(INI))**

(2021/C 456/10)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā 2016. gada 28. jūnija Eiropas Savienības globālo ārpolitikas un drošības politikas stratēģiju,
- ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2018. gada 19. septembra kopīgo paziņojumu “Eiropas un Āzijas savienojamība — ES stratēģijas pamatelementi” (JOIN(2018)0031),
- ņemot vērā ES un Japānas 2019. gada 27. septembra partnerību ilgtspējīgas savienojamības un kvalitatīvas infrastruktūras jomā,
- ņemot vērā ES un ASV 2012. gada 12. jūlija kopīgo paziņojumu par Āzijas un Klusā okeāna reģionu,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 28. maija secinājumus par ciešāku ES sadarbību drošības jomā ar Āziju,
- ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2019. gada 15. maija kopīgo paziņojumu “ES un Vidusāzija: jaunas iespējas ciešākai partnerībai” (JOIN(2019)0009),
- ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2020. gada 9. marta kopīgo paziņojumu “Ceļā uz visaptverošu stratēģiju ar Āfriku” (JOIN(2020)0004),
- ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2019. gada 16. aprīļa kopīgo paziņojumu “Eiropas Savienība, Latīņamerika un Karību jūras reģions: spēku apvienošana kopīgai nākotnei” (JOIN(2019)0006),
- ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2016. gada 27. aprīļa kopīgo paziņojumu “Integrēta Eiropas Savienības politika attiecībā uz Arktiku” (JOIN(2016)0021),
- ņemot vērā Eiropas Komisijas un Savienības augstās pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos 2020. gada 18. marta kopīgo paziņojumu “Austrumu partnerības politika pēc 2020. gada. Noturības stiprināšana — Austrumu partnerība, kas sniedz labumu visiem” (JOIN(2020)007),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. oktobra paziņojumu “Ekonomikas un investīciju plāns Rietumbalkāniem” (COM(2020)0641),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 29. aprīļa paziņojumu “Atbalsts Rietumbalkāniem cīņā pret Covid-19 un augšupejai laikposmā pēc pandēmijas — Komisijas devums pirms ES un Rietumbalkānu valstu vadītāju sanāksmes 2020. gada 6. maijā” (COM(2020)0315),
- ņemot vērā 2015. gadā pieņemto Rietumbalkānu savienojamības programmu,
- ņemot vērā Komisijas un Savienības Augstās pārstāves ārlietās un drošības politikas jautājumos 2017. gada 7. jūnija kopīgo paziņojumu “Stratēģiska pieeja izturētspējai ES ārējās darbības jomā” (JOIN(2017)0021),

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam (2015) un Adisabebas rīcības programmu par attīstības finansēšanu (2015),
  - ņemot vērā G20 principus ieguldījumiem kvalitatīvā infrastruktūrā (2019) un Ceļvedi uz infrastruktūru kā aktīvu klasi (2018),
  - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 29. janvāra paziņojumu “Droša 5G ieviešana ES — ES rīkkopas īstenošana” (COM(2020)0050),
  - ņemot vērā priekšsēdētāja paziņojumu Āzijas un Eiropas valstu ārlietu ministru 13. sanāksmē (ASEM), kas notika 2017. gada 20. un 21. novembrī,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Starptautiskās tirdzniecības komitejas un Transporta un tūrisma komitejas atzinumus,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu (A9-0269/2020),
- A. tā kā paplašinātai globālai ES savienojamības stratēģijai ir nepieciešama efektīva pārvaldība un plaša dalībvalstu, kā arī ekonomikas un sabiedrības ieinteresēto personu iesaiste, lai efektīvi pārstāvētu ES pamatvērtības un tās kopīgās intereses;
- B. tā kā arvien vairāk savienotā un globālā pasaulē ES ir jāīsteno un jādemonstrē savienojamības stratēģijas, lai veicinātu savas intereses, vērtības un nostājas un stiprinātu sadarbību ar tās partneriem digitālajā jomā un tādās jomās kā veselība, drošība, zaļā pārkārtošanās, enerģētika un jo īpaši personīgo kontaktu tīkli; tā kā Eiropas, Āzijas un citu kontinentu sadarbības ievērojams ekonomiskais potenciāls joprojām netiek izmantots fiziskas un digitālas infrastruktūras trūkuma dēļ;
- C. tā kā efektīvas ES savienojamības stratēģijas nozīmību ir vēlreiz uzsvērusi Covid-19 pandēmija, kuras rezultātā ir skaidri saskatāmas gan Eiropas un globālo tīklu savienojumu vājās, gan stiprās puses; tā kā ekonomikas stimulēšana laikposmam pēc Covid-19 sniedz jaunu iespēju un to var izmantot kā pagrieziena punktu, lai ieguldījumus padarītu ilgtspējīgākus, digitālākus un zaļākus, vienlaikus veicinot mūsu savienojamības programmas lielākas noturības panākšanai;
- D. tā kā globālai savienojamības stratēģijai ir jāizmanto ilgtspējīga pieeja, kas balstīta uz noteikumiem, un ar to būtu jāīsteno ES galveno politikas virzienu, piemēram, ekonomikas atveseļošanas, Eiropas zaļā kursa, digitālās pārveides, cilvēktiesību vispārējas veicināšanas un efektīva multilaterālisma, mērķi; tā kā reģionālās un globālās drošības satvariem būtu jāradā droša vide, kas nodrošina valstu savstarpējo attiecību pienācīgu īstenošanu; tā kā šiem satvariem būtu jābalstās uz Eiropas priekšrocībām tirdzniecības politikā un diplomātijā un ar tiem būtu jārisina jaunas un neatliekamas problēmas, piemēram, saistībā ar globālo veselību un drošību, hibriddraudiem, terorismu un nabadzību;
- E. tā kā savienojamība jau ir daudzu ES stratēģiju būtiska sastāvdaļa; tā kā būtu jāuzlabo visu savienojamības politikas virzienu saskaņotība un pamanāmība; tā kā globālā savienojamība ietekmē Eiropas un trešo valstu konkurētspēju, nodrošinot komerciālas iespējas Eiropas un citiem uzņēmumiem, jo īpaši MVU, ceļā uz kopēju labklājību;
- F. tā kā ilgtspējīgas savienojamības stratēģijai būtu jāsekmē ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšana;
- G. tā kā ES savienojamības stratēģijas īstenošanai ir jāparedz īpaši publiski finanšu līdzekļi daudzgadu finanšu shēmā (DFS) 2021.–2027. gadam, jāpiešķir nepieciešamie cilvēkresursi un jāatjauno centieni, lai veicinātu privātā sektora iesaistīšanos, kā skaidri norādīts 2018. gadā pieņemtajā kopīgajā paziņojumā par Eiropas un Āzijas savienojamību; tā kā daudzos attīstības reģionos ir vajadzīgi ievērojami uz noteikumiem balstīti ieguldījumi ekonomikas dinamikas atjaunošanai, jo īpaši pēc Covid-19 pandēmijas;
- H. tā kā ES, kas ir viena no pasaules lielākajām ekonomikām un celmlauze reģionālās sadarbības un cilvēku apvienošanas ziņā, globālajai savienojamības stratēģijai ir potenciāls sniegt pievienoto vērtību, īstenojot un veicinot ES globālo programmu, tostarp Eiropas komandas pieeju, un reģionālās programmas, piemēram, darbu pie Eiropas stratēģijas Indijas un Klusā okeāna reģionam, kā arī sadarbību ar ASEM, izmantojot sinerģiju starp ES galvenajām politikas jomām, un tādējādi palielināt ES kā pasaules mēroga rīcībspēka nozīmi;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- I. tā kā ES brīvās tirdzniecības nolīgumi ar Japānu un Dienvidkoreju sekmēs plašāku tirdzniecību starp Āziju un Eiropu un saistībā ar tiem būs jāuzlabo transporta infrastruktūra;
- J. tā kā 2019. gadā izveidotā ES un Japānas savienojamības partnerība ir piešķirusi stratēģijai papildu nozīmi; tā kā būtu jāveido partnerības ar citiem partneriem Āzijā, tostarp Indiju, kas kļūst par jaunu globālo procesu dalībnieci; tā kā Āfrika un Eiropas kaimiņreģioni būtu jānosaka par prioritāriem reģioniem savienojamības ziņā;
- K. tā kā stratēģijā būtu jāiekļauj arī kopīgs paziņojums par ES, Latīņamerikas un Karību jūras reģiona attiecībām;
- L. tā kā Komisijas 2021. gada darba programmā būtu jāiekļauj globāla savienojamības stratēģija;
- M. tā kā ir svarīgi saglabāt esošo infrastruktūru videi nekaitīgiem transporta veidiem Eiropā un ārpus tās; tā kā Eiropai ir vairāk jāiegulda ilgtspējīgā infrastruktūrā, piemēram, modernā ātrgaitas vilcienu tīklā, kas varētu aizstāt dažus gaisa transporta maršrutus Eiropā; tā kā pieredze liecina, ka neilgtspējīgi projekti rada ievērojamu parādu, šķērdē resursus, mazina infrastruktūras ieguldījumu radīto ieguvumu vietējām kopienām, palielina piesārņojumu un nodara kaitējumu videi;
- N. tā kā pēdējos gados pasaules mēroga rīcībspēki ir atzinuši transporta sistēmu savienojamības potenciālu un ir izvirzījušies vadībā pasaules mēroga infrastruktūras stratēģiskā attīstībā; tā kā rodas jaunas iespējas ES un Āzijas transporta tīkliem, jo īpaši dzelzceļa un jūras transporta nozarē; tā kā Covid-19 krīze ir apliecinājusi, ka transporta nepārtrauktība ar Āziju ir bijusi būtiska, lai garantētu visu veidu preču piegādes ķēdi; tā kā kravu apgrozījuma un nobrauktā attāluma ziņā pārvadājumu apjoms starp ES un Āziju pasaules mērogā izceļas; tā kā ir jānodrošina visu transporta veidu, ko izmanto pārvadājumos starp ES un Āziju, drošums, drošība un ekoloģiskā ilgtspējība, jo īpaši attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisijām,

Savienojamības stratēģijas principi

1. uzsver savienojamības būtisko lomu ES un tās dalībvalstu ģeopolitiskajās attiecībās un to, ka savienojamība kā ES pamatvirziens ir dziļi iesakņojusies ES pieejā iekšzemes un starptautisko jautājumu risināšanā; norāda, ka savienojamības politika ir veiksmīgi īstenota ES un ka darbības savienojamības jomā arvien vairāk tiek iekļautas daudzās ES ārējās attiecībās;
2. mudina Komisiju un Eiropas Ārējās darbības dienestu (EĀDD) izveidot globālu ES savienojamības stratēģiju, kas būtu pašreizējās ES stratēģijas par Eiropas un Āzijas savienojamību turpinājums, lai mūsu savienojamības filozofiju un savienojamības politiku saskaņotu ar mērķi stiprināt ES lomu kā īstenam un neaizstājamam ģeopolitiskajam un ģeoekonomiskajam rīcībspēkam ar vienotu nostāju un kā starpkultūru sakaru veicinātājam, kā arī stiprināt partnerattiecības ar demokrātiskajām visā pasaulē, ar kurām mums ir kopīgas pamatvērtības; tā kā īpašām reģionālām prioritātēm un politikas virzieniem, piemēram, Austrumu partnerībai, Eiropas kaimiņattiecību politikai, kopīgajam paziņojumam par attiecībām ar Latīņameriku un Karību jūras reģiona valstīm, kā arī turpmākai stratēģijai Indijas un Klusā okeāna reģionam būtu jābūt saskaņotai ar savienojamības stratēģiju;
3. uzsver, ka saasināsies globālas problēmas, ja pasaule sašķelsies pretējās nometnēs vai pilnībā sadrumstalosies; tādēļ uzskata, ka savienojamība ir jāveicina kā princips, kas vērsts uz sadarbību, kad vien tas ir nepieciešams un iespējams;
4. uzsver, ka savienojamībai vajadzētu būt ES darba galvenajai prioritātei nolūkā apstiprināt Eiropas mērķus, aktivizēt Eiropas nostāju pasaules politikā un radīt apstākļus, lai Eiropa varētu divpusēji un daudzpusējos forumos sadarboties ar citām valstīm nolūkā veicināt fiskāli, ekonomiski, sociāli un vīdiski ilgtspējīgu savienojamību;
5. uzskata, ka stratēģija palīdzēs īstenot ES galvenos politikas pamatvirzienus, proti, veidot spēcīgu un taisnīgu Savienību, ieguldīt miermīlīgās un cieņpilnās starptautiskās attiecībās, sekmēt ilgtspējīgu ekonomikas un sociālo progresu, tostarp pamatojoties uz vērienīgiem tirdzniecības nolīgumiem, kas virza Eiropas zaļo kursu un digitālo pārveidi, kā arī veicināt tiesiskumu pasaulē;
6. uzskata, ka ilgtspējīgas globalizācijas veicināšanai būs nepieciešama sadarbība ar trešām valstīm nolūkā īstenot Parīzes nolīgumu un ilgtspējīgas attīstības mērķus, kas ir savienojamības stratēģijas pamatā;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

7. uzskata, ka savienojamības stratēģijā ir visaptveroši jāpievēršas plašam politikas, ekonomikas, kultūras, ilgtspējas un drošības dimensiju spektram, pamatojoties uz ES pamatvērtībām un kopīgām interesēm, jāīsteno pamatprojekti, kas apliecina mūsu vērtības — brīvību, cilvēktiesības, tiesiskumu, demokrātiju, solidaritāti cīņā pret diskrimināciju, ilgtspēju, iekļautību, sociālā taisnīguma pārredzamību, vienlīdzīgu konkurences apstākļus, savstarpību un uz noteikumiem balstītu multilaterālismu, kā arī jāstiprina ES kā starptautiskas normu noteicējas nozīme; apzinās, ka tās īstenošanai ir jāpiešķir pietiekami cilvēkresursi un finanšu resursi;

8. aicina ekonomikas nozares un sabiedrību pārstāvošās ieinteresētās personas un attiecīgos jomas ekspertus ES līmenī un dalībvalstīs piedalīties savienojamības stratēģijas izstrādē un īstenošanā; aicina Komisiju izveidot atbilstošus forumus šādai iesaistei; uzsver, ka parlamentiem ir aktīvi jāiesaistās savienojamības politikas veidošanā un uzraudzībā;

9. atgādina, ka ilgtspējīgas izaugsmes un darbvietu radīšanā ir vajadzīgi ieguldījumi savienojamībā; uzsver, ka šiem ieguldījumiem ir jāatbilst sabiedriskā labuma, pārredzamības, tirgus efektivitātes, vienlīdzīgu konkurences apstākļu, tostarp taisnīgas piekļuves iepirkuma tirgiem, un fiskālās dzīvotspējas principam, vienlaikus izvairoties no nokļūšanas parādu slazdā; uzsver, ka šādiem ieguldījumiem ir jāveicina ekonomikas noturība, ar Parīzes nolīguma mērķiem saskanīga ekonomikas dekarbonizācija, darbaspēka kvalifikācijas celšana un atbilstība augstiem vides un biodaudzveidības standartiem; turklāt uzsver, ka ar tiem ir jāievēro stingri sociālo un darba tiesību, pārredzamības, cilvēktiesību, pienācīgas rūpības, sadarbības un labas pārvaldības standarti, kā arī jādod iespēja cilvēkiem, kurus šie projekti skar, paust savu viedokli, balstoties uz atbilstīgām, iekļaujošām un publiskām apspriedēm ar ieinteresētajām personām un atvērtu piekļuvi, tostarp vietējām ieinteresētajām personām, piemēram, MVU;

10. aicina visas Eiropas valstis, tostarp Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas, Rietumbalkānu un Eiropas kaimiņreģionu valstis, pievienoties ES savienojamības stratēģijai un funkcionāli integrēt tajā dažādos jaunattīstības reģionus; mudina Apvienoto Karalisti apvienot spēkus ar ES, lai veicinātu stratēģisku starptautisko savienojamību, jo īpaši ņemot vērā Apvienotās Karalistes parlamenta Pārstāvju palātas neseno ziņojumu par Apvienotās Karalistes starptautiskās politikas nākotni; uzskata, ka prioritāte būtu jāpiešķir projektiem, kurus pārrauga vairākas Eiropas valstis;

11. īpaši uzsver, ka ir vajadzīga taisnīga sadarbība ar mūsu partneriem un citām attiecīgajām valstīm un reģioniem, vienlaikus izmantojot maigo varu, lai veicinātu Eiropas vērtības un nodrošinātu spēcīgas un noturīgas partnerattiecības; uzskata, ka savienojamības stratēģijai jārada kopīgi ieguvumi, jānodrošina savstarpēja piekļuve tirgiem un jānovērš vienpusējas atkarības vai parādu lamatas, kas apdraud iesaistīto valstu autonomiju, un tā jāīsteno ar savstarpēju cieņu;

12. uzsver Rietumbalkānu kā vienas no stratēģijas prioritātēm izšķirošo nozīmi; uzskata, ka stratēģija var radīt pozitīvu sinerģiju ar citiem politiskiem un ekonomiskiem procesiem reģionā, jo īpaši reģionālo integrāciju; uzskata, ka pašreizējie infrastruktūras plāni Rietumbalkānu valstīm, piemēram, ES *Western Balkans Six (WB6)* savienojamības programma, ir jāsaskaņo ar stratēģiju; atzinīgi vērtē infrastruktūras investīciju dinamiku Rietumbalkānos saistībā ar reģiona ekonomikas un investīciju plānu; turklāt uzsver Austrumu partnerības nozīmi un koncentrēšanos uz savienojamību, kā uzsvērts 2020. gada 18. marta kopīgajā paziņojumā;

Stratēģijas pārvaldība

13. uzsver, ka savienojamības stratēģija ir jākoordinē un jāuzrauga, cenšoties panākt iekšēju savienojamību ES un starp ES un tās topošajām dalībvalstīm, piemēram, izmantojot, Eiropas transporta tīklu (*TEN-T*) vai Trīs jūru iniciatīvu, stiprinot kopīgās vērtības, standartus un intereses un nodrošinot ES iestāžu un dalībvalstu kopīgu atbildību par stratēģiju; uzskata, ka bez dalībvalstu aktīvas līdzdalības stratēģija būs kā automobilis bez riteņiem;

14. uzsver stratēģijas daudzdimensionālo aspektu, kura nodrošināšanai būs efektīvi jākoordinē esošās stratēģijas, politikas virzieni un projekti starptautiskās savienojamības un sadarbības jomā; sagaida, ka pašreizējā koordinācija starp EĀDD un Komisijas ģenerāldirektorātiem šajā ziņā tiks uzlabota un pilnveidota;

15. uzsver, ka stratēģijā jāparedz skaidrāka vadība un kompetenču sadalījums Komisijā visos attiecīgajos līmeņos, tostarp augstākajā līmenī; ierosina stratēģijas īstenošanu regulāri apspriest komisāru grupā jautājumos par spēcīgāku Eiropu pasaulē, kurai būtu jādarbojas kā savienojamības koordinēšanas struktūrai, ko kopīgi vada Savienības Augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos / Komisijas priekšsēdētājas vietnieks (AP/PV) un Komisijas koordinators savienojamības jautājumos (ideālā gadījumā — priekšsēdētājas izpildvietnieks);

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

16. iesaka EĀDD nodrošināt savienojamības koordinēšanas struktūras sekretariātu, savukārt attiecīgajā darba līmenī būtu jāiesaista visi attiecīgie ģenerāldirektori, un to kopīgi vadītu Komisijas un EĀDD ģenerālsekretāri nolūkā palielināt sinerģiju un efektivitāti;

17. uzsver, ka ir svarīgi savienojamības stratēģijā iesaistīt Parlamentu, Padomi, dalībvalstis un valstu parlamentus; uzstāj, lai Komisija regulāri ziņotu par progresu stratēģijas īstenošanā un to sīki apspriestu Parlaments un Padome; mudina dalībvalstu valdības iecelt valstu koordinatorus savienojamības jautājumos; uzskata, ka īpašas Padomes darba grupas izveide varētu uzlabot savienojamības saskaņotību, darbības nodrošināšanu un dalībvalstu iesaistīšanos; ierosina, ka savienojamības jautājumos lēmumus pieņem ar kvalificēta vairākuma balsošanu, izņemot jomas, kas attiecas uz valstu drošību vai ir saistītas ar to;

18. uzskata, ka informācijas apmaiņa ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp ES finanšu iestādēm, un to aktīva iesaistīšana ir būtiska stratēģijas sekmīgai īstenošanai, ņemot vērā pašreizējās nepilnības investīciju jomā; iesaka izveidot augsta līmeņa ekspertu grupu starptautiskās savienojamības jautājumos, kas būtu Komisijas padomdevēja struktūra, kuras sastāvā būtu arī uzņēmumu pārstāvji, kā paredzēts 2018. gada 19. septembra kopīgajā paziņojumā ietvertajā priekšlikumā izveidot darījumdarbības konsultatīvo grupu, kā arī pilsoniskās sabiedrības pārstāvji un citas ieinteresētās personas, tostarp cilvēktiesību, vides un darba tiesību jomā, un starptautisku finanšu iestāžu pārstāvji, īpašu uzmanību pievēršot Eiropas Investīciju bankai (EIB) kā ES bankai, un kas darbotos saskaņā ar dzimumu paritātes kritēriju;

19. pauž stingru pārliecību, ka Eiropas un dalībvalstu attīstības bankām, ieguldījumu aģentūrām un eksporta kredītu aģentūrām būtu jāuzņemas galvenā loma ieguldījumu pārvaldībā starptautiskos savienojamības projektos, jo īpaši attiecībā uz privātā sektora līdzdalības stimulēšanu projektu finansēšanā un īstenošanā un konsultāciju sniegšanu par ieguldījumu vajadzībām vai esošajiem satvaram atkarībā no valsts attīstības līmeņa; atbalsta vienas pieturas saskarnes izveidi privātajam sektoram;

20. šajā sakarā paredz EIB un Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas uzdevumus; pauž stingru pārliecību, ka vienam no savienojamības stratēģijas stūrakmeņiem jābūt privātā sektora aktīvai iesaistei tādos starptautiskos savienojamības projektos, kas spēj piesaistīt banku finansējumu; prasa paātrināt pašreizējo darbu pie Eiropas attīstības finansēšanas struktūras nostiprināšanas, lai, iespējams, izveidotu pilntiesīgu Eiropas attīstības banku; atbalsta sadarbību ar citām starptautiskām finanšu iestādēm, balstoties uz Eiropas vērtībām un stratēģiskajām interesēm;

21. uzsver, ka, lai savienojamības stratēģija būtu uzticama, tās rīcībā jābūt nepieciešamajiem instrumentiem un līdzekļiem tās īstenošanai tādā mērā, kas atbilst iecerētajam; atzinīgi vērtē lielo ES finansējumu starptautiskajai sadarbībai, tostarp ievērojamo dotāciju apjomu salīdzinājumā ar citām pasaules līmeņa lielvarām, kurš laikposmā no 2014. līdz 2018. gadam bija 345 miljardi EUR;

22. kritizē to, ka sabiedrības informētība par ES starptautisko ieguldījumu savienojamības politikas veicināšanā un finansēšanā un šī ieguldījuma pamanāmība ir nepietiekama, un aicina nekavējoties veikt atbilstošas izmaiņas; turklāt uzsver nepieciešamību izstrādāt savienojamības stratēģijai īpašu komunikācijas politiku un prasa skaidrāk un efektīvāk informēt par stratēģijas priekšrocībām, sasniegumiem un mērķiem, lai nodrošinātu nepieciešamo atbalstu tās sekmīgai īstenošanai; šajā sakarā uzsver pamatprojektu potenciālu;

23. uzskata, ka stratēģijas mērķu sasniegšanai jāpiešķir atbilstīgi publiskie resursi DFS 2021.–2027. gadam ietvaros. aicina iekļaut stratēģiju turpmākajā regulējumā attiecībā uz Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentu un Pirmspievienošanās palīdzības instrumentu, lai ES varētu efektīvi sasniegt stratēģijas mērķus, izmantojot ES finanšu programmas, piemēram, *InvestEU* un jo īpaši Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai plus, Ārējās darbības garantiju un ģeogrāfiskos ieguldījumu mehānismus, piemēram, kaimiņattiecību politikas ieguldījumu mehānismu, Vidusāzijas ieguldījumu mehānismu un Āzijas ieguldījumu mehānismu; turklāt uzsver iespēju palīdzēt partnervalstīm izstrādāt vietējos finansēšanas mehānismus;

24. uzskata, ka, ievērojot daudzdimensionālo pieeju, stratēģijā ir arī skaidri jāpievēršas galīgam prioritāšu kopumam; īpaši atzinīgi vērtē ES savienojamības programmas iekļaušanu triju Eiropadomes prezidentvalstu — Vācijas, Portugāles un Slovēnijas — programmā; uzsver, cik svarīgi ir noteikt attiecīgo nozaru pamatprojektus, kam būtu jābūt ar spēcīgu Eiropas pievienoto vērtību un sabiedrības stratēģiskās interesēs, kā arī jāatspoguļo ES unikālā pieeja, kuras pamatā ir vērtības; aicina Komisiju un EĀDD ierosināt kritērijus šādu projektu noteikšanai;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

25. atzinīgi vērtē tādas iniciatīvas kā G20 principus ieguldījumiem kvalitatīvā infrastruktūrā un ANO Vides asamblejas rezolūciju par ilgtspējīgu infrastruktūru; mudina Komisiju, EĀDD un dalībvalstis īstenot ES stratēģisko pieeju starptautiskai savienojamībai visos multilaterālos un plurilaterālos forumos, piemēram, ANO Ģenerālajā asamblejā, ASEM un G7;

Stratēģijas prioritātes

Zaļā pārkārtošanās

26. uzsver ES lomu Parīzes nolīguma īstenošanā, līdztekus citām iniciatīvām veicinot aprites ekonomiku un klimatnoturīgus ieguldījumus; uzskata, ka reakcijai uz klimata pārmaiņām, koncentrējoties uz ekonomikas dekarbonizāciju un biodaudzveidības un vides saglabāšanu, vajadzētu būt vienai no savienojamības stratēģijas galvenajām prioritātēm, jo īpaši attiecībā uz kvalitatīvas infrastruktūras attīstību; norāda, ka ir īpaši svarīgi saglabāt pašreizējo infrastruktūru videi nekaitīgiem transporta veidiem Eiropā un ārpus tās; prasa nodrošināt attiecīgo savienojamības instrumentu sistēmisku zaļināšanu; šajā sakarībā iesaka noteikt pārredzamus konkursa kritērijus attiecībā uz ražojumu vai pakalpojumu aprites cikla izmaksām, kā arī atbilstību ES standartiem un noteikumiem; uzskata, ka sociāli taisnīga un ilgtspējīga attīstības sadarbības zaļināšana, ieguldījumi visu veidu infrastruktūrā un jo īpaši enerģētikas dimensija ir prioritāri jautājumi; uzskata, ka sadarbība alternatīvu enerģijas avotu un energoefektivitātes jomā ir svarīgs bākas projekts; ierosina sadarbību atjaunīgu enerģijas avotu attīstīšanā padarīt par ES un Āfrikas savienojamības pilāru; uzskata, ka veikspējas veidošana ilgtspējas nodrošināšanas nolūkā ir viens no pamataspektiem; atzinīgi vērtē vērienīgo zinātnisko sadarbību, lai veicinātu klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām, aizsargātu biodaudzveidību, veicinātu ekonomikas apriti, ilgtspējīgu izaugsmi un taisnīgu pārkārtošanos;

Transports

27. stingri mudina pieņemt globālu, saskaņotu pieeju, cieši sadarbojoties ar trešām valstīm, lai atjaunotu un uzturētu savienojamību, noturīgu transporta infrastruktūru un rūpniecību pasaules mēroga piegādes ķēžu atbalstam; atzinīgi vērtē ES un Āzijas valstu sadarbību tādās iniciatīvās kā Eiropas–Kaukāza–Āzijas transporta koridora programma un jaunu ilgtspējīgu iniciatīvu transporta jomā veicināšana sadarbībā ar svarīgiem partneriem Āzijā — piemēram, Indiju un Vidusāzijas valstīm;

28. uzsver, ka ES ir jāsavieno labi attīstītais TEN-T satvars ar tīkliem Āzijā, vienlaikus pabeidzot savus TEN-T projektus ES, piemēram, “Rail Baltica” un citus; atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemts ES ekonomikas un investīciju plāns Rietumbalkāniem un ka Rietumbalkānos un Austrumu partnerības valstīs tiek paplašināts TEN-T, kas, ņemot vērā tā ģeogrāfisko novietojumu, ir jāuzskata par savienojamības stratēģijas galveno elementu; uzskata, ka ir jāieceļ īpašs TEN-T koordinators paplašināšanās un Austrumu partnerības valstu jautājumos;

29. uzsver dzelzceļa savienojumu nozīmi; norāda, ka ir jānodrošina vienots tiesiskais regulējums kravu pārvadājumiem pa dzelzceļu visā Eirāzijas kontinentā; aicina paplašināt ES tehnisko specifikāciju piemērošanu, jo īpaši drošības standartus bīstamu kravu pārvadājumiem pa dzelzceļu un atbilstību attiecīgajām OTIF⁽¹⁾ pamatnostādņēm saskaņā ar Nolīguma par starptautisko dzelzceļa kravu satiksmi⁽²⁾ 2. pielikumu, kā arī radīt jaunas ekonomikas perspektīvas, atverot tirgus un veicinot ieguldījumu iespējas;

30. uzsver, cik svarīgas ir pašreizējās sarunas par visaptverošiem gaisa transporta nolīgumiem ar Āzijas partnervalstīm, jo īpaši nolīgums starp ES un Dienvidaustrumāzijas valstu asociāciju (ASEAN), kas radītu taisnīgus un pārredzamus tirgus nosacījumus, pamatojoties uz skaidru tiesisko regulējumu un jo īpaši uz Eiropas Savienības augsto standartu ievērošanu; uzsver to, cik svarīgs ir ES atbalsts Āzijas valstīm, lai mazinātu civilās aviācijas ietekmi uz klimata pārmaiņām;

⁽¹⁾ Starptautisko dzelzceļa pārvadājumu starpvaldību organizācija.

⁽²⁾ Starptautisko dzelzceļa pārvadājumu starpvaldību organizācijas Nolīgums par starptautisko dzelzceļa kravu satiksmi.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

31. aicina Komisiju turpināt progresu jūras transporta iniciatīvu jomā, lai ar Starptautiskās Jūrniecības organizācijas un jūras transporta nolīgumu starpniecību digitalizētu un vienkāršotu administratīvās formalitātes un stiprinātu jūras drošību Āzijas ostās; uzsver, cik svarīgi ir turpināt sadarbību ar trešām valstīm Āzijā, noslēdzot attiecīgus jūras transporta nolīgumus, kas palīdzētu regulēt, atvieglot un padarīt ilgtspējīgāku jūras satiksmi;

32. uzsver, ka ar savienojamības stratēģiju ir jānodrošina, ka pārvaldātāji no Āzijas ievēro ES standartus autotransporta nozarē; aicina Komisiju un dalībvalstis sadarboties, lai īstenotu ES un valstu tiesību aktus šajā nozarē;

Digitālā pārveide

33. pievērš īpašu uzmanību faktam, ka digitalizācija ir svarīga 21. gadsimta dimensija, un uzsver tās ietekmi uz ikviena cilvēka ikdienu visā pasaulē; tādēļ aicina Komisiju un dalībvalstis pastiprināt centienus digitālās pārveides jomā; sagaida, ka digitalizācijas jomā ES kļūs par konkurētspējīgu pasaules mēroga rīcībpolitiku — tikpat ietekmīgu kā ASV un Ķīna; šajā sakarībā uzskata, ka digitālās savienojamības un digitālās piekļuves veicināšana, izmantojot ļoti augstas veiktspējas tīklus, kuru pamatā ir optiskās šķiedras un 5G, ir svarīga ES prioritāte; uzskata, ka atvērtas stratēģiskās autonomijas attīstībai šajā nozarē ir jāietver iekārtu ražotāju piegādes ķēdes dažādošana, veicinot atvērtu un sadarbspējīgu tīklu arhitektūru un digitalizācijas partnerības ar trešām valstīm un reģioniem, ar kuriem mums ir kopīgas vērtības un kuri izmanto tehnoloģijas, pilnībā ievērojot pamattiesības; mudina Komisiju noteikt, ka savienojamības projekti ar trešām valstīm ir atkarīgi no tehnoloģijas ētiskas izmantošanas gan iekšzemē, gan ārvalstīs; šajā sakarā uzsver, ka drošības aspekts ir ļoti svarīgs;

34. uzsver, ka ES kā normu noteicējai būtu jācenšas panākt kopīgu vadību starptautisko normu, standartu un prakses noteikšanā, aizsardzībā un pilnveidošanā, pamatojoties uz miermīlīgu, drošu, tiesisku un atvērtu IKT vidi un ilgtspējīgu un atbildīgu digitalizāciju un vienlaikus novēršot kiberdrošības apdraudējumus un aizsargājot cilvēktiesības un brīvības tiešsaistē, tostarp nodrošinot persondatu aizsardzību;

35. iesaka ievērojami pastiprināt sadarbību datu aizsardzības jomā ar ASEAN valstīm, kā arī ar Indiju, Japānu, ASV, Austrāliju, Kanādu, Dienvidkoreju, Jaunzēlandi un citām valstīm, lai veicinātu lēmumu par datu plūsmu aizsardzības līmeņa pietiekamību pieņemšanu; uzskata, ka tirdzniecības nolīgumu noteikumiem par e-komerciju un digitālo tirdzniecību būtu jāatbilst savienojamības stratēģijas digitālā pilāra mērķiem; norāda, ka attiecībā uz datu plūsmām ES vairākās sarunās jau ir iesniegusi priekšlikumus saskaņā ar datu aizsardzības nosacījumiem un Vispārīgo datu aizsardzības regulu⁽⁹⁾; norāda, ka lēmums par aizsardzības līmeņa pietiekamību attiecībā uz Japānu ir piemērs digitālās integrācijas veicināšanai; atbalsta digitālās savienojamības programmas sasaisti ar gaidāmo ES globālās digitālās sadarbības stratēģiju;

36. uzsver, ka 5G infrastruktūra ir Eiropas stratēģiskās noturības elements; aicina Komisiju izstrādāt plānu, kā attīstīt Eiropas 5G un pakāpeniski atteikties no 5G tehnoloģijas, ko izstrādājušas trešās valstis, kuras neatzīst Eiropas vērtības un standartus; mudina Komisiju stingri noteikt, ka savienojamības projekti ar trešām valstīm ir atkarīgi no tehnoloģijas ētiskas izmantošanas gan iekšzemē, gan ārvalstīs; atzinīgi vērtē programmas "Digitālā Eiropa" noteikumus par kiberdrošību attiecībā uz konkursa procedūru; atbalsta 5G rīkkopas pieejas iekļaušanu digitālās savienojamības veicināšanā, ņemot vērā tās eksteritoriālas izmantošanas iespējas; mudina Komisiju strādāt pie tā, lai ES starptautisko mobilo sakaru viesabonēšanas nolīgumus replicētu saistībā ar savienojamības partneriem; atzinīgi vērtē Nākamās paaudzes interneta iniciatīvu un ieguldījumus digitālās infrastruktūras projektos, piemēram, dziļjūras kabeļa projektā Eiropas saiknes veidošanā ar Latīņameriku; iesaka Komisijai noteikt reālās vajadzības mērķtiecīgai digitālās oficiālās attīstības palīdzībai; ierosina Komisijai veicināt 6G attīstības sadarbību ar valstīm, kam ir līdzīga nostāja, uzskatot to par pamatprojektu;

Tieši personiski kontakti

37. uzskata, ka tiešu personisku kontaktu dimensija ir viens no savienojamības stratēģijas pamatpīlāriem, kuram arī turpmāk vajadzētu būt prioritāram; šajā sakarā aicina nodrošināt savstarpējas mobilitātes iespējas starp Eiropu un Āziju; uzsver, ka ir nepieciešams pienācīgs publiskās diplomātijas finansējums;

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regula (ES) 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

38. Īpaši uzsver tiešu personisku kontaktu veicināšanu studentu, profesionālās izglītības mācekļu, jauno speciālistu, akadēmisko aprindu pārstāvju, pilsoniskās sabiedrības, NVO, pētnieku un kultūras nozares pārstāvju vidū, jo tie ir būtiski savstarpējas sapratnes un cieņas nodrošināšanai; atbalsta šādu sadarbību, kuras pamatā ir iekļautība, savstarpība un dzimumu līdztiesība; jo īpaši prasa stiprināt jaunatnes dimensiju, izmantojot jaunatnes forumus, lai savstarpēji veicinātu svešvalodu prasmes, studentu un pasniedzēju apmaiņu, kā arī diplomu savstarpēju atzīšanu; šajā sakarībā atbalsta e-mērķsadarbības platformas atvēršanu savienojamības partnervalstīm; atgādina par iespējam reģionālai apmaiņai, piemēram, starp novatoriem un sadarbībai starp pilsētām; uzsver, ka savienojamība paver Eiropai iespējas kļūt par pētniecības, inovācijas un ieguldījumu mijiedarbes centru; uzskata, ka saistībā ar šo pīlāru īpaša uzmanība būtu jāpievērš minoritāšu jautājumiem;

39. atzinīgi vērtē attiecībā uz Rietumbalkānu valstīm pieņemtās iniciatīvas, kuru mērķis ir veicināt jauniešu sadarbību un apmaiņu, kā arī profesionālo izglītību un apmācību, un mudina piedāvāt līdzīgas programmas citiem savienojamības stratēģijas partneriem, vispirms Austrumu partnerības valstīm; norāda, ka savienojamība starp ES un Rietumbalkāniem ir stratēģijas neatņemama sastāvdaļa, jo šī reģiona valstis ir Savienības topošās dalībvalstis;

40. atzinīgi vērtē ES un ASEAN Jauno līderu foruma un Stratēģisko ideju foruma organizēšanu 2018. gada februārī, kā arī Āzijas un Eiropas fonda Jauno līderu samitus līdztekus Āzijas un Eiropas dialoga (ASEM) samitiem; ierosina šādus konventus rīkot regulāri un iedibināt līdzīgus ikgadējus forumus kā daļu no ES un Āfrikas Savienības attiecībām;

41. aicina Komisiju saskaņot savienojamības stratēģiju ar gaidāmo ES stratēģiju par sadarbību pētniecības un ieguldījumu jomā; aicina Komisiju īstenot savu stratēģisko pieeju sadarbībai pētniecības un inovācijas jomā, veidojot ciešākas attiecības ar partneriem, kuriem ir līdzīga nostāja, tostarp apsverot asociētā partnera statusa izveides iespēju, un balstot sadarbību uz tādiem vispārējiem principiem kā akadēmiskā brīvība, brīva piekļuve, intelektuālā īpašuma aizsardzība, vienlīdzīgi konkurences apstākļi, pētniecības integritāte un persondatu aizsardzība; mudina pieņemt konkrēti katrai valstij pielāgotu pētniecības sadarbības politiku; uzsver, ka ir svarīgi noteikt kritērijus sensitīvu nozaru noteikšanai pētniecības un inovācijas jomā, tostarp divējāda lietojuma tehnoloģiju jomā;

Tirdzniecība, ieguldījumi, konkurētspēja un standarti

42. norāda, ka ES būtu jāstiprina saiknes ar uzņēmējvalstīm un jāiesniedz tām uzticams un ilgtspējīgs alternatīvs savienojamības finansēšanas piedāvājums;

43. uzskata, ka tiešu personisku kontaktu dimensija ir būtiska arī tādēļ, lai konkurētspēja tiktu balstīta uz ES vērtībām un Eiropas ekonomikas diplomātija būtu efektīva;

44. uzskata, ka tirdzniecības politikai jābūt noderīgai savienojamības stratēģijas mērķu sasniegšanai, kā arī godīgas un ilgtspējīgas tirdzniecības un ieguldījumu veicināšanai; uzsver, ka ir svarīgi stiprināt ekonomikas noturību, dažādojot piegādes ķēdes, kā arī stiprinot reģionālo integrāciju; uzsver, ka savienojamības stratēģijai būtu jāiet roku rokā ar centieniem uzlabot piekļuvi attiecīgajiem tirgiem, tostarp publiskajam iepirkumam, un veicināt atvērtu un pārredzamu investīciju vidi, atrisot iespējas un veicinot globālo konkurētspēju; uzsver sadarbības nozīmi attiecībā uz pienācīgu rūpību, intelektuālā īpašuma tiesībām un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm;

45. šajā sakarā uzsver starptautisko vides, ilgtspējas un sociālo standartu centrālo lomu tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumos; atgādina par Komisijas 15 punktu rīcības plāna pārskatīšanu un debatēm par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību Padomē; aicina Komisiju pilnībā īstenot tirdzniecības aizsardzības instrumentus, lai nodrošinātu, ka Eiropas uzņēmumi netiek pakļauti negodīgai tirdzniecības praksei, un efektīvi īstenot tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības sadaļas saskaņā ar Parīzes nolīgumu, ANO ilgtspējīgas attīstības mērķiem un SDO konvencijām nolūkā izstrādāt savienojamības stratēģiju un panākt ilgtspējīgu integrāciju; uzskata, ka Komisijai un EĀDD būtu jāizmanto stratēģiskāka pieeja attiecībā uz vispārējo preferenču shēmu, tostarp pastiprinot rīcību augstākajā politiskajā līmenī, lai stiprinātu tās efektivitāti attiecībā uz cilvēktiesību, starptautisko darba tiesību, vides un labas pārvaldības standartiem;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

46. uzsver to, cik svarīgas ir ES stratēģiskās attiecības un sistēmiskā sāncensība ar Ķīnu, un aicina dalībvalstis un ES iestādes attiecībās ar Ķīnu paust vienotu nostāju un izmantot koordinētu pieeju; atkārtoti aicina Ķīnu turpināt vērienīgu Pasaules Tirdzniecības organizācijas reformu, tostarp izstrādāt visaptverošus noteikumus par rūpniecības subsīdijām, un pieņemt zināšanai bažas, kas pastāv par tirgu kropļojošu praksi, kuru īsteno Ķīnas valstij piederošie uzņēmumi, uzspiestu tehnoloģiju pārnesi un datu teritoriālu ierobežošanu, jaudas pārpalikumu un ar to saistīto eksportu par dempinga cenām, kā arī par citiem negodīgas tirdzniecības prakses veidiem; uzskata, ka vienlīdzīgu konkurences apstākļu attiecināšana uz trešo valstu tirgiem ir ārkārtīgi svarīga Eiropas uzņēmumu ilgtermiņa iespējām;

47. uzsver ES apspriesto starptautisko tirdzniecības nolīgumu nozīmi un to pienācīgas īstenošanas nozīmīgumu; uzskata, ka savienojamības jautājums būtu jāiekļauj Komisijas paziņojumā par tirdzniecības politikas pārskatīšanu; uzsver starptautisko normu un pārredzamu standartu nozīmi kvalitatīvas infrastruktūras un tīklu sadarbības veicināšanā; aicina Komisiju padarīt spēkā esošos nolīgumus vērienīgākus, sistēmiski iekļaujot standartizācijas politiku divpusējās partnerībās un tirdzniecības nolīgumos, lai veicinātu daudzpusēju standartu noteikšanu un starptautiski saskaņotu standartu plašu ieviešanu, kā arī pārredzamu sadarbību regulējuma jomā, pilnībā ievērojot reglamentēšanas tiesības;

48. uzskata, ka ES standartizācijas politikas modeļa priekšrocība ir tāda, ka tas ir inovatīvs, atvērts un iekļaujošs un tam ir jāspēj saglabāt konkurētspēju pasaulē starp dažādām standartizācijas paradigmām; sagaida, ka Komisija aktīvi iesaistīsies standartizācijas politikas veicināšanā; tādēļ iesaka, ka atbildība par ES standartizācijas politikas koordinēšanu būtu jāuzņemas kādai augsta līmeņa Komisijas amatpersonai, ideālā gadījumā — iekšējā tirgus komisāram; aicina Komisiju un EĀDD starptautiskos standartu noteikšanas forumos ciešāk sadarboties ar demokrātiskajiem partneriem, kam ir līdzīga nostāja, lai veicinātu starptautiskos standartus, kas atbalsta demokrātiju, tiesiskumu un pamattiesības;

Veselība

49. uzskata, ka Covid-19 pandēmija ir parādījusi, ka steidzami jāpiešķir prioritāte veselības nozarei kā jaunai būtiskai sadarbības jomai, jo īpaši attiecībā uz veselības aprūpes sistēmu noturību, piekļuvi zālēm, medicīniskajam aprīkojumam un vakcīnām, stiprinot ES stratēģisko autonomiju veselības jomā, novēršot vienpusēju atkarību, veidojot drošas un daudzveidīgas farmaceitiskās un ar sabiedrības veselību saistītas rūpniecības piegādes ķēdes un īstenojot apmaiņu ar paraugpraksi krīžu pārvarēšanas un pandēmijas novēršanas politikā un savstarpību ceļošanas un atvērto robežu pārvaldībā; ierosina ES veselības savienības centienus saistīt ar savienojamības stratēģiju un veidot partnerības ar citiem reģionāliem mehānismiem, piemēram, ASEAN Infekcijas slimību kontroles centru; uzsver, ka ES būtu jāizmanto savienojamība veselības jomā, lai mācītos no veiksmīgiem pandēmijas pārvarēšanas piemēriem, ko īstenojuši partneri ar līdzīgu nostāju, piemēram, Jaunzēlande, Korejas Republika un Taivāna;

50. uzsver pieredzi, kas gūta no Covid-19 pandēmijas, attiecībā uz to, cik svarīgi ir saskaņoti pasākumi, lai nodrošinātu, ka globālie transporta maršruti un piegādes ķēdes joprojām ir atvērtas un drošas;

Drošība

51. pauž pārliecību, ka ir steidzami jāizstrādā stratēģijas drošības dimensija, ņemot vērā risku, ka savienojamība varētu tikt apdraudēta; uzsver, ka ir nepieciešama ģeopolitiska pieeja globālai sadarbībai, lai ES varētu sekmīgi risināt jaunus izaicinājumus drošības jomā, tostarp saistībā ar kibernetisko drošību, digitālo savienojamību, kritisko infrastruktūru un iespējamo tehnoloģiju divējādu lietojumu; uzsver terorisma draudu nopietnību; uzsver pieaugošās bažas par drošību Eiropas kaimiņreģionos; mudina EĀDD un dalībvalstis uzņemties aktīvāku lomu šajos jautājumos;

52. uzsver, ka mūsu partnerībā ar Āfriku ir jāattīsta spēcīgāka drošības dimensija; atgādina par Padomes 2018. gada secinājumiem par ciešāku ES sadarbību drošības jomā ar Āziju; pieņem zināšanai to, ka aizvien lielāka nozīme ES ir bažām par drošību Indijas un Klusā okeāna reģionā, kā norādīts dalībvalstu stratēģijās attiecībā uz Klusā okeāna reģiona valstīm; atbalsta iniciatīvu izstrādāt kopīgu ES stratēģiju Indijas un Klusā okeāna reģionam un sadarbību ar partneriem Indijas un Klusā okeāna reģionā, tostarp apmaiņu militāro struktūru starpā; uzskata, ka atvērtība, labklājība, iekļautība, ilgtspēja, pārredzamība, savstarpība un dzīvotspēja būtu jāuzskata par sadarbības ar Indijas un Klusā okeāna reģionu vadošajiem principiem;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

Savienojamības partnerības

53. Ļoti atzinīgi vērtē ES un Japānas partnerības izveidi ilgtspējīgas savienojamības un kvalitatīvas infrastruktūras jomā, galveno uzmanību pievēršot ilgtspējīgiem savienojumiem ar Rietumbalkāniem, Austrumeiropu, Vidusāziju, Klusā okeāna reģionu un Āfriku; pauž cerību, ka ES un Japāna aktīvi veicinās savienojamības partnerību starp attiecīgajām mērķgrupām un 2021. gada pirmajā pusē spēs sākt partnerības īstenošanu;

54. atzinīgi vērtē ES un Japānas ekonomisko partnerattiecību nolīgumu, kas stājās spēkā 2019. gada 1. februārī, un uzlabotu koordināciju starp EIB, Japānas Starptautisko sadarbības aģentūru un Japānas Starptautiskās sadarbības banku, jo īpaši attiecībā uz zaļo savienojumu finansēšanu; uzskata, ka Rietumbalkāni un Dienvidaustrumāzija sniedz ļoti labas iespējas Japānas un ES sadarbībai ar trešiem partneriem savienojamības jomā; saskata lielas iespējas iesaistīt privāto sektoru, tostarp MVU; turklāt atbalsta Japānas un ES savienojamības sadarbības drošības aspektu izskatīšanu, tostarp attiecībā uz jūras drošību;

55. Ļoti atzinīgi vērtē notiekošās sarunas par savienojamības partnerības izveidi ar Indiju; cer, ka Eiropadomes rotējošā prezidentūra un Indijas un Itālijas gaidāmās G20 prezidentūras izmantos savu ietekmi, lai panāktu progresu; atzīmē Dienvidāzijas reģionālās infrastruktūras savienojamības iniciatīvu; pieņem zināšanai Indijas dalību Bengālijas līča reģiona valstu daudznozaru tehniskās un ekonomiskās sadarbības iniciatīvā un Starptautiskajā Ziemeļu-dienvidu transporta koridorā; ņemot vērā pašreizējos apstākļus, uzskata, ka Indijai nozīmei ir jābūt lielākai un ka nepieciešams padziļināt sadarbību starp ES un Dienvidāzijas valstīm; iesaka palīdzēt koordinēt dažādas savienojamības stratēģijas Āzijā, no kurām Pasaules Bankas ziņā kopumā ir 16 stratēģijas;

56. atgādina, ka gan Krievijas Federācija, gan Turcija vēlas kļūt par ieinteresētajām personām ES un Āzijas savienojamībā; pauž gatavību sadarboties ar šīm valstīm, ciktāl iespējams; atzīst, ka Vidusāzijas valstis pēdējo divdesmit gadu laikā ir guvušas ievērojamu labumu no lielākas integrācijas pasaules ekonomikā; uzskata, ka ES vajadzētu uzņemties daudz lielāku lomu un kļūt par vienu no galvenajiem rīcībispēkiem reģionā, izmantojot tirdzniecību un investīcijas kā izaugsmes virzītājspēku, kas veicina kopīgu labklājību; pauž bažas par to, ka Ķīnas finansētajiem projektiem Vidusāzijā trūkst pārredzamības; uzstāj uz augstu darba un vides standartu noteikšanu par prioritāti un parāda saglabāšanu atmaksājamā līmenī;

57. atzinīgi vērtē apmaiņu pētniecības jomā starp ES un Koreju saistībā ar savienojamības partnerību un cer, ka 2021. gadā tiks panākts pienācīgs progress šajā jomā; atbalsta ES un ASEAN savienojamības partnerības izveidi, lai, līdztekus citiem mērķiem, nodrošinātu saikni ar ASEAN pašreizējo ģenerālplānu savienojamības jomā un projektu plānojumu; atzīst, ka tā kā ASEAN reģions ir trešais lielākais ES tirdzniecības partneris aiz ASV un Ķīnas, ES eksportētāji gūs ievērojamu labumu, ar visaptverošiem partnerības nolīgumiem nodrošinot labāku piekļuvi šim tirgum un uzlabojot sadarbību; atbalsta reģionālo ES un ASEAN brīvās tirdzniecības nolīgumu; mudina izmantot ieguldījumus, lai samazinātu atmežošanu un dažādotu ilgtspējīgu lauksaimniecību;

58. atzinīgi vērtē sasniegumus, kas gūti, izstrādājot ES un ASEAN ministru 2020. gada 1. decembra kopīgo paziņojumu par savienojamību, un aicina ES nekavējoties sākt izstrādāt un īstenot rīkus un satvarus sadarbībai ar ASEAN savienojamības jomā;

59. pieņem zināšanai Austrālijas reģionālās savienojamības politikas iniciatīvas un viedokļu apmaiņu starp ES un Austrāliju par savienojamību interešu lokā esošos ģeogrāfiskos apgabalos; mudina ciešāk sadarboties ar Austrāliju, lai apliecinātu solidaritāti starp demokrātijām; saskata iespējas sadarboties ar partneriem Mekongas upes baseinā;

60. uzsver, ka ir vajadzīga sadarbība ar Taivānu savienojamības jomā, lai gūtu pieredzi no labākās prakses Covid-19 pandēmijas pārvaldībā, veicinātu tiešus personiskus kontaktus, mazinātu digitālo plaisu Dienvidaustrumāzijas reģionā, kā arī apsvērtu ES un Taivānas ieguldījumu nolīguma iespējas;

61. aicina Komisiju izvērtēt reģionālo visaptverošo ekonomisko partnerattiecību nolīgumu un Ķīnas lomu tajā;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

62. pauž stingru pārliecību, ka ES būtu jāstiprina sadarbība ar ASV; atzinīgi vērtē ASV uzsāktā Zilo punktu tīkla (*Blue Dot Network*) koncepciju; aicina Komisiju un EĀDD sadarboties ar ASV saistībā ar Zilo punktu tīklu, lai stiprinātu transatlantisko sadarbību uz noteikumiem balstītā un ilgtspējīgā savienojamībā, vienlaikus arī uzsverot bažas attiecībā uz to; cer uz turpmāku sadarbību, jo īpaši attiecībā uz augstas kvalitātes standartu ievērošanu savienojamības projektos un privātā sektora iesaistes veicināšanu;

63. atbalsta apņēmību stiprināt partnerību starp ES un Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstīm, kā uzsvērts 2019. gada kopīgajā paziņojumā, tostarp digitālās ekonomikas un savienojamības jomā; uzsver, ka ir svarīgi stiprināt partnerību ar Latīņamerikas un Karību jūras reģiona valstīm, ar kurām Eiropai ir pilnībā kopīgas pamatvērtības un intereses;

64. norāda, ka ES ir sadarbojusies ar Ķīnu saistībā ar ES un Ķīnas savienojamības platformu, gūstot viduvējus rezultātus; uzskata, ka iniciatīva "Viena josla, viens ceļš" ir Ķīnas uzstājīgās ārpolitikas centrā; vēlas apsvērt partnerību ar iniciatīvu "Viena josla, viens ceļš" konkrētos gadījumos, kad tas neapdraud ES pamatprincipus, kad iniciatīva atbilst starptautiskajiem standartiem un kad Komisija rūpīgi pārbaudījusi attiecīgos projektus, lai nodrošinātu, ka tie atbilst ES normām un standartiem, piemēram, sociālajiem, vides un fiskālajiem standartiem, kā arī ilgtspējas, pārredzamības, iekļautības, tiesiskuma, cilvēktiesību ievērošanas un savstarpības standartiem nolūkā nepalielināt starptautisko ietekmi uz trešām valstīm, uzspiežot tām savu gribu, un nodrošināt kopējā tirgus integritāti un ES politikas kohēziju; šajā sakarā uzskata, ka galvenā uzmanība jāpievērš Eirāzijas transporta infrastruktūras uzlabošanai, jo īpaši multimodāliem un ilgtspējīgiem pārvadājumiem;

65. uzsver ES un Ķīnas savienojamības platformas pašreizējā darba nozīmi centienos izpētīt sadarbības iespējas transporta jomā starp ES paplašināto TEN-T un Ķīnas iniciatīvu "Viena josla, viens ceļš"; uzsver, ka ir vajadzīga globāla un visaptveroša pieeja, lai nodrošinātu brīvu un godīgu konkurenci uzņēmumiem transporta infrastruktūras attīstības jomā sadarbībā ar Ķīnu, tostarp pilnīgu pārredzamību un vienlīdzīgus konkurences apstākļus; šajā sakarā uzsver nepieciešamību padarīt līgumu klauzulas šajā jomā pēc iespējas pārredzamākas un atbalstīt ES būtiskās intereses;

66. norāda, ka savienojamības politikai būtu jāsamazina nelabvēlīgā ārējā ietekme, piemēram, ietekme uz vidi un piesārņojums; uzsver ilgtspējības nozīmi visā savienojamības stratēģijā; mudina ES sadarboties ar Āzijas partnervalstīm, lai paaugstinātu transporta savienojumu ar Āziju drošību un drošumu, tostarp datu plūsmu, mobilitātes un kiberdrošības jomā;

67. uzsver ES tālāko reģionu nozīmi, īpaši to, kuri atrodas tuvāk Āzijai, un norāda uz šo reģionu ekonomisko potenciālu; mudina Komisiju veicināt ieguldījumus šajās teritorijās, lai stiprinātu savienojumus ar tām un stimulētu to ekonomiku;

68. aicina Komisiju un EĀDD attīstīt stingras uzraudzības spējas attiecībā uz citu valstu un reģionu savienojamības stratēģijām, tostarp attiecībā uz faktiski izmantotajiem finanšu resursiem, ietekmi uz finanšu stabilitāti, ilgtspējīgu attīstību un cilvēktiesību ievērošanu, tiesiskumu, labu pārvaldību un multilaterālisma principiem; uzsver Eiropas komandas iespējas rast sinerģiju ES un dalībvalstu centienos savienojamības jomā; atbalsta sadarbību ar partnervalstīm nolūkā uzraudzīt ilgtermiņa ietekmi uz struktūrpolitiku, rūpniecības un ekonomikas uzlabojumiem un nabadzības mazināšanu;

Globālā savienojamība

69. stingri uzsver to, ka stratēģijā īpaša uzmanība jāpievērš savienojamībai ar Eiropas kaimiņreģionu valstīm un ar kaimiņkontinentu Āfriku, ņemot vērā tās arvien pieaugošo ģeopolitisko nozīmi vairākiem pasaules mēroga rīcībšpēkiem; sagaida, ka šie centieni atspoguļos ES pieredzi, kas gūta, īstenojot savienojamības veicināšanas politiku Āfrikā, izmantojot attīstības sadarbību; aicina apspriest šo mērķi ar Āfrikas Savienību augstākajā līmenī un līdz 2021. gada beigām izveidot ES un Āfrikas savienojamības partnerību;

70. atzinīgi vērtē Komisijas un AP/PV vēlmi 2021. gadā nākt klajā ar stratēģiju Arktikai un aicina ES aktīvi iesaistīties Arktikas reģionā; pauž bažas par klimata pārmaiņu ietekmi uz šo nestabilo reģionu; īpaši atzīmē iespējamu jauna jūras ceļa uz Āziju atvēršanu, ko dara iespējama jūras ledus kušana un ko varētu izmantot arī digitālai sasaistei, piemēram, ar optisko šķiedru kabeļiem, un pieņemt zināšanai Ķīnas izstrādāto Arktikas zīda ceļa iniciatīvu; sagaida, ka šo centieniem centrā būs ilgtspējīga savienojamība;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

71. norāda uz 2019. gadā notikušā pirmā Eiropas Savienojamības foruma panākumiem; pauž nožēlu par foruma atcelšanu 2020. gadā Covid-19 dēļ; ar nepacietību gaida nākamo forumu, kas notiks 2021. gadā, ja pandēmija to nekavēs; uzskata, ka gaidāmie forumi būtu jāizmanto tam, lai iesaistītu visus Eirāzijas savienojamības partnerus, tostarp Krieviju un Ķīnu, daudzpusējās diskusijās par to, kā katrs no tiem redz turpmāko ekonomikas, politikas un drošības kārtību Eirāzijā;

72. sagaida, ka Komisija iesniegs jaunu komunikācijas pieeju ar skaidru vēstījumu, lai nodrošinātu ES savienojamības politikas un tās rezultātu pienācīgu pamanāmību un pietiekamu pārskatatbildību; stingri aicina pārstrādāt ES stratēģiju par Eiropas un Āzijas savienojamību skaidrā un pievilcīgā valodā, izmantojot jēdzienus, kas pauž konkrētu uz vērtībām balstītu Eiropas pieeju savienojamībai, kā arī izstrādāt skaidru ceļvedi stratēģijas īstenošanai un tās mērķu sasniegšanai;

o

o o

73. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Eiropadomes priekšsēdētājam, Padomei, Komisijai, Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos / Komisijas priekšsēdētājas vietniekam, dalībvalstīm un ES partneriem savienojamības jomā.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

P9_TA(2021)0017

Pasākumi, ar ko tiku veicināta zivju krājumu atjaunošana virs maksimālā ilgtspējīgas ieguves apjoma**Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par zivju krājumu apmēra palielināšanu jūrās: pasākumi, ar ko tiku veicināta krājumu atjaunošana virs maksimālā ilgtspējīgas ieguves apjoma, tostarp zivju krājumu atjaunošanas zonas un aizsargājamās jūras teritorijas (2019/2162(INI))**

(2021/C 456/11)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 3. panta 3. punktu un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 11., 39. un 191. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regulu (ES) Nr. 1380/2013 par kopējo zivsaimniecības politiku (KZP) ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 17. jūnija Direktīvu 2008/56/EK, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva) ⁽²⁾,
- ņemot vērā LESD 13. pantu, kurā paredzēts, ka, nosakot ES zivsaimniecības politiku, kā arī citās jomās, ES un dalībvalstīm jāņem vērā, ka dzīvnieki ir just spējīgas būtnes, un tāpēc jāpievērš vislielākā uzmanība attiecīgajām dzīvnieku labturības prasībām,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija Regulu (ES) 2019/1241 par zvejas resursu saglabāšanu un jūras ekosistēmu aizsardzību ar tehniskiem pasākumiem ⁽³⁾,
- ņemot vērā Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvu 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību ⁽⁴⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra Direktīvu 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā Padomes 2009. gada 24. septembra Regulu (EK) Nr. 1099/2009 par dzīvnieku aizsardzību nonāvēšanas laikā ⁽⁶⁾, jo īpaši tās 3. pantu, kura galvenais princips, ka “dzīvniekiem aiztaupa jebkuras sāpes, stresu vai ciešanas, no kurām nonāvēšanas laikā vai saistītas darbības veikšanas laikā iespējams izvairīties” ir attiecināms arī uz zivīm,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 23. jūlija Direktīvu 2014/89/ES, ar ko izveido jūras telpiskās plānošanas satvaru ⁽⁷⁾ (Jūras telpiskās plānošanas direktīva),
- ņemot vērā Padomes 1991. gada 12. decembra Direktīvu 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskas izcelsmes nitrāti ⁽⁸⁾, jo īpaši attiecībā uz mēslošanas līdzekļu noteci,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regulu (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem ⁽⁹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 6. septembra Regulu (EK) Nr. 1367/2006 par to, kā Kopienas iestādēm un struktūrām piemērot Orhūsas konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem ⁽¹⁰⁾,

⁽¹⁾ OV L 354, 28.12.2013., 22. lpp.⁽²⁾ OV L 164, 25.6.2008., 19. lpp.⁽³⁾ OV L 198, 25.7.2019., 105. lpp.⁽⁴⁾ OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.⁽⁵⁾ OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.⁽⁶⁾ OV L 303, 18.11.2009., 1. lpp.⁽⁷⁾ OV L 257, 28.8.2014., 135. lpp.⁽⁸⁾ OV L 375, 31.12.1991., 1. lpp.⁽⁹⁾ OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.⁽¹⁰⁾ OV L 264, 25.9.2006., 13. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumā “ES biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam. Atgriezīsim savā dzīvē dabu” (COM(2020)0380) izklāstīto ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam,
- ņemot vērā 2018. gada 16. janvāra rezolūciju “Okeānu starptautiska pārvaldība: okeānu nākotnes veidošanas darbākārtība saistībā ar 2030. gada ilgtspējīgas attīstības mērķiem”⁽¹¹⁾,
- ņemot vērā ANO Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (FAO) 2020. gada ziņojumu par zvejniecības un akvakultūras stāvokli pasaulē (SOFIA 2020),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojumu “Stratēģija “No lauka līdz galdam”. Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā” (COM(2020)0381),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 16. jūnija paziņojumu “Ceļā uz ilgtspējīgāku zveju Eiropas Savienībā: pašreizējais stāvoklis un 2021. gada ievirzes” (COM(2020)0248),
- ņemot vērā 2002. gada Johannesburgas Deklarāciju par ilgtspējīgu attīstību, Johannesburgas Īstenošanas plānu un Ilgtspējīgai attīstībai veltītās ANO konferences “Rio+20” 2012. gada jūnija noslēguma dokumentu “Nākotne, kādu mēs vēlamies”,
- ņemot vērā Komisijas Zivsaimniecības zinātnes, tehnikas un ekonomikas komitejas (ZZTEK) 2020. gada ziņojumu par kopējās zivsaimniecības politikas darbības pārraudzību (STECF-Adhoc-20-01),
- ņemot vērā Konvenciju par bioloģisko daudzveidību (KBD), jo īpaši Aiči mērķu bioloģiskās daudzveidības jomā, kas ir KBD Stratēģiskā bioloģiskās daudzveidības plāna 2011.–2020. gadam elements, 11. mērķi,
- ņemot vērā Starpvaldību zinātnes un politikas platformas bioloģiskās daudzveidības un ekosistēmu pakalpojumu jomā (IPBES) 2019. gada globālo novērtējuma ziņojumu par bioloģisko daudzveidību un ekosistēmu pakalpojumiem,
- ņemot vērā Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) 2019. gada īpašo ziņojumu par okeānu un kriosfēru mainīgā klimatā,
- ņemot vērā Starptautiskās Dabas un dabas resursu saglabāšanas savienības (IUCN) 2016. gada rezolūciju par aizsargājamo jūras teritoriju pārklājuma palielināšanu, lai efektīvi saglabātu jūras bioloģisko daudzveidību,
- ņemot vērā ANO Ilgtspējīgas attīstības programmas 2030. gadam 14. ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM) par okeānu, jūru un jūras resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 25. jūnija ziņojumu par Jūras stratēģijas pamatdirektīvas īstenošanu (COM(2020)0259),
- ņemot vērā 2020. gada 16. janvāra rezolūciju par Konvencijas par bioloģisko daudzveidību Pušu konferences 15. sesiju (COP15)⁽¹²⁾,
- ņemot vērā Pasaules Bankas 2017. gada ziņojumu *The sunken billions revisited: Progress and Challenges in Global Marine Fisheries* (“Jauns ieskats attiecībā uz jūras dzīlēs pieejamajiem miljardiem: pasaules jūras zvejniecības progress un problēmas”),
- ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas 2017. gada 21. februāra Īpašo ziņojumu Nr. 1/2017 “Natura 2000 tīkla pilna potenciāla īstenošanai jāiegunla vairāk darba”,
- ņemot vērā Eiropas Vides aģentūras (EVA) 2020. gada 25. jūnija ziņojumu Nr. 17/2019 “Jūras vēstījumi II”,

⁽¹¹⁾ OV C 458, 19.12.2018., 9. lpp.

⁽¹²⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0015.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā Eiropas Ombuda lēmumu lietā Nr. 640/2019/FP par pārredzamību ES Padomes lēmumu pieņemšanas procesā, kura rezultātā tiek pieņemti ikgadējie noteikumi par nozvejas kvotām (kopējās pieļaujamās nozvejas),
  - ņemot vērā EVA 2015. gada 1. oktobra ziņojumu Nr. 3/2015 “Aizsargājamas jūras teritorijas Eiropas jūrās — pārskats un nākotnes perspektīva”,
  - ņemot vērā Komisijas 2015. gada 1. oktobra ziņojumu par progresu aizsargājamo jūras teritoriju izveidē (saskaņā ar Jūras stratēģijas pamatdirektīvas 2008/56/EK 21. pantu) (COM(2015)0481),
  - ņemot vērā Komisijas 2018. gada 31. jūlija ziņojumu, kurā novērtētas dalībvalstu pasākumu programmas saskaņā ar Jūras stratēģijas pamatdirektīvu (COM(2018)0562),
  - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 16. jūnija paziņojumu “Ceļā uz ilgtspējīgāku zveju Eiropas Savienībā: pašreizējais stāvoklis un 2021. gada ievirzes” (COM(2020)0248),
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Zivsaimniecības komitejas ziņojumu (A9-0264/2020),
- A. tā kā kopējās zivsaimniecības politikas (KZP) mērķis ir garantēt to, ka zvejas un akvakultūras darbības ilgtermiņā ir ekoloģiski ilgtspējīgas un tiek pārvaldītas atbilstīgi mērķim nodrošināt ieguvumus ekonomiskajā, sociālajā un nodarbinātības jomā un veicināt pārtikas pieejamību; tā kā, lai panāktu mērķi pakāpeniski atjaunot un uzturēt zivju krājumu populācijas tādā biomasas līmenī, kas spēj nodrošināt maksimālo ilgtspējīgas ieguves apjomu, maksimālo ilgtspējīgas ieguves apjomu saistībā ar izmantošanas pakāpi, kad iespējams, bija jāsasniedz līdz 2015. gadam, un pakāpeniski pieaugošā veidā ne vēlāk kā līdz 2020. gadam attiecībā uz visiem krājumiem;
- B. tā kā saskaņā ar 14. ilgtspējīgas attīstības mērķi okeāni, jūras un jūras resursi ir jāaizsargā un jāizmanto ilgtspējīgi;
- C. tā kā Jūras stratēģijas pamatdirektīvas mērķis ir aizsargāt un saglabāt jūras vidi, novērst tās pasliktināšanos un atjaunot jūras ekosistēmas, un līdz 2020. gadam panākt labu vides stāvokli ES jūras ūdeņos;
- D. tā kā saskaņā ar Jūras stratēģijas pamatdirektīvu labu vides stāvokli nosaka 11 raksturlielumi; tā kā 3. raksturlielums attiecas uz visām komerciāli izmantotām zivju un gliemeņu populācijām, kuras ir bioloģiski droša apjomā, uzrādot tādu populācijas sadalījumu atkarībā no vecuma un lieluma, kas liecina par zivju krājumu labu stāvokli;
- E. tā kā saskaņā ar laba vides stāvokļa 3. raksturlielumu pastāv 3 galvenie novērtēšanas kritēriji: (I.) izmantošanas ilgtspēja, (II.) reprodūktīvā spēja un (III.) vecāku un lielāku zivju proporcijas saglabāšana, taču tikai 10,5 % krājumu var novērtēt, ņemot vērā (I.) un (II.) kritēriju, un Eiropas līmenī nav apmierinošas kopējas novērtēšanas metodoloģijas attiecībā uz (III.) kritēriju;
- F. tā kā datu vākšana par dažiem zivju krājumiem, jo īpaši par krājumiem Melnajā jūrā, Vidusjūrā un Makaronēzijā, ir steidzami jāuzlabo, lai veiktu zinātnisku novērtējumu, kas ir būtiski svarīgs ilgtspējīgai krājumu pārvaldībai;
- G. tā kā zivsaimniecības pārvaldības pasākumi, kas pieņemti saskaņā ar KZP, sniedz rezultātus, jo pieaug to zivju krājumu skaits, kas tiek izmantoti ilgtspējīgā līmenī, tādējādi palielinot to krājumu ieguves apjomu, kuri tika pārmērīgi izmantoti;
- H. tā kā saskaņā ar ZZTEK aptuveni 38 % krājumu Atlantijas okeāna Ziemeļaustrumu daļā un aptuveni 92 % krājumu, kas tiek zinātniski novērtēti Vidusjūrā un Melnajā jūrā, joprojām tiek pārmērīgi izmantoti, t. i., izmantoti, pārsniedzot maksimālo ilgtspējīgas ieguves apjoma līmeni, neskatoties uz tiesību aktos noteiktu prasību līdz 2020. gadam izbeigt pārzveju; norāda, ka saskaņā ar FAO 2020. gada SOFIA ziņojumu 2017. gadā Vidusjūrā un Melnajā jūrā pārmērīgi tika izmantoti 62,5 % krājumu;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- I. tā kā Komisijas ierosinātās kopējās pieļaujamās nozvejas (KPN) Atlantijas okeāna Ziemeļaustrumu daļā bija atbilstošas maksimālajam ilgtspējīgas ieguves apjomam visiem 78 krājumiem, par kuriem bija pieejami zinātniski ieteikumi;
- J. tā kā Padome 2019. gadā noteica KPN 62 no 78 sugām saskaņā ar maksimālo ilgtspējīgas ieguves apjomu; tā kā tāpēc ir gaidāms, ka 2020. gadā vairāk nekā 99 % no izkrāvumiem Baltijas jūras, Ziemeļjūras un Atlantijas okeānā, kurus pārvalda tikai ES, tiks iegūti ilgtspējīgi pārvaldītā zvejniecībā;
- K. tā kā Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļā biomasa kopš 2007. gada pieaug un pilnībā novērtētiem krājumiem 2018. gadā bija par 48 % augstāka nekā 2003. gadā; tā kā Vidusjūrā un Melnajā jūrā situācija kopš datu vākšanas sākuma 2003. gadā nav būtiski mainījies, lai gan kopš 2012. gada biomasa, iespējams, ir nedaudz palielinājusies;
- L. tā kā zveja ar maksimālo ekonomisko ienesīgumu attiecas uz nozvejas līmeni, ar kuru tiek maksimāli palielināti flotu ekonomiskie ieguvumi, tādējādi uzlabojot nozares izturētspēju, un kurā krājumi tiek saglabāti virs maksimālā ilgtspējīgas ieguves apjoma;
- M. tā kā dažādu šķirņu zvejniecībā sugu pārvaldību, pamatojoties uz maksimālā ilgtspējīgas ieguves apjoma modeli, piemērot nav iespējams, pat zinātniski labi zināmā un dokumentētā zvejniecībā;
- N. tā kā šajā jautājumā īstenotajos zinātniskajos pētījumos ir paustas bažas par to, ka noteiktu zvejas paņēmieni, piemēram, grunts zvejas rīku un zivju pievilināšanas ierīču izmantošana ilgtermiņā negatīvi ietekmē krājumus, okeāna bioloģisko daudzveidību un jūras vidi;
- O. tā kā KZP vēl nav pilnībā īstenota un daži no tās pasākumiem, piemēram, zivju krājumu atjaunošanas apgabalu izveide, nav izmantoti;
- P. tā kā saskaņā ar *IPBES* cilvēku spiediena dēļ visā pasaulē ir mainīti 66 % jūras vides un saskaņā ar *FAO* 34,2 % zivju krājumu tiek zvejoti bioloģiski neilgtspējīgā līmenī;
- Q. tā kā *IUCN* aicina līdz 2020. gadam vismaz 30 % no visām jūras dzīvotnēm pārveidot par īpaši aizsargājamu jūras teritoriju tīklu, kā arī veikt citus efektīvus teritorijas saglabāšanas pasākumus, lai vismaz 30 % okeāna teritorijas netiktu veiktas ieguves darbības, kurās nav ņemtas vērā sociālekonomiskās sekas;
- R. tā kā *FAO* 2020. gada *SOFIA* ziņojumā atkārtoti pausts, ka pārvaldība ir labākais saglabāšanas instruments un vienīgā iespēja ilgtspējai un ka efektīvi pārvaldīti krājumi kļūst arvien ilgtspējīgāki, 78,7 % no pašreizējiem jūras zivju izkrāvumiem pasaulē iegūstot no bioloģiski ilgtspējīgiem krājumiem;
- S. tā kā ES Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam ir noteikts juridiski saistošs mērķis aizsargāt vismaz 30 % no ES jūras teritorijas un stingri aizsargāt 10 % no ES jūras teritorijas;
- T. tā kā attālināta elektroniskā uzraudzība, piemēram, nosūtot kuģu atrašanās vietas datus gandrīz reāllaikā, un pārbažu uz vietas pastiprināšana pozitīvi ietekmē aizsargājamās jūras teritorijas;
- U. tā kā jūras bioloģiskās daudzveidības zudumam ir sociālekonomiska ietekme uz zvejniecības nozari, piekrastes un aizjūras kopienām un sabiedrību kopumā, un tāpēc tas būtu jānovērš; tā kā saskaņā ar Pasaules Bankas datiem zivju populāciju atjaunošana sniegtu lielākus ekonomiskos ieguvumus nekā pašreizējais jūras zivju populāciju stāvoklis;
- V. tā kā veselīgas dzīvotnes, tostarp smilšu sēkļi, jūraszāļu pļavas un koraļļu rifi, ir būtiski svarīgi, lai atjaunotu jūras ekosistēmas darbību, papildinātu zivju krājumus un radītu oglekļa piesaistītājus klimata pārmaiņu mazināšanai;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- W. tā kā labi pārvaldītas aizsargājamas jūras teritorijas ir būtiski svarīgas, lai veicinātu bioloģisko daudzveidību un aizsargātu citu sugu, piemēram, putnu, dabiskās dzīvotnes;
- X. tā kā zinātniskajās aprindās pastāv spēcīga vienprātība par to, ka aizsargājamas jūras teritorijas var sniegt ieguvumus zivsaimniecībā, jo tās rada netiešas sekas un pozitīvi ietekmē krājumu papildināšanos, piemēram, ar reprodukcijas vietu, zivju mazuļu un lielo zivju mātišu, kurām ir augstas reprodiktīvās spējas, aizsardzību;
- Y. tā kā arī zemes izraisītais piesārņojums, jo īpaši daļēji norobežotos jūras baseinos, kā arī piesārņojums, ko rada citas jūrniecības darbības, ietekmē zivju krājumu atjaunošanu;
- Z. tā kā kvotu sugu kopējā biomasa ES pārvaldītajos krājumos 2018. gadā bija par 48 % augstāka nekā 2003. gadā;
- AA. tā kā zvejas nozares zemās oglekļa pēdas dēļ savvaļā nozvejotās zivis pārliecinoši ir veselīgākais un videi nekaitīgākais proteīnu avots uz zemes; tā kā jūras veltes tāpēc ir labākais veids, kā cīnīties pret klimata pārmaiņām;
- AB. tā kā ES Padome līdz šim nav ņēmusi vērā Eiropas Ombuda ieteikumu proaktīvi padarīt publiskus ar kopējās pieļaujamās nozvejas noteikumu pieņemšanu saistītos dokumentus;
- AC. tā kā zveja maksimālā ilgtspējīgas ieguves apjoma līmenī joprojām sniedz pozitīvus rezultātus Atlantijas okeāna ziemeļaustrumu daļā,

Zvejniecības pārvaldības uzlabošana pārzvejas novēršanas nolūkā

1. atkārtoti aicina pilnībā īstenot KZP, lai atjaunotu un saglabātu zivju krājumu populācijas virs biomasas līmeņa, kas spēj nodrošināt maksimālo ilgtspējīgas ieguves apjomu;
2. uzsver, ka dabai, zivīm un citiem dzīvniekiem ir vērtība pašiem par sevi, pat ja tie netiek izmantoti cilvēku darbībās;
3. aicina Komisiju un dalībvalstis stiprināt zinātnisko tvērumu, lai ne vēlāk kā līdz 2025. gadam novērtētu 100 % no Eiropas ūdeņos izmantotajiem zivju krājumiem un, ja zinātniski iespējams, aprēķinātu maksimālo ilgtspējīgas ieguves apjomu visiem šiem krājumiem;
4. norāda, ka dalībvalstis ir atbildīgas par datu vākšanu un ka šādi dati ir būtiski svarīgi, lai novērtētu zivju krājumu veselību; norāda, ka saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1004⁽¹³⁾ 23. pantu Komisijai ir jāiesniedz Parlamentam un Padomei ziņojums par regulas īstenošanu un darbību;
5. aicina Komisiju sniegt priekšlikumus par kopējo pieļaujamo nozveju un aicina Padomi noteikt kopējo pieļaujamo nozveju maksimālā ilgtspējīgas ieguves apjoma līmenī, kā paredzēts KZP regulā;
6. mudina Komisiju, dalībvalstis un zinātniskās aprindas izstrādāt zinātnisku modeli dažādu šķirņu zvejniecības pārvaldības optimizācijai un izmantošanai; norāda, ka šim modelim būtu jāļauj piemērot līdzīgus pārvaldības mērķus maksimālā ilgtspējīgas ieguves apjoma izmantošanai visā KZP, lai būtu iespējams sekot līdzi īstenoto pārvaldības noteikumu izmaiņām;
7. mudina Komisiju stiprināt ekosistēmas pieejas zvejniecības pārvaldībai īstenošanu, tostarp arvien vairāk piemērojot vairāku sugu pieejas, lai pēc iespējas samazinātu zvejas darbību un citu faktoru, piemēram, klimata pārmaiņu nelabvēlīgo ietekmi uz jūras ekosistēmām, zivju populācijām un sabiedrību un nodrošinātu okeānu noturību pret klimata pārmaiņām; atkārtoti pauž, ka pilnībā dokumentēta zvejniecība un kvalitatīvi dati ir būtiski svarīgi, lai uzlabotu zvejniecības pārvaldību; aicina Komisiju un dalībvalstis darīt visu nepieciešamo, lai uzlabotu datu vākšanu par atpūtas zveju, ņemot vērā tās ietekmi uz vidi un sociālekonomisko vērtību;

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 17. maija Regula (ES) 2017/1004 par Savienības sistēmas izveidi datu vākšanai, pārvaldībai un izmantošanai zivsaimniecības nozarē un par atbalstu zinātniskā ieteikuma izstrādei saistībā ar kopējo zivsaimniecības politiku, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 199/2008. OV L 157, 20.6.2017., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

8. aicina Komisiju turpināt atbalstīt plānus selektivitātes uzlabošanai un, lai īstenotu ekosistēmas pieeju zvejniecības pārvaldībai, noteikt, kuras prakses rada kaitējumu krājumiem, okeānu bioloģiskajai daudzveidībai un jūras videi, un ieviest pasākumus to ierobežošanai un maiņai;
9. uzskata, ka ES pēc KZP novērtēšanas līdz 2022. gadam vajadzības gadījumā būtu jāpielāgo zvejniecības pārvaldības pašreizējās prakses un jāpaātrina pārkārtošanās uz mazietekmējošu zvejniecību, lai ne tikai saglabātu zivju krājumus pašreizējos līmeņos, bet arī — vēl jo svarīgāk — atjaunotu zivju krājumus un jūras ekosistēmas, apspriežoties ar ieinteresētajām personām, jo īpaši zvejniecības nozarē, un atbalstītu šādus pasākumus ar Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonda starpniecību;
10. uzskata, ka uzmanība un atbalsts būtu īpaši jāvērs uz mazapjoma zveju, kas potenciāli ir mazāk kaitnieciska un ilgtspējīgāka ne tikai attiecībā uz bioloģisko resursu pārvaldību, bet arī sociālekonomiskā aspektā;
11. aicina Komisiju atbalstīt Jūras stratēģijas pamatdirektīvā paredzētā laba vides stāvokļa (III.) kritērija rādītāju saskaņošanu ar mērķi noteikt visās dalībvalstīs kopējus etalonus un novērtēšanas metodoloģiju;
12. aicina Komisiju pētīt, cik atbilstoši būtu zvejniecības pārvaldībā izmantot citus rādītājus, kas nav maksimālais ilgtspējīgas ieguves apjoms un kuros tiktu ņemta vērā sugu mijiedarbība un sociālekonomiskie faktori, kā arī klimata pārmaiņu un piesārņojuma ietekme; norāda, ka dažas valstis pēta un īsteno citus rādītājus, piemēram, maksimālo ekonomisko ienesīgumu;
13. norāda, ka, lai ierobežotu cilvēka darbību radīto spiedienu, ir vajadzīga plašāka pētniecība un inovācija zvejniecības nozarē, lai izstrādātu labas prakses saistībā ar aprites ekonomiku, ilgtspēju un zvejas rīku selektivitāti;
14. uzsver mazapjoma piekrastes zvejas nozīmīgumu un uzskata, ka šī joma var būtiski veicināt pārkārtošanos uz zivju krājumu ilgtspējīgu pārvaldību; aicina katru dalībvalsti attiecīgi palielināt šai jomai piešķirto valsts kvotu procentuālo daļu;
15. aicina Komisiju nodrošināt, ka dalībvalstis pieņem datu vākšanas programmas, kas aptver zvejniecības darbību ietekmi uz plašāku vidi, tostarp uz apdraudēto sugu piezveju un uz jūras gultni;
16. prasa Padomei proaktīvi publiskot visus dokumentus, kas saistīti ar kopējās pieļaujamās nozvejas noteikumu pieņemšanu, saskaņā ar Eiropas Ombuda ieteikumu un ievērot Regulas (EK) Nr. 1049/2001 un Regulas (EK) Nr. 1367/2006 noteikumus;

Aizsargājamo teritoriju tīkla paplašināšana un tā pārvaldības uzlabošana

17. uzsver — lai gan Eiropas Savienība ir panākusi progresu un sasniegusi mērķi noteikt 10 % Eiropas ūdeņu par aizsargājamām teritorijām, aizsargājamo jūras teritoriju (AJT) tīkls nebūt nav pilnībā efektīvs un tikai ļoti nelielai daļai pašreizējo AJT ir izstrādāti pārvaldības plāni un aizsardzības pasākumi;
18. uzsver, ka panākumu gadījumā aizsargājamas jūras teritorijas sniedz lielus sociālekonomiskos ieguvumus, jo īpaši piekrastes kopienām un zvejniecības un tūrisma nozarēm, un ka aizsargājamām jūras teritorijām var būt nozīmīgas ekoloģiskās funkcijas zivju krājumu atjaunošanā (nodrošinot nārsta vietas un audzētavas) un to izturētspējas uzlabošanā;
19. atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumu tās Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam nodrošināt aizsardzību vismaz 30 % ES jūras teritorijas, tostarp izmantojot zivju krājumu atjaunošanas apgabalus, kas paredzēti KZP, un apgabalus, kuros ir ierobežoti vispostošākie zvejas paņēmieni un saimnieciskā darbība;
20. prasa, lai trešdaļa no šīs teritorijas (proti, 10 % Eiropas ūdeņu) gūtu labumu no augsta aizsardzības līmeņa, kas ietver apgabalus, kuros ir aizliegta jebkāda nozveja un saimnieciskā darbība (nepieņemamās zonas);

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

21. aicina Komisiju jebkuram tiesību akta priekšlikumam pievienot ietekmes novērtējumu, kas balstās uz labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem ieteikumiem un ir izstrādāts ciešā koordinācijā ar vietējo sabiedrību un iestādēm;
22. mudina Komisiju pieņemt pamatnostādnes aizsargājama jūras teritoriju mērķrādītāju īstenošanai katrā ES jūras reģionā, lai nodrošinātu līdzsvarotu ģeogrāfisko sadalījumu un ekoloģisko pārstāvētību;
23. mudina dalībvalstis turpināt noteikt aizsargājamās jūras teritorijas saskaņā ar Putnu direktīvu⁽¹⁴⁾, Dzīvotņu direktīvu⁽¹⁵⁾ un Jūras stratēģijas pamatdirektīvu, lai sasniegtu šos mērķus;
24. prasa izveidot aizsargājamas jūras teritorijas kā daļu no saskaņota savienoto teritoriju tīkla, iekļaujot tajā atkrastes un dziļjūras teritorijas; atgādina par prasību pārtraukt zveju ar grunts zvejas rīkiem, kuru garums ir mazāks par 400 m, apgabalos, par kuriem ir zināms, ka tajos ir vai varētu būt jutīgas jūras ekosistēmas (JJE);
25. mudina Komisiju noteikt dalībvalstīm stingras un zinātniskas aizsargājama jūras teritoriju pārvaldības pamatnostādnes un izveidot aizsargājama jūras teritoriju klasifikāciju, ņemot vērā to izveides stadiju, pārvaldības plānus un ekosistēmas ieguvumus un pamatojoties uz spēkā esošajām pamatnostādnēm, piemēram, IUCN vispārējiem standartiem;
26. uzsver, ka Komisijai ir jāpapildina ar trešām valstīm noslēgtie zvejniecības nolīgumi, tajos iekļaujot pārvaldības un regulatīvos pasākumus, piemēram, aizsargājamas jūras teritorijas, tādējādi ļaujot uzlabot zivju krājumu pārvaldību un mazināt daudzās kumulatīvās sekas, ko rada šādi nolīgumi, piemēram, piesārņojumu, nelikumīgu, neziņotu un neregulētu zveju un dažu prakšu attīstību, piemēram, rūpniecisko zveju, kas pakļauj riskam dažu krājumu ilgtspēju;
27. mudina dalībvalstis noteikt stingrus un efektīvus pārvaldības plānus esošajām un turpmākajām aizsargājamām jūras teritorijām un ieviest spēcīgākus kontroles, pārraudzības un uzraudzības pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek ievērotas aizsargājama jūras teritoriju prasības;
28. aicina aizsargājama jūras teritoriju kontrolē, pārraudzībā un uzraudzībā iesaistīt gan komerciālās, gan atpūtas zvejas nozares, kā arī attiecīgās organizācijas, kurām ir kompetence cilvēku un saimniecisko darbību pārvaldībā jūrā (piem., reģionālās zvejniecības pārvaldības organizācijas (RZPO) vai Starptautisko Jūrniecības organizāciju);
29. uzsver, ka, lai nodrošinātu aizsardzības mērķu sasniegšanu saskaņā ar KZP 11. pantu, ir rūpīgāk jāpārbauda zvejniecības pārvaldības pasākumi *Natura 2000* teritorijās, ko iesniegušas ES dalībvalstis;
30. uzsver, ka apgabalu noteikšanas un pārvaldības pasākumu pamatā būtu jābūt labākajiem pieejamajiem zinātniskajiem ieteikumiem;
31. atzīst, ka aizsargājama jūras teritoriju un citu aizsargājama teritoriju panākumi ir atkarīgi no tā, vai tām ir spēcīgs zinātniskais pamats un vai tās pieņem komerciālie un atpūtas zvejnieki, piekrastes kopienas un citas ieinteresētās personas, kā arī no skaidras informēšanas par to, kas, kā un kāpēc tiek aizsargāts; tādēļ prasa aizsargājama jūras teritoriju izveidē, pārvaldībā un uzraudzībā iekļaut zivsaimniecības nozari, tostarp tās nerūpniecisko komponentu un zvejniecības pārvaldības zinātniskās struktūras, kā arī citas attiecīgās ieinteresētās personas; aicina veicināt pilsoniskās sabiedrības līdzdalību, izveidojot izglītojošās jūras teritorijas;
32. uzsver to, cik svarīga ir visaptveroša un saskaņota pieeja aizsargājama jūras teritoriju izveidē, ne tikai ierobežojot komerciālās zvejas darbības, bet arī pievēršoties citām darbībām, piemēram, fosilā kurināmā izpētei un ieguvei, izrakteņu ieguvei, liela mēroga akvakultūrai, bagarēšanai, atkrastes vēja generatoriem, transportam un atpūtas zvejai, kā arī citām brīvā laika darbībām;
33. aicina dalībvalstis saskaņā ar KZP paplašināt zivju krājumu atjaunošanas apgabalu tīklu, jo īpaši gadījumos, kad pastāv skaidras liecības par tādu zivju spēcīgu koncentrāciju, kuras nesniedz minimālo saglabāšanas references izmēru, vai par nārsta vietām; uzsver vajadzību gaidāmajā ziņojumā par KZP darbību iekļaut novērtējumu par šādu apgabalu noteikšanu un panākumiem;

(14) Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra Direktīva 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību (OV L 20, 26.1.2010., 7. lpp.).

(15) Padomes 1992. gada 21. maija Direktīva 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 22.7.1992., 7. lpp.).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

34. aicina Komisiju un dalībvalstis starptautiskajās sarunās par līgumu jūras bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai un ilgtspējīgai izmantošanai teritorijās, kas nav valstu jurisdikcijā, un reģionālo zvejniecības pārvaldības organizāciju ietvaros atbalstīt vērienīgu globālu mehānismu aizsargājamo jūras teritoriju izveidei atklātajā jūrā vai apgabalos, kas nav valstu jurisdikcijā, un uzņemties proaktīvu lomu — pēc tam, kad ir panākta vienošanās par jūras bioloģisko daudzveidību ārpus valstu jurisdikcijas, — jaunu efektīvu pārvaldītu apgabala pārvaldības instrumentu, tostarp aizsargājamo jūras teritoriju atklātā jūrā, izveidē; atgādina, ka aizsargājamo jūras teritoriju izveide ārpus valstu jurisdikcijas esošos apgabalos ir jāpamato ar sociālekonomiskiem un ekoloģiskiem ietekmes novērtējumiem, kuru pamatā ir labākie pieejamie zinātniskie ieteikumi;
35. aicina Komisiju un dalībvalstis popularizēt ideju, ka okeāns visā savā kopumā sniedz cilvēcei ekosistēmas pakalpojumus un ka tāpēc ANO vadībā notiekošajās starptautiskajās sarunās okeāns ir jāatzīst par globāliem kopresursiem;

Citu zivju krājumu atjaunošanas apdraudošu vides faktoru novēršana

36. uzsver, ka ātra un stingra rīcība cīņā pret klimata pārmaiņām ir būtiska, lai saglabātu veselīgas jūras organismu populācijas un dzīvotnes un tādējādi ilgtermiņā nodrošinātu ilgtspējīgu zvejas darbību nepārtrauktību un pārtikas nodrošinājumu; atgādina, ka saskaņā ar Parīzes nolīguma par klimata pārmaiņām 2. pantu pusēm ir jātiecas palielināt spēju pielāgoties klimata pārmaiņu nelabvēlīgajai ietekmei un veicināt klimatnoturību un attīstību ar mazām siltumnīcefekta gāzu emisijām veidā, kas neapdraud pārtikas ražošanu;
37. uzsver, ka aizsargājamas jūras teritorijas palīdz pielāgoties klimata pārmaiņām, stiprinot ekosistēmas izturētspēju; mudina dalībvalstis savās valsts stratēģijās par pielāgošanos klimata pārmaiņām stiprināt aizsargājamo jūras teritoriju tīklu lomu;
38. uzsver, ka rūpējoties par zivju krājumu atjaunošanu un to saglabāšanu ilgtspējīgā līmenī, ir jāpievērš uzmanība arī dažām antropogēnām sekām, kas saistītas ar klimata pārmaiņām, piemēram, skābekļa noplicināšanai un paskābināšanās jautājumam, kā arī dažādiem, galvenokārt zemes, taču arī jūras piesārņojuma avotiem, kas nelabvēlīgi ietekmē zivju krājumu atjaunošanu vai veicina to nestabilitāti, piemēram, nitrātiem, notekūdeņiem, mēslošanas līdzekļiem, pesticīdiem, toksiskām ķīmiskajām vielām, rūpnieciskās darbības un masu tūrisma radītam piesārņojumam, akvakultūras atliekām, plastmasas un mikroplastmasas piesārņojumam, saules aizsarglīdzekļiem, hormoniem, trokšņa piesārņojumam, naftas noplūdēm un nozaudētiem vai izmestiem zvejas rīkiem;
39. aicina Komisiju publicēt pētījumu par šādu dažādu piesārņojuma avotu ietekmi uz zivju krājumu atjaunošanu un jūras ekosistēmām;
40. uzsver vajadzību iesaistīt zvejniekus cīņā pret jūru un okeānu piesārņojumu; aicina Komisiju attiecīgi mudināt dalībvalstis pieņemt tiesību aktus, ļaujot zvejniekiem nogādāt uz zemes jebkādus jūrā nozvejotus atkritumus; uzskata, ka ar šādiem noteikumiem būtu jārada stimulu sistēma zvejniekiem un piemērotu savākšanas sistēmu izmantošanai;
41. uzsver, ka ir svarīgi palielināt nemērķa sugu izdzīvošanas rādītāju, samazinot savainojumus un stresu, ko rada noķeršana un atbrīvošana;
42. aicina Komisiju ņemt vērā šos pieprasījumus un reaģēt uz tiem savā jaunajā rīcības plānā par zivsaimniecības resursu saglabāšanu un jūras ekosistēmu aizsardzību, ko tā plāno iesniegt līdz 2021. gadam, kā arī KZP pārskatīšanā un visos turpmākajos tiesību aktu priekšlikumos;

o

o o

43. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

P9_TA(2021)0018

Alekseja Navaļņija apcietināšana**Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par Alekseja Navaļņija aizturēšanu (2021/2513(RSP))**

(2021/C 456/12)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Krieviju, jo īpaši 2020. gada 17. septembra rezolūciju par stāvokli Krievijā: Alekseja Navaļņija noindēšanas mēģinājums⁽¹⁾,
  - ņemot vērā Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju, Eiropas Cilvēktiesību konvenciju (ECTK) un Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām,
  - ņemot vērā ANO Ģenerālās Asamblejas 1998. gada 9. decembrī pieņemto ANO Deklarāciju par cilvēktiesību aizstāvjiem,
  - ņemot vērā Konvenciju par ķīmisko ieroču izstrādes, izgatavošanas, uzkrāšanas un pielietošanas aizliegumu un ķīmisko ieroču iznīcināšanu (Ķīmisko ieroču konvencija),
  - ņemot vērā Krievijas Federācijas Konstitūciju, jo īpaši tās 2. nodaļu un konkrētāk 29. pantu, kas aizsargā vārda brīvību, kā arī starptautiskās saistības cilvēktiesību jomā, kuras Krievija ir uzņēmusies kā Eiropas Padomes, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijas (EDSO) un ANO locekle,
  - ņemot vērā Eiropadomes priekšsēdētāja un Komisijas priekšsēdētājas vietnieka / Savienības Augstā pārstāvja ārlietās un drošības politikas jautājumos (PV/AP) 2021. gada 17. janvāra paziņojumus un Eiropas Komisijas priekšsēdētājas 2021. gada 18. janvāra paziņojumu pēc Alekseja Navaļņija aizturēšanas,
  - ņemot vērā ES dalībvalstu vadītāju paziņojumus attiecībā uz Alekseja Navaļņija aizturēšanu pēc viņa ierašanās Maskavā,
  - ņemot vērā Eiropadomes 2020. gada 1. oktobra secinājumus,
  - ņemot vērā Ārlietu padomes 2020. gada 12. oktobra sanāksmes iznākumu un panākto politisko vienošanos noteikt ierobežojošus pasākumus tiem, kas saistīti ar Alekseja Navaļņija slepkavības mēģinājumu,
  - ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) 2017. gada 17. oktobra spriedumu lietā Navaļņijs pret Krieviju, 2018. gada 15. novembra spriedumu lietā Navaļņijs pret Krieviju un 2019. gada 9. aprīļa spriedumu lietā Navaļņijs pret Krieviju (Nr. 2),
  - ņemot vērā Padomes 2020. gada 7. decembrī pieņemto ES globālo cilvēktiesību sankciju režīmu, kas pazīstams arī kā Magnitska akts,
  - ņemot vērā Reglamenta 132. panta 2. punktu,
- A. tā kā Aleksejs Navaļņijs kā vadošs Krievijas politiķis, jurists un pretkorupcijas aktīvis ir atklājis daudzas korupcijas lietas, kurās iesaistīti uzņēmumi un Krievijas politiķi, ir vadījis vairākus publiskus protestus visā Krievijā un ir kļuvis par vienu no efektīvākajiem Krievijas opozīcijas līderiem;
- B. tā kā Aleksejs Navaļņijs ir viens no redzamākajiem Krievijas varas iestāžu un prezidenta Putina kritiķiem un viņa apņēmība un drosmē dod cerību visiem tiem Krievijas iedzīvotājiem, kuri uzskata, ka viņu valstī ir iespējama brīvība, demokrātija, politiskais plurālisms un pārskatatbildība;

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0232.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- C. tā kā 2021. gada 17. janvārī Maskavā, Šeremetjevas starptautiskajā lidostā, Aleksejs Navaļņijs tika aizturēts, atgriežoties Krievijā pēc ārstēšanās Vācijā saistībā ar viņa saindēšanu Krievijā, un viņam tika liegta piekļuve saviem advokātiem;
- D. tā kā 2021. gada 18. janvārī vēl nepieredzētā un sasteigti noorganizētā tiesas sēdē, kas notika policijas iecirknī bez Navaļņija advokāta klātbūtnes, Aleksejam Navaļņijam tika piespriests 30 dienu pirmstiesas apcietinājums;
- E. tā kā tika aizturēti aptuveni 70 cilvēku, to vidū žurnālisti un Alekseja Navaļņija atbalstītāji, kas gaidīja viņa atgriešanos;
- F. tā kā Aleksejs Navaļņijs ar Krievijas varas iestāžu piekrišanu tika pārvests uz Vāciju ārstēšanai pēc tam, kad 2020. gada 20. augustā viņš tika saindēts; tā kā pētniecisko žurnālistu tīkla kopprojektam, kurā darbojās arī izmeklēšanas grupa "Bellingcat", izdevās identificēt vairākus saindēšanā iesaistītos vainīgos, no kuriem visi ir Krievijas Federācijas drošības dienestu aģenti;
- G. tā kā Berlīnes Šarītē slimnīcā tika secināts, ka Aleksejs Navaļņijs ir saindēts ar neiroparalītisku vielu no militāra pielietojuma neiroparalītisku vielu grupas "Novičok", ko izstrādāja Padomju Savienība un Krievijas Federācija un kas ir pieejama tikai Krievijas militārajām struktūrām un slepenajiem dienestiem; tā kā saindēšanas veidu apstiprināja vairākas laboratorijas Francijā, Zviedrijā un Vācijā, kā arī Ķīmisko ieroču aizlieguma organizācija (OPCW);
- H. tā kā saskaņā ar Ķīmisko ieroču konvenciju jebkuru personas saindēšanas mēģinājumu, izmantojot neiroparalītisku vielu, uzskata par ķīmisko ieroču izmantošanu un tā kā ķīmisko ieroču izmantošana — neatkarīgi no tā, kas un kādos apstākļos to dara — ir nopietns starptautisko tiesību un starptautisko cilvēktiesību standartu pārkāpums;
- I. tā kā ES kopā ar starptautiskajiem partneriem aicināja Krievijas varas iestādes rūpīgi izmeklēt Alekseja Navaļņija slepkavības mēģinājumu, kurā tika izmantota aizliegta neiroparalītiska ķīmiskā viela, pilnībā sadarboties ar OPCW, lai nodrošinātu objektīvu starptautisku izmeklēšanu, un saukt vainīgos pie atbildības; tā kā līdz šim Krievijas varas iestādes nav veikušas šādu rūpīgu un objektīvu izmeklēšanu un Krievija ir stingri noraidījusi jebkādas aicinājumus veikt izmeklēšanu;
- J. tā kā 2020. gada 15. oktobrī ES, ņemot vērā to, ka Krievija nebija veikusi izmeklēšanu un nesadarbojās ar OPCW, piemēroja sankcijas sešām fiziskajām personām un vienai juridiskajai personai no Krievijas, kuras bija iesaistītas noziegumā;
- K. tā kā fakts, ka Alekseja Navaļņija slepkavības mēģinājums notika laikā, kad Krievija gatavojās vietējām un reģionālajām vēlēšanām 2020. gada septembrī, rada īpašas bažas par demokrātijas, pamatbrīvību un cilvēktiesību stāvokli valstī;
- L. tā kā Krievijas Federālais sodu izpildes dienests paziņoja, ka Aleksejs Navaļņijs ir aizturēts līdz tiesas sēdei par iepriekš piespriestā nosacītā soda noteikumu pārkāpšanu tā dēvētajā "Yves Rocher" lietā, lai gan faktiski viņš ārstējās pēc slepkavības mēģinājuma, ko sarīkoja Krievijas varas iestādes;
- M. tā kā 2017. gada 17. oktobra spriedumā ECT lēma, ka Aleksejs Navaļņijs un viņa brālis Oļegs bija netaisnīgi notiesāti par finanšu noziegumiem tā dēvētajā "Yves Rocher" lietā 2014. gadā un ka Krievijas tiesas šajā lietā bija pieņēmušas "patvaļīgus un acīmredzami nepamatotus" lēmumus, un piesprieda Krievijas Federācijai izmaksāt abiem brāļiem vairāk nekā 80 000 EUR kā radītā kaitējuma un tiesāšanās izdevumu atlīdzību;
- N. tā kā Aleksejam Navaļņijam ir jau iepriekš uzbrukts, kā arī viņš ir ticis aizturēts, apcietināts un notiesāts, mēģinot pārtraukt viņa politisko un sabiedrisko darbību; tā kā Krievijas varas iestādes izmantoja Alekseja Navaļņija iepriekšējos politiski motivētos notiesājošos spriedumus, lai viņam aizliegtu kandidēt 2018. gada Krievijas prezidenta vēlēšanās;
- O. tā kā 2021. gada 18. janvārī Krievijas varas iestādes pret Alekseju Navaļņiju ierosināja jaunu krimināllietu par krāpšanu saistībā ar naudas pārskaitījumiem dažādām labdarības organizācijām;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- P. tā kā tiesības uz domas un vārda, biedrošanās un mierīgas pulcēšanās brīvību ir nostiprinātas Krievijas Federācijas Konstitūcijā; tā kā Krievijas Federācija ir parakstījusi Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju un ECTK, kā arī ir Eiropas Padomes locekle un tādējādi ir apņēmusies ievērot starptautiskos standartus un principus, kas reglamentē tiesiskumu, cilvēktiesības un pamatbrīvības;
- Q. tā kā saskaņā ar labi zināmās Krievijas cilvēktiesību organizācijas "Memoriāls" sniegto informāciju Krievijas Federācijā ir vairāk nekā 300 politeslodzīto un reliģisko ieslodzīto; tā kā ES apliecina solidaritāti ar visiem disidentiem un Krievijas iedzīvotājiem, kuri, neraugoties uz brīvības un dzīvības apdraudējumu un Kremļa un Krievijas varas iestāžu spiedienu, turpina cīnīties par brīvību, cilvēktiesībām un demokrātiju;
- R. tā kā cilvēktiesību un tiesiskuma stāvoklis Krievijā joprojām pasliktinās, iestādēm sistemātiski cenšoties apspiest vārda brīvību, ierobežot pulcēšanās brīvību, apgrūtināt opozīcijas darbu, ar represijām reaģēt uz jebkādam darbībām, kuru mērķis ir atmaskot korupciju, un aplāpēt Krievijas pilsoniskās sabiedrības darbību;
- S. tā kā starptautisko tiesību pārkāpumi Ukrainā un Gruzijā un valsts atbalstītas slepkavības un fiziska izrēķināšanās ar opozīcijas līderiem, žurnālistiem un citiem, kā tas notika Borisa Ļemcova, Annas Polītkovskas, Sergeja Magnitska un citos gadījumos, ir palikušas nesodītas; tā kā šie daudzie slepkavības mēģinājumi, indējot un izmantojot citus līdzekļus, kā arī atteikšanās sadarboties tiesas lietā par reisa MH17 lidmašīnas notriekšanu ir noveduši pie tā, ka šobrīd attiecības ar Krievijas Federāciju ir vēsturiski vienā no zemākajiem punktiem;
- T. tā kā kopš 2020. gada decembra starp Eiropas Savienības rīcībā esošajiem instrumentiem ir globālais cilvēktiesību sankciju režīms, kas vērsts pret fiziskām un juridiskām personām, kuras ir atbildīgas par nopietniem cilvēktiesību pārkāpumiem un nelikumībām visā pasaulē, ir tajos iesaistītas vai saistītas ar tiem,
1. prasa nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot Alekseju Navaļņiju un visas pārējās personas, kas aizturētas saistībā ar viņa atgriešanos Krievijā, neatkarīgi no tā, vai tie ir žurnālisti, viņa komandas locekļi vai atbalstu izrādoši pilsoņi;
  2. stingri nosoda Alekseja Navaļņija un viņa atbalstītāju aizturēšanu un Krievijas varas iestāžu pret viņiem vērstās politiski motivētās represijas, tostarp izmantojot tiesu sistēmu; turklāt nosoda Alekseja Navaļņija slepkavības mēģinājumu un pauz visdziļākās bažas par to, ka Krievijas Federācijā arvien sarūk izpaušmes iespējas politiskajai opozīcijai, disidentiem un pilsoniskajai sabiedrībai;
  3. visstingrākajā iespējamā veidā nosoda Krievijas Federācijas rīcību, ko tas uzskata par nepiemērotu Eiropas Padomes un EDSO dalībvalstij, kura ir apņēmusies ievērot pamatbrīvības, cilvēktiesības un tiesiskumu, kā noteikts ECTK un Starptautiskajā paktā par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām; mudina Eiropas Padomi un EDSO veikt atbilstīgus pasākumus un izvērtēt Krievijas Federācijas saistību pārkāpumus;
  4. atgādina, ka politisko oponentu aizturēšana ir pretrunā Krievijas starptautiskajām saistībām, un uzstāj, ka tiesu iestādes ir jādepolitizē un ir jāievēro tiesības uz taisnīgu tiesu un juridisko konsultāciju pieejamību; aicina Eiropas Padomes Ministru komiteju un dalībvalstis izmantot ECTK 46. panta 4. punktā paredzētās pilnvaras, lai ECT ierosinātu pārkāpuma procedūru par to, ka Krievijas Federācija nav pildījusi savas saistības;
  5. aicina Krievijas varas iestādes izbeigt neatkarīgu personu un disidentu vajāšanu, iebiedēšanu, pret tiem vērsto vardarbību un represijas, izskaužot valdošo nesodāmību, kuras dēļ jau ir gājuši bojā daudzi žurnālisti, aktīvisti, cilvēktiesību aizstāvji un opozīcijas politiķi, un nodrošināt, ka viņi var darboties, nebaidoties par savu vai ģimenes locekļu un draugu dzīvību;
  6. uzskata, ka Alekseja Navaļņija slepkavības mēģinājums un viņa tūlītēja aizturēšana, atgriežoties Krievijā, ir vērsti uz to, lai novērstu turpmāku režīmā valdošās nopietnās korupcijas atklāšanu, un tas ir daļa no sistēmiskiem centieniem aplūsināt un iznīcināt viņu, politisko opozīciju un citus disidentus valstī, jo īpaši ņemot vērā gaidāmās parlamenta vēlēšanas 2021. gada rudenī; uzskata, ka, šādi rīkojoties, režīms izrāda nicinājumu pret tautu, nežēlīgiem līdzekļiem cīnās par varas saglabāšanu un liedz cilvēkiem jebkādas izredzes panākt demokrātiju un brīvību; pauz solidaritāti ar demokrātiskajiem spēkiem Krievijā, kuri ir apņēmušies veidot atvērtu un brīvu sabiedrību;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

7. uzsver apņemšanos cieši uzraudzīt Alekseja Navaļņija situācijas attīstību, kā arī sekot līdzi viņa fiziskajai un garīgajai pašsajūtai, par ko ir atbildīgas tikai un vienīgi Krievijas varas iestādes;
8. nosoda to, ka Krievijas Federācija ir atkārtoti izmantojusi neiroparalītisku ķīmisko vielu pret Krievijas pilsoņiem, un atgādina, ka saskaņā ar starptautiskajām tiesībām ķīmisko ieroču izmantošana jebkādos apstākļos ir smags noziegums, jo īpaši saskaņā ar Ķīmisko ieroču konvenciju; arvien mudina Krievijas iestādes nevilcinoties sniegt Ķīmisko ieroču aizlieguma organizācijai visu un pilnīgu informāciju par savu programmu "Novičok", izmeklēt, saukt pie atbildības un sodīt atbildīgos par noziegumu pret Alekseju Navaļņiju; atkārtoti prasa veikt starptautisku izmeklēšanu par Krievijas starptautisko saistību pārkāpumiem ķīmisko ieroču jomā;
9. aicina Padomi nākamajās sanāksmēs ieņemt aktīvu nostāju šajā jautājumā un būtiski pastiprināt ES ierobežojošos pasākumus pret Krieviju, tostarp piemērojot sankcijas fiziskām un juridiskām personām, kas iesaistītas lēmumā aizturēt un ieslodzīt Alekseju Navaļņiju; turklāt uzskata, ka ES būtu jānosaka papildu mērķtiecīgi ierobežojoši pasākumi saskaņā ar ES globālo cilvēktiesību sankciju režīmu pret visām personām, kas bija iesaistītas uzbrukumos Aleksejam Navaļņijam vai ir par to atbildīgas;
10. mudina Padomi ieviest sankcijas pret Krievijas oligarhiem, kas ir saistīti ar režīmu, un pret prezidentam Putinam pietuvinātām personām, kā arī pret plašsaziņas līdzekļu propagandistiem, kuriem Eiropas Savienībā pieder aktīvi un kuriem ir tiesības brīvi ceļot uz ES dalībvalstīm; uzskata, ka šīs sankcijas būtu jāattiecinā arī uz šo personu tuvākajiem ģimenes locekļiem; uzskata, ka Eiropas Savienībai vairs nevajadzētu pretimnākoši izturēties pret neskaidras izcelsmes bagātībām no Krievijas;
11. aicina ES un tās dalībvalstis izstrādāt jaunu stratēģiju ES attiecībām ar Krieviju, kuras centrā būtu atbalsts pilsoniskajai sabiedrībai, kas veicina demokrātijas vērtības, tiesiskumu, pamatbrīvības un cilvēktiesības; aicina ES un tās dalībvalstis kritiski pārskatīt sadarbību ar Krieviju dažādās ārpolitikas platformās un tādos projektos kā "Nord Stream 2", kura īstenošana Eiropas Savienībai ir nekavējoties jāpārtrauc;
12. aicina Krievijas valdību un Valsts domi pārskatīt vēlēšanu tiesisko regulējumu un tiesību aktus par ārvalstu aģentiem un nevēlamām organizācijām, lai veicinātu plurālismu un brīvas un godīgas vēlēšanas saskaņā ar starptautiskajiem standartiem un radītu vienlīdzīgu konkurences apstākļus opozīcijas kandidātiem; pieprasa, lai Krievijas valdība garantētu visām demokrātiskajām partijām vienlīdzīgu piekļuvi un vienlīdzīgas iespējas gaidāmajās Valsts domes vēlēšanās, jo neregistrēt partijas nozīmē ļaunprātīgi izmantot reģistrācijas procedūru, iznīcinot politisko konkurenci un plurālistisku demokrātiju; uzsver, ka Krievijas režīma un Baltkrievijas diktatūras attieksmē un taktikā vērojamas arvien lielākas līdzības; konstatē, ka abi režīmi baidās no iedzīvotāju vidū augošajām prasībām pēc pārmaiņām, tāpēc negodīgas vēlēšanas tiek uzskatītas par piemērotu politisko risinājumu;
13. pauž nožēlu par to, ka Aleksejam Navaļņijam tika liegts uzstāties Eiropas Padomes Parlamentārās asamblejas (PACE) Juridiskajā un cilvēktiesību komitejā, kas bija plānots 2021. gada 19. janvārī, savukārt Krievijas parlamenta delegācijai nesent tika atļauts atgriezties PACE;
14. vēlreiz aicina Eiropas Ārējās darbības dienestu un dalībvalstis turpināt cieši sekot līdzi cilvēktiesību stāvoklim Krievijas Federācijā un aicina ES delegāciju Krievijā un dalībvalstu vēstniecības arī turpmāk sekot līdzi tiesas lietām, kurās iesaistītas pilsoniskās sabiedrības organizācijas, opozīcijas politiķi un aktīvisti, tostarp Alekseja Navaļņija lietai; aicina ES palielināt atbalstu Krievijas disidentiem, nevalstiskām organizācijām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kā arī neatkarīgiem plašsaziņas līdzekļiem un reportieriem;
15. aicina ES dalībvalstis saskaņot savas nostājas attiecībā uz Krieviju un divpusējos un daudzpusējos forumos ar Krievijas varas iestādēm paust vienotu nostāju; turklāt uzsver, ka ES būtu jāizmanto varas maiņa Vašingtonā, lai stiprinātu transatlantisko vienotību demokrātijas un pamatvērtību aizsardzībā pret autoritāriem režīmiem; atgādina, ka Parlaments atbalsta Krievijas tautu cīņā par pamatbrīvībām, cilvēktiesībām un demokrātiju;
16. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, Eiropas Padomei, Eiropas Drošības un sadarbības organizācijai, kā arī Krievijas Federācijas prezidentam, valdībai un Valsts domei.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

P9_TA(2021)0019

Jaunākā notikumu attīstība Venecuēlas Nacionālajā asamblejā**Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par jaunāko notikumu attīstību Venecuēlas Nacionālajā asamblejā (2021/2508(RSP))**

(2021/C 456/13)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Venecuēlu, jo īpaši 2019. gada 31. janvāra rezolūciju par stāvokli Venecuēlā ⁽¹⁾, 2020. gada 16. janvāra rezolūciju par stāvokli Venecuēlā pēc nelikumīgajām jaunās Nacionālās asamblejas prezidentūras un Prezīdija vēlēšanām (parlamentārais apvērsums) ⁽²⁾ un 2020. gada 10. jūlija rezolūciju par humanitāro situāciju Venecuēlā un migrācijas un bēgļu krīzi ⁽³⁾,
- ņemot vērā deklarācijas, ko Komisijas priekšsēdētājs vietnieks / Savienības augstais pārstāvis ārlietās un drošības politikas jautājumos (PV/AP) sniedza 2021. gada 6. janvārī par Venecuēlu un 2020. gada 7. decembrī par 2020. gada 6. decembrī notikušajām Nacionālās asamblejas vēlēšanām, kā arī iepriekšējos paziņojumus, ko runaspersona sniedza 2020. gada 4. un 16. jūnijā par jaunākajām norisēm Venecuēlā,
- ņemot vērā Starptautiskās kontaktgrupas 2020. gada 8. decembra paziņojumu par 2020. gada 6. decembrī notikušajām Venecuēlas Nacionālās asamblejas vēlēšanām un 2020. gada 16. jūnija paziņojumu, ar kuru kā nelikumīgu noraidīja Venecuēlas Augstākās tiesas (TSJ) direktīvu par jaunās Nacionālās vēlēšanu padomes (CNE) iecelšanu, un 2020. gada 24. jūnija paziņojumu par politiskās krīzes padziļināšanos Venecuēlā,
- ņemot vērā Limas grupas paziņojumus, jo īpaši 2021. gada 5. janvāra paziņojumu,
- ņemot vērā Ārlietu komitejas 2020. gada 11. jūnija paziņojumu par uzbrukumiem Venecuēlas Nacionālajai asamblejai,
- ņemot vērā Demokrātijas atbalsta un vēlēšanu koordinācijas grupas līdzpriekšsēdētāju 2020. gada 2. decembra paziņojumu par to, ka Eiropas Parlaments neatzīst Venecuēlā 2020. gada 6. decembrī notikušās parlamenta vēlēšanas,
- ņemot vērā Amerikas valstu organizācijas ģenerālsēkretāra nesenos paziņojumus par stāvokli Venecuēlā,
- ņemot vērā Padomes 2020. gada 29. jūnija Lēmumu (KĀDP) 2020/898, ar ko groza Lēmumu (KĀDP) 2017/2074 par ierobežojošiem pasākumiem saistībā ar situāciju Venecuēlā ⁽⁴⁾, ar kuru 11 vadošas Venecuēlas amatpersonas pievienoja to personu sarakstam, kurām piemēro ierobežojošus pasākumus,
- ņemot vērā ANO neatkarīgās starptautiskās faktu vākšanas misijas attiecībā uz Venecuēlas Bolīvāra Republiku pirmo ziņojumu, kas publicēts 2020. gada 16. septembrī,
- ņemot vērā 2020. gada 26. maija Starptautisko līdzekļu devēju konferenci, kas notika, solidarizējoties ar Venecuēlas bēgļiem un migrantiem Latīņamerikā un Karību jūras reģionā,
- ņemot vērā Venecuēlas Konstitūciju,
- ņemot vērā Starptautiskās Krimināltiesas (SKT) Romas statūtus,
- ņemot vērā SKT 2020. gada 14. decembra ziņojumu "Preliminary Examination Activities (2020) — Venezuela I" (Sākotnējās izskatīšanas darbības (2020) — Venecuēla I),
- ņemot vērā Reglamenta 132. panta 2. un 4. punktu,

⁽¹⁾ OV C 411, 27.11.2020., 185. lpp.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0013.

⁽³⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0193.

⁽⁴⁾ OV L 205 I, 29.6.2020., 6. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- A. tā kā 2020. gada 6. decembra nelegālās un nelikumīgās parlamenta vēlēšanas Venecuēlā notika, neievērojot obligātos starptautiskos standartus attiecībā uz ticamu procesu un neievērojot politisko plurālismu, demokrātiju, pārredzamību un tiesiskumu; tā kā vēlēšanās piedalījās ārkārtīgi mazs balsstiesīgo iedzīvotāju skaits, kas nepārprotami pauž Venecuēlas tautas noraidošo attieksmi pret šīm vēlēšanām; tā kā Venecuēlas demokrātiskie spēki vienbalsīgi nolēma nepiedalīties šajā vēlēšanu farsā; tā kā šo vienošanos parakstīja 27 politiskās partijas, tostarp četras lielākās opozīcijas partijas: “*Voluntad Popular*”, “*Primero Justicia*”, “*Acción Democrática*” un “*Un Nuevo Tiempo*”; tā kā vēlēšanas neatbilda Venecuēlas tiesību aktos paredzētajiem nosacījumiem;
- B. tā kā starptautiskā sabiedrība, ko veido Eiropas Savienība, Starptautiskā kontaktgrupa, Limas grupa un Amerikas Savienotās Valstis, iebilda pret parlamenta vēlēšanu rīkošanu 2020. gadā, jo absolūti nepastāvēja apstākļi, kas ļautu nodrošināt brīvu un godīgu vēlēšanu sarīkošanu, un nav atzinusi vēlēšanu procesa rezultātus par likumīgiem vai tādiem, kas atspoguļo Venecuēlas tautas gribu; tā kā šīs nelikumīgās vēlēšanas ir vēl vairāk samazinājušas demokrātijai atvēlēto telpu valstī līdz absolūtam minimumam un ir radījušas ievērojamus šķēršļus Venecuēlas politiskās krīzes noregulējumam;
- C. tā kā 2015. gadā ievēlētā leģitīmā Nacionālā asambleja Huana Gvaido (*Juan Guaidó*) vadībā 2020. gada 26. decembrī pieņēma tiesību aktu, kas tās konstitucionālās un administratīvās pilnvaras pagarina par vienu gadu līdz brīdim, kad Venecuēlā būtu iespējams sarīkot brīvas, godīgas, pārbaudāmas un demokrātiskas vēlēšanas;
- D. tā kā 2020. gada 13. jūnijā nelegitimā Augstākā tiesa iecēla jaunus Nacionālās vēlēšanu padomes locekļus bez juridiskām pilnvarām to darīt; tā kā saskaņā ar Venecuēlas konstitūcijas 187. un 296. pantu par šo iecelšanu ir atbildīga tikai un vienīgi Nacionālā asambleja, kas ir Venecuēlas iedzīvotāju demokrātiski ievēlēta struktūra; tā kā starptautiskā sabiedrība nav atzinusi nevienu lēmumu vai nolēmumu, ko vienpusēji pieņēmušas minētās nelikumīgās struktūras; tā kā par šiem lēmumiem atbildīgās amatpersonas ir iekļautas arī Padomes sankciju sarakstā;
- E. tā kā 2020. gada jūlijā *Michelle Bachelet* vadītais ANO augstā cilvēktiesību komisāra birojs konstatēja, ka Venecuēlas Augstākās tiesas lēmumi mazina iespējamību, ka varētu tikt radīti demokrātisku un ticamu vēlēšanu norisei labvēlīgi apstākļi, un ka ar šiem tiesas lēmumiem iecel jaunos Nacionālās vēlēšanu padomes locekļus bez visu politisko spēku vienprātīga atbalsta;
- F. tā kā 2019. gada 10. janvārī Nikolass Maduro Venecuēlas Augstākajā tiesā nelikumīgi piesavinājās prezidenta pilnvaras, pārkāpjot konstitucionālo kārtību;
- G. tā kā 2019. gada 23. janvārī likumīgi un demokrātiski ievēlētais Nacionālās asamblejas priekšsēdētājs Huans Gvaido nodeva zvērestu, stājoties Venecuēlas pagaidu prezidenta amatā saskaņā ar Venecuēlas konstitūcijas 233. pantu;
- H. tā kā ES un Parlaments ir vairākkārt aicinājuši atjaunot Venecuēlā demokrātiju un tiesiskumu, izmantojot uzticamu politisko procesu; tā kā Nikolass Maduro, atbildot uz PV/AP, Starptautiskās kontaktgrupas un Parlamenta pieprasījumiem, ir publiski noraidījis iespēju steidzami sarīkot brīvas, godīgas, pārredzamas, iekļaujošas un ticamas prezidenta, likumdevēja un vietējās vēlēšanas;
- I. tā kā Parlaments ar savu 2019. gada 31. janvāra rezolūciju atzina Huanu Gvaido par likumīgo Venecuēlas Bolīvāra Republikas pagaidu prezidentu saskaņā ar Venecuēlas konstitūciju;
- J. tā kā 25 no 27 dalībvalstīm bija atzinušas Huanu Gvaido par vienīgo likumīgo valsts pagaidu prezidentu līdz brīdim, kad tiks sarīkotas jaunas brīvas, pārredzamas un ticamas prezidenta vēlēšanas, lai atjaunotu demokrātiju; tā kā to pašu ir izdarījušas daudzas citas demokrātiskās valstis;
- K. tā kā Padome 2020. gada 12. novembrī pagarināja ierobežojošo pasākumu piemērošanu pret Venecuēlu līdz 2021. gada 14. novembrim; tā kā šie pasākumi ietver ieroču un iekšējām represijām paredzēta aprikojuma embargo, kā arī 36 Venecuēlas līderu un augstākā līmeņa amatpersonu ceļošanas aizliegumu un aktīvu iesaldēšanu;
- L. tā kā 2017. gadā Parlaments Saharova balvu par domas brīvību piešķīra Venecuēlas demokrātiskajai opozīcijai un politieslodzītajiem;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- M. tā kā Covid-19 pandēmija ir vēl vairāk saasinājusi jau tā kritisko situāciju Venecuēlā; tā kā veselības aprūpes sistēmas sabrukums, hiperinflācija, nopietns pārtikas un zāļu trūkums un smaga humanitārā krīze ir piespieduši aptuveni vismaz vienu sesto daļu iedzīvotāju pamest valsti un līdz 2020. gada beigām valsti bija atstājuši vairāk nekā 5,5 miljoni venecuēliešu;
- N. tā kā SKT Prokurora Birojs 2020. gada 14. decembrī pirms sava ievadziņojuma publikošanas paziņoja, ka pēc pieejamās informācijas detalizētas izvērtēšanas un analizēšanas ir pamatoti iemesli uzskatīt, ka civilās iestādes, bruņoto spēku personāls un indivīdi, kas atbalsta Venecuēlas valdību, ir atbildīgi par ieslodzīšanu, spīdzināšanu, izvarošanu un/vai cita veida seksuālu vardarbību un cilvēku grupas vai kopienas vajāšanu politisku iemeslu dēļ un var būt izdarījuši ļoti smagus noziegumus pret cilvēci; tā kā galīgais lēmums šajā jautājumā tiks pieņemts 2021. gada pirmajā pusē; tā kā 2020. gada 16. septembrī ANO neatkarīgā starptautiskā faktu vākšanas misija attiecībā uz Venecuēlu ziņoja, ka režīma valdība un drošības spēki ar prezidenta N. Maduro un dažu viņa ministru ziņu ir izdarījuši noziegumus pret cilvēci, tostarp nāvessodus un spīdzināšanu, un norādīja, ka Venecuēlas valstij ir jāsauc pie atbildības personas, kas ir atbildīgas par nāvessodu izpildi bez tiesas sprieduma, piespiedu pazušanas gadījumiem, patvaļīgām aizturēšanām un spīdzināšanu, un jāpanāk, lai šāda rīcība vairs neatkārtotos;
- O. tā kā CASLA institūta jaunākajā ziņojumā, kas publicēts 2021. gada 14. janvārī, ir sniegti pierādījumi par sistemātisku represiju stratēģisku plānošanu un pastāvīgiem režīma noziegumiem pret cilvēci, atklāti jauni spīdzināšanas veidi, nelikumīgu un slepenu aizturēšanas un spīdzināšanas vietu skaita pieaugums un citu valstu iekļaušanās kuldīšanā uz šādiem noziegumiem un to pastrādāšanā; tā kā šajā ziņojumā ir izcelti arī necilvēcīgie apstākļi, kādos politieslodzītie tiek turēti slepenībā un pakļauti ilgstošai fiziskai un psiholoģiskai spīdzināšanai, kas neatbilst Ieslodzīto režīma minimālajiem standartiem, ko pieņēma Apvienoto Nāciju Organizācijas 1. kongress par noziegumu novēršanu un apiešanos ar likumpārkāpējiem, kurš notika Ženēvā 1955. gadā, un ko apstiprināja Ekonomikas un sociālo lietu padome ar 1957. gada 31. jūlija Rezolūciju Nr. 663 C (XXIV) un 1977. gada 13. maija Rezolūciju Nr. 2076 (LXII);
- P. tā kā politieslodzītais no pirmiedzīvotāju pemonu etniskās grupas *Salvador Franco* 2021. gada 3. janvārī Venecuēlas cietumā mira no slimības, nesaņēmis medicīnisko palīdzību un neraugoties uz to, ka kopš 2020. gada novembra attiecībā uz viņu bija izdots tiesas rīkojums par pārvešanu uz slimnīcu, kas tika ignorēts;
- Q. tā kā kopš 2021. gada 5. janvāra režīms ir pastiprinājis uzbrukumus tiem nedaudzajiem brīvajiem un neatkarīgajiem plašsaziņas līdzekļiem, kuri vēl darbojas šajā valstī, un šo plašsaziņas līdzekļu vajāšanu, konfiscējot to aktīvus un rīkus un piespiežot tos nekavējoties pārtraukt darbību;
- R. tā kā saskaņā ar preses un cilvēktiesību aktīvistu ziņojumiem vismaz 23 cilvēki nesen gāja bojā sadursmē starp policiju un bandām Venecuēlas galvaspilsētā Karakasā un attiecībā uz valdības rīcību tiek veikta starptautiska izvērtēšana un izmeklēšana par slepkavībām, ko veikuši valsts drošības spēki,
1. atgādina, ka līdz brīdim, kad Venecuēlā notiks patiesi brīvas, ticamas, iekļaujošas, pārredzamas un pilnībā demokrātiskas vēlēšanas, Parlaments turpinās 2015. gada decembrī ievēlēto Nacionālo asambleju un tās priekšsēdētāju Huanu Gvaido, kā arī asamblejas Deleģēto pārstāvju komisiju, ko arī vadīja Huans Gvaido, uzskatīt par vienīgajām leģitīmajām demokrātiskās pārstāvības politiskajām struktūrām Venecuēlā, jo tās pārstāv Venecuēlas iedzīvotāju pēdējo brīvo gribu, kas pausta vēlēšanu procesā; aicina Padomi un dalībvalstis nepārprotami atzīt 2015. gadā ievēlētās leģitīmās Nacionālās asamblejas un leģitīmā Venecuēlas pagaidu prezidenta Huanu Gvaido konstitūcijai atbilstošo pilnvaru termiņa pagarinājumu;
  2. pauž nožēlu par nelikumīgajām un neleģitīmajām parlamenta vēlēšanām 2020. gada 6. decembrī, kuru procesā notika viltojumā, un noraida to rezultātus, kā arī atkārtoti, ka vēlēšanu norisē netika ievēroti ne starptautiski atzīti nosacījumi un standarti, ne Venecuēlas tiesību akti, kā arī tās nebija brīvas un godīgas un neatspoguļoja Venecuēlas tautas gribu; neatzīst ne šīs viltus Nacionālās asamblejas leģitimitāti, ne likumību, jo tā 2021. gada 5. janvārī ieguva pilnvaras uz šo nedemokrātisko vēlēšanu pamata;
  3. atkārtoti, ka ilgtspējīgi atrisināt daudzšķautņaino un visu reģionu ietekmējošo Venecuēlas krīzi ir iespējams tikai tad, ja valsts politiskā un mierīgā ceļā kļūst demokrātiska, bet tam ir nepieciešamas ticamas, iekļaujošas, brīvas, godīgas un pārredzamas prezidenta, parlamenta, reģionālās un pašvaldību vēlēšanas, kurās tiek ievēroti starptautiskie standarti un garantēti vienlīdzīgi konkurences apstākļi un visu politisko partiju netraucēta dalība un kuras notiktu starptautisko novērotāju objektīvā uzraudzībā;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

4. pauž solidaritāti un nedalītu atbalstu Venecuēlas tautai, kura patlaban cieš no smagas humanitārās un politiskās krīzes sekām, ko tagad vēl vairāk saasina Covid-19 pandēmija; vērš uzmanību uz satraucošo migrācijas krīzi, kuras sekas skar visu reģionu, un atzinīgi vērtē kaimiņvalstu centienus un izrādīto solidaritāti;
  5. prasa bez nosacījumiem un nekavējoties atbrīvot Venecuēlā aizturētos politiešlodzītus, kuru skaits saskaņā ar *Foro Penal Venezolano* un Amerikas Valstu organizācijas apstiprinātajiem datiem pārsniedz 350;
  6. atkārtoti vērš uzmanību uz pienākumu pilnībā garantēt cilvēktiesību ievērošanu un aizsardzību Venecuēlā un pauž apņemšanos būt īpaši modram attiecībā uz jebkādam represijām, jo īpaši pret demokrātisko spēku pārstāvjiem; nosoda nelikumīgi izveidotās Nacionālās asamblejas priekšsēdētāja vietnieces *Iris Varela* paustos draudus, ka viņa dos rīkojumu arestēt un apsūdzēt opozīcijas pārstāvjus un prezidentu Huanu Gvaido, kā arī konfiscēt viņu mantu un atņemt viņiem pilsonību;
  7. nosoda režīma nesenās represijas pret vārda brīvību un to laikrakstu un plašsaziņas līdzekļu slēgšanu, kuru politiskā nostāja nesakrīt ar N. Maduro režīma nostāju;
  8. atzinīgi vērtē neseno Padomes 2020. gada 29. jūnija lēmumu par mērķtiecīgo sankciju attiecināšanu vēl uz 11 personām, kas nekaitē Venecuēlas iedzīvotājiem, un aicina nekavējoties pastiprināt un paplašināt šīs sankcijas; uzskata, ka ES iestādēm attiecīgi ir jāierobežo šo sarakstā esošo personu un viņu tuvāko radnieku pārvietošanās un jāiesaldē viņu aktīvi un vīzas; turklāt aicina nekavējoties aizliegt Venecuēlas izcelsmes "asiņainā" zelta tirdzniecību un apritei ES;
  9. atgādina, ka ir svarīgi turpināt ciešu sadarbību ar starptautiskajiem partneriem, proti, jauno ASV administrāciju un Limas grupu, lai no jauna stiprinātu plašus starptautiskos diplomātiskos centienus palīdzēt atjaunot demokrātiju, tiesiskumu un labklājību Venecuēlas tautas interesēs; aicina PV/AP un Padomi izstrādāt augsta līmeņa politiku, kas saskaņota ar ASV un Limas grupu, lai veicinātu visaptverošāku stratēģisko pieeju starptautiskajiem diplomātiskajiem centieniem un rūpīgi izvērtētu situācijas atkārtotu pasliktināšanos Venecuēlā;
  10. aicina likumīgo Nacionālo asambleju un tās priekšsēdētāju Huanu Gvaido nodrošināt pilnīgu pārredzamību līdzekļu pārvaldībā, lai garantētu pilnīgu pārskatatbildību;
  11. atgādina, ka krīze Venecuēlā ir vismazāk finansētā krīzes situācija pasaulē, un aicina starptautisko sabiedrību pildīt savas finansiālās saistības un izmaksāt summas, ko valstis apņēmušās piešķirt Venecuēlas humanitārās krīzes novēršanai saskaņā ar vienošanos līdzekļu devēju konferencē;
  12. pilnībā atbalsta SKT izmeklēšanu par Venecuēlas režīma izdarītajiem plašajiem noziegumiem un represijām; prasa Eiropas Savienībai atbalstīt SKT dalībvalstu iniciatīvu sākt izmeklēšanu par iespējamajiem N. Maduro režīma pastrādātajiem noziegumiem pret cilvēci, lai sauktu vainīgos pie atbildības;
  13. stingri atbalsta ANO ģenerālsekretāra aicinājumu saskaņā ar ANO iepriekš pieņemtajām rezolūcijām veikt pilnīgu un neatkarīgu izmeklēšanu par izdarītajām slepkavībām;
  14. aicina izveidot Eiropas Parlamenta deputātu un demokrātiski ievēlētās Nacionālās asamblejas Deleģēto pārstāvju komisijas locekļu kontaktgrupu, lai veicinātu regulāru saziņu un dialogu ar Venecuēlas leģitīmajiem demokrātiskajiem spēkiem;
  15. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, Venecuēlas Bolīvāra Republikas likumīgajam pagaidu prezidentam un Nacionālās asamblejas priekšsēdētājam Huanam Gvaido, Limas grupas valstu valdībām un parlamentiem, Eiropas un Latīņamerikas Parlamentārajai asamblejai, Amerikas valstu organizācijas ģenerālsekretāram un Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretāram.
-

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

P9_TA(2021)0020

Pienācīgi un cenu ziņā pieņemami mājokļi visiem**Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par pienācīgu un cenu ziņā pieņemamu mājokļu pieejamību visiem (2019/2187(INI))**

(2021/C 456/14)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību, jo īpaši tā 3. panta 3. punktu, un Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD), jo īpaši tā 9., 14., 148., 151., 153., 160. un 168. pantu, kā arī tā Protokolu Nr. 26 par sabiedriskiem pakalpojumiem,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, jo īpaši tās IV sadaļu (Solidaritāte),
- ņemot vērā ANO Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju un jo īpaši tās 8. un 25. pantu,
- ņemot vērā ANO Konvenciju par personu ar invaliditāti tiesībām,
- ņemot vērā ANO Personu ar invaliditāti tiesību komitejas 2015. gada septembra noslēguma konstatējumus par Eiropas Savienības 2014. gada jūnija sākotnējo ziņojumu komitejai,
- ņemot vērā ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), ko pasaules valstu vadītāji pieņēma 2015. gada septembrī un ko ir apstiprinājusī Padome, it sevišķi 11. IAM "Ilgtspējīgas pilsētas un kopienas" un 3. IAM "Nodrošināt veselīgu dzīvi un sekmēt labklājību jebkura vecuma cilvēkiem",
- ņemot vērā Ženēvas ANO Hartu par ilgtspējīgiem mājokļiem un tās mērķi nodrošināt visiem piekļuvi pienācīgiem, piemērotiem un veselībai labvēlīgiem mājokļiem par pieņemamu cenu ⁽¹⁾,
- ņemot vērā PVO 2018. gada pamatnostādnes par mājokļiem un veselību "Ieteikumi veselīgu mājokļu veicināšanai ilgtspējīgai un līdztiesīgai nākotnei" ⁽²⁾,
- ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru (ESTP), ko Eiropadome, Eiropas Parlaments un Eiropas Komisija izsludināja 2017. gada novembrī, un jo īpaši tā 19. principu "Mājokļi un palīdzība bezpajumtniekiem" un 20. principu "Piekļuve pamatpakalpojumiem",
- ņemot vērā pārskatīto Eiropas Sociālo hartu un jo īpaši tās 30. pantu (tiesības uz aizsardzību pret nabadzību un sociālo atstumtību), 31. pantu (tiesības uz mājokli) un 16. pantu (ģimenes tiesības uz sociālo, juridisko un ekonomisko aizsardzību),
- ņemot vērā 2018. gada ES pilsētprogrammas mājokļu partnerības rīcības plānu ⁽³⁾,
- ņemot vērā jauno pilsētprogrammu, ko 2016. gada oktobrī pieņēma Apvienoto Nāciju Organizācijas konferencē par mājokļiem un ilgtspējīgu pilsētattīstību (*Habitat III*), kura norisinās reizi 20 gados,
- ņemot vērā augsta līmeņa darba grupas par ieguldījumiem Eiropas sociālajā infrastruktūrā 2018. gada ziņojumu ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ https://www.unece.org/fileadmin/DAM/hlm/charter/Language_versions/ENG_Geneva_UN_Charter.pdf

⁽²⁾ <https://www.who.int/publications/i/item/who-housing-and-health-guidelines>

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/final_action_plan_euua_housing_partnership_december_2018_1.pdf

⁽⁴⁾ Augsta līmeņa darba grupas ziņojums par investīciju sekmēšanu Eiropas sociālajā infrastruktūrā, "Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe", Lieve Fransen, Gino del Bufalo un Edoardo Reviglio (2018. gada janvāris).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā Reģionu komitejas 2017. gada atzinumu “Ceļā uz Eiropas sociālo mājokļu programmu” ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā apvienības Eurocities 2016. gada paziņojumu par valsts atbalstu un vietējiem sabiedriskajiem pakalpojumiem ⁽⁶⁾,
- ņemot vērā ES mājokļu lietu ministru 2013. gada 9. un 10. decembrī notikušās 19. neformālās sanāksmes galīgo paziņojumu ⁽⁷⁾,
- ņemot vērā Eiropas lielo pilsētu mēru 2014. gada rezolūciju par tiesībām uz mājokli ⁽⁸⁾,
- ņemot vērā Komisijas dienestu 2017. gada 26. aprīļa darba dokumentu “Novērtējums attiecībā uz 2013. gada ieteikumu “Ieguldījums bērnos: nabadzības apburtā loka pārraušana” (SWD(2017)0258),
- ņemot vērā ANO īpašā referenta 2015. gada 30. decembra ziņojumu par atbilstīgiem mājokļiem kā daļu no tiesībām uz pienācīgu dzīves līmeni un par tiesībām uz nediskrimināciju šajā kontekstā (A/HRC/31/54) ⁽⁹⁾, kurā bezpajumtniecība ir analizēta kā globāla cilvēktiesību krīze, uz ko ir nekavējoties jāreaģē globālā līmenī,
- ņemot vērā Komisijas 2013. gada Sociālo ieguldījumu paketi,
- ņemot vērā Komisijas 2013. gada 20. februāra ieteikumu “Ieguldījums bērnos: nabadzības apburtā loka pārraušana” (2013/112/ES),
- ņemot vērā Komisijas 2011. gada 5. aprīļa paziņojumu “ES programma attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam” (COM(2011)0173) un vēlākos īstenošanas un novērtējuma ziņojumus,
- ņemot vērā Komisijas paziņojumu “Vispārējās nozīmes pakalpojumu kvalitātes sistēma Eiropā” (COM(2011)0900),
- ņemot vērā Komisijas 2011. gada 20. decembra lēmumu par Līguma par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 14. oktobra paziņojumu “Eiropas Renovācijas vilnis — par zaļākām ēkām, jaunām darbvietām un labāku dzīvi” (COM(2020)0662),
- ņemot vērā 2020. gada 10. jūlija normatīvo rezolūciju par priekšlikumu Padomes lēmumam par dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādņēm ⁽¹⁰⁾,
- ņemot vērā 2020. gada 15. jūnija rezolūciju par Eiropas aizsardzību pārrobežu un sezonālajiem darba ņēmējiem saistībā ar Covid-19 krīzi ⁽¹¹⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 15. janvāra rezolūciju par Eiropas zaļo kursu ⁽¹²⁾,
- ņemot vērā 2019. gada 10. oktobra rezolūciju par eurozonas nodarbinātības un sociālās politikas nostādņēm ⁽¹³⁾,

⁽⁵⁾ <https://dmsearch.cor.europa.eu/search/opinion>

⁽⁶⁾ http://nws.eurocities.eu/MediaShell/media/EUROCITIES%20statement%20on%20state%20aid%20and%20local%20public%20services_16%2001%202016%20final.pdf

⁽⁷⁾ <http://www.iut.nu/wp-content/uploads/2017/07/Housing-Ministers%2%B4-Communiqu%C3%A9.pdf>

⁽⁸⁾ <https://www.eesc.europa.eu/sites/default/files/resources/docs/resolution-for-social-housing-in-europe.pdf>

⁽⁹⁾ https://ap.ohchr.org/documents/dpage_e.aspx?si=A/HRC/31/54

⁽¹⁰⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0194.

⁽¹¹⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0176.

⁽¹²⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0005.

⁽¹³⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0033.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā 2019. gada 26. marta rezolūciju par finanšu noziegumiem, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu ⁽¹⁴⁾,
- ņemot vērā 2019. gada 13. marta rezolūciju par Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu — nodarbinātības un sociālie aspekti 2019. gada izaugsmes pētījumā ⁽¹⁵⁾,
- ņemot vērā 2020. gada 2. marta rezolūciju par Eiropas stratēģijas invaliditātes jomā pēc 2020. gada īstenošanu ⁽¹⁶⁾,
- ņemot vērā tā 2017. gada 16. novembra rezolūciju par nevienlīdzības apkarošanu kā instrumentu darbvietu radīšanai un izaugsmes stimulēšanai ⁽¹⁷⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2017. gada 24. oktobra rezolūciju par politikas nostādņēm attiecībā uz ienākumu minimumu — instrumentu nabadzības novēršanai ⁽¹⁸⁾,
- ņemot vērā 2016. gada 7. jūlija rezolūciju par ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām (CRPD) īstenošanu, īpašu uzmanību pievēršot UNCRPD komitejas noslēguma apsvērumiem ⁽¹⁹⁾,
- ņemot vērā 2016. gada 5. jūlija rezolūciju par bēgļiem — sociālā iekļaušana un integrācija darba tirgū ⁽²⁰⁾,
- ņemot vērā tā 2016. gada 26. maija rezolūciju par nabadzību — dzimuma perspektīva ⁽²¹⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2016. gada 14. aprīļa rezolūciju par nabadzības novēršanas mērķa sasniegšanu, ņemot vērā aizvien lielākos mājāsaimniecību izdevumus ⁽²²⁾,
- ņemot vērā 2015. gada 24. novembra rezolūciju par nevienlīdzības samazināšanu, īpašu uzmanību pievēršot bērnu nabadzības problēmai ⁽²³⁾,
- ņemot vērā 2015. gada 24. novembra rezolūciju par kohēzijas politiku un marginalizētām iedzīvotāju grupām ⁽²⁴⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2014. gada 16. janvāra rezolūciju par ES stratēģiju attiecībā uz bezpajumtniekiem ⁽²⁵⁾,
- ņemot vērā Parlamenta 2013. gada 11. jūnija rezolūciju par sociālajiem mājokļiem Eiropas Savienībā ⁽²⁶⁾,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas 2019. gada 26. decembra ziņojumu par īpašā referenta norādījumiem par tiesību uz atbilstīgiem mājokļiem īstenošanu, runājot par atbilstīgiem mājokļiem kā daļu no tiesībām uz pienācīgu dzīves līmeni un par tiesībām uz nediskrimināciju šajā kontekstā;
- ņemot vērā Eiropas Padomes Ministru komitejas 2010. gada 31. marta lēmumu CM/Rec(2010)5 par pasākumiem, ar ko apkarot diskrimināciju uz seksuālās orientācijas vai dzimumidentitātes pamata,

⁽¹⁴⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0240.

⁽¹⁵⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0202.

⁽¹⁶⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0156.

⁽¹⁷⁾ OV C 356, 4.10.2018., 89. lpp.

⁽¹⁸⁾ OV C 346, 27.9.2018., 156. lpp.

⁽¹⁹⁾ OV C 101, 16.3.2018., 138. lpp.

⁽²⁰⁾ OV C 101, 16.3.2018., 2. lpp.

⁽²¹⁾ OV C 76, 28.2.2018., 93. lpp.

⁽²²⁾ OV C 58, 15.2.2018., 192. lpp.

⁽²³⁾ OV C 366, 21.10.2017., 19. lpp.

⁽²⁴⁾ OV C 366, 21.10.2017., 31. lpp.

⁽²⁵⁾ OV C 482, 23.12.2016., 141. lpp.

⁽²⁶⁾ OV C 65, 19.2.2016., 40. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras 2020. gada maijā veikto LGBTI apsekojumu II,
  - ņemot vērā Eiropas pilsoņu iniciatīvu par mājokļu pieejamību visiem ⁽²⁷⁾,
  - ņemot vērā Komisijas 2020. gada jūnija pētījumu “Dzimuma likumīga atzīšana Eiropas Savienībā — transpersonu ceļš uz pilnvērtīgu līdztiesību” ⁽²⁸⁾,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas ziņojumu (A9-0247/2020),
- A. tā kā atbilstīga mājokļa pieejamība ir viena no pamattiesībām, kas jāuzskata par priekšnosacījumu citu pamattiesību izmantošanai un pieejamībai, kā arī dzīvei cilvēka cienīgos apstākļos; tā kā dalībvalstu valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm ir pienākums noteikt savu mājokļu politiku un īstenot vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu šo pamattiesību ievērošanu savu mājokļu tirgos;
- B. tā kā saskaņā ar LESD 151. pantu Savienība un dalībvalstis, apzinoties sociālās pamattiesības, tostarp tās, kas izklāstītas Eiropas Sociālajā hartā, kura parakstīta Turīnā 1961. gada 18. oktobrī, un 1989. gada Kopienas Hartā par darba ņēmēju sociālajām pamattiesībām, par saviem mērķiem izvirza nodarbinātības veicināšanu, dzīves un darba apstākļu uzlabošanu nolūkā tos saskaņot, turpinot ieviest uzlabojumus, kā arī pienācīgu sociālo aizsardzību, dialogu starp darba devējiem un darba ņēmējiem, cilvēkresursu attīstību, kas vērsta uz pastāvīgi augstas nodarbinātības uzturēšanu, un cīņu pret atstumtību;
- C. tā kā ES un tās dalībvalstīm ir pienākums ikvienai personai nodrošināt piekļuvi pienācīgiem un cenu ziņā pieņemamiem mājokļiem atbilstīgi pamattiesībām, piemēram, Eiropas Sociālās hartas 16., 30. un 31. pantam un Eiropas sociālo tiesību pilāram;
- D. tā kā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 36. pantā ir noteikts, ka Savienība atzīst un ievēro valstu tiesību aktos un praksē saskaņā ar Līgumiem noteikto pieeju pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, lai veicinātu Savienības sociālo un teritoriālo kohēziju; tā kā pakalpojumus par vispārējas nozīmes pakalpojumiem atzīst dalībvalstu valsts sektora iestādes, tādēļ uz tiem attiecas konkrēti sabiedrisko pakalpojumu pienākumi; tā kā šos pakalpojumus var sniegt valsts vai privātais sektors; tā kā šie pakalpojumi ietver sociālos mājokļus, kas ir vispārējas nozīmes sociālais pakalpojums; tā kā vispārējas nozīmes sociālie pakalpojumi nodrošina neaizsargātu iedzīvotāju vajadzības saskaņā ar solidaritātes un vienlīdzīgas piekļuves principiem; tā kā Komisijas paziņojums par vispārējas nozīmes pakalpojumu kvalitātes sistēmu ES visiem iedzīvotājiem garantē piekļuvi svarīgiem pakalpojumiem un veicina kvalitāti sociālo pakalpojumu jomā;
- E. tā kā 11. IAM aicina noteikt konkrētus mērķus 2030. gadam, lai panāktu, ka ikvienai personai ir piekļuve atbilstīgam, drošam un cenu ziņā pieņemamam mājoklim un pamatpakalpojumiem, kā arī mērķus attiecībā uz graustu kvartālu sakopšanu un iekļaujošas un ilgtspējīgas urbanizācijas un līdzdalības spējas uzlabošanu, kā arī integrētu un ilgtspējīgu apdzīvotu vietu plānošanu un pārvaldību visās valstīs;
- F. tā kā pieaugošam skaitam ES iedzīvotāju ar zemiem un vidējiem ienākumiem ir grūti atļauties mājokļus un segt mājokļa un apsaimniekošanas izmaksas, tie dzīvo nepietiekami drošos, veselībai nelabvēlīgos, nekvalitatīvos, nepieklūstamos, energoneefektīvos vai pārapspējamos mājokļos vai ir bezpajumtnieki vai pakļauti izlikšanas riskam;
- G. tā kā pabeigtu mājokļu projektu skaita pieaugums nav būtiski uzlabojis tādu personu piekļuvi mājokļiem, kurām ir pārāk zemi ienākumi, lai tās spētu atļauties īres tirgus cenas, un pārāk lieli ienākumi, lai tām būtu tiesības uz sociālajiem mājokļiem; tā kā šī problēma it sevišķi skar vientuļos vecākus, lielas ģimenes un gados jaunus cilvēkus, kuri ienāk darba tirgū;

⁽²⁷⁾ https://europa.eu/citizens-initiative/initiatives/details/2019/000003_lv

⁽²⁸⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/legal_gender_recognition_in_the_eu_the_journeys_of_trans_people_towards_full_equality_web.pdf

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- H. tā kā saskaņā ar *Eurofound* aplēsēm mājokļu nepietiekamība ES tautsaimniecībām gadā izmaksā 195 miljardus EUR ⁽²⁹⁾; tā kā 2018. gadā 17,1 % ES iedzīvotāju dzīvoja pārapdzīvotos mājokļos ⁽³⁰⁾; tā kā ES 28,5 % gados jaunu cilvēku vecumā no 25 līdz 34 gadiem dzīvo pie vecākiem; tā kā šo rādītāju ietekmē vairāki faktori, kas galvenokārt ir sociālekonomiski, kā arī to ietekmē mājokļu pieejamība ⁽³¹⁾; tā kā, pienākot 2030. gadam, vairāk nekā divas trešdaļas pasaules iedzīvotāju dzīvos pilsētās ⁽³²⁾;
- I. tā kā to ES iedzīvotāju īpatsvars, kas vairāk nekā 40 % no saviem neto ienākumiem tērē mājoklim, laikā no 2010. līdz 2018. gadam bija 10,2 %, lai gan ES dalībvalstu starpā tika reģistrētas ievērojamas atšķirības;
- J. tā kā mājokļu cenas ik gadu ir pastāvīgi pieaugušas un šis pieaugums ir bijis ātrāks nekā neto ienākumu pieaugums; tā kā mājoklis tagad ir Eiropa iedzīvotāju lielākais izdevumu postenis;
- K. tā kā tiek lēsts, ka mājokļu tirgus rada aptuveni 25 triljonus EUR, tādēļ tas ir ļoti būtisks darbvietu radītājs un saimnieciskās darbības dzinējspēks, kas cita starpā ietekmē darbaspēka mobilitāti, energoefektivitāti, pieprasījumu pēc infrastruktūras un tās noturīgumu, ilgtspējīgu transportu un pilsētu attīstību;
- L. tā kā pēdējās desmitgadēs ir pasliktinājusies mājokļu cenu pieņemamība un mājokļu apstākļi īpašniekiem un īrniekiem ar zemiem ienākumiem; tā kā gandrīz 38 % nabadzības riskam pakļautu mājsaimniecību mājoklim tērē vairāk nekā 40 % no saviem neto ienākumiem; tā kā, ja ņem vērā mājokļa izmaksas, nabadzības riskam pakļautu cilvēku skaits ES sasniedz 156 miljonus;
- M. tā kā pēdējā desmitgadē ir ES ir paaugstinājušās īres izmaksas, un laikā no 2007. līdz 2019. gadam 22 dalībvalstīs ir arī paaugstinājušās mājokļu cenas;
- N. tā kā jaunākie pierādījumi, kas apkopoti pēc Covid-19 pandēmijas uzliesmojuma, liecina, ka vidējā termiņā ekonomikas lejupslīde un darbvietu zaudēšana var vēl vairāk palielināt mājokļu izmaksu radīto pārmērīgo slogu un bezpajumtniecības rādītājus ES;
- O. tā kā mājokļu krīze smagāk ietekmē pilsētu teritorijas daudzās dalībvalstīs, kur ir kļuvis grūti atrast cenas ziņā pieņemamus mājokļus par tirgus cenām, arī mājsaimniecībām ar vidējiem ieņēmumiem;
- P. tā kā mājokļu krīze norisinās gan pārtikušās, gan mazāk pārtikušās valstīs, novedot pie sociālās atstumtības un teritoriālās segregācijas; tā kā piekļuve pienācīgiem un cenu ziņā pieņemamiem mājokļiem ir sarežģītāka neaizsargātām grupām, piemēram, nabadzīgiem strādājošajiem, sievietēm, gados jauniem cilvēkiem, it sevišķi gados jauniem bezdarbniekiem, vientuļajiem vecākiem, lielām ģimenēm, vecāka gadagājuma cilvēkiem, it sevišķi tiem, kas dzīvo vieni, LGBTIK, migrantiem, bēgļiem, personām ar invaliditāti, personām ar fiziskām vai psihiatriskām saslimšanām un personām no marginalizētām kopienām, tostarp romiem;
- Q. tā kā Covid-19 krīze ir saasinājusi mājokļu nedrošību, pārmērīgas parādsaistības un izlikšanas un bezpajumtniecības risku, kā arī parādījusi nestabilas situācijas, kādās ir daudzi cilvēki, it sevišķi vecāka gadagājuma cilvēki, bet arī migrantu-darba ņēmēji un sezonāli darba ņēmēji, kuriem nav piekļuves mājokļiem, kas atbilst veselības un sociālās distancēšanās prasībām;
- R. tā kā *Eurofound* Covid-19 apsekojums atklāja, ka 2020. gada aprīlī 38 % respondentu jau bija novērojuši savas finansiālās situācijas pasliktināšanos un 47 % ⁽³³⁾ norādīja, ka viņiem ir finansiālas grūtības, savukārt bezdarbnieku vidū šis rādītājs sasniedz 87 %; tā kā šo personu vidū 30 % jau kavē savus komunālo pakalpojumu maksājumus un 22 % kavē savus īres vai hipotekāro kredītu maksājumus, savukārt viena piektdaļa baidās par savas izmitināšanas situācijas stabilitāti īres maksājumu kavējumu dēļ; tā kā *Eurofound* izpēte parāda, ka 2016. gadā 14 % cilvēku ES 28

⁽²⁹⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/news/news-articles/inadequate-housing-is-costing-europe-eu194-billion-per-year>

⁽³⁰⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/housing/index.html?lang=en>

⁽³¹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20190514-1>

⁽³²⁾ https://www.un.org/en/events/citiesday/assets/pdf/the_worlds_cities_in_2018_data_booklet.pdf

⁽³³⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2020/addressing-household-over-indebtedness>

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

dalībvalstīs norādīja, ka kavē maksājumus, jo nespēj termiņā veikt īres vai hipotekāro kredītu, patēriņa kredītu, draugu vai ģimenes aizdevumu vai komunālos vai tālruņa rēķinu maksājumus; tā kā 21 % draud pārmērīgas parādsaistības, ja ņem vērā arī to cilvēku daļu, kuriem ir grūti (vai ļoti grūti) izdzīvot finansiāli, bet kuri (pagaidām) nekavē maksājumus;

- S. tā kā Covid-19 pandēmija ir postoši ietekmējusi Eiropas darba tirgu, par ko Starptautiskā Darba organizācija lēš, ka 2020. gadā darba stundu zudums sasniedza 44 miljonus pilnslodzes darbvieta; tā kā Covid-19 krīze ir pasliktinājusi nevalstisko un labdarības organizāciju situāciju, kuras parasti palīdz cilvēkiem sarežģītās mājokļu vai dzīves situācijās, un radījusi nenoteiktību saistībā ar to, vai šīs organizācijas spēs turpināt sniegt savus pakalpojumus;
- T. tā kā piespiedu izlikšana tiek definēta kā personu, ģimeņu un/vai kopienu pastāvīga vai pagaidu pārvietošana pret viņu brīvu gribu no viņu mājām un/vai apdzīvotās zemes, nenodrošinot atbilstīgu tiesisko vai cita veida aizsardzību vai piekļuvi šādai aizsardzībai, kas atbilstu starptautiskajām cilvēktiesībām; tā kā piespiedu izlikšana jau sen ir atzīta par smagu cilvēktiesību pārkāpumu;
- U. tā kā atbilstīga mājokļa neesība daudziem ES iedzīvotājiem rada lielu problēmu; tā kā šobrīd nav pieejami precīzi dati par bezpajumtnieku skaitu ES un rūpīgi savākti dati ir efektīvas sabiedriskās politikas pamatā;
- V. tā kā pēdējā desmitgadē daudzās dalībvalstīs ir paaugstinājušies bezpajumtniecības rādītāji, ko ir noteicis mājokļu izmaksu pieaugums, ekonomikas krīzes ietekme un izrietošās rīcībpolitikas, tostarp sociālo programmu un pabalstu, apturēšana un samazināšana;
- W. tā kā programma “Housing First” ir integrēta stratēģija bezpajumtniecības apkarošanai, kura ietver gan atbalsta mājokļus, gan sociālos pakalpojumus un bezpajumtnieku integrēšanu darba tirgū; tā kā minētās programmas principu pieņemšana dalībvalstīs var ievērojami palīdzēt samazināt bezpajumtniecību;
- X. tā kā ESTP 19. princips attiecas uz palīdzību mājokļu jautājumos un uz bezpajumtniecību; tā kā Komisija ir paziņojusi, ka tā ierosinās rīcības plānu, kas būs jāīsteno līdz 2021. gada februārim; tā kā bezpajumtniecība pārkāpj tiesības uz atbilstīgu mājokli un vairākas citas cilvēktiesības, tostarp tiesības uz nediskrimināciju, veselību, ūdeni un sanitāriju, personas drošību un brīvību no nežēlīgas, pazemojošas un necilvēcīgas izturēšanās⁽³⁴⁾, tādēļ tā galīgi nav savienojama ar ES sociālā progresa mērķiem un tās sociālo modeli; tā kā bezpajumtnieki un personas, kas dzīvo neformālos mājokļos, bieži tiek atzītas par noziedzīgām, saskaras ar uzņēmšanos, stigmatizāciju, sociālo atstumtību un diskriminējošu attieksmi sava mājokļa statusa dēļ; tā kā šādām personām nereti ir liegta piekļuve sanitārijai, tās tiek sapulcinātas vienā vietā un tiek izstumtas no kopienām, kā arī pakļautas ekstremālai vardarbībai; tā kā bezpajumtnieku paredzamais mūža ilgums ir ievērojami mazāks nekā sabiedrībā kopumā;
- Y. tā kā bezpajumtniecības definīcijai būtu jāietver gan tās materiālā puse (mājokļa atbilstības minimuma neesība), kā arī tās sociālais aspekts (droša vieta ģimenes vai sociālo attiecību veidošanai, līdzdalība kopienas dzīvē un cieņpilna dzīve)⁽³⁵⁾; tā kā Covid-19 krīze ir parādījusi, ka bezpajumtniecības apkarošana ir sabiedrības veselības jautājums un ka risinājumi ir rodami, piemēram, nodrošinot pagaidu mājokļus un piemērojot moratoriju izlikšanām; vairākas dalībvalstīs šādi pasākumi ir ieviesti;
- Z. tā kā bezpajumtniecība pieaug vismaz 24 dalībvalstīs; tā kā Eiropas Savienībā 700 000 bezpajumtniekiem ir naktis jāpavada patversmēs vai uz ielas, kas pēdējo 10 gadu laikā nozīmē pieaugumu 70 % apmērā;

⁽³⁴⁾ ANO īpašā referenta galīgais ziņojums par atbilstīgiem mājokļiem, 3. lpp.

⁽³⁵⁾ ANO īpašā referenta ziņojums par atbilstīgiem mājokļiem kā daļu no tiesībām uz pienācīgu dzīves līmeni un par tiesībām uz nediskrimināciju šajā kontekstā (A/HRC/31/54).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- AA. tā kā trūkst cenas ziņā pieņemamu un pieejamu sociālo mājokļu; tā kā 9,6 % no ES 27 dalībvalstu iedzīvotājiem dzīvo mājokļos, kuras mājoklim tērē 40 % vai vairāk no saviem ekvivalentajiem neto ienākumiem ⁽³⁶⁾; tā kā mājokļa izmaksu slogs ir smagāks personām ar invaliditāti, proti, mājokļa radītā pārmērīgā sloga rādītājs ir 12,5 % personām ar invaliditāti, salīdzinot ar 9,9 % personām bez invaliditātes;
- AB. tā kā mājokļu cenu pieņemamība ir jāaplūko kopā ar tās vispārējām attiecībām ar ienākumu tendencēm un attīstību, kā arī ar mājokļu izmaksu sadalījuma taisnīgumu un pārmērīgu pieaugumu, turklāt tai ir nepārprotama dzimuma dimensija; tā kā mājokļu tirgus nepilnības apdraud sociālo kohēziju Eiropā, palielina bezpajumtniecību un nabadzību un ietekmē uzticēšanos demokrātijai; tā kā, lai risinātu visas šīs problēmas, valstu un vietējām iestādēm ir jāspēj pieņemt atbilstīgas mājokļu rīcībpolitikas, tostarp valsts atbalsta pasākumi, lai radītu apstākļus un atbalstu investīcijām sociālajos un cenas ziņā pieejamos mājokļos;
- AC. tā kā publiskie izdevumi, ko tērē sociālajiem mājokļiem, dažādās Eiropas valstīs atšķiras, jo dažas valstis uz valsts mājokļu atbalstu liek lielāku uzsvāru nekā citas; tomēr tā kā kopš 2008. gada finanšu krīzes augusi ir vajadzība pēc sociāliem mājokļiem, jo personas ar zemākiem ienākumiem saskaras ar lielākiem finansiāliem spiedieniem saistībā ar mājokļiem; tā kā valstīm, kas sociālajiem mājokļiem piemēro vispārēju modeli, parasti ir lieli izīrējamo izmitināšanas vietu sektori, kuru visu galvenais mērķis ir sekmēt sociālo dažādību un nepieļaut segregāciju uz sociālekonomisku faktoru pamata ⁽³⁷⁾;
- AD. tā kā 2018. gadā mājokļu cenas paaugstinājās gandrīz visās dalībvalstīs, ja salīdzina ar 2015. gadu; tā kā pēdējo trīs gadu laikā mājokļu cenas ES ir paaugstinājušās par vidēji 5 %;
- AE. tā kā pēdējos gados ir samazinājušās publiskās investīcijas sociālajos mājokļos; tā kā valdību izdevumi sociālajiem mājokļiem (pārskaitījumi un kapitāls) veido tikai 0,66 % no Eiropas IKP, kas ir mazs rādītājs, ja ņem vērā jaunāko vēsturisko līmeni, un nozīmē samazinājumu;
- AF. tā kā ES mājokļu fonds ievērojami palielinās, taču mājokļu trūkums joprojām ir liela problēma;
- AG. tā kā 10,3 % cilvēku ES nospiež pārmērīgs mājokļu izmaksu slogs;
- AH. tā kā neatbilstoši apstākļi mājokļos un bezpajumtniecība negatīvi ietekmē ne tikai cilvēku fizisko un garīgo veselību, labklājību un dzīves kvalitāti, bet arī viņu piekļuvi nodarbinātībai un citiem ekonomiskiem un sociāliem pakalpojumiem;
- AI. tā kā arī piekļuve atpūtas vietām, kopienas centriem, parkiem un zaļām teritorijām pozitīvi ietekmē dzīves apstākļus; tā kā investīcijām sociālajos mājokļos būtu arī jāatbalsta fiziskas kopienas infrastruktūras (kopienas centru, sporta telpu utt.) izbūve un kopienas programmas, lai vēl vairāk uzlabotu dzīves kvalitāti cilvēkiem;
- AJ. tā kā PVO ir norādījusi, ka mājokļi ir būtiska nozare nevienlīdzības risināšanai veselības aprūpes jomā ⁽³⁸⁾; tā kā 2,1 % Eiropas iedzīvotāju viņu mājokļu iekšējās nav vannas istabas, dušas vai tualetes; tā kā lielākā daļa šo cilvēku dzīvo piecās dalībvalstīs: Rumānijā (27,7 %), Bulgārijā (15,3 %), Lietuvā (10,6 %), Latvijā (9,9 %) un Igaunijā (5,3 %) ⁽³⁹⁾; tā kā lauku apgabali ir sevišķi cietuši no nepietiekamām investīcijām sanitārijas un citu svarīgāko komunālo infrastruktūru piekļūstamībā; tā kā Eiropas Savienībai, izstrādājot un īstenojot savas rīcībpolitikas un pasākumus, būtu jānodrošina augsts cilvēku veselības aizsardzības līmenis;

⁽³⁶⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Housing_statistics&oldid=497245#Housing_affordability

⁽³⁷⁾ Eiropas Padomes Attīstības banka, *Housing inequality in Europe* (Nevienlīdzības mājokļu nozarē), 2017. gads, 34. lpp.

⁽³⁸⁾ https://www.who.int/social_determinants/Guidance_on_pro_equality_linkages/en/

⁽³⁹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20191119-1>

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- AK. tā kā saskaņā ar Komisijas datiem māsaimniecības ar bērniem kopumā ir vairāk pakļautas ļoti sliktu sadzīves apstākļu riskam un tā kā to bērnu īpatsvars, kas dzīvo pārapdzīvotā māsaimniecībā, ir lielāks starp bērniem, kuri dzīvo nabadzībā, salīdzinot ar sabiedrību kopumā; tā kā nepietiekama piekļuve sociālajiem mājokļiem rada šķērslī bērniem ar maziem ienākumiem, un to izraisa sociālo mājokļu trūkums, kā rezultātā ir ilgstoši jāstāv rindā uz mājokli; tā kā mājoklis ar pienācīgu apkuri, drošu ūdensapgādi un sanitāriju un mājoklis vispār ir pamatelements bērnu veselības, labklājības, izaugsmes un attīstības nodrošināšanā; tā kā atbilstīgs mājoklis sekmē arī bērnu mācīšanos un mācību procesu⁽⁴⁰⁾;
- AL. tā kā enerģētiskā nabadzība ir pastāvīga problēma, kas skar miljoniem ES iedzīvotāju, un tā kā Covid-19 šo krīzi padziļina, jo dzīvošana mājās palielina enerģijas patēriņu un rēķinus; turklāt, tā kā Covid-19 dēļ liels skaits darba ņēmēju ir pazaudējuši savas darbvietas un daļu ienākumu, neraugoties uz finansiālu atbalsta pasākumiem un īslaicīgām darba shēmām, ko ir ieviesusi lielākā daļa dalībvalstu un ko atbalsta ES; tā kā ar mājokļu pabalstiem un īres subsīdijām nereti nepietiek, lai segtu faktiskās mājokļa izmaksas, un dažās valstīs ļoti stingri kritēriji neļauj neizsargātām grupām piekļūt mājokļu pabalstiem;
- AM. tā kā sabiedrības noveco un saskaras ar demogrāfiskām pārmaiņām; tā kā, cilvēkiem kļūstot vecākiem, mainās mājokļa vajadzības atbilstīgi dzīvesveida vai ģimenes situācijas izmaiņām; tā kā ar mājokli ir saistīti tādi šķēršļi kā piekļūstamība, vientulība, bažas par drošību un apsaimniekošanas izmaksas;
- AN. tā kā mājokļiem ir jābūt drošiem, ērtiem un viegli apsaimniekojamiem, un visi šie aspekti ir būtiski vecāka gadagājuma cilvēkiem;
- AO. tā kā mājokļu fonda energoefektivitāte tieši ietekmē enerģētisko nabadzību un apsaimniekošanas izmaksas; tā kā gāzes un enerģētikas tirgus ir viena no pelnošākajām nozarēm pasaulē, lai gan gandrīz 7 % māsaimniecību ES nespēj samaksāt savus komunālo pakalpojumu rēķinus⁽⁴¹⁾; tā kā māsaimniecības ar zemākiem ienākumiem par enerģiju maksā vairāk; tā kā renovācijas vilnim var būt liela nozīme energoietāupījumu panākšanā un izmaksu un enerģijas patēriņa samazināšanā, tādējādi palīdzot mazināt enerģētisko nabadzību un uzlabot ikvienas personas ērtības, sanitārijas un dzīves apstākļus;
- AP. tā kā ES ekonomikas dekarbonizācija līdz 2050. gadam ir kopīgs mērķis cīņā pret klimata pārmaiņām un tā kā ēku apkurei un dzesēšanai izmantotā enerģija ir viens no galvenajiem klimata pārmaiņu cēloņiem; tā kā ar Eiropas zaļo kursu Eiropas Savienība ir sev noteikusi mērķi uzlabot ēku energoefektivitāti;
- AQ. tā kā vairāk nekā pusē ES dalībvalstu tagad ir vairāk nekā 500 mājokļu uz 1000 iedzīvotājiem; tā kā šis rādītājs ir visaugstākais tajās valstīs, kuras ir tūristu galamērķi un kur brīvdienu mājas, kas uzbūvētas izmantošanai tūrisma sezonā tūristu iecienītās vietās, nepalīdz nodrošināt plašākas sabiedrības mājokļu vajadzības⁽⁴²⁾;
- AR. tā kā bezpajumtnieku un neformālu izmitināšanas vietu vai neatbilstīgu mājokļu iedzīvotāju vidū ir ārkārtīgi daudz bēgļu, patvēruma meklētāju, migrantu, it sevišķi nedokumentēto, iekšzemē pārvietotu personu, bezvalstnieku, personu ar invaliditāti, bērnu un gados jaunu cilvēku, pirmiedzīvotāju, sievieti, LGBTIK, vecāka gadagājuma cilvēku un rasu, etnisko un reliģisko minoritāšu pārstāvjus un tā kā nereti viņi ir izstumti uz vistālākajām un nedrošākajām vietām; tā kā iepriekš minētās personas sava mājokļa statusa dēļ bieži saskaras arī ar intersekcioņālu diskrimināciju; tā kā, nosakot un īstenojot savu politiku un darbības, Eiropas Savienības mērķis ir apkarot ar dzimumu, rasu vai etnisko piederību, reliģiju vai pārliecību, invaliditāti, vecumu vai dzimumorientāciju saistītu diskrimināciju;
- AS. tā kā Komisija 2020. gada 12. novembrī pieņēma savu pirmo LGBTIK līdztiesības stratēģiju;

⁽⁴⁰⁾ *Feasibility study for a Child Guarantee: Target Group Discussion Paper on Children living in Precarious Family Situations* (Garantijas bērniem priekšizpēte — mērķgrupas diskusiju dokuments par bērniem, kas dzīvo nedrošās ģimenes situācijās).

⁽⁴¹⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200120-1>

⁽⁴²⁾ <https://www.oecd.org/els/family/HM1-1-Housing-stock-and-construction.pdf>

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- AT. tā kā Eiropas Padomes Ministru komiteja CM/Rec(2010)5 ieteica dalībvalstīm īstenot pasākumus, lai nodrošinātu, ka ikviena persona var efektīvi un vienlīdzīgi piekļūt atbilstīgiem mājokļiem bez diskriminācijas seksuālās orientācijas vai dzimumidentitātes dēļ; tā kā šī komiteja arī ieteica pienācīgu uzmanību pievērst bezpajumtniecības riskiem, ar ko saskaras LGBTIK, tostarp gados jauni cilvēki un bērni, kas var būt sevišķi neaizsargāti pret sociālo atstumtību, arī paši savās ģimenēs;
- AU. tā kā Komisijas pētījumā par dzimuma likumīgu atzīšanu Eiropas Savienībā ir uzsvērtā diskriminācija pret transpersonām un konkrētam dzimumam nepiesaistītām personām saistībā ar piekļuvi mājokļu tirgum, ietverot mājokļa zaudēšanu, jo konkrēti dzimuma atzīšanas procesi ES paredz šķiršanos; tā kā piekļuve dzimuma likumīgai atzīšanai palielina transpersonu iespēju atrast mājokli gadījumā, ja viņu dokumentiem ir jāatbilst viņu dzimuma pašizpaušmei;
- AV. tā kā Komisijas kompetencē ir liels skaits jautājumu, kas saistīti ar mājokļu tirgu, tostarp banku uzraudzība, monetārā politika, aizdevumi un hipotekārie kredīti, ietverot iecietības noteikumus un parādsaistību nokārtošanu, kā arī spēju iejaukties spekulatīva cenu burbuļa, mājokļu sociālā finansējuma publisko izmaksu un ieņēmumus nenesošu aizdevumu gadījumā; tā kā saskaņā ar LESD 26. protokolu pakalpojumu ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi sniegšana, piemēram, sociālo mājokļu un cenas ziņā pieņemamu mājokļu nodrošināšana, būtu jābalsta uz konkrētiem valsts, reģionālā vai vietējā līmenī uzticētiem uzdevumiem, kas atspoguļo mājokļu un kopienu vajadzības un samērīgu atbalstu;
- AW. tā kā mājokļu un zemes spekulatīvai iegādei ir liela nozīme mājokļu cenu nepārtrauktās pieaugumā; tā kā mājokļu cenu un tirgus īres cenu krasā un nepārtrauktā paaugstināšanās, it sevišķi ir vērojama pilsētās un pilsētu un piepilsētu teritorijās;
- AX. tā kā piespiedu izlikšana tiek definēta kā personu, ģimeņu un/vai kopienu pastāvīga vai pagaidu pārvietošana pret viņu brīvu gribu no viņu mājām un/vai apdzīvotās zemes, nenodrošinot atbilstīgu tiesisko vai cita veida aizsardzību vai piekļuvi šādai aizsardzībai, kas atbilstu starptautiskajām cilvēktiesībām; tā kā piespiedu izlikšana jau sen ir atzīta par smagu cilvēktiesību pārkāpumu;

Atbilstošu, energoefektīvu un veselībai labvēlīgu mājokļu nodrošināšana

1. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, lai tiesības uz atbilstīgu mājokli tiktu atzītas un būtu piemērojamas kā pamata cilvēktiesības saskaņā ar piemērojamiem Eiropas un valstu tiesību aktu noteikumiem; aicina Komisiju un dalībvalstis ikvienai personai nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi atbilstīgam mājoklim, tostarp tīram un kvalitatīvam dzeramajam ūdenim, atbilstīgai un līdztiesīgai sanitārijai un higiēnai, savienojamam ar kanalizāciju un ūdensapgādes tīkliem, kvalitatīvai iekštelpu videi un cenas ziņā pieņemamai, uzticamai un ilgtspējīgai enerģijai, tādējādi sekmējot visu nabadzības veidu izskaušanu un atbalstot visneaizsargātākās grupas, lai aizsargātu viņu veselību un labklājību;
2. atkārtoti prasa īstenot ES mēroga rīcību attiecībā uz moratorija noteikšanu apkures atslēgšanai ziemā un prasa uz ziemas periodu paredzēt izlikšanas aizliegumu; nosoda moratorija apiešanu, ziemā nepieslēdzot apkuri, kā rezultātā moratorijs nedarbojas; aicina Komisiju nodrošināt, lai elektroenerģijas piegādātāji pieņem aizsardzības shēmas, lai garantētu elektroenerģijas piegādi trūcīgu personu mājām, jo piekļuve komunālajiem pamatpakalpojumiem, t. i., ūdenim, elektroenerģijai un sanitārijai, ir būtiska ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai;
3. aicina ieviest ES līmeņa obligātas minimālās prasības attiecībā uz veselībai labvēlīgiem mājokļiem, tostarp iekštelpu gaisa kvalitāti, kas būtu jāsaskaņo vismaz ar Pasaules Veselības organizācijas (PVO) pamatnostādņēm; aicina dalībvalstis ievērot un piemērot komunālas sanitārijas un sabiedrības veselības pamatnoteikumus, kā arī PVO pamatnostādnes par atbilstīgiem mājokļiem, veselību un temperatūru un kopīgot valsts līmeņa paraugpraksi un apsvērumus;
4. aicina Komisiju un dalībvalstis kā prioritāti izvirzīt emisiju samazināšanu un energoefektivitātes panākšanu ar mājokļu renovācijām; atbalsta to, ka renovācijas vilnis ir vērsts uz enerģētiskās nabadzības un ēku ar zemāko energoefektivitāti jautājuma risināšanu saskaņā ar Eiropas zaļā kursa mērķiem un principiem, lai nodrošinātu sociāli taisnīgu pārkārtošanos uz klimatneitrālu ekonomiku, kurā neviens neatpaliek; aicina īpašu uzmanību pievērst sociālajiem

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

mājokļiem, viengimeņu mājokļiem un īpašnieka apdzīvotām daudzdzīvokļu ēkām, kā arī jautājuma par neatbilstīgiem mājokļiem un mājokļu pieejamību risināšanai; tādēļ uzsver, ka mājokļu īrnieki un īpašnieki būtu pilnībā jāinformē par renovācijas projektiem un jāiesaista tajos un ka nevajadzētu pieļaut kopējo izmaksu palielināšanos viņu dēļ;

5. aicina dalībvalstis organizēt energoetaupījumu kampaņas; uzsver, ka minimālie energoefektivitātes standarti palīdz sekmēt renovāciju skaitu un apmēru ēkās ar zemāko energoefektivitāti, un atzinīgi vērtē renovācijas viļņa plānu ieviest obligātus minimālos energoefektivitātes standartus esošām ēkām, kad tiks veikta gaidāmā Energoefektivitātes direktīvas un Ēku energoefektivitātes direktīvas pārskatīšana;

6. atzinīgi vērtē Komisijas atbalstu renovāciju vilnim, lai finansētu risinājumus mājāsaimniecībām ar zemiem ienākumiem; atzinīgi vērtē mājokļu izmaksu neitralitātes modeli (ietverot īres, enerģijas un ekspluatācijas izmaksas, kā arī vietējos nodokļus), jo tas apvieno sociālos un klimata mērķus un nepieļauj "reinozlikšanas" (izlikšanas ēkas plaša mēroga renovācijas dēļ), nodrošinot, ka īres maksas pieaugumu pilnībā izlīdzsvaro energoetaupījumi; uzsver, ka īrnieki ir jāaizsargā pret izlikšanu mājokļu renovācijas laikā;

7. norāda, ka, lai stimulētu renovācijas, it sevišķi daudzdzīvokļu māju renovācijas, liela nozīme ir līdzdalībai, saziņai un finanšu stimuliem; aicina Komisiju, dalībvalstis un finansēšanas iestādes nodrošināt renovācijas finansējuma plašu pieejamību un visu kategoriju īpašumtiesību turētāju tiesības uz šādu finansējumu, arī situācijās, kad nav izveidotas mājokļu īpašnieku asociācijas;

8. aicina Komisiju daudzgadu finanšu shēmā un Eiropas Atveseļošanas instrumentā par prioritāti noteikt renovācijas vilni, ekonomikas atveseļošanas politikas centrā izvirzot neaizsargātā situācijā esošus cilvēkus, un nodrošināt visiem vienlīdzīgi pieejamus ēku renovācijas projektus, jo investīcijas šajā jomā var radīt preciklisku ietekmi ar milzīgu darbvietu radīšanas potenciālu; aicina dalībvalstis atveseļošanas un noturības plānos par prioritāti noteikt ēku renovāciju, lai varētu panākt pilnīgu ēku renovāciju vismaz 3 % apmērā no Eiropas ēku fonda gadā; prasa īpašu uzmanību pievērst arī ēkām, kuras apdraud zemestrīces Eiropas reģionos, kam ir raksturīgas zemestrīces;

9. aicina ES un dalībvalstis atbalstīt aprites ekonomiku būvniecības nozarē un ēkām un produktiem piemērot aprites ekonomikas principus ar obligātiem vidiskā nekaitīguma principiem; aicina ES un dalībvalstis, izskatot renovācijas variantus, priekšroku dot būvniecības produktiem, kas izgatavoti no mazoglekļa, ilgtspējīgiem un netoksiskiem materiāliem, kurus ir arī viegli salabot un izmantot atkārtoti, un mudināt ātri pāriet uz atjaunojamiem enerģijas avotiem apkurē un dzesēšanā; uzsver, ka videi nekaitīgāki mājokļi, kas būvēti no vidiski ilgtspējīgākiem un noturīgākiem materiāliem, sniegs gan plašus sociālos, gan konkrētus ekonomiskos ieguvumus; aicina Komisiju un dalībvalstis savos mājokļu investīciju plānos ieviest videi nekaitīgus sociālos mājokļus, tostarp arī sociālo mājokļu ilgtspējas kritērijus;

10. aicina Komisiju nodrošināt, ka saskaņā ar publiskā iepirkuma noteikumiem ir iespējamas renovācijas inovācijas un ilgtermiņa partnerības sociālo mājokļu sektorā, piemēram, viedā apkārtnes attīstības pieeja, kas ierosināta renovācijas viļņa cenas ziņā pieejamu mājokļu iniciatīvā;

11. aicina dalībvalstis veicināt programmas un iniciatīvas, kuru mērķis ir mudināt radniecīgās ģimenes dzīvot tuvumā, stiprināt saikni starp paaudzēm un palīdzēt vecāka gadagājuma cilvēkiem, kuri veselības vai finansiālu iemeslu dēļ ir spiesti pamest savas mājas, atrast savām vajadzībām atbilstošu jaunu mājokli savā kopienā, kurai viņi piederējuši daudzus gadus;

Bezpajumniecības un diskriminācijas apkarošana

12. prasa izvirzīt ES līmeņa mērķi līdz 2030. gadam izskaust bezpajumniecību; aicina Komisiju īstenot efektīvākus pasākumus, lai atbalstītu dalībvalstis bezpajumniecības samazināšanā un izskaušanā, to nosakot par prioritāti ESTP rīcības plāna kontekstā;

13. aicina Komisiju ierosināt ES regulējumu valstu bezpajumniecības stratēģijām un turklāt aicina dalībvalstis pieņemt principu "Mājoklis vispirms" un par prioritāti izvirzīt pastāvīgu mājokļu nodrošināšanu bezpajumtniekiem, arī ar proaktīviem un reaģējošiem pasākumiem valstu bezpajumniecības stratēģiju ietvaros, pamatojoties uz sistēmisku apspriešanos ar NVO, kuras stādā ar bezpajumtniecības, nabadzības un diskriminācijas jautājumiem;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

14. uzskata, ka Komisijai būtu jāizpēta pašreizējo sekmīgo modeļu, proti, "Mājoklis vispirms", turpmāka īstenošana, izmantojot atbilstīgus finansēšanas instrumentus, piemēram, Eiropas Sociālo fondu Plus un Eiropas Reģionālās attīstības fondu;
15. uzsver, ka ir vajadzīga ministriju un starpvaldību sadarbība šādu stratēģiju izstrādē un īstenošanā, kā arī galveno ieinteresēto personu līdzdalība, un mudina dalībvalstis apmainīties ar paraugpraksi;
16. uzsver, ka ir svarīgi apkopot uzticamus datus par bezpajumtniecību, arī par gados jaunu cilvēku bezpajumtniecību, iesaistot attiecīgās NVO un iestādes, kuras sniedz pakalpojumus personām, kas pakļautas bezpajumtniecības riskam vai kas ir bezpajumtnieki; aicina Komisiju un dalībvalstis pieņemt vienotu pamatdefinīciju un saskaņotus rādītājus par bezpajumtniecību ES, kas nodrošinātu vienotu izpratni, sistemātisku salīdzinājumu un novērtējumu par bezpajumtniecības apmēru ES valstīs; kā arī kas ļautu ES līmenī sistemātiski salīdzināt bezpajumtniecības rādītājus ar tādu iestāžu starpniecību kā *Eurostat*; aicina izmantot tādus esošos instrumentus kā Eiropas bezpajumtniecības un atstumtības mājokļa jomā tipoloģija;
17. aicina dalībvalstis un Komisiju īstenot pasākumus un programmas gados jauniem cilvēkiem, kas sasniedz 18 gadu vecumu un kam draud bezpajumtniecība; aicina Komisiju sniegt finansiālu atbalstu gados jauniem cilvēkiem, lai viņi varētu uzsākt neatkarīgu dzīvi, uzlabojot piekļuvi informācijai par finansējumu cenas ziņā pieņemamiem mājokļiem un nodrošinot, ka pārskatītā Garantija jauniešiem palīdz risināt gados jaunu cilvēku bezpajumtniecību, kuras apmērs ES valstīs pieaug;
18. atzinīgi vērtē uzmanības pievēršanu LGBTIK līdztiesības stratēģijā LGBTIK bezpajumtniecībai, it sevišķi gados jaunu LGBTIK bezpajumtniecībai; mudina Komisiju izstrādāt instrumentus, lai uzlabotu datu apkopošanu, sekmētu izpēti visā ES un atvieglotu informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm par pieejām LGBTIK bezpajumtniecības risināšanā;
19. atkārtu savu 2014. gada 16. janvāra aicinājumu pārtraukt bezpajumtnieku sodīšanu par bezpajumtniecību un mainīt pašreizējo diskriminējošo praksi, kas liedz bezpajumtniekiem piekļuvi sociālajiem pakalpojumiem un pajumtei;
20. aicina Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru aktīvāk uzraudzīt aporofobijas motivētus naida noziegumus un starpgadījumus; uzsver, ka nabadzība un bezpajumtniecība nav noziegums; mudina dalībvalstis izstrādāt mehānismus savas publiskās politikas ietvaros, lai garantētu bezpajumtnieku drošību, un savā sabiedrības drošības politikā noteikt aporofobiju par naida noziegumu; aicina Komisiju un dalībvalstis aizliegt un risināt diskrimināciju bezpajumtniecības vai cita mājokļa statusa dēļ un anulēt visus tiesību aktus un pasākumus, kas paredz kriminālatbildību un sodus par to, ka persona ir bezpajumtnieks vai rikojas kā bezpajumtnieks, piemēram, gulēt vai ēd sabiedriskās vietās, kā arī aizliegt bezpajumtnieku piespiedu izlikšanu no sabiedriskām vietām, ja vien viņiem netiek nodrošināta droša mājokļa alternatīva, un aizliegt iznīcināt viņu personīgās mantas;
21. aicina dalībvalstis nodrošināt, lai ārkārtas pasākumi bezpajumtniecības novēršanai un bezpajumtnieku aizsardzībai Covid-19 krīzes laikā, it sevišķi moratorijs par izlikšanu un atslēgšanu no energoapgādes, un pagaidu mājokļu nodrošinājums tiktu saglabāti tik ilgi, cik nepieciešams, un pēc tam tiktu rasti atbilstoši un pastāvīgi risinājumi; aicina dalībvalstis atbalstīt un veicināt nevalstiskas un labdarības organizācijas, kas sniedz veselības aprūpes un sociālos pakalpojumus bezpajumtniekiem un palīdz viņus aizsargāt pret Covid-19;
22. atzīst, ka dažās ārkārtas situācijās, piemēram, kad cilvēki saskaras ar nestabilām administratīvām situācijām vai vardarbības ģimenē upuru gadījumā, skartajām personām būtu jānodrošina ārkārtas mājokļa risinājumi, piemēram, patvērumi; aicina dalībvalstis nodrošināt, lai neviena persona nebūtu spiesta gulēt nepieņemamos apstākļos tādēļ, ka nav atbilstīgas alternatīvas; aicina Komisiju un dalībvalstis sadarboties, lai sekmētu ikvienas personas beznosacījumu piekļuvi pienācīgas kvalitātes ārkārtas patvērumam situācijās, kad ir akūta nepieciešamība pēc mājokļa; tomēr uzsver, ka tam vajadzētu būt tikai īslaicīgam risinājumam, nevis tādu strukturālo risinājumu alternatīvai kā profilakse un pienācīga mājokļa un sociālā atbalsta nodrošināšana, risinot bezpajumtniecības jautājumu;
23. norāda, ka it sevišķi sievietes ir pakļautas mājokļu krīzei; uzsver, ka nabadzība sievietes skar vairāk, ko daļēji nosaka algu un pensiju atšķirības starp sievietēm un vīriešiem un tas, ka sievietēm biežāk ir nepilna laika darbs; uzsver, ka sieviešu bezpajumtniecība nereti ir mazāk pamanāma un ka tai ir jārod specifiski risinājumi; aicina Komisiju un dalībvalstis savās valsts bezpajumtniecības stratēģijās izstrādāt dzimumbalstītu pieeju, lai atbalstītu sievietes-bezpajumtnieces, kuras nereti

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

cieš no sarežģītam traumām un saskaras ar atkārtotu traumatisku pieredzi, piemēram, vardarbības un ļaunprātības ģimenē dēļ, nošķirtības no bērniem, stigmatizācijas un drošu vietu neesības dēļ; aicina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt dzimumbalstītu pieeju savā mājokļu politikā, īstenojot atbalstu sievietes, kuras nonākušas konkrētās situācijās, piemēram, ir vientuļās mātes;

24. atgādina, ka sociālā distancēšanās un karantīna Covid-19 dēļ ir dramatiski ietekmējusi pret sievietēm vērstas vardarbības gadījumu skaitu, palielinot arī vardarbības ģimenē un vardarbības pret bērniem gadījumu skaitu; atgādina, ka sieviešu ekonomiskā neatkarība ir sevi apliecinājusi kā pamataspektu cīņā pret dzimumbalstītu vardarbību; tādēļ aicina Komisiju un dalībvalstis sniegt finansiālu atbalstu sievietēm, kuras cietušas no dzimumbalstītas vardarbības, lai viņas varētu uzsākt neatkarīgu dzīvi, un uzlabot piekļuvi informācijai par finansējumu cenas ziņā pieņemamiem mājokļiem, lai tādējādi uzlabotu viņu ekonomisko neatkarību un dzīves līmeni;

25. prasa izstrādāt visaptverošu un integrētu nabadzības apkarošanas stratēģiju ar noteiktu nabadzības samazināšanas mērķi, tostarp attiecībā uz bērnu nabadzību; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt bērnu tiesību uz atbilstīgu mājokli īstenošanu, arī sniedzot saistīto atbalstu vecākiem, kam ir grūti paturēt mājokli vai piekļūt mājoklim, lai viņi varētu palikt kopā ar saviem bērniem, īpašu uzmanību pievēršot gados jauniem pilngadīgajiem, kuri pamet bērnu labklājības iestādes; aicina Komisiju ne vēlāk kā līdz 2021. gadam iesniegt Eiropas Garantiju bērniem ar budžetu 20 miljardu EUR apmērā, ar tās īstenošanu cita starpā panākot, ka ikvienam bērnam ES ir piekļuve atbilstīgam mājoklim;

26. aicina dalībvalstis nodrošināt visiem vienlīdzīgu piekļuvi atbilstīgiem mājokļiem, apkarot rasismu un pret romiem vērstu nepatiku un panākt jebkāda veida diskriminācijas aizliegumu, kā noteikts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. pantā; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt Hartas, kā arī Rasu vienlīdzības direktīvas, ES programmas attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām un ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanu; prasa īpašu uzmanību pievērst interseksionālai diskriminācijai; aicina Padomi ātri pieņemt horizontālo diskriminācijas aizlieguma direktīvu; aicina Komisiju efektīvi izvērtēt dalībvalstu politisko apņemšanos un uzsākt pārkāpuma procedūras pret tām valstīm, kuras nepieņem ES pretdiskriminācijas tiesību aktus vai kuras paredz kriminālbildību par bezpajumtniecību;

27. mudina dalībvalstis noteikt un īstenot rīcībpolitiku pret graustu kvartālu saimniekiem un pārmērīgi augstas īres maksas prasītājiem un dalīties ar labu praksi attiecībā uz šādu politiku;

28. ar dziļām bažām norāda, ka romu apstākļi joprojām ir ārkārtīgi satraucoši, jo daudzi no viņiem parasti dzīvo nošķirtās apmetnēs, kurām raksturīgi neatbilstoši sadzīves apstākļi; aicina dalībvalstis veicināt teritoriālo desegregāciju, iesaistīt romus-labumguvējus visos mājokļu projektu izstrādes, īstenošanas, uzraudzības un izvērtēšanas posmos, lai efektīvi nodrošinātu, ka viņi saņem informāciju, lai gūtu labumu no esošajiem līdzekļiem, kā arī sekmēt pretdiskriminācijas rīcībpolitikas un mehānismus nolūkā nepieļaut piespiedu izlikšanu un nodrošināt apmešanās vietas romu klejotāju grupām; uzsver, ka ir steidzami nepieciešamas izglītojošas un informētības vairošanas kampaņas, kā arī publiskas investīcijas šajā saistībā, kuras ir kļuvušas vēl aktuālākas saistībā ar Covid-19 pandēmijas radītajiem apdraudējumiem; mudina Komisiju un dalībvalstis izmantot gaidāmo Taisnīgas pārkārtošanās fondu saskaņā ar plānoto nolūkā uzlabot mājokļu, veselības aprūpes un nodarbinātības situāciju, lai neviens, tostarp romi, netiktu atstāts novārtā;

29. brīdina, ka, lai izlikšana būtu atbilstīga starptautiskajām cilvēktiesībām, ir jāizpilda vairāki kritēriji, ietverot jēgpilnu sadarbību ar skartajām personām, visu reālistisko variantu izskatīšanu, pārvietošanu uz atbilstīgiem mājokļiem ar skarto mājāsaimniecību piekrišanu, lai neviens nekļūtu par bezpajumtnieku, kā arī tiesu iestāžu pieejamību, lai nodrošinātu procedūru taisnīgumu un atbilstību visām cilvēktiesībām; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka gadījumos, kad šie kritēriji nav izpildīti, izlikšanas atzīst par piespiedu izlikšanām un uzskata par tiesību uz mājokli pārkāpumu; pieprasa aizliegt starptautiskajās tiesībās noteiktās piespiedu izlikšanas jebkādos nosacījumos;

30. ar dziļām bažām norāda, ka personas ar invaliditāti nereti saskaras ar vairākām sarežģītām problēmām un dažādu veidu tiesību ierobežojumiem mājokļu jomā, piemēram, ir ierobežotas viņu tiesības dzīvot kopienā ar vienlīdzīgām iespējām, trūkst kopienā bāzētu pakalpojumu, kas vajadzīgi, lai aizsargātu pāreju no institucionālas aprūpes uz dzīvi kopienā, tas, ka nereti šādas personas ir spiestas dzīvot nodalītās uzturēšanās iestādēs, nabadzība, nepietiekama piekļuve mājokļu programmām, pastāvošie piekļūstamības ierobežojumi utt.; atgādina Komisijai un dalībvalstīm, ka Konvencija par

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

personu ar invaliditāti tiesībām īstenošanu paredz tām pienākumus; aicina ātri veikt deinstitucionalizāciju visā Eiropā un izmantot pieejamos ES un valstu līdzekļus, lai nodrošinātu pieejamus, nenodalītus mājokļus un personām ar invaliditāti sniegtu vajadzīgos kopienā bāzētos pakalpojumus, lai aizsargātu viņu tiesības dzīvot neatkarīgi kopienā un piekļūt vienlīdzīgām iespējām iesaistīties sabiedrībā;

31. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, lai ES un dalībvalstu līdzekļi netiktu izmantoti tādu mājokļu projektu finansēšanai, kas noved pie segregācijas vai sociālās atstumtības; aicina dalībvalstis vienmēr ņemt vērā mājokļu kvalitāti pilsētu attīstības, arhitektūras un funkcionalitātes ziņā, lai uzlabotu ikvienas personas labklājību; aicina Komisiju un dalībvalstis sekmēt programmas un stimulus, kas veicina un stiprina saikni starp paaudzēm, ļaujot cilvēkiem, it sevišķi vecāka gadagājuma cilvēkiem, kuri finansiālu vai veselības iemeslu dēļ pamet savas mājas, atrast savām vajadzībām atbilstošu jaunu mājokli savā kopienā;

32. aicina Komisiju un dalībvalstis plānotajā sabiedrisku un privātu ēku renovācijas vilnī piemērot vispārēju pienākumu izpildīt piekļūstamības kritēriju un izmantot tā potenciālu, lai uzlabotu piekļūstamību personām ar invaliditāti un vecāka gadagājuma cilvēkiem, kā arī personām ar motoriem un sensoriem traucējumiem nolūkā panākt mājokļu ērtību to iedzīvotājiem un atbilstību nākotnes prasībām, ņemot vērā pieaugošās demogrāfiskās pārmaiņas;

Integrēta pieeja sociālajiem, valsts un cenas ziņā pieņemamiem mājokļiem ES līmenī

33. aicina Komisiju un dalībvalstis mājokļus noteikt par vienu no ESTP rīcības plāna stūrakmeņiem; atgādina, ka ES politikai, finansēšanas programmām un finansēšanas instrumentiem ir liela ietekme uz mājokļu tirgiem, ēku fonda kvalitāti un iedzīvotāju dzīvi; aicina Komisiju steidzami izstrādāt integrētu ES līmeņa stratēģiju sociālajiem, valsts, nenodalītiem un cenas ziņā pieņemamiem mājokļiem, radot pamatojošu satvaru valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm, lai visiem nodrošinātu drošus, veselībai nekaitīgus, pieejamus un kvalitatīvus mājokļus par pieņemamu cenu; aicina Komisiju šīs stratēģijas ietvaros pilnveidot savu rīcību, lai visus valdības līmeņus iesaistītu ikvienas personas tiesību uz atbilstīgu mājokli pilnīgā un konsekventā īstenošanā;

34. atzinīgi vērtē mājokļu cenu pieņemamības iekļaušanu Eiropas pusgadā; mudina Komisiju nodrošināt, lai visi konkrētām valstīm adresētie ieteikumi pozitīvi sekmētu ESTP principu pilnīgu un konsekventu īstenošanu, ANO IAM sasniegšanu un zaļajā kursā noteikto ES klimata mērķu īstenošanu; mudina dalībvalstis īstenot konkrētām valstīm adresētos ieteikumus par mājokļu cenu pieņemamību; norāda, ka valstu plāni par cenas ziņā pieņemamiem mājokļiem būtu jāiekļauj valsts reformu programmās, un pieprasa Komisijai un dalībvalstīm izstrādāt īpašas stratēģijas, lai novērstu šķēršļus, kas ierobežo tiesības uz mājokli, piemēram, diskrimināciju, spekulācijas, agresīvu kredītēšanu, zemes sagrābšanu, konfliktus, piespiedu izlikšanas, vides degradāciju un neaizsargātību pret katastrofām;

35. uzsver, ka ir jāprecizē mājokļu cenu indekss; uzskata, ka mājokļa cena ir pieņemama, ja iedzīvotāja atlikušais budžets ir vismaz pietiekams, lai segtu citus būtiskus izdevumus cieņpilnai dzīvei; uzsver, ka ir jāizstrādā vispusīga ES līmeņa mājokļu cenu pieņemamības definīcija, ņemot vērā ļoti dažādus rādītājus, piemēram, izlikšanas un nabadzības rādītājus; norāda, ka pašreizējais atsauces sliekšnis mājokļa izmaksu pārmērīgam slogam 40 % apmērā no mājsaimniecības neto ienākumiem pienācīgi neatspoguļo to mājsaimniecību skaitu, kurām mājokļa izmaksas ir pārmērīgs slogs; aicina pārvērtēt šo atsauces sliekšni un mudina Eurostat nodrošināt plašāku datu kopumu par mājsaimniecību mājokļa izmaksu izdevumiem no 25 līdz 40 % apmērā no neto ienākumiem 5 % intervālos;

36. mudina Komisiju sniegt precīzākus, kvalitatīvus un salīdzināmus datus par mājokļu tirgiem un uzraudzīt mājokļu cenu pieņemamību visā ES, arī vietējā un reģionālā līmenī, izmantojot Eurostat Eiropas statistiku attiecībā uz ienākumiem un dzīves apstākļiem (EU-SILC) un Eiropas Enerģētiskās nabadzības observatoriju un ņemot vērā valstu mājokļu tirgu sadrumstalotību un atšķirības dalībvalstu starpā;

37. aicina Padomi un dalībvalstis atsākt neformālās sanāksmes ar mājokļu lietu ministriem, iesaistīt tajās arī Parlamentu, darīt tās pieejamas ieinteresētajām personām un iesniegt pārskatītu mājokļu jautājumu kontaktpunktu formātu, lai nodrošinātu mehānismu informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm un platformu paraugprakses apmaiņai saistībā ar bezpajumtniecības novēršanu un atbilstīgu mājokļu nodrošināšanu par pieņemamu cenu;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

38. mudina dalībvalstis saistībā ar sociālo investīciju finansēšanu, kuru mērķis ir risināt mājokļu problēmas, sadarboties ar sociālajiem partneriem, pilsonisko sabiedrību un privāto sektoru, jo daudziem no minētajiem var būt liela nozīme atbilstīgu mājokļu risinājumu attīstīšanā un uzturēšanā neaizsargātās situācijās esošām personām;

39. aicina dalībvalstis vairāk ieguldīt pieejamos aprūpes namos vecāka gadagājuma cilvēkiem ar kvalitatīviem aprūpes pakalpojumiem, kas pieejami lielākam skaitam vecāka gadagājuma cilvēku;

Īpašumtiesību drošības un iekļaujošu mājokļu tirgu nodrošināšana

40. norāda, ka 25,1 % Eiropas ģimēnu, kas maksā tirgus īres cenas, vairāk nekā 40 % no saviem ienākumiem tērē īrei un ka īres maksas vidēji pastāvīgi paaugstinās⁽⁴³⁾; aicina dalībvalstis un reģionālās un vietējās iestādes paredzēt tiesību aktu noteikumus, arī skaidrus īres noteikumus, lai aizsargātu ģimēnu un iedzīvotāju ar īpašumtiesībām tiesības un lai uzlabotu drošību gan īpašniekiem, gan ģimēniem un novērstu izlikšanas, tostarp arī pēc renovācijas pasākumiem, ietverot personas, kas dzīvo restitūcijas procesā valstij atsavinātos mājokļos; aicina dalībvalstis un reģionālās un vietējās iestādes nodrošināt īres pārredzamību un atbalstīt organizācijas, kas strādā pie ģimēnu un iedzīvotāju ar īpašumtiesībām aizsardzības, un noteikt zema sliekšņa tiesisku strīdu atrisināšanas procedūras;

41. aicina dalībvalstis īstenot mājokļu politiku, kuras pamatā ir vienlīdzīgas attieksmes pret privātīpašumā esošiem un privāti īrētiem mājokļiem, kā arī īrētiem sociālajiem mājokļiem princips; aicina Komisiju ievērot šo principu Eiropas pusgadā; uzskata, ka tiesības uz mājokli nedrīkst šauri definēt kā piekļuvi sociālajam mājoklim, bet tās ir jādefinē plašāk kā tiesības mierpilni, droši un cieņpilni dzīvot mājās; uzsver, ka sociālajiem un publiski finansētiem mājokļiem ir svarīgi noteikt pārredzamus atbilstības kritērijus, lai nodrošinātu vienlīdzīgu piekļuvi mājokļiem; mudina dalībvalstis izstrādāt valstu stratēģijas, lai nepieļautu sociālu segregāciju, panākot sociālo mājokļu plašāku ģeogrāfisko izplatību, kas būtu pieejami visiem iedzīvotājiem neatkarīgi no statusa, dzimuma, reliģijas vai etniskās izcelsmes; aicina dalībvalstis atvieglot piekļuvi mājokļiem un sekmēt daudzveidīgus vietējos rajonus, uzlabojot kredītēšanas instrumentu pieejamību un īres ar izpirkuma tiesībām pieejamību gados jauniem cilvēkiem, ģimenēm ar zemiem un vidējiem ienākumiem un cilvēkiem no sociāli un ekonomiski nelabvēlīgā situācijā esošām grupām; mudina dalībvalstis sadarboties ar banku nozari, lai šīm grupām izsniegtu valsts garantētus aizdevumus par pieņemamu cenu, vienlaikus novēršot burbuļus un pārmērīgas parādsaistības;

42. aicina dalībvalstis aktīvāk censties novērst mājokļu tirgus nevienlīdzības, arī sniedzot vispusīgu informāciju par mājokļu tirgus darbību, darījumu skaitu un ģeogrāfisko izplatību, cenu tendencēm konkrētos tirgus segmentos un attīstības potenciālu citos konkrētos segmentos;

43. uzsver, ka mājokļu ekonomiskās attīstības līdzsvarošanā un uzlabošanā izšķiroša nozīme ir piemērotām rīcībpolitikām un pasākumiem, kas atbalsta mājokļu atbilstīgu nodrošinājumu, lai labumu gūtu visa sabiedrība un lai nodrošinātu cenas ziņā pieņemamu un plaukstošu dzīves vidi ikvienam; uzskata, ka pasākumiem ir jābūt apzinātiem, konkrētiem un vērstiem uz tiesību uz mājokli īstenošanu saprātīgā termiņā un ka dalībvalstīm ir jāiešķir pietiekami resursi un par prioritāti jāizvirza nelabvēlīgā situācijā esošu un marginalizētu personu vai grupu vajadzības, kas dzīvo nestabilos mājokļu apstākļos; tādēļ aicina dalībvalstis ar Komisijas atbalstu nodrošināt pietiekamus, atbilstīgus un cenas ziņā pieņemamus sociālos mājokļus, lai nodrošinātu minēto personu un grupu mājokļu vajadzības;

44. aicina dalībvalstis izstrādāt mājokļu būvniecības rīcībpolitikas, kas Covid-19 pandēmijas kontekstā sekmēs ekonomikas izaugsmi;

45. aicina dalībvalstis un vietējās iestādes ieviest atbilstīgus pasākumus, lai cīnītos pret investīcijām spekulatīvos nolūkos, pieņemot rīcībpolitikas, kas atbalsta ilgtermiņa investīcijas mājokļu tirgū, un izstrādāt pilsētu un lauku plānošanas politiku, kura veicina cenas ziņā pieņemamus mājokļus, sociālo dažādību un sociālo kohēziju;

⁽⁴³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/cache/digpub/housing/index.html?lang=en>.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

46. uzsver, ka nekustamā īpašuma īpašnieku un darījumu pārredzamība ir būtiska tam, lai novērstu izkropļojumus mājokļu tirgū un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju šajā nozarē; atkārtoti norāda uz Komisija pienākumu saskaņā ar Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas direktīvu līdz 2020. gada 31. decembrim ziņot par nepieciešamību saskaņot informāciju par nekustamā īpašuma īpašumtiesībām un par šo valstu reģistru savstarpēju savienošānu, lai nepieļautu spekulācijas; tādēļ atkārtoti savu 2019. gada 26. marta aicinājumu, ka dalībvalstīm būtu jānodrošina publiski pieejama informācija par zemes un nekustamā īpašuma faktisko īpašnieku;

47. aicina Komisiju un dalībvalstis labāk aizsargāt hipotekāro kredītuņēmējus pret izlikšanām; uzsver, ka izliktām personām jābūt iespējai savas tiesības aizstāvēt tiesā; aicina Komisiju un dalībvalstis pastiprināt pašreizējos saistošos rīcības kodeksus kreditoriem, kredītu apkalpotājiem un kredītu pircējiem, lai nepieļautu maldinošu praksi, uzmākšanos un patērētāju tiesību pārkāpumus, vismaz attiecībā uz hipotekārājiem kredītiem, vai attiecīgā gadījumā pieņemt jaunus noteikumus; uzskata, ka šādos noteikumos it sevišķi būtu jāparedz prasības saprātīgiem un reālistiskiem iecietības pasākumiem papildus tiem, kas noteikti Direktīvas 2014/17/ES 28. pantā; aicina Komisiju novērtēt nepieciešamību sagatavot tiesību akta priekšlikumu par minimālu aizdevuma un vērtības attiecību hipotekāro kredītu tirgū; aicina Komisiju, ierosinot noteikumus par vērtspapīrošanu, ņemt vērā ietekmi uz mājokļu tirgiem;

48. norāda, ka ekspansīvāis brīvdienu mājokļu īstermiņa īres pieaugums izraisa mājokļu izņemšanu no tirgus un cenu kāpumu un tas negatīvi ietekmē pilsētu un tūristu centru apdzīvotību; aicina Komisiju Pakalpojumu direktīvu interpretēt saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas spriedumu (C-390/18), kas nosaka, ka mājokļu cenu pieņemamība un izīrējamu izmitināšanas vietu trūkums ir sevišķi svarīgs iemesls, kas saistīts ar sabiedrības interesēm, un tādēļ aicina Komisiju valstu un vietējām iestādēm sniegt plašu rīcības brīvību paredzēt samērīgus noteikumus viesmīlības pakalpojumiem, ietverot obligātu reģistrāciju, atļauju ierobežošanu un konkrētu zonu politiku, laikposma ierobežojumu un pārmērīgi liela tūristu skaita, pilsētas centru iztukšošanas un dzīves kvalitātes pazemināšanās šajos centros nepieļaušanu, kas kaitētu iedzīvotājiem; mudina Komisiju Digitālo pakalpojumu tiesību aktā iekļaut priekšlikumu par obligātas informācijas apmaiņas pienākuma noteikšanu platformām, kas darbojas īstermiņa īres tirgū, saskaņā ar datu aizsardzības noteikumiem, jo šāda piekļuve informācijai ir iestādēm būtiska, lai tās nodrošinātu cenas ziņā pieņemamu mājokļu pieejamību;

49. atgādina Komisijai un dalībvalstīm, ka nekustamo īpašumu tirgus un šajā tirgū strādājošo finanšu aktoru nereglamentēšana, lai nodrošinātu ikvienas personas piekļuvi atbilstīgam mājoklim par pieņemamu cenu, nozīmētu neatbilstību to pienākumiem saistībā tiesībām uz mājokli;

50. aicina mājokļu nozari (un ne tikai sociālos mājokļus) atzīt par sociālu pakalpojumu ar vispārēju nozīmi, jo tā ir būtiska, lai ikvienai personai nodrošinātu tiesības uz cenas ziņā pieņemamiem un atbilstīgiem mājokļiem;

Investīcijas sociālajos, valsts, cenu ziņā pieņemamos un energoefektīvos mājokļos

51. uzsver, ka investīciju trūkums cenas ziņā pieņemamos mājokļos sasniedz 57 miljardus EUR gadā⁽⁴⁴⁾; aicina Komisiju un dalībvalstis prioritārā kārtā novērst investīciju trūkumu cenu ziņā pieņemamos mājokļos; šajā saistībā aicina īstenot pārvaldības regulējuma reformu, kas ļautu dalībvalstīm veikt vajadzīgās zaļās un sociālās publiskās investīcijas, arī saistībā ar energoefektīvu sociālo un valsts mājokļu par pieņemamu cenu attīstīšanu un uzlabošanu; turklāt prasa attiecībā uz investīcijām cenu ziņā pieņemamos mājokļos ieviest saskaņotu amortizācijas metodiku;

52. atgādina, ka sociālais mājoklis kā pakalpojums ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi ir atbrīvots no valsts atbalsta paziņošanas prasībām; atgādina, ka sociālie mājokļi ir vienīgā nozare lēmumā par pakalpojumiem ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi, kam Komisija min mērķgrupu (nelabvēlīgā situācijā esoši iedzīvotāji vai sociāli nelabvēlīgākā situācijā esošas grupas), un ka citu sociālo pakalpojumu gadījumā tas tā nav; uzskata, ka tas varētu ierobežot iespēju nodrošināt sociālo mājokli par pieņemamu cenu ikvienai personai; atzīst, ka ES līmenī nav vienošanās par kopēju definīciju attiecībā uz sociālajiem mājokļiem; tomēr brīdina, ka sociālo mājokļu šaura definīcija, kas tos attiecina tikai uz "mājokļiem nelabvēlīgā situācijā esošiem iedzīvotājiem vai sociāli nelabvēlīgākā situācijā esošām grupām, kas maksātspējas ierobežojumu dēļ nespēj iegūt mājokli pie tirgus nosacījumiem", ir ierobežojoša un apgrūtina dalībvalstu spēju definēt savus pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi un pakalpojumus ar vispārēju nozīmi; uzsver, ka pakalpojumiem

⁽⁴⁴⁾ Augsta līmeņa darba grupas ziņojums par investīciju sekmēšanu Eiropas sociālajā infrastruktūrā "Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe" (2018. gads).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi mājokļu nozarē būtu principā jāpiemēro īpašas prasības, ko nosaka valstu, reģionālās vai vietējās iestādes, jo šīs iestādes ir kompetentas noteikt un risināt dažādu grupu mājokļu vajadzības un sadzīves apstākļus, kas dažādās lauku un pilsētu teritorijās var stipri atšķirties, un šīm iestādēm ir izšķiroša nozīme mērķtiecīgu lēmumu pieņemšanā; mudina Komisiju noteikumos par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumiem pielāgot sociālo un publiski finansēto mājokļu mērķgrupas definīciju, lai valsts, reģionālās un vietējās iestādes varētu sniegt atbalstu visu to sabiedrības grupu mājokļiem, kuru vajadzības pēc pienācīgiem mājokļiem par pieņemamu cenu nevar viegli apmierināt tirgus apstākļos, vienlaikus nodrošinot, ka pietiekamu finansējumu saņem arī visnelabvēlīgākajā situācijā esošās personas, lai darītu pieejamas investīcijas un nodrošinātu mājokļus par pieņemamu cenu, panāktu mājokļa īpašumtiesību neitralitāti un ilgtspējīgu pilsētu attīstību, kā arī darītu sociāli daudzveidīgus dzīvojamos rajonus un uzlabotu sociālo kohēziju;

53. aicina Komisiju un dalībvalstis ES arī palielināt investīcijas energoefektīvos un atbilstīgos sociālos un valsts mājokļos par pieņemamu cenu un risināt bezpajumtniecību un mājokļu zaudēšanu; šajā saistībā aicina veikt investīcijas ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda, Taisnīgas pārkārtošanās fonda, programmas *InvestEU*, ESF+, "Apvārsnis Eiropa" un Eiropas Atveseļošanas instrumenta, kā arī it sevišķi ar Atveseļošanas un noturības mehānisma, Investīciju iniciatīvas reaģēšanai uz koronavīrusu (*CRII*) un Papildinātās investīciju iniciatīvas reaģēšanai uz koronavīrusu (*CRII+*) starpniecību; aicina panākt lielāku sinerģiju šo instrumentu starpā; atzinīgi vērtē *InvestEU* un EIB plašāka portfeļa aizdevumus sociālajiem mājokļiem par pieņemamu cenu; aicina Komisiju un dalībvalstis Atveseļošanas un noturības mehānismā integrēt sociālo progresu kā investīciju prioritāti kopā ar zaļo un digitālo pārkārtošanos, lai neaizsargātas personas aizsargātu pret pašreizējās krīzes negatīvo ietekmi un lai atveseļošanas un noturības plānos iekļautu sociālā progresa plānus, izklāstot, kā tiks īstenoti ESTP principi un uz ko tiks vērsta sociālās investīcijas, tostarp investīcijas sociālajos mājokļos; steidzami aicina Komisiju nodrošināt, lai ES finansējums un EIB finansējums kļūtu pieejamāks vietējiem un reģionālajiem sociālo un valsts mājokļu nodrošinātājiem par pieņemamu cenu; aicina EIB censties uzlabot attiecīgos sekmju rādītājus ar mērķtiecīgu tehnisko palīdzību un ciešāku sadarbību ar finanšu starpniekiem un dalībvalstīm;

54. aicina Komisiju mudināt izmantot Eiropas programmas, kas atbalsta ēku pārbūvi, lai mājokļu cena būtu pieņemama;

55. mudina dalībvalstis nodrošināt, lai jebkādu turpmāku mājokļu būvniecības un atjaunošanas projektu mērķis būtu veicināt viedas ēkas, kurās ir iespējams uzraudzīt ūdens un enerģijas patēriņu un kuras ir rentablākas atbilstīgi Eiropas Savienības klimata mērķiem;

56. aicina Komisiju, dalībvalstis un reģionālās un vietējās iestādes atzīt, atbalstīt un finansēt kopienu virzītus, demokrātiskus un sadarbības mājokļu risinājumus, tostarp kopienu zemes trustus, kā likumīgus un reālistiskus veidus, lai nodrošinātu tirgus un sociālos mājokļus; aicina pilsētu teritoriju zemes izmantošanai piemērot ilgtspējīgu pieeju, piemēram, prioritāti piešķirot pamestu māju atjaunošanai, nevis jaunu ēku būvniecībai;

o

o o

57. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

P9_TA(2021)0021

Tiesības būt bezsaistē**Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija ar ieteikumiem Komisijai par tiesībām būt bezsaistē (2019/2181(INL))**

(2021/C 456/15)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 225. pantu,
- ņemot vērā LESD 153. panta 2. punkta b) apakšpunktu saistībā ar LESD 153. panta 1. punkta a), b) un i) apakšpunktu,
- ņemot vērā Padomes Direktīvu 89/391/EEK (1989. gada 12. jūnijs) par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā ⁽¹⁾,
- ņemot vērā Padomes Direktīvu 91/383/EEK (1991. gada 25. jūnijs), kas papildina pasākumus, kuru mērķis ir veicināt uzlabojumus darba drošībā un veselības aizsardzībā attiecībā uz darba ņēmējiem, kas pieņemti darbā uz noteiktu laiku vai arī īslaicīgā darbā ⁽²⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/88/EK (2003. gada 4. novembris) par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem ⁽³⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/1152 (2019. gada 20. jūnijs) par pārrēdzamiem un paredzamiem darba apstākļiem Eiropas Savienībā ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/1158 (2019. gada 20. jūnijs) par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2010/18/ES ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas ("Harta") 23. un 31. pantu,
- ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, jo īpaši tā 5., 7., 8., 9., un 10. principu,
- ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) konvencijas un ieteikumus, jo īpaši 1919. gada Konvenciju par darba laiku (rūpniecība) (Nr. 1), 1930. gada Konvenciju par darba laiku (tirdzniecība un biroji) (Nr. 30), 1981. gada Ieteikumu par koplīgumu slēgšanas sarunām (Nr. 163), 1981. gada Konvenciju par darba ņēmējiem, kam ir ģimenes pienākumi (Nr. 156) un tai pievienoto Ieteikumu (Nr. 165), kā arī SDO 2019. gada Simtgades deklarāciju par nodarbinātības nākotni,
- ņemot vērā Eiropas Padomes 1996. gada 3. maija pārskatīto Eiropas Sociālo hartu un jo īpaši tās 2. pantu (par tiesībām uz taisnīgiem darba apstākļiem, tostarp uz saprātīgu darba laiku un atpūtas laiku), 3. pantu (par tiesībām uz drošiem un veselībai nekaitīgiem darba apstākļiem), 6. pantu (par tiesībām uz kolektīvām sarunām) un 27. pantu (par to darba ņēmēju aizsardzību, kuriem ir ģimenes pienākumi),
- ņemot vērā Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 24. pantu,
- ņemot vērā Eiropas sociālo partneru pamatnolīgumus par tāldarbu (2002. gads) un digitalizāciju (2020. gads),

⁽¹⁾ OV L 183, 29.6.1989., 1. lpp.⁽²⁾ OV L 206, 29.7.1991., 19. lpp.⁽³⁾ OV L 299, 18.11.2003., 9. lpp.⁽⁴⁾ OV L 186, 11.7.2019., 105. lpp.⁽⁵⁾ OV L 188, 12.7.2019., 79. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā EP Parlamentārās izpētes pakalpojumu dienesta (EPRS) Eiropas pievienotās vērtības nodaļas veikto Eiropas pievienotās vērtības novērtējuma pētījumu “*The right to disconnect*” (“Tiesības būt bezsaistē”) ⁽⁶⁾,
  - ņemot vērā Eurofound 2019. gada 31. jūlija ziņojumu *The right to switch off* (“Tiesības atslēgties”),
  - ņemot vērā Eurofound darba dokumentu *The right to disconnect in the 27 EU Member States* (“Tiesības būt bezsaistē 27 ES dalībvalstīs”),
  - ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas (EST) judikatūru par darba laika noteikšanas kritērijiem, tostarp par dežūras un pieejamības režīma laiku, par atpūtas laika nozīmi, par prasību veikt darba laika uzskaiti un par darba ņēmēja statusa noteikšanas kritērijiem ⁽⁷⁾,
  - ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas spriedumu lietā C-518/15, saskaņā ar kuru tāda darba ņēmēja pieejamības laiks mājās, kuram īsā laikā ir jāatbild uz darba devēja zvaniem, ir jāuzskata par “darba laiku” ⁽⁸⁾,
  - ņemot vērā Eiropas Savienības Tiesas spriedumu lietā C-55/18, saskaņā ar kuru dalībvalstīm ir jāpieprasa darba devējiem izveidot sistēmu, kas tām ļauj veikt dienas darba laika ilguma uzskaiti ⁽⁹⁾,
  - ņemot vērā nevalstiskās organizācijas *UNI Global Union* ziņojumu “*The Right to Disconnect: Best Practices*” (“Tiesības būt bezsaistē — paraugprakse”),
  - ņemot vērā 17. punktu Parlamenta 2019. gada 10. oktobra rezolūcijā par eurozonas nodarbinātības un sociālās politikas nostādņēm ⁽¹⁰⁾,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta Lēmuma (2005. gada 28. septembris), ar ko pieņem Eiropas Parlamenta deputātu nolikumu, 5. pantu ⁽¹¹⁾,
  - ņemot vērā Reglamenta 47. un 54. pantu,
  - ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas ziņojumu (A9-0246/2020),
- A. tā kā pašlaik nav īpašu Savienības tiesību aktu par darba ņēmēju tiesībām būt bezsaistē no darba vajadzībām izmantojamiem digitālajiem rīkiem, ieskaitot no informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT);
- B. tā kā digitalizācija un digitālo rīku pienācīga izmantošana darba devējiem un darba ņēmējiem ir gan devusi daudzus ekonomiskus un sociālus ieguvumus un priekšrocības, piemēram, lielāku elastību un autonomiju, iespēju uzlabot darba un privātās dzīves līdzsvaru un samazināt atspolstatiskmes laiku, gan atklājusi nepilnības, kas rada vairākas ētiskas, juridiskas un ar nodarbinātību saistītas problēmas, piemēram, darba intensificēšanu un darba laika pagarināšanu, tādējādi nojaucot robežas starp darbu un privāto dzīvi;
- C. tā kā arvien plašāka digitālo rīku izmantošana darba vajadzībām ir radījusi “pastāvīgi pieslēdzies”, “vienmēr pieejams” vai “nemītīgas dežūras” kultūru, kas var negatīvi ietekmēt darba ņēmēju pamattiesības un taisnīgus darba nosacījumus, tostarp taisnīgu atalgojumu, darba laika noteikšanu un darba un privātās dzīves līdzsvaru, fizisko un garīgo veselību un drošību darba vietā un labklājību, kā arī, ņemot vērā nesamērīgo ietekmi uz darba ņēmējiem ar aprūpes pienākumiem,

⁽⁶⁾ PE 642.847, 2020. gada jūlijs; [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/642847/EPRS_BRI\(2020\)642847_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/642847/EPRS_BRI(2020)642847_EN.pdf)

⁽⁷⁾ Skat., *inter alia*, Tiesas 2004. gada 5. oktobra spriedumu lietās C-397/01 līdz C-403/01 Pfeiffer un citi, ECLI:EU:C:2004:584, 93. punkts; 2006. gada 7. septembra spriedumu lietā C-484/04 Komisija/ Apvienotā Karaliste, ECLI:EU:C:2006:526, 36. punkts; 2016. gada 17. novembrī lietā C-216/15 *Betriebsrat der Ruhrlandklinik*, ECLI:EU:C:2016:883, 27. punkts; 2018. gada 21. februārī lietā C-518/15 *Matzak*, ECLI:EU:C:2018:82, 66. punkts; un 2019. gada 14. maijā lietā C-55/18 *Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO)*, ECLI:EU:C:2019:402, 60. punkts;

⁽⁸⁾ Tiesas 2018. gada 21. februāra spriedums lietā C-518/15 *Matzak*, ECLI:EU:C:2018:82, 66. punkts.

⁽⁹⁾ Tiesas 2019. gada 14. maija spriedums lietā C-55/18 *Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO)*, ECLI:EU:C:2019:402, 60. punkts.

⁽¹⁰⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0033.

⁽¹¹⁾ OV L 262, 7.10.2005., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- kuri parasti ir sievietes, — vīriešu un sieviešu līdztiesību; tā kā digitālās pārkārtošanās pamatā vajadzētu būt cilvēktiesību un Savienības pamattiesību un vērtību ievērošanai un tai vajadzētu pozitīvi ietekmēt darba ņēmējus un darba apstākļus;
- D. tā kā digitālo rīku izmantošana ilgākā laikposmā var mazināt koncentrēšanās spēju, kā arī radīt kognitīvo un emocionālo pārslodzi; tā kā monotonas atkārtotas manipulācijas un statiskā poza ilgtermiņā var izraisīt muskuļu sarāvumus un balsta un kustību aparāta traucējumus; tā kā Starptautiskā Vēža izpētes aģentūra ir klasificējusi augstfrekvences radiāciju kā iespējamu kancerogēnu faktoru; tā kā grūtnieces var būt īpaši apdraudētas, ja tiek pakļautas radiofrekvences starojumam;
- E. tā kā tehnoloģisko ierīču pārmērīga izmantošana var saasināt tādas parādības kā izolācija, tehnoloģiju izraisīta atkarība, bezmiegs, emocionāls izsīkums, trauksme un izdegšana; tā kā saskaņā ar PVO datiem vairāk nekā 300 miljoni cilvēku visā pasaulē cieš no depresijas un izplatītiem garīgiem traucējumiem, kas ir saistīti ar darbu, un 38,2 % Savienības iedzīvotāju katru gadu cieš no garīgiem traucējumiem;
- F. tā kā Covid-19 krīzes rezultātā veiktie pasākumi ir mainījuši veidu, kādā cilvēki strādā, un ir apliecinājuši to, cik svarīgi visā Savienībā ir digitālie risinājumi, tostarp — uzņēmumu, pašnodarbināto un valsts pārvaldes iestāžu izmantotās shēmas “darbs mājās”; tā kā saskaņā ar *Eurofound* datiem pašizlocācijas laikā Savienībā vairāk nekā trešdaļa darba ņēmēju sāka strādāt no mājām — salīdzinājumā ar 5 %, kas parasti strādāja no mājām, — un ievērojami palielinājās digitālo rīku izmantošana darba vajadzībām; tā kā saskaņā ar *Eurofound* datiem 27 % respondentu, kas strādā no mājām, ziņoja, ka ir strādājuši brīvajā laikā, lai tiktu galā ar darba uzdevumiem⁽¹²⁾; tā kā Covid-19 krīzes laikā ir palielinājies neklātienas darba un tāl darba apjoms un paredzams, ka tas saglabāsies augstāks nekā pirms Covid-19 krīzes vai pat palielināsies vēl vairāk;
- G. tā kā sievietes ir pakļautas īpaši augstam Covid-19 krīzes izraisītā ekonomiskā un sociālā atbiruma riskam un tā kā sievietes tas skar smagāk, jo viņas ir galvenās vai joprojām tradicionālās mājas un ģimenes aprūpētājas; tā kā tāl darba pieaugums Covid-19 krīzes laikā var lielākā mērā apdraudēt arī jaunpieņemtus un cilvēkus ar aprūpes pienākumiem, piemēram, vientuļos vecākus, ģimenes ar bērniem un ģimenes ar apgādājamiem radniekiem, kuriem ir nepieciešama aprūpe; tā kā darba un privātajai dzīvei tāl darba, sociālās distancēšanās un mājāspalīšanas laikā ir jābūt ļoti līdzsvarotai; tā kā tiesību būt bezsaistē kontekstā būtu jārisina dzimumu līdztiesības jautājumi;
- H. tā kā tiesības būt bezsaistē ir uzskatāmas par pamattiesībām, kas ir vērtējamas kā jaunā digitālā laikmeta novatorisko darba paņēmienu neatņemama daļa; tā kā šīs tiesības būtu jāuzskata par svarīgu sociālās politikas instrumentu Savienības līmenī, lai nodrošinātu visu darba ņēmēju tiesību aizsardzību; tā kā tiesības būt bezsaistē ir īpaši svarīgas visne aizsargātākajiem darba ņēmējiem un tiem, kuriem ir aprūpes pienākumi;
- I. tā kā tehnoloģiju attīstība novērošanu un uzraudzību darba vietā ir padarījusi vēl izsmalcinātāku; tā kā uzmācīgu digitālo tehnoloģiju izmantošana darbavietā zināmā mērā tiek risināta un regulēta tikai dažās dalībvalstīs; tā kā Eiropas Cilvēktiesību konvencijas (ECTK) 8. pantā ir noteikts, ka “ikvienai personai ir tiesības uz savu personas datu aizsardzību”; tā kā šī norma ir izmantota visās valstu jurisdikcijās, lai aizsargātu darba ņēmēju privātumu nodarbinātības kontekstā; tā kā, īstenojot ECTK 8. pantu un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679 (VDAR)⁽¹³⁾, būtu jānodrošina, ka darba ņēmēji saņem pietiekamu informāciju par novērošanas un uzraudzības apjomu un veidu un ka darba devējiem ir pienākums pamatot pasākumus un līdz minimumam samazināt to ietekmi, izmantojot vismazāk ierobežojošās metodes;
- J. tā kā saskaņā ar *Eurofound* datiem 27 % respondentu, kas strādā no mājām, ziņoja, ka ir strādājuši brīvajā laikā, lai izpildītu darba uzdevumus,

⁽¹²⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/publications/blog/covid-19-unleashed-the-potential-for-telework-how-are-workers-coping>

⁽¹³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

1. uzsver, ka darba vajadzībām izmantojamie digitālie rīki, ieskaitot IKT, ir palielinājuši elastību attiecībā uz laiku, vietu un veidu, kādā darbu var veikt un kā darba ņēmējus var sasniegt ārpus viņu darba laika; tā kā digitālo rīku pienācīga izmantošana var no darba devēju un darba ņēmēju viedokļa uzskatīt par ieguvumu, jo tie nodrošina lielāku brīvību, neatkarību un elastību, kā labāk organizētu darba laiku un darba uzdevumus, samazinātu laiku, kas tiek pavadīts, braucot uz darbu, un atvieglo personisko un ģimenes pienākumu veikšanu, tādējādi nodrošinot labāku darba un privātās dzīves līdzsvaru; konstatē, ka darba ņēmēju vajadzības ļoti atšķiras, un šajā sakarībā uzsver, ka ir svarīgi izstrādāt precīzu sistēmu, kas vienlaikus veicina personīgo elastību un darba ņēmēju tiesību aizsardzību;
2. uzsver, ka pastāvīga savienotība apvienojumā ar augstām darba prasībām un to, ka arvien vairāk no darba ņēmējiem tiek sagaidīts, ka viņi būs sasniedzami jebkurā laikā, var negatīvi ietekmēt darba ņēmēju pamattiesības, viņu darba un privātās dzīves līdzsvaru un viņu fizisko un garīgo veselību un labklājību;
3. atzīst, ka efektīva darba laika uzskaitē var palīdzēt ievērot līgumā noteikto darba laiku; uzsver —, lai gan ir svarīgi veikt darba laika uzskaiti, lai pārliecinātos par līgumā noteikto stundu apjomu un lai netiktu pārsniegti tiesību aktos noteiktās robežvērtības, ir jāpievērš uzmanība efektivitātei, ņemot vērā to, ka noteikumi šajā jomā ir spēkā tikai dažās dalībvalstīs;
4. konstatē, ka arvien vairāk pierādījumu liecina, ka darba laika noteikšana, darba un privātās dzīves līdzsvars, zināma darba laika organizācijas elastība un aktīvi pasākumi, ar kuriem uzlabo labklājību darbā, pozitīvi ietekmē darba ņēmēju fizisko un garīgo veselību, uzlabo darba drošību un palielina darba ražīgumu, jo samazinās nogurums un stress, darba ņēmēji ir apmierinātāki ar darbu un viņiem ir lielāka motivācija, kā arī samazinās darba kavējumi⁽¹⁴⁾;
5. atzīst, ka digitālos rīkus gan darba ņēmēju, gan darba devēju darba vajadzībām ir svarīgi izmantot pareizi un efektīvi, rūpējoties par to, lai netiktu pārkāptas darba ņēmēju tiesības uz taisnīgiem darba apstākļiem, tostarp taisnīgu atalgojumu, darba laika noteikšanu un darba un privātās dzīves līdzsvaru, kā arī veselību un drošību darbā;
6. uzskata, ka darba ņēmēju atpūtas laika pārtraukumi un viņu darba laika pagarināšana var palielināt neatalgotu virsstundu, darba radītā noguruma, psihosociālu, garīgu un fizisku problēmu, piemēram, trauksmes, depresijas, izdegšanas un tehnostresa, risku un var negatīvi ietekmēt viņu veselību un drošību darbā, darba un privātās dzīves līdzsvaru un atpūtu;
7. pieņem zināšanai *Eurofound* konstatējumus par to, ka varbūtība, ka cilvēki, kuri regulāri strādā no mājām, strādās ilgāk par vajadzīgajām maksimālajām 48 stundām nedēļā, ir vairāk kā divtik liela un pastāv risks, ka viņu atpūtas laiks starp darba dienām varētu būt mazāks par Savienības tiesību aktos noteiktajām nepieciešamajām 11 stundām, salīdzinājumā ar personām, kuras strādā darba devēja telpās; uzsver, ka gandrīz 30 % šādu tāldarbinieku dara zināmu, ka katru dienu vai vairākas reizes nedēļā strādā brīvajā laikā, kamēr brīvajā laikā strādā mazāk nekā 5 % "biroja" darbinieku, un ka tāldarbiniekiem var nākties biežāk strādāt neregulāras stundas; uzsver, ka Savienībā pieaug to darba no mājām veicēju skaits, kuri informē par ilgu darba laiku vai nespēju izmantot ārpusdarba laiku; papildus tam konstatē varbūtību, ka regulārie tāldarbinieki biežāk ziņo par darba izraisītu stresu un vairāk cietīs no miega traucējumiem, stresa un digitālo ekrānu gaismas iedarbības, un konstatē, ka ietekme uz tāldarbinieku un "ļoti mobilo" darba ņēmēju veselību izpaužas arī kā galvassāpes, acu spriedze, nogurums, trauksme un balsta un kustību aparāta traucējumi; atzīst, ka regulāra darba no mājām veicēji var ciest arī fiziski, jo darba vietas, kas mājās ir izveidotas *ad hoc*, kā arī klēpj datoru un pārējās IKT iekārtas ergonomiskajiem standartiem var neatbilst; aicina Komisiju un dalībvalstis uzlabot pētniecību un datu vākšanu un veikt šo problēmu detalizētu novērtējumu; uzsver, ka šo jautājumu risināšanas nozīme palielinās, ņemot vērā tāldarba prognozēto pieaugumu ilgtermiņā;
8. konstatē, ka, pateicoties tāldarbam, Covid-19 krīzes laikā ir izdevies saglabāt zināmu darbvietu un uzņēmumu skaitu, taču atkārtoti norāda, ka minētā krīze garo darba stundu dēļ apvienojumā ar augstākām prasībām var radīt darba ņēmēju lielāku apdraudējumu, negatīvi ietekmējot viņu darba laika kvalitāti un darba un privātās dzīves līdzsvaru, kā arī viņu fizisko un garīgo veselību; uzsver, ka īpašas grūtības rodas tad, kad darbs ar konkrētu darba vietu saistīts nav, kad savienotība ar darbu ir pastāvīga un kad darbs "uzurpē" daļu ģimenes un privātās dzīves;

⁽¹⁴⁾ SDO tāldarba eksperts *Jon. C. Messenger* ir citēts EP Parlamentārās izpētes pakalpojumu dienesta (EPRS) Eiropas pievienotās vērtības nodaļas veiktajā Eiropas pievienotās vērtības novērtējuma pētījumā "The right to disconnect" ("Tiesības būt bezsaistē") (PE 642.847, 2020. gada jūlijs): [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/642847/EPRS_BRI\(2020\)642847_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/642847/EPRS_BRI(2020)642847_EN.pdf)

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

9. uzsver, ka darba ņēmēju tiesības būt bezsaistē ir ārkārtīgi svarīgas, lai aizsargātu darba ņēmēju fizisko un garīgo veselību un labklājību un aizsargātu viņus pret psihosociāliem riskiem; atkārtoti uzsver nozīmi un priekšrocības, kādas ir psihosociālā riska novērtēšanai privātos un publisko uzņēmumos, un atkārtoti uzsver, cik svarīgi ir veicināt garīgo veselību un novērst garīgos traucējumus darba vietā, radot labākus apstākļus gan darba ņēmējiem, gan darba devējiem; atzīst, ka sociālo partneru izveidotajām veselības aizsardzības un drošības komitejām var būt pozitīva loma biežāku un precīzāku riska novērtējumu veikšanā;

10. atgādina, ka saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem un Eiropas Savienības Tiesas judikatūru darba ņēmējiem pastāvīgi un nepārtraukti pieejamiem darba devējam jābūt nav un ka pastāv atšķirība starp darba laiku, kad darba ņēmējam ir jābūt darba devēja rīcībā, un no darba brīvo laiku, kad darba ņēmējam pienākuma būt darba devēja rīcībā nav, un ka dežūras laiks ir darba laiks; atzīst, ka Savienības tiesību aktos nav tiesības būt bezsaistē konkrēti reglamentētas nav; atgādina, ka situācija dalībvalstīs ir ļoti atšķirīga, jo vairākas dalībvalstis un sociālie partneri ir veikuši pasākumus, ar kuriem tiesību aktos, koplīgumos vai abējādi reglamentē digitālo rīku izmantošanu darba vajadzībām, lai darba ņēmējiem un viņu ģimenēm paredzētu drošības garantijas un aizsardzību; aicina Komisiju un dalībvalstis un mudina sociālos partnerus apmainīties ar paraugpraksi un nodrošināt saskaņotu kopīgu pieeju pašreizējiem darba apstākļiem, neierobežojot sociālās tiesības un nemazinot mobilitāti Savienībā;

11. aicina Komisiju novērtēt un novērst riska faktorus saistībā ar to, ka netiek aizsargātas tiesības būt bezsaistē;

12. aicina dalībvalstis un darba devējus nodrošināt, lai darba ņēmēji būtu informēti par savām tiesībām būt bezsaistē un spētu tās izmantot;

13. atgādina par dažādu nozaru īpašajām vajadzībām un atšķirībām attiecībā uz tiesībām būt bezsaistē; aicina Komisiju, pamatojoties uz rūpīgu analīzi, pienācīgu izvērtējumu un apspriešanos ar dalībvalstīm un sociālajiem partneriem, nākt klajā ar priekšlikumu Savienības direktīvai par minimālajiem standartiem un nosacījumiem, ar kuriem nodrošina, ka darba ņēmēji var praksē izmantot savas tiesības būt bezsaistē, un reglamentēt esošo un jauno digitālo rīku izmantošanu darba vajadzībām, vienlaikus ņemot vērā Eiropas sociālo partneru pamatnolīgumu par digitalizāciju, kurā ir ietverti noteikumi par pieslēgšanos un esamību bezsaistē; atgādina, ka pamatnolīgumā ir paredzēts, ka sociālajiem partneriem nākamo trīs gadu laikā ir jāveic īstenošanas pasākumi un ka tiesību akta priekšlikumā, kas ir tiek pieņemts pirms minētā īstenošanas perioda beigām, drīkst neņemt vērā LESD noteikto sociālo partneru lomu; uzstāj, lai jebkurā likumdošanas iniciatīvā tiktu ievērota valsts līmenī pastāvošā sociālo partneru autonomija, nacionālie koplīgumi un valstu darba tirgus tradīcijas un modeļi un lai tās neskartu tiesības sarunās apspriest, noslēgt un īstenot koplīgumus saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi;

14. aicina Komisiju iesniegt tiesisko regulējumu, lai visā Savienībā noteiktu minimālās neklātienas darba prasības, nodrošinot, ka tāldarbs tāldarbinieku nodarbinātības apstākļus neietekmē; uzsver, ka šādā regulējumā būtu precīzi jāreglamentē darba apstākļi, tostarp aprīkojuma, piemēram, esošo un jauno digitālo rīku, nodrošināšana, izmantošana un atbildība, un būtu jānodrošina, lai šāds darbs tiktu veikts brīvprātīgi un lai tāldarbinieku tiesības, darba slodze un veiktā darba standarti būtu līdzvērtīgi salīdzināmo darba ņēmēju tiesībām, darba slodzei un veiktā darba standartiem;

15. uzskata, ka jaunajā direktīvā būtu jākonkrētizē, jāpapildina un pilnībā jāievēro prasības, kas ir noteiktas Direktīvā 2003/88/EK par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem, jo īpaši par tiesībām uz apmaksātu ikgadējo atvaļinājumu, Direktīvā (ES) 2019/1152 par pārredzamiem un paredzamiem darba apstākļiem, Direktīvā (ES) 2019/1158 par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem, un Padomes Direktīvā 89/391/EEK par darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību un jo īpaši minēto direktīvu prasības, kas attiecas uz maksimālo darba laiku un minimālo atpūtas laiku, elastīgu darba režīmu un informēšanas pienākumiem, un tām darba ņēmējus negatīvi ietekmēt nevajadzētu; uzskata, ka jaunajā direktīvā būtu no jauna jāreglamentē esošie modeļi, sociālo partneru lomas, darba devēju pienākumi un darba ņēmēju vajadzības saistībā ar viņu tā darba laika organizēšanu, kurā viņi izmanto digitālos rīkus; uzsver, cik būtiski ir pareizi transponēt, īstenot un piemērot Savienības noteikumus, un atgādina, ka Savienības nodarbinātības un sociālās jomas *acquis* pilnībā attiecas uz digitālo pārkārtošanos; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, lai valstu darba inspekcijas panāktu to pienācīgu ievērošanu;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

16. uzsver, ka, pamatojoties uz tiesībām būt bezsaistē, darba ņēmēji ārpus darba laika drīkst ar darbu saistītus uzdevumus un darbības neveikt un uz elektroniskiem paziņojumiem, piemēram, tālruņa zvaniem, e-pasta vēstulēm vai cita veida sūtījumiem, neatbildēt, tostarp atpūtas laikā, oficiālo svētku dienu, ikgadējā atvaļinājuma, paternitātes vai bērna kopšanas atvaļinājuma un cita veida atvaļinājuma laikā, un nekādas nelabvēlīgas sekas neciest; uzsver, ka būtu jāievēro zināma autonomija, elastīgums un laika suverenitāte, atbilstoši kurai darba ņēmējiem ir jāļauj plānot savu darba laiku, ņemot vērā personiskos pienākumus, jo īpaši rūpes par bērniem vai slimiem ģimenes locekļiem; uzsver, ka lielākai savienotībai darbavietā nekādu diskrimināciju vai nelabvēlīgas sekas attiecībā uz pieņemšanu darbā vai karjeras izaugsmi radīt nevajadzētu;

17. uzsver, ka jaunu tehnoloģiju, piemēram, mākslīgā intelekta, piedāvāto iespēju progresam ir izšķiroša nozīme nākotnes darba vietas definēšanā un darba efektivitātes novērtēšanā, un minētajām tehnoloģijām novest pie digitālo rīku dehumanizētas izmantošanas vai radīt bažas attiecībā uz darba ņēmēju privātumu un nesamērīgu un nelikumīgu viņu personas datu vākšanu, viņu uzraudzību un novērošanu nevajadzētu; uzsver, ka jaunās darba vides un darba veikšanas uzraudzības instrumentu formas, ar kuriem uzņēmumi var visaptveroši sekot līdzi darba ņēmēju darbībām, par iespēju darba ņēmējus sistemātiski uzraudzīt jāuzskata nebūtu; aicina sociālos partnerus, kā arī datu aizsardzības uzraudzības iestādes nodrošināt, lai darba uzraudzības instrumenti tiek izmantoti tikai tad, kad tas ir nepieciešams un samērīgi, un gādāt par darba ņēmēju tiesību uz privātumu un pašnoteikšanos savā darbā ievērošanu; norāda, ka, ja darba ņēmējiem ir atļauts darba devēja sniegtos komunikācijas pakalpojumus izmantot privātiem mērķiem, darba devējam tiesību piekļūt komunikācijas metadatiem vai saturam nav un darba ņēmēji ir jāapmāca un jāinformē par viņu datu apstrādi; atgādina, ka darba attiecībās darba ņēmēja piekrišanu personas datu apstrādei parasti par brīvi dotu uzskatīt nevar un tāpēc tā derīga nav, jo darba ņēmēja kā datu subjekta un darba devēja kā datu pārziņa pilnvaru attiecības acīmredzami nav līdzsvarā;

18. atkārtoti pauž viedokli, ka darba laika ievērošana un tā paredzamība tiek uzskatīta par būtisku, lai Savienībā nodrošinātu darba ņēmēju un viņu ģimenes locekļu veselību un drošību;

19. uzsver, ka Komisijai, dalībvalstīm, darba devējiem un darba ņēmējiem ir aktīvi jāatbalsta un jāveicina tiesības būt bezsaistē un jāveicina efektīva, racionāla un līdzsvarota pieeja darba vajadzībām izmantojamajiem digitālajiem rīkiem, kā arī izpratnes veicināšanas pasākumi, izglītības un apmācības kampaņas saistībā ar darba laiku un tiesībām būt bezsaistē; uzsver, ka ir svarīgi saprātīgi izmantot digitālos rīkus, nodrošinot, ka tiesības būt bezsaistē un visas pārējās tiesības, kas ir paredzētas, lai aizsargātu darba ņēmēju garīgo un fizisko veselību, tiek īstenotas praksē un ieviestas kā Savienības darba kultūras aktīva sastāvdaļa;

20. uzsver, ka darba devējiem pieprasīt, lai darba ņēmēji būtu tieši vai netieši pieejami vai sasniedzami ārpus sava darba laika, nevajadzētu un ka darba nolūkā kolēģiem sazināties ar citiem kolēģiem ārpus nolīgta darba laika arīdzan nevajadzētu; atgādina, ka laiks, kurā darba ņēmējs ir pieejams darba devējam vai kurā darba devējs var viņu sazināties, ir darba laiks; uzsver, ka, ņemot vērā darba vides mainīgo raksturu, pieaug darba ņēmēju nepieciešamība saņemt pilnīgu informāciju par viņu darba apstākļiem, lai īstenotu tiesības būt bezsaistē, kuras būtu jāīsteno savlaicīgi rakstiskā vai digitālā formātā, kas darba ņēmējiem būtu viegli pieejams; norāda, ka darba devējiem būtu jāsniedz darba ņēmējiem pietiekama informācija, tostarp rakstisks paziņojums, kurā būtu izklāstītas darba ņēmēju tiesības būt bezsaistē, proti, vismaz noteikumi par kārtību, saskaņā ar kuru praksē atslēdz darba vajadzībām izmantojamās digitālos rīkus, tostarp jebkādas ar darbu saistītus pārraudzības vai uzraudzības rīkus, tas, kādā veidā uzskaita darba laiku, darba devēja veikts veselības un drošības novērtējums un darba ņēmēju aizsardzības pret nelabvēlīgu attieksmi un darba ņēmēju tiesību uz tiesisko aizsardzību īstenošanas pasākumi; atkārtoti uzsver, cik svarīga ir vienlīdzīga attieksme pret pārrobežu darba ņēmējiem, un aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka darba ņēmēji tiek pienācīgi informēti par savām tiesībām būt bezsaistē, tostarp atrodoties citā valstī;

21. uzsver sociālo partneru nozīmi tiesību būt bezsaistē praktiskā īstenošanā un ievērošanas kontrolē saskaņā ar valsts praksi, un uzsver, ka tādēļ būtu jāņem vērā darbs, ko tie šajā jomā jau ir veikuši; uzskata, ka dalībvalstīm ir jānodrošina, lai darba ņēmēji varētu praksē izmantot savas tiesības būt bezsaistē, tostarp šīs tiesības atrunājot kopīgumos; aicina dalībvalstis izveidot precīzus un pietiekamus mehānismus, ar kuriem nodrošina to minimālo aizsardzības standartu ievērošanu, kas ir noteikti Savienības tiesību aktos, un visu darba ņēmēju tiesību būt bezsaistē īstenošanu;

22. aicina dalībvalstis nodrošināt, lai darba ņēmēji, kuri atsaucas uz savām tiesībām būt bezsaistē, neciestu no pārkāpumiem un citām nelabvēlīgām sekām un lai tiktu izveidoti mehānismi, ar kuriem izskata sūdzības vai tiesību būt bezsaistē pārkāpumus;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

23. uzsver, ka visi neklātienas arodmācību un apmācības pasākumi ir jāuzskata par darbu un tie nedrīkst notikt virsstundu vai brīvo dienu laikā, ja tie netiek pienācīgi kompensēti;
  24. uzsver, cik svarīgi ir atbalstīt individuālas mācības, kuru mērķis būtu uzlabot visu darba ņēmēju un jo īpaši personu ar invaliditāti un vecāka gadagājuma kolēģu IT prasmes, lai nodrošinātu viņu darba labu un efektīvu izpildi;
  25. aicina Komisiju tiesības būt bezsaistē iekļaut savā jaunajā darba drošības un veselības aizsardzības stratēģijā un, gādājot par drošību un veselības aizsardzību darba vietā, izstrādāt jaunus speciālos psihosociālus pasākumus un darbības;
  26. prasa Komisijai, pamatojoties uz LESD 153. panta 2. punkta b) apakšpunktu kopsakarā ar 153. panta 1. punkta a), b) un i) apakšpunktu, iesniegt akta priekšlikumu par tiesībām būt bezsaistē, ievērojot pielikumā iekļautos pielikumus;
  27. uzskata, ka prasītajam priekšlikumam nav finansiālas ietekmes;
  28. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju un pielikumā izklāstītos ieteikumus nosūtīt Komisijai un Padomei, kā arī dalībvalstu parlamentiem un valdībām.
-

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

REZOLŪCIJAS PIELIKUMS

IETEIKUMI ATTIECĪBĀ UZ PIEPRASĪTĀ PRIEKŠLIKUMA SATURU

PIEPRASĪTĀ TIESĪBU AKTA PRIEKŠLIKUMA TEKSTS

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par tiesībām būt bezsaistē

EIROPAS PARLAMENTA UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 153. panta 2. punkta b) apakšpunktu kopsakarā ar 153. panta 1. punkta a), b) un i) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc legīslatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽³⁾,

tā kā:

- (1) Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 153. panta 1. punkta a), b) un i) apakšpunktā ir noteikts, ka Savienībai ir jāatbalsta un jāpapildina dalībvalstu darbība tādās jomās kā darba vides uzlabošana nolūkā aizsargāt darba ņēmēju veselību un drošību, darba apstākļi un vīriešu un sieviešu līdztiesība attiecībā uz iespējām darba tirgū un attieksmi darbā.
- (2) Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (Harta) 31. pantā ir paredzēts, ka ikvienam darba ņēmējam ir tiesības uz veselībai nekaitīgiem, drošiem un cilvēka cieņai atbilstīgiem darba apstākļiem, kā arī uz fiksētu maksimālo darba laika noteikšanu, uz ikdienas un iknedēļas atpūtas laiku, kā arī uz ikgadēju apmaksātu atvaļinājumu. Hartas 30. pantā ir paredzētas tiesības uz aizsardzību nepamatotas atlaišanas gadījumā, un Hartas 20. un 21. pantā ir paredzēta vienlīdzība likuma priekšā un aizliegtā diskriminācija. Hartas 23. pantā ir paredzēta prasību nodrošināt vīriešu un sieviešu līdztiesību visās jomās, tostarp nodarbinātības, darba un atalgojuma jomā.
- (3) Eiropas sociālo tiesību pilārā ir paredzēts, ka neatkarīgi no darba tiesisko attiecību veida un ilguma darba ņēmējiem ir tiesības uz taisnīgu un vienlīdzīgu attieksmi darba apstākļu nodrošināšanā, ka darba devējiem ir jābūt elastīgiem, lai ātri pielāgotos ekonomiskās situācijas izmaiņām, ka ir jāsekmē novatoriskas darba formas, ar kurām panāk kvalitatīvus darba apstākļus, ka nedrīkst pieļaut nodarbinātības attiecības, kuras izraisa nestabilus darba apstākļus, cita starpā aizliedzot nestandarta līgumu ļaunprātīgu izmantošanu (5. princips). Tajā ir arī paredzēts, ka, stājoties darba tiesiskajās attiecībās, darba ņēmējiem ir tiesības uz rakstisku informāciju par viņu tiesībām un pienākumiem, kas izriet no attiecīgajām nodarbinātības attiecībām (7. princips), ka par ekonomiskās, nodarbinātības un sociālās rīcībpolitikas saturu un izpildi ir jāapspriežas ar sociālajiem partneriem atbilstoši valsts praksei (8. princips), ka vecākiem un personām ar aprūpes pienākumiem ir tiesības uz atbilstīgu atvaļinājumu un elastīgu darba režīmu (9. princips) un ka darba ņēmējiem ir tiesības uz veselīgu, drošu un pielāgotu darba vidi un datu aizsardzību, kā arī tiesības uz darba vidi, kas būtu pielāgota viņu profesionālajām vajadzībām un dotu viņiem iespēju pagarināt savu dalību darba tirgū (10. princips).

⁽¹⁾ OV C...

⁽²⁾ OV C...

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta nostāja...

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- (4) Šajā direktīvā ir ņemtas vērā Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) konvencijas un ieteikumi par darba laika organizāciju, jo īpaši 1919. gada Konvencija par darba laiku (rūpniecība) (Nr. 1), 1930. gada Konvencija par darba laiku (tirdzniecība un biroji) (Nr. 30), 1981. gada Ieteikums par koplīgumu slēgšanas sarunām (Nr. 163), 1981. gada Konvencija par darba ņēmējiem, kam ir ģimenes pienākumi (Nr. 156) un tai pievienotais Ieteikums (Nr. 165), kā arī 2019. gada SDO Simtgades deklarācija par nodarbinātības nākotni.
- (5) Šajā direktīvā ir ņemta vērā arī Eiropas Padomes 1996. gada 3. maija pārskatītā Eiropas Sociālā harta un jo īpaši tās 2. pants (attiecībā uz tiesībām uz taisnīgiem darba apstākļiem, tostarp uz saprātīgu darba laiku un atpūtas laiku), 3. pants (attiecībā uz tiesībām uz drošiem un veselībai nekaitīgiem darba apstākļiem), 6. pantu (attiecībā uz tiesībām uz koplīguma sarunām) un 27. pantu (attiecībā uz to darba ņēmēju aizsardzību, kuriem ir ģimenes pienākumi).
- (6) Vispārējās cilvēktiesību deklarācijas 24. pantā ir noteikts, ka katram cilvēkam ir tiesības uz atpūtu un brīvo laiku, ieskaitot tiesības uz saprātīgu fiksēto darbadienas ilgumu un uz apmaksātu periodisku atvaļinājumu.
- (7) Pateicoties digitālajiem rīkiem, darba ņēmēji jebkurā laikā var strādāt no jebkuras vietas un, ja tos izmanto pareizi, tie var sekmēt darba ņēmēju darba un privātās dzīves līdzsvara uzlabošanu, jo viņu privātās dzīves tādējādi var organizēt elastīgāk. Tomēr digitālo rīku, tostarp IKT, izmantošanai darba nolūkos ir arī iespējamās negatīvas sekas, piemēram, ilgāks darba laiks, kā rezultātā darba ņēmējiem varētu būt jāstrādā ārpus viņu darba laika, lielāka darba intensitāte, kā arī izplūdušas robežas starp darba laiku un brīvo laiku. Ja šādi digitālie rīki netiek izmantoti tikai un vienīgi darba laikā, tie var ietekmēt darba ņēmēju privāto dzīvi. Digitālie rīki var īpaši apgrūtināt to darba ņēmēju darba un privātās dzīves saprātīgu salāgošanu, kuri pilda arī neatalgotus aprūpes pienākumus. Sievietes, veicot šādus pienākumus, patērē vairāk laika nekā vīrieši, strādā mazāku skaitu apmaksātā darba stundu un darba tirgu var pamest pavisam.
- (8) Digitālie rīki, ko izmanto darbam, var radīt pastāvīgu spiedienu un stresu, negatīvi ietekmēt darba ņēmēju fizisko un garīgo veselību un labklājību un var novest pie saslimšanas ar psihosociālām slimībām vai citām arodslimībām, piemēram, trauksmi, depresiju, izdegšanu, tehnostresu, miega traucējumiem un balsta un kustību aparāta traucējumiem. Visas minētās sekas arvien lielāku slogu rada darba devējiem un sociālās apdrošināšanas sistēmām un palielina risku, ka tiks pārkāptas darba ņēmēju tiesības uz veselībai nekaitīgiem un drošiem darba apstākļiem. Ņemot vērā izaicinājumus, ko rada būtiski pieaugoša digitālo rīku izmantošana darba vajadzībām, nestandarta nodarbinātības attiecības un tāl darba režīms, jo īpaši saistībā ar Covid-19 krīzes izraisīto tāl darba pieaugumu, kas var palielināt ar darbu saistīto stresu un padarīt neskaidrākas darba un privātās dzīves robežas, steidzamāk ir jānodrošina, ka darba ņēmēji var izmantot savas tiesības būt bezsaistē.
- (9) Digitālo tehnoloģiju arvien plašāka izmantošana ir pārveidojusi tradicionālos darba modeļus un radījusi "pastāvīgi pieslēdzies" un "vienmēr pieejams" kultūru. Šajā sakarā ir svarīgi nodrošināt darba ņēmēju pamattiesību aizsardzību, taisnīgus darba apstākļus, tostarp viņu tiesību uz taisnīgu atalgojumu ievērošanu un to, ka tiek īstenotas normas par fiksētu darba laiku, veselības aizsardzību un drošību un vīriešu un sieviešu līdztiesību;
- (10) tiesības būt bezsaistē ir uzskatāmas par daļu no darba ņēmēju tiesībām ārpus darba laika nekādas ar darbu saistītās darbības neveikt vai uz paziņojumiem, kas tiek nosūtīti, izmantojot digitālos rīkus, piemēram, tālruna zvaniem, e-pasta vēstulēm vai cita veida ziņojumiem, neatbildēt. Saskaņā ar tiesībām būt bezsaistē darba ņēmējs drīkst ārpus darba laika atslēgt ar darbu saistītos rīkus un neatsaukties uz darba devēju pieprasījumiem, neriskējot ciest nelabvēlīgas sekas, piemēram, atlaišanu no darba vai no citām represijām. Savukārt darba devējiem pieprasīt, lai darba ņēmēji strādātu ārpus darba laika, nevajadzētu. Darba devējiem tāpat nevajadzētu veicināt "vienmēr pieejams" darba kultūru, kurā darba ņēmējiem, kuri atsakās no savām tiesībām būt bezsaistē, nepārprotami tiek dota priekšroka salīdzinājumā ar tiem, kuri to nedara. Darba ņēmēji, kas ziņo par tiesību būt bezsaistē neievērošanas gadījumiem, jāso da nebūtu.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- (11) Tiesības būt bezausēt būtu jāpiemēro visiem darba ņēmējiem un visām nozarēm — gan valsts, gan privātajā sektorā — un būtu jāpanāk to ievērošana praksē. Tiesību būt bezausēt mērķis ir nodrošināt, lai tiktu aizsargāta darba ņēmēju veselība un drošība un tainsīgi darba apstākļi un salāgota darba un privātā dzīve.
- (12) Pašlaik Savienības tiesību aktu, kas īpaši reglamentētu tiesības būt bezausēt, nav un dalībvalstīs šajā jomā spēkā esošie tiesību akti ievērojami atšķiras. Tomēr Padomes Direktīvu 89/391/EEK⁽⁴⁾ un 91/383/EEK⁽⁵⁾ mērķis ir veicināt to darba ņēmēju drošības un veselības aizsardzības uzlabojumus, kas tiek pieņemti darbā uz neierobežotu laiku, noteiktu laiku vai īsu termiņu; Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/88/EK⁽⁶⁾ ir noteiktas tādas minimālās drošības un veselības aizsardzības prasības, kas izriet no darba laika organizēšanas, tostarp attiecībā uz obligāto maksimālo atļauto darba laika ilgumu un minimālo atpūtas laiku; Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/1152⁽⁷⁾ mērķis ir uzlabot darba apstākļus, veicinot pārredzamāku un paredzamāku nodarbinātību; un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/1158⁽⁸⁾ ir noteiktas minimālās prasības, ar kurām atvieglo darba un privātās dzīves līdzsvarošanu darba ņēmējiem, kas ir vecāki vai aprūpētāji;
- (13) Saskaņā ar Direktīvu 2003/88/EK darba ņēmējiem Savienībā ir tiesības uz minimālajām drošības un veselības aizsardzības prasībām, kas izriet no darba laika organizēšanas; Šajā sakarā minētajā direktīvā ir paredzēta ikdienas atpūta, atpūtas pārtraukumi, iknedēļas atpūta, vienas nedēļas maksimālais darba laiks un ikgadējais atvaļinājums un ir reglamentēti konkrēti nakts darba, maiņu darba un darba modeļu aspekti. Eiropas Savienības Tiesas (EST) judikatūrā ir noteikts, ka dežūras laiks, kuru darba ņēmējs pavada, fiziski atrodoties darba devēja norādītā vietā, viennozīmīgi ir jāuzskata par “darba laiku [...] neatkarīgi no tā, ka dežūras laikā ieinteresētā persona nav faktiski veikusi nepārtrauktu profesionālo darbību”⁽⁹⁾, un ka pieejamības laiks, kas darba ņēmējam ir jāpavada mājās, vienlaikus esot darba devēja rīcībā, ir uzskatāms par darba laiku⁽¹⁰⁾. Turklāt EST noteikumus attiecībā uz minimālajiem atpūtas laikiem ir interpretējusi kā “īpaši nozīmīgus Kopieniu sociālo tiesību noteikumus, kurus kā minimālu normu, kas vajadzīga drošības un veselības aizsardzības nodrošināšanai, ir jābūt tiesībām izmantot katram darba ņēmējam”⁽¹¹⁾. Tomēr Direktīvā 2003/88/EK darba ņēmēja tiesības būt bezausēt skaidri paredzētas nav, un tajā nav prasīts, lai darba ņēmēji būtu sasniedzami ārpus darba laika, atpūtas laikā vai citā ārpusdarba laikā, taču tajā ir paredzētas tiesības uz nepārtrauktu ikdienas, iknedēļas un ikgadējo atpūtas laikposmu, kurā darba ņēmējs drīkst būt nesasniedzams. Turklāt nav skaidri formulēta neviena Savienības norma, kas nodrošinātu tiesības būt nepieejamam ārpus (līgumā noteiktā) darba laika.
- (14) EST ir apstiprinājusi Direktīvās 89/391/EEK un 2003/88/EK paredzēto prasību, ka “dalībvalstīm darba devējiem ir jānosaka pienākums ieviest objektīvu, uzticamu un pieejamu sistēmu, kas ļauj uzskaitīt katra darbinieka nostrādāto ikdienas darba laika ilgumu”⁽¹²⁾.
- (15) EST savā judikatūrā ir definējusi darba ņēmēja statusa noteikšanas kritērijus. Šīs direktīvas īstenošanā būtu jāņem vērā tas, kā EST minētos kritērijus interpretē. Ja darba ņēmēji minētajiem kritērijiem atbilst, uz viņiem visiem neatkarīgi no tā, vai viņi tiek nodarbināti privātajā vai publiskajā sektorā, tostarp pēc pieprasījuma strādājošiem darba ņēmējiem, nepilna darba laika darba ņēmējiem, periodiska darba veicējiem, uz kuponu sistēmu balstīta darba ņēmējiem, platformu darbiniekiem, praktikantiem un mācekļiem, uz viņiem attiecas šīs direktīvas darbības joma attiecas šīs direktīvas darbības joma. Pašnodarbinātā statusa —, kā tas ir definēts valsts tiesību aktos, — ļaunprātīga izmantošana valsts mērogā vai pārrobežu situācijās ir nepatiesi deklarēta darba veids, kas bieži vien tiek saistīts ar nedeklarētu darbu. Par fiktīvu pašnodarbinātību ir uzskatāma situācija, kad nolūkā izvairīties no konkrētām

⁽⁴⁾ Padomes Direktīva 89/391/EEK (1989. gada 12. jūnijs) par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā (OV L 183, 29.6.1989., 1. lpp.).

⁽⁵⁾ Padomes Direktīva 91/383/EEK (1991. gada 25. jūnijs), kas papildina pasākumus, kuru mērķis ir veicināt uzlabojumus darba drošībā un veselības aizsardzībā attiecībā uz darba ņēmējiem, kas pieņemti darbā uz noteiktu laiku vai arī īslaicīgā darbā (OV L 206, 29.7.1991., 19. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/88/EK (2003. gada 4. novembris) par konkrētiem darba laika organizēšanas aspektiem (OV L 299, 18.11.2003., 9. lpp.).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1152 (2019. gada 20. jūnijs) par pārredzamiem un paredzamiem darba apstākļiem Eiropas Savienībā (OV L 186, 11.7.2019., 105. lpp.).

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1158 (2019. gada 20. jūnijs) par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2010/18/ES (OV L 188, 12.7.2019., 79. lpp.).

⁽⁹⁾ Tiesas 2004. gada 5. oktobra spriedums lietā C-397/01 līdz C-403/01 Pfeiffer un citi, ECLI:EU:C:2004:584, 93. punkts.

⁽¹⁰⁾ Tiesas 2018. gada 21. februāra spriedums lietā C-518/15 Matzak, ECLI:EU:C:2018:82, 66. punkts.

⁽¹¹⁾ Tiesas 2006. gada 7. septembra spriedums lietā C-484/04 Komisija/ Apvienotā Karaliste, ECLI:EU:C:2006:526, 38. punkts.

⁽¹²⁾ Tiesas 2019. gada 14. maija spriedums lietā C-55/18 Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO), ECLI:EU:C:2019:402, 60. punkts.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

juridiskām vai fiskālām saistībām persona ir deklarēta kā pašnodarbināta persona, bet darbs, ko šī persona veic, atbilst nosacījumiem, kas ir raksturīgi nodarbinātības attiecībām. Šādas personas būtu jāietver šīs direktīvas darbības jomā. Darba tiesisko attiecību esamība būtu jānosaka, pamatojoties uz faktiem, kas ir saistīti ar darba faktisko veikšanu, nevis uz to, kā puses šīs attiecības raksturo. Šīs direktīvas piemērošanas nolūkā termins “darba ņēmējs” attiecas uz jebkuru darba ņēmēju, kuram ir darba tiesiskās attiecības, kas atbilst EST definētajiem kritērijiem.

- (16) Pēdējās desmitgadēs ir samazinājies standarta darba līgumu skaits un ir palielinājusies nestandarta vai elastīga darba režīma izplatība, lielā mērā pateicoties saimnieciskās darbības digitalizācijai. Savienībā ir spēkā tiesību akti par dažiem nestandarta nodarbinātības veidiem. Ar Padomes Direktīvu 97/81/EK⁽¹³⁾ īsteno Eiropas sociālo partneru pamatnolīgumu par nepilna darba laika darbu, un tās mērķis ir nepieļaut nepilna darba laika darba ņēmēju diskrimināciju, uzlabot nepilna darba laika darba kvalitāti, veicināt brīvprātīga nepilna darba laika darba attīstību un sekmēt elastīgu darba laika organizēšanu, ņemot vērā darba devēju un darba ņēmēju vajadzības. Ar Padomes Direktīvu 1999/70/EK⁽¹⁴⁾ tiek īstenots Eiropas sociālo partneru pamatnolīgums par darba līgumiem uz noteiktu laiku, un tās mērķis ir uzlabot darba uz noteiktu laiku kvalitāti, nodrošinot nediskriminācijas principa piemērošanu un novēršot ļaunprātīgu izmantošanu, kas rodas, piemērojot secīgus uz noteiktu laiku slēgtus darba līgumus vai tiesiskās attiecības. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/104/EK⁽¹⁵⁾ pieņēma pēc tam, kad Eiropas sociālie partneri pamatnolīgumu noslēgt nespēja, nolūkā nodrošināt pagaidu darba aģentūru darbinieku aizsardzību un uzlabot pagaidu darba aģentūru darba kvalitāti, nodrošinot vienlīdzīgu attieksmi un atzīstot pagaidu darba aģentūras par darba devējiem, vienlaikus ņemot vērā vajadzību izstrādāt piemērotu pagaidu darba aģentūru darba izmantošanas regulējumu, lai efektīvi veicinātu darbvieta radīšanu un elastīgu darba veidu attīstību.
- (17) Turklāt Eiropas sociālie partneri ir pieņēmuši pamatnolīgumus: 2002. gada jūlijā — par tāldarbu un 2020. gada jūnijā — par digitalizāciju. Pamatnolīgumā par digitalizāciju ir paredzēts, ka sociālajiem partneriem būtu jāvienojas par iespējamiem pasākumiem attiecībā uz darba ņēmēju pieslēgšanos darbam un atslēgšanos no tā. Ņemot vērā izmaiņas, kas ir notikušas kopš pamatnolīguma par tāldarbu pieņemšanas 2002. gadā, ir skaidrs, ka attiecībā uz dažiem minētā nolīguma elementiem ir nepieciešams Savienības līmenī veikts novērtējums un tiesiskais regulējums.
- (18) Direktīvas 2008/104/EK 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā un 3. panta 2. punktā ir paredzēts, ka jēdziens “darba ņēmējs” tiek definēts valsts tiesību aktos. Tomēr EST ir noteikusi, ka, lai noskaidrotu, vai personai ir darba ņēmēja statuss, ir jāpiemēro tās iedibinātajā judikatūrā definētie kritēriji. Proti, noteicošais ir tas, vai “persona [...] citas personas interesēs un šīs personas vadībā sniedz pakalpojumus, par kuriem tā saņem atalgojumu”, un “šo attiecību juridiskā kvalifikācija valsts tiesībās un forma, tāpat kā šīs abas personas saistošās juridiskās saiknes raksturs, šajā ziņā nav noteicošie”⁽¹⁶⁾;
- (19) Dažas dalībvalstis ir veikušas reglamentācijas pasākumus, ar kuriem tiek noteiktas to darba ņēmēju tiesības būt bezsaistē, kuri izmanto digitālos rīkus darba vajadzībām. Citas dalībvalstis veicina digitālo rīku izmantošanu darba vajadzībām, īpaši riskus nereglamentējot, trešā dalībvalstu grupa digitālo rīku izmantošanai piemēro vispārējus tiesību aktus, un ceturtajai grupai nekādu īpašu tiesību aktu nav⁽¹⁷⁾. Rīkojoties šajā jomā Savienības līmenī, tiktu noteiktas minimālās prasības, ar kurām Savienībā aizsargātu visus darba ņēmējus, kuri digitālos rīkus izmanto darba vajadzībām, un, konkrētāk, — viņu pamattiesības attiecībā uz taisnīgiem darba apstākļiem.
- (20) Šīs direktīvas mērķis ir uzlabot darba apstākļus visiem darba ņēmējiem, nosakot minimālās prasības attiecībā uz tiesībām būt bezsaistē. Šī direktīva būtu jāīsteno tā, lai pilnībā tiktu ievērotas Direktīvās 89/391/EEK, 2003/88/EK, (ES) 2019/1152 un (ES) 2019/1158 noteiktās prasības, un tā darba ņēmējus nelabvēlīgi ietekmēt nedrīkstētu.

⁽¹³⁾ Padomes Direktīva 97/81/EK (1997. gada 15. decembris) par UNICE, CEEP un EAK noslēgto pamatnolīgumu par nepilna darba laika darbu (OV L 14, 20.1.1998., 9. lpp.).

⁽¹⁴⁾ Padomes Direktīva 1999/70/EK (1999. gada 28. jūnijs) par UNICE, CEEP un EAK noslēgto pamatnolīgumu par darbu uz noteiktu laiku (OV L 175, 10.7.1999., 43. lpp.).

⁽¹⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/104/EK (2008. gada 19. novembris) par pagaidu darba aģentūrām (OV L 327, 5.12.2008., 9. lpp.).

⁽¹⁶⁾ Tiesas 2016. gada 17. novembra spriedums lietā C-216/15 *Betriebsrat der Ruhrländklinik*, ECLI:EU:C:2015:883, 27. punkts.

⁽¹⁷⁾ *Eurofound*.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- (21) Par kārtību, kādā darba ņēmējs praksē izmanto tiesības būt bezsaistē un kā darba devējs šīs tiesības īsteno, būtu jāvienojas sociālajiem partneriem, slēdzot koplīgumu, vai darba devēja uzņēmuma līmenī. Dalībvalstīm, piemēram, ar valsts darba inspekciju starpniecību, būtu jānodrošina, ka darba devēji darba ņēmējiem sniedz rakstisku paziņojumu, kurā minētie praktiskās kārtības noteikumi būtu izklāstīti.
- (22) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka darba devēji izveido objektīvu, uzticamu un pieejamu sistēmu, kas ļautu uzskaitīt katra darba ņēmēja katru dienu nostrādāto laiku saskaņā ar EST judikatūru, jo īpaši tās 2019. gada 14. maija spriedumu lietā C-55/18 *Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO)* ⁽¹⁸⁾.
- (23) Būtu jāievēro sociālo partneru autonomija. Dalībvalstīm tādu koplīgumu noslēgšanā, ar kuriem īsteno šo direktīvu, sociālie partneri būtu jāatbalsta.
- (24) Dalībvalstīm saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi šīs direktīvas īstenošanas nolūkā būtu jānodrošina sociālo partneru praktiska iesaistīšana un jāveicina un jāuzlabo sociālais dialogs. Šajā sakarībā dalībvalstīm būtu jāpanāk, lai pēc apspriešanās attiecīgajā līmenī ar sociālajiem partneriem tiktu noteikts minimālais darba apstākļu kopums, pamatojoties uz kuru, darba ņēmēji varētu izmantot savas tiesības būt bezsaistē. Dalībvalstīm saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi vajadzētu būt iespējai uzticēt šīs direktīvas īstenošanu sociālajiem partneriem ar mērķi nodrošināt minētā minimālā darba apstākļu kopuma izstrādi vai to papildināt.
- (25) Atkāpes no tiesībām būt bezsaistē drīkstētu paredzēt tikai izņēmuma apstākļos, piemēram, nepārvaramas varas situācijā vai citos ārkārtas stāvokļos, un ar nosacījumu, ka darba devējs katrā atkāpes piemērošanas gadījumā ikvienam attiecīgajam darba ņēmējam rakstiski paziņo atkāpes nepieciešamības iemeslus. Minimālajā darba apstākļu kopumā, ar ko īsteno tiesības būt bezsaistē, būtu jāparedz šādu atkāpju un kompensācijas noteikšanas kritēriji par jebkuru darbu, kas tiek veikts ārpus darba laika. Ar šādu kompensāciju būtu jānodrošina, ka tiek ievērots vispārējais mērķis nodrošināt darba ņēmēju veselību un drošību.
- (26) Darba ņēmēji, kas izmanto savas šajā direktīvā paredzētās tiesības, nekādas nelabvēlīgas sekas ciest nedrīkstētu, tostarp nedrīkstētu tikt atlaisti no darba, nedz tikt kā citādi represēti. Šādi darba ņēmēji būtu jāaizsargā arī pret diskriminējošiem pasākumiem, piemēram, ienākumu vai karjeras izaugsmes iespēju zaudēšanu.
- (27) Darba ņēmējiem vajadzētu būt iespējām baudīt pienācīgu un ātru tiesisko un administratīvo aizsardzību pret jebkādu nelabvēlīgu attieksmi, kas izriet no šajā direktīvā paredzēto tiesību izmantošanas vai mēģinājuma tās izmantot, tostarp tiesībām uz tiesisko aizsardzību, kā arī tiesībām ierosināt administratīvu procesu vai tiesvedību, lai nodrošinātu atbilstību šai direktīvai.
- (28) Dalībvalstīm būtu jānosaka šajā direktīvā paredzēto tiesību būt bezsaistē īstenošanas kārtība saskaņā ar valsts tiesību aktiem, koplīgumiem vai praksi. Dalībvalstīm par šajā direktīvā noteikto pienākumu nepildīšanu būtu jāparedz efektīvi, samērīgi un preventīvi sodi.
- (29) Pienākums pierādīt, ka atlaišanai no darba vai līdzvērtīgam kaitējumam par iemeslu nav bijis tas, ka darba ņēmējs ir izmantojis vai mēģinājis izmantot tiesības būt bezsaistē, būtu jāuzliek darba devējam, ja darba ņēmējs tiesā vai citā kompetentā iestādē ir sniedzis faktus, no kuriem var secināt, ka viņš tika atlaists no darba vai viņam tika nodarīts cita veida kaitējums šādu iemeslu dēļ.
- (30) Šajā direktīvā ir paredzētas minimālās prasības, tādējādi neskarot dalībvalstu prerogatīvu ieviest un saglabāt labvēlīgākus noteikumus. Šī direktīva un tās īstenošana nedrīkstētu kalpot par likumīgu pamatu tam, lai samazinātu vispārējo aizsardzības līmeni, kas darba ņēmējiem jau ir piešķirts jomā, ko reglamentē šī direktīva.
- (31) Komisijai būtu jāpārskata šīs direktīvas īstenošana, lai uzraudzītu un nodrošinātu tās ievērošanu. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu Komisijai jāiesniedz regulāri ziņojumi.
- (32) Lai novērtētu šīs direktīvas ietekmi, Komisija un dalībvalstis tiek mudinātas turpināt savstarpējo sadarbību, kuru atbalstītu Eiropas Darba iestāde, lai izstrādātu salīdzināmu statistiku un datus par šajā direktīvā noteikto tiesību īstenošanu.

⁽¹⁸⁾ Tiesas 2019. gada 14. maija spriedums lietā C-55/18 *Federación de Servicios de Comisiones Obreras (CCOO)*, ECLI:EU:C:2019:402.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- (33) Ņemot vērā to, ka šīs direktīvas mērķi, proti, Savienībā noteikt pienācīgus tiesību būt bezsaistē piemērošanas aizsardzības garantijas, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet mēroga un ietekmes dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šajā direktīvā ir noteiktas minimālās prasības par to, kā darba ņēmēji, kas darba nolūkos izmanto digitālos rīkus, tostarp IKT, var izmantot savas tiesības būt bezsaistē, un nodrošina, ka darba devēji ievēro darba ņēmēju tiesības atrasties bezsaistē. Tas attiecas uz visām nozarēm — gan valsts, gan privātajām — un visiem darba ņēmējiem neatkarīgi no to statusa un darba organizācijas.
2. Ar šo direktīvu 1. punktā minētajos nolūkos precizē un papildina direktīvas 89/391/EEK, 2003/88/EK, (ES) 2019/1152 un (ES) 2019/1158, taču šajās direktīvās izklāstītās prasības paliek neskartas.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "esamība bezsaistē" ir ar darbu saistītu darbību neveikšana vai neatbildēšana uz paziņojumiem — ne tiešā veidā, ne netieši —, kurus nosūta, izmantojot digitālus rīkus, ārpus darba laika;
- 2) "darba laiks" ir darba laiks, kā ir definēts Direktīvas 2003/88/EK 2. panta 1. punktā.

3. pants

Tiesības būt bezsaistē

1. Dalībvalstis rūpējas par to, lai darba devēji darba ņēmējiem nodrošinātu līdzekļus, ar kuru palīdzību viņi var izmantot savas tiesības būt bezsaistē.
2. Dalībvalstis panāk to, ka darba devēji izveido objektīvu, uzticamu un pieejamu sistēmu, ar kuru var uzskaitīt katra darba ņēmēja ik dienas nostrādāto laiku, ievērojot darba ņēmēja tiesības uz privātumu un personas datu aizsardzības prasības. Darba ņēmēji drīkst pieprasīt sava darba laika uzskaiti un ar to iegūt.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka tiesības būt bezsaistē darba devēji īsteno tainīgā, likumīgā un pārredzamā veidā.

4. pants

Pasākumi, ar kuriem īsteno tiesības būt bezsaistē

1. Dalībvalstis nodrošina, lai pēc apspriešanās ar attiecīgā līmeņa sociālajiem partneriem tiktu noteikta sīki izstrādāta kārtība, saskaņā ar kuru darba ņēmēji varētu izmantot savas tiesības būt bezsaistē, un lai darba devēji šīs tiesības īstenotu tainīgi un pārredzami. Šajā nolūkā dalībvalstis paredz vismaz šādus darba nosacījumus:
  - a) noteikumus par kārtību, saskaņā ar kuru praksē atslēdz darba vajadzībām izmantojamus digitālos rīkus, tostarp jebkādus ar darbu saistītus novērošanas rīkus;
  - b) risinājumu, saskaņā ar kuru uzskaita darba laiku;
  - c) tās veselības aizsardzības un tās drošības novērtējumus, tostarp psihosociālā riska novērtējumus, kuras ietekmē tiesības uz atrašanos bezsaistē;
  - d) kritērijus, pēc kuriem darba devēji piemēro jebkādu atkāpi no prasības īstenot darba ņēmēja tiesības būt bezsaistē;
  - e) ja piemēro šā punkta d) apakšpunktā minēto atkāpi, — kritērijus, pēc kuriem nosaka, kā aprēķina kompensāciju par darbu, kas tiek veikts ārpus darba laika, saskaņā ar Direktīvu 89/391/EEK, Direktīvu 2003/88/EK, Direktīvu (ES) 2019/1152 un Direktīvu (ES) 2019/1158, kā arī saskaņā ar valsts tiesību aktiem un praksi.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- f) izpratnes veicināšanas pasākumus, tostarp apmācību darbavietā, kas darba devējiem ir jāveic attiecībā uz šajā punktā minētajiem darba apstākļiem.

Jebkādu atkāpi, kas ir noteikta šā panta pirmā punkta d) apakšpunktā, paredz tikai izņēmuma apstākļos, piemēram, nepārvaramas varas situācijā vai citā ārkārtas stāvoklī, un ar nosacījumu, ka darba devējs katrā atkāpes piemērošanas gadījumā ikvienam attiecīgajam darba ņēmējam rakstiski paziņo atkāpes nepieciešamību iemeslus.

2. Dalībvalstis saskaņā ar saviem tiesību aktiem un praksi var sociālos partnerus pilnvarot valsts, reģionālā, nozares vai darba devēja līmenī slēgt koplīgumus, ar kuriem tiktu noteikti 1. punktā minētie darba apstākļi vai tie tiktu papildināti.
3. Dalībvalstis nodrošina, ka darba ņēmēji, uz kuriem šā panta 2. punktā paredzētais koplīgums neattiecas, bauda šajā direktīvā noteikto aizsardzību.

5. pants**Aizsardzība pret nelabvēlīgu attieksmi**

1. Dalībvalstis nosaka aizliegumu darba devējiem diskriminēt, izturēties mazāk labvēlīgi, atlaist vai veikt citus nelabvēlīgus pasākumus, pamatojoties uz to, ka darba ņēmēji ir izmantojuši vai ir centušies izmantot savas tiesības būt bezsaistē.
2. Dalībvalstis nodrošina, lai darba devēji aizsargātu darba ņēmējus, ieskaitot darba ņēmēju pārstāvjus, pret jebkādu nelabvēlīgu attieksmi un nelabvēlīgām sekām, kuru iemesls ir darba devējam iesniegta sūdzība, vai procesi, kas ir ierosināti ar mērķi panākt šajā direktīvā noteikto tiesību ievērošanu.
3. Dalībvalstis nodrošina, lai gadījumos, kad darba ņēmēji uzskata, ka no darba viņi ir atlaisti vai ir cietuši no cita veida nelabvēlīgas attieksmes tādēļ, ka ir izmantojuši vai ir mēģinājuši izmantot savas tiesības būt bezsaistē, un tiesā vai citā kompetentā iestādē sniedz faktus, pamatojoties uz kuriem var secināt, ka no darba viņi ir atlaisti vai ir cietuši no citādas nelabvēlīgas attieksmes šādu iemeslu dēļ, darba devējam ir pienākums pierādīt, ka atlaišanas vai cita veida nelabvēlīgas attieksmes pamatā ir citi iemesli.
4. Šā panta 3. punkts dalībvalstīm iespēju ieviest darba ņēmējiem labvēlīgākus noteikumus par pierādījumiem neliedz.
5. Dalībvalstīm nav pienākuma šā panta 3. punktu piemērot tādā procesā, kur lietas apstākļi ir jāizmeklē tiesai vai kompetentai struktūrai.
6. Šā panta 3. punkts neattiecas uz kriminālprocesiem, ja vien dalībvalstis nav noteikušas citādi.

6. pants**Tiesības uz tiesisko aizsardzību**

1. Dalībvalstis nodrošina, lai darba ņēmējiem, kuru tiesības būt bezsaistē ir pārkāptas, būtu iespēja izmantot ātru, efektīvu un objektīvu strīdu izšķiršanas kārtību un tiesības uz tiesisko aizsardzību, ja ir pārkāptas viņu šajā direktīvā noteiktās tiesības.
2. Dalībvalstis var paredzēt, ka arodbiedrību organizācijām vai citiem darba ņēmēju pārstāvjiem ir pilnvaras darba ņēmēju vārdā vai viņu atbalsta nolūkā un ar viņu piekrišanu būt par vienu no pusēm administratīvajos procesos vai tiesvedībā, lai nodrošinātu atbilstību šai direktīvai vai tās ievērošanu.

7. pants**Informācijas sniegšanas pienākums**

Dalībvalstis gādā par to, lai darba devēji katram darba ņēmējam sniegtu saprotamu, pietiekamu un patiesu informāciju par viņa tiesībām būt bezsaistē, tostarp paziņojumu, kurā būtu izklāstīti visu piemērojamo koplīgumu vai citu nolīgumu noteikumi. Šajā informācijā iekļauj vismaz:

- a) noteikumus par kārtību, saskaņā ar kuru praksē atslēdz darba vajadzībām izmantojamās digitālās rīkus, tostarp jebkādas ar darbu saistītus novērošanas rīkus, kā tas ir minēts 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā;
- b) risinājumu, saskaņā ar kuru uzskaita darba laiku, kā tas ir minēts 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā;
- c) darba devēja veikti tiesību būt bezsaistē ietekmes uz veselības aizsardzību un drošību novērtējumus, tostarp psihosociālā riska novērtējumus, kā tas ir minēts 4. panta 1. punkta c) apakšpunktā;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- d) kritērijus, pēc kuriem darba devēji piemēro jebkādu atkāpi no prasības īstenot tiesības būt bezsaistē, un visus kritērijus kompensācijas noteikšanai par darbu, kas veikts ārpus darba laika, kā tas ir minēts ir minēts 4. panta 1. punkta d) un e) apakšpunktā;
- e) darba devēja izpratnes veicināšanas pasākumus, tostarp apmācību darbavietā, kā tas ir minēts 4. panta 1. punkta f) apakšpunktā;
- f) darba ņēmēju aizsardzībai pret nelabvēlīgu attieksmi pasākumus — saskaņā ar 5. pantu;
- g) pasākumus, ar kuriem īsteno darba ņēmēju tiesības uz tiesisko aizsardzību saskaņā ar 6. pantu.

8. pants

Sodi

Dalībvalstis ievieš noteikumus par sodiem, kurus piemēro gadījumos, kad ir pārkāptas valsts normas, kas ir pieņemtas saskaņā ar šo direktīvu, vai arī jau spēkā esošas attiecīgās normas, kas attiecas uz tiesībām, kuras aptver šīs direktīvas darbības joma, un veic visus nepieciešamos pasākumus, ar kuriem nodrošina minēto sodu piemērošanu. Paredzētie sodi ir efektīvi, samērīgi un preventīvi. Dalībvalstis līdz .. [divi gadi pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas] paziņo Komisijai šos noteikumus un pasākumus un nekavējoties paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē.

9. pants

Aizsardzības līmenis

1. Šī direktīva nav uzskatāma par pamatu tam, lai samazinātu vispārējo aizsardzības līmeni, kas darba ņēmējiem dalībvalstīs jau ir piešķirts.
2. Šī direktīva neietekmē dalībvalstu prerogatīvu piemērot vai ieviest normatīvus un administratīvus aktus, kas ir labvēlīgāki darba ņēmējiem, vai veicināt vai atļaut tādu koplīgumu piemērošanu, kas ir labvēlīgāki darba ņēmējiem.
3. Šī direktīva neskar citas tiesības, kas darba ņēmējiem ir piešķirtas saskaņā ar citiem Savienības tiesību aktiem.

10. pants

Ziņošana par tiesībām būt bezsaistē un šo tiesību novērtēšana un pārskatīšana

1. Dalībvalstis līdz .. [pieci gadi pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā] un pēc tam reizi divos gados iesniedz Komisijai ziņojumu par visu attiecīgo informāciju, kas skar šīs direktīvas praktisko īstenošanu un piemērošanu, kā arī novērtēšanas rādītājus par tiesību būt bezsaistē praktisko īstenošanu, norādot valstu sociālo partneru attiecīgos viedokļus.
2. Pamatojoties uz informāciju, ko dalībvalstis ir sniegušas saskaņā ar šā panta 1. punktu, Komisija līdz .. [seši gadi pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā] un pēc tam reizi divos gados iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs direktīvas īstenošanu un piemērošanu un atbild uz jebkādiem jautājumiem, tostarp, ja nepieciešams, šīs direktīvas grozījumiem.

11. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais līdz .. [divi gadi pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā] pieņem un publicē noteikumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šo direktīvu. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju.

Tās piemēro minētos noteikumus no .. [trīs gadi pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas].

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Tiklīdz šī direktīva stājas spēkā, dalībvalstis nodrošina, ka Komisijai laikus, lai tā varētu iesniegt savus apsvērumus, paziņo par visiem normatīvo vai administratīvo aktu projektiem, ko dalībvalstis paredz pieņemt jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

3. Saskaņā ar LESD 153. panta 3. punktu dalībvalstis šīs direktīvas īstenošanu var uzticēt sociālajiem partneriem, ja sociālie partneri to kolektīvi lūdz un ar noteikumu, ka tie nodrošina atbilstību šai direktīvai.

12. pants

Personas dati

Darba devēji, ievērojot šīs direktīvas 4. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu, personas datus apstrādā tikai atsevišķa darba ņēmēja darba laika uzskaites nolūkā. Tie minētos datus nekādiem citiem nolūkiem neapstrādā. Personas datus apstrādā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2016/679⁽¹⁹⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/58/EK⁽²⁰⁾.

13. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

14. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

...

Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētājs

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs

⁽¹⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

⁽²⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2002/58/EK (2002. gada 12. jūlijs) par personas datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību elektronisko komunikāciju nozarē (direktīva par privāto dzīvi un elektronisko komunikāciju) (OV L 201, 31.7.2002., 37. lpp.).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

P9_TA(2021)0022

ES nodokļu oāžu saraksta pārskatīšana**Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija ES nodokļu oāžu saraksta pārskatīšana (2020/2863(RSP))**

(2021/C 456/16)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā 1997. gada 1. decembrī pieņemto Padomes un dalībvalstu valdību pārstāvju pieņemto rezolūciju par rīcības kodeksu uzņēmējdarbības nodokļu jomā ⁽¹⁾, kuras mērķis ir samazināt kaitējošu nodokļu konkurenci Eiropas Savienībā,
- ņemot vērā Komisijas 2015. gada 17. jūnija paziņojumu “Taisnīga un efektīva uzņēmumu ienākumu nodokļa sistēma Eiropas Savienībā: piecas galvenās rīcības jomas” (COM(2015)0302),
- ņemot vērā Komisijas 2016. gada 28. janvāra paziņojumu “Ārējā stratēģija faktiskai nodokļu uzlikšanai” (COM(2016)0024),
- ņemot vērā Padomes 2016. gada 8. marta secinājumus par Rīcības kodeksu attiecībā uz uzņēmējdarbības nodokļiem ⁽²⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2016. gada 5. jūlija paziņojumu par papildu pasākumiem, lai veicinātu pārredzamību un cīņu pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un pret nodokļu apiešanu (COM(2016)0451), kas ietver paskaidrojumu par tādu jurisdikciju saraksta veidošanas procesu, kuras nesadarbojas nodokļu nolūkā,
- ņemot vērā Padomes 2016. gada 8. novembra secinājumus par kritērijiem un procesu, kuru rezultātā izveido ES sarakstu ar jurisdikcijām, kas nodokļu nolūkos nesadarbojas,
- ņemot vērā ECOFIN padomes 2017. gada 5. decembra sanāksmes iznākumu,
- ņemot vērā nesenākos atjauninājumus ES sarakstā ar jurisdikcijām, kas nodokļu nolūkos nesadarbojas, kurus Padome veica 2020. gada 6. oktobrī ⁽³⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 15. jūlija paziņojumu “Rīcības plāns taisnīgas un vienkāršas nodokļu sistēmas izveidei, kas atbalsta ekonomikas atveseļošanas stratēģiju” (COM(2020)0312),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 15. jūlija paziņojumu “Laba nodokļu pārvaldība ES un ārpus tās” (COM(2020)0313),
- ņemot vērā 2015. gada 25. novembra rezolūciju par nodokļu nolēmumiem un citiem rakstura vai ietekmes ziņā līdzīgiem pasākumiem ⁽⁴⁾, 2016. gada 6. jūlija rezolūciju par nodokļu nolēmumiem un citiem rakstura vai ietekmes ziņā līdzīgiem pasākumiem ⁽⁵⁾ un Parlamenta 2019. gada 26. marta rezolūciju par finanšu noziegumiem, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu ⁽⁶⁾,
- ņemot vērā 2015. gada 16. decembra rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par uzņēmumu ienākuma nodokļa politikas pārredzamības, koordinācijas un konverģences veicināšanu Savienībā ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Ekonomikas un finanšu (ECOFIN) padomes 1997. gada 1. decembra sanāksmes secinājumu par nodokļu politiku I pielikums — Padomes un dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija, Padomes 1997. gada 1. decembra sanāksme par rīcības kodeksu uzņēmējdarbības nodokļu jomā (OV C 2, 6.1.1998., 1. lpp.).

⁽²⁾ <https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2016/03/08/ecofin-conclusions-code-conduct-business-taxation/>

⁽³⁾ OV C 331, 7.10.2020., 3. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 366, 27.10.2017., 51. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 101, 16.3.2018., 79. lpp.

⁽⁶⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0240.

⁽⁷⁾ OV C 399, 24.11.2017., 74. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā Parlamenta PANA komitejas 2017. gada 13. decembra ieteikumu Padomei un Komisijai pēc izmeklēšanas attiecībā uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, nodokļu apiešanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas⁽⁸⁾,
- ņemot vērā Komisijas turpmākos pasākumus pēc minēto Eiropas Parlamenta rezolūciju un ieteikuma pieņemšanas⁽⁹⁾,
- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu par publisku pārskatu sniegšanu par katru valsti⁽¹⁰⁾, kā arī 2019. gada 27. marta nostāju⁽¹¹⁾ par minēto priekšlikumu,
- ņemot vērā Komisijas pētījumu “Nodokļu plānošanas ietekme uz faktiskajām nodokļu likmēm, kuras vērstas uz nākotni”⁽¹²⁾,
- ņemot vērā Komisijas pētījumu par agresīvas nodokļu plānošanas rādītājiem⁽¹³⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta Izpētes dienesta pētījumu “Pārskats par čaulas sabiedrībām Eiropas Savienībā”⁽¹⁴⁾,
- ņemot vērā Eiropas pusgada ietvaros sagatavotos Komisijas ziņojumus par valstīm,
- ņemot vērā notiekošo darbu ANO Augsta līmeņa darba grupā starptautiskās finansiālās pārskatbildības, pārredzamības un integritātes jautājumos,
- ņemot vērā notiekošo ESAO/G20 darbu saistībā ar nodokļu bāzes samazināšanas un peļņas novirzīšanas (BEPS) jomā izveidoto iekļaujošo satvaru attiecībā uz digitalizācijas radītajām nodokļu problēmām,
- ņemot vērā vienošanos par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas⁽¹⁵⁾,
- ņemot vērā jautājumus Komisijai un Padomei par ES nodokļu oāžu saraksta pārskatīšanu (O-000082/2020 – B9-0002/2021 un O-000081/2020 – B9-0001/2021),
- ņemot vērā Reglamenta 136. panta 5. punktu un 132. panta 2. punktu,
- ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas rezolūcijas priekšlikumu, kas sagatavots ar Nodokļu jautājumu apakškomitejas palīdzību,

⁽⁸⁾ OV C 369, 11.10.2018., 132. lpp.

⁽⁹⁾ Kopējie turpmākie pasākumi saistībā ar Eiropas Parlamenta (ECON) rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par uzņēmumu ienākuma nodokļa politikas pārredzamības, koordinācijas un konverģences veicināšanu Savienībā un Eiropas Parlamenta (TAXE) rezolūciju par nodokļu nolēmumiem un citiem rakstura vai ietekmes ziņā līdzīgiem pasākumiem, ko Komisija pieņēma 2016. gada 16. martā; turpmākie pasākumi saistībā ar Eiropas Parlamenta (TAX2) rezolūciju par nodokļu nolēmumiem un citiem rakstura vai ietekmes ziņā līdzīgiem pasākumiem, ko Komisija pieņēma 2016. gada 16. novembrī; turpmākie pasākumi saistībā ar Eiropas Parlamenta (PANA) 2017. gada 12. decembra nelegislatīvo rezolūciju par Eiropas Parlamenta ieteikuma projektu Padomei un Komisijai pēc izmeklēšanas attiecībā uz nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, nodokļu apiešanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, ko Komisija pieņēma 2018. gada aprīlī; un 2019. gada 27. augusta turpmākie pasākumi saistībā ar Eiropas Parlamenta (TAX3) rezolūciju par finanšu noziegumiem, izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nodokļu apiešanu.

⁽¹⁰⁾ 2016. gada 12. aprīļa priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2013/34/ES attiecībā uz ienākuma nodokļa informācijas atklāšanu, ko veic konkrēti uzņēmumi un filiāles (COM(2016)0198).

⁽¹¹⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0309.

⁽¹²⁾ Eiropas Komisija, “The Impact of Tax Planning on Forward-Looking Effective Tax Rates”, Taxation papers Nr. 64, 2016. gada 25. oktobris.

⁽¹³⁾ Eiropas Komisija, “Aggressive tax planning indicators – Final Report”, Taxation papers Nr. 71, 2018. gada 7. marts.

⁽¹⁴⁾ Kiendl Krišto I. un Thirion E., “An overview of shell companies in the European Union”, Eiropas Parlamenta Izpētes dienests, 2018. gada oktobris.

⁽¹⁵⁾ OV C 384 I, 12.11.2019., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- A. tā kā tādu jurisdikciju, kas nesadarbojas nodokļu nolūkos, un kaitējošu nodokļu shēmu, tostarp ES dalībvalstīs, esamība rada milzīgus finansiālos zaudējumus ES dalībvalstīm, izsmelot valstu budžeta resursus un ierobežojot valdību spējas; tā kā saskaņā ar aplēsēm uzņēmumu nodokļu apiešanas apmērs pašlaik sasniedz 500 miljardus USD gadā⁽¹⁶⁾; tā kā šāda nodokļu ienākumu samazināšanās ir īpaši problemātiska saistībā ar atveseļoanos no Covid-19 pandēmijas izraisītās sanitārās, sociālās un ekonomikas krīzes un zaļās pārkārtošanās finansēšanu;
- B. tā kā saskaņā ar Eurobarometra aptauju 2016. gada rudenī 86 % ES iedzīvotāju atbalsta stingrākus noteikumus attiecībā uz nodokļu apiešanu un nodokļu oāzēm⁽¹⁷⁾;
- C. tā kā ES 2017. gada 5. decembrī pieņēma savu pirmo sarakstu ar jurisdikcijām, kas nesadarbojas nodokļu nolūkā ("saraksts"); tā kā minētajā sarakstā ir iekļautas 17 valstis vai teritorijas, kas nav ES valstis vai teritorijas; tā kā ES sarakstu ir pārskatījusi 12 reizes;
- D. tā kā saskaņā ar uzņēmumu ienākuma nodokļu oāžu 2019. gada indeksu vadošās jurisdikcijas ir šādas: 1) Britu Virdžīnu Salas, 2) Bermudu Salas, 3) Kaimanu salas, 4) Nīderlande, 5) Šveice, 6) Luksemburga, 7) Džērsija, 8) Singapūra, 9) Bahamu salas, 10) Honkonga un 11) Īrija;
- E. tā kā 95 jurisdikcijas ir izvērtētas attiecībā pret trijiem kritērijiem, kas noteikti Padomes 2016. gada 8. novembra secinājumos, proti, nodokļu pārredzamību, nodokļu taisnīgumu un ESAO BEPS minimālo standartu īstenošanu;
- F. tā kā vairāk nekā 135 valstis un jurisdikcijas sadarbojas BEPS rīcības plāna īstenošanā, daļēji tāpēc, lai netiktu iekļautas ES sarakstā ar jurisdikcijām, kas nesadarbojas; tā kā saraksta veidošanas procesā gandrīz 40 valstis tika aicinātas veikt reformas saistībā ar vairāk nekā 120 kaitējošām nodokļu praksēm;
- G. tā kā 2020. gada ziņojumā par nodokļu taisnīguma situāciju konstatēts, ka tikai 2 % no globālajiem nodokļu zaudējumiem radīja ES sarakstā iekļautas jurisdikcijas; tā kā Kaimanu Salas tika atzītas par jurisdikciju, kura rada vislielākos globālos nodokļu zaudējumus, kas citām valstīm un teritorijām izmaksā vairāk nekā 70 miljardus USD gadā, jeb 16,5 % no kopējiem nodokļu zaudējumiem;
- H. tā kā Padome pēdējo reizi pārskatīja sarakstu 2020. gada 6. oktobrī, no tā izņemot Kaimanu Salas un Omānu un iekļaujot Barbadosu un Angilju; tā kā Kaimanu Salās joprojām nav uzņēmumu ienākuma nodokļa un saskaņā ar Starptautiskā Valūtas fonda datiem tās ir starp 10 populārākajiem galamērķiem fiktīvām investīcijām⁽¹⁸⁾, radot jautājumus par pārredzamību un iespējamu preferenciālu pieeju dažām valstīm;
- I. tā kā ES sarakstā ar jurisdikcijām, kuras nesadarbojas, pašlaik ir iekļauta ASV Samoa, Angilja, Barbadosa, Fidži, Guama, Palau, Panama, Samoa, Seišelas, Trinidāda un Tobāgo, ASV Virdžīnu Salas un Vanuatu;
- J. tā kā vairākas citas jurisdikcijas ir apņēmušās īstenot labas nodokļu pārvaldības principus vai nu attiecībā uz pārredzamības, vai taisnīgu nodokļu kritēriju;
- K. tā kā publiska piekļuve dokumentiem un Rīcības kodeksa jautājumu grupas (uzņēmējdarbības nodokļi) darbam joprojām ir ierobežota, jo īpaši saistībā ar ES saraksta veidošanas procesu; tā kā Eiropas Ombudam ir pilnvaras izskatīt, kā ES iestādes piemēro ES noteikumus par publisku piekļuvi dokumentiem⁽¹⁹⁾, un jo īpaši pilnvaras pārbaudīt visus ES dokumentus neatkarīgi no tā, vai tie ir vai nav konfidenciāli, un Ombuds var sniegt ieteikumus par to, vai tos vajadzētu vai nevajadzētu publicēt;

⁽¹⁶⁾ Cobham un Janský (2018); <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/jid.3348>

⁽¹⁷⁾ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/51abaf14-6b6e-11e7-b2f2-01aa75ed71a1/language-lv/format-PDF>

⁽¹⁸⁾ <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2019/09/the-rise-of-phantom-FDI-in-tax-havens-damgaard.htm>

⁽¹⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 30. maija Regula (EK) Nr. 1049/2001 par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- L. tā kā savā paziņojumā par labu pārvaldību nodokļu jomā ES un ārpus tās Komisija uzsvēra vajadzību reformēt Rīcības kodeksu uzņēmējdarbības nodokļu jautājumos un pārskatīt sarakstu;
- M. tā kā, izmantojot viskonservatīvāko sadalījuma formulu, peļņas novirzīšana uz nodokļu oāzēm Eiropas Savienībai rada vislielākos zaudējumus pasaulē un saskaņā ar aplēsēm tā ik gadu zaudē 20 % ieņēmumu no uzņēmumu ienākuma nodokļa⁽²⁰⁾,

1. atzīst pozitīvo ietekmi, ko saraksts jau ir radījis, taču pauž nožēlu, ka tas neīsteno visu savu potenciālu, jo jurisdikcijas, kas pašlaik ir iekļautas sarakstā, rada mazāk nekā 2 % no nodokļu ieņēmumu zaudējumiem pasaulē, un tas padara sarakstu mulsinošu un neefektīvu⁽²¹⁾; vēlas sarakstu stiprināt ar labāku pārredzamību un konsekvenci, stingrākiem un objektīvākiem kritērijiem iekļaušanai sarakstā, kā arī ar spēcīgākiem aizsardzības pasākumiem pret nodokļu apiešanu; pauž nožēlu par to, ka no saraksta ir izņemtas valstis, kurās nepārprotami ir apliecināta BEPS veicināšana, piemēram, Kaimanu Salas; pauž nožēlu par to, ka plašai sabiedrībai nav sniegts pietiekams paskaidrojums, kaut arī Eiropas sabiedriskā doma atbalsta stingrākus noteikumus nodokļu oāzēm;

ES saraksta ar jurisdikcijām, kas nesadarbojas nodokļu nolūkā, pārvaldība un pārredzamība

2. konstatē, ka Komisija sākotnējo saraksta veidošanas procesu ierosināja gan savā paziņojumā par ārējo stratēģiju faktiskai nodokļu uzlikšanai, gan paziņojumā par papildu pasākumiem, lai veicinātu pārredzamību un cīņu pret izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un pret nodokļu apiešanu; norāda, ka Rīcības kodeksa jautājumu grupai, galvenokārt ar tās apakšgrupas trešo pušu jautājumos starpniecību, ir uzticēts veikt sagatavošanās darbu saraksta izveidei, kaut arī tās nebija grupas sākotnējās pilnvaras; pauž šaubas par šāda neformāla grupējuma spēju un piemērotību veikt minēto uzdevumu;

3. uzskata, ka ES saraksts ir jāpārskata ES līmenī; iesaka šo procesu padarīt formālu, proti, izmantojot juridiski saistošu instrumentu; uzskata, ka šī reforma būtu jāveic līdz 2021. gada beigām, lai pasargātu ES no jebkādiem turpmākiem ieņēmumu zudumiem atveseļošanas laikposmā pēc Covid-19 krīzes; prasa Padomei uzdot Komisijai ar dalībvalstu atbalstu un Eiropas Parlamenta piemērotu iesaistīšanu izvērtēt trešās jurisdikcijas, pamatojoties uz skaidriem un pārredzamiem kritērijiem, kā arī sniegt Padomei priekšlikumu par iekļaušanu sarakstā, kas būtu jāpublisko, pirms Padome oficiāli pieņem sarakstu un tā pārskatītās versijas; aicina Padomi piešķirt Parlamentam novērotāja uzdevumu Rīcības kodeksa jautājumu grupas diskusijās; uzskata, ka šādas izmaiņas nodrošinātu taisnīgumu, objektivitāti un pārskatatbildību saraksta veidošanas procesā;

4. uzsver pārredzamības nozīmi saraksta veidošanas procesā, lai varētu īstenot publisko kontroli un palielināt lēmumu pieņēmēju demokrātisko atbildību; vēlas pilnīgu pārredzamību attiecībā uz dalībvalstu nostāju; tāpēc aicina Rīcības kodeksa jautājumu grupu atklāt iesaistītās iestādes, diskusiju tēmas, tehniskos novērtējumus, protokolus vai kopsavilkumus un pieņemtos secinājumus; uzskata, ka pārredzamības un pārskatatbildības uzlabošanas nolūkos būtu jāvar vienkārši piekļūt jurisdikciju pārbaudes datu avotiem, ja tie ir pieejami sabiedrībai; uzskata, ka metodika trešo valstu režīmu izvērtēšanai būtu jāizstrādā sīkāk un pilnībā jāatklāj; aicina Rīcības kodeksa jautājumu grupu sistemātiski sniegt visaptverošu kopsavilkumu par tās saziņu ar trešām valstīm, apspriesto tēmu un saistībām, ko trešās valstis ir uzņēmušas katrā izvērtēšanas procesa posmā;

5. norāda, ka pārredzamības trūkuma dēļ lēmumi var tikt interpretēti kļūdaini un vājināt sabiedrības uzticēšanos saraksta veidošanas procesam, īpaši gadījumos, kad ES saraksta iznākums atšķiras no nodokļu oāžu sarakstiem, ko pārredzami ir izveidojušas trešās puses; atgādina par sākotnējo sarakstu, kurā apkopoti dalībvalstu saraksti, uz ko Komisija atsauca savā paziņojumā "Taisnīga un efektīva uzņēmumu ienākumu nodokļa sistēma Eiropas Savienībā: piecas galvenās rīcības jomas" un kurā bija iekļautas 30 jurisdikcijas, ko norādījušas 10 vai vairāk dalībvalstis;

6. atzinīgi vērtē darbības, kas jau ir veiktas attiecībā uz pārredzamību, piemēram, divgadu progresa ziņojumu publicēšanu un atsevišķu vēstule, kas nosūtītas trešo valstu jurisdikcijām, publiskošanu; aicina vēstulēs, ko Padome sūta jurisdikcijām, kuras vēl neatbilst ES saraksta veidošanas kritērijiem, iekļaut prasību publicēt visu saraksti ar ES un izskatīt jebkādu pretēju reakciju kā attiecīgās jurisdikcijas nesadarbošanos; pauž nožēlu par to, ka šādiem dokumentiem iespējams

⁽²⁰⁾ Tørslov, Wier un Zucman (2020); <http://gabriel-zucman.eu/files/TWZ2020.pdf>

⁽²¹⁾ <https://www.taxjustice.net/reports/the-state-of-tax-justice-2020/>

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

pieklūt tikai pēc izvērtēšanas procesa pabeigšanas; aicina visas vēstules un trešo jurisdikciju paustās saistības padarīt publiski pieejamas, tiklīdz tās ir saņemtas; aicina publisko informāciju darīt pieejamu lietotājiem ērtā platformā;

7. aicina regulāri veikt saziņu starp Rīcības kodeksa jautājumu grupas priekšsēdētāju un Parlamentu, ietverot vismaz vienu oficiālu dalību publiskā uzklaušanās ik gadu;

8. uzsver, ka Parlamenta uzdevums saistībā ar Rīcības kodeksa jautājumu grupu būtu jāpadara formāls, tostarp attiecībā uz pārvaldību un kritērijiem saraksta veidošanas procesā, piemēram, izmantojot atzinumu sniegšanas procesu;

9. norāda, ka ES saraksta veidošanas process attiecas tikai uz trešām valstīm; norāda, ka ES ietekme izvairīšanās no nodokļu maksāšanas un kaitējošu nodokļu prakšu mazināšanā visā pasaulē ir atkarīga no pašas rādītā piemēra; uzsver, ka saraksta veidošanas kritērijiem un kaitējošu nodokļu prakšu kritērijiem Eiropas Savienībā jābūt saskanīgiem; atgādina par paziņojumu, ko Rīcības kodeksa jautājumu grupas priekšsēdētāja sniedza TAX3 komitejas rīkotajā 2018. gada 10. oktobra uzklaušanās, par iespēju pārbaudīt dalībvalstis, piemērojot ES sarakstam noteiktos kritērijus Rīcības kodeksa jautājumu grupas pilnvaru pārskatīšanas kontekstā; norāda, ka Pasaules forums par pārredzamības un informācijas apmaiņas jautājumiem nodokļu jomā (Pasaules forums) vienai dalībvalstij piešķīra daļējas atbilstības vērtējumu attiecībā uz starptautisko pārredzamības un informācijas apmaiņas pēc pieprasījuma standartu, ⁽²²⁾ un konstatē, ka trešās valstis Padome šāda vērtējuma gadījumā iekļauj sarakstā ⁽²³⁾; šajā saistībā uzsver, ka dažas dalībvalstis regulāri ir saņēmušas konkrētai valstij adresētus ieteikumus par vajadzību risināt agresīvas nodokļu plānošanas jautājumu ⁽²⁴⁾; uzsver, ka Komisija atzīst to, ka dažas no attiecīgajām dalībvalstīm ir veikušas pasākumus, lai uzlabotu savas nodokļu sistēmas, ņemot vērā Komisijas iebildumus, taču konstatē, ka Komisija joprojām norāda, ka nodokļu noteikumi pašlaik atvieglo agresīvu nodokļu plānošanu konkrētajās dalībvalstīs; atkārtoti pauž savu TAX3 rezolūcijā minēto aicinājumu Komisijai un Padomei veikt turpmākās darbības saistībā ar konkrētai valstij adresētiem ieteikumiem, kas sniegti attiecīgajām dalībvalstīm, līdz tiks īstenotas būtiskas reformas, un vajadzības gadījumā ierosināt attiecīgas darbības, taču tikmēr vismaz konkrētās dalībvalstīs uzskatīt par ES nodokļu oāzēm; gaida, ka attiecīgās valdības šos jautājumus risinās un samazinās nodokļu apiešanu savās jurisdikcijās; aņņemas regulāri novērtēt jebkādas iniciatīvas, ko valdības ir veikušas, lai ņemtu vērā šādus ieteikumus, un vajadzības gadījumā ierosināt attiecīgas darbības;

10. atgādina, ka gadījumos, kad kaitējošas nodokļu prakses rada tirgus kropļojumu Eiropas Savienībā, būtu jāpiemēro Līguma par Eiropas Savienības darbību 116. pantā noteiktā procedūra, saskaņā ar kuru Parlaments un Padome rīkojas atbilstīgi parastajai likumdošanas procedūrai;

11. aicina Rīcības kodeksa jautājumu grupu palielināt procesa iekļautību un ārējo pieņemšanu, apspriežoties ar jaunattīstības valstīm un pilsoniskās sabiedrības organizācijām; ierosina izveidot darba grupu vai padomdevēja struktūru ar valstīm, kas nav ES dalībvalstis, jo īpaši ar jaunattīstības valstīm, pilsoniskās sabiedrības locekļiem un ekspertiem, lai veicinātu dialogu par pieņemtajiem lēmumiem;

ES sarakstā iekļaušanas kritēriju atjaunināšana, lai tos pielāgotu pašreizējiem un turpmākiem sarežģījumiem

12. atkārtoti uzsver saraksta pārredzamības kritērija svarīgumu; aicina precizēt gaidāmo pārredzamības kritēriju attiecībā uz patiesajām faktiskajām īpašumtiesībām saskaņā ar Piekto direktīvu par nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanu; norāda uz nevienlīdzīgiem konkurences apstākļiem starp valstīm, kuras ievēro ESAO Kopējo ziņošanas standartu un ASV Ārvalstu konta nodokļa atbilstības aktu (FATCA); tāpēc uzskata, ka būtu jāpārbauda ASV FATCA savstarpības trūkums saskaņā ar pārredzamības kritēriju;

⁽²²⁾ <https://www.oecd.org/tax/exchange-of-tax-information/global-forum-reveals-compliance-ratings-from-new-peer-review-assessments-for-anguilla-chile-china-gibraltar-greece-korea-malta-papua-new-guinea-and-uruguay.htm>

⁽²³⁾ OV C 331, 7.10.2020., 3. lpp.

⁽²⁴⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/2020-european-semester-country-specific-recommendations-commission-recommendations_en

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

13. uzskata, ka taisnīgu nodokļu kritērijam nebūtu jāattiecas tikai uz nodokļu pasākumu preferenciālo raksturu, bet būtu jāaptver plašāki atbrīvojumi no nodokļa un transfertcenu neatbilstība; atgādina, ka pašreizējais process trešo valstu iekļaušanai sarakstā neietver atsevišķu kritēriju par 0 % vai ļoti zemām nodokļu likmēm; aicina Komisiju un Rīcības kodeksa jautājumu darba grupu novērtējumā iekļaut nodokļu pasākumus, kas rada zemu nodokļu līmeņus, saskaņā ar notiekošajām sarunām par ESAO/G20 iekļaujošā satvara II pīlāru, jo īpaši attiecībā uz minimālo nodokļu uzlikšanu; aicina Komisiju un Padomi ierosināt minimālo faktiskas nodokļu uzlikšanas līmeni, kas būtu atsevišķs kritērijs ES sarakstam; iesaka, ka jebkāda minimālā faktiskā likme būtu jānosaka taisnīgi un pietiekamā līmenī un ka būtu jāņem vērā arī vidējā tiesību aktos noteiktā uzņēmumu ienākuma nodokļa likme Eiropas Savienībā⁽²⁵⁾, lai atturētu no peļņas novirzīšanas un novērstu kaitējošu nodokļu konkurenci;

14. aicina Komisiju apsvērt ieguvumus, ko iekļaujošā satvara II pīlāram līdzīgas iniciatīvas pieņemšana sniegtu ES saraksta veidošanas kritērijiem gadījumā, ja ESAO līmenī netiktu panākta politiska vienprātība par šādu pasākumu īstenošanu līdz 2021. gada beigām;

15. norāda, ka dažas no viskaitējošākajām trešajām jurisdikcijām, tostarp Kaimanu Salas un Bermuda, tika izņemtas no saraksta pēc tam, kad tās ieviesa ļoti minimālus būtības kritērijus un vājus izpildes pasākumus; uzsver, ka šādi lēmumi var radīt jautājumus par konkrētu darbību autentiskumu un lēmumu pieņemšanas procesa objektivitāti, kā arī vājināt sabiedrības uzticēšanos; aicina pastiprināt pārbaudes kritērijus, tostarp būtības prasības, pamatojoties uz standartizētu pieeju, kā arī proporcionalitātes prasības un to pārraudzību, lai palielinātu saraksta efektivitāti un tā spēju pārvarēt jaunas problēmas, ko rada ekonomikas digitalizācija; aicina Padomi kā atsevišķu kritēriju noteikt tādu trešo jurisdikciju, kurās uzņēmumu nodokļa likme ir 0 % vai netiek piemērots nodoklis uzņēmumu peļņai, automatisku iekļaušanu sarakstā; ar bazām norāda, ka trešās valstis var atcelt prasībām neatbilstošus nodokļu režīmus, taču aizstāt tos ar jauniem — iespējams, kaitējošiem ES; atgādina, ka ir svarīga informācija saistībā ar publisku pārskatu sniegšanu par katru valsti, lai pārraudzītu būtības prasības;

16. uzsver BEPS minimālo standartu nozīmi trešo valstu pārbaudē, jo īpaši 5., 6., 13. un 14. darbību; uzsver, ka ir svarīgi apzināt citus BEPS standartus, kas jāiekļauj kā saraksta veidošanas kritēriji;

17. atbalsta ES saraksta ģeogrāfiskās darbības jomas paplašināšanu, vienlaikus ņemot vērā vismazāk attīstīto valstu situāciju; uzsver, ka dažām jaunattīstības valstīm var trūkt resursu, lai strauji īstenotu jaunos nodokļu standartus, un tas būtu sistemātiski jāņem vērā turpmākajos novērtējumos; tāpēc mudina Padomi kā pretpasākumus neapsvērt attīstības palīdzības samazinājumus, kas tieši ietekmētu galīgos atbalsta saņēmējus; taču norāda, ka pret valstīm, kurās ir ievērojami finanšu centri, nevajadzētu izrādīt līdzīgu toleranci;

18. norāda, ka pastāv ievērojamas atšķirības starp ES sarakstu ar jurisdikcijām, kuras nesadarbojas nodokļu nolūkos, un tādiem pašiem sarakstiem dalībvalstīs; ņem vērā Komisijas mērķi labāk saskaņot valstu izveidotos sarakstus ar ES sarakstu; aicina veikt augšupēju konvergenci un kritēriju saskaņošanu, lai nodrošinātu augstākus standartus un konsekveci;

19. atzinīgi vērtē Komisijas ierosinājumu nodokļu jurisdikciju pārbaudē ņemt vērā metodiku, kas izstrādāta augsta riska trešo valstu noteikšanai nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un teroristu finansēšanas apkarošanas nolūkos, lai nodrošinātu, ka abu sarakstu veidošanas procesi ir savstarpēji stiprinoši;

20. ņem vērā centienus izveidot vienlīdzīgus konkurences apstākļus pēc Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanās no Eiropas Savienības; aicina rūpīgi izvērtēt minētās jurisdikcijas, tostarp pastāvīgi izvērtēt Apvienotās Karalistes aizjūras teritorijas un atkarīgās teritorijas saskaņā ar Rīcības kodeksa jautājumu grupas noteiktajiem standartiem; uzsver, ka turpmākām attiecībām starp ES un Apvienoto Karalisti jābūt balstītām uz savstarpējam vērtībām un virzītām uz kopēju labklājību, kas automatiski izslēdz agresīvu konkurenci nodokļu jomā; pauž nožēlu par to, ka Tirdzniecības un sadarbības nolīgumā starp ES un Apvienoto Karalisti nav paredzēti iespējamie līdzsvara atjaunošanas pasākumi, ko piemērot gadījumā, ja nākotnē ar Apvienoto Karalisti veidotos atšķirīgi viedokļi jautājumos, kas saistīti ar izvairīšanos no nodokļu maksāšanas un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju;

⁽²⁵⁾ Nodokļu politika Eiropas Savienībā: 2020. gada apsekojums, Eiropas Komisijas Nodokļu politikas un muitas savienības ĢD, 100. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

21. aicina vienlīdzīgi un objektīvi izvērtēt ES galvenos tirdzniecības partnerus; īpaši aicina skaidri izvērtēt ASV attiecībā uz pārredzamības kritēriju;

Aizsardzības pasākumu koordinācija

22. atzīst, ka ietekme uz reputāciju, ko rada iekļaušana sarakstā, ir stimuls jurisdikciju līdzdalībai pārbaudes procesā; uzsver, ka nepietiek ar efektīvu cīņu pret nelabvēlīgajām sekām, ko šādas jurisdikcijas rada dalībvalstīm un iekšējam tirgum, jo reputācijas ietekmes, ko rada šādu jurisdikciju iekļaušana sarakstos, noteikšanu apgrūtinā iepriekš minētās nepilnības sarakstu sastādīšanā, jo īpaši pārredzamības trūkums, maigi kritēriji un ierobežots ģeogrāfiskais tvērums;

23. atzinīgi vērtē saikni starp labas nodokļu pārvaldības standartiem un ES fondu izmantošanu, kas paredzēti Finanšu regulā⁽²⁶⁾, Regulā par Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai⁽²⁷⁾, Regulā par Eiropas Stratēģisko investīciju fondu⁽²⁸⁾ un Lēmumā par ārējo aizdevumu pilnvarām⁽²⁹⁾, un atzīst šādus standartus par priekšnosacījumu ES sniegtajam atbalstam; tomēr brīdina par jebkādu kaitējošu ietekmi — esošu vai iespējamu — uz jaunattīstības valstu iedzīvotājiem; uzsver, ka ir svarīgi izstrādāt līdzvērtīgus nosacījumus, ko piemērot uzņēmumiem un agresīvas nodokļu plānošanas iespējotājiem un veicinātājiem publiskā iepirkuma procedūrās;

24. aicina valsts atbalsta noteikumos un dalībvalstu nacionālajās atbalsta programmās nodrošināt, ka uzņēmumi, kam ir ekonomiskas saites ar jurisdikcijām, kuras nesadarbojas nodokļu nolūkā, piemēram, šādu jurisdikciju rezidenti nodokļu vajadzībām, nav tiesīgi uz atbalstu; uzsver, ka tas ir svarīgi saistībā ar Eiropas iekšējo solidaritāti un uzticības veidošanu starp dalībvalstīm; atgādina, ka ir vajadzīga pārredzamība, visos sektoros izmantojot publisku pārskatu sniegšanu par katru valsti, lai nodrošinātu, ka tā patiešām ir; aicina Padomi steidzami noslēgt diskusijas un pieņemt savu vispārējo pieeju attiecībā uz tiesību akta priekšlikumu;

25. atbalsta un aicina stiprināt papildu revīzijas un pienācīgas rūpības prasības uzņēmumiem un investoriem, kas veic darbību jurisdikcijās, kuras nesadarbojas nodokļu nolūkā; uzskata aizsardzības pasākumus par būtiski svarīgiem, lai sarakstam būtu ietekme;

26. norāda, ka stingri pretpasākumi samazinātu stimulus nodokļu apiešanai; uzsver, ka ES aizsardzības pasākumu instrumentu kopumu vajāna tas, ka individuālas dalībvalstis to piemēro pēc saviem ieskatiem; tāpēc aicina Komisiju apsvērt ierosināt tiesību akta priekšlikumu koordinētiem aizsardzības pasākumiem pret nodokļu apiešanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, ņemot vērā sarunas par iekļaujošā satvara II pīlāru vai par minimālo faktisko nodokļu likmi ES līmenī, tajā ietverot šādus jautājumus:

- a) izmaksu atskaitīšanas neiespējamība;
- b) pastiprināti noteikumi par kontrolētiem ārvalstu uzņēmumiem;
- c) nodokļu ieturēšanas pasākumi;
- d) līdzdalības atbrīvojumu ierobežošana;
- e) pārejas noteikums;
- f) publiskā iepirkuma un valsts atbalsta sekas;
- g) speciālas prasības attiecībā uz dokumentāciju;

⁽²⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 18. jūlija Regula (ES, *Euratom*) 2018/1046 par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam, ar kuru groza Regulas (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 un Lēmumu Nr. 541/2014/ES un atceļ Regulu (ES, *Euratom*) Nr. 966/2012 (OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.)

⁽²⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 26. septembra Regula (ES) 2017/1601, ar ko izveido Eiropas Fondu ilgtspējīgai attīstībai (EFIA), EFIA garantiju un EFIA garantiju fondu (OV L 249, 27.9.2017., 1. lpp.).

⁽²⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 25. jūnija Regula (ES) 2015/1017 par Eiropas Stratēģisko investīciju fondu, Eiropas Investīciju konsultāciju centru un Eiropas Investīciju projektu portālu, ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1291/2013 un (ES) Nr. 1316/2013 – Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (OV L 169, 1.7.2015., 1. lpp.).

⁽²⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa Lēmums Nr. 466/2014/ES, ar ko Eiropas Investīciju bankai piešķir ES garantiju attiecībā uz zaudējumiem no finansēšanas darījumiem, ar kuriem atbalsta ieguldījumu projektus ārpus Savienības (OV L 135, 8.5.2014., 1. lpp.).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

h) nodokļu dubultās uzlikšanas novēršanas konvencijas noteikumu apturēšana;

norāda, ka jebkādi uzņēmumiem piemēroti nodokļu pasākumi būtu jāpakļauj nosacījumam par saikni ar noteikumiem, kas norādīti, ja attiecīgais darījums vai nodokļu maksātājs atbilst konkrētam kaitējuma kritērijam; uzskata, ka šādiem pasākumiem būtu jābūt vienlīdz piemērojamiem attiecībās starp dalībvalsti un trešo valsti, kā arī attiecībās starp dalībvalstīm;

27. ņem vērā “pelēko” sarakstu ar jurisdikcijām, kuras nenodrošina atbilstību, taču ir apņēmās mainīties; aicina Padomi un dalībvalstis ieviest konkrētus pasākumus, piemēram, pastiprinātas revīzijas vai uzlabotu “pazīsti savu klientu” politiku darījumiem un pienācīgai rūpībai attiecīgajās jurisdikcijās;

28. aicina Komisiju izveidot sarakstu ar tādiem nolīgumiem starp ES un trešām valstīm vai reģioniem, kuros nav iekļauta labas pārvaldības klauzula, kā prasīts Komisijas paziņojuma par ārējo stratēģiju faktiskai nodokļu uzlikšanai 3.1. punktā un minēts Padomes 2018. gada 25. maija secinājumos, kuros pieņemti standarta noteikumi nolīgumiem ar trešām valstīm⁽³⁰⁾; aicina Komisiju un Padomi izskaidrot šādas klauzulas neesamību;

o

o o

29. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas sekretariātam, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

⁽³⁰⁾ <https://www.consilium.europa.eu/lv/press/press-releases/2018/05/25/tax-fraud-standard-provision-agreed-for-agreements-with-third-countries/>

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

P9_TA(2021)0023

Zemestrīču seku mazināšana Horvātijā**Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par zemestrīču seku mazināšanu Horvātijā (2021/2504(RSP))**

(2021/C 456/17)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 3. pantu,
- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 174. pantu, 175. panta trešo daļu un 212. pantu,
- ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 2012/2002 (2002. gada 11. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības Solidaritātes fondu ⁽¹⁾ un kas grozīta ar Regulu (ES) Nr. 661/2014 ⁽²⁾ un Regulu (ES) 2020/461 ⁽³⁾,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu Nr. 1313/2013/ES (2013. gada 17. decembris) par Savienības civilās aizsardzības mehānismu ⁽⁴⁾, kas grozīts ar Regulu (ES) 2018/1475 ⁽⁵⁾ un Lēmumu (ES) 2019/420 ⁽⁶⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 29. maija priekšlikumu (un tā grozīto redakciju 2020. gada 14. janvārī) Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma un migrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Robežu pārvaldības un vīzu instrumentu (COM(2020)0023),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 ⁽⁷⁾, kas grozīta ar Regulu (ES) 2015/1839 ⁽⁸⁾, Regulu (ES) 2016/2135 ⁽⁹⁾, Regulu (ES) 2017/825 ⁽¹⁰⁾, Regulu (ES) 2017/1199 ⁽¹¹⁾, Regulu (ES) 2017/2305 ⁽¹²⁾, Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 ⁽¹³⁾, Regulu (ES) 2018/1719 ⁽¹⁴⁾, Regulu (ES) 2019/711 ⁽¹⁵⁾, Regulu (ES) 2020/460 ⁽¹⁶⁾, Regulu (ES) 2020/558 ⁽¹⁷⁾, Regulu (ES) 2020/1041 ⁽¹⁸⁾ un Regulu (ES) 2020/1542 ⁽¹⁹⁾,

⁽¹⁾ OV L 311, 14.11.2002., 3. lpp.⁽²⁾ OV L 189, 27.6.2014., 143. lpp.⁽³⁾ OV L 99, 31.3.2020., 9. lpp.⁽⁴⁾ OV L 347, 20.12.2013., 924. lpp.⁽⁵⁾ OV L 250, 4.10.2018., 1. lpp.⁽⁶⁾ OV L 77 I, 20.3.2019., 1. lpp.⁽⁷⁾ OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.⁽⁸⁾ OV L 270, 15.10.2015., 1. lpp.⁽⁹⁾ OV L 338, 13.12.2016., 34. lpp.⁽¹⁰⁾ OV L 129, 19.5.2017., 1. lpp.⁽¹¹⁾ OV L 176, 7.7.2017., 1. lpp.⁽¹²⁾ OV L 335, 15.12.2017., 1. lpp.⁽¹³⁾ OV L 193, 30.7.2018., 1. lpp.⁽¹⁴⁾ OV L 291, 16.11.2018., 5. lpp.⁽¹⁵⁾ OV L 123, 10.5.2019., 3. lpp.⁽¹⁶⁾ OV L 99, 31.3.2020., 5. lpp.⁽¹⁷⁾ OV L 130, 24.4.2020., 1. lpp.⁽¹⁸⁾ OV L 231, 17.7.2020., 4. lpp.⁽¹⁹⁾ OV L 356, 26.10.2020., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā Padomes Regulu (ES) 2016/369 (2016. gada 15. marts) par ārkārtas atbalsta sniegšanu Eiropas Savienībā ⁽²⁰⁾, kas grozīta ar Padomes Regulu (ES) 2020/521 ⁽²¹⁾,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 14. oktobra paziņojumu “Eiropas Renovācijas vilnis — par zaļākām ēkām, jaunām darbvietām un labāku dzīvi” (COM(2020)0662),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 375/2014 (2014. gada 3. aprīlis), ar ko izveido Eiropas Brīvprātīgo humānās palīdzības korpusu (iniciatīva “ES palīdzības brīvprātīgie”) ⁽²²⁾, koriģēta ar labojumu 2014. gada 24. aprīlī ⁽²³⁾,
- ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1257/96 (1996. gada 20. jūnijs) par humāno palīdzību ⁽²⁴⁾, kas grozīta ar Regulu (EK) Nr. 1882/2003 ⁽²⁵⁾, Regulu (EK) Nr. 219/2009 ⁽²⁶⁾ un Regulu (ES) 2019/1243 ⁽²⁷⁾,
- ņemot vērā Iestāžu nolīgumu (2013. gada 2. decembris) starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību ⁽²⁸⁾, jo īpaši tā 11. punktu, un Iestāžu nolīgumu (2020. gada 16. decembris) starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai ⁽²⁹⁾,
- ņemot vērā 2020. gada 13. oktobra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Eiropas Savienības Solidaritātes fonda izmantošanu, lai sniegtu palīdzību Horvātijai un Polijai saistībā ar dabas katastrofu un lai nodrošinātu avansa maksājumus Grieķijai, Horvātijai, Īrijai, Portugālei, Spānijai, Ungārijai un Vācijai saistībā ar liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situāciju (COM(2020)0960),
- ņemot vērā Padomes Lēmumu (2020. gada 30. oktobris), ar ko pieņem Padomes nostāju par Eiropas Savienības 2020. finanšu gada budžeta grozījuma Nr. 9 projektu ⁽³⁰⁾,
- ņemot vērā 2020. gada 24. novembra rezolūciju par Padomes nostāju attiecībā uz Eiropas Savienības 2020. finanšu gada vispārējā budžeta grozījuma Nr. 9/2020 projektu, kas pievienots priekšlikumam izmantot Eiropas Savienības Solidaritātes fondu, lai sniegtu palīdzību Horvātijai un Polijai saistībā ar dabas katastrofu un lai nodrošinātu avansa maksājumus Grieķijai, Horvātijai, Īrijai, Portugālei, Spānijai, Ungārijai un Vācijai saistībā ar liela mēroga sabiedrības veselības ārkārtas situāciju ⁽³¹⁾,
- ņemot vērā Padomes 2008. gada 28. novembra secinājumus, kuros aicina stiprināt civilās aizsardzības spējas, izmantojot uz civilās aizsardzības modulāro pieeju balstītu Eiropas savstarpējās palīdzības sistēmu,
- ņemot vērā 2007. gada 14. novembra rezolūciju par zemestrīču reģionālo ietekmi ⁽³²⁾,
- ņemot vērā 2008. gada 19. jūnija rezolūciju par Eiropas Savienības reaģēšanas spēju stiprināšanu katastrofu gadījumos ⁽³³⁾,
- ņemot vērā Reglamenta 132. panta 2. un 4. punktu,

⁽²⁰⁾ OV L 70, 16.3.2016., 1. lpp.

⁽²¹⁾ OV L 117, 15.4.2020., 3. lpp.

⁽²²⁾ OV L 122, 24.4.2014., 1. lpp.

⁽²³⁾ OV L 123, 19.5.2015., 122. lpp.

⁽²⁴⁾ OV L 163, 2.7.1996., 1. lpp.

⁽²⁵⁾ OV L 284, 31.10.2003., 1. lpp.

⁽²⁶⁾ OV L 87, 31.3.2009., 109. lpp.

⁽²⁷⁾ OV L 198, 25.7.2019., 241. lpp.

⁽²⁸⁾ OV C 373, 20.12.2013., 1. lpp.

⁽²⁹⁾ OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp.

⁽³⁰⁾ OV C 372 I, 4.11.2020., 1. lpp.

⁽³¹⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0313.

⁽³²⁾ OV C 282 E, 6.11.2008., 269. lpp.

⁽³³⁾ OV C 286 E, 27.11.2009., 15. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- A. tā kā iepriekšējā gadā Horvātijā satricināja lielas postošas zemestrīces, no kurām viena ar 5,5 magnitūdu spēku 2020. gada 22. martā skāra Zagrebas un Krapinas–Zagorjes apgabalu, vēl divas attiecīgi 5,2 un 6,4 magnitūdu spēcīgas zemestrīces 2020. gada 28. un 29. decembrī skāra Sisakas–Moslavinas apgabalu un pēdējā 5,0 magnitūdu spēcīgā zemestrīce to pašu apgabalu skāra 2021. gada 6. janvārī;
- B. tā kā 2020. gada marta zemestrīce bija visspēcīgākā kopš 1880. gada Zagrebas apkaimē notikušī zemestrīce, nodarot bojājumus vairāk nekā 26 000 ēku, no kurām 1 900 tika atzītas par neizmantojamām, un radot zaudējumus vairāk nekā 11,5 miljardu EUR apmērā;
- C. tā kā Zagrebas pilsētā un Zagrebas un Krapinas–Zagorjes apgabali joprojām atgūstas no minētās zemestrīces, kuras rezultātā bojā gāja viens cilvēks un tika ievainoti 26 cilvēki un kurai bija milzīgas sociālekonomiskas sekas, kā arī sekas kultūras un infrastruktūras jomā un ilgstoša psiholoģiska ietekme;
- D. tā kā Eiropas Parlaments 2020. gada novembrī apstiprināja 683,7 miljonu EUR piešķirumu no Eiropas Solidaritātes fonda, lai novērstu 2020. gada martā Zagrebā notikušās zemestrīces sekas;
- E. tā kā nesenās zemestrīces Horvātijas centrālajā daļā praktiski iznīcināja Petrinjas pilsētu un nopietni skāra tuvējās pilsētas — Glinu, Sisaku, Hrvatskakostajnicu, Majskepoljani — un ciematus Sisakas–Moslavinas apgabalā, kā arī Zagrebas un Karlovacas apgabala;
- F. tā kā satricinājumos gāja bojā astoņi cilvēki un 36 cilvēki tika ievainoti, bet 30 cilvēki tika izglābti no drupām; tā kā tika bojātas vairāk nekā 45 000 ēkas⁽³⁴⁾ un tiešo cietušo skaits pārsniedza 70 000 cilvēku, un zemestrīce bija jūtama arī Slovēnijā, Austrijā, Itālijā, Ungārijā, Bosnijā un Hercegovinā, Serbijā un mazākā mērā Vācijā, Slovākijā un Čehijā;
- G. tā kā 2020. gada 22. martā un 29. decembrī Horvātijā iedarbināja Savienības civilās aizsardzības mehānismu un pieprasīja ziemas teltis, apgaismojuma sistēmas un iluminācijas torņus, elektriskos sildītājus, saliekamās gultas, guļammaisus un konteinermājokļus;
- H. tā kā 2021. gada 4. janvārī Horvātijas valdība izsludināja ārkārtas stāvokli visvairāk skartajās teritorijās, konkrēti Sisakas–Moslavinas apgabalā un daļā no Zagrebas un Karlovacas apgabaliem;
- I. tā kā nākamajās dienās pēcgrūdieni turpinājās un skartajās teritorijās un arī tālu no zemestrīces epicentra tie ir jūtami joprojām; tā kā cilvēki pastāvīgi dzīvo spriedzē, ko rada nedrošība un bailes no iespējamiem jauniem satricinājumiem, kas joprojām notiek katru dienu un rada risku, ka, zemestrīcēm atkārtoties, var sabrukt vēl vairāk ēku; tā kā tas viss ir noticis Covid-19 pandēmijas laikā, kas tuvākajā laikposmā varētu izraisīt garīgās veselības problēmas un posttraumatisks saslimšanas;
- J. tā kā zemestrīces skartie reģioni un pilsētas ir cietuši milzīgu materiālo un sociālekonomisko kaitējumu, kas nav pieredzēts kopš 20. gs. 90. gados notikušā pilsoņu kara, un ir nekavējoties un ātri jāatjauno, kā arī ir nepieciešama ilgstoša atveseļošanas programma; tā kā liels skaits zemestrīču piemēlto teritoriju iedzīvotāju ir nonācis uz izmisuma robežas un satricinājumi apkārtējās teritorijās ir izraisījuši dažādu veidu netiešu kaitējumu; tā kā šī teritorija jau iepriekš bija ārkārtīgi sociāli nelabvēlīga un ekonomiski nabadzīga un tā kā nesenās zemestrīces radīs papildu negatīvas finansiālas un sociāli psiholoģiskas sekas gan reģiona iedzīvotājiem, gan visam reģionam kopumā;
- K. tā kā saskaņā ar aplēsēm aptuveni 90 % ēku Petrinjā ir jānojauc; tā kā mazākām teritorijām un ciematiem, kas atrodas ap Glinu, piemēram, Majskepoljanei, pat pirms zemestrīces daļēji nebija piekļuves elektroenerģijai un ūdenim, un šobrīd iedzīvotājiem pamata infrastruktūra un pakalpojumi ir vēl nepieejamāki;
- L. tā kā ir pazīmes, kas liecina, ka zemestrīces ir nodarījušas ievērojamus bojājumus uzbērumiem un pretplūdu aizsardzības sistēmām, šo bojājumu dēļ pašreizējā spēcīga lietus un plūdu sezonā jau tā izpostītajiem apgabaliem var tikt nodarīts vēl lielāks kaitējums;
- M. tā kā vietējā un reģionālā infrastruktūra ir būtiski bojāta, ir izpostīts vēsturiskais un kultūras mantojums un ir traucēta saimnieciskā darbība, jo īpaši lauksaimniecība un lopkopība — nozares, no kurām vietējie iedzīvotāji ir atkarīgi visvairāk;

⁽³⁴⁾ Saskaņā ar Horvātijas Fiziskās plānošanas, būvniecības un valsts aktīvu ministrijas provizorisks aplēsēm (<https://mgipu.gov.hr/en>).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- N. tā kā ir nopietni bojātas vietējās lauksaimniecības iekārtas, piemēram, ēkas, tehnika, iekārtas, audzēšanas lauki un pārtikas krātuves, un tā kā zemestrīces seku dēļ ir gājis bojā vai pamests liels skaits lauksaimniecības dzīvnieku un loļojumdzīvnieku;
- O. tā kā zemestrīce ir ievērojami kavējusi publisko un veselības aprūpes iestāžu darbību un nodarījusi kaitējumu infrastruktūrai, piemēram, ceļiem un elektroenerģijas pievadei; tā kā īpaša uzmanība būtu jāpievērš tam, lai nodrošinātu pamata infrastruktūru, kas nebija pieejama pirms zemestrīces, un tā kā visas pamatvajadzības un pamatpakalpojumi būtu nekavējoties jānodrošina visās skartās teritorijās;
- P. tā kā ir pilnībā ir jānojauc ievērojams skaits skolu un dažas universitāšu ēkas, piemēram, Metalurģijas fakultāte un Pedagoģijas fakultāte Sisakā, kuras jaunā mācību semestra sākumā paredzēto izglītošanas funkciju veikšanai vairs izmantot nevar; tā kā šīs iestādes jau bija pakļautas spiedienam Covid-19 pandēmijas dēļ un tā kā tagad bērni nedz var nodarbības apmeklēt klātienē, nedz arī izmantot tiešsaistes izglītības iespējas, paliekot mājās;
- Q. tā kā Sisakas Veselības centrs bija jāevakuē tūlīt pēc zemestrīces, pakļaujot Covid-19 pacientus un citus pacientus, tostarp personas ar invaliditāti un bērnus, paaugstinātām veselības apdraudējumam; tā kā Glinas un Petrinjas veselības aprūpes centriem, tostarp aptiekām, tika nodarīts būtisks kaitējums; tā kā zemestrīces Horvātijas veselības un aprūpes pakalpojumu sistēmām ir uzlikušas papildu slogu un paātrinājušas Covid-19 izplatīšanos, jo īpaši zemestrīces piemeklētajos apgabalos;
- R. tā kā dažas teritorijas Eiropas Savienībā ir neaizsargātākas un vairāk pakļautas augstam seismiskam riskam; tā kā ilgtspējīgas rekonstrukcijas centieni un zemestrīču gadījumā drošu un izturīgu ēku projekti ir pienācīgi jākoordinē un jāuzrauga, lai nepieļautu ekonomiskos un sociālos zaudējumus, vienlaikus nodrošinot pārredzamību un ievērojot paraugpraksi un publiskā iepirkuma noteikumus;
- S. tā kā valsts, reģionālo un vietējo iestāžu, civilās aizsardzības un glābšanas vienību, Horvātijas bruņoto spēku, dažādu humanitārās palīdzības organizāciju un jo īpaši simtiem brīvprātīgo ātrā un profesionālā reakcija zemestrīces tūlītējo seku smagumu ievērojami mazināja;
- T. tā kā Covid-19 krīze un vīrusa izplatīšanās glābšanas un atjaunošanas pasākumu veikšanu sarežģī vēl vairāk; tā kā Covid-19 pandēmija ir uzskatāma par slogu Horvātijas ekonomikai, radot nepieciešamību pēc papildu finanšu resursiem,
1. paūž visdziļāko solidaritāti un atbalstu visām zemestrīcēs cietušajām personām un viņu ģimenēm, kā arī Horvātijas valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm, kuras ir iesaistītas seku likvidēšanā;
  2. uzteic glābšanas vienību, civilās aizsardzības spēku, Horvātijas bruņoto spēku, brīvprātīgo, pilsoniskās sabiedrības organizāciju, starptautisko organizāciju, vietējo, reģionālo un valsts iestāžu un visu pārējo iesaistīto dalībnieku nepārtrauktos un ātros pūliņus, kas tika veikti izpostītajās teritorijās, lai glābtu dzīvības, ierobežotu kaitējumu un atjaunotu pamatdarbības, kas ir nepieciešamas pienācīga dzīves līmeņa uzturēšanai; paūž pateicību visiem cilvēkiem, organizācijām un iniciatīvām, pateicoties kuriem, varēja paātrināt šos centienus, sniedzot atbalstu un palīdzību;
  3. atzinīgi vērtē to dalībvalstu un citu valstu solidaritāti, kuras šajā ārkārtas situācijā sniedz atbalstu, kas izpaužas kā savstarpēja palīdzība, tostarp pamatvajadzību apmierināšana, finansiālā palīdzība, brīvprātīgo iesaiste un cita veida palīdzība, tādējādi palīdzot mazināt intervences pasākumu slogu; atzinīgi vērtē ES iestāžu un starptautiskās sabiedrības apliecināto solidaritāti, ārkārtas situācijās sniedzot savstarpējo palīdzību; tādēļ uzsver Savienības civilās aizsardzības mehānisma nozīmi valstu civilās aizsardzības iestāžu sadarbības veicināšanā visā Eiropā nelabvēlīgu situāciju gadījumā un ārkārtas notikumu seku mazināšanā;
  4. aicina Komisiju un Horvātijas iestādes apzināt visus iespējamus veidus, kā nekavējoties sniegt palīdzību un atbalstu nolūkā nodrošināt pienācīgus un drošus dzīves apstākļus daudzajiem cilvēkiem, kuri ir zaudējuši mājas un kuriem joprojām nav drošas pajumtes, vismaz konteineru veidā, kas turpmākajos mēnešos skarajos ziemas apstākļos varētu nodrošināt minimālu pajumti;
  5. aicina īpašu uzmanību pievērst personām ar invaliditāti, vecāka gadagājuma cilvēkiem, bērniem un pusaudžiem ar kritiskām vajadzībām kā visneaizsargātākajām personām sabiedrībā; šajā sakarībā atzinīgi vērtē jebkādu palīdzību, ko organizācijas jau sniedz uz vietas;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

6. uzsver, cik svarīgi ir īpaši parūpēties par lielo skaitu mājoļu, lauksaimniecības dzīvnieku un lolojumdzīvnieku, kas zemestrīces dēļ ir ievainoti vai noklīduši; šajā sakarībā atzinīgi vērtē ievērojamos centienus un sadarbību starp Lauksaimniecības ministriju, vietējām un reģionālajām iestādēm un NVO, kas darbojas dzīvnieku labturības jomā;
7. uzsver situācijas uz vietas nopietnību, kas rada ievērojamu un intensīvu finansiālu spiedienu uz Horvātijas valsts, reģionālajām un vietējām iestādēm un var izraisīt neatgriezenisku iedzīvotāju skaita samazināšanos zemestrīces skartajās teritorijās, jo tajā cietušie iedzīvotāji cenšas pārvarēt postošas sociālās un ekonomiskās sekas un izturēt ārkārtēju psiholoģisku un sociālu spiedienu;
8. mudina Horvātijas iestādes kopā ar Komisijas ekspertiem ātri un rūpīgi izvērtēt kopējo nodarīto kaitējumu Sisakas–Moslavinas apgabalā, lai sāktu atjaunošanas un seismiski noturīgas rekonstrukcijas darbus, tiklīdz apstākļi to ļauj; uzsver, ka, sākot reģionālās atveseļošanas un rekonstrukcijas darbus, liela nozīme ir jāpiešķir ilgspējīgas ekonomikas iedzīvīšanai un iedzīvotāju iztikas līdzekļu nodrošināšanai;
9. mudina Horvātijas valsts un reģionālās un vietējās iestādes cieši sekot līdzi rekonstrukcijas darbībām un nodrošināt, ka tās ievēro prasības, kādas ir izvirzītas zemestrīču gadījumā drošām ēkām un infrastruktūrai, un ievēro citu dalībvalstu profesionālās paraugprakses un zinātību; aicina Horvātijas iestādes un atbildīgās struktūras ņemt vērā pieredzi, kas gūta pēckara atjaunošanas procesā skartajās teritorijās, lai noskaidrotu, vai pārkāpumi būvniecības praksē ir noveduši pie kvalitātes trūkuma un vai tie ir veicinājuši neseno zemestrīču postošās sekas; atzinīgi vērtē to, ka Horvātijas valdība kā pirmo soli šā mērķa sasniegšanā pieņēma lēmumu publicēt to uzņēmumu reģistru, kuri piedalījās rekonstrukcijas procesā;
10. uzsver zemestrīču prognozēšanas sistēmu problēmas seismiski ļoti aktīvajos Dienvidaustrumeiropas reģionos; aicina Komisiju kopā ar dalībvalstīm stiprināt pētniecību un izglītību, lai izveidotu sistēmu, kas nodrošinātu labāku sagatavotību līdzīgu krīžu novēršanai un pārvaldībai un līdzīgu katastrofu seku mazināšanai;
11. prasa uzlabot koordināciju un sadarbību starp dalībvalstu pētniecības un izstrādes struktūrām, jo īpaši dalībvalstīs, kas saskaras ar līdzīgiem riskiem; prasa pilnveidot agrīnās brīdināšanas sistēmas dalībvalstīs, kā arī izveidot jaunas un stiprināt pašreizējās saites starp dažādajām agrīnās brīdināšanas sistēmām;
12. aicina Horvātijas iestādes atveseļošanas un noturības plānā par prioritāru noteikt atjaunošanu un tajā īpašu uzmanību pievērst visaptverošai profilaktiskai atjaunošanai, kas nodrošinātu augstāko seismisko standartu ievērošanu attiecībā uz visvairāk apdraudētajiem mājokļiem un ēkām tajos valsts reģionos, kuros ir vislielākā zemestrīču iespējamība;
13. uzsver, ka smagu zemestrīču, kādas, piemēram, nesen tika pieredzētas Horvātijā, gadījumos seku mazināšanai ir vajadzīgs ievērojams laiks, kas būtu jāņem vērā saistībā ar turpmāku ESSF pārskatīšanu, lai nodrošinātu pietiekamu līdzekļu apguves laiku pēc pašreizējiem pieteikumu iesniegšanas termiņiem; turklāt uzsver, ka ir svarīgi palielināt ESSF izdevumus ne tikai bojājumu novēršanai, bet arī noturībai saistībā ar klimata pārmaiņām, dabas katastrofām un sabiedrības veselības ārkārtas situācijām, lai valstis pēc katastrofām kļūtu spēcīgākas;
14. atzinīgi vērtē Eiropas Reģionālās attīstības fonda un Kohēzijas fonda atbalstu katastrofu riska novēršanai, noturībai, enerģētikai un seismiskai modernizācijai pašreizējā finanšu periodā; mudina Horvātijas iestādes šos pasākumus attiecīgi iekļaut savos plānos un 2021.–2027. gada ES budžeta piešķirumu plānošanā; aicina Komisiju apliecināt elastību attiecībā uz valsts darbības programmu plānošanu un grozīšanu dabas katastrofu seku novēršanas gadījumos;
15. aicina Komisiju sadarbībā ar ES un Horvātijas iestādēm rast veidu, kā ātri sadalīt piešķirt finansiālo un citu palīdzību, ar kuru varētu nodrošināt cietušo teritoriju ātru atlabšanu, darīt pieejamus visus iespējamus finanšu līdzekļus, kas palīdzētu Horvātijai panākt ātru atlabšanu un sniegt palīdzību visiem, kam tā ir vajadzīga, un līdz minimumam samazināt administratīvo slogu, ar kuru saskaras vietējie iedzīvotāji, cenšoties saņemt palīdzību un atbalstu;
16. uzsver, cik svarīgi ir noteikt par prioritāti skarto apgabalu iedzīvotāju vakcināciju pret Covid-19; mudina Horvātijas valdību īstenot tās pasludināto lēmumu novirzīt ievērojamu daļu no vakcīnu krājuma Sisakas–Moslavinas apgabalā, lai nekavējoties aizsargātu visu uz vietas esošo iedzīvotāju, palīgu un darba ņēmēju veselību; šajā sakarībā atzinīgi vērtē dalībvalstu lēmumu daļu savu iepirkto vakcīnu nodot Horvātijai;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

17. norāda Komisijai, ka saistībā ar jaunajiem postījumiem, ko nesenās zemestrīces nodarīja ēkām, kas cieta arī 2020. gada marta zemestrīces laikā, būs nepieciešams papildu novērtējums un renovācijas projekti; turklāt mudina Komisiju renovācijas viļņa plānošanā un tiesību aktos iekļaut mērķtiecīgus pasākumus, ar kuru palīdzību gatavojas zemestrīcēm un novērš to sekas;
  18. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Horvātijas valdībai, skarto teritoriju reģionālajām un vietējām iestādēm un dalībvalstu valdībām un parlamentiem.
-

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

P9_TA(2021)0024

Dzimumperspektīva Covid-19 krīzes laikā un pēc tās**Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par dzimumperspektīvu Covid-19 krīzes laikā un pēc tās (2020/2121(INI))**

(2021/C 456/18)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 2. pantu un 3. panta 3. punktu un Līguma par Eiropas Savienības darbību 6., 8. un 153. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 23. pantu,
- ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, jo īpaši tā 2., 3., 5., 9., 10., 16. un 20. principu,
- ņemot vērā Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, principu “nevienu neatstāt novārtā” un jo īpaši 1. mērķi, kas paredz izskaust nabadzību, 3. mērķi, kas paredz nodrošināt, ka cilvēki var dzīvot veselīgu dzīvi, 5. mērķi, kas paredz panākt dzimumu līdztiesību un uzlabot sieviešu dzīves apstākļus, un 8. mērķi, kas paredz panākt ilgtspējīgu ekonomikas izaugsmi,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas 1979. gada 18. decembra Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskausšanu,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas 2008. gada 3. maija Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām (UNCPRD) 6. pantu,
- ņemot vērā kopš 1975. gada pieņemtās ES direktīvas par vienlīdzīgas attieksmes pret vīriešiem un sievietēm dažādiem aspektiem (Padomes Direktīvas 79/7/EEK⁽¹⁾, 86/613/EEK⁽²⁾, 92/85/EEK⁽³⁾ un 2004/113/EK⁽⁴⁾), Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/54/EK⁽⁵⁾, Padomes Direktīva 2010/18/ES⁽⁶⁾ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/41/ES⁽⁷⁾),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija Direktīvu (ES) 2019/1158 par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2010/18/ES⁽⁸⁾,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvencija),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. marta paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam” (COM(2020)0152),

(¹) Padomes 1978. gada 19. decembra Direktīva 79/7/EEK par pakāpenisku vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu sociālā nodrošinājuma jautājumos (OV L 6, 10.1.1979., 24. lpp.).

(²) Padomes 1986. gada 11. decembra Direktīva 86/613/EEK par to, kā piemērot vienlīdzīgas attieksmes principu pret pašnodarbinātiem vīriešiem un sievietēm, to skaitā lauksaimniecībā nodarbinātiem, un par pašnodarbinātu grūtnieču un māšu aizsardzību (OV L 359, 19.12.1986., 56. lpp.).

(³) Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīva 92/85/EEK par pasākumu ieviešanu, lai veicinātu drošības un veselības aizsardzības darbā uzlabošanu strādājošām grūtniecēm, sievietēm, kas strādā pēcdzemdību periodā, vai strādājošām sievietēm, kas baro bērnu ar krūti (desmitā atsevišķā direktīva Direktīvas 89/391/EEK 16. panta 1. punkta nozīmē) (OV L 348, 28.11.1992., 1. lpp.).

(⁴) Padomes 2004. gada 13. decembra Direktīva 2004/113/EK, ar kuru īsteno principu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, attiecībā uz pieeju precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu (OV L 373, 21.12.2004., 37. lpp.).

(⁵) Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. jūlija Direktīva 2006/54/EK par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos (OV L 204, 26.7.2006., 23. lpp.).

(⁶) Padomes 2010. gada 8. marta Direktīva 2010/18/ES, ar ko īsteno pārskatīto BUSINESSSEUROPE, UEAPME, CEEP un ETUC pamatnolīgumu par vecāku atvaļinājumu un atceļ Direktīvu 96/34/EK (OV L 68, 18.3.2010., 13. lpp.).

(⁷) Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 7. jūlija Direktīva 2010/41/ES par to, kā piemērot vienlīdzīgas attieksmes principu vīriešiem un sievietēm, kas darbojas pašnodarbinātas personas statusā, un ar kuru atceļ Padomes Direktīvu 86/613/EEK (OV L 180, 15.7.2010., 1. lpp.).

(⁸) OV L 188, 12.7.2019., 79. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā 2015. gada 21. septembra kopīgo dienestu darba dokumentu “Dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm: meiteņu un sieviešu dzīves pārveidošana ar ES ārējo attiecību starpniecību 2016.–2020. gadā” (SWD(2015)0182),
- ņemot vērā 2016. gada 4. marta priekšlikumu Padomes lēmumam par to, lai Eiropas Savienība noslēgtu Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (COM(2016)0109),
- ņemot vērā 2020. gada 13. februāra rezolūciju par ES prioritātēm ANO Sieviešu statusa komisijas 64. sesijā ⁽⁹⁾,
- ņemot vērā 2020. gada 30. janvāra rezolūciju par vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību ⁽¹⁰⁾,
- ņemot vērā 2019. gada 13. februāra rezolūciju par pretreakciju pret sieviešu tiesībām un dzimumu līdztiesību Eiropas Savienībā ⁽¹¹⁾,
- ņemot vērā 2019. gada 28. novembra rezolūciju par ES pievienošanos Stambulas konvencijai un citiem pasākumiem ar dzimumu saistītas vardarbības apkarošanai ⁽¹²⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 15. novembra rezolūciju par aprūpes pakalpojumiem Eiropas Savienībā dzimumu līdztiesības uzlabošanai ⁽¹³⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 29. novembra rezolūciju par sieviešu ar invaliditāti stāvokli ⁽¹⁴⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 17. aprīļa rezolūciju par pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm, izmantojot digitālo nozari ⁽¹⁵⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 16. janvāra rezolūciju par sievietēm, dzimumu līdztiesību un klimatisko taisnīgumu ⁽¹⁶⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 3. oktobra rezolūciju par sieviešu ekonomisko iespēju palielināšanu privātajā un publiskajā sektorā ES ⁽¹⁷⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 14. jūnija rezolūciju par nepieciešamību pēc ES stratēģijas no dzimuma atkarīgas pensiju atšķirības izbeigšanai un novēršanai ⁽¹⁸⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 14. marta rezolūciju par dzimumu līdztiesību Eiropas Savienībā 2014. un 2015. gadā ⁽¹⁹⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 4. aprīļa rezolūciju par sievietēm un viņu lomu lauku apvidos ⁽²⁰⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 14. februāra rezolūciju par dzimumu līdztiesības veicināšanu garīgās veselības un klīniskās pētniecības jomā ⁽²¹⁾,

⁽⁹⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0039.

⁽¹⁰⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0025.

⁽¹¹⁾ OV C 449, 23.12.2020., 102. lpp.

⁽¹²⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0080.

⁽¹³⁾ OV C 363, 28.10.2020., 80. lpp.

⁽¹⁴⁾ OV C 363, 28.10.2020., 164. lpp.

⁽¹⁵⁾ OV C 390, 18.11.2019., 28. lpp.

⁽¹⁶⁾ OV C 458, 19.12.2018., 34. lpp.

⁽¹⁷⁾ OV C 346, 27.9.2018., 6. lpp.

⁽¹⁸⁾ OV C 331, 18.9.2018., 60. lpp.

⁽¹⁹⁾ OV C 263, 25.7.2018., 49. lpp.

⁽²⁰⁾ OV C 298, 23.8.2018., 14. lpp.

⁽²¹⁾ OV C 252, 18.7.2018., 99. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā 2016. gada 8. marta rezolūciju par situāciju saistībā ar sievietēm bēglēm un patvēruma meklētājiem ES ⁽²²⁾,
- ņemot vērā 2016. gada 19. janvāra rezolūciju par ārējiem faktoriem, kas rada šķēršļus Eiropas sieviešu uzņēmējdarbībai ⁽²³⁾,
- ņemot vērā 2015. gada 9. septembra rezolūciju par sieviešu karjeru zinātnes jomā un augstākās izglītības iestādēs un karjeras ierobežojumiem ⁽²⁴⁾,
- ņemot vērā 2015. gada 9. jūnija rezolūciju par ES stratēģiju sieviešu un vīriešu līdztiesībai laikposmam pēc 2015. gada ⁽²⁵⁾,
- ņemot vērā Padomes 2019. gada 10. decembra secinājumus par tematu “Dzimumu līdztiesība ekonomikā ES: turpmākā virzība”,
- ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) ziņojumu “COVID-19 and the world of work. Fourth edition” (“Covid-19 un darba pasaule. Ceturtais izdevums”), kas publicēts 2020. gada 27. maijā,
- ņemot vērā SDO veikto analīzi “Sectoral impact, responses and recommendations related to COVID-19” (“Sektorālā ietekme, reakcija un ieteikumi Covid-19 sakarā”),
- ņemot vērā ESAO ziņojumu “Women at the core of the fight against COVID-19” (“Sievietes — cīņas pret Covid-19 centrā”), kas publicēts 2020. gada aprīlī,
- ņemot vērā Komisijas dienestu 2019. gada 6. marta darba dokumentu “2019. gada ziņojums par sieviešu un vīriešu līdztiesību ES” (SWD(2019)0101),
- ņemot vērā UN Women ziņojumu “The Impact of COVID-19 on Women” (“Covid-19 ietekme uz sievietēm”), kas publicēts 2020. gada 9. aprīlī,
- ņemot vērā UN Women ziņojumu “From Insights to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19” (“No ieskata līdz rīcībai: dzimumu līdztiesība pēc Covid-19 krīzes”), kas publicēts 2020. gada 2. septembrī,
- ņemot vērā UN Women ziņojumu “Online and ICT* facilitated violence against women and girls during COVID-19” (“Kibervardarbība un IKT* veicināta vardarbība pret sievietēm un meitenēm Covid-19 krīzes laikā”),
- ņemot vērā ANO Iedzīvotāju fonda (UNFPA) ziņojumu “Impact of the COVID-19 Pandemic on Family Planning and Ending Gender-based Violence, Female Genital Mutilation and Child Marriage” (“Covid-19 pandēmijas ietekme uz ģimenes plānošanu un ar dzimumu saistītas vardarbības, sieviešu dzimumorgānu kroplīšanas un bērnu laulību izbeigšanu”), kas publicēts 2020. gada 27. aprīlī,
- ņemot vērā UNFPA paziņojumu “Millions more cases of violence, child marriage, female genital mutilation, unintended pregnancy expected due to the COVID-19 pandemic” (“Miljoniem vairāk vardarbības, bērnu laulību, sieviešu dzimumorgānu kroplīšanas, neplānotas grūtniecības gadījumu Covid-19 pandēmijas dēļ”), kas publicēts 2020. gada 28. aprīlī,
- ņemot vērā Eiropas Padomes Ekspertu grupas vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanai (GREVIO) priekšsēdētājas *Marceline Naudi* 2020. gada 24. marta paziņojumu par nepieciešamību pandēmijas laikā ievērot Stambulas konvencijas standartus,
- ņemot vērā Kopīgā pētniecības centra ziņojumu “How will the COVID-19 crisis affect existing gender divides in Europe?” (“Kā Covid-19 krīze ietekmēs Eiropā pastāvošās atšķirības starp dzimumiem?”),

---

⁽²²⁾ OV C 50, 9.2.2018., 25. lpp.

⁽²³⁾ OV C 11, 12.1.2018., 35. lpp.

⁽²⁴⁾ OV C 316, 22.9.2017., 173. lpp.

⁽²⁵⁾ OV C 407, 4.11.2016., 2. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta (EIGE) 2019. gada dzimumu līdztiesības indeksu, kas publicēts 2019. gada 15. oktobrī,
- ņemot vērā EIGE ziņojumu "*Tackling the gender pay gap: not without a better work-life balance*" ("Darba samaksas atšķirības starp dzimumiem novēršana: neiespējama bez labāka darba un privātās dzīves līdzsvara"), kas publicēts 2019. gada 29. maijā,
- ņemot vērā EIGE ziņojumu "*Beijing + 25: the fifth review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States*" ("Pekina + 25: piektais pārskats par Pekinas Rīcības platformas īstenošanu ES dalībvalstīs"), kas publicēts 2020. gada 5. martā,
- ņemot vērā 2020. gada datu kopu, kas sagatavota Eurofound apsekojumam "*Living, Working and COVID-19*" ("Dzīve, darbs un Covid-19"),
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras (FRA) apsekojumu "*A long way to go for LGBTI equality*" ("Ilgs ceļš līdz LGBTI līdztiesības sasniegšanai"), kas publicēts 2020. gada 14. maijā,
- ņemot vērā FRA ziņojumu "*A persisting concern: anti-Gypsyism as a barrier to Roma inclusion*" ("Pastāvīgas bažas — neiecietība pret romiem kā šķērslis romu integrācijai"), kas publicēts 2018. gada 5. aprīlī,
- ņemot vērā FRA ziņojumu "*Violence against women: an EU-wide survey*" ("Vardarbība pret sievietēm — ES mēroga apsekojums"), kas publicēts 2014. gada 5. martā,
- ņemot vērā ILGA Europe rīcībpolitikas kopsavilkumu "*COVID-19: domestic violence against LGBTI people*" ("Covid-19 — vardarbība ģimenē pret LGBTI personām"),
- ņemot vērā Eiropas Sieviešu lobija publikāciju "*Putting equality between women and men at the heart of the response to COVID-19 across Europe*" ("Sieviešu un vīriešu līdztiesība kā centrāls elements reakcijā uz Covid-19 Eiropā"),
- ņemot vērā Starptautiskās Ģimenes plānošanas federācijas (IPPF) Eiropas tīkla publikāciju "*How to address the impact on women, girls and vulnerable groups and their sexual and reproductive safety*" ("Kā novērst ietekmi uz sievietēm, meitenēm un neaizsargātām grupām un viņu seksuālo un reproduktīvo drošību"),
- ņemot vērā Eiropas Sieviešu lobija rīcībpolitikas kopsavilkumu "*Walk-the-talk: EU funds must mirror women's equality*" ("No runām pie darbiem: ES fondiem ir jāatspoguļo sieviešu līdztiesība"),
- ņemot vērā Eiropas Sieviešu lobija rīcībpolitikas kopsavilkumu "*Women must not pay the price for COVID-19!*" ("Covid-19 nedrīkst gulties uz sieviešu pleciem!"),
- ņemot vērā profesores Sabine Oertelt-Prigione pētījumu "*The impact of sex and gender in the COVID-19 pandemic*" ("Dzimuma un dzimtes ietekme Covid-19 pandēmijā"), kas publicēts 2020. gada 27. maijā,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta Seksuālo un reproduktīvo tiesību foruma un Starptautiskās Ģimenes plānošanas federācijas Eiropas tīkla kopīgo ziņojumu "*Sexual and Reproductive Health and Rights during the COVID-19 pandemic*" ("Seksuālā un reproduktīvā veselība un tiesības Covid-19 pandēmijas laikā"), kas publicēts 2020. gada 22. aprīlī,
- ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
- ņemot vērā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas ziņojumu (A9-0229/2020),

A. tā kā Covid-19 krīzei un tās sekām raksturīga skaidra dzimumperspektīva, jo to ietekme uz sievietēm un vīriešiem ir atšķirīga un tās ir akcentējušas pašreizējo nevienlīdzību un nepilnības saistībā ar dzimumu līdztiesību un sieviešu tiesībām; tā kā tādēļ ir nepieciešama dzimumsensitīva reakcija;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- B. tā kā Covid-19 dažādas sabiedrības grupas, tostarp sievietes un vīriešus, jauniešus, vecāka gadagājuma cilvēkus, personas ar invaliditāti, no ar dzimumu saistītas vardarbības un vardarbības ģimenē cietušās personas, cilvēkus ar dažādu sociālekonomisko izcelsmi, bērnus, vientuļos vecākus un minoritāšu grupas, ieskaitot romus, LGBTIQI+ personas, bēgles un migrantus, ietekmē dažādos veidos un ne vienādā mērā, radot arī krustenisku ietekmi; tā kā ietekme uz sievietēm un meitenēm īsā, vidējā un ilgā termiņā būs nesamērīgi liela un tā kā pandēmija ir saasinājusi esošo dzimumu nelīdztiesību, jo īpaši attiecībā uz sievietēm un meitenēm no marginalizētām grupām;
- C. tā kā sākotnējie oficiālie mirstības rādītāji liecina, ka vecāku vīriešu gadījumā vīrusa izraisītās mirstības rādītājs ir augstāks nekā sievietēm, savukārt sievietēm ir lielāks risks inficēties ar vīrusu, jo viņu īpatsvars būtisko nozaru priekšplāna darbinieku vidū pašreizējās krīzes laikā ir nesamērīgi liels;
- D. tā kā ES un dalībvalstis nebija gatavas šādi sabiedrības veselības krīzei; tā kā piekļuve veselības aprūpei bez diskriminācijas ir pamata cilvēktiesības; tā kā šī sabiedrības veselības krīze ievērojami palielināja esošos šķēršļus piekļuvē intensīvās terapijas pakalpojumiem; tā kā “nebūtisku” veselības aprūpes pakalpojumu atcelšanas vai atlikšanas dēļ tiek aizkavēta un nereti arī traucēta personu, tostarp sieviešu, piekļuve intensīvajai terapijai steidzamu sūdzību gadījumā; tā kā šajā saistībā tika traucēta piekļuve seksuālās un reprodūktīvās veselības aprūpei un pakalpojumiem, radot nopietnas sekas, un tā kā dažās dalībvalstīs tika īstenoti centieni juridiskā ceļā ierobežot tiesības uz drošu un legālu abortu; tā kā sieviešu būtiski svarīgās vajadzības ietver piekļuvi dzemdniecības pakalpojumiem un drošām dzemdībām, kontracepcijas pieejamību, droša aborta iespējas un *in vitro* apaugļošanas pakalpojumus, kā arī klīnisko pārvaldību izvarošanas gadījumā; tā kā sievietēm un meitenēm pastāv risks zaudēt savas pamattiesības uz veselības aprūpes pakalpojumiem, jo valstu veselības aprūpes sistēmās valda ārkārtas situācija un būtisku pakalpojumu un preču pieejamība krīzes laikā ir ierobežotāka; tā kā slimības uzliesmojumu apkarošanas centieni dēļ resursi var tikt pārvirzīti, atņemot tos ikdienas veselības aprūpes pakalpojumiem, un tādējādi var samazināties jau tā visai ierobežotā piekļuve seksuālās un reprodūktīvās veselības pakalpojumiem;
- E. tā kā ierobežojošo pasākumu laikā un pēc tiem no vairākām dalībvalstīm saņemtās ziņas un skaitļi apliecināja, ka satraucošā apmērā palielinās vardarbība ģimenē un ar dzimumu saistīta vardarbība, ieskaitot fizisku vardarbību, psiholoģisku vardarbību, koercitīvu kontroli un kibervardarbību; tā kā vardarbība nav privāta rakstura problēma, bet gan visas sabiedrības problēma; tā kā pārvietošanās ierobežojumu dēļ no intīma partnera vardarbības cietušajām personām ir grūtāk vērsties pēc palīdzības, jo tās atrodas kopā ar savu pāridarītāju, un tā kā ierobežota piekļuve atbalsta pakalpojumiem, piemēram, sieviešu patvēruma vietām un palīdzības tālruņiem, un atbalsta struktūru nepietiekamā kapacitāte un resursi var vēl vairāk palielināt šo pandēmijas ēnas pusi; tā kā no vardarbības cietušām sievietēm un meitenēm paredzēto gultas vietu skaits patvēruma vietās šobrīd sasniedz tikai pusi no Stambulas konvencijā noteiktā skaita; tā kā Covid-19 pandēmijas izraisītās krīzes dēļ daudzu neaizsargātu sieviešu grupu dzīvība un labklājība ir vēl vairāk apdraudēta; tā kā sieviešu slepkavību skaits netiek ieskaitīts oficiālajā Covid-19 izraisīto nāves gadījumu statistikā, taču tās noteikti var būt saistītas ar šīs slimības uzliesmojumu un tā laikā ieviestajiem pārvietošanās ierobežojumiem; tā kā ierobežojošie pasākumi un izolācija var palielināt sieviešu dzimumorgānu kropļošanas risku, jo ierastā mācību procesa pārtraukuma dēļ šādi gadījumi netiek konstatēti; tā kā ekonomiskais un sociālais stress ir situāciju saasinošs faktors, kas ilgtermiņā var palielināt vardarbību ģimenē un ar dzimumu saistītu vardarbību un vēl vairāk apgrūtināt sieviešu aiziešanu no vardarbīgiem partneriem;
- F. tā kā interneta plašāka lietošana pandēmijas laikā palielina kibervardarbību un IKT veicinātu vardarbību, kā arī bērnu un jo īpaši meiteņu seksuālu izmantošanu tiešsaistē; tā kā IKT veicināta vardarbība visvairāk skar cilvēktiesību aizstāves, politiķes, žurnālistes, etnisko minoritāšu sievietes, pirmiedzīvotāju tautu sievietes, lesbietes, biseksuālas sievietes un transpersonas, kā arī sievietes ar invaliditāti; tā kā Eiropā vislielākais risks saskarties ar kibervardarbību ir jaunām sievietēm vecumā no 18 līdz 29 gadiem⁽²⁶⁾;
- G. tā kā pašreizējās krīzes apstākļos ES lielākā daļa darbinieku, kas nodrošina būtisku pakalpojumu sniegšanu, ir sievietes, tostarp 76 % veselības aprūpes darbinieku (ārstes, medmāsas, vecmātes, aprūpes iestāžu darbinieces), 82 % kasieru, 93 % bērnu aprūpes darbinieku un skolotāju, 95 % mājāsaimniecības apkopēju un palīgu un 86 % personiskās aprūpes darbinieku⁽²⁷⁾; tā kā mūsu ekonomiskās, sociālās un veselības aprūpes sistēmas joprojām darbojas un mūsu sabiedriskā

⁽²⁶⁾ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU\(2018\)604979_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU(2018)604979_EN.pdf)

⁽²⁷⁾ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/frontline-workers>

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

dzīve un svarīgākās darbības joprojām ir iespējamas, pateicoties tieši šīm sievietēm, kuru darbā fiziska distancēšanās bieži vien nav iespējama un kurām tādēļ ir daudz lielāks risks izplatīt vīrusu savu piederīgo vidū;

- H. tā kā algas daudzās būtiskās nozarēs, kurās lielākoties strādā sievietes, mēdz būt visai zemas, nereti maksājot tikai minimālo algu; tā kā horizontālā un vertikālā darba tirgus segregācija ES joprojām ir ievērojama un sievietes ir pārmērīgi pārstāvētas mazāk ienesīgās nozarēs; tā kā izglītības, veselības aprūpes un sociālā darba jomās strādā 30 % sieviešu salīdzinājumā ar 8 % vīriešu un tā kā zinātnes, tehnoloģiju, inženierzinātņu un matemātikas jomā strādā 7 % sieviešu salīdzinājumā ar 33 % vīriešu⁽²⁸⁾; tā kā SDO brīdina, ka ekonomikas krīzes ietekme uz noteiktām grupām, tostarp uz personām, kuras tikko ienāk darba tirgū, būs nesamērīgi liela, tādējādi palielinot nevienlīdzību, un ka sievietēm ir mazāk pieejama sociālā aizsardzība un uz viņu pleciem gulsies nesamērīgs slogs; tā kā pastāv bažas, ka krīzes dēļ profesijas, kurās pārsvarā strādā sievietes, varētu skart darbvietu zudums; tā kā nozares, kurās pārsvarā strādā vīrieši, visticamāk, atveseļosies ātrāk nekā nozares, kurās parasti pārsvarā strādā sievietes; tā kā Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta ES atveseļošanas plānā būtu pietiekami plaši jāaplūko nozares, kurās sievietes ir pārmērīgi pārstāvētas; tā kā Komisijas atveseļošanas plāna priekšlikumā ir uzsvērts, ka investīcijām digitālās pārkārtošanās jomā ir izšķiroša nozīme Eiropas turpmākajā labklājībā un noturībā; tā kā 2019. gada dzimumu līdztiesības indeksā tika konstatēta pastāvīga vīriešu un sieviešu nelīdztiesība digitālajā nozarē un tā kā darba tirgus digitālās pārveides procesā ir nepieciešami centieni samazināt dzimumu nelīdztiesību un darba tirgus segregāciju;
- I. tā kā sievietes biežāk nekā vīrieši strādā pagaidu, nepilnas slodzes un nestabilu darbu (26,5 % salīdzinājumā ar 15,1 % vīriešu⁽²⁹⁾) un tādēļ viņas ir būtiski skāris un ilgtermiņā turpinās skart darbvietu zudums un atvaļināšana krīzes dēļ;
- J. tā kā Eurofound pētījums liecina, ka Covid-19 krīzes dēļ pastāv nopietns risks zaudēt to, kas gadu desmitu gaitā panākts attiecībā uz dzimumu līdztiesību dalībā\ darba tirgū, īpaši tad, ja turpināsies darbības ierobežojumi nozarēs, kurās strādājošo vidū ir izteikti liels sieviešu īpatsvars⁽³⁰⁾; tā kā pētījums liecina, ka no 2015. līdz 2018. gadam dzimumu nodarbinātības atšķirību samazināšanās ir apstājusies un esošās nodarbinātības atšķirības Eiropai ik gadu izmaksā vairāk nekā 335 miljardus EUR — 2019. gadā tie bija 2,41 % no ES IKP⁽³¹⁾;
- K. tā kā krīzes dzimumu ietekmējumu cita starpā labi apliecina *EIGE* un *UN Women* veiktais darbs; tā kā krīzes kopējo ietekmi tomēr ir grūti noteikt, jo trūkst salīdzināmu, pēc dzimuma sadalītu datu par visām dalībvalstīm; tā kā Covid-19 pandēmija ir radījusi līdz šim nepieredzētu ietekmi uz Eiropas darba tirgu; tā kā gan krīzes laikā, gan atveseļošanas perioda laikā ir rūpīgi jāizvērtē situācija visās nozarēs, izmantojot pēc dzimuma un vecuma sadalītus datus; tā kā joprojām nav zināms, kādas būs pandēmijas radītās kopējās sekas ekonomikas, nodarbinātības un sociālajā jomā, savukārt sākotnējie — arī *Eurofound* — pētījumi liecina, ka pakalpojumu un rūpniecības nozarēs, kā arī kontaktnozarēs, tostarp mazumtirdzniecības, atpūtas un individuālo pakalpojumu jomā, kur lielākoties darbojas sievietes, būs vērojams ievērojams darbvietu zudums; tā kā citās nozarēs, tostarp publiskajā sektorā, veselības aprūpes un IKT nozarēs, neraugoties uz krīzi, ir izdevies saglabāt nodarbinātības drošību;
- L. tā kā krīze būtiski ir skārusi jaunuzņēmējus;
- M. tā kā Covid-19 ir atsegusi daudzās ES dalībvalstīs ilgi pastāvējušu problēmu aprūpes sniegšanā; tā kā aprūpe ir jāuztver holistiski kā nepārtrauktība, sākot no bērnu un pēcskolas aprūpes līdz personu ar invaliditāti un gados veco cilvēku aprūpei;

⁽²⁸⁾ *EIGE*, dzimumu līdztiesības indekss, 2019. gads.

⁽²⁹⁾ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/economic-hardship-and-gender>

⁽³⁰⁾ *Eurofound*, Aptauja "Covid-19", 2020.

⁽³¹⁾ *Eurofound*, "Closing gender gaps in employment: defending progress and responding to COVID-19 challenges" ("Dzimumu nodarbinātības atšķirību novēršana: panāktā progresa saglabāšana un Covid-19 radīto problēmu risināšana") (2020).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- N. tā kā skolu, aprūpes centru un darbavietu slēgšanas rezultātā ir palielinājies sieviešu veikto neapmaksāto aprūpes un māsasaimniecības pienākumu īpatsvars, turklāt viņām, papildus strādāšanai no mājām, bez jebkāda pienācīga atbalsta nākas tikt galā arī ar bērnu un vecāka gadagājuma cilvēku aprūpi; tā kā tāldarbs nevar aizstāt bērnu aprūpes pakalpojumus; tā kā sievietes katru nedēļu neapmaksātai aprūpei un mājas darbiem parasti velta par 13 stundām vairāk nekā vīrieši⁽³²⁾; tā kā Covid-19 krīze vīriešiem ir devusi iespēju vairāk iesaistīties aprūpes pienākumos, vienlaikus atklājot arī to, cik nevienlīdzīgs joprojām ir aprūpes un mājas darbu sadalījums, kas smagāk skar tieši sievietes un meitenes; tā kā tāldarba un ģimenes dzīves saskaņošana rada papildu spiedienu un tādēļ sievietes saskaras ar paaugstinātu emocionālo, garīgo un sociālo slogu; tā kā šādas situācijas sekas varētu būt mazāki sasniegumi darbā un negatīva ietekme uz sieviešu profesionālo izaugsmi salīdzinājumā ar kolēģiem vīriešiem;
- O. tā kā nesamērīgs un ārkārtējs slogs ir uzlikts vientuļajiem vecākiem, no kuriem 85 % ir sievietes, ES veidojot 6,7 miljonus vientuļo māšu māsasaimniecību⁽³³⁾, gandrīz pusei no kurām draud nopietns sociālās atstumtības vai nabadzības risks;
- P. tā kā apsekojuma rezultāti⁽³⁴⁾ liecina, ka Covid-19 ietekme uz sievietēm ar maziem bērniem ir bijusi lielāka nekā uz vīriešiem, kuru māsasaimniecībās valda tāda pati situācija; tā kā grūtības koncentrēties uz darbu bija gandrīz vienai trešdaļai (29 %) sieviešu ar maziem bērniem salīdzinājumā ar 16 % vīriešu ar maziem bērniem; tā kā salīdzinājumā ar vīriešiem (16 %) divas reizes vairāk sieviešu ar bērniem (29 %) norādīja, ka pēc darba jūtas pārāk nogurušas, lai veiktu māsasaimniecības darbus; tā kā 2020. gada aprīlī sievietes ar bērniem vecumā no 0 līdz 11 gadiem biežāk nekā vīrieši ar bērniem tajā pašā vecumā norādīja, ka izjūt spriedzi (23 % salīdzinājumā ar 19 %), vai arī jūtas vientuļas (14 % salīdzinājumā ar 6 %) un nomāktas (14 % salīdzinājumā ar 9 %);
- Q. tā kā Komisijas atveseļošanas plāna priekšlikumā ir uzsvērts, ka investīcijām zaļās pārkārtošanās jomā ir izšķiroša nozīme; tā kā sievietes klimata pārmaiņu ietekmi izjūt atšķirīgi, jo dažādu iemeslu dēļ saskaras ar lielākiem riskiem un slogu; tā kā dzimumu līdztiesība un sieviešu iekļaušana lēmumu pieņemšanas procesos ir ilgtspējīgas attīstības un efektīvas klimata problēmu pārvaldības priekšnoteikums; tā kā visos klimata politikas pasākumos ir jāiekļauj dzimumu aspekts un starpnozaru perspektīva;
- R. tā kā, ņemot vērā veiktos pasākumus, esošo infrastruktūru un pakalpojumu trūkumu, noteiktas sabiedrības grupas, piemēram, vientuļie vecāki, no vardarbības cietušas personas, rasu vai etnisko minoritāšu sievietes, vecāka gadagājuma sievietes un jaunas sievietes, sievietes ar invaliditāti, romu sievietes, LGBTIQ+ personas, sievietes, kuras nodarbojas ar prostitūciju, bēgles un migrantas, ir īpaši neaizsargātas pret vīrusu vai tā ietekmi uz veselību un tā sociālekonomiskajām sekām;
- S. tā kā sievietes, kurām nav pastāvīgas dzīvesvietas, joprojām saskaras ar īpašām problēmām Covid-19 pandēmijas kontekstā, jo pagaidu un ārkārtas izmitināšanas vietās ir īpaši liels slimību izplatības un ar dzimumu saistītas vardarbības risks, kā arī trūkst piekļuves higiēnas un veselības aprūpes iespējām;
- T. tā kā Covid-19 ir globāla pandēmija, kas skar visas pasaules valstis; tā kā pandēmija atstās postošas sekas uz iedzīvotājiem, jo īpaši uz sievietēm un meitenēm, valstīs ar nepietiekami finansētām veselības aprūpes sistēmām un uz iedzīvotājiem konfliktu skartajās valstīs; tā kā pandēmijas dēļ vairāk nekā 47 miljoni sieviešu un meiteņu visā pasaulē līdz 2021. gadam nonāks nabadzībā⁽³⁵⁾;
- U. tā kā saskaņā ar jaunākajiem UNFPA datiem tiek lēsts, ka kaitīgas prakses jautājumiem veltīto kopienu informēšanas un izglītošanas programmu aizkavēšanās vai pārtraukšanas rezultātā visā pasaulē nākamo desmit gadu laikā būs par 2 miljoniem vairāk sieviešu dzimumorgānu kropļošanas gadījumu un par 13 miljoniem vairāk bērnu laulību gadījumu salīdzinājumā ar aplēsēm, kas sagatavotas pirms pandēmijas;

⁽³²⁾ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework>

⁽³³⁾ <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/how-will-covid-19-crisis-affect-existing-gender-divides-europe>

⁽³⁴⁾ Eurofound apsekojums "Covid-19", 2020. gads.

⁽³⁵⁾ UN Women, "From Insights to Action: Gender Equality in the Wake of COVID-19" ("No ieskata līdz rīcībai: dzimumu līdztiesība pēc Covid-19 krīzes").

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- V. tā kā pakalpojumu sniegšanas pamatā būtu jābūt uz datiem balstītai vajadzību noteikšanai, budžeta resursus piešķirot, pamatojoties uz šādu pētījumu; tā kā budžetos un resursu sadalē jāņem vērā vīriešu un sieviešu atšķirīgās vajadzības un apstākļi;
- W. tā kā esošo karjeras ierobežojumu dēļ sievietes salīdzinājumā ar vīriešiem nav vienlīdzīgā mērā iesaistītas lēmumu pieņemšanā atveseļošanas posmā; tā kā sievietēm un viņas pārstāvošajām pilsoniskās sabiedrības organizācijām ir jāuzņemas aktīva un būtiska loma lēmumu pieņemšanas procesos, lai nodrošinātu, ka viņu perspektīvas un vajadzības tiek ņemtas vērā lēmumu pieņemšanā un atveseļošanas posma izstrādē, īstenošanā un uzraudzībā un ar to saistīto pasākumu veikšanā vietējā, reģionālā, valstu un ES līmenī;
- X. tā kā sieviešu tiesību jautājumi un dzimumu līdztiesības veicināšana ir jāintegrē un jāapspriež visaugstākajā līmenī, jo īpaši nolūkā īstenot ES Dzimumu līdztiesības stratēģiju; tā kā jāņem vērā, ka Eiropas Parlamentā ir komiteja, kas nodarbojas ar sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības jautājumiem, un Komisijā ir komisāre, kura atbild tikai par līdztiesību, taču Padomē nav īpašas struktūras līdztiesības jautājumu risināšanai un par dzimumu līdztiesību atbildīgajiem ministriem un valsts sekretāriem nav pieejams īpašs forums diskusijām un lēmumu pieņemšanai;
- Y. tā kā šeit noteiktās pamatdarbības stiprinās noturību un sagatavotību turpmākām krīzēm,

Vispārīgas piezīmes

1. uzsver nepieciešamību pēc dzimumsensitīvas pieejas, visos attiecīgajos reakcijas uz Covid-19 krīzi aspektos īstenojot integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai un budžetu veidojot pēc dzimumu līdztiesības principa, lai saglabātu un aizsargātu sieviešu tiesības visā pandēmijas laikā un pēc tās un sekmētu dzimumu līdztiesību;
2. uzsver, ka iepriekš un šīs krīzes laikā gūtā pieredze ir jāizmanto turpmākās rīcībpolitikas izstrādē un īstenošanā, lai neatkārtotu iepriekšējās kļūdas, un to, ka ir jāsaprot dzimumsensitīvi reakcijas pasākumi visiem turpmāku krīžu posmiem, lai novērstu negatīvu ietekmi uz sieviešu tiesībām; aicina Komisiju palīdzēt izveidot pastāvīgu tīklu dalībvalstu paraugprakses apmaiņai attiecībā uz to, kā risināt ar dzimumu saistītus Covid-19 aspektus; aicina Padomi izveidot īpašu struktūru dzimumu līdztiesības jautājumu risināšanai un oficiālu darba grupu, lai ieviestu kopīgus un konkrētus pasākumus, reaģējot uz problēmām sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības jomā, un nodrošināt, ka dzimumu līdztiesības jautājumi tiek apspriesti augstākajā politiskajā līmenī;
3. uzsver, ka Komisijai un dalībvalstīm parastajā kārtībā jāveic ietekmes uz dzimumu līdztiesību novērtējumi, cita starpā arī attiecībā uz pasākumiem, kas ir daļa no atveseļošanas plāna; aņemas iekļaut un nostiprināt dzimumu līdztiesības aspektu Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentā, pieņemot Parlamenta nostāju;
4. mudina Komisiju izpētīt vīrusa izplatību būtisko nozaru darbinieku vidū pašreizējās krīzes laikā, īpaši sieviešu un etnisko minoritāšu vidū, ņemot vērā to nesamērīgi lielo īpatsvaru šo nozaru darbinieku vidū; mudina Komisiju un dalībvalstis attiecīgi rīkoties, lai uzlabotu viņu drošību darbā, un aicina dalībvalstis uzlabot viņu darba apstākļus, cita starpā izmantojot Pamatdirektīvu⁽³⁶⁾, Direktīvu 92/85/EEK un ES stratēģisko satvaru par drošību un veselības aizsardzību darbā laikposmam pēc 2020. gada;
5. aicina dalībvalstis, Komisiju, Eurostat un EIGE regulāri vākt pēc dzimuma, vecuma un interseksionālās diskriminācijas, kā arī citiem aspektiem sadalītus datus par Covid-19 un datus par vīrusa sociālekonomisko ietekmi; uzsver, ka atveseļošanas pasākumos ir jāizmanto un to pamatā ir jābūt pēc dzimuma sadalītiem datiem, lai nodrošinātu visaptverošus reakcijas pasākumus, īpašu uzmanību pievēršot jomām, par kurām datu ir maz un tie nav salīdzināmi, piemēram, vardarbībai pret sievietēm un aprūpes pakalpojumiem; uzsver, ka šādi dati ir sistemātiski jāsaprot un jā dara publiski pieejami; uzsver, ka Komisijai un dalībvalstīm šajā sakarā ir jāatbalsta valstu statistikas iestāžu un citu attiecīgo struktūru spēju veidošana;

⁽³⁶⁾ Padomes 1989. gada 12. jūnija Direktīva 89/391/EEK par pasākumiem, kas ieviešami, lai uzlabotu darba ņēmēju drošību un veselības aizsardzību darbā (OV L 183, 29.6.1989., 1. lpp.).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

6. uzsver nepieciešamību panākt sieviešu un vīriešu, tostarp visneaizsargātāko grupu pārstāvju, vienādu pārstāvību vadošos amatos un lēmumu pieņemšanas procesā, kas attiecas uz pasākumu ieviešanu un atcelšanu krīzes apstākļos, kā arī visos atveseļošanas plānu izstrādes, pieņemšanas un īstenošanas posmos, lai pilnībā un pienācīgi tiktu ņemtas vērā viņu īpašās vajadzības un apstākļi un tiktu plānoti iedarbīgi un mērķtiecīgi pasākumi nolūkā nodrošināt, ka nepieciešamā atbalsta pakete atbilst viņu vajadzībām; aicina dalībvalstis izveidot īpašas darba grupas, kurās šādu krīžu laikā darbotos attiecīgās ieinteresētās personas un sievietes pārstāvošās pilsoniskās sabiedrības organizācijas, lai nodrošinātu integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai; aicina dalībvalstu parlamentus izveidot komitejas jautājumos par Covid-19 ietekmi uz sievietēm un meitenēm, lai nodrošinātu īpašu vidi diskusijām un krīzes un tās ietekmes uz dzimumu līdztiesību uzraudzībai; atzinīgi vērtē Komisijas ieceri aicināt pieņemt priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotēto uzņēmumu direktoru bez izpildpilnvarām vidū un saistītiem pasākumiem⁽³⁷⁾ (Direktīva par sieviešu pārstāvību uzņēmumu vadībā) un mudina Padomi atsākt tā izskatīšanu un to pieņemt; turklāt uzsver, ka ES civilās aizsardzības mehānismā un citos ES un valstu līmeņa reaģēšanas mehānismos krīzes situācijās ir jāiesaista lielāks skaits sieviešu; apņemas nodrošināt, ka ekspertu darba grupās Parlamenta uzklaušīšanās un darbsemināros tiek nodrošināts dzimumu līdzsvars, un ar daudzveidības palīdzību bagātināt diskusijas par atveseļošanas pasākumiem;

7. aicina Komisiju un dalībvalstis rūpīgi sekot līdzi dezinformācijai, negatīvām sabiedrības diskusijām, nepietiekamai prioritāšu noteikšanai, ierobežotai piekļuvei attiecīgajiem pakalpojumiem vai to nepieejamībai un regresīvām iniciatīvām attiecībā uz sieviešu tiesībām, LGBTIQ+ personu tiesībām un dzimumu līdztiesību un stingri vērsties pret tām; aicina Komisiju demokrātijas un pamattiesību kontekstā Covid-19 krīzes laikā un pēc krīzes uzraudzīt pilsoniskās sabiedrības organizāciju iespējas darboties un organizēt demonstrācijas, kas saistītas ar iepriekš minētajiem tematiem, kuras ierobežojošo pasākumu dēļ notiek aizvien mazāk; atzīmē, ka gadījumos, kad tiesiskuma principu pārkāpumi dalībvalstī pietiekami tieši apdraud vai, ļoti iespējams, var apdraudēt pareizu ES budžeta finanšu pārvaldību vai Savienības finanšu interešu aizsardzību, veicami attiecīgi pasākumi; aicina dalībvalstis nodrošināt, ka ierobežojoši ārkārtas pasākumi tiek izmantoti tikai un vienīgi pandēmijas apkarošanai, ir noteikti uz ierobežotu laiku un ir saderīgi ar pamattiesībām;

Ar veselību saistītie Covid-19 aspekti un dzimumu ietekmējums

8. pauž bažas par augsto Covid-19 izraisītās mirstības līmeni; norāda, ka sākotnēji mirstības rādītājs vīriešu vidū bijis augstāks, un mudina Pasaules Veselības organizāciju (PVO) un attiecīgās ES aģentūras izpētīt atšķirīgo ietekmi uz sieviešu un vīriešu veselību; aicina Komisiju turpināt uzraudzīt situāciju, lai izprastu vīrusa ilgtermiņa ietekmi uz sieviešu un vīriešu veselību; uzsver, ka vīrusa klīniskajai izpētei jābūt reprezentatīvai dzimumu līdzsvara ziņā, lai novērtētu, kā vīrusu un jebkādas iespējamās vakcīnas vai ārstēšana varētu atšķirīgi ietekmēt sievietes un vīriešus;

9. mudina dalībvalstis nodrošināt piekļuvi būtiskiem kvalitatīvas sieviešu un vīriešu medicīniskās un psiholoģiskās aprūpes elementiem, kas nav saistīti ar Covid-19, piemēram, vēža skrīningam un ārstēšanai, māšu un jaundzimušo veselības aprūpes pakalpojumiem un neatliekamajai medicīniskajai palīdzībai infarkta un insulta pacientiem; mudina dalībvalstis šajās jomās darboties saskaņā ar PVO vadlīnijām;

10. pauž nožēlu, ka seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes pakalpojumi un ar to saistītās tiesības dažās dalībvalstīs krīzes laikā tika atstātas novārtā, ierobežotas vai pat aizskartas; uzsver, ka dalībvalstīm krīzes laikā un pēc tās, kā arī līdzīgās ārkārtas situācijās, bez jebkādas diskriminācijas ir jānodrošina kvalitatīvi un cenas ziņā pieņemami seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes pakalpojumi un ar to saistītās tiesības, informācija un preces, atzīstot, ka tie ir būtiski svarīgi, dzīvību glābjoši un bieži vien arī steidzami nepieciešami pakalpojumi, kas sniedzami saskaņā ar PVO vadlīnijām un izmantojot uz pacientu orientētu un uz cilvēktiesībām balstītu pieeju; stingri noraida jebkādus mēģinājumus attālināties no seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistītajām tiesībām un LGBTIQ+ personu tiesībām un uzsver, ka nedrīkst ļaut seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību pretiniekiem ļaunprātīgi izmantot šo krīzi kā iespēju ierobežot sieviešu tiesības, piemēram, tiesības uz drošu abortu; aicina Komisiju sekmēt paraugprakses apmaiņu starp dalībvalstīm, vienlaikus iesaistot arī pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kuras nereti ir eksperti šajās jomās, pievērsties jaunām metodēm seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes sniegšanā un ar to saistīto tiesību nodrošināšanā un veidiem, kā

⁽³⁷⁾ COM(2012)0614.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

novērst trūkumus pakalpojumu sniegšanā; uzsver, cik svarīgi ir sazināties ar pakalpojumu sniedzējiem, lai norādītu, ka šie pakalpojumi joprojām ir būtiski svarīgi un ka to sniegšana ir jāturpina; uzsver, ka visiem māšu aprūpes pakalpojumiem ir jābūt pieejamiem, nodrošinot arī pietiekamu personālu un resursus;

11. mudina dalībvalstis ieguldīt stabilās un noturīgās veselības aprūpes sistēmās un izteikt atzinību un atbalstīt būtiskos darbiniekus, piemēram, veselības aprūpes speciālistus un sociālos darbiniekus, nodrošinot drošus darba apstākļus, atbilstošu aprīkojumu, izstrādājot noteikumus taisnīga atalgojuma saņemšanai, sniedzot profesionālās izaugsmes iespējas, ieskaitot arī augstākās izglītības iespējas, un nodrošinot piekļuvi tādiem pakalpojumiem kā bērnu aprūpe un garīgās veselības pakalpojumi;

12. mudina Komisiju ar veselību saistītos rīcībpolitikas atbildes pasākumos, piemēram, programmā “ES — veselībai”, ES Vēža uzveikšanas plānā un ES Veselības aizsardzības stratēģijā, ņemt vērā tādas ārkārtas apstākļus kā Covid-19, kā arī to ietekmi uz tādiem dzimumspecifiskiem veselības aprūpes aspektiem kā seksuālā un reproduktīvā veselība un ar to saistītās tiesības; aicina Komisiju un dalībvalstis programmas “ES — veselībai” īstenošanā pievērsties 2020.–2025. gada dzimumu līdztiesības stratēģijas ar veselību saistītajiem aspektiem, piemēram, seksuālajai un reproduktīvajai veselībai un ar to saistītajām tiesībām, kas ir neatņemama veselības sastāvdaļa un būtisks labklājības aspekts, kā arī dzimumu līdztiesības sekmēšanai; prasa palielināt ieguldījumus dzimumu līdztiesībai būtiskos pakalpojumos un programmas “ES — veselībai” īstenošanā integrēt veselības aprūpes ekspertu viedokļus un dzimumu līdzsvaru;

13. atgādina, ka piekļuve veselības aprūpei ir cilvēktiesības un ka tai ir nepieciešams pienācīgs finansējums; atgādina dalībvalstīm, ka, uzlabojot veselības aprūpes sistēmas spējas un kritisko infrastruktūru saistībā ar Covid-19, ir jāņem vērā sieviešu un vīriešu īpašās vajadzības, jo īpaši attiecībā uz veselības aprūpes izdevumiem, slimību konstatēšanu un ārstēšanu, gatavību ārkārtas situācijām, pētniecību un izstrādi un veselības aprūpes personālu;

14. aicina dalībvalstis šīs krīzes laikā un pēc tās stiprināt garīgās veselības atbalsta iniciatīvas, ņemot vērā stresu, trauksmi, depresiju un vientulību, ko rada pārvietošanās ierobežojumi, kā arī ekonomiskās problēmas, ar dzimumu saistītu vardarbību un citus ar krīzi saistītus faktorus, paturot prātā, ka ietekme uz sievietēm un vīriešiem ir atšķirīga, kā arī ieguldīt finanšu resursus, lai nodrošinātu, ka vajadzības gadījumā ir pieejami pienācīgi pakalpojumi; aicina Komisiju organizēt ES mēroga garīgās veselības kampaņu;

Ar dzimumu saistīta vardarbība Covid-19 laikā

15. mudina dalībvalstis, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju, apkarot ar dzimumu saistītu vardarbību, ar ko saskaras sievietes un meitenes, tostarp transsievietes, kā arī interseksuāles, nebināras dzimtes un nenormatīvas dzimtes personas; mudina dalībvalstis turpināt analizēt datus par visu veidu ar dzimumu saistītu vardarbību un vardarbību ģimenē ierobežojošo pasākumu laikā un uzreiz pēc to atcelšanas un šādas vardarbības izplatības tendencēm un ziņot par to, kā arī par sekām, ko tā atstāj uz bērniem; atzīst, ka valstu reakcija nav bijusi pietiekama, lai apkarotu vardarbību pret sievietēm un meitenēm un ārkārtas reaģēšanas plānos, kā arī turpmākās ārkārtas situācijās, ņemtu vērā nepieciešamību novērst vardarbību pret sievietēm, jo pienācīga uzmanība nav bijusi veltīta tam, lai ieviestu pārvietošanās ierobežojumu izņēmumus, izveidotu palīdzības tālruņa līnijas un informācijas kopīgošanas rīkus un signālus un nodrošinātu pastāvīgu piekļuvi veselības aprūpes pakalpojumiem, kā arī tam, lai tiktu saglabāta droša piekļuve likumīgi strādājošām klīnikām un patvēruma vietām vai alternatīvām izmītināšanas vietām ar pietiekamu uzņemšanas spēju, policijai un tiesu iestādēm, ārkārtas tiesām attiecīgu ierobežojošu un/vai aizsardzības rīkojumu izdošanai, un tam, lai visi iepriekš uzskaitītie elementi tiktu uzskatīti par būtiskiem; aicina dalībvalstis izveidot drošas un elastīgas ārkārtas brīdināšanas sistēmas, piedāvāt jaunus atbalsta pakalpojumus tiešai policijas informācijas sniegšanai ar tālruņa, e-pasta un īsziņu starpniecību un tādas tiešaistes pakalpojumus kā palīdzības tālruņa līnijas, slēptas lietotnes, digitālās platformas un farmācijas tīkli un piešķirt ārkārtas finansējumu atbalsta dienestiem, nevalstiskajām organizācijām un pilsoniskās sabiedrības organizācijām (PSO); aicina dalībvalstis nodrošināt, ka atbalsta pakalpojumu sniegšanā tiek izmantota saskaņota pieeja apdraudēto sieviešu identificēšanai un ka visi šie pasākumi ir pieejami un piekļūstami visām to jurisdikcijā esošajām sievietēm un meitenēm, tostarp sievietēm un meitenēm ar invaliditāti, neatkarīgi no viņu imigranta statusa, un nodrošināt dzimumsensitīvu apmācību veselības aprūpes darbiniekiem, kā arī ierindas policistiem un tiesu iestāžu darbiniekiem; aicina dalībvalstis dalīties savās inovācijās un paraugpraksēs, kas izmantojama ar dzimumu saistītas vardarbības novēršanai, lai varētu labāk konstatēt un popularizēt iedarbīgu praksi, un aicina Komisiju popularizēt šo praksi;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

16. ņemot vērā pandēmiju, aicina dalībvalstis nodrošināt saskaņotas pieejas izmantošanu valstu valdību un pārvaldes iestāžu, atbalsta struktūru un privātā sektora starpā un atjaunināt protokolus, kas attiecas uz personām, kas cietušas no ar dzimumu saistītas vardarbības, lai palīdzētu tām vērsties pēc palīdzības, ziņot par noziegumiem un piekļūt veselības aprūpes pakalpojumiem, kā arī lai mudinātu lieciniekus ziņot par šādiem noziegumiem; aicina Komisiju izstrādāt Eiropas Savienības protokolu par vardarbību pret sievietēm krīzes un ārkārtas situācijas laikā, lai novērstu vardarbību pret sievietēm un atbalstītu no ar dzimumu saistītas vardarbības cietušās personas tādu ārkārtas situāciju laikā kā Covid-19 pandēmija; uzsver, ka šajā protokolā būtu jāiekļauj būtiski cietušo personu aizsardzības pakalpojumi; atzinīgi vērtē prezidentvalsts Vācijas priekšlikumu izveidot ES mēroga palīdzības tālruņa līniju, kas visās ES valodās pieejama no vardarbības ģimenē un ar dzimumu saistītas vardarbības cietušajām personām, un mudina Padomi atbalstīt šo priekšlikumu;

17. aicina Komisiju popularizēt izpratnes veicināšanas, informatīvās un aizstāvības kampaņas, kas vērstas pret vardarbību ģimenē un ar dzimumu saistītu vardarbību visās tās formās, piemēram, pret fizisku vardarbību, seksuālu uzmākšanos, kibervardarbību un seksuālu izmantošanu, īpaši attiecībā uz jaunizveidotiem profilakses pasākumiem un elastīgām ārkārtas brīdināšanas sistēmām, lai veicinātu ziņošanu sadarbībā ar atzītām un specializētām sieviešu tiesību organizācijām; aicina Komisiju sadarboties ar tehnoloģiju platformām, uz kurām attiecas digitālo pakalpojumu tiesību akts, lai novērstu nelikumīgas darbības tiešsaistē, tostarp visu veidu kibervardarbību pret sievietēm un meitenēm, jo kopš pandēmijas sākuma internets tiek un arī turpmāk tiks plaši izmantots darba, izglītības un izklaides vajadzībām;

18. atgādina, ka ANO īpašā referente jautājumos par vardarbību pret sievietēm ir norādījusi, ka Covid-19 krīze ir parādījusi, ka svarīgākās konvencijas, kuru mērķis ir nodrošināt aizsardzību un novērst ar dzimumu saistītu vardarbību, netiek pienācīgi īstenotas; aicina Padomi steidzami pabeigt Stambulas konvencijas ratifikāciju no ES puses, tai pievienojoties plaši un bez nekādiem ierobežojumiem, un iestāties par to, lai to ratificē un ātri un pienācīgi ievieš un īsteno visas dalībvalstis; aicina atlikušās dalībvalstis ātri ratificēt konvenciju un piešķirt pietiekamus finanšu un cilvēkresursus vardarbības pret sievietēm un ar dzimumu saistītas vardarbības novēršanai un apkarošanai, kā arī cietušo personu aizsardzībai, jo īpaši krīzes laikā; mudina dalībvalstis ņemt vērā GREVIO ieteikumus un uzlabot savus tiesību aktus, lai tos lielākā mērā saskaņotu ar Stambulas konvencijas noteikumiem, jo īpaši attiecībā uz vienotām ar dzimumu saistītas vardarbības aktu definīcijām;

19. aicina Padomi vardarbību pret sievietēm iekļaut noziedzīgu nodarījumu ES sarakstā un aicina Komisiju ierosināt direktīvu visu veidu ar dzimumu saistītas vardarbības apkarošanai, lai ieviestu stingru tiesisko regulējumu, koordinēt paraugprakses apmaiņu starp dalībvalstīm, veicināt precīzu un salīdzināmu datu vākšanu, precīzi novērtēt šādas vardarbības ietekmi, apsvērt iespēju sagatavot prognozes un novērtēt Covid-19 ietekmi uz pamatpakalpojumu sniegšanu cietušajām personām; atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos veikt jaunu ES apsekojumu par ar dzimumu saistītu vardarbību, kura rezultāti būs pieejami 2023. gadā; uzsver nepieciešamību vākt saskaņotus datus par ar dzimumu saistītu vardarbību un aicina dalībvalstis pēc pieprasījuma vākt un sniegt attiecīgos datus, cita starpā arī *Eurostat*;

20. vēlreiz pauž stingru atbalstu gan programmai "Tiesiskums", gan programmai "Pilsoni, vienlīdzība, tiesības un vērtības" (CERV); atzinīgi vērtē to, ka CERV ir izveidota Savienības vērtību sadaļa, un uzsver, ka tai būtu jākoncentrējas uz tiesību aizsardzību, veicināšanu un informētības palielināšanu par tām, piešķirot finansiālu atbalstu pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas darbojas vietējā, reģionālā un transnacionālā līmenī; atgādina par Parlamenta nostāju attiecībā uz adekvāta finansējuma nodrošināšanu šīm programmām; atzinīgi vērtē papildu piešķirumu pamatprogrammām, par ko Parlaments un Padome vienojās galīgajās sarunās par DFS 2021.–2027. gadam un no kā labumu gūs arī CERV programma; atzinīgi vērtē provizorisko vienošanos par ES 2021. gada budžetu, kur CERV programmai atvēlēti papildu 6,6 miljoni EUR; uzsver, ka adekvāts finansējums no šiem piešķirumiem ir jāvelta darbībām, kuru uzdevums ir novērst un apkarot dzimumbalstītu vardarbību saskaņā ar programmas Daphne īpašo mērķi, un atzinīgi vērtē mērķiezīmējumu, par ko šajā nolūkā panākta vienošanās; uzsver, ka ES ir ar lielāku vērienu jāaizsargā mūsu vērtības un jāpiešķir šīm darbībām adekvāts finansējums; turklāt aicina steidzami īstenot skaidrus, uz dzimumaspektu orientētus pasākumus, iezīmējot finanšu resursus, lai — arī citās "Next Generation EU" un 2021.–2027. gada DFS programmās un instrumentos — pievērstos sieviešu īpašajām vajadzībām pēc krīzes, jo īpaši nodarbinātības, ar dzimumu saistītas vardarbības un seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību jomā, izmantojot Dzimumu līdztiesības stratēģijā paredzēto duālo pieeju; aicina dalībvalstis un Komisiju to ņemt vērā, iesniedzot valstu Covid-19 reaģēšanas plānus, pienācīgi ņemot vērā esošos pasākumus un finansējumu un galveno uzmanību ekonomikas atveseļošanas procesā veltot dzimumu līdztiesībai; aicina dalībvalstis un Komisiju atveseļošanas pasākumos īstenot integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai un veidot budžetu pēc dzimumu līdztiesības principa;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

21. ar bažām norāda uz krīzes ietekmi uz LGBTQI+ personām, jo īpaši gados jaunām personām, no kurām daudzām ir nācies sociāli distancēties vai ievērot karantīnu nelabvēlīgos ģimenes apstākļos, tādējādi palielinoties riskam ciest no vardarbības ģimenē un pret LGBTQI+ personām vērstas vardarbības; norāda, ka lielāks īpatsvars LGBTQI+ personu nekā vidēji citu cilvēku ir bez darba vai arī strādā nestabilu darbu ar visai ierobežotiem un nestabiliem finanšu resursiem, kā rezultātā viņi ir spiesti palikt nelabvēlīgā vai vardarbīgā vidē; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka visās ar Covid-19 saistītās iniciatīvās attiecībā uz vardarbību ģimenē, ar dzimumu saistītu vardarbību un seksuālu vardarbību tiek ņemts vērā LGBTQI+ personu paaugstinātais apdraudējums un īpašās problēmas un ka cietušo personu atbalsta pakalpojumi un īpašas ar Covid-19 saistītas iniciatīvas reaģēšanai uz vardarbību ģimenē nepārprotami sasniedz LGBTQI+ personas, kuras cieš no vardarbības ģimenē;

22. aicina dalībvalstis nodrošināt iedarbīgu, pieklūstamu, cenas ziņā pieejamu un kvalitatīvu medicīnisko un psiholoģisko atbalstu no ar dzimumu saistītas vardarbības cietušajām personām, ieskaitot arī seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes pakalpojumus, īpaši krīzes laikā, kad šāds atbalsts būtu jāuzskata par izšķirīgi svarīgu; aicina Komisiju cieši sadarboties ar dalībvalstīm, lai nodrošinātu Direktīvas par noziegumos cietušo tiesībām⁽³⁸⁾ pilnīgu īstenošanu, galveno uzmanību pievēršot dzimumperspektīvai, kas izriet no tās neseno pieņemtā īstenošanas ziņojuma⁽³⁹⁾, lai jaunajā ES cietušo personu tiesību stratēģijā nostiprinātu no ar dzimumu saistītas vardarbības cietušo personu tiesības;

Covid-19, ekonomika, atveseļošana un dzimumu ietekmējums

23. aicina Komisiju, Parlamentu un Padomi ņemt vērā, ka Covid-19 krīzes ietekme uz sievietēm sociālekonomiskajā jomā, kā arī uz viņu ienākumiem un nodarbinātības līmeni ir nesamērīgi liela un novedīs pie vēl izteiktākas nelīdztiesības vīriešu un sieviešu starpā un diskriminācijas darba tirgū, un aicina sadarboties ar dalībvalstīm, lai rūpīgi izpētītu sieviešu un vīriešu sociālekonomiskās vajadzības pēc krīzes un izstrādātu īpašus noteikumus, kā arī izpētīt darba tirgus horizontālo un vertikālo segregāciju, īstenojot programmas ES 2021. gada budžeta, nākamās DFS un Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumenta ietvaros, nodrošinot, ka visās programmās ir iekļauta dzimumperspektīva un to budžets ir veidots pēc dzimumu līdztiesības principa un ka tiek veikti ietekmes uz dzimumu līdztiesību *ex post* novērtējumi, kā norādīts Komisijas 2020.–2025. gada Eiropas dzimumu līdztiesības stratēģijā; aicina nodrošināt stratēģijas efektīvu īstenošanu un uzraudzību; aicina dalībvalstis valstu atveseļošanas un noturības plānos, kas izstrādāti sadarbībā ar valstu līdztiesības struktūrām, iekļaut nodaļu, kurā izklāstīti mērķtiecīgi pasākumi dzimumu līdztiesības sekmēšanai;

24. uzsver, ka pēc krīzes būs jāpārdomā darba raksturs un vieta; uzsver, ka darbs no mājām nevar aizstāt ne bērnu aprūpes pakalpojumus, norādot uz nepieciešamību nodrošināt cenas ziņā pieņemamus un kvalitatīvus bērnu aprūpes pakalpojumus un to pieejamību, ne arī ar invaliditāti saistītus darbavietas pielāgojumus; norāda, ka elastīgs darbs, par ko panākta vienošanās ar darba devējiem, var sniegt iespēju sievietēm un vīriešiem strādāt no mājām vai no vietējām kopstrādes telpām un potenciāli var nodrošināt labāku darba un privātās dzīves līdzsvaru, kas savukārt varētu nodrošināt ilgtermiņa izaugsmi, kurā tiek ņemts vērā dzimumaspekts; norāda, ka šāda pieeja varētu palīdzēt attīstīt lauku reģionus un infrastruktūru; aicina Komisiju nodrošināt Barselonas mērķu sasniegšanu; mudina dalībvalstis nekavējoties ratificēt SDO 2019. gada Konvenciju par vardarbības un aizskaršanas izskaušanu (Nr. 190) un īstenot to kopā ar tai pievienoto ieteikumu (Nr. 206), kurā ir aprakstītas visas jomas, kurās iespējams saskarties ar vardarbību un aizskaršanu darbā, piemēram, publiskā un privātā sektora darbavietās, kā arī ar darbu saistītā saziņā;

25. aicina Komisiju vākt sadalītus un salīdzināmus datus par dažāda veida aprūpes nodrošināšanu, ieskaitot bērnu aprūpi, gados veco cilvēku aprūpi un personu ar invaliditāti aprūpi, kā arī par aprūpētāja dzimumu, vecumu un nodarbinātības statusu, lai tos izmantotu pētījumā, kurā tiktu izskatīta dzimumu nelīdztiesība aprūpē, lai izstrādātu ES Aprūpētāju stratēģiju, kurā uz aprūpi tiktu attiecināta holistiska pieeja mūža garumā, ņemot vērā gan aprūpētāju, gan aprūpējamo personu vajadzības; norāda, ka stratēģijā ir jārespektē dalībvalstu un reģionu kompetence, bet tās mērķim ir jābūt uzlabot sadarbību un koordināciju ES līmenī ar attiecīgu iniciatīvu un ieguldījumu palīdzību, cita starpā izmantojot programmu *InvestEU* un Atveseļošanas un noturības mehānismu, darbojoties par labu neformālajiem un formālajiem

⁽³⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/29/ES (2012. gada 25. oktobris), ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus (OV L 315, 14.11.2012., 57. lpp.).

⁽³⁹⁾ Komisijas 2020. gada 11. maija ziņojums par to, kā tiek īstenota Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Direktīva 2012/29/ES, ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus (COM(2020)0188).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

aprūpētājiem un cilvēkiem, par kuriem viņi rūpējas; uzsver, ka sadarbība un rīcība ES līmenī un efektīva ES līdzekļu izmantošana var palīdzēt izstrādāt kvalitatīvus, piekļūstamus un cenas ziņā pieņemamus aprūpes pakalpojumus;

26. uzsver, ka ieguldījumi aprūpē ir būtiski svarīgi dzimumu līdztiesības un pilnvērtīgu ekonomisko iespēju nodrošināšanai sievietēm, veidojot noturīgas sabiedrības un uzlabojot nodarbinātības, sociālā nodrošinājuma un pensiju regulējumu nozarēs, kurās lielākoties strādā sievietes, un ka tiem ir pozitīva ietekme uz IKP, jo tie ļauj lielākam skaitam sieviešu strādāt apmaksātu darbu; uzsver, ka aprūpes nodrošināšanas modeļi ir jāmaina, kā to parādīja Covid-19 pandēmija un ar to saistītie pasākumi; šajā sakarā aicina Komisiju atvieglot kvalitatīvu, piekļūstamu un cenas ziņā pieņemamu aprūpes pakalpojumu paraugprakses, kā arī dažādu aprūpes pakalpojumu modeļu apmaiņu; mudina Komisiju izpētīt neformālo aprūpētāju situāciju un dalīties ar dalībvalstu paraugprakses piemēriem šādu aprūpētāju darba reglamentēšanā; aicina dalībvalstis risināt aprūpētāju vajadzības pēc pensionēšanās; šajā sakarā aicina izstrādāt priekšlikumu Padomes ieteikumam par aprūpētāju sociālo aizsardzību un pakalpojumiem;

27. mudina dalībvalstis, piemēram, ar stimulējošu pasākumu palīdzību iedrošināt vīriešus izmantot elastīgu darba režīmu, jo šādu režīmu parasti izmanto nesamērīgi daudz sievietes; mudina dalībvalstis nekavējoties pilnībā transponēt un īstenot Darba un privātās dzīves līdzsvara direktīvu un aicina Komisiju katru gadu cieši un sistemātiski uzraudzīt, kā dalībvalstis īsteno šo direktīvu; mudina dalībvalstis risināt ar darba un privātās dzīves līdzsvaru saistītās nepilnības, īstenojot plašākus pasākumus, nekā noteikts direktīvā, jo īpaši ņemot vērā nepieciešamību novērst Covid-19 ierobežošanas pasākumu un to seku rezultātā konstatētos apstākļus saistībā medicīniskajiem protokoliem dažādās iestādēs, tostarp kvalitatīvas bērnu aprūpes iestādēs;

28. aicina dalībvalstis, kamēr vēl ir spēkā pasākumi Covid-19 krīzes risināšanai, noteikt īpašu atvaļinājumu aprūpētājiem un strādājošajiem vecākiem, kas nebūtu nododams citām personām un tiktu pilnībā apmaksāts;

29. atzīst unikāli sarežģītos apstākļus, ar kuriem pandēmijas un pēckrīzes laikā saskārušies vientuļie vecāki, lielākā daļa no kuriem (85 %) ir sievietes, un kuru cēlonis ir daudzējāds slogs, piemēram, pastāvīgas aprūpes pienākumi, bažas par aizgādības kārtību, potenciālās ekonomiskās problēmas un vientuļība; aicina Komisiju un dalībvalstis ņemt vērā un plašāk izpētīt viņu īpašo situāciju, ieskaitot papildu slogu, ko rada darbs, izglītošana un aprūpe, piekļuve juristiem un aizgādības kārtības īstenošana;

30. uzsver, cik svarīgi ir palielināt sieviešu līdzdalību ekonomikā un nodrošināt iekļaujošāku izaugsmi kā daļu no ekonomikas atveseļošanas risinājuma laikposmā pēc pandēmijas, jo vienlīdzīgas iespējas un sieviešu lielāka līdzdalība darba tirgū var palielināt darbvietu skaitu, ekonomisko labklājību un konkurētspēju Eiropas Savienībā; mudina dalībvalstis ievērot Komisijas ES nodarbinātības politikas pamatnostādnes, pienācīgi ņemot vērā arī valstu darba tirgus modeļus; šajā saistībā aicina dalībvalstis pienācīgi ņemt vērā darba tirgus segregāciju, nestabilu darbu, darba samaksas un pensiju atšķirības, lai ar īpaši pielāgotu rīcībpolitiku palīdzību uzlabotu darba apstākļus un sociālo aizsardzību;

31. uzsver, ka, izstrādājot pasākumus reaģēšanai uz Covid-19 krīzi, vienam no Komisijas, Parlamenta un visu dalībvalstu pamatprincipiem jābūt principam, ka vīrieši un sievietes par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu saņem vienādu darba samaksu; mudina Komisiju pildīt apņemšanos bez kavēšanās nākt klajā ar saistošiem pasākumiem attiecībā uz darba samaksas pārredzamību, lai rezultātīvi risinātu no dzimuma atkarīgas darba samaksas un pensiju atšķirības problēmu, jo ekonomikas rādītāji liecina, ka pandēmijas dēļ šīs atšķirības tikai vēl vairāk palielinās; šajā saistībā aicina Komisiju apsvērt dalībvalstu paraugprakses piemērus, vienlaikus pienācīgi ņemot vērā mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) īpašos apstākļus un dažādos ES pastāvošos darba tirgus modeļus; turklāt aicina Komisiju pārskatīt Direktīvu 2006/54/EK;

32. uzsver problēmas, ar kurām mājāsaimniecībās nodarbinātas personas un darbinieki, kas nodrošina aprūpi mājās; aicina dalībvalstis ratificēt SDO Konvenciju Nr. 189 par mājāsaimniecībās nodarbinātajām personām un nodrošināt, ka šajā nozarē var īstenot krīzes finansiālās ietekmes mazināšanas pasākumus, lai ļautu šīm personām atsākt darbību pienācīgos apstākļos; aicina dalībvalstis nodrošināt mājāsaimniecībās nodarbināto personu darba reglamentēšanu;

33. atzinīgi vērtē Investīciju iniciatīvu reaģēšanai uz koronavīrusu (CRII) un CRII+ paketi, kurās tiek izmantotas kohēzijas politikas sniegtās iespējas atbalstīt vissmagāk skartās nozares, un aicina īstenot mērķtiecīgus pasākumus nozarēs, kurās galvenokārt strādā sievietes; uzsver, cik svarīgs ir Komisijas pagaidu atbalsta instruments bezdarba riska mazināšanai ārkārtas situācijā (SURE), kas nodrošina ienākumu atbalstu bezdarbniekiem un atvaļinājumā nosūtītajiem darbiniekiem; uzsver, ka ir jānovērtē šo instrumentu ietekme uz sieviešu un vīriešu stāvokli ES darba tirgū un attiecīgi jāpielāgo turpmākā

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

politika; uzsver, ka, ņemot vērā Covid-19 izraisītās pārmaiņas darba tirgū, ir vajadzīgas sievietēm paredzētas pārkvalifikācijas un prasmju pilnveides programmas;

34. aicina Komisiju atbalstīt uzņēmējus, jo īpaši sievietes uzņēmējas, kas cenšas attīstīt un pilnveidot prasmes vai intereses, kuras iegūtas Covid-19 laikā, cita starpā nodrošinot uzņēmējdarbības iespējas mātēm, vientuļajiem vecākiem un citām personām, kuras retāk iesaistās uzņēmējdarbībā, lai palielinātu viņu ekonomisko neatkarību un uzlabotu piekļuvi aizdevumiem, kapitāla finansējumam un mikrofinansējumam no ES programmām un fondiem, kā arī informētību par tiem, lai krīze kļūtu par iespēju virzīties uz priekšu, pielāgojoties un pārveidojoties zaļās un digitālās ekonomikas ietvaros; aicina ES iestādes un dalībvalstis īpašu uzmanību veltīt MVU atbalstīšanai, jo īpaši to MVU, kurus vada sievietes un kuri bieži saskaras ar īpašām problēmām piekļuvē nepieciešamajam finansējumam, un kuriem būs vajadzīgs atbalsts atveseļošanas posmā; aicina Komisiju, *EIGE* un *Eurostat* izvērst plašāku datu vākšanu par sieviešu vadītiem MVU, pašnodarbinātām sievietēm un sieviešu vadītiem jaunuzņēmumiem, kā arī par Covid-19 pandēmijas ietekmi;

35. aicina Komisiju un dalībvalstis palielināt sieviešu līdzdalību un devumu tādās nozarēs kā mākslīgais intelekts, zinātne, tehnoloģijas, inženierzinātnes un matemātika un digitālā nozare, kā arī zaļajā ekonomikā; aicina izmantot daudzlīmeņu pieeju, lai novērstu dzimumu nelīdztiesību visos digitālās izglītības un nodarbinātības līmeņos, lai pārvarētu digitālo plaisu, kas atklājās brīdī, kad strādāšana un mācīšanās, kā arī daudzu pakalpojumu sniegšana pēkšņi tika pārcelta uz tiešsaistes vidi; uzsver, ka digitālās plaisas novēršana palielinās dzimumu līdztiesību ne vien darba tirgū, bet arī piekļuvē tehnoloģijām personiskajā sfērā; aicina Komisiju vienotā tirgus stratēģijā un Digitālajā programmā Eiropai izmantot integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai, lai efektīvi palielinātu sieviešu nepietiekamo īpatsvaru ES nākotnes ekonomikas augošajās nozarēs; atzinīgi vērtē Komisijas rezultātu pārskatu par sievietēm digitālajā jomā, kurā ir aplūkota sieviešu līdzdalība digitālajā ekonomikā, interneta lietošana, interneta lietotāju prasmes, speciālistu prasmes un nodarbinātība; uzsver, cik lielā mērā tas palīdz dalībvalstīm un Komisijai pieņemt pārdomātus lēmumus un noteikt atbilstošus mērķis, jo īpaši ņemot vērā Covid-19 ietekmi;

36. norāda, cik svarīgi ir ņemt vērā sieviešu, kuras atgriežas no grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma, īpašo situāciju, lai nodrošinātu, ka viņas bez jebkādas diskriminācijas var piekļūt valdības sniegtajam atbalstam;

37. uzsver lauksaimniecības nozares un pārtikas apgādes grūtības ES, kā arī lauku sieviešu īpašo situāciju; uzsver nepieciešamību saglabāt pašreizējo tematisko apakšprogrammu lauku sievietēm, izmantojot kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskos plānus, kuru finansē Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai; uzsver, ka šīs apakšprogrammas mērķis ir veicināt sieviešu nodarbinātību un uzņēmējdarbību; šajā saistībā aicina piešķirt ES līdzekļus dzīves un darba apstākļu uzlabošanai lauku reģionos; turklāt aicina izvērtēt lauku sieviešu nozīmi vides un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanā saskaņā ar Eiropas zaļo kursu; aicina dalībvalstis apmainīties ar paraugpraksi attiecībā uz līdzstrādājošu laulāto nodarbinātības statusu lauksaimniecības nozarē un aicina Komisiju sagatavot norādījumus attiecībā uz šo tematu;

Covid-19 un interseksionalitāte

38. uzsver, ka interseksionālā un strukturālā diskriminācija rada papildu šķēršļus un problēmas un negatīvu sociālekonomisko ietekmi uz konkrētām sieviešu grupām un ka tāpēc ir jāpanāk visu personu drošība, aizsardzība un sociālekonomiskā labklājība un jārisina to īpašās vajadzības, pienācīgi izmantojot interseksionālu pieeju pasākumu īstenošanai krīzes laikā un pēc tās;

39. uzsver, cik svarīgi ir iesaistīt sievietes un meitenes piekļūstamas un mērķtiecīgas informācijas sagatavošanā un šo informāciju izplatīt visās attiecīgajās vietās, jo īpaši krīzes laikā;

40. uzsver, ka lielāka paredzamā mūža ilguma un lielākas veselības problēmu varbūtības dēļ vecākas sievietes bieži vien ir lielākā daļa iemītņieku ilgtermiņa aprūpes iestādēs⁽⁴⁰⁾, kas daudzās valstīs kļuvušas par infekcijas epicentriem, jo cita starpā trūkst pietiekamu resursu un zināšanu, lai garantētu aprūpējamo personu drošību un aizsardzību; aicina Komisiju analizēt dažādās formālās ilgtermiņa aprūpes nodrošināšanas vietas un to noturības līmeni Covid-19 pandēmijas laikā;

⁽⁴⁰⁾ <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/gender-impacts-health>

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

aicina dalībvalstis izvērtēt, kā aprūpes pakalpojumi gados vecākiem cilvēkiem tiek sniegti aprūpes centros un kopienā balstītas aprūpes vietās, ieskaitot diennakts aprūpi mājās vai aprūpi, aprūpētājam dzīvojot uz vietas, un nodrošināt gados vecāku sieviešu labklājību, ieskaitot piekļuvi aprūpes un veselības aprūpes pakalpojumiem un ekonomisko neatkarību; aicina Padomi noteikt Barselonas mērķiem līdzvērtīgus mērķus piekļūstamas, cenas ziņā pieejamas un kvalitatīvas ilgtermiņa aprūpes nodrošināšanai;

41. pauž nožēlu par to, ka pandēmija ir būtiski skārusi daudzas sievietes ar invaliditāti, tostarp sievietes, kuras ikdienas aprūpes ziņā ir atkarīgas no citām personām, un jo īpaši sievietes, kuras dzīvo aprūpes iestādēs un citās slēgtās vietās un kurām ir nepieciešams ļoti nozīmīgs atbalsts, kā arī par to, ka viņas nevarēja piekļūt saviem ierastajiem atbalsta tīkliem vai ievērot sociālo distancēšanos un ka viņām bija grūti piekļūt precēm un pakalpojumiem; aicina dalībvalstis nodrošināt, ka šie atbalsta tīkli tiek uzskatīti par būtiskiem pakalpojumiem un tiek attiecīgi pielāgoti jaunajiem apstākļiem un ka turpmākajos krīzes un ārkārtas plānošanas pasākumos tiek paredzēti noteikumi par personu ar invaliditāti, jo īpaši sieviešu un meiteņu, īpašo vajadzību apmierināšanu; aicina ES un dalībvalstis garantēt visu sieviešu un meiteņu ar invaliditāti tiesības, kas paredzētas Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām, tostarp viņu tiesības dzīvot neatkarīgu dzīvi un piekļūt izglītībai, darbam un nodarbinātībai;

42. aicina dalībvalstis sniegt atbalstu migrantēm un migrantiem, nodrošinot piekļuvi kritiskajai veselības aprūpei krīzes laikā; uzsver, ka bēgļu un uzņemšanas centros ir pienācīgi jāievēro sieviešu un meiteņu vajadzības un riski, ņemot vērā zināmās grūtības ar sociālo distancēšanos un higiēnas uzturēšanu, kā arī viņu neaizsargātību no ar dzimumu saistītas vardarbības, un jānodrošina pienācīgs finansējums šo risku novēršanai;

43. uzsver sieviešu, kurām nav pastāvīgas dzīvesvietas, un sieviešu, kuras nodarbojas ar prostitūciju, īpašos apstākļus un viņu lielo neaizsargātību no ar dzimumu saistītas vardarbības, kā arī to, ka Covid-19 pandēmijas un ar to saistīto ārkārtas pasākumu dēļ viņām trūkst piekļuves higiēnas un veselības aprūpes iespējām; aicina dalībvalstis nodrošināt pakalpojumu un pienācīga atbalsta sniegšanu nedrošās situācijās esošajām personām, tostarp sievietēm, kuras nonākušas nabadzībā vai kurām draud nabadzības risks, un sievietēm, kurām nav pastāvīgas dzīvesvietas vai kuras ir pakļautas sociālās atstumtības riskam; atzinīgi vērtē Eiropas atbalsta fondu vistrūcīgākajām personām, kurš nodrošina papildu resursus materiālās nenodrošinātības novēršanai un sociālo palīdzību; uzsver, ka sievietēm, kurām nav pastāvīgas dzīvesvietas un personas dokumentu, ir nepieciešama piekļuve veselības aprūpei; atzīmē, ka šo sabiedrības grupu apstākļi ir ņemti vērā Komisijas rīcības plānā integrācijai un iekļaušanai; aicina dalībvalstis savos plānos reaģēšanai uz pandēmiju pienācīgi ņemt vērā aspektus, kas attiecas uz sievietēm, kurām nav pastāvīgas dzīvesvietas;

44. uzsver papildu vajadzības, kas raksturīgas minoritāšu grupām, piemēram, romu izcelsmes sievietēm, kuras tāpēc, ka trūkst piekļuves pamata infrastruktūrai, pakalpojumiem un informācijai, jo īpaši ierobežojošo pasākumu laikā, saskaras ar dziļi iesakņojušos diskrimināciju un pastāvīgiem viņu tiesību pārkāpumiem;

45. uzsver, cik būtiski ir LGBTQI+ atbalsta pakalpojumi, tostarp garīgās veselības atbalsts, līdzbiedru atbalsta grupas un atbalsta pakalpojumi no ar dzimumu saistītas vardarbības cietušajām personām;

46. nosoda ksenofobijas un rasu diskriminācijas gadījumus, kuru skaits krīzes laikā palielinājās, un mudina Komisiju un dalībvalstis izmantot pieeju, kas pilnībā izslēdz jebkādu iecietību pret rasistiskiem uzbrukumiem, un atbildes pasākumos izmantot interseksionālu pieeju, kas palīdz apmierināt marginalizētu iedzīvotāju grupu, tostarp rasu un etnisko minoritāšu, vajadzības;

47. mudina dalībvalstis apstiprināt un īstenot Direktīvu par diskriminācijas apkarošanu un garantēt, ka visās ES dalībvalstīs tiek izskausti multiplās un interseksionālas diskriminācijas veidi;

48. uzsver, ka dalībvalstīm ir jānodrošina bērnu pastāvīga piekļuve izglītībai, pienācīgu uzmanību pievēršot grupām no marginalizētas sociālekonomiskās vides, neaizsargātiem bērniem un meitenēm, kuras nonākušas nabadzībā vai kurām draud nabadzības risks un kurām draud lielāks agrīnu vai piespiedu laulību risks; uzsver nepieciešamību nodrošināt, ka attālinātā mācīšanās ir pilnībā pieejama ikvienam; uzsver, ka visiem jauniešiem ir nepieciešami vajadzīgie resursi un atbalsts laikā, kad skolas ir slēgtas, un ka pēc krīzes beigām būs jāsekmē viņu atgriešanās izglītības sistēmā;

Ārējā darbība

49. uzsver, ka Covid-19 pandēmijas globālais raksturs prasa globālu reakciju; uzsver sieviešu un meiteņu neaizsargāto stāvokli daudzviet pasaulē, jo īpaši nestabilās un konfliktu skartās valstīs, saistībā ar Covid-19, piemēram, attiecībā uz piekļuves trūkumu veselības aprūpei, ieskaitot seksuālajai un reproduktīvajai veselībai un ar to saistītajām tiesībām, neaizsargātību pret ar dzimumu saistītu vardarbību, tostarp sieviešu dzimumorgānu kropļošanu un agrīnām vai piespiedu

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

laulībām, nodarbinātības statusu, piekļuves trūkumu izglītībai un galēju nabadzību un badu; norāda, ka daudzās partnervalstīs sievietes ir nodarbinātas feminizētās nozarēs, piemēram, apģērbu ražošanā un pārtikas ražošanā, kuras krīze ir skārusi vismagāk, tādējādi būtiski ietekmējot viņu ģimeņu un kopienu nabadzības līmeni un ekonomisko neatkarību un sieviešu un meiteņu veselību un drošību; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka finansiālais atbalsts, kas partnervalstīm tiek sniegts krīzes pārvarēšanai, tiek piešķirts arī sieviešu un meiteņu atbalstīšanai; aicina palielināt atbalstu sieviešu cilvēktiesību aizstāvjiem un sieviešu tiesību organizācijām un to līdzdalībai visos lēmumu pieņemšanas līmeņos; uzsver, ka ir jādara viss iespējamais, lai nodrošinātu nākotnes vakcīnas pieejamību ikvienam;

50. atzinīgi vērtē Komisijas ierosināto Eiropas komandas paketi partnervalstu atbalstam cīņā pret Covid-19 pandēmiju un tās sekām un uzsver, ka šo līdzekļu piešķiršanā ir vajadzīga dzimumsensitīva pieeja un ir jāparedz finansējums dzimumu līdztiesības nodrošināšanai; uzsver, ka Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumenta (NDICI) un Pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (IPA III) īstenošanā ir nepieciešama dzimumsensitīva reakcija uz Covid-19 krīzi, lai ņemtu vērā sieviešu un meiteņu īpašos apstākļus un veicinātu iespēju vairošanu laikposmā pēc krīzes; mudina šajā laikā turpināt izglītības iespēju nodrošināšanu ārkārtas situācijā un noteikt to par prioritāti; aicina ES un tās dalībvalstis par prioritāti noteikt solidaritāti pasaules mērogā, saglabājot pietiekamu oficiālās attīstības palīdzības finansējuma līmeni un visaptverošā veidā atbalstot partnervalstu reakciju uz krīzi; aicina ES tās humanitārās palīdzības un attīstības reakcijā uz Covid-19 pandēmiju, starptautiskās attīstības sadarbības pasākumos un jaunajā ES rīcības plānā par dzimumu līdztiesību III galveno uzmanību pievērst tam, lai uzlabotu piekļuvi veselības aprūpei, kā arī seksuālajai un reprodūktīvajai veselībai un ar to saistītajām tiesībām; uzsver, ka visās NDICI ģeogrāfiskajās un tematiskajās programmās ir jāīsteno integrēta pieeja dzimumu līdztiesības nodrošināšanai un budžets jāveido pēc dzimumu līdztiesības principa;

51. aicina Komisiju ieviest uz vērtībām balstītu ES tirdzniecības politiku, kas nodrošinātu augstu darba un vides tiesību aizsardzības līmeni un pamatbrīvību un cilvēktiesību, tostarp dzimumu līdztiesības, ievērošanu; atgādina, ka visos ES tirdzniecības un investīciju nolīgumos ir jāintegrē dzimumu līdztiesības aspekts un jāiekļauj vērienīga un īstenojama sadaļa par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību; atgādina, ka tirdzniecības nolīgumu sarunas varētu būt svarīgs līdzeklis, ar ko sekmēt dzimumu līdztiesību un nodrošināt pilnvērtīgas iespējas sievietēm trešās valstīs; aicina sekmēt un atbalstīt īpašu dzimumu līdztiesības aspektiem veltītu nodaļu iekļaušanu ES tirdzniecības un investīciju nolīgumos atkarībā no to pievienotās vērtības, ņemot vērā esošos starptautiskos piemērus;

52. aicina Komisiju savā globālajā reakcijā galveno uzmanību pievērst sievietēm un meitenēm un pilnībā iesaistīt viņas visos procesos, uzklusīt viņu viedokli un nodrošināt viņām pilnvērtīgas iespējas aktīvi iesaistīties reakcijā uz pandēmiju;

Dzimte un atveseļošanas pasākumi

53. aicina Komisiju un dalībvalstis pilnībā izvērtēt krīzes un tās sociālekonomisko seku radīto ietekmi uz dzimumaspektiem un no tā izrietošās vajadzības; aicina Komisiju un dalībvalstis piešķirt papildu mērķorientētus budžeta resursus, lai palīdzētu sievietēm atgūties no krīzes, cita starpā īstenojot ekonomikas atveseļošanas pasākumu kopumu, jo īpaši nodarbinātības, vardarbības novēršanas un seksuālās un reprodūktīvās veselības un ar to saistīto tiesību jomās, kā arī uzraudzīt šo līdzekļu izmantošanu un izmantot integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai visos budžeta, rīcībpolitiku un tiesību aktu priekšlikumos, ievērojot saistības, ko tā uzņēmusies Eiropas dzimumu līdztiesības stratēģijā; aicina Komisiju turpmākajos priekšlikumos stiprināt saikni starp klimata pārmaiņu politiku, digitālo politiku un dzimumu līdztiesību; uzsver, ka labākais veids, kā visās jomās veidot noturību pret turpmākām krīzēm, ir sagatavošanas darbības;

54. aicina gaidāmajā konferencē par Eiropas nākotni kā vienu no politikas prioritātēm apspriest dzimumu līdztiesību un aicina ES savās struktūrās nodrošināt dzimumu līdzsvaru un savā darbā iesaistīt sieviešu tiesību aizsardzības organizācijas un sieviešu organizācijas, lai nodrošinātu, ka pēc Covid-19 pandēmijas tiek ņemtas vērā sieviešu vajadzības;

55. aicina ES un dalībvalstis saglabāt pilsoniskās sabiedrības organizācijas atbalstošu vidi, jo īpaši sniedzot politisku atbalstu un nodrošinot pienācīgu finansējuma līmeni;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

o

o o

56. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

P9_TA(2021)0025

ES dzimumu līdztiesības stratēģija

Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par ES dzimumu līdztiesības stratēģiju (2019/2169(INI))

(2021/C 456/19)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 2. pantu un 3. panta 3. punktu un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 6., 8., 10., 83., 153. un 157. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. un 23. pantu,
- ņemot vērā ANO Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam un tās ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), jo īpaši 5. mērķi un to attiecīgos uzstādījumus un rādītājus,
- ņemot vērā ANO 1979. gada 18. decembra Konvenciju par jebkuras sieviešu diskriminācijas izskaušanu (CEDAW),
- ņemot vērā kopš 1975. gada pieņemtās direktīvas par vienlīdzīgas attieksmes pret vīriešiem un sievietēm dažādiem aspektiem (Direktīva 79/7/EEK⁽¹⁾, Direktīva 86/613/EEK⁽²⁾, Direktīva 92/85/EEK⁽³⁾, Direktīva 2004/113/EK⁽⁴⁾, Direktīva 2006/54/EK⁽⁵⁾, Direktīva 2010/18/ES⁽⁶⁾ un Direktīva 2010/41/ES⁽⁷⁾),
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 20. jūnija Direktīvu (ES) 2019/1158 par darba un privātās dzīves līdzsvaru vecākiem un aprūpētājiem un ar ko atceļ Padomes Direktīvu 2010/18/ES⁽⁸⁾ ("Darba un privātās dzīves līdzsvara direktīva"),
- ņemot vērā Komisijas 2012. gada 14. marta priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotēto uzņēmumu direktoru bez izpildpilnvarām vidū un saistītiem pasākumiem (Direktīva par sieviešu pārstāvību valdēs) (COM(2012)0614),
- ņemot vērā Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (Stambulas konvencija),
- ņemot vērā 2016. gada 4. marta priekšlikumu Padomes lēmumam par to, lai Eiropas Savienība noslēgtu Eiropas Padomes Konvenciju par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē novēršanu un apkarošanu (COM(2016)0109),
- ņemot vērā Komisijas dienestu 2019. gada 6. marta darba dokumentu "Ziņojums par sieviešu un vīriešu līdztiesību 2019. gadā" (SWD(2019)0101),

⁽¹⁾ Padomes 1978. gada 19. decembra Direktīva 79/7/EEK par pakāpenisku vienlīdzīgas attieksmes principa pret vīriešiem un sievietēm īstenošanu sociālā nodrošinājuma jautājumos (OV L 6, 10.1.1979., 24. lpp.).

⁽²⁾ Padomes 1986. gada 11. decembra Direktīva 86/613/EEK par to, kā piemērot vienlīdzīgas attieksmes principu pret pašnodarbinātiem vīriešiem un sievietēm, to skaitā lauksaimniecībā nodarbinātiem, un par pašnodarbinātu grūtnieču un māšu aizsardzību (OV L 359, 19.12.1986., 56. lpp.).

⁽³⁾ Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīva 92/85/EEK par pasākumu ieviešanu, lai veicinātu drošības un veselības aizsardzības darbā uzlabošanu strādājošām grūtniecēm, sievietēm, kas strādā pēcdzemdību periodā, vai strādājošām sievietēm, kas baro bērnu ar krūti (OV L 348, 28.11.1992., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ Padomes 2004. gada 13. decembra Direktīva 2004/113/EK, ar kuru īsteno principu, kas paredz vienlīdzīgu attieksmi pret vīriešiem un sievietēm, attiecībā uz pieeju precēm un pakalpojumiem, preču piegādi un pakalpojumu sniegšanu (OV L 373, 21.12.2004., 37. lpp.).

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. jūlija Direktīva 2006/54/EK par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos (OV L 204, 26.7.2006., 23. lpp.).

⁽⁶⁾ Padomes 2010. gada 8. marta Direktīva 2010/18/ES, ar ko īsteno pārskatīto BUSINESSSEUROPE, UEAPME, CEEP un ETUC pamatnolīgumu par vecāku atvaļinājumu un atceļ Direktīvu 96/34/EK, OV L 68, 18.3.2010., 13. lpp.

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 7. jūlija Direktīva 2010/41/ES par to, kā piemērot vienlīdzīgas attieksmes principu vīriešiem un sievietēm, kas darbojas pašnodarbinātas personas statusā, un ar kuru atceļ Padomes Direktīvu 86/613/EEK (OV L 180, 15.7.2010., 1. lpp.).

⁽⁸⁾ OV L 188, 12.7.2019., 79. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā 2020. gada 13. februāra rezolūciju par ES prioritātēm ANO Sieviešu statusa komisijas 64. sesijā ⁽⁹⁾,
- ņemot vērā 2020. gada 30. janvāra rezolūciju par vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību ⁽¹⁰⁾,
- ņemot vērā 2019. gada 13. februāra rezolūciju par pretreakciju pret sieviešu tiesībām un dzimumu līdztiesību Eiropas Savienībā ⁽¹¹⁾,
- ņemot vērā 2019. gada 28. novembra rezolūciju par ES pievienošanos Stambulas konvencijai un citiem pasākumiem ar dzimumu saistītas vardarbības apkarošanai ⁽¹²⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 17. aprīļa rezolūciju par dzimumu līdztiesību plašsaziņas līdzekļu nozarē Eiropas Savienībā ⁽¹³⁾,
- ņemot vērā Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta (EIGE) 2019. gada 15. oktobrī publicēto 2019. gada dzimumu līdztiesības indeksu,
- ņemot vērā 2019. gada 15. janvāra rezolūciju par dzimumu līdztiesību un nodokļu politiku Eiropas Savienībā ⁽¹⁴⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 13. marta rezolūciju par dzimumu līdztiesību ES tirdzniecības nolīgumos ⁽¹⁵⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 3. oktobra rezolūciju par sieviešu ekonomisko iespēju palielināšanu privātajā un publiskajā sektorā ES ⁽¹⁶⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 14. jūnija rezolūciju par nepieciešamību pēc ES stratēģijas no dzimuma atkarīgas pensiju atšķirības izbeigšanai un novēršanai ⁽¹⁷⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 14. marta rezolūciju par dzimumu līdztiesību Eiropas Savienībā 2014. un 2015. gadā ⁽¹⁸⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 14. februāra rezolūciju par dzimumu līdztiesības veicināšanu garīgās veselības un klīniskās pētniecības jomā ⁽¹⁹⁾,
- ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) 1951. gada Konvenciju Nr. 100 par vienlīdzīgu atalgojumu un SDO 2019. gada Konvenciju Nr. 190 par vardarbību un aizskaršanu,
- ņemot vērā Komisijas 2014. gada 7. marta ieteikumu par to, kā ar pārredzamības palīdzību nostiprināt principu par vienādu darba samaksu sievietēm un vīriešiem ⁽²⁰⁾,
- ņemot vērā Komisijas dokumentu "Stratēģiska apņemšanās dzimumu līdztiesības jomā 2016.–2019. gadam",
- ņemot vērā Komisijas 2017. gada 20. novembra paziņojumu "ES rīcības plāns 2017.–2019. gadam. Vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības likvidēšana" (COM(2017)0678),
- ņemot vērā Komisijas 2019. gada ziņojumu par sieviešu un vīriešu līdztiesību Eiropas Savienībā,
- ņemot vērā Padomes 2019. gada 13. jūnija secinājumus par tematu "Samazināt vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību: galvenās politikas jomas un pasākumi",
- ņemot vērā 2016. gada 26. maija rezolūciju par nabadzību — dzimuma perspektīva ⁽²¹⁾,

⁽⁹⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0039.

⁽¹⁰⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0025.

⁽¹¹⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0111.

⁽¹²⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0080.

⁽¹³⁾ OV C 390, 18.11.2019., 19. lpp.

⁽¹⁴⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0014.

⁽¹⁵⁾ OV C 162, 10.5.2019., 9. lpp.

⁽¹⁶⁾ OV C 346, 27.9.2018., 6. lpp.

⁽¹⁷⁾ OV C 331, 18.9.2018., 60. lpp.

⁽¹⁸⁾ OV C 263, 25.7.2018., 49. lpp.

⁽¹⁹⁾ OV C 252, 18.7.2018., 99. lpp.

⁽²⁰⁾ OV L 69, 8.3.2014., 112. lpp.

⁽²¹⁾ OV C 76, 28.2.2018., 93. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā 2017. gada 16. novembra rezolūciju par nevienlīdzības apkarošanu kā instrumentu darbvietu radīšanai un izaugsmes stimulēšanai ⁽²²⁾,
- ņemot vērā 2014. gada 26. februāra rezolūciju par seksuālo izmantošanu un prostitūciju un tās ietekmi uz dzimumu līdztiesību ⁽²³⁾,
- ņemot vērā 2016. gada 19. janvāra rezolūciju par ārējiem faktoriem, kas rada šķēršļus Eiropas sieviešu uzņēmējdarbībai ⁽²⁴⁾,
- ņemot vērā 2017. gada 4. aprīļa rezolūciju par sievietēm un viņu lomu lauku apvidos ⁽²⁵⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 15. novembra rezolūciju par aprūpes pakalpojumiem Eiropas Savienībā dzimumu līdztiesības uzlabošanai ⁽²⁶⁾,
- ņemot vērā 2020. gada 17. aprīļa rezolūciju par koordinētu ES rīcību Covid-19 pandēmijas un tās seku apkarošanai ⁽²⁷⁾,
- ņemot vērā 2018. gada 16. janvāra rezolūciju par sievietēm, dzimumu līdztiesību un klimatisko taisnīgumu ⁽²⁸⁾,
- ņemot vērā 2016. gada 28. aprīļa rezolūciju par dzimumu līdztiesību un sieviešu iespēju palielināšanu digitālajā laikmetā ⁽²⁹⁾,
- ņemot vērā 2015. gada 9. jūnija rezolūciju par ES stratēģiju sieviešu un vīriešu līdztiesībai laikposmam pēc 2015. gada ⁽³⁰⁾,
- ņemot vērā Padomes 2019. gada 10. decembra secinājumus par tematu “Dzimumu līdztiesība ekonomikā ES: turpmākā virzība”,
- ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru un jo īpaši tā 1., 2., 3., 6., 9., 11., 12. un 15. principu,
- ņemot vērā ES Dzimumu līdztiesības rīcības plānu II un kopīgo dienestu darba dokumentu “Dzimumu līdztiesība un pilnvērtīgu iespēju nodrošināšana sievietēm: meiteņu un sieviešu dzīves pārveidošana ar ES ārējo attiecību starpniecību 2016.–2020. gadā” (SWD(2015)0182),
- ņemot vērā Pekinas deklarāciju un Rīcības platformu un tās pārskatīšanas konferenču rezultātus,
- ņemot vērā Starptautisko konferenci par iedzīvotājiem un attīstību (ICPD), tās rīcības programmu un pārskatīšanas konferenču rezultātus,
- ņemot vērā Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējo konvenciju par klimata pārmaiņām (UNFCCC), 2016. gada Parīzes nolīgumu un paplašināto Limas Dzimumjautājumu darba programmu un tās 2019. gada decembra Dzimumu līdztiesības rīcības plānu,
- ņemot vērā Eiropas Pamattiesību aģentūras (FRA) 2014. gadā publicēto ziņojumu “Vardarbība pret sievietēm — ES mēroga apsekojums”,
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. marta paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam” (COM(2020)0152),
- ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2020. gada 7. maija atzinumu par tematu “Demogrāfijas problēmas Eiropas Savienībā, ņemot vērā nevienlīdzību ekonomikas un attīstības jomā”,

⁽²²⁾ OV C 356, 4.10.2018., 89. lpp.

⁽²³⁾ OV C 285, 29.8.2017., 78. lpp.

⁽²⁴⁾ OV C 11, 12.1.2018., 35. lpp.

⁽²⁵⁾ OV C 298, 23.8.2018., 14. lpp.

⁽²⁶⁾ OV C 363, 28.10.2020., 80. lpp.

⁽²⁷⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0054.

⁽²⁸⁾ OV C 458, 19.12.2018., 34. lpp.

⁽²⁹⁾ OV C 66, 21.2.2018., 44. lpp.

⁽³⁰⁾ OV C 407, 4.11.2016., 2. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā Eiropas Hartu par dzimumu līdztiesību vietējā dzīvē,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas, Kultūras un izglītības komitejas un Pilsuņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komitejas atzinumus,
  - ņemot vērā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas ziņojumu (A9-0234/2020),
- A. tā kā tiesības uz vienlīdzīgu attieksmi ir būtiskas pamattiesības, kas atzītas Eiropas Savienības līgumos un Pamattiesību hartā un kas ir būtiskas tās turpmākai attīstībai;
- B. tā kā ES 2019. gada dzimumu līdztiesības indeksā dalībvalstis vidēji saņēma 67,4 punktus no 100 — šis rādītājs kopš 2005. gada ir uzlabojies tikai par 5,4 punktiem,
- C. tā kā kaitējošas struktūras un stereotipi visā pasaulē ir iemesls nevienlīdzībai un tā kā šo struktūru un stereotipu pārvarēšana veicinās dzimumu līdztiesību; tā kā dzimumu līdztiesības veicināšana un ieguldījumi sieviešu un meiteņu vajadzību nodrošināšanā ne tikai sniedz ieguvumus sabiedrībai kopumā, bet arī ir mērķis pats par sevi; tā kā ir svarīgi izvērtēt tādu tendenci kā sieviešu īpatsvara mazināšanās zinātnes un akadēmiskajās aprindās un tās galvenos iemeslus; tā kā ir vajadzīga spēcīga sieviešu tiesību kustība, lai aizstāvētu demokrātiskās vērtības, pamattiesības un jo īpaši sieviešu tiesības, un tā kā sieviešu tiesību apdraudējums ir arī uzskatāms par demokrātijas apdraudējumu;
- D. tā kā diskriminācija dzimuma dēļ bieži vien tiek kombinēta ar diskrimināciju identitātes aspektu dēļ, tādu kā dzimums, rase, ādas krāsa, etniskā vai sociālā izcelsme, ģenētiskās īpašības, valoda, reliģiskā pārliecība vai ticība, politiskais vai cits viedoklis, piederība nacionālajai minoritātei, īpašums, dzimšana, invaliditāte, vecums, seksuālā orientācija, dzimtiskā identitāte, dzimuma pašizpaušme, sabiedriskais stāvoklis un/vai migrācijas statuss, tādējādi veicinot divkārtu un multiplo diskrimināciju; tā kā horizontālai intersekcijai perspektīvai ir ļoti būtiska nozīme jebkurā dzimumu līdztiesības politikas jomā, lai atzītu un risinātu šos daudzus diskriminācijas draudus; tā kā ES politikas jomās intersekcijai pieeja līdz šim nav izmantota un uzsvars galvenokārt likts uz diskriminācijas individuālo dimensiju un tādēļ nav risināti diskriminācijas institucionālie, strukturālie un vēsturiskie aspekti; tā kā intersekcijas analīzes izmantošana ne tikai ļauj izprast strukturālos šķēršļus, bet arī sniedz pierādījumus, lai varētu noteikt kritērijus un virzību uz stratēģisku un efektīvu politikas izstrādi pret sistēmisku diskrimināciju, atstumtību un dzimumu nevienlīdzību, un tā kā šādu centienu īstenošanā jāpievēršas visām diskriminācijas formām, lai panāktu dzimumu līdztiesību attiecībā uz visām sievietēm;
- E. tā kā ES ir pieņēmusi svarīgus tiesību aktus un nodrošinājusi būtisku progresu dzimumu līdztiesības sasniegšanā; tā kā šie centieni pēdējos gados tomēr ir palēninājušies, taču ir attīstījušās kustības, kas pretojas dzimumu līdztiesības politikai un sieviešu tiesībām, tiecoties kā normu atjaunot tradicionālās dzimumu lomas, apšaubot pašreizējo situāciju un bloķējot turpmāko progresu; tā kā šīs kustības, kas vēršas pret dzimumu līdztiesības politiku, ģimeņu daudzveidību, viendzimuma laulībām, seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītajām tiesībām, kā arī dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu, cenšas ietekmēt valsts un Eiropas politikas veidošanu, lai satraucošā veidā noliegtu jau iedibinātas pamattiesības, un tā kā sieviešu tiesību apdraudējums vienmēr nozīmē arī demokrātijas un sociālā un ekonomikas progresa apdraudējumu;
- F. tā kā tiesības uz veselību, it īpaši uz seksuālo un reproduktīvo veselību, ir sieviešu pamattiesības, un tās būtu jāveicina, un šīs tiesības nekādā veidā nevar ierobežot vai atcelt;
- G. tā kā dažās dalībvalstīs ir acīmredzama negatīva reakcija, tostarp sieviešu ekonomisko iespēju palielināšanas jomās, un pastāv risks, ka dzimumu līdztiesība varētu vēl vairāk zaudēt prioritāti dalībvalstu darba kārtībā;
- H. tā kā katra trešā sieviete ES, kas sasniegusi 15 gadu vecumu, ir piedzīvojusi kādu no fiziskās un/vai seksuālās vardarbības formām ⁽³¹⁾, katra otrā sieviete ir piedzīvojusi seksuālu uzmākšanos un katra desmitā sieviete ir saskārusies ar uzmākšanos tiešsaistē;

⁽³¹⁾ FRA 2014. gada pētījums, kas ir visaptverošākais ES līmeņa pētījums šajā jomā un ir veikts, pamatojoties uz 28 dalībvalstu datiem.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- I. tā kā vardarbība pret sievietēm visās tās izpausmēs (fiziska, seksuāla, psiholoģiska un ekonomiska vardarbība vai kibervardarbība) ir cilvēktiesību pārkāpums un viens no lielākajiem šķēršļiem dzimumu līdztiesības sasniegšanai; tā kā dzīve bez vardarbības ir līdztiesības priekšnoteikums; tā kā ar dzimumu saistīta vardarbība veselības jomā, piemēram, vardarbība ginekoloģijā un dzemdniecībā, ir vardarbības formas, kas nākušas gaismā tikai pēdējos gados, un tā kā vardarbība pret vecāka gadagājuma sievietēm joprojām lielākoties nav pietiekami atzīta; tā kā dezinformācijas kampaņas, kas apdraud dzimumu līdztiesību, cita starpā bloķē progresu jautājumā par vardarbības pret sievietēm izskaušanu, kā tas tika novērots saistībā ar Stambulas konvenciju, izraisot sabiedrības pretestību un kaitējošu politisko lēmumu pieņemšanu vairākās dalībvalstīs;
- J. tā kā cilvēku tirdzniecība ir viens no rupjākajiem pamattiesību un cilvēka cieņas pārkāpumiem; tā kā 80 % no reģistrētajiem cilvēku tirdzniecības upuriem ir sievietes un meitenes, turklāt sievietes un meitenes ir 95 % no reģistrētajiem cilvēku tirdzniecības upuriem seksuālās ekspluatēšanas nolūkā; tā kā cilvēku tirdzniecība ir arvien pieaugošs organizētās noziedzības veids un verdzības un cilvēktiesību pārkāpumu forma un tā kā cilvēku tirdzniecība skar galvenokārt sievietes un bērnus, it īpaši seksuālās ekspluatēšanas nolūkā; tā kā prostitūcijas tirgus veicina sieviešu un bērnu tirdzniecību un pastiprina pret viņiem vērstu vardarbību; tā kā dalībvalstīm sava sociālā un ekonomikas politika jāizstrādā tādā veidā, lai palīdzētu neaizsargātām sievietēm un bērniem pamest prostitūciju, tostarp ieviešot īpašu sociālo un ekonomikas politiku ar mērķi viņiem palīdzēt;
- K. tā kā nabadzībai un sociālajai atstumtībai ir strukturāli iemesli, kas jālikvidē un jānovērš, it īpaši, īstenojot politiku nodarbinātības, mājokļu, mobilitātes un sabiedrisko pakalpojumu pieejamības jomā; tā kā prostitūcija, cilvēku, it īpaši sieviešu un bērnu, tirdzniecība seksuālās ekspluatēšanas nolūkā ir verdzības forma un nav savienojama ar cilvēka cieņu, it īpaši valstīs, kurās seksa industrija ir legalizēta; tā kā organizētās noziedzības attīstības un ienesīguma dēļ cilvēku tirdzniecība pieaug visā pasaulē; tā kā prostitūcijas tirgi sekmē sieviešu un bērnu tirdzniecību un pastiprina pret viņiem vērstu vardarbību, jo īpaši valstīs, kur seksa industrija ir legalizēta;
- L. tā kā saskaņā ar ANO datiem gandrīz 35 % sieviešu visā pasaulē piedzīvo psiholoģisku aizskaršanu vai seksuālu uzbrūkšanu darbvietā vai aizskaršanu, kas būtiski ietekmē viņu personiskās un profesionālās vēlmes un kaitē sieviešu pašcieņai un viņu sarunu pozīcijām par tainīgāku atalgojumu; tā kā tainīgs atalgojums un ekonomiskā neatkarība ir būtisks priekšnoteikums sieviešu spējai pamest ļaunprātīgas un vardarbīgas attiecības;
- M. tā kā dzimumu līdztiesību var panākt tikai tad, ja tiek nodrošināta sieviešu un vīriešu līdztiesība likuma priekšā, kā arī vienlīdzīgas iespējas piekļūt izglītībai, mācībām un nodarbinātībai;
- N. tā kā tradicionālajām dzimumu lomām un stereotipiem vēl joprojām ir liela ietekme uz darba dalīšanu mājās, izglītības jomā, darbavietās un sabiedrībā kopumā; tā kā neapmaksātu aprūpes darbu un mājas darbus veic galvenokārt sievietes, un tas ietekmē nodarbinātību un karjeras attīstību, kā arī veicina vīriešu un sieviešu darba samaksas un pensijas atšķirības; tā kā darba un privātās dzīves līdzsvarošanas pasākumi, piemēram, (Darba un privātās dzīves līdzsvara direktīva), ir nozīmīgi pirmie soļi, kas pirmkārt un galvenokārt pienācīgi jātransponē dalībvalstīs, pilnībā un savlaicīgi jāīsteno un arī jāpapildina ar turpmākiem pasākumiem, lai iesaistītu vairāk vīriešu neapmaksātā darbā, uzsverot tā nozīmi salīdzinājumā ar profesionālo darbu, un aprūpes pienākumos un lai veicinātu vienlīdzīgu pelnītāju un vienlīdzīgu aprūpētāju modeli; tā kā tradicionālās struktūras, neapmaksāts aprūpes darbs un valstu nodokļu politikas radītie šķēršļi virza sievietes uz "sekundārā pelnītāja" statusu vai liedz viņām atbrīvoties no šā statusa, radot negatīvu ietekmi uz sievietēm un viņu ekonomisko neatkarību, kā arī uz sabiedrību kopumā;
- O. tā kā aplēses liecina, ka 80 % aprūpes visā ES nodrošina neoficiāli aprūpētāji, kas galvenokārt ir sievietes (75 %), un tas pierāda, ka aprūpes jomā pastāv atšķirības starp dzimumiem, kas ļoti ietekmē atšķirīgās dažādu dzimumu pensijas; tā kā vairāk nekā 50 % aprūpētāju vecumā līdz 65 gadiem aprūpi apvieno ar nodarbinātību, kas apgrūtina darba un privātās dzīves līdzsvara panākšanu; tā kā aprūpētāji bieži vien var būt nodarbināti mazkvalificētā un zemu atalgotā darbā, ko viņi var pielāgot savam aprūpes sniegšanas grafikam, un viņiem var nākties saīsināt savu darba laiku vai

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

atteikties no apmaksāta darba pavisam; tā kā 7–21 % neformālo aprūpētāju saīsina savu darba laiku un 3–18 % pamet darba tirgu; tā kā kvalitatīvas aprūpes nodrošināšana ES ievērojami atšķiras gan pašās dalībvalstīs, gan starp tām, kā arī starp privātajām un valsts struktūrām, pilsētu un lauku teritorijām un dažādām vecuma grupām; tā kā dati par aprūpes sniegšanu ES ir diezgan sadrumstaloti un trūkst holistiskas pieejas, kas palīdzētu risināt demogrāfiskās problēmas, ar ko saskaras ES un kas palielina spiedienu uz publiskajiem izdevumiem;

- P. tā kā vairākās dalībvalstīs vērojamas problēmas bērnu aprūpes sistēmu un vecāku, tostarp vientuļo vecāku (galvenokārt vientuļo māšu), vajadzību pielāgošanā un it īpaši sievietēm joprojām ir sarežģīti saskaņot ģimenes, privāto un profesionālo dzīvi; tā kā sievietes vecumā pēc 45 gadiem bieži vien tiek uzskatītas par nepietiekami nodarbinātām un tiek nodarbinātas, pamatojoties uz daudz sliktākiem nosacījumiem nekā vīrieši, it īpaši, ja viņas atgriežas darbā pēc grūtniecības un dzemdību vai bērna kopšanas atvaļinājuma vai ja viņas ir spiestas darbu savienot ar apgādājamo aprūpi;
- Q. tā kā, lai veicinātu darba un privātās dzīves līdzsvaru, būtu jānodrošina rūpīgi pārdomāta ar aprūpi saistītu atvaļinājumu un kvalitatīvu, pieklūstamu un cenas ziņā pieņemamu aprūpes iestāžu sistēma, turklāt iesaistītās izmaksas būtu uzskatāmas par daļu no ieguldījumiem infrastruktūrā; tā kā šādi pakalpojumi ir priekšnoteikums sieviešu dalībai darba tirgū un darbam vadošos amatos zinātnes un pētniecības jomā;
- R. tā kā maternitātes aizsardzība ir tiesības, kas pilnībā jāievēro, un tā kā grūtniecības un dzemdību perioda pagarināšanai, saglabājot visas tiesības un darba samaksu 100 % apmērā, jāklūst par realitāti;
- S. tā kā ne vienmēr tiek nodrošinātas tiesības uz vienādu darba samaksu par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu, pat ja to paredz tiesību akti; tā kā darba koplīguma slēgšanas sarunas ir nozīmīgs instruments, lai izskaustu un novērstu vīriešu un sieviešu nevienlīdzību darba tirgū; tā kā ES vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība par vienas stundas darbu ir 16 %, lai gan šis rādītājs dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras; tā kā šī atšķirība pieaug līdz pat 40 %, ja ņem vērā nodarbinātības līmeni un vispārējo līdzdalību darba tirgū; tā kā vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības ir saistītas ar vīriešu un sieviešu pensiju ienākumu atšķirību 37 % apmērā; tā kā līdzdalības darba tirgū ziņā ES nepilna laika darbu veic 8 % vīriešu salīdzinājumā ar 31 % sieviešu, un tas liecina par pastāvošo nevienlīdzību, kuras galvenie cēloņi ir jārisina;
- T. tā kā, lai gan sieviešu līdzdalība darba tirgū ir palielinājusies, joprojām pastāv dzimumu atšķirības, kas var radīt sievietēm neaizsargātas vai nestabilas situācijas; tā kā ES dzimumu nodarbinātības atšķirības joprojām veido 11,6 %⁽³²⁾; tā kā sievietes ir nepietiekami pārstāvētas labi apmaksātās nozarēs un amatos, kas saistīti ar lēmumu pieņemšanu, un viņas biežāk strādā darbvietās, kurās viņas ir pārāk augsti kvalificētas, un 1 no 5 strādājošām sievietēm ES pieder pie viszemākās algas grupas salīdzinājumā ar 1 no 10 vīriešiem; tā kā vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības ir saistītas ar vīriešu un sieviešu pensiju ienākumu atšķirību 37 % apmērā⁽³³⁾, situāciju, kas saglabāsies nākamajās desmitgadēs, un nevienlīdzīgu ekonomiskās neatkarības līmeni starp sievietēm un vīriešiem; tā kā ir vajadzīgi vērienīgi centieni, lai novērstu visas šīs dzimumu atšķirības;
- U. tā kā sieviešu nepietiekamā līdzdalība darba tirgū veicina arī viņu nevienlīdzīgu iesaisti lēmumu pieņemšanā par darba samaksu un tādēļ tas ierobežo sieviešu iespējas mainīt ekonomiskās, politiskās, sociālās un kultūras struktūras; tā kā vertikālā un horizontālā segregācija nodarbinātības jomā un diskriminējošā prakse saistībā ar pieņemšanu darbā un paaugstināšanu amatā ir viens no galvenajiem vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību iemesliem; tā kā dzimumu kvotas un kodētu sarakstu sistēmas, kā arī sekojošās sankcijas neatbilstības vai nefunkcionējošu procedūru gadījumā ir izrādījušās efektīvas, lai nodrošinātu paritāti un vērstos pret nevienlīdzīgām varas attiecībām;

⁽³²⁾ Komisijas paziņojums "Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam" (COM(2020)0152).

⁽³³⁾ Eiropas Parlamenta 2020. gada 30. janvāra rezolūcija par vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību (pieņemtie teksti, P9_TA (2020)0025).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- V. tā kā sieviešu pilnvērtīgai iesaistei ekonomikā ir arī ekonomisks pamatojums, jo dzimumu nodarbinātības atšķirības izmaksā Eiropai 370 miljardus EUR gadā⁽³⁴⁾;
- W. tā kā izsmelšanās un vecumam atbilstošas informācijas, dzimumizglītības un attiecību izglītības pieejamībai, kā arī seksuālās un reproduktīvās veselības aprūpes un tiesību, tostarp ģimenes plānošanas, kontracepcijas metožu un drošu un likumīgu abortu, pieejamībai, ir būtiska nozīme dzimumu līdztiesības sasniegšanā un ar dzimumu saistītas vardarbības izskaušanā; tā kā sieviešu seksuālās un reproduktīvās veselības un ar to saistīto tiesību pārkāpumi, tostarp drošas un legālas aprūpes saistībā ar abortiem liegšana, ir vardarbības pret sievietēm forma; tā kā izsmelšana dzimumizglītība un attiecību izglītība, kā arī meiteņu un sieviešu autonomija un spēja brīvi un patstāvīgi pieņemt lēmumus par savu ķermeni un dzīvi ir priekšnoteikumi viņu ekonomiskai neatkarībai un tādējādi arī dzimumu līdztiesībai un ar dzimumu saistītas vardarbības izskaušanai;
- X. tā kā sievietes ir aktīvi iesaistījušās cīņā pret Covid-19 pandēmiju un tā kā pašreizējai krīzei ir nesamērīga ietekme uz sievietēm, meitenēm un dzimumu līdztiesību; tā kā šī ietekme izpaužas dažādos veidos — no satraucoša ar dzimumu saistītas vardarbības un aizskaršanas pieauguma, neapmaksātas un nevienlīdzīgas aprūpes un mājas pienākumu sadales un ierobežotas piekļuves seksuālajai un reproduktīvajai veselībai un ar to saistītajām tiesībām līdz būtiskas ekonomiskas un ar darbu saistītas ietekmes uz sievietēm, it īpaši tām, kuras strādā veselības jomā, veic aprūpes pienākumus un strādā citās feminizētās un nedrošās nozarēs; tā kā ir vajadzīgi īpaši pasākumi šīs nesamērīgās ietekmes mazināšanai; tā kā atveseļošanas programmu vai pārkārtošanās finansējums būtu jāpiešķir dzimumu ziņā līdzsvarotā veidā; tā kā taupības pasākumi līdz šim ir negatīvi ietekmējuši sievietes, viņu tiesības un dzimumu līdztiesību;
- Y. tā kā pamatbrīvību un cilvēktiesību, tostarp dzimumu līdztiesības, ievērošana ir priekšnoteikums, lai izstrādātu un izplatītu daudzveidīgu kultūras un izglītības saturu, jo visām kultūras un radošajām nozarēm ir būtiska ietekme uz mūsu pārliecībām, vērtībām un attieksmi pret dzimumu līdztiesības jautājumiem;
- Z. tā kā sievietes un meitenes saskaras ar vairākiem šķēršļiem sporta jomā un ir ne tikai pakļautas vardarbībai, bet arī diskriminācijai darba samaksas, balvu un darba apstākļu ziņā, turklāt sievietes bieži vien ir nepietiekami pārstāvētas sporta organizāciju un plašsaziņas līdzekļu valdēs;
- AA. tā kā sievietes veido tikai 34,4 % no pašnodarbinātajām personām ES un 30 % no uzņēmējām, kas veido jaunuzņēmumus;
- AB. tā kā nabadzība un sociālā atstumtība Eiropā nesamērīgi skar sievietes, jo īpaši vientuļās mātes, sievietes ar invaliditāti, vecāka gadagājuma sievietes, sievietes lauku un attālos apvidos, migrantes un mazākumtautību sievietes; tā kā ES līmenī 15 % mājsaimniecību ar bērniem ir viena vecāka mājsaimniecības; tā kā vidēji 85 % no šādām mājsaimniecībām uztur vientuļās mātes, savukārt 47 % no viena vecāka mājsaimniecībām 2017. gadā bija pakļautas nabadzības vai sociālās atstumtības riskam; tā kā pieaug sieviešu bezpajumtniecības problēma; tā kā Pretdiskriminācijas direktīva, kas nodrošinātu plašāku aizsardzības jomu, izmantojot horizontālu pieeju, Padomē joprojām ir bloķēta;
- AC. tā kā dzimumu līdztiesība un sieviešu iekļaušana lēmumu pieņemšanas procesos ir ilgtspējīgas attīstības un efektīvas klimata problēmu pārvaldības priekšnoteikums, lai panāktu taisnīgu un godīgu pārkārtošanos, nevienu neatstājot novārtā; tā kā klimata krīze palielina dzimumu nevienlīdzību un apgrūtina dzimumu taisnīguma panākšanu; tā kā klimata pārmaiņu ietekme uz sievietēm ir atšķirīga, jo viņas ir neaizsargātākas un saskaras ar lielākiem riskiem un slogu dažādu iemeslu dēļ — no nevienlīdzīgas piekļuves resursiem, izglītībai, nodarbinātības iespējām un tiesībām uz zemi līdz sociālajām un kultūras normām, stereotipiem un to intersekcionalās pieredzes; tā kā visos klimata politikas pasākumos ir jāiekļauj dzimumu aspekts un intersekcionalā perspektīva; tā kā, lai mazinātu klimata pārmaiņu ietekmi uz sievietēm, ir jāstiprina sieviešu tiesības, kā arī ir jārada iespējas, lai sievietēm būtu lielāka ietekme diskusijās un lēmumu pieņemšanā klimata pārmaiņu jomā kā vadītājām, profesionālēm un pārmaiņu tehniskajām virzītājām;

⁽³⁴⁾ <https://www.eurofound.europa.eu/news/news-articles/gender-employment-gap-costs-europe-eu370-billion-per-year>

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- AD. tā kā sievietes lauku apvidos saskaras ar daudzām problēmām, tostarp saistībā ar zemāku dzīves līmeni, lielākā mērā ierobežotām nodarbinātības iespējām, relatīvu izolāciju no tirgiem, ierobežotu piekļuvi infrastruktūrai, tostarp lauku infrastruktūrai, sabiedriskajiem pakalpojumiem un veselības aprūpei, kā arī saistībā ar ierobežotu piekļuvi izglītībai (tostarp dzimumizglītībai) un informācijai par izglītības iespējām, kā arī sievietes ir nepietiekami pārstāvētas lēmumu pieņemšanas forumos; tā kā sievietes, iespējams, veic “neredzamu darbu” saimniecībās, jo nav formāla statusa, ko piešķir par to, ka viņas sniedz palīdzību dzīvesbiedriem, un tādēļ rodas problēmas ar viņu darba atzīšanu valsts sistēmās;
- AE. tā kā Eiropas Savienībā dzīvo 46 miljoni sieviešu un meiteņu ar invaliditāti; tā kā tas ir gandrīz 60 % no personu ar invaliditāti kopskaita; tā kā lielākā daļa veselības problēmu rodas, sievietēm kļūstot vecākām;
- AF. tā kā vairāk nekā puse darbspējas vecumā esošo sieviešu ar invaliditāti ir ekonomiski neaktīvas; tā kā visās dalībvalstīs sieviešu ar invaliditāti smaga materiālā nenodrošinātība ir augstāka nekā sieviešu bez invaliditātes materiālā nenodrošinātība;
- AG. tā kā dzimumu līdztiesības indekss 2019. gadam atklāj pastāvīgu nevienlīdzību starp vīriešiem un sievietēm digitālajā nozarē un izceļ to, ka dzimumu perspektīva un ietekmes uz dzimumiem novērtējums nepieciešams visās politikas jomās, kas saistītas ar digitālo pārveidi; tā kā ir ārkārtīgi svarīgi novērst digitālo plaisu starp dzimumiem, sievietēm un meitenēm nodrošinot labāku piekļuvi tehnoloģijām un internetam; tā kā sievietes ir neizmantojis resursus arī tādās jaunās jomās kā digitalizācija, mākslīgais intelekts un IKT, un sievietes veido tikai 16 % no gandrīz 8 miljoniem cilvēku, kas Eiropā strādā IKT jomā; tā kā digitālajā nozarē strādā trīs reizes vairāk vīriešu nekā sieviešu; tā kā sieviešu nodarbinātības digitālajā nozarē un citās nākotnes nozarēs veicināšanai ir ļoti būtiska nozīme, lai novērstu vīriešu un sieviešu darba samaksas un pensijas atšķirības un nodrošinātu sieviešu ekonomisko neatkarību, kā arī lai radītu jaunas nodarbinātības iespējas, tostarp grupām, kuras parasti tiek izslēgtas no darba tirgus; tā kā šai sakarā ir ļoti svarīgi veicināt sieviešu iesaisti digitālajā uzņēmējdarbībā, zinātnē, tehnoloģiju jomā, inženierzinātnēs un matemātikā (STEM) un izglītībā un nodarbinātībā IKT jomā; tā kā, integrējot vairāk sieviešu digitālā darba tirgū, ir iespējams Eiropas ekonomikā panākt IKP pieaugumu par 16 miljardiem EUR; tā kā dzimumu nevienlīdzība un diskriminācija ir reproducēta mākslīgā intelekta (MI) sistēmu uzbūvē, ievadītajos datos un šo sistēmu lietošanā; tā kā nepilnīgas datu kopas un nekorekti aizspriedumi var izkropļot MI sistēmas spriestspēju un apdraudēt dzimumu līdztiesību sabiedrībā;
- AH. tā kā, lai izgaismotu nevienlīdzību un izstrādātu mērķtiecīgu politiku, ir ļoti svarīgi vākt pa dzimumiem dalītus datus, turklāt šādi dati ir ļoti būtiski, lai uz dzimumiem vērstu pieeju piemērotu, risinot visus aktuālos jautājumus, tostarp jautājumus saistībā ar dzimumu vardarbību, invaliditāti, saslimstību ar vēzi un retām vai hroniskām slimībām, klimata pārmaiņu ietekmi, digitālajām prasmēm un STEM; tā kā dažādās ES un dalībvalstu politikas jomās joprojām trūkst dzimumsensitīvu datu;
- AI. tā kā sievietes ir nesamērīgā līmenī nepietiekami pārstāvētas ziņu un informatīvajos plašsaziņas līdzekļos; tā kā sieviešu un vīriešu nevienlīdzīga attēlošana plašsaziņas līdzekļos veicina stereotipus, kas ietekmē priekšstatu par sievietēm un vīriešiem;
- AJ. tā kā integrēta pieeja dzimumu līdztiesības nodrošināšanai, dzimumu līdztiesības principa ievērošana budžeta plānošanā un ietekmes uz dzimumu līdztiesību novērtēšana ir būtiski instrumenti dzimumu līdztiesības sasniegšanā visās ES politikas jomās, tā kā dzimumu līdztiesības jautājumi ES politikā tiek risināti, izmantojot dažādus fondus un instrumentus, un tā kā ļoti būtiska nozīme ir optimālas sinerģijas veidošanai to starpā; tā kā tas ir īpaši svarīgi attiecībā uz sociālekonomiskajiem pasākumiem, kas veikti laikposmam pēc Covid-19 izraisītās veselības krīzes, tostarp ES atveseļošanas plānu;
- AK. tā kā dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam un dzimumu līdztiesības politikas stiprināšana ES līmenī ir būtiska, lai nodrošinātu, ka Covid-19 krīzes ietekme nepaplašina dzimumu nelīdztiesību un ka risinājumi palīdz mazināt sieviešu diskrimināciju;
- AL. tā kā Covid-19 krīze ir ietekmējusi arī seksa industrijā strādājošos, palielinot viņu ienākumu zaudēšanas un nabadzības risku, un šo industriju raksturo ilgstošs regulējuma trūkums un tas, ka netiek aizsargātas šo personu cilvēktiesības;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- AM. tā kā vienotai rīcībai ir ļoti būtiska nozīme, lai augšupēji koordinētu un saskaņotu sieviešu tiesības Eiropā, pieņemot stingru paktu starp dalībvalstīm, apmainoties ar vērienīgākajiem tiesību aktiem un paraugpraksi, kas patlaban ir spēkā ES, un apņemoties tos īstenot;
- AN. tā kā ir iecelta komisāre, kas atbild tikai par līdztiesību un Eiropas Parlamentam ir specializēta komiteja — Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komiteja —, taču Padomei nav nekādas īpašas struktūrvienības, kas būtu veltīta dzimumu līdztiesībai, un ministriem un valsts sekretāriem, kas atbild par dzimumu līdztiesības jautājumiem, nav specializēta šiem jautājumiem paredzēta foruma,

Vispārīgas piezīmes

1. atzinīgi vērtē Komisijas pieņemto paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam”, kas tika izstrādāts paredzētajā laikā jaunā Komisijas sastāva darba pirmajās 100 dienās un ir uzskatāms par spēcīgu signālu politiskai iesaistei Eiropas dzimumu līdztiesības politikā un izšķirošu, skaidru un vērienīgu politikas satvaru, lai labāk īstenotu sieviešu tiesības un dzimumu līdztiesību un apkarotu pret tām vērstos uzbrukumus; atbalsta Komisijas mērķi Eiropas Savienībā izskaust diskrimināciju un strukturālo nevienlīdzību pret visiem cilvēkiem visā to daudzveidībā; uzsver izvēlētās divējādās pieejas nozīmi, kurā ir ietverti mērķtiecīgi pasākumi un dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas un interseksionālās pieejas konsekventa piemērošana kā transversāli principi, un atzinīgi vērtē ciešo saikni starp darba jomām un stereotipu, dzimumu aizspriedumu un diskriminācijas izskaušanu; aicina ciešu uzraudzīt mehānismus, lai regulāri noteiktu un izvērtētu panākumus stratēģijas un tās pasākumu īstenošanā;
2. tomēr uzsver, ka dzimumu līdztiesības stratēģijā jāparedz iespējas balstīta pieeja; aicina Komisiju principu “vienlīdzīgas iespējas sievietēm” atzīt par sākuma punktu stratēģijai turpmākai attīstībai;
3. atzinīgi vērtē to, ka jaunā Komisija un tās priekšsēdētāja ir piešķirušas prioritāti dzimumu līdztiesībai, kā arī to, ka ir iecelta īpaša komisāre, kas atbild par līdztiesību, un gaida ikgadējo ziņojumu par līdztiesību, kas ir noderīgs vērtēšanas mehānisms, lai izvērtētu progresu un noteiktu pašreizējās nepilnības un vajadzības attiecībā uz dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu politikas satvarā;
4. atzinīgi vērtē to, ka ir izziņotas vairākas savstarpēji papildinošas ES iniciatīvas, piemēram, Eiropas stratēģija invaliditātes jomā laikposmam pēc 2020. gada, LGBTI+ stratēģija un ES stratēģiskā programma attiecībā uz romu līdztiesības un iekļaušanas stratēģijām laikposmam pēc 2020. gada, un aicina izstrādāt stratēģisku satvaru, lai tās apvienotu, kā arī visu šo iniciatīvu īstenošanā piemērot interseksionālu pieeju; uzsver, ka nesenā Covid-19 krīze ir parādījusi, ka ir svarīgi uzraudzīt risinātās situācijas un nodrošināt elastību, lai stratēģijas dzimumu līdztiesības jomā un citas attiecīgās stratēģijas pielāgotu rezultātu, kā arī nākotnes problēmām, izmantojot pašreizējo politiku vai ierosinot jaunus instrumentus; atkārtoti norāda, ka ir jāstiprina konkrēti pasākumi diskriminācijas novēršanas jomā, kā arī ir jāstiprina to sieviešu līdztiesība un aizsardzība, kuras pakļautas strukturālai dzimumu nevienlīdzībai, un atgādina Komisijai, ka nepieciešami papildu centieni šajā virzienā;
5. pauž nožēlu, ka stratēģija joprojām ir neskaidra jautājumā par vairāku ļoti atzinīgi vērtējamu pasākumu termiņiem un ka tajā nav noteikti nedz konkrēti dzimumu līdztiesības mērķi, kas jāsasniedz līdz 2025. gadam, nedz arī skaidri uzraudzības mehānismi; tādēļ aicina Komisiju izstrādāt konkrētu ceļvedi, nosakot termiņus un mērķus un paredz ikgadējo pārskatīšanu un uzraudzības mehānismu, kā arī skaidru un izmērāmus panākumu rādītājus un papildu mērķtiecīgas darbības; aicina izstrādāt arī pamatnostādnes un ceļvedi, nosakot, kā ES politikas veidošanā efektīvi īstenot interseksionālās un dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas pieejas, tostarp dzimumu līdztiesības principa ievērošanu budžeta plānošanā, un izstrādāt īpašus mehānismus (piemēram, rādītājus, mērķus un uzraudzības mehānismus), kā arī paredzēt atbilstīgus cilvēkresursus un finanšu resursus, lai nodrošinātu to piemērošanu visās ES politikas jomās; aicina noteikt skaidrus termiņus paziņotā satvara izstrādei sadarbībai starp interneta platformām, ES stratēģijas par cilvēku tirdzniecības izskaušanu izstrādei, dzimumu līdztiesības stratēģijas izstrādei audiovizuālajā nozarē (*MEDIA* apakšprogrammas ietvaros) un ES mēroga komunikācijas kampaņai cīņā pret dzimumu stereotipiem;
6. aicina Komisiju ikvienā pārskatīšanas procesā ievērot 2020. gada darba programmā uzņemtās saistības un izstrādāt priekšlikumu saistošiem pasākumiem darba samaksas pārredzamības nodrošināšanai, ES stratēģiju par cietušo tiesībām un jaunu ES stratēģiju par cilvēku tirdzniecības izskaušanu; pauž nožēlu par to, ka priekšlikums par saistošiem pasākumiem darba samaksas pārredzamības nodrošināšanai netika ieviests 2020. gadā, kā tas tika plānots;
7. aicina dalībvalstis apstiprināt un īstenot pretdiskriminācijas direktīvu un panākt, lai visās ES dalībvalstīs tiktu izskaustas multiplās un interseksionālās diskriminācijas formas;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

8. atgādina, ka ir jāapkaro daudzslāņaina diskriminācija, jo īpaši pret neaizsargātām grupām, tostarp sievietēm ar invaliditāti, melnādainām sievietēm, migrantēm, etniskajām minoritātēm un romu sievietēm, gados vecākām sievietēm, vientuļajām mātēm, LGBTIK+ personām un bezpajumtniecēm, un uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt, lai viņas gūtu labumu no ES dzimumu līdztiesības stratēģijas 2020.–2025. gadam mērķiem un darbībām; aicina Komisiju noteikt skaidras interseksionālās sistēmas īstenošanas pamatnostādnes, kurās par prioritāti būtu jānosaka interseksionālās diskriminācijas veidu skarto grupu līdzdalība, lai novērtētu politikas virzienu un darbību atšķirīgo ietekmi nolūkā pielāgot ar nediskriminācijas principu pamatotus atbildes pasākumus katrā jomā;

9. aicina Komisiju un dalībvalstis atbilstīgi stratēģijas mērķiem reaģēšanas uz Covid-19 krīzi visos posmos sistemātiski iekļaut dzimumu perspektīvu un veicināt sieviešu iesaisti visos lēmumu pieņemšanas procesa līmeņos; uzsver, ka vairāku jaunās stratēģijas komponentu īstenošanas atlikšana būtu nepareizs signāls, un tādēļ aicina Komisiju turpināt īstenot jauno stratēģiju; aicina Komisiju un dalībvalstis, plānojot un sadalot finansējumu, kas paredzēts Eiropas Atveseļošanas instrumentā, pienācīgi ņemt vērā sieviešu vajadzības;

10. uzsver, ka ir jānodrošina pa dzimumiem sadalītu datu uzticama un atbilstīga vākšana un analīze, lai tos varētu izmantot kā pamatu lēmumu pieņemšanā, nodrošinot un palielinot EIGE finansējumu un spējas;

11. aicina dalībvalstis regulāri apmainīties ar paraugpraksi un apņemties augšupēji koordinēt un saskaņot sieviešu tiesības Eiropā, to attiecīgajos tiesību aktos ieviešot vērienīgākos dalībvalstu pasākumus un praksi, kas patlaban tiek izmantota ES dalībvalstīs;

12. tāpat aicina EIGE dzimumu līdztiesības indeksu integrēt Komisijas veiktajā uzraudzības procesā un izstrādāt no dzimuma atkarīgas pensiju atšķirības rādītāju, pamatojoties uz Parlamenta 2017. gada 14. jūnija rezolūcijā par nepieciešamību pēc ES stratēģijas no dzimuma atkarīgas pensiju atšķirības izbeigšanai un novēršanai⁽³⁵⁾ sniegtajiem ieteikumiem, kas būtu jāuzrauga dzimumu līdztiesības stratēģijas īstenošanas ietvaros, kas ir vienīgā stratēģija, kura aptver visu veidu nevienlīdzību, ko sievietes piedzīvo savas dzīves laikā; aicina apsvērt iespēju izstrādāt arī citus vīriešu un sieviešu darba samaksas un pensijas atšķirības un digitālo prasmju un iespēju atšķirības starp dzimumiem, kā arī citus rādītājus;

13. aicina Padomi izveidot struktūru dzimumu līdztiesības jautājumos, pulcējot par dzimumu līdztiesību atbildīgos ministrus un valsts sekretārus vienā īpašā forumā, lai izstrādātu vienotus un konkrētus pasākumus ar mērķi risināt problēmas sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības jomā un lai nodrošinātu, ka dzimumu līdztiesības jautājumi tiek apspriesti augstākajā politiskajā līmenī;

14. aicina dalībvalstis izveidot oficiālu Padomes struktūru dzimumu līdztiesības jautājumos, lai par dzimumu līdztiesību atbildīgajiem ministriem un valsts sekretāriem nodrošinātu īpašu diskusiju forumu, un labāk veicināt integrētu pieeju dzimumu līdztiesībai visās ES politikas jomās, tostarp nodarbinātības un sociālajā politikā;

15. pauž nožēlu, ka dzimumu līdztiesības stratēģijā 2020.–2025. gadam nav atsauces uz tādu sieviešu un meiteņu aizsardzību, kas pakļautas sociālās atstumtības, nabadzības un bezpajumtniecības riskam; aicina Komisiju pievērsties šiem jautājumiem gaidāmajā rīcības plānā par integrāciju un iekļaušanu, lai novērstu to, ka šīs sievietes tiek izslēgtas no sociālās un ekonomikas politikas jomas, tādējādi vēl vairāk padziļinot nabadzības ciklu;

16. aicina Padomi pieņemt secinājumus, lai apstiprinātu dzimumu līdztiesības stratēģiju un noteiktu konkrētus pasākumus tās īstenošanai;

Vardarbības pret sievietēm un ar dzimumu saistītas vardarbības izskaušana

17. atbalsta Komisijas apņemšanos cīnīties pret dzimumu vardarbību, atbalstot un aizsargājot šādos noziegumos cietušos, kā arī nodrošinot vainīgo saukšanu pie atbildības par noziegumiem; atbalsta Komisijas plānu turpināt Stambulas konvencijas ratifikāciju ES mērogā; šai sakarā uzsver, ka vajadzīgi īpaši pasākumi, lai mazinātu pastāvošās tiesību aktu, politikas un pakalpojumu atšķirības dalībvalstīs un novērstu vardarbības ģimenē un vardarbības pret sievieti pieaugumu Covid-19 pandēmijas laikā; tomēr vērš uzmanību uz to, ka vairāki centieni pārliecināt neatsaucīgās dalībvalstis nav devuši rezultātus un ka Ungārijas valdība nesen pieņēma lēmumu, ka tā konvenciju neratificēs; tādēļ ļoti atzinīgi vērtē Komisijas nodomu 2021. gadā ierosināt pasākumus, lai sasniegtu Stambulas konvencijas mērķus, ja ES pievienošanās joprojām tiks

⁽³⁵⁾ OV C 331, 18.9.2018., 60. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

bloķēta; aicina nekavējoties sākt sagatavošanās pasākumus, lai ieviestu citus juridiski saistošus pasākumus un ES pamatdirektīvu ar mērķi novērst un apkarot visas dzimumu vardarbības formas, cita starpā risinot tādas jautājumus kā sieviešu ģenitāliju kroplošana, piespiedu aborts, sterilizācija un laulības, un ar spēcīgu interseksionālu pieeju vērsties pret seksuālu ekspluatēšanu, cilvēku tirdzniecību, kibervardarbību un pornogrāfisku materiālu publicēšanu atreibības nolūkā, kā arī pret sievietēm vērstu nauda runu tiešsaistē; atzinīgi vērtē ierosmi paplašināt LESD 83. panta 1. punktā noteiktās noziedzības jomas, lai ietvertu īpašus ar dzimumu saistītas vardarbības veidus; atgādina, ka šiem jaunajiem likumdošanas pasākumiem būtu jāpapildina Stambulas konvencijas ratifikācija;

18. atzinīgi vērtē plānu iesniegt papildu ieteikumu, kā arī iespējamo tiesību aktu par kaitīgas prakses novēršanu un izveidot ES tīklu ar dzimumu saistītas vardarbības un vardarbības ģimenē novēršanai; prasa piemērot Stambulas konvencijas definīcijas un mērķus un pastāvīgi iesaistīt sieviešu tiesības un pilsoniskās sabiedrības organizācijas; aicina ierosināt atbilstīgus papildu pasākumus, kas atbilst diskriminācijas novēršanas principam; uzsver, ka, ja to pieļauj attiecīgās dalībvalsts struktūra, ir svarīgi šajā procesā iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības; uzsver izglītības, tostarp zēnu un vīriešu izglītības, nozīmi un šai sakarā aicina apkarot dzimumu stereotipus; aicina nodrošināt pienācīgu aizsardzību sievietēm, kuras cietušas no vardarbības ģimenē, veicinot valstu rīcībā esošos mehānismus un efektīvu rīcību;

19. uzsver, ka ir jāvērtē sadalīti dati par visām ar dzimumu saistītas vardarbības formām; atzinīgi vērtē paziņojumu par jaunu ES mēroga pētījumu par vardarbības pret sievietēm visu formu izplatību un dinamiku; uzsver, ka ir nepieciešami vispusīgi un salīdzināmi ES līmeņa pa dzimumiem dalīti dati un ka ir jānosaka dalībvalstu datu vākšanas sistēmas;

20. uzsver, ka ir jāaizsargā nepilngadīgas sievietes, sievietes no minoritātēm vai sievietes ar veselības problēmām vai invaliditāti kā dažādu vardarbības formu potenciālās upures un mērķi; atbalsta Komisijas plānu ierosināt un finansēt pasākumus, lai apkarotu šo potenciāli neaizsargāto grupu iespējamo ļaunprātīgu izmantošanu un ekspluatēšanu un vardarbību pret tām;

21. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt sieviešu un meiteņu ar invaliditāti iekļaujošu līdztiesību visās dzīves jomās, nodrošināt viņu seksuālās un reproduktīvās tiesības, nodrošināt viņām aizsardzību pret vardarbību ģimenē un aprūpes un atbalsta pakalpojumu sniedzēju veiktu vardarbību un šajā nolūkā uzsākt sensibilizācijas un spēju veidošanas programmas profesionāliem veselības aprūpes, sociālo un aprūpes pakalpojumu, izglītības, apmācības un nodarbinātības dienestu, tiesībsargāšanas un tiesu iestāžu jomā;

22. uzsver vardarbības un aizskaršanas darbvieta apjomu un ietekmi, kā arī nepieciešamību veikt konkrētus pasākumus ES līmenī, lai risinātu šīs problēmas un cīnītos pret psiholoģisku un seksuālu uzbrukšanu; norāda, ka cita starpā jo īpaši neoficiāliem aprūpētājiem, māsasaimniecībās nodarbinātajām personām un lauksaimniekiem trūkst aizsardzības un pamanāmības, un aicina dalībvalstis pieņemt SDO 189. konvenciju, lai stiprinātu darba ņēmēju, it īpaši sieviešu, tiesības neoficiālajā ekonomikā un nodrošinātu neatkarīgus, konfidencialus un visām sievietēm bez diskriminācijas pieejamus sūdzību mehānismus, kā arī nodrošināt īpašus pasākumus, lai pasargātu sūdzību iesniedzējus no darba devēju atreibības un atkārtotas viktimizācijas; atzinīgi vērtēs Komisijas kā darba devēja apņemšanos pieņemt jaunu visaptverošu tiesisko regulējumu, kas ietvers gan preventīvus, gan reaģējošus pasākumus, kuri vērsti pret aizskarošu izturēšanos darbavietā;

23. pauž nožēlu par to, ka trūkst atsaucē uz dzimumu dimensiju cilvēku tirdzniecībā darbspēka ekspluatācijas nolūkos, jo īpaši māsasaimniecībās nodarbinātu personu gadījumā, jo ģimenes mājoklim kā darba vietai ir raksturīgi ierobežojumi attiecībā uz iespējām pārbaudīt un uzraudzīt darbu; atgādina par 2016. gada 28. aprīļa rezolūciju par māsasaimniecībās nodarbinātām sievietēm un aprūpētājām ES un aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt izmeklēšanu šajā jomā, lai uzlabotu upuru identifikācijas un aizsardzības mehānismus, kā arī iesaistītu NVO, arodbiedrības, valsts iestādes un visus iedzīvotājus atklāšanas procesā;

24. pauž dziļas bažas par vardarbības un aizskaršanas veidu, apmēru un smagumu darba vidē un par visa veida vardarbības pret sievietēm un meitenēm ietekmi darba situācijās; šajā sakarībā atzinīgi vērtē neseno pieņemto SDO Konvenciju Nr. 190 par vardarbības un aizskaršanas izskaušanu darbā un aicina dalībvalstis to nekavējoties ratificēt un īstenot; aicina Komisiju un dalībvalstis arī ieviest efektīvus un saistošus pasākumus, lai noteiktu un aizliegtu vardarbību un aizskaršanu darba vidē, tostarp efektīvu piekļuvi dzimumu līdztiesības, drošiem un efektīviem sūdzību un strīdu izšķiršanas

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

mehānismiem, apmācības un izpratnes veicināšanas kampaņām, atbalsta pakalpojumiem un tiesiskās aizsardzības līdzekļiem;

25. uzskata, ka strādājošām sievietēm, kuras cieš no vardarbības dzimuma dēļ, vajadzētu būt tiesībām uz sava darba laika samazināšanu vai reorganizāciju un darba vietas maiņu; uzskata, ka ar dzimumu saistīta vardarbība būtu jāiekļauj darba vietas riska novērtējumos;

26. nosoda pret Stambulas konvenciju par vardarbības pret sievietēm apkarošanu vērsto kampaņu un mērķtiecīgo tās diskreditēšanas kampaņu; pauž bažas par atteikšanos no normas nepieļaut nekādu vardarbību pret sievietēm un ar dzimumu saistītu vardarbību, lai gan šādai normai ir spēcīgs vienprātīgs starptautiskais atbalsts; norāda, ka tādējādi tiek apšaubīta cilvēktiesību, tādu kā līdztiesība, autonomiju un cieņa, būtība; uzsver pilsoniskās sabiedrības organizāciju būtisko nozīmi ar dzimumu saistītas vardarbības apkarošanā un atbalsta sniegšanā upuriem un tādēļ aicina Komisiju nodrošināt atbilstīgu finansējumu organizācijām, kas īsteno mērķus šajā jomā; atzinīgi vērtē jaunajā stratēģijā par cietušo tiesībām pausto apņemšanos risināt no vardarbības cietušo sieviešu un meiteņu īpašās vajadzības, it īpaši, lai nodrošinātu cietušo tiesības, aizsardzību un kompensācijas; aicina Padomi steidzami noslēgt Stambulas konvencijas ratifikāciju un pilnīgu īstenošanu no ES puses un mudināt to ratificēt visas dalībvalstis;

27. uzsver, ka ir jāatzīst un jāapkaro visu veidu vardarbība un aizskaršana izglītības sistēmā, skolās, universitātēs, prakses vietās, profesionālās pilnveides programmās un citās programmās, kā arī izglītības nozarē kopumā;

28. atzinīgi vērtē ierosinātos īpašos pasākumus kibervardarbības (tostarp uzmākšanās un iebiedēšanas tiešsaistē, seksistiskas naida runas) apkarošanai, kas nesamērīgi skar sievietes un meitenes, it īpaši aktīvistes, sievietes politiķes un citas publiskas personas, kas ir pamanāmas publiskajā telpā; šai sakarā atzinīgi vērtē paziņojumu, ka šī parādība tiks risināta ar digitālo pakalpojumu tiesību aktu un ka tas paredz darbu ar tehnoloģiju platformām un IKT sektoru jaunā sadarbības satvarā, lai tie risinātu problēmu, izmantojot atbilstīgus tehniskus pasākumus, piemēram, preventīvas metodes un mehānismus reaģēšanai uz kaitīgu saturu; aicina dalībvalstis un ES pieņemt papildu pasākumus, tostarp saistošus tiesību aktus, lai apkarotu šīs vardarbības formas atbilstīgi Direktīvai par visu veidu vardarbības pret sievietēm novēršanu un apkarošanu, un atbalstīt dalībvalstis visos posmos — no prevencijas un aizsardzības līdz kriminālvajāšanai — iesaistīto dienestu, piemēram, policijas spēku un tiesu sistēmas, apmācības instrumentu izstrādē kopā ar informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozari, vienlaikus nodrošinot pamattiesību aizsardzību tiešsaistē;

29. pauž bažas par to, ka ES tiesību aktos nav skaidri aizliegta diskriminācija personas dzimumidentitātes un dzimuma izpausmes dēļ; norāda uz to, ka joprojām pastāv LGBTIK+ personu diskriminācija, iebaidīšana un izslēgšana no darba tirgus; atgādina par 2019. gada 14. februāra rezolūciju par turpmāko pasākumu sarakstu LGBTI līdztiesības sekmēšanai⁽³⁶⁾ un 2019. gada 18. decembra rezolūciju par publisku diskrimināciju un naida runu, kas vērstas pret LGBTI personām⁽³⁷⁾; atzinīgi vērtē pirmās LGBTI+ stratēģijas pieņemšanu, aicina Komisiju veikt turpmākus pasākumus saistībā ar tās LGBTI 2016.–2019. gada pasākumu sarakstu un iekļaut īpašus pasākumus, lai novērstu diskrimināciju darbā seksuālās orientācijas, dzimumidentitātes, dzimuma izpausmes un dzimumīpašību dēļ;

30. atzinīgi vērtē neseno pieņemto — pirmo šāda veida — ES Stratēģiju par cietušo tiesībām (2020.–2025. g.), ar ko tiks risinātas ar dzimumu saistītā vardarbībā cietušo īpašās vajadzības, un īpaši atzinīgi vērtē īpašo pieeju psiholoģiskai vardarbībai pret sievietēm un tās ietekmei uz sieviešu garīgo veselību ilgtermiņā; uzsver, ka ir jānovērš pašreizējās ES tiesību aktu nepilnības, un aicina Komisiju nekavējoties iesniegt priekšlikumu par Cietušo tiesību direktīvas pārskatīšanu attiecībā uz starptautiskiem standartiem vardarbības pret sievietēm jomā, piemēram, Stambulas konvenciju, lai veicinātu tiesību aktu par cietušo tiesībām un cietušo aizsardzību un kompensācijām pieņemšanu; uzsver, ka visiem cietušajiem jānodrošina efektīva piekļuve tiesību aizsardzībai, īstenojot Cietušo tiesību direktīvu, kas dažās dalībvalstīs joprojām nenotiek; aicina pastāvīgi veicināt cietušo tiesības, izmantojot arī esošos instrumentus, piemēram, Eiropas aizsardzības rīkojumu;

31. vērš Komisijas un dalībvalstu uzmanību uz īpaši dramatisko situāciju saistībā ar bērniem, kuri kļuvuši par bāreņiem ar dzimumu saistītas vardarbības dēļ vai kuri ir spiesti dzīvot vidē, kurā notiek vardarbība ģimenē, un aicina Komisiju un dalībvalstis šādas situācijas ņemt vērā, risinot vardarbības ģimenē problēmu;

⁽³⁶⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0129.

⁽³⁷⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0101.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

32. mudina Komisiju nākt klajā ar ilgi gaidīto ES stratēģiju cilvēku tirdzniecības izskaušanai un uzsver nepieciešamību skaidri atzīt cilvēku tirdzniecības un seksuālās ekspluatēšanas dzimumu aspektu, jo sievietes un meitenes tiek skartas visvairāk; atzīst, ka seksuālā ekspluatēšana surogātības un reprodiktīvos nolūkos vai tādos nolūkos kā piespiedu laulības, prostitūcija un pornogrāfija, ir nepieņemama un ir cilvēka cieņas un cilvēktiesību pārkāpums; tādēļ prasa stratēģijas izstrādē pievērst lielu vērību prostitūcijā iesaistītu sieviešu situācijai, liekot īpašu uzsvāru uz saikni starp prostitūciju un sieviešu un nepilngadīgu personu tirdzniecību ES un visā pasaulē un interneta arvien plašāku izmantošanu ekspluatēšanas nolūkā; uzsver ES koordinators cilvēku tirdzniecības apkarošanas jomā būtisko nozīmi un darbu un aicina Komisiju nekavējoties iecelt jaunu koordinatoru, kas cieši uzraudzītu Direktīvas par cilvēku tirdzniecības novēršanu īstenošanu dalībvalstīs; uzstāj, ka ir svarīgi iekļaut pasākumus un stratēģijas pieprasījuma samazināšanai;

33. aicina īstenot stingrākus pasākumus saistībā ar tiesību aktiem par seksuāliem pārkāpumiem un uzsver, ka dzimumattiecībām vienmēr jābūt brīvprātīgām; aicina Komisiju ieteikt visām dalībvalstīm to tiesību aktos grozīt izvarošanas definīciju, lai tās pamatā būtu piekrišanas trūkums;

34. atzinīgi vērtē ES mēroga komunikācijas kampaņu cīņā pret dzimumu stereotipiem, kā arī vardarbības novēršanas pasākumus, kas vērsti uz vīriešiem, zēniem un vīrišķību; aicina noteikt skaidrākus pasākumus, lai vērstos pret destruktīvām vīrišķības normām, jo dzimumu stereotipi ir dzimumu nevienlīdzības galvenais iemesls un ietekmē visas sabiedrības dzīves jomas;

35. aicina pievērst lielāku vērību un sniegt atbalstu bērnamam un krīžu centriem, kuros uzturas vardarbībā cietušie, kas Covid-19 pandēmijas laikā ir slēgti vai kuru iespējas uzņemt iemītniekus ir būtiski ierobežotas un tādēļ sievietes vai meitenes un bērni ir spiesti karantīnas laikā uzturēties kopā ar savu pāridarītāju;

36. uzsver, ka vardarbība pret sievietēm bieži vien ir galvenais iemesls, kādēļ sievietes kļūst par bezpajumtniecēm; tādēļ aicina Komisiju veikt nepieciešamos pasākumus, lai novērstu vardarbību pret sievietēm, kas noved līdz bezpajumtniecībai vai pagarina laikposmu, kad sievietes ir bez pajumtes;

37. atzinīgi vērtē paziņojumu par ieteikumu, kā arī iespējamo tiesību aktu par kaitīgas prakses novēršanu, lai cīnītos pret sieviešu ģenitālīju kroplošanu, piespiedu sterilizāciju, agrīnām un piespiedu laulībām un tā saukto vardarbību, aizstāvot godu, kas īpaši negatīvi ietekmē bērnus un jaunas meitenes;

Sievietes un ekonomika

38. atkārtoti aicina Komisiju un dalībvalstis turpināt izstrādāt un uzlabot pa dzimumiem dalītu datu vākšanu⁽³⁸⁾, statistiku, izpēti un analīzi, kā arī atbalstu un pasākumus, kas paredzēti, lai uzlabotu institucionālo un pilsoniskās sabiedrības organizāciju spēju veidošanu attiecībā uz datu vākšanu un analīzi, jo īpaši par sieviešu līdzdalību darba tirgū un tādās jomās kā neoficiāla nodarbinātība, uzņēmējdarbība, piekļuve finansējumam un veselības aprūpes pakalpojumiem, neapmaksāts darbs, nabadzība un sociālās aizsardzības sistēmu ietekme; mudina arī EIGE un visas pārējās attiecīgās ES iestādes un aģentūras izstrādāt un iekļaut jaunus rādītājus, piemēram, nodarbinātu personu nabadzību, laika trūkumu, laika izmantojuma atšķirības, aprūpes darba (apmaksāta/neapmaksāta) vērtību un sieviešu un vīriešu nodarbinātības rādītājus, tostarp saistībā ar Direktīvu par darba un privātās dzīves līdzsvaru; aicina Komisiju izmantot šos datus, lai efektīvi īstenotu politiku un programmu, kā arī citu ES aģentūru un iestāžu novērtējumu dzimumu ietekmējuma ziņā;

39. atbalsta Barcelonas mērķu pārskatīšanu un aicina dalībvalstis nodrošināt atbilstīgus ieguldījumus aprūpes un ilgtermiņa aprūpes pakalpojumos, tostarp, izmantojot pieejamo ES finansējumu, kā arī nodrošināt izmaksu ziņā pieejamu un piekļūstamu augstas kvalitātes bērnu aprūpi, tostarp agrīno pirmsskolas izglītību, tādējādi it īpaši dodot iespēju jaunām mātēm strādāt un/vai mācīties, un šai sakarā atgādina par Eiropas sociālā pilāra 11. principu; prasa sniegt finansiālu atbalstu un apmainīties ar paraugpraksi starp tām dalībvalstīm, kuras vēl nav sasniegušas šos mērķus; turklāt atzinīgi vērtē pamatnostādņu izstrādi dalībvalstīm par to, kā novērst finansiālos šķēršļus saistībā ar sociālo, ekonomikas un nodokļu politiku; uzsver mērķi attiecībā uz vienlīdzīgiem aprūpētājiem un vienlīdzīgiem pelnītājiem, kam jābūt šo centienu pamatā, un šai sakarā kā pirmo soli atzinīgi vērtē Direktīvu par darba un privātās dzīves līdzsvaru;

⁽³⁸⁾ Sk. Eiropas Parlamenta 2020. gada 30. janvāra rezolūciju par vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

40. aicina Komisiju nākt klajā ar Eiropas aprūpes līgumu, izmantojot visaptverošu pieeju attiecībā uz visām aprūpes vajadzībām un pakalpojumiem un nosakot minimālos standartus un kvalitātes pamatnostādnes attiecībā uz aprūpi visa dzīves cikla garumā, tostarp bērniem, vecāka gadagājuma cilvēkiem un personām ar ilgtermiņa vajadzībām; aicina Komisiju un dalībvalstis apkopot datus, kas dalīti pēc aprūpes pakalpojumu sniegšanas veida; mudina dalībvalstis ātri un pilnībā transponēt un īstenot Direktīvu par darba un privātās dzīves līdzsvaru, lai nodrošinātu darba un ģimenes dzīves taisnīgu sadalījumu, un aicina tās pārsniegt direktīvā noteiktos minimālos standartus, ieviešot tādas pasākumus kā pilnībā apmaksāts atvaļinājums, vīriešu kā aprūpētāju vienlīdzīgas lomas veicināšana, tādējādi novēršot dzimumu stereotipus paternitātes/grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma izmantošanā, neoficiālo aprūpētāju lomas atzīšana, nodrošinot viņu piekļuvi sociālajam nodrošinājumam un viņu tiesībām uz pensiju, atbalsts pakalpojumiem, kas pielāgoti īpašām to vecāku un/vai ģimenes locekļu pienākumiem un vajadzībām, kuri aprūpē personas ar invaliditāti vai ilgu slimības gaitu, kā arī vecāka gadagājuma cilvēkus, un tāda elastīga darba grafika nodrošināšana, kas neietekmē vai nemazina darba ņēmēju atalgojumu, piekļuvi sociālajam un darba tiesībām un pabalstiem, respektējot darba ņēmēju tiesības atslēgties; mudina Komisiju katru gadu cieši un sistemātiski uzraudzīt, kā dalībvalstis īsteno Direktīvu par darba un privātās dzīves līdzsvaru;

41. aicina nodrošināt izmaksu ziņā pieejamu bērnu labas kvalitātes aprūpi un ilgtermiņa aprūpes pakalpojumus, kas it īpaši sievietēm ļauj atgriezties darba tirgū un veicina labu darba un privātās dzīves līdzsvaru;

42. uzsver, ka jāveido bērnu silišu un pirmsskolas izglītības iestāžu tīkls; norāda, ka tā ir plaša sociālā atbildība un šāda tīkla pieejamībai jābūt vispārējam pakalpojumam, kas ir pieejams visiem bērniem un ģimenēm, kuras vēlas izmantot šādu tīklu;

43. mudina dalībvalstis, balstoties uz labas prakses apmaiņu, gan sieviešu, gan vīriešu labā ieviest "aprūpes kredītus", lai kompensētu karjeras pārtraukumus, kas paredzēti ģimenes locekļu neformālai aprūpei, un oficiālos aprūpes atvaļinājumus, piemēram, grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, paternitātes atvaļinājumu un bērna kopšanas atvaļinājumu, un taisnīgi ņemt tos vērā pensiju tiesību aprēķināšanā; uzskata, ka šādi kredīti būtu jāpiešķir uz īsu konkrētu laiku, lai vēl vairāk nenostiprinātu stereotipus un nevienlīdzību;

44. aicina dalībvalstis veikt īpašus pasākumus, lai novērstu vecāka gadagājuma un pensijas vecuma iedzīvotāju nabadzības risku, palielinot pensijas un sociālos pabalstus; uzskata, ka ir jānovērš vīriešu un sieviešu ienākumu nevienlīdzība pensijas vecumā un ka šai nolūkā jāpalielina pensijas, kā arī jā saglabā un jāuzlabo valsts, vispārējās un uz solidaritāti balstītās sociālā nodrošinājuma sistēmas, nodrošinot, ka tās ļauj veikt pārdali un nodrošina taisnīgus un pienācīgus ienākumus pēc ilgās darba dzīves, un garantējot valsts sociālā nodrošinājuma sistēmu ilgtspēju, radot darbvietas, kurās ievēro tiesības, un palielinot darba samaksu;

45. aicina Komisiju, Parlamentu un Padomi, izstrādājot programmas nākamajā daudzgadu finanšu shēmā (DFS) un Eiropas Atveseļošanas instrumentu, rūpīgi izpētīt sieviešu vajadzības un līdzdalību darba tirgū, kā arī horizontālo un vertikālo darba tirgus segregāciju;

46. uzskata, ka prioritārā kārtā jāveic pasākumi, lai atbalstītu ģimenes, tostarp nodrošinot atbilstīgus un izmaksu ziņā pieejamus bērnu aprūpes pakalpojumus, kas pozitīvi ietekmē sieviešu dalību darba tirgū un viņu pensionēšanās izredzes;

47. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos uzraudzīt Darba un privātās dzīves līdzsvara direktīvas pareizu transponēšanu valsts tiesību aktos līdz 2022. gadam un nodrošināt tās pilnīgu īstenošanu;

48. aicina Komisiju vākt datus par dažādiem aprūpes veidiem (bērnu aprūpe, vecu cilvēku un personu ar invaliditāti vai tādu personu aprūpi, kurām vajadzīga ilgstoša aprūpe), lai iegūtu informāciju pētījumam par aprūpes atšķirībām, kas tiktu izmantots iniciatīvas par Eiropas aprūpes stratēģiju sagatavošanai; norāda, ka šādā stratēģijā būtu jāievēro dalībvalstu kompetences, kā noteikts Līgumos, taču būtu arī jātiecas uzlabot sadarbību un koordināciju attiecībā uz visiem pasākumiem, kas varētu palīdzēt gan neformālajiem aprūpētājiem Eiropas Savienībā, gan cilvēkiem, kas ir viņu aprūpē; uzsver, ka sadarbība Eiropas līmenī un efektīva ES līdzekļu izmantošana var palīdzēt izstrādāt kvalitatīvus, piekļūstamus un cenas ziņā pieņemamus aprūpes pakalpojumus;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

49. atzinīgi vērtē Padomes lēmumu izmantot “vispārējo izņēmuma klauzulu” un aicina dalībvalstis ieguldīt sabiedriskos pakalpojumos, tostarp bezmaksas bērnu aprūpē un veselības aprūpē, lai radītu jaunas kvalitatīvas darbvietas un mazinātu krīzes sociālekonomisko ietekmi; uzskata, ka taupības pasākumiem ir ilgtermiņa negatīva ietekme, jo īpaši uz sievietēm, un tos nedrīkst īstenot pēc Covid-19 krīzes;

50. atzinīgi vērtē pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*); aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka *SURE* pievēršas jautājumam par sieviešu ienākumu zaudēšanu;

51. uzsver, ka ievērojami jāpalielina ieguldījumi pakalpojumos, it īpaši veselības aprūpes, izglītības un transporta pakalpojumos, lai risinātu iedzīvotāju vajadzības un veicinātu sieviešu neatkarību, līdztiesību un emancipāciju;

52. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos iesniegt priekšlikumu saistošiem pasākumiem darba samaksas pārredzamības nodrošināšanai, kas var būt noderīgs instruments, lai konstatētu atšķirību un diskrimināciju vienā nozarē un lai mazinātu vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību; tomēr pauž nožēlu par kavēšanos publicēt šo priekšlikumu un prasa Komisijai pēc iespējas drīzāk iesniegt priekšlikumu; šai sakarā uzsver, cik būtiska nozīme ir pilnvērtīgai sadarbībai ar sociālajiem partneriem un visām ieinteresētajām personām un to iesaistei atbilstīgi valsts praksei un tradīcijām; tomēr norāda, ka joprojām ir jārisina jautājums par vienādu darba samaksu par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu dažādās profesionālajās nozarēs, lai mazinātu darba samaksas par vienādi vērtīgu darbu atšķirību darba tirgū pastāvošās dzimumu segregācijas dēļ, ņemot vērā, ka dažās jomās, kurās lielākoties tiek nodarbinātas sievietes, tādās kā māsu profesija, aprūpe, mazumtirdzniecība, pārdošana un izglītība, tiek maksāta zemāka darba samaksa salīdzinājumā ar, piemēram, ražošanas nozari vai tehniskajām profesijām, kurās lielākoties tiek nodarbināti vīrieši; stingri iesaka iekļaut principu, kas paredz sievietēm un vīriešiem vienādu darba samaksu par vienādi vērtīgu darbu un ko varētu definēt šādi: “Darbs uzskatāms par vienādi vērtīgu, ja, salīdzinot divas darba ņēmēju grupas, kas nav izveidotas patvaļīgi, veiktais darbs ir salīdzināms, ņemot vērā tādus faktorus kā darba apstākļi, darba ņēmējiem piešķirtās atbildības pakāpe un darba fiziskās vai garīgās prasības”; norāda, ka šim nolūkam ir jāizstrādā dzimumneitrāli darba novērtēšanas instrumenti un klasifikācijas kritēriji;

53. atzinīgi vērtē to, ka Komisija ir novērtējusi spēkā esošo regulējumu attiecībā uz vienādu darba samaksu par vienādu vai vienādi vērtīgu darbu, apspriežot procesa uzsākšanu par to, kā uzlabot dzimumu līdztiesību darba vidē, gaidāmo ziņojumu par pensiju atbilstību un apsvērumus par pensiju kredītu nodrošināšanu ar aprūpi saistītiem pārtraukumiem darba devēju pensiju shēmās;

54. aicina Komisiju nākamajā gadā iesniegt Direktīvas 2006/54/EK pārskatu atbilstīgi nesenantam novērtējumam par to, kā darbojas un tiek īstenoti ES tiesību akti par vienlīdzīgu darba samaksu, un saskaņā ar Tiesas judikatūru; uzskata, ka šādā pārskatā būtu jāiekļauj “vienādas vērtības darba” definīcija visās profesionālajās nozarēs, kurā būtu iekļauta dzimumu perspektīva, kā arī atsauce uz dažādiem diskriminācijas veidiem un papildu pasākumiem, lai nodrošinātu direktīvas izpildāmību;

55. atgādina par Eiropas Parlamenta 2020. gada 30. janvāra rezolūciju par vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību; prasa nekavējoties pārskatīt rīcības plānu un prasa līdz 2020. gada beigām izstrādāt vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības novēršanas rīcības plānu, kurā būtu jānosaka precīzi dalībvalstīm paredzēti mērķi nākamajos piecos gados samazināt no dzimuma atkarīgu darba samaksas atšķirību, un nodrošināt, ka šādi mērķi tiek ņemti vērā konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos; jo īpaši uzsver nepieciešamību jaunajā rīcības plānā iekļaut interseksionālo perspektīvu; aicina Komisiju un dalībvalstis iesaistīt sociālos partnerus un pilsoniskās sabiedrības organizācijas jaunas politikas izstrādē, lai novērstu vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību un uzlabotu un turpmāk pilnveidotu statistiku, pētniecību un analīzi nolūkā labāk novērtēt un uzraudzīt progresu vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības novēršanā, īpašu uzmanību pievēršot grupām, kas saskaras ar multiplām un interseksionālās diskriminācijas formām; aicina Komisiju pievērst uzmanību faktoriem, kas izraisa pensiju atšķirību, un atbalstīt dalībvalstis šīs atšķirības mazināšanas pasākumos, nosakot no dzimuma atkarīgas pensiju atšķirības rādītāju, lai novērtētu sieviešu dzīves laikā piedzīvoto nevienlīdzību;

56. norāda, ka nodokļu politikai ir atšķirīga ietekme uz dažāda veida mājāsaimniecībām; uzsver, ka individuālai nodokļu uzlikšanai ir būtiska nozīme, lai panāktu nodokļu taisnīgumu sievietēm; uzsver atsevišķu nodokļu veidu negatīvo ietekmi uz sieviešu nodarbinātības rādītāju un viņu ekonomisko neatkarību un norāda, ka būtu jāveic nodokļu politikas optimizācija, lai stiprinātu stimulus sieviešu līdzdalības darba tirgū veicināšanai; vērs uzmanību uz kopējas nodokļu uzlikšanas iespējamo negatīvo ietekmi uz sieviešu un vīriešu pensiju atšķirību; uzsver, ka nodokļu sistēmās būtu jāatsakās no pieņēmuma, ka

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

mājsaimniecības vienādi apvieno un daļa savas finanses; uzsver tā "menstruālā cikla nabadzības" ietekmi uz daudzām Eiropas sievietēm, ko rada sieviešu higiēnas produktu dārdzība un šādu produktu augstie nodokļi daudzās dalībvalstīs, un aicina dalībvalstis veikt pasākumus, lai cīnītos pret šo netiešo diskrimināciju nodokļu jomā un menstruālā cikla nabadzību;

57. atgādina, ka finansējuma un nodokļu politikai ir spēcīgs dzimumu aspekts; atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos integrēt dzimumu līdztiesības aspektu daudzgadu finanšu shēmā, jo īpaši attiecībā uz Eiropas Sociālo fondu Plus (ESF+), lai veicinātu sieviešu līdzdalību darba tirgū, darba un privātās dzīves līdzsvaru un sieviešu uzņēmējdarbību, taču pauž nožēlu par to, ka jaunajā DFS un struktūrfondos budžeta plānošanā netiek ievērots dzimumu līdztiesības princips; aicina Komisiju turpināt veicināt un uzlabot dzimumu līdztiesības principa ievērošanu budžeta plānošanā un aicina dalībvalstis integrēt dzimumu līdztiesības aspektu nodokļu politikā, tostarp arī dzimumu līdztiesības auditos, lai attiecībā uz nodokļiem izskaustu ar dzimumu saistītus aizspriedumus;

58. vēlreiz atgādina, ka lielāks uzsvars jāliek uz dzimumu līdztiesību Eiropas pusgada procesa dažādos posmos, un aicina stratēģijā, kas būs stratēģijas "Eiropa 2020" pēctece, ieviest dzimumu līdztiesības pīlāru un visaptverošu dzimumu līdztiesības mērķi; aicina konkrētām valstīm paredzētajos uzdevumos, kas noteikti sociālo rezultātu pārskatā, iekļaut skaidrus dzimumu līdztiesības rādītājus un izstrādāt statistikas metodes un analīzi, lai uzraudzītu progresu dzimumu līdztiesības jomā, izmantojot interseksionālo perspektīvu;

59. uzsver, ka 70 % no pasaulē veselības aizsardzības un sociālajā jomā strādājošajiem ir sievietes, kuras bieži vien saņem tikai minimālo darba samaksu un strādā nedrošos darba apstākļos, un prasa izlīdzināt darba samaksu un darba apstākļus nozarēs, kurās pārsvarā strādā sievietes, piemēram, aprūpes, veselības aizsardzības un mazumtirdzniecības nozarē, kā arī izskaust sieviešu un vīriešu darba samaksas un pensijas atšķirību un darba tirgus segregāciju;

60. aicina Komisiju un dalībvalstis, apspriežoties ar sociālajiem partneriem, izstrādāt dzimumsensitīvas pamatnostādnes par drošību un veselības aizsardzību darba vietā, kuras būtu īpaši paredzētas priekšplāna profesiju pārstāvjiem, lai aizsargātu šajās profesijās strādājošos turpmāku slimību uzliesmojumu gadījumā; uzsver, ka darba apstākļu izmaiņas, piemēram, tāldarbs, vienlaikus piedāvājot iespējas uzlabot elastīgu darba režīmu un darba un privātās dzīves līdzsvaru, var ietekmēt arī spēju atslēgties no darba un palielināt darba slodzi, jo sievietes tiek skartas daudz vairāk nekā vīrieši, ņemot vērā viņu dominējošo vai tradicionālo mājas un ģimenes aprūpētāju lomu; tādēļ aicina Komisiju nākt klajā ar dzimumsensitīvu tiesību akta priekšlikumu par tiesībām atslēgties, kā arī direktīvu par garīgo labsajūtu darba vietā, kuras mērķis ir trauksmes, depresijas un izdegšanas kā arodslimību atzīšana, un izveidot profilakses un skarto darbinieku reintegrācijas darba tirgū mehānismus;

61. aicina Komisiju pārskatīt Direktīvu 92/85/EEK, lai nodrošinātu, ka sievietes Eiropā var līdztiesīgi ar vīriešiem izmantot darba ņēmēju brīvas pārvietošanās sniegtās priekšrocības ⁽³⁹⁾;

62. uzsver, ka dalībvalstīm ir jāiesniedz uz pierādījumiem balstīta, labi izstrādāta darba tirgus politika un reformas, kas *de facto* uzlabo sieviešu darba apstākļus un palielina kvalitatīvu nodarbinātību;

63. aicina Komisiju iesniegt Eiropas sociālās aizsardzības stratēģiju, lai risinātu jautājumu par darba ņēmēju brīvu pārvietošanos un jo īpaši nabadzības feminizāciju, īpašu uzmanību pievēršot vientuļo vecāku mājsaimniecībām, kuras vada sievietes;

64. uzsver, ka vienlīdzīgas iespējas un lielāka sieviešu līdzdalība darba tirgū var palielināt nodarbinātību, ekonomisko labklājību un konkurētspēju Eiropā; aicina Komisiju un dalībvalstis noteikt mērķus, lai samazinātu nestabilu nodarbinātību un piespiedu nepilna laika darbu nolūkā uzlabot sieviešu stāvokli darba tirgū;

65. aicina Komisiju pieņemt īpašu pieeju attiecībā uz vientuļajām mātēm, kas ekonomiskā ziņā ir īpaši neaizsargātas, jo bieži pelna mazāk nekā vīrieši un ir lielāka iespēja, ka viņas pēc bērna piedzimšanas pametīs darba tirgu; šajā saistībā aicina Komisiju uzlabot esošo tiesību instrumentu izpildi uzturlīdzekļu pārrobežu iekasēšanas jomā, vienlaikus palielinot sabiedrības informētību par to pieejamību; mudina Komisiju cieši sadarboties ar dalībvalstīm, lai konstatētu praktiskas problēmas saistībā ar uzturlīdzekļu iekasēšanu pārrobežu situācijās un izstrādātu rīkus efektīvai maksāšanas pienākumu izpildei;

⁽³⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 16. aprīļa Direktīva 2014/54/ES par pasākumiem, ar ko veicina darba ņēmējiem piešķirto tiesību īstenošanu darba ņēmēju pārvietošanās brīvības jomā (OV L 128, 30.4.2014., 8. lpp.).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

66. norāda, ka sieviešu līdzdalība darba tirgū ir zemāka nekā vīriešu līdzdalība; uzsver, ka ir svarīgi samazināt ienākuma nodokli, lai veicinātu līdzdalību darba tirgū;
67. aicina dalībvalstis veikt turpmākus pasākumus, lai apkarotu diskrimināciju pret sievietēm darba tirgū;
68. atgādina, ka darba vidē joprojām ir nevienlīdzība attiecībā uz ienākumiem, karjeras iespējām, feminizētām nozarēm, piekļuvi sociālajai aizsardzībai, kā arī izglītību un apmācību; atgādina, ka ir jāpievēršas visām šīm dimensijām, lai panāktu dzimumu līdztiesību;
69. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt vienlīdzīgu līdzdalību un iespējas darba tirgū vīriešiem un sievietēm un risināt problēmu saistībā ar visu veidu nabadzības feminizāciju, tostarp nabadzību vecumdienās, jo īpaši dzimumu aspektu iekļaujot atbilstīgu pensiju tiesību pieejamībā un piekļuvē tām nolūkā novērst no dzimuma atkarīgas pensiju atšķirības un uzlabojot darba apstākļus feminizētās nozarēs un profesijās, piemēram, viesmīlībā, tūrismā, uzkopšanas pakalpojumos un aprūpes nozarē; norāda, ka ir svarīgi risināt jautājumu par kultūrā iesakņojušos tā darba pārāk zemo novērtējumu, ko veic galvenokārt sievietes, par nepieciešamību apkarot šādus stereotipus un par sieviešu pārāk lielo pārstāvību nestandarta darba attiecībās; aicina dalībvalstis nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret migrantēm (arī pārskatot profesionālās kvalifikācijas atzīšanas sistēmu), kā arī pret citām īpaši neaizsargātām sieviešu grupām; aicina Komisiju un dalībvalstis stiprināt darba kopīguma slēgšanas sarunu tvērumu sektoru līmenī un sociālo partneru iesaistīšanu politikas veidošanā, lai sekmētu stabilu un kvalitatīvu nodarbinātību; uzsver, ka ir vajadzīgas stratēģijas, lai veicinātu un atbalstītu sieviešu uzņēmējdarbības iniciatīvas;
70. norāda, ka augošā gadījumdarbu ekonomika ietekmē darbaņēmējus, kuri ir mazāk iesaistīti arodbiedrībās un riskē ar darba nestabilitāti tādu faktoru dēļ kā nestabils darba laiks un ienākumi, darba tiesību seguma trūkums, neskaidrība par sociālo nodrošinājumu un pensijām vai piekļuves trūkums karjeras attīstībai un pārkvalifikācijai; pauž bažas par to, ka ar to saistītā nedrošība un nestabilitāte, ko pastiprina pašreizējie krīzes dēļ noteiktie pārvietošanās ierobežojumi, īpaši negatīvi ietekmē sievietes, kuras joprojām uzņemas aprūpes slogu darba tirgū, kurā ir augsta segmentāciju pēc dzimuma kritērija, jo īpaši tās sievietes, kuras saskaras ar instersekcionālas diskriminācijas veidiem; aicina dalībvalstis īstenot mērķtiecīgus sociālās aizsardzības pasākumus sievietēm, kuras strādā ārstatā, un tām sievietēm, kuras veic gadījumdarbus; aicina Komisiju cieši uzraudzīt Direktīvas 2010/41/ES īstenošanu;
71. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos pieņemt rīcības plānu Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanai; uzsver nepieciešamību iekļaut dzimumu perspektīvu, izmantojot transversālu pieeju saskaņā ar pīlāra 2. un 3. principu;
72. uzsver, ka sieviešu un vīriešu darba samaksas atšķirība plašsaziņas līdzekļu nozarē ir augsta un ka sievietes žurnālistes biežāk nekā vīrieši saskaras ar aizskaršanu, vardarbību, seksismu un diskrimināciju; atgādina par Eiropas sociālā pīlāra otro sadaļu par taisnīgiem darba apstākļiem; tādēļ aicina dalībvalstis visiem plašsaziņas līdzekļu nozarē strādājošajiem nodrošināt tiesības uz taisnīgiem un drošiem darba apstākļiem;
73. aicina dalībvalstis veikt pasākumus, lai sievietēm, kuras ir migrantes un bēgles, nodrošinātu piekļuvi veselības aprūpei, nodarbinātībai, pārtikai un informācijas pakalpojumiem, kā arī mazināt aizsardzības riskus, it īpaši vardarbību vīriešu un sieviešu starpā un sieviešu tirdzniecību;
74. aicina dalībvalstis īstenot stingrus pasākumus, lai piemērotu sankcijas uzņēmumiem, kuri neievēro darba tiesības un pieļauj diskrimināciju dzimuma dēļ; tāpat uzskata, ka, piešķirot ES finansējumu, būtu jāizvirza nosacījumi uzņēmumiem ievērot augstus nodarbinātības standartus un nepieļaut sieviešu diskrimināciju;
75. mudina Komisiju rīkot kampaņu, lai panāktu, ka vairāk sieviešu ieņem ar ekonomiku saistītu lēmumu pieņemšanas amatus, uzsverot to ekonomiskās un sociālās priekšrocības un apmainoties ar paraugpraksi, piemēram, publicējot rādītājus par uzņēmumu sniegumu dzimumu līdztiesības jomā; aicina Komisiju turpināt sadarboties ar dalībvalstīm, kā arī pašreizējo un nākamajam ES prezidentūrām, lai steidzami atrisinātu Padomē radušos strupceļus un pieņemtu ierosināto direktīvu par sieviešu pārstāvību valdēs, un kopā ar dalībvalstīm izstrādāt stratēģiju, lai panāktu visu sieviešu no visām sabiedrības grupām jēgpilnu pārstāvību lēmējās struktūrās, tostarp visās ES iestādēs;
76. atgādina, ka sieviešu nepietiekama pārstāvība sabiedriskajā un politiskajā dzīvē apdraud demokrātisku iestāžu un procesu pienācīgu darbību; tādēļ aicina dalībvalstis veicināt un atbalstīt pasākumus, kas sekmē vīriešu un sieviešu līdzsvarotu līdzdalību lēmumu pieņemšanā valsts, reģionālā un vietējā līmenī;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

77. aicina Komisiju un dalībvalstis pieņemt pasākumus, lai cīnītos pret "stikla griestu" parādību, piemēram, plašu bērna kopšanas atvaļinājumu, piekļuvi kvalitatīvai un cenas ziņā pieejamai bērnu aprūpei un jebkādas tiešas un netiešas diskriminācijas izskaušanu saistībā ar paaugstināšanu amatā darba tirgū;

78. atzinīgi vērtē atbalstu dzimumu paritātei tādās vēlēšanās struktūrās kā Eiropas Parlaments; prasa ieviest saistošus pasākumus, piemēram, kvotas, un uzsver, ka tam ir jākalpo par paraugu šajā jomā; turklāt atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu, ka tā ir iecerējusi rādīt piemēru attiecībā uz vadošajiem amatiem, un aicina izstrādāt stratēģijas, lai nodrošinātu dažādas izcelsmes sieviešu jēgpilnu pārstāvību lēmumu pieņemšanā Komisijā; atzīmē līdzšinējos centienus to nodrošināt pašreizējās Komisijas sastāvā un uzsver, ka tāds pats mērķis ir vajadzīgs arī Parlamentam; aicina dalībvalstis savās vēlēšanu sistēmās ieviest saistošas kvotas, lai nodrošinātu vienlīdzīgu sieviešu un vīriešu pārstāvību gan Eiropas, gan valstu parlamentos;

79. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos veicināt sieviešu kā vēlētajū un kandidātu dalību 2024. gada Eiropas Parlamenta vēlēšanās; šajā sakarībā uzsver vajadzību pārskatīt Vēlēšanu aktu, lai paredzētu iespēju uz laiku aizstāt Eiropas Parlamenta deputātus, kuri izmanto savas tiesības uz grūtniecības un dzemdību, paternitātes vai bērna kopšanas atvaļinājumu; aicina Komisiju pārskatīt Vēlēšanu aktu un aicina Padomi apstiprināt šo pārskatīšanu;

80. prasa nodrošināt to, ka sievietes var īstenot savu dzīves plānu arī lauku un perifērajos apgabalos; norāda, ka tādēļ ir jābūt pieejamai vajadzīgajai infrastruktūrai, jāattīsta jaunas darījumdarbības jomas, jāveicina atgriešanās darbā un jāsekmē visu sadarbības partneru līdzdalība, lai atbalstītu, veicinātu, atvieglotu un sekmētu šādu sieviešu piekļuvi darba tirgum, nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas un uzlabotu sociālo kohēziju ciematos;

81. uzsver, ka sievietēm ir aktīva un būtiska loma lauku apvidu ekonomikā, un pauž nožēlu par to, ka nodarbinātībā lauksaimniecības jomā un piekļuvē sociālajam nodrošinājumam, apmācībai, grūtniecības un dzemdību atvaļinājumam un vecuma pensijām joprojām pastāv būtiskas atšķirības starp dzimumiem; aicina Komisiju, dalībvalstis un reģionālās un vietējās iestādes atbalstīt jo īpaši sievietēm paredzētus projektus, kas saistīti ar novatorisku lauksaimniecības darbību izveidi lauku un mazapdzīvotos apvidos, lai stiprinātu viņu stāvokli lauksaimniecības tirgū; turklāt šīs darbības var būt jaunu darbvieta avots; turklāt aicina Komisiju noteikt finansēšanas iespējas saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) otro pīlāru, lai palielinātu sieviešu piekļuvi zemei un uzlabotu viņu, jo īpaši sezonas darba veicēju, darba apstākļus lauku apvidos;

82. aicina Komisiju pastiprināt centienus, ierosinot konkrētus pasākumus un īpašus līdzekļus cīņai pret nabadzības un nestabila darba feminizāciju, īpašu uzmanību pievēršot sievietēm, kuras saskaras ar vairāku veidu diskrimināciju;

83. atkārtoti aicinājumu Komisijai un dalībvalstīm, ņemot vērā 2016. gada 28. aprīļa rezolūciju par mājāsaimniecībās nodarbinātām sievietēm un aprūpētājām ES; mudina Komisiju ieviest regulējumu mājāsaimniecības darba un aprūpes profesionalizācijai, kas ļautu atzīt un standartizēt attiecīgās profesijas un prasmes un radītu iespējas veidot karjeru, un mudināt dalībvalstis izveidot sistēmas mājāsaimniecībās nodarbināto sieviešu un aprūpētāju kvalifikācijas profesionalizācijai, apmācībai, pastāvīgai prasmju pilnveidošanai un atzīšanai, kā arī izveidot valsts nodarbinātības aģentūras, lai stiprinātu profesionalizāciju;

84. aicina dalībvalstis veicināt un attīstīt politiku skatuves mākslas nozarē, kurā visās darbībās tiek ievērota vienlīdzīgu iespēju vērtība, kā arī dzimumu līdztiesība, īpašu uzmanību pievēršot ilgstošu atšķirību un nevienlīdzības nelabvēlīgo seku mazināšanai, piemēram, dzimumu sadalījumam mūzikas nozarē, kur vīriešu un sieviešu attiecība visos reģionos un Eiropā ir attiecīgi aptuveni 70 % pret 30 %, tostarp reģistrēto komponistu un dziesmu autoru vidū sieviešu ir 20 % vai mazāk, un viņas pelna vidēji par 30 % mazāk nekā vīrieši, kas strādā šajā nozarē, turklāt tikai 2,3 % no koncertos atskaņoto klasiskās mūzikas darbu autorēm ir sievietes, un viņām pieder tikai 15 % ierakstu izdevniecību;

85. pauž bažas par ierobežoto sociālo mobilitāti, kas kavē darbaspēka mobilitāti sieviešu vidū; uzsver vajadzību uzlabot darbaspēka mobilitātes iespējas ES;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

Digitālā politika dzimumu līdztiesības nodrošināšanai

86. pauž nožēlu par to, ka MI, IKT un STEM nozarēs sievietes ir nepietiekami pārstāvētas izglītības, apmācības un nodarbinātības jomā, un norāda uz risku, ka, plānojot MI un citas programmas, varētu tikt pastiprināti un vairoti stereotipi un ar dzimumu saistīti aizspriedumi; uzsver ne tikai iespējamos ieguvumus un iespējas, bet arī potenciālās digitalizācijas problēmas sievietēm un meitenēm, un mudina Komisiju nodrošināt konkrētu dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas pasākumu ieviešanu vienotā tirgus stratēģijas un digitalizācijas programmas īstenošanā, savlaicīgi un iepriekš novēršot jebkādu digitalizācijas nelabvēlīgo ietekmi uz sievietēm un meitenēm un nodrošinot skaidru saikni starp saistībām stereotipu izbeigšanas jomā un visaptverošām darbībām, lai nodrošinātu sieviešu neatkarību digitālā darba tirgus veidošanā; aicina Komisiju ierosināt konkrētus pasākumus, lai pārveidotu tehnoloģijas un MI par instrumentiem, kas noderētu dzimumu stereotipu izskaušanas cīņā, un nodrošināt iespējas sievietēm un meitenēm apgūt STEM studijas un turpināt karjeru šajās profesijās;

87. aicina Komisiju un dalībvalstis lēmumos par pieņemšanu darbā un paaugstināšanu amatā, tostarp politikā, kas veicina atstumto grupu sieviešu integrāciju darba tirgū, risināt jautājumu par horizontālo un vertikālo segregāciju nodarbinātības jomā un diskriminējošu praksi;

88. prasa turpināt sadalīt tradicionālo dzimumu normu struktūru un darbam un darbībām raksturīgo dzimumu sadalījumu, lai novērstu līdzšinējos aizspriedumus un dzimumu stereotipus; uzsver, ka šajā sakarībā ir svarīgi informēt visus tos, kas iesaistīti studiju kursu un karjeras izvēlē;

89. uzsver, cik būtiska ir piekļuve digitālajām prasmēm un to attīstīšana vecākām sievietēm, sievietēm lauku apvidos un nelabvēlīgā stāvoklī esošām sievietēm un meitenēm ar ierobežotu piekļuvi jaunām tehnoloģijām, lai saglabātu saikni ar aktīvo dzīvi un atvieglotu viņu saziņu ar draugiem un radniekiem;

90. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos izmantot programmu "Apvārsnis Eiropa", lai sniegtu ieskatus un risinājumus attiecībā uz to, kā novērst iespējamos dzimumu aizspriedumus MI jomā; tomēr prasa visu iespējamo finansējumu izmantot tādu projektu atbalstam, kuri mudina meitenes un sievietes uzlabot savas digitālās prasmes un iepazīstina viņas ar STEM;

91. norāda, ka laikā, kad turpinās koronavīrusa pandēmija, palielinās tāl darba un attālināta darba nozīme un iespējas; aicina Komisiju stratēģijā iekļaut tāl darba un attālināta darba nozīmi, kas ir svarīgs faktors darba un privātās dzīves līdzsvara nodrošināšanā;

Dzimumu līdztiesības aspekta integrēšana visās ES politikas jomās un dzimumu līdztiesības politikas finansēšana

92. uzsver, ka dzimumu līdztiesības aspekta integrēšana un dzimumu līdztiesības principa ievērošana budžeta plānošanā ir būtiski instrumenti, lai novērtētu un vērstu dažādu politikas darbību un budžeta izlietojuma ietekmi uz vīriešiem un sievietēm, un tie būtu jāizmanto visā politikas veidošanas procesā un budžeta darbībās;

93. atkārtoti norāda uz dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas nozīmi un izmantošanu kā sistemātisku pieeju dzimumu līdztiesības sasniegšanā; tāpēc atzinīgi vērtē jaunizveidoto Komisijas darba grupu līdztiesības jautājumos un prasa šo darba grupu pienācīgi apmācīt un nodrošināt ar resursiem, kā arī periodiski ziņot Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejai par tās darbu; uzsver pārredzamības un dažādu sieviešu tiesību organizāciju un pilsoniskās sabiedrības organizāciju iesaistīšanas nozīmi; mudina Komisiju iekļaut noteikumus, saskaņā ar kuriem ģenerāldirektorātiem obligāti jāņem vērā darba grupas ieguldījums, un izstrādāt apmācības kursus personālam, kā arī procedūras, lai uzraudzītu un novērtētu integrēto pieeju atbilstoši tās misijai;

94. aicina Komisiju, Parlamentu un Padomi izveidot tematisku apakšprogrammu sievietēm lauku apvidos, izmantojot kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskos plānus, ko finansē Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds (ELGF) un Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA); uzsver, ka šai apakšprogrammai ir jācenšas veicināt sieviešu nodarbinātību un sieviešu darījumdarbību, izmantojot iespējas, kas saistītas ar agrotūrismu un digitālo ciematu attīstību, uzlabojot lauksaimnieču piekļuvi zemei, kredītiem un finanšu instrumentiem, prasmes un sniegumu, izmantojot izglītību, apmācību un konsultāciju pakalpojumus, lielāku līdzdalību vietējās rīcības grupās un vietējo partnerību attīstību *Leader* programmas ietvaros; šajā sakarībā prasa paredzēt ES līdzekļus dzīves un darba apstākļu uzlabošanai lauku apvidos, tostarp labākai piekļuvei pakalpojumiem un infrastruktūras attīstībai, īpašu uzmanību pievēršot platjoslas interneta pieejamībai, kā arī atbalstot darījumdarbības iniciatīvas un piekļuvi kredītiem, tādējādi radot iespējas sievietēm lauku apvidos; aicina

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

dalībvalstis apmainīties ar paraugprakses piemēriem attiecībā uz līdzstrādājošo laulāto profesionālo statusu lauksaimniecības nozarē, tādējādi pievēršoties sieviešu sociālā nodrošinājuma tiesībām, tostarp grūtniecības un dzemdību atvaļinājumam vai tiesībām uz pensiju, un pieprasa, lai Komisija sagatavotu norādījumus šajā saistībā;

95. aicina Komisiju veicināt sieviešu darījumdarbību un piekļuvi aizdevumiem un pamatkapitāla finansējumam, izmantojot ES programmas un fondus, un atzinīgi vērtē tās nodomu ieviest jaunus pasākumus, lai 2020. gadā veicinātu sieviešu vadītu jaunuzņēmumu un novatorisku mazo un vidējo uzņēmumu attīstību, kā arī stiprināt dzimumu līdztiesību programmas "Apvārsnis Eiropa" ietvaros; uzsver, ka prasība pieteikumu iesniedzējiem nodrošināt dzimumu līdztiesības plānus ir būtisks rīks virzībai uz priekšu šajā jomā; uzsver, ka ir jāpalielina izpratne par pašreizējām un turpmākajām sieviešu un meiteņu uzņēmēju ES finansēšanas iespējām, kā arī jāpalielina sieviešu līderu redzamība, lai izveidotu spēcīgākus lomu paraugus un mainītu pašreizējos stereotipus;

96. uzsver, ka reakcija uz Covid-19 epidēmiju būtu jāizmanto, lai atvēlētu papildu budžeta līdzekļus, kurus dalībvalstis varētu mobilizēt no vardarbības cietušo atbalstam;

97. pauž nopietnas bažas par to, ka Eiropas zaļais kurss un ar to saistītās iniciatīvas neietver ne dzimumperspektīvu, ne arī atsaucē uz dzimumu līdztiesību; mudina integrēt dzimumu līdztiesības aspektu ES vides un klimata politikā, piemēram, zaļajā kursā, un uzsver, ka šādā politikā ir jāņem vērā ietekmes uz dzimumu līdztiesību novērtējumi, lai nodrošinātu, ka tajā uzmanība tiek pievērsta esošajai dzimumu nevienlīdzībai un citiem sociālās atstumtības veidiem; aicina Komisiju palielināt finansiālu un institucionālu atbalstu, lai veicinātu klimatrīcību, kurā ievērots dzimumu līdztiesības princips, un noteikt stingrus politikas pasākumus, lai veicinātu sieviešu vienlīdzīgu līdzdalību lēmumu pieņemšanas struktūrās un valsts un vietējā līmeņa klimata politikā, kas ir būtiski, lai panāktu ilgtermiņa klimatisko taisnīgumu, kā arī atzīt un atbalstīt sievietes un meitenes kā pārmaiņu veicinātājas;

98. aicina Komisiju izstrādāt plānu, lai izpildītu COP 25 pieņemtajā atjaunotajā dzimumu līdztiesības rīcības plānā noteiktās saistības, un izveidotu pastāvīgu ES dzimumu līdztiesības un klimata pārmaiņu kontaktpunktu ar pietiekamiem budžeta līdzekļiem, lai īstenotu un uzraudzītu dzimumatbildīgu klimata politiku ES un visā pasaulē;

99. uzsver, ka ir jāpalielina ES programmām pieejamie līdzekļi, kas paredzēti dzimumu līdztiesības un sieviešu tiesību veicināšanai; **aicina** Komisiju pastiprināt centienus ievērot dzimumu līdztiesības principu budžeta plānošanā kā neatņemamu sastāvdaļu visos budžeta procedūras posmos un visās budžeta pozīcijās, kā arī iekļaut neatkarīgas budžeta pozīcijas mērķtiecīgām darbībām; uzsver, ka katram jaunam pasākumam, mehānismam vai stratēģijai ir jāveic ietekmes uz dzimumu līdztiesību novērtējums; šajā sakarībā aicina Komisiju un Padomi ieguldīt aprūpes ekonomikā un pieņemt Eiropas aprūpes līgumu, lai papildinātu Eiropas zaļo kursu; atzinīgi vērtē to, ka pirmoreiz dzimumu līdztiesības aspekta integrēšana DFS būs horizontāla prioritāte un to papildinās visaptverošs ietekmes uz dzimumu līdztiesību novērtējums un programmu uzraudzība;

100. aicina Komisiju, izstrādājot jaunākās Eiropas politikas nostādnes un stratēģijas, ņemt vērā dzimumu līdztiesības aspektu un dzīves cikla perspektīvu, kas ilgtermiņā veicinās sieviešu ekonomiskās neatkarības palielināšanu un nevienlīdzības mazināšanu šajā jomā;

101. aicina Komisiju un dalībvalstis rīkoties, lai nodrošinātu, ka sievietes var izmantot zaļās pārkārtošanās radītās iespējas; uzsver, ka dzimumu līdztiesības aspekts ir jāintegrē nodarbinātības politikā, kas saistīta ar ilgtspēju un taisnīgu pārkārtošanos, lai īstenotu politiku, kura ļauj panākt pienācīgu darba un privātās dzīves līdzsvaru un nodrošina vienādu atalgojumu, pienācīgus ienākumus, personības attīstību un atbilstīgu sociālo aizsardzību; mudina projektos, ko finansē no vides programmām, un piekļuvē ar klimatrīcību saistītajiem ieguldījumiem iekļaut dzimumu līdztiesības perspektīvu;

102. aicina dalībvalstis un Komisiju uzlabot dzimumu līdztiesību un sieviešu iespējas sportā kopumā, ņemot vērā to, cik liela un nenoliedzama var būt sporta nozīme, palīdzot sievietēm un meitenēm graut dzimumu stereotipus, veidojot pārlicību un stiprinot viņu vadības prasmes; aicina dalībvalstis un Komisiju nodrošināt efektīvas platformas, lai popularizētu sieviešu paraugtēlus un vadītājas ar starptautisku, valsts un vietēju darbības mērogu; aicina dalībvalstis veicināt un izstrādāt politiku, lai apkarotu ar dzimumu saistītu nevienlīdzīgu atalgojumu un prēmiju atšķirības, jebkāda veida vardarbību pret sievietēm un meitenēm sportā, kā arī nodrošināt plašāku sieviešu atspoguļojumu sporta plašsaziņas līdzekļos un pārstāvību lēmumu pieņemšanas amatos; aicina Komisiju iekļaut sporta jomu plānotajā kampaņā pret stereotipiem;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

103. aicina ES izmantot intersekcionālu un dzimumu līdztiesības perspektīvu, lai reaģētu uz Covid-19 krīzi, un piešķirt būtisku finansējumu no Atveseļošanas un noturības mehānisma dzimumu līdztiesības pasākumiem, jo īpaši ļoti feminizētās nozarēs, kā arī sieviešu tiesību veicināšanai; prasa, lai finansējuma pamatā būtu izmērāms dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas princips, ar kuru var nodrošināt taisnīgu, atbilstošu un saskaņotu finansējuma sadalījumu; turklāt aicina izveidot īpašu dzimumu līdztiesības koronavīrusa fondu, lai atbalstītu cīņu pret pastāvošo nevienlīdzību;

104. atkārtoti apstiprina vajadzību dzimumperspektīvu vēl vairāk iekļaut gaidāmajā invaliditātes vienlīdzības 2021. gada stratēģijā, pievēršot pienācīgu uzmanību ar īpašiem pasākumiem un darbībām uzlabotai piekļuvei darba tirgum;

105. atgādina par 2018. gada 29. novembra rezolūciju par sieviešu ar invaliditāti stāvokli⁽⁴⁰⁾; mudina Komisiju iesniegt konsolidētu priekšlikumu saistībā ar Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā laikposmam pēc 2020. gada, kas ietver tādu pozitīvu darbību izstrādi, kuras vērstas uz sievietēm ar invaliditāti, lai nodrošinātu viņu pilnīgu un efektīvu līdzdalību darba tirgū un izskaustu diskrimināciju un aizspriedumus, ar ko viņas saskaras, tostarp pasākumus, lai veicinātu nodarbinātību, apmācību, iekārtošanu darbā, vienlīdzīgu karjeras virzību, vienlīdzīgu atalgojumu, piekļuvi un saprātīgus pielāgojumus darbvietā un turpmāku mācīšanos, pievēršot uzmanību viņu digitālajai iekļaušanai un nepieciešamībai nodrošināt darba un privātās dzīves līdzsvaru; prasa arī, lai pasākumi attiecībā uz vīriešu un sieviešu darba samaksas, pensiju un aprūpes atšķirībām skaidri risinātu bērnu ar invaliditāti vecāku un aprūpētāju, jo īpaši sieviešu un viena vecāka māsaimniecību, vajadzības; ņem vērā nepieciešamību pēc Invaliditātes tiesību garantijas, ko papildinātu īpaši pasākumi, kas risina sieviešu ar invaliditāti vajadzības, kā arī nepieciešamību stiprināt Garantiju jauniešiem;

106. aicina Komisiju jo īpaši pievērsties visneaizsargātākajām sievietēm; tāpēc prasa, lai Komisija pārliecinātos, ka visas atbilstīgās stratēģijas darbības attiecas uz visām sievietēm;

107. vērš uzmanību uz dzimumperspektīvas trūkumu darba drošības un veselības aizsardzības jomā; uzsver, ka dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanai vajadzētu būt neatņemamai daļai darba drošības un veselības (OSH) aizsardzības politikas un profilakses stratēģiju izstrādē visās nozarēs, tostarp gaidāmajā Komisijas pārskatā par stratēģisko regulējumu drošībai un veselības aizsardzībai darbā pēc 2020. gada; mudina Komisiju, dalībvalstis un sociālos partnerus par arodslimībām un ar darbu saistītām slimībām uzskatīt tās, kas vēl nav atzītas un kas ir īpaši izplatītas sieviešu darbvietās, kā arī slimības, kas īpaši skar sievietes, integrēt dzimumu līdztiesību veselības aizsardzības un drošības jomā profesijās, kurās dominē vīrieši un kurās joprojām ir daudz trūkumu, tostarp attiecībā uz sanitārajām iekārtām, darba aprikojumu vai individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, lai nodrošinātu maternitātes aizsardzību un drošību darba vietā un pasākumus, kas saistīti ar atgriešanos darbā pēc grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma, kā arī novērtēt nodarbinātības riskus feminizētās nozarēs, tostarp saistībā ar darbu mājās, proti, māsaimniecības darbu un aprūpi;

108. prasa, lai Komisija, ņemot vērā pierādīto mātes piena labvēlīgo ietekmi uz jaundzimušajiem, veicinātu zīdīšanu, īpaši attiecībā uz priekšlaicīgi dzimušiem zīdaiņiem; aicina Komisiju atbalstīt politiku, kas veicina mātes piena (gan zīdot, gan izmantojot ziedotu pienu) nodrošināšanu priekšlaikus dzimušiem zīdaiņiem, un veicināt piena banku pārrobežu izmantošanu, lai sievietes pierobežas reģionos vajadzības gadījumā varētu izmantot šo atbalstu;

109. mudina iekļaut invaliditātes aspektu visās vispārējās dzimumu līdztiesības iniciatīvās, kuras tiek veicinātas Eiropas Savienībā; mudina garantēt aizsardzību ar dzimumu saistītas vardarbības upuriem ar invaliditāti, kuri ir tiesas aizbildnībā vai kādā citā ierobežotas tiesībspējas sistēmā, šajā nolūkā mudinot nodrošināt efektīvu piekļuvi tiesai šai personu grupai, kā arī apmācību un spēju veidošanu īpašo dienestu speciālistiem, kuri darbojas šādos tiesas procesos (piemēram, krimināltiesību vai veselības aprūpes speciālisti); mudina izveidot pieejamu, no stereotipiem brīvu izglītības sistēmu, kas ļauj meitenēm un sievietēm ar invaliditāti izvēlēties jomas, kurās viņas studē un strādā, ņemot vērā viņu pašu vēlmes un talantus, un kurās nav ierobežojumu, ko rada nepieejamība, aizspriedumi un stereotipi; atbalsta sieviešu ar invaliditāti iesaisti kā izmaiņu paraugu dzimumu līdztiesības un sieviešu tiesību kustībās; mudina sievietes un meitenes ar invaliditāti, tostarp tās, kuras atrodas iestādēs, iekļaut visos dalībvalstu krūts un dzemdes kakla vēža profilakses plānos, kā arī iekļaut šo grupu visās HIV/AIDS apkarošanas programmās un citās seksuāli transmisīvo slimību izskaušanas programmās; mudina visus apkopotos rādītājus un datus par dzimumu līdztiesības jautājumiem sadalīt pēc vecuma, invaliditātes un dzimuma;

⁽⁴⁰⁾ OV C 363, 28.10.2020., 164. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

Negatīvas reakcijas pret dzimumu līdztiesību apkarošana

110. atkārtoti norāda uz vajadzību regulāri apmainīties ar paraugprakses piemēriem starp dalībvalstīm, Komisiju un galvenajām ieinteresētajām personām (piemēram, veselības aprūpes speciālistiem, regulatoriem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām) par dzimumu līdztiesības aspektiem veselības aprūpes jomā, tostarp pamatnostādnēm par visaptverošu dzimuma un attiecību izglītību, SRHR un dzimumsensitīvu reakciju uz epidēmijām; aicina Komisiju nodrošināt turpmākus pasākumus un atbalstu, lai garantētu SRHR ievērošanu pašreizējās dzimumu līdztiesības stratēģijas īstenošanas laikā, un iekļaut SRHR savā nākamajā ES Veselības aizsardzības stratēģijā; aicina Komisiju atbalstīt dalībvalstis to veselības aprūpes sistēmu stiprināšanā, kā arī kvalitatīvas un vispārējas piekļuves nodrošināšanā visiem veselības aprūpes pakalpojumiem un samazināt atšķirības piekļuvē veselības aprūpes pakalpojumiem, tostarp SRHR pakalpojumiem, dalībvalstīs un starp tām; šajā sakarībā aicina dalībvalstis garantēt drošu, savlaicīgu un pilnīgu piekļuvi SRHR un vajadzīgajiem veselības aprūpes pakalpojumiem;

111. aicina Komisiju pievērsties nevienlīdzībai veselības aprūpes jomā gaidāmajā ES Veselības aizsardzības stratēģijā, kurā galvenā uzmanība būtu jāpievērš profilaktiskās veselības aprūpes pieejamībai visos dzīves posmos, sieviešu veselībai un drošībai darbavietā, kā arī īpašu uzmanību pievēršot dzimumu līdztiesības jautājumam Eiropas Vēža uzveikšanas plānā; vēlreiz uzsver ar dzimumu saistītās medicīnas un pētījumu nozīmi un tāpēc uzsver, ka ieguldījumi atšķirīgajā sieviešu un vīriešu veselības aprūpē būtu jāatbalsta ar programmas “Apvārsnis Eiropa” starpniecību, lai veselības aprūpes sistēmas varētu labāk reaģēt uz atšķirīgajām sieviešu un vīriešu vajadzībām;

112. aicina Komisiju atbalstīt pētījumus sieviešu nehormonālās kontracepcijas jomā, nodrošinot viņām vairāk alternatīvu, kā arī atbalstīt pētījumus vīriešu kontracepcijas jomā, kuru mērķis ir nodrošināt vienlīdzīgu pieeju kontracepcijas līdzekļiem un to lietošanu, kā arī kopīgu atbildību;

113. pieprasa atbalstīt sieviešu tiesību aizstāvjus un sieviešu tiesību aizsardzības organizācijas ES un visā pasaulē, tostarp organizācijas, kas strādā SRHR un LGBTI+ jomā, nākamajā DFS palielinot un piešķirot finansiālu atbalstu; turklāt uzsver to finansiālās grūtības, kas izriet no pašreizējās krīzes, un prasa palielināt finansējumu, lai pietiekami finansētu to turpmāko darbu; pauž nopietnas bažas par pretreakciju pret iedibinātām sieviešu tiesībām un dzimumu līdztiesību dažās dalībvalstīs un jo īpaši par mēģinājumiem vēl vairāk kriminalizēt abortu aprūpi un mazināt jauniešu piekļuvi visaptverošai seksuālajai izglītībai Polijā, kā arī par pieņemto reformu, kas iedragā transpersonu un interseksuālu tiesības Ungārijā; prasa nepārtraukti uzraudzīt pašreizējo stāvokli saistībā ar sieviešu tiesībām un dzimumu līdztiesību, tostarp dezinformāciju un regresīvas iniciatīvas visās dalībvalstīs, un izveidot trauksmes sistēmu brīdināšanai par regresiju; aicina Komisiju atbalstīt pētījumus, kuros analizēta saikne starp antidemokrātiskām kustībām un uzbrukumiem, un dezinformācijas kampaņām par sieviešu tiesībām un dzimumu līdztiesību, kā arī par demokrātiju, un aicina Komisiju analizēt to pamatcēloņus un pastiprināt centienus apkarot tās, izstrādājot faktu pārbaudes, pretstāstus un izpratnes veicināšanas kampaņas;

114. aicina Komisiju veikt vispārēju kampaņu pret pieaugošajiem uzbrukumiem cilvēktiesību aizstāvjiem un panākt viņu atbrīvošanu, īpašu uzmanību pievēršot sieviešu tiesību aizstāvjiem; aicina ES pamatnostādnēs par cilvēktiesību aizstāvjiem nekavējoties ieviest pielikumu, kura mērķis ir atzīt un izstrādāt papildu stratēģijas un rīkus, lai labāk un efektīvāk reaģētu un novērstu īpašo situāciju, draudus un riska faktorus, ar kuriem saskaras sieviešu cilvēktiesību aizstāvji;

115. mudina Komisiju un dalībvalstis aizsargāt sievietes, kuras ir īpaši neaizsargātas pret daudzkārtēju diskrimināciju, atzīstot interseksionālās diskriminācijas veidus, kurus sievietes piedzīvo, pamatojoties uz dzimumu, etnisko piederību, tautību, vecumu, invaliditāti, sociālo stāvokli, seksuālo orientāciju un dzimumidentitāti, kā arī migrācijas statusu, un nodrošināt, lai īstenotajās darbībās tiktu ņemtas vērā un nodrošinātas šo grupu īpašās vajadzības;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

116. atgādina par savu 2019. gada 12. februāra rezolūciju par nepieciešamību stiprināt ES stratēģisko programmu attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām laikposmam pēc 2020. gada ⁽⁴¹⁾, kurā norādīts, ka lielākajā daļā dalībvalstu nav novēroti uzlabojumi attiecībā uz piekļuvi nodarbinātībai, ka pastāv nopietnas bažas saistībā ar mājokļiem un neliels progress attiecībā uz nabadzību un ka ES sistēmā ir vajadzīga spēcīga dzimumu dimensija; pauž bažas par naidīgiem izteikumiem pret romiem saistībā ar Covid-19 pandēmiju un papildu ierobežojumiem, ko ievieš dažas dalībvalstis, lai romu kopienām piemērotu karantīnu, un pauž bažas par negatīvo ietekmi uz visneaizsargātākajām romu grupām, piemēram, meitenēm, jaunām sievietēm, gados vecākām sievietēm, personām ar invaliditāti un LGBTIK+; atzinīgi vērtē to, ka ir pieņemta ES stratēģiskā programma romu līdztiesības un iekļaušanas jomā, ļaujot analizēt koronavīrusa ietekmi uz romu kopienām un pieņemt pasākumus, lai novērstu pretreakciju pret tām;

117. mudina Komisiju izveidot konkrētu sistēmu seksuālo pakalpojumu sniedzēju tiesībām un aizsardzībai krīzes laikā un pēc tās; turklāt uzstāj, ka ir svarīgi iekļaut pasākumus un stratēģijas, kuru mērķis ir izskaust diskrimināciju, ar ko saskaras seksuālo pakalpojumu sniedzēji, attiecībā uz piekļuvi finansējumam, mājoklim, veselības aprūpei, izglītībai un citiem pakalpojumiem;

118. uzsver, ka audiovizuālie un drukātie plašsaziņas līdzekļi ir viena no nozarēm ar būtisku kultūras, sociālo un ekonomisko nozīmi, kas gan atspoguļo, gan veido sabiedrības uzskatus un kultūru; pauž nožēlu par to, ka sievietes ir nepietiekami pārstāvētas galvenajos radošajos amatos šajā nozarē, tostarp filmu nozarē visā Eiropā un visā pasaulē; aicina Komisiju pievērsties dzimumu stereotipiem plašsaziņas līdzekļos un veicināt dzimumlīdztiesīgu saturu; uzsver, cik būtiski ir veicināt plašsaziņas līdzekļu lietotpraksi un nodrošināt visām attiecīgajām ieinteresētajām personām iniciatīvas dzimumsensitīvas izglītošanas plašsaziņas līdzekļu jomā; aicina dalībvalstis pieņemt tiesību aktus, kas aizliedz seksistisku reklāmu plašsaziņas līdzekļos un veicina apmācību un praktiskus kursus par dzimumu stereotipu apkarošanu žurnālistikas, komunikācijas, plašsaziņas līdzekļu un reklāmas mācību iestādēs; aicina Komisiju palīdzēt apmainīties ar paraugprakses piemēriem cīņā pret seksistiskām reklāmām; aicina dalībvalstis izstrādāt un īstenot politiku esošās nevienlīdzības izskaušanai visā audiovizuālajā nozarē, lai nodrošinātu un uzlabotu sieviešu un meiteņu iespējas;

Dzimumu līdztiesības sasniegšana ar ES ārējo attiecību starpniecību

119. saskaņā ar LESD 8. pantu, kurā noteikts, ka ES visās darbībās būtu jācenšas novērst nevienlīdzību un veicināt vīriešu un sieviešu līdztiesību, prasa nodrošināt ES iekšpolitikas un ārpolitikas saskaņotību un savstarpēju stiprināšanu daudzkārtējas diskriminācijas, dzimumu līdztiesības aspekta integrācijas un dzimumu vienlīdzības principu jomā, apkarojot dzimumu stereotipus un normas, kā arī kaitnieciskas darbības un diskriminējošus tiesību aktus un ar ārējo attiecību starpniecību veicinot sieviešu vienlīdzīgas iespējas izmantot visas cilvēktiesības; šajā sakarībā īpaši uzsver ES tirdzniecības politiku, attīstības sadarbību un cilvēktiesību politiku; uzsver sieviešu iespēju palielināšanas galveno nozīmi, lai efektīvi īstenotu attīstības politiku; atgādina par izglītības nozīmi sieviešu un meiteņu iespēju palielināšanā gan ES, gan partnervalstīs; uzsver, ka izglītība ir ne tikai tiesības, bet arī būtisks līdzeklis cīņā pret agrīnām un piespiedu laulībām un grūtniecību pusaudžu vecumā; uzstāj, ka prioritāri ir vajadzīga ES ārpolitika, kas palīdzētu noturēt meitenes skolās un ļautu viņām turpināt izglītošanos partnervalstīs; atzinīgi vērtē atjaunoto apņemšanos ievērot sieviešu un meiteņu tiesības un atsauci uz IAM (jo īpaši uz 5. IAM) kā galveno dzimumu līdztiesības stratēģijas pamatu;

120. aicina Komisiju sadarbībā ar dalībvalstīm veikt un uzraudzīt darbu, pilnībā īstenojot Pekinas rīcības platformu, ICPD rīcības programmu un to pārskata konferenču rezultātus, kā arī visus IAM, tostarp 3.7. un 5.6. mērķus, gan ES, gan ārpus tās, izmantojot rādītājus saskaņā ar ANO IAM globālo rādītāju sistēmu;

121. atzinīgi vērtē jauno Dzimumu līdztiesības rīcības plānu III (GAP III) kā galveno instrumentu dzimumu līdztiesības un sieviešu un meiteņu iespēju veicināšanai ārējās attiecībās; uzsver, ka šim dokumentam ir jāpievieno skaidri, izmērāmi un konkrētiem laikposmam noteikti rādītāji, tostarp lomu un atbildības sadalījums dažādiem dalībniekiem; atzinīgi vērtē to, ka jaunajā rīcības plānā ir saglabāts 85 % mērķis veicināt dzimumu līdztiesību visās jaunajās programmās; pauž nožēlu par to, ka netika noteikts jaunais 20 % mērķis programmās iekļaut dzimumu līdztiesības aspektu kā galveno mērķi; prasa, lai jaunajā Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instrumentā par prioritāti tiktu noteikta

⁽⁴¹⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0075.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

dzimumu līdztiesība un sieviešu tiesības visās attiecīgajās ģeogrāfiskajās un tematiskajās programmās; atzinīgi vērtē izmaiņas Komisijas dienestu un Eiropas Ārējās darbības dienesta institucionālajā kultūrā, lai efektīvāk izpildītu ES saistības attiecībā uz sieviešu tiesībām un dzimumu līdztiesību;

122. aicina Komisiju vēl vairāk stiprināt ES kā dzimumu līdztiesības katalizatora lomu visā pasaulē.

123. aicina Komisiju veicināt padziļinātu izpratni par migrantu un patvēruma meklētāju sieviešu un meiteņu īpašajām vajadzībām piekļūt veselības aprūpes un izglītības atbalstam un finansiālajam nodrošinājumam, lai novērstu viņu ekspluatācijas risku un nodrošinātu viņu tiesību ievērošanu;

124. norāda, ka Komisijai ir jārisina īpašā situācija saistībā ar sieviešu aizsardzību pret GBV migrācijas un patvēruma uzņemšanas centros, un prasa pielāgot infrastruktūru sievietēm un meitenēm un vajadzības gadījumā nodrošināt atbilstošu apmācību darbiniekiem šajos centros;

125. atzinīgi vērtē uz vērtībām balstītu ES tirdzniecības politiku ar augstu darba un vides tiesību aizsardzības līmeni, kā arī pamatbrīvību un cilvēktiesību, tostarp dzimumu līdztiesības, ievērošanu; atgādina, ka visos ES tirdzniecības un investīciju nolīgumos ir jāintegrē dzimumu līdztiesības aspekts un jāiekļauj vērienīga un īstenojama sadaļa par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību; atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos pirmo reizi nodrošināt īpašas nodaļas par tirdzniecību un dzimumu līdztiesību iekļaušanu modernizētajā asociācijas nolīgumā ar Čīli, pamatojoties uz pieejamajiem starptautiskajiem piemēriem;

126. atkārtoti pauž savu pastāvīgo atbalstu Komisijas darbam šajā jomā;

o

o o

127. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

P9_TA(2021)0026

Digitālās plaisas starp dzimumiem novēršana: sieviešu līdzdalība digitālajā ekonomikā

Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par digitālās plaisas starp dzimumiem novēršanu: sieviešu līdzdalība digitālajā ekonomikā (2019/2168(INI))

(2021/C 456/20)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantu un 3. panta 3. punkta otro daļu un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 8. pantu,
- ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 23. pantu,
- ņemot vērā Pekinas deklarāciju un rīcības platformu, kas pieņemta 4. Pasaules Sieviešu konferencē 1995. gadā, un jo īpaši problēmjomu “Sievietes un plašsaziņas līdzekļi”,
- ņemot vērā Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) Konvenciju par vardarbības un aizskaršanas izskaušanu (Nr. 190) un SDO ieteikumu par vardarbības un aizskaršanas izskaušanu (Nr. 206), kas abi pieņemti 2019. gadā,
- ņemot vērā 2015. gada 16. decembra noslēguma dokumentu, ko pieņēma ANO Ģenerālās asamblejas augsta līmeņa sanāksmē par vispārēju pārskatu par Pasaules informācijas sabiedrības samita rezultātu īstenošanu,
- ņemot vērā Komisijas 2015. gada 6. maija paziņojumu “Digitālā vienotā tirgus stratēģija Eiropai” (COM(2015)0192) un 2017. gada 10. maija vidusposma pārskatu “Satiklota digitālais vienotais tirgus visiem” par šīs stratēģijas īstenošanu (COM(2017)0228),
- ņemot vērā Eiropas sociālo tiesību pilāru, jo īpaši tā 1., 2., 3. un 20. principu,
- ņemot vērā Komisijas digitālā vienotā tirgus stratēģijas II pilāru (“Piemērotu apstākļu radīšana digitālo tīklu un pakalpojumu attīstībai”) un III pilāru (“Eiropas digitālās ekonomikas izaugsmes potenciāla maksimāla izmantošana”),
- ņemot vērā stratēģisko sistēmu Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā (ET 2020),
- ņemot vērā Komisijas pētījumus “ICT for work: Digital skills in the workplace” (“IKT darbā: digitālās prasmes darbavietā”) un “Women in the Digital Age” (“Sievietes digitālajā laikmetā”),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. marta paziņojumu “Savienība, kurā valda līdztiesība: dzimumu līdztiesības stratēģija 2020.–2025. gadam” (COM(2020)0152),
- ņemot vērā Komisijas 2020. gada 1. jūlija paziņojumu “Eiropas Prasmju programma ilgtspējīgai konkurētspējai, sociālajam taisnīgumam un noturībai” (COM(2020)0274),
- ņemot vērā Komisijas 2013. gada 1. oktobra ziņojumu “Women active in the ICT sector” (“IKT nozarē strādājošās sievietes”),
- ņemot vērā Eiropas Dzimumu līdztiesības institūta (EIGE) 2017. gada 26. janvāra pētījumu “Gender and Digital Agenda” (“Dzimte un digitalizācijas programma”),
- ņemot vērā Padomes 2016. gada 30. maija secinājumus par plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes un kritiskas domāšanas attīstīšanu ar izglītības un apmācības palīdzību,
- ņemot vērā Padomes 2018. gada 6. decembra secinājumus par dzimumu līdztiesību, jaunatni un digitalizāciju,
- ņemot vērā Padomes 2019. gada 10. decembra secinājumus “Dzimumu līdztiesība ekonomikā ES: turpmākā virzība”,

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā Sieviešu un vīriešu vienlīdzīgu iespēju padomdevējas komitejas 2018. gada 19. decembra atzinumu “*The future of gender equality strategy after 2019: the battles that we win never stay won*” (“Dzimumu līdztiesības stratēģija pēc 2019. gada: katra uzvara jāizcīna no jauna”),
- ņemot vērā Saistību deklarāciju par sievietēm digitālajā jomā (WID), ko 2019. gadā parakstīja 27 ES ministri un dalībvalstu pārstāvji, kā arī Norvēģija,
- ņemot vērā tā 2012. gada 24. maija rezolūciju ar ieteikumiem Komisijai par principa “vienlīdzīga samaksa vīriešiem un sievietēm par tādu pašu vai vienādas vērtības darbu” piemērošanu ⁽¹⁾,
- ņemot vērā 2013. gada 12. marta rezolūciju par dzimumu stereotipu izskaušanu Eiropas Savienībā ⁽²⁾,
- ņemot vērā 2013. gada 12. septembra rezolūciju par digitalizācijas programmu izaugsmei, mobilitātei un nodarbinātībai — laiks palielināt apgrīzienus ⁽³⁾, jo īpaši tajā minēto Digitālo darbvietu lielo koalīciju,
- ņemot vērā 2015. gada 8. oktobra rezolūciju par Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 5. jūlija Direktīvas 2006/54/EK par tāda principa īstenošanu, kas paredz vienlīdzīgas iespējas un attieksmi pret vīriešiem un sievietēm nodarbinātības un profesijas jautājumos, piemērošanu ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā 2016. gada 28. aprīļa rezolūciju par dzimumu līdztiesību un sieviešu iespēju palielināšanu digitālajā laikmetā ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā Pasaules informācijas sabiedrības samita (WSIS) 2019. gada forumu “Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai”,
- ņemot vērā WSIS 2020. gada forumu “Digitālās pārveides un globālo partnerību veicināšana: WSIS rīcības virzieni ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšanai”,
- ņemot vērā Komisijai uzdoto jautājumu par pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm, izmantojot digitālo nozari (O-000004/2018 – B8-0010/2018),
- ņemot vērā 2018. gada 17. aprīļa rezolūciju par pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanu sievietēm un meitenēm, izmantojot digitālo nozari ⁽⁶⁾,
- ņemot vērā 2018. gada Starptautiskajā sieviešu dienā notikušo starpparlamentāro komiteju sanākumi par sieviešu un meiteņu iespēcināšanu mediju un IKT jomā,
- ņemot vērā padziļināto analīzi “*Empowering women on the Internet*” (“Sieviešu iespēcināšana internetā”), ko 2015. gada 30. oktobrī publicējis ES iekšpolitikas ģenerāldirektorāts ⁽⁷⁾,
- ņemot vērā ES iekšpolitikas ģenerāldirektorāta 2018. gada 15. februārī publicēto pētījumu “*The underlying causes of the digital gender gap and possible solutions for enhanced digital inclusion of women and girls*” (“Digitālo prasmju un iespēju atšķirību starp dzimumiem pamatcēloņi un iespējamie risinājumi, kā uzlabot sieviešu un meiteņu digitālo iekļautību”) ⁽⁸⁾,
- ņemot vērā pētījumu “*Cyber violence and hate speech online against women*” (“Kibervardarbība un tiešsaistes naida runa pret sievietēm”), ko 2018. gada 16. augustā publicējis ES iekšpolitikas ģenerāldirektorāts ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ OV C 264 E, 13.9.2013., 75. lpp.

⁽²⁾ OV C 36, 29.1.2016., 18. lpp.

⁽³⁾ OV C 93, 9.3.2016., 120. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 349, 17.10.2017., 56. lpp.

⁽⁵⁾ OV C 66, 21.2.2018., 44. lpp.

⁽⁶⁾ OV C 390, 18.11.2019., 28. lpp.

⁽⁷⁾ Padziļināta analīze “*Empowering women on the Internet*”, Eiropas Parlaments, ES iekšpolitikas ģenerāldirektorāts, politikas departaments C — Pilsoņu tiesības un konstitucionālie jautājumi, 2015. gada 30. oktobris.

⁽⁸⁾ Pētījums “*The underlying causes of the digital gender gap and possible solutions for enhanced digital inclusion of women and girls*” (“Digitālo prasmju un iespēju atšķirību starp dzimumiem pamatcēloņi un iespējamie risinājumi, kā uzlabot sieviešu un meiteņu digitālo iekļautību”), Eiropas Parlaments, ES iekšpolitikas ģenerāldirektorāts, politikas departaments C — Pilsoņu tiesības un konstitucionālie jautājumi, 2018. gada 15. februāris.

⁽⁹⁾ Pētījums “*Cyber violence and hate speech online against women*” (“Kibervardarbība un tiešsaistes naida runa pret sievietēm”), Eiropas Parlaments, ES iekšpolitikas ģenerāldirektorāts, politikas departaments C — Pilsoņu tiesības un konstitucionālie jautājumi, 2018. gada 16. augusts.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā ES iekšpolitikas ģenerāldirektorāta 2020. gada 15. aprīlī publicēto pētījumu “*Education and employment of women in science, technology and the digital economy, including AI and its influence on gender equality*” (“Sieviešu izglītība un nodarbinātība zinātnē, tehnoloģiju jomā un digitālajā ekonomikā, kā arī MI un tā ietekme uz dzimumu līdztiesību”) ⁽¹⁰⁾,
  - ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras (FRA) 2014. gadā publicēto ziņojumu “Vardarbība pret sievietēm — ES mēroga apsekojums”,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 5. aprīļa Direktīvu 2011/36/ES par cilvēku tirdzniecības novēršanu un apkarošanu un cietušo aizsardzību, un ar kuru aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/629/TI ⁽¹¹⁾,
  - ņemot vērā Komisijas 2012. gada 19. jūnija paziņojumu “ES Stratēģija cilvēku tirdzniecības izskaušanai 2012.–2016. gadā” (COM(2012)0286) un 2014. gada 17. oktobra vidusposma ziņojumu par tā īstenošanu (SWD(2014)0318),
  - ņemot vērā rezultātu pārskatu “Sievietes digitālajā jomā” ⁽¹²⁾,
  - ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,
  - ņemot vērā Sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības komitejas ziņojumu (A9-0232/2020),
- A. tā kā saskaņā ar LESD 8. pantu Savienībai visās savās darbībās ir jācenšas novērst nevienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem un sekmēt līdztiesību; tā kā, lai panāktu dzimumu līdztiesību, meitenēm un jaunām sievietēm ir jābūt vienlīdzīgai piekļuvei tehnoloģijām un digitālai apmācībai un tiešsaistē ir jābūt drošībā; tā kā 5. ilgtspējīgas attīstības mērķis (IAM) attiecas uz dzimumu līdztiesību un sieviešu iespēju veicināšanu un tas ir saistīts ar tehnoloģiju un interneta izmantošanu;
- B. tā kā digitalizācija ir pašos pamatos mainījusi lielāko daļu mūsu dzīves aspektu, gan paverot neskaitāmas iespējas, gan radot jaunus sarežģījumus; tā kā Covid-19 krīze un tās sekas, domājams, dzīvi Eiropā mainīs uz visiem laikiem un digitalizācijai tajā būs liela loma; tā kā ir jāizvērtē digitalizācijas ietekme uz sieviešu nodarbinātības izredzēm un tāldarba daudzpusību; tā kā līdzsvara panākšana starp tāldarbu, privāto dzīvi un aprūpes pienākumiem rada papildu spriedzi, tādēļ sievietes saskaras ar lielāku emocionālo, garīgo un sociālo slogu; tā kā pandēmijas dēļ darba tirgus saskaras ar izaicinājumiem, kurus rada apjomīga digitālā pārveide;
- C. tā kā dzimumu stereotipi ir liels šķērslis sieviešu un vīriešu līdztiesībai, sekmējot dzimumu segregāciju izglītībā un nodarbinātībā, vēl vairāk paplašinot dzimumu nelīdztiesību digitālajā nozarē un liedzot sievietēm pilnīgi līdzdarboties kā lietotājām, novatorēm un radītājām; tā kā bieži sastopami stereotipi saista augsta līmeņa intelektuālās spējas ar vīriešiem vairāk nekā ar sievietēm, un šos stereotipus apstiprina bērni jau no sešu gadu vecuma, jo īpaši meitenes, un tie ietekmē šo bērnu intereses;
- D. tā kā 2019. gada dzimumu līdztiesības indekss norāda uz pastāvīgu nevienlīdzību starp vīriešiem un sievietēm digitālajā nozarē;
- E. tā kā Eurostat 2018. gada dati norāda, ka Eiropas Savienībā aptuveni 1,3 miljoni cilvēku studē informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (IKT), bet to vidū meitenes un sievietes lielākoties ir mazākumā, proti, tikai 17 % no visiem ES IKT studentiem;
- F. tā kā 73 % zēnu vecumā no 15 līdz 16 gadiem, lietojot sev mazāk pazīstamas digitālas ierīces, jūtas ērti, savukārt tās pašas vecuma grupas meitenēm šis rādītājs ir 63 % ⁽¹³⁾, jo meitenes ir mazāk pārliecinātas, neraugoties uz to, ka viņām ir prasmes, lai digitālajā pratībā pārspētu zēnus;

⁽¹⁰⁾ Pētījums “*Education and employment of women in science, technology and the digital economy, including AI and its influence on gender equality*” (“Sieviešu izglītība un nodarbinātība zinātnē, tehnoloģiju jomā un digitālajā ekonomikā, kā arī MI un tā ietekme uz dzimumu līdztiesību”), Eiropas Parlaments, ES iekšpolitikas ģenerāldirektorāts, Politikas departaments C — Pilsoņu tiesības un konstitucionālie jautājumi, 2020. gada 15. aprīlis.

⁽¹¹⁾ OV L 101, 15.4.2011., 1. lpp.

⁽¹²⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/women-digital-scoreboard>.

⁽¹³⁾ EIGE 6. rādītājs. Avots: EIGE faktu lapa “Dzimumu līdztiesība un digitalizācija Eiropas Savienībā”, kas publicēta 2018. gada 11. oktobrī.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- G. tā kā dzimumu stereotipi ļoti ietekmē mācību priekšmetu izvēli; tā kā ES dalībvalstīs vien ļoti nedaudz pusaudžu vecuma meiteņu (mazāk nekā 3 %) pauž interesi 30 gadu vecumā strādāt IKT profesijā ⁽¹⁴⁾; tā kā skolotāji un vecāki var padziļināt dzimumu stereotipus, aplāpējot meiteņu vēlmi veidot karjeru IKT nozarē; tā kā profesiju attiecināšanas uz konkrētiem dzimumiem izskaušana un sieviešu paraugtēlu sekmēšana zinātnē, tehnoloģijās, inženierzinātnēs, mākslā un matemātikā (STEM) un IKT var mudināt meitenes apgūt IKT;
- H. tā kā sievietes informācijas un komunikāciju nozarē pelna par 19 % mazāk nekā vīrieši; tā kā no dzimuma atkarīgā darba samaksas atšķirība tieši palielina no dzimuma atkarīgo pensiju atšķirību ⁽¹⁵⁾; tā kā vīriešu un sieviešu algu līmeņiem ir jāatbilst taisnīguma un vienlīdzības principiem;
- I. tā kā visā pasaulē sievietes kā demogrāfiska grupa internetu programmatūras instalēšanai, tiešsaistes radio vai televīzijas, tiešsaistes banku vai e-komercijas pakalpojumu izmantošanai lieto retāk nekā vīrieši;
- J. tā kā pēdējos pāris gados ir palielinājies kibernetikas jomā strādājošo sieviešu skaits, taču rādītāji joprojām ir ļoti zemi — Eiropā mazāk nekā 20 % kibernetikas speciālistu ir sievietes;
- K. tā kā ir gaidāms, ka nākotnē vairāk nekā 90 % darbvietu būs vajadzīgs zināms e-prasmju un digitālās prasmes līmenis;
- L. tā kā sievietēm parasti ir grūtāk atrast sev darbu IKT nozarē, jo to kavē dažādi šķēršļi, piemēram, dzimumu stereotipi un darbvietas, kurās dominē vīrieši un trūkst daudzveidības; tā kā IKT nozarē ir ievērojama vertikāla un horizontāla segregācija un sievietes savam amatam bieži vien ir pārāk augsti kvalificētas; tā kā augstākajos programmatūras inženierijas amatos ir vien ļoti nedaudz sieviešu;
- M. tā kā programmatūras izmantošana un izstrāde kļūst par digitālās pārveides galvenajiem līdzekļiem; tā kā dzimumu nelīdzsvarotība programmatūras izstrādātāju un inženieru vidū rada bažas saistībā ar sieviešu iesaistīšanos šajā nozarē, kā arī ar iespējamiem apzinātiem un neapzinātiem dzimumdiskriminējošiem aizspriedumiem visās MI lietotnēs, videospēlēs un rotaļlietās, kā arī citos lietojumos;
- N. tā kā FRA apsekojums par vardarbību pret sievietēm pierāda, ka 14 % sieviešu ir saskārušas ar kibernetikas jomas kopš 15 gadu vecuma ⁽¹⁶⁾; tā kā tiek ziņots par lielu skaitu seksuālas uzbrukuma gadījumu STEM izglītības iestādēs, tostarp skolās, universitātēs un darbvietās, un tā kā tas vēl vairāk atstumj sievietes no šīs nozares; tā kā daudzas sievietes Covid-19 periodā ir kļuvušas par jaunu tiešsaistes seksuālas un psiholoģiskas uzbrukuma veidu upuriem, ietverot videokonferenču uzlaušanu, vajāšanu vai draudus; tā kā ir steidzami vajadzīgi pasākumi, lai risinātu šos jaunos seksuālas un psiholoģiskas uzbrukuma veidus; tā kā sieviešu objektifikācija, pārmērīga seksualizācija un izmantošana tiešsaistē, jo īpaši ar interneta pornogrāfiju, negatīvi ietekmē seksualitātes veidošanos un dzimumu līdzsvaru kopumā;
- O. tā kā IKT ir nozare, kurā ir mazs sieviešu darba ņēmēju īpatsvars; tā kā liels skaits sieviešu pamet savu augstākā līmeņa izglītību, akadēmiskās iespējas un karjeru IKT nozarē (šo parādību mēdz saukt par “bojātā cauruļvada” (“leaky pipeline”) efektu) un galvenokārt tas notiek sliktā darba un privātās dzīves līdzsvara, organizatorisku ierobežojumu un vides, kurā dominē vīrieši, dēļ; tā kā Eiropas ekonomika ik gadu saskaras ar ražīguma zudumu 16,1 miljarda EUR apmērā tādēļ, ka sievietes pamet savas digitālās jomas darbvietas, lai kļūtu neaktīvas ⁽¹⁷⁾;
- P. tā kā IT nozarē ir būtiski palielinājies sieviešu īpatsvars valdēs, bet tā ir arī nozare, kur procentuāli ir visvairāk tādu valžu, kurās ir tikai vīrieši,

⁽¹⁴⁾ EIGE faktu lapa “Dzimumu līdzsvarotība un digitalizācija Eiropas Savienībā”, kas publicēta 2018. gada 11. oktobrī.

⁽¹⁵⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/women-ict>.

⁽¹⁶⁾ FRA apsekojums — [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU\(2018\)604979_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2018/604979/IPOL_STU(2018)604979_EN.pdf).

⁽¹⁷⁾ Komisijas pētījums par sievietēm digitālajā laikmetā, (2018. gads).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- Q. tā kā digitālā kompetence ir spēja iegūt, apstrādāt un izplatīt digitālu informāciju un tā kā to ietekmē sociāli kulturālā un ekonomiskā piederība; tā kā sievietes neapmaksātas aprūpes sniegšanai vai darbam mājāsaimniecībā velta vairāk laika nekā vīrieši; tā kā tas samazina viņu atpūtas laiku, laiku apmaksātā darbā vai iespējas iegūt digitālo kompetenci un interneta izmantošanas prasmes; tā kā pasākumi, kuru mērķis ir vairost informētību, apstrīdēt dzimumu stereotipus un normas un panākt labāku neapmaksātas bērna aprūpes un darba mājāsaimniecībā pārdali, ļautu sievietēm aktīvāk līdzdarboties (digitālajos) darba tirgos un apmācībā, kā arī ļautu viņām iegūt labāku digitālo kompetenci;
- R. tā kā tikai neliela daļa riska kapitāla ieguldītāju, komercenģeļu un ieguldītāju ir sievietes; tā kā meitenes parasti apgūst mazāku skaitu IKT un STEM mācību priekšmetu, sākot no pirmsskolas izglītības iestādēm līdz pat vidusskolai un universitātei, kas izraisa to, ka sievietes šajās jomās darba tirgū un kā privātu uzņēmumu un jaunuzņēmumu dibinātājas un īpašnieces ir sastopams ievērojami mazākā skaitā; tā kā nelielais sieviešu īpatsvars tehnoloģiju nozarē tieši ietekmē visas sabiedrības attīstību un rada inovāciju neobjektivitāti, kas skar visu veidu inovācijas un jaunās tehnoloģijas, kuras dara pieejamas patērētājiem;
- S. tā kā tendences norāda, ka salīdzinājumā ar 2011. gadu ir samazinājies to sieviešu skaits, kas iesaistās ar IKT saistītā augstākajā izglītībā; tā kā no 8 miljoniem IKT speciālistu ES 17 % ir sievietes; tā kā, ja lielāks skaits sieviešu ienāktu digitālo darbvietu tirgū, nozare gūtu lielu ieguvumu no neizmantota prasmju un dažādu perspektīvu talantu kopuma, kas Eiropas ekonomikai varētu sniegt ikgadēju IKP papildinājumu 16 miljardu EUR apmērā;
- T. tā kā saskaņā ar Pasaules Ekonomikas foruma 2018. gada pasaules dzimumu nelīdztiesības ziņojumu tikai 22 % no MI profesionāļiem visā pasaulē ir sievietes salīdzinājumā ar 78 % vīriešu, un tas veido dzimumu nelīdztiesību 72 % apmērā, kas vēl ir jānovērš; tā kā 2019. gadā 92 USD no katrēm 100 USD, kas ieguldīti Eiropas tehnoloģiju uzņēmumos, nonāca tādu komandu finansēšanai, kurās bija tikai vīrieši⁽¹⁸⁾;
- U. tā kā digitālā iekļaušana nozīmē, ka visas personas un kopienas spēj piekļūt IKT un tās izmantot; tā kā nepietiekama piekļuve, cenas pieejamība un izglītība, kā arī ar dzimumiem saistītas prognozes un sociāli kulturālās normas, mazāka līdzdalība STEM un IKT izglītībā, digitālo rīku ierobežota izmantošana un mazāka aktivitāte sociālajās platformās, ko nosaka kibervardarbība pret meitenēm un sievietēm, ir faktori, kas meitenes un sievietes izslēdz no digitālās iekļaušanas; tā kā dzimumu digitālās iekļaušanas dimensija ir jāietver visās ES iniciatīvās un ieguldījumos saistībā ar IKT un digitalizāciju;
- V. tā kā digitālā finanšu iekļaušana nozīmē digitālu piekļuvi oficiāliem finanšu pakalpojumiem, kas ir piemēroti vajadzībām un ko sniedz atbilstīgi un par pieejamu maksu, un šādu pakalpojumu izmantošanu; tā kā tiesību akti un normas, kas var kaitēt sieviešu tiesībām iesaistīties darbaspēkā, kontrolēt aktīvus, veidot finansējumu un tam piekļūt, lai attīstītu oficiālus uzņēmumus un pieņemtu pašas savus ekonomiskos lēmumus, ir galvenie sieviešu finansiālās atstumtības iemesli; tā kā aptuveni vienam miljardam sieviešu joprojām nav piekļuves oficiāliem finanšu pakalpojumiem, jo viņas nevar piekļūt identifikācijas dokumentiem, mobilajiem tālruniem un digitālajām prasmēm un viņām trūkst finansiālu zināšanu, kā arī to nosaka produktu neatbilstīgums; tā kā labāka piekļuve atbildīgiem digitāliem finanšu pakalpojumiem un to izmantošana var palīdzēt stiprināt sieviešu ekonomisko spēju un ekonomisko neatkarību;
- W. tā kā sieviešu spēju piekļūt digitālajām tehnoloģijām un tās izmantot ietekmē daudzi faktori, tostarp ieguldījumi, noteikumi un konkurence; tā kā sievietes un meitenes lauku un grūti pieejamos reģionos saskaras ar problēmām un šķēršļiem interneta un digitālo tehnoloģiju un infrastruktūras pieejamībā, kas viņām liedz pilnvērtīgi izmantot moderno tehnoloģiju digitālo potenciālu; tā kā jo īpaši jaunattīstības valstīs sievietes un meitenes lauku apvidos strādā lauksaimniecībā un viņu darbs nereti nav apmaksāts un ir nestabils, kādēļ viņas dzīvo vidē ar ierobežotu tehnoloģisko nodrošinājumu un problemātisku piekļuvi digitālajām tehnoloģijām,

⁽¹⁸⁾ <https://2019.stateofeuropeantech.com/chapter/diversity-inclusion/article/state-di-european-tech/>.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

Vispārīgas piezīmes

1. aicina Komisiju un dalībvalstis saskaņot digitālo pārkārtošanos veicinošos pasākumus ar Savienības dzimumu līdztiesības mērķiem; uzsver, ka digitālajā pārkārtošanā nevienu nevajadzētu atstāt novārtā; atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos veicināt sieviešu līdzdalību digitālajā ekonomikā un informācijas sabiedrībā, ko tā paudusi Dzimumu līdztiesības stratēģijā 2020.–2025. gadam; aicina Komisiju digitalizācijas programmā, Eiropas digitālajā stratēģijā un visās citās digitalizācijas prasmju un izglītības rīcībpolitikās un iniciatīvās turpināt risināt nopietno IKT nozares dzimumu nelīdztiesības problēmu ar konkrētiem pasākumiem, kuru mērķis ir tieši palielināt sieviešu un meiteņu līdzdalību šajā nozarē; uzsver, ka sieviešu līdzdalības digitālajā nozarē palielināšanai var būt būtiska ietekme uz dzimumu nelīdztiesības, stereotipu un diskriminācijas apkarošanu, sieviešu piekļuves darba tirgum un viņu darba apstākļu uzlabošanu, kā arī uz vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirības risināšanu; aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt atbilstīgu finansējumu programmām, kuru mērķis ir piesaistīt lielāku skaitu meiteņu un sieviešu mācībām un darbam STEM, izstrādāt uzņēmējdarbības programmas, kas finansē sievietes un meitenes, kuras uzsāk tehnoloģiju projektus vai izveido jaunus uzņēmumus, izstrādāt stratēģijas, kas vērstas uz meiteņu un sieviešu plašāku digitālo iekļaušanu un digitālo finanšu iekļaušanu ar STEM, MI un pētniecības un inovāciju nozari saistītās jomās, un pieņemt daudzlīmeņu pieeju, lai digitālajā nozarē risinātu dzimumu nelīdztiesību visos izglītības un nodarbinātības līmeņos;

2. aicina Komisiju sarunās par nākamās daudzgadu finanšu shēmas (DFS) programmām un atveseļošanas plāna līdzekļiem un aizdevumiem pienācīgi ņemt vērā vienlīdzīgas iespējas sievietēm un vīriešiem un digitālo prasmju un iespēju atšķirības starp dzimumiem un palielināt sieviešu informētību par šiem mehānismiem; uzsver, ka rīcībpolitikās, kas atbalsta IKT izstrādi, būtu jāietver integrēta pieeja dzimumu līdztiesības nodrošināšanai un dzimumu līdztiesības principa ieviešana budžeta plānošanā ar izmērāmiem rādītājiem; aicina Komisiju digitālo pakalpojumu tiesību aktā un visos gaidāmajos priekšlikumos saistībā ar digitālo jomu nodrošināt integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai;

3. aicina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt, ka ministru deklarācija par saistībām attiecībā uz sievietēm digitālajā jomā tiek pilnībā īstenota; aicina Komisiju uzraudzīt, kā tiek īstenoti dalībvalstu starpnozaru nacionālie plāni par sievietēm digitālajā jomā;

Izglītība

4. uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu visu līmeņu digitālajā izglītībā, tostarp ārpusskolas, ikdienējā un neformālajā izglītībā, kā arī mācībspēkiem; aicina izstrādāt īpašas stratēģijas dažādām vecuma grupām;

5. mudina Komisiju un dalībvalstis, kā arī izstrādātājus, uzņēmumus un universitātes risināt IKT nozares dzimumu nelīdztiesības problēmu un sadarboties, meklējot risinājumus un daloties paraugpraksē, kā meitenes jau no agrīna vecuma labāk iekļaut digitālās izglītības mācību priekšmetos; aicina ES un dalībvalstis izstrādāt, atbalstīt un īstenot ANO un tās struktūru popularizētos pasākumos;

6. aicina Komisiju vispusīgi risināt jautājumu par mazo sieviešu skaitu IKT studijās un karjerās un programmā "Digitālā Eiropa" un atjauninātajā digitālās izglītības rīcības plānā nodrošināt spēcīgu dzimumperspektīvu, tostarp digitālā aprīkojuma piekļūstamību un cenas pieejamību; aicina izglītības iestādes visās STEM un ar IKT saistītās mācību programmās, mācību materiālos un mācīšanas praksē iekļaut dzimumu jautājumu jau no agrīna vecuma, lai mudinātu meitenes izvēlēties turpināt mācīties matemātiku, kodēšanu, IKT programmas un zinātnes priekšmetus skolās; mudina Komisiju un dalībvalstis sadarboties ar izglītības iestādēm un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, lai novērtētu un pārstrādātu IKT izglītības formātus;

7. uzsver, ka ir svarīgi, lai sievietes un meitenes kļūtu par savas nākotnes līdzautorēm, STEM un IKT kļūstot par izglītības neatņemamu daļu jau pirmsskolā un pamatskolā un atmetot kaitīgos meiteņu un zēnu dzimuma lomu stereotipus;

8. aicina Komisiju un dalībvalstis dzimumperspektīvu ņemt vērā, izstrādājot digitālās izglītības rīcībpolitikas, lai gan vīriešu, gan sieviešu dzimuma studenti spētu risināt nākotnes problēmas; aicina Komisiju un dalībvalstis visos izglītības līmeņos izveidot darbaudzināšanas shēmas, kur līdzdarbotos IKT jomā strādājošas sievietes paraugtēli; aicina Komisiju un dalībvalstis popularizēt informētības vairošanas kampaņas, kuras vērstas gan uz studentiem, gan viņu vecākiem, lai apkarotu dzimumu stereotipus skolas projektos un darbvietās; uzsver, ka ir svarīgi paust atzinību par sieviešu paveikto darbu, lai meitenes zinātnes grāmatās neredzētu tikai vīriešu vārdus un uzvārdus un lai tām būtu arī sievietes paraugtēli;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

9. aicina Komisiju un dalībvalstis atbalstīt mūžizglītību, lai atvieglotu sieviešu profesionālo pāreju uz IKT amatiem, kā arī apmācību un shēmas meiteņu un sieviešu e-prasmju uzlabošanai, kvalifikācijas celšanai un pārkvalifikācijai; uzsver, ka Padomes ieteikumam par arodizglītību un apmācību un atjauninātajai Prasmju programmai Eiropai ir jānodrošina dzimumperspektīva;
10. aicina Komisiju un dalībvalstis pieņemt rīcīpolitiku un pasākumus, kas novērstu tā saukto bojātā cauruļvada parādību;
11. aicina dzimumu līdztiesību padarīt par konsekventu un strukturālu turpmākās ES jaunatnes stratēģijas un rīcīpolitikas daļu;

Nodarbinātība un uzņēmējdarbība

12. mudina dalībvalstis pilnībā transponēt un īstenot Darba un privātās dzīves līdzsvara direktīvu un aicina Komisiju to efektīvi uzraudzīt, lai nodrošinātu, ka abi vecāki var izmantot paternitātes, vecāku un aprūpētāja atvaļinājumu; mudina dalībvalstis uzskatīt IKT par instrumentu darba un privātās dzīves līdzsvara veicināšanai un vērot tendences darba pasaules digitalizācijā, tostarp digitālajā nozarē, lai pēc vajadzības pielāgotu savus pašreizējos darba un privātās dzīves līdzsvara pasākumus, un sekmēt un stiprināt savas sistēmas, kuru mērķis ir aprūpes pienākumu vienlīdzīgs sadalījums; šajā saistībā mudina Komisiju un dalībvalstis ieviest rīcīpolitiku, lai risinātu pašnodarbināto, jo īpaši sieviešu uzņēmēju, situāciju IKT un digitālajā nozarē un pievērstos viņu vajadzībai piekļūt sociālās aizsardzības sistēmām, grūtniecības un dzemdību atvaļinājumam un bērna aprūpei; norāda, ka tāldarbs ļauj sievietēm strādāt no mājām un varētu uzlabot darba un privātās dzīves līdzsvaru; tomēr norāda, ka dalībvalstīm tas ir jāuzrauga un pienācīgi jāreglamentē;
13. uzsver, ka vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirība negatīvi ietekmē sociālos pabalstus un no dzimuma atkarīgu pensiju atšķirību sievietēm, arī digitālajā nozarē; atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos līdz 2020. gada beigām ierosināt saistošus pasākumus attiecībā uz darba samaksas pārredzamību, vienlaikus pienācīgi ņemot vērā Eiropas mazo un vidējo uzņēmumu unikālo situāciju un dažādos darba tirgus modeļus, kādi sastopami ES, lai efektīvi risinātu jautājumu par vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību un no dzimuma atkarīgu pensiju atšķirību, kā arī par nabadzību vecumdienās;
14. aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt dzimumu līdztiesību IKT un saistīto nozaru uzņēmumos un digitālajā ekonomikā un pieņemt horizontālu rīcīpolitiku, kas ar mērķtiecīgiem pasākumiem samazinātu dzimumu nelīdztiesību digitālajā ekonomikā; šādi pasākumi ietver Eiropas līdzekļus, lai finansētu sieviešu vadītus projektus digitālajā nozarē, popularizējot minimālā sieviešu pētnieču skaita dalību IKT projektos, apmācības kursus personāldaļām par "neapzinātiem dzimumdiskriminējošiem aizspriedumiem", lai veicinātu dzimumu ziņā līdzsvarotu pieņemšanu darbā, paredzot apbalvojumus un stimulu shēmas uzņēmumiem un organizācijām, kas aktīvi īsteno dzimumneitrālas rīcīpolitikas, kuras sasaistītas ar izmērāmiem mērķrādītājiem, sekmējot integrētu pieeju dzimumu līdztiesības nodrošināšanai uzņēmumu stratēģijās IKT produktu ražošanai, izstrādei un mārketingam, gada ziņojumus par daudzveidību un vīriešu un sieviešu darba samaksas atšķirību IKT uzņēmumos, publiskā iepirkuma politiku un/vai pamatnostādnes par IKT pakalpojumu iepirkšanu no piegādātājiem, kas savu uzņēmumu un valžu sastāvā piemēro dzimumu līdzsvaru, sekmējot Eiropas līdzekļu sadali uzņēmumiem, kuri ņem vērā dzimumu līdzsvara kritērijus, un mudinot īstenot dzimumu līdztiesības plānus un protokolus, lai uzlabotu un uzraudzītu uzņēmumu rādītājus saistībā ar sieviešu līdzdalību, tostarp pārvaldības un vadības līmeņos, ka arī darbaudzināšanas programmas;
15. aicina Komisiju un dalībvalstis pilnvērtīgi novērtēt cēloņus un faktorus, kas izraisa augstus rādītājus attiecībā uz gadījumiem, kad sievietes pamet savu karjeru digitālajā jomā; aicina Komisiju un dalībvalstis analizēt darba un privātās dzīves līdzsvara trūkuma ietekmi uz sieviešu spēju piedalīties kvalifikācijas celšanas apmācībā, kura nepieciešama vajadzīgā prasmju līmeņa uzturēšanai IKT nozarē; aicina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt mehānismus un programmas, lai sievietes un meitenes integrētu izglītībā, apmācībā un nodarbinātības iniciatīvās digitālajā nozarē neatkarīgi no šo sieviešu likumīgas migrācijas statusa;
16. aicina Komisiju un dalībvalstis veicināt sieviešu uzņēmējdarbību un iesaisti inovācijās un palielināt finansējuma iespējas sievietēm uzņēmējām un sieviešu vadītiem digitāliem jaunuzņēmumiem, kā arī uzlabot pašreizējo līdzekļu pieejamību, lai sievietēm būtu vienlīdzīgas iespējas konkurēt digitālajā vienotajā tirgū, un sekmēt dzimumu ziņā līdzsvarotāku personālu finanšu iestādēs;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

17. mudina Komisiju un dalībvalstis palielināt finansējumu pētniecībai ar dzimumu saistītos jautājumos IKT jomā;
18. uzskata, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai IKT nozarē būtu vairāk sieviešu paraugtēlu un vairāk sieviešu vadošos amatos; aicina vīriešus paraugtēlus runāt par dzimumu līdztiesību digitālajā ekonomikā; uzsver, ka IKT uzņēmumiem ir jāievieš cilvēkresursu prakse, kas sekmē daudzveidību, piemēram, dzimumu līdzsvaru vidējā un augstākā līmeņa vadības amatos un uzņēmumu valdēs; atzinīgi vērtē Komisijas nolūku sekmēt 2012. gada priekšlikuma direktīvai par dzimumu līdzsvara uzlabošanu biržā kotēto uzņēmumu direktoru bez izpildpilnvarām vidū (direktīva par sievietēm valdēs) pieņemšanu un mudina Padomi pārstāt bloķēt šo priekšlikumu un to pieņemt;

Kultūras, plašsaziņas līdzekļu un audiovizuālā nozare

19. uzsver kultūras, plašsaziņas līdzekļu, reklāmas un audiovizuālās nozares ietekmi uz dzimumu stereotipu attīstību un saasināšanos, kā arī uz normatīvu un kultūras šķēršļu veicināšanu, kuri dublējas valodā un izplatītajos attēlos;
20. aicina audiovizuālo un plašsaziņas līdzekļu nozari biežāk rādīt sievietes STEM un ar IKT saistītajās profesijās un STEM un IKT jomās ieviest daudzveidības un iespēju atspoguļojumus; aicina plašsaziņas līdzekļu nozari iesaistīt sievietes apspriežu grupās, avīžu rakstos un citās vietās, kurās tiek veidota sabiedriskā doma un apspriesti tehnoloģiju temati;
21. atgādina, ka ir svarīgi algoritmos, MI lietotnēs, videospēlēs un rotaļlietās izskaust apzinātus un neapzinātus dzimumdiskriminējošus aizspriedumus, kas ļauj iesakņoties kaitīgiem dzimumu stereotipiem un izraisa mazāku sieviešu līdzdalību digitālajā, MI un IKT jomā; uzsver, ka ir jārisina inovāciju neobjektivitāte IKT nozarē, proti, ka lielākā daļa pakalpojumu, programmatūru un lietotņu izstrādātāju un attīstītāju ir vīrieši, lietotāji — galvenokārt sievietes;

Sieviešu pilsonisko, politisko un ekonomisko iespēju veicināšana

22. uzsver, ka IKT var ievērojami palielināt sieviešu spēju piedalīties vēlēšanu procesos, sabiedriskajās apspriešanās, apsekojumos un debatēs, kā arī organizēt un atbalstīt sieviešu tiesības; aicina Komisiju un dalībvalstis dzimumu dimensiju ņemt vērā e-pārvaldes iniciatīvu izstrādē; uzsver, cik lietderīgi ir izmantot internetu kampaņām, forumiem un nolūkā uzlabot sieviešu paraugtēlu pamanāmību;
23. aicina Komisiju un dalībvalstis konstruktīvi sadarboties ar digitālās pilsoniskās sabiedrības organizācijām, tās atbalstīt un pamudināt iesaistīties interneta pārvaldībā; aicina Komisiju un dalībvalstis arī cieši sadarboties ar sievietēm un sieviešu pilsoniskās sabiedrības organizācijām un tās iesaistīt, lai, izstrādājot un īstenojot sabiedriskās tehnoloģiju rīcībpolitikas, labāk reaģētu uz pašreizējām problēmām sieviešu un meiteņu ikdienas dzīvē un tās mazinātu, sekmēt sieviešu ekonomisko un digitālo iekļaušanu;
24. mudina dalībvalstis un Komisiju rīkot informētības palielināšanas, apmācības un dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas kampaņas, lai izceltu IKT prasmju ietekmi uz sieviešu ekonomisko iespēju veicināšanu;
25. uzskata, ka sievietes ir jāmudina uzņemties noteiktāku lomu viedo pilsētu un viedo ciematu plānošanā, attīstīšanā, būvniecībā un uzturēšanā;

Datu vākšana

26. atzinīgi vērtē to, ka ir izveidots rezultātu pārskats "Sievietes digitālajā jomā", kas ir Digitālās ekonomikas un sabiedrības indeksa (DESI) daļa, kā arī četrus jaunus rādītājus, ko 2018. gada ziņojumā "Gender equality and youth: opportunities and risks of digitalisation" ("Dzimumu līdztiesība un jaunatne: digitalizācijas radītās izdevības un riski") ierosināja EIGE;
27. aicina Komisiju un dalībvalstis, kā arī platformas un uzņēmumus vākt pēc dzimuma un vecuma dalītus salīdzināmus datus par IKT izmantošanu, kā arī ierosināt iniciatīvas, tostarp pētniecībā, lai izprastu un risinātu digitālo prasmju un iespēju atšķirību starp dzimumiem pamatcēloņus; mudina Komisiju un dalībvalstis vākt un izmantot pašreizējos pēc dzimuma sadalītos datus, lai sekmētu plašākus pētījumus par dažādu tādu faktoru mijiedarbību, kuri kavē sieviešu un

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

meiteņu digitālo iekļaušanu; uzsver, ka saskaņota datu vākšana palīdz dalībvalstīm salīdzināt un kopīgot datus un paraugprakses piemērus;

Ar dzimumu saistītas vardarbības apkarošana: kibervardarbība

28. ar lielām bažām atzīst, ka sievietes digitālajā pasaulē aizvien vairāk saskaras ar pret viņām vērstiem digitāliem noziegumiem un iebiedēšanu, aizskaršanu, uzmākšanos un vardarbību; uzsver digitālās pratības un plašsaziņas līdzekļu lietošanas, kibersociālo telpu drošības nozīmi; aicina nodrošināt līdzekļus un organizēt kampaņas, lai vairotu informētību un izglītotu sievietes par to, kā aizsargāt viņu kontus un saziņu, lai viņas sevi tiešsaistē aizsargātu, un par cieņpilnu sociālo saziņu internetā, lai sievietes brīdinātu par iespējamiem aizskārējiem vai agresoriem, kā arī lai viņas informētu, kā vērsties pēc palīdzības, ja noticis starpgadījums; uzskata, ka šādām kampaņām būtu jāapkarot ar dzimumu saistītu vardarbību un dzimumu stereotipi, jāizglīto vīrieši par to, kā izturēties pret sievietēm tiešsaistē, un jānodrošina sieviešu nepārtraukta vārda brīvība un jēgpilna līdzdalība sabiedrības apspriedēs; turklāt uzskata, ka uzņēmumiem un izstrādātājiem ar efektīviem ziņojumiem un apturēšanas mehānismiem būtu jārisina jautājums par dzimumbalstītu vardarbību tiešsaistē un par to infrastruktūras ļaunprātīgu izmantošanu; aicina dalībvalstis sekmēt ziņošanas kanālus un atbalstīt apmācības rīku izstrādi policijas spēkiem, tiesu sistēmai un informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nozarei, lai uzlabotu tiesībsardzības iestāžu spēju efektīvi izmeklēt un veikt kriminālvajāšanu pret ļaunprātīgiem uzbrucējiem, un atbalstīt tiešsaistes uzbrukumu un vardarbības upurus;

29. aicina ES iestādes, aģentūras un struktūras, kā arī dalībvalstis un to tiesībsardzības iestādes sadarboties un veikt konkrētus pasākumus, lai koordinētu savas darbības, kuru mērķis ir apkarot IKT izmantošanu noziegumu izdarīšanai, ietverot seksuālu uzmākšanos tiešsaistē un cilvēku tirdzniecību seksuālas izmantošanas nolūkā, un vākt pēc dzimuma sadalītus datus par dzimumbalstītu vardarbību tiešsaistē; atzīnīgi vērtē Komisijas paziņojumu par dzimumbalstītas vardarbības apsekojumu; mudina Komisiju un dalībvalstis nodrošināt atbilstīgu finansējumu tādu MI risinājumu izstrādei, kas novērš un apkarot kibervardarbību, seksuālu uzmākšanos tiešsaistē, sieviešu un meiteņu izmantošanu un aizskaršanu darba vietā; aicina dalībvalstis pārskatīt savus krimināllikumus, lai nodrošinātu, ka ir definēti, atzīti un krimināli sodāmi jauni digitālās vardarbības veidi, kā arī aicina ratificēt SDO 2019. gada Konvenciju par vardarbības un aizskaršanas izskaušanu, kas cita starpā attiecas uz darba saziņu;

30. uzskata, ka dzimumu līdztiesības panākšanas nolūkā ir būtiski izstrādāt vispusīgu, konkrētai vecuma grupai piemērotu seksuālo un attiecību izglītību, kas ietver kibervardarbības un seksuālas uzmākšanās tiešsaistē apkarošanu, kā arī objektifikācijas tiešsaistē, pārmērīgas seksualizācijas un sieviešu seksuālas izmantošanas apkarošanu; aicina Komisiju un dalībvalstis pieņemt rīcībpolitikas un pasākumus, lai novērstu seksuālas uzmākšanās gadījumus STEM izglītības iestādēs un skolās, kā arī IKT nozarē; aicina darba devējus pielāgot cilvēkresursu pasākumus, lai novērstu gan vecos, gan jaunos tiešsaistes uzmākšanās veidus, paredzot obligātus apmācības kursus un uzticības tālruņus upuriem;

31. aicina pieņemt jaunus juridiski saistošus pasākumus un direktīvu, ar ko novērst un apkarot dzimumbalstītu vardarbību, tostarp kibervardarbību, kura nereti ir tieši vēsta pret sievietēm, piemēram, amatpersonām, politiķēm un aktīvistēm, kā arī tiešsaistes naida runu pret sievietēm; aicina Komisiju nodrošināt, lai digitālo pakalpojumu tiesību akta gaidāmais priekšlikums un jaunais satvars interneta platformu sadarbībai pievērstos tiešsaistes platformu pienākumiem saistībā ar lietotāju izplatītu naida runu un citu kaitīgu, ļaunprātīgu un dzimumu aizskarošu saturu, lai aizsargātu sievietes tiešsaistē; aicina Komisiju izstrādāt saskaņotas kibervardarbības juridiskās definīcijas un jaunu rīcības kodeksu tiešsaistes platformām par dzimumbalstītas vardarbības apkarošanu tiešsaistē;

Jaunas jomas

32. aicina valstu pārvaldes iestādes un ES iestādes sadarboties ar privāto sektoru, lai organizētu Eiropas mēroga paraugtēlu kampaņas, mudinot sievietes jaunas profesionāles izvēlēties kibersociālās profesijas, kas būtiski samazinātu prasmju trūkumu, sekmētu ekonomiku un uzlabotu kibersociālās nozares vispārējo noturīgumu Eiropā;

33. uzsver, ka ir vajadzīgi turpmāki regulatīvie centieni, lai nodrošinātu, ka MI ievēro dzimumu līdztiesības un nediskriminācijas principus un vērtības, kā noteikts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. pantā;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

34. uzsver, ka, izmantojot dzimumperspektīvu, ir jāpadziļina izpratne par tādām jaunām jomām kā algoritmu lēmumu pieņemšana, blokķēžu tehnoloģija, kriptovalūta un tiešsaistes datu vākšana un uzraudzība un jāizstrādā stratēģijas šo jomu risināšanai;

Dzimumu līdztiesība attīstības politikā

35. pauž bažas par to, ka pašreizējās krīzes laikā jaunattīstības valstīs un reģionos varētu palielināties digitālo prasmju un iespēju atšķirības starp dzimumiem; uzsver, ka ir svarīgi veicināt sieviešu un meiteņu digitālās prasmes, digitālo piekļūstamību un digitālo pieejamību kā instrumentus dzimumu līdztiesības panākšanai attīstības stratēģijās; uzsver, ka attīstības līdzekļi ir jāvirza uz meiteņu un sieviešu digitālās izglītības veicināšanu un atbalstu sieviešu vadītiem projektiem digitālajā nozarē, jo īpaši projektiem, kam ir sociāla ietekme;

36. atgādina, ka personas ar invaliditāti, etniskās un minoritāšu grupas, sievietes no dažādām sociālekonomiskajām vidēm, vecāka gadaģājuma sievietes un sievietes lauku apvidos var saskarties ar sarežģījumiem digitālo pakalpojumu un saistītās infrastruktūras piekļūstamībā; uzsver, ka ir svarīgi visām dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanas iniciatīvām piemērot starpnozaru pieeju saistībā ar sieviešu piekļuves paplašināšanu digitālajiem pakalpojumiem un šo pakalpojumu izmantošanai, kā arī šādu starpnozaru pieeju attiecināt uz izglītību un nodarbinātību digitālajā ekonomikā un sabiedrībā; aicina dalībvalstis risināt jautājumu par visu neaizsargāto sabiedrības grupu digitālo atstumtību un darīt IKT izglītību šīm grupām pieejamu, pielāgojot mācīšanas metodes un grafikus, lai ņemtu vērā dažādos faktorus, kas nosaka sieviešu piekļuvi izglītībai;

o

o o

37. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

P9_TA(2021)0027

Demokrātiskās opozīcijas apspiešana Honkongā

Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par demokrātiskās opozīcijas apspiešanu Honkongā (2021/2505(RSP))

(2021/C 456/21)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā tā 2020. gada 19. jūnija rezolūciju par Honkongai piemērojamo ĶTR valsts drošības likumu un nepieciešamību ES aizstāvēt augstu Honkongas autonomijas līmeni ⁽¹⁾, 2019. gada 18. jūlija rezolūciju par stāvokli Honkongā ⁽²⁾, 2016. gada 24. novembra rezolūciju par Ķīnā ieslodzītā izdevēja *Gui Minhai* lietu ⁽³⁾, 2016. gada 4. februāra rezolūciju par Honkongā bezvēsts pazudušo grāmatu izdevēju lietu ⁽⁴⁾ un 2020. gada 17. decembra rezolūciju ⁽⁵⁾, jo īpaši saistībā ar to, cik svarīgi ir izstrādāt efektīvus Eiropas tiesību aktus par pienācīgu korporatīvo rūpību,
- ņemot vērā tā iepriekšējās rezolūcijas par Ķīnu, jo īpaši 2018. gada 12. septembra rezolūciju par ES un Ķīnas attiecību stāvokli ⁽⁶⁾ un 2015. gada 16. decembra rezolūciju par ES un Ķīnas attiecībām ⁽⁷⁾,
- ņemot vērā tā iepriekšējos ieteikumus attiecībā uz Honkongu, jo īpaši 2017. gada 13. decembra ieteikumu Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības Augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos par Honkongu 20 gadus pēc tās nodošanas Ķīnai ⁽⁸⁾,
- ņemot vērā 2021. gada 7. janvāra ES vārdā sniegto Augstā pārstāvja deklarāciju par 2020. gada jūlija demokrātiju atbalstošajās priekšvēlēšanās iesaistīto personu masveida aizturēšanu, 2020. gada 29. decembra runaspersonas paziņojumu par desmit Honkongas iedzīvotāju tiesas procesu, 2020. gada 12. novembra ES vārdā sniegto Augstā pārstāvja deklarāciju par Honkongas Likumdošanas padomes locekļu diskvalifikāciju, 2020. gada 2. novembra runaspersonas paziņojumu par vairāku demokrātiju atbalstošu likumdevēju un bijušo likumdevēju arestu Honkongā, 2020. gada 24. septembra runaspersonas paziņojumu par *Joshua Wong* un citu demokrātiju atbalstošu aktīvistu arestu, 2020. gada 10. augusta runaspersonas paziņojumu par nesensajiem arestiem un reidiem sakarā ar valsts drošības likumu Honkongai, 2020. gada 3. augusta ES vārdā sniegto Augstā pārstāvja deklarāciju par Likumdošanas padomes vēlēšanu atlikšanu Honkongā un 2020. gada 1. jūlija Eiropas Savienības vārdā sniegto Augstā pārstāvja deklarāciju par to, ka Ķīnas Nacionālais Tautas kongress pieņēmis valsts drošības likumu attiecībā uz Honkongu,
- ņemot vērā tā Priekšsēdētāju konferences 2020. gada 6. jūlija paziņojumu presei,
- ņemot vērā to, ka Ķīnas Nacionālā Tautas kongresa pastāvīgā komiteja 2020. gada 30. jūnijā pieņēma valsts drošības likumu Honkongai,
- ņemot vērā G7 grupas valstu ārlietu ministru 2020. gada 17. jūnija paziņojumu par Honkongu,
- ņemot vērā Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala (HĪPA) Pamatlikumu, kas pieņemts 1990. gada 4. aprīlī un stājās spēkā 1997. gada 1. jūlijā,
- ņemot vērā Apvienotās Karalistes valdības un Ķīnas Tautas Republikas valdības 1984. gada 19. decembra kopīgo deklarāciju par Honkongas jautājumu, kas pazīstama arī kā Ķīnas un Lielbritānijas kopīgā deklarācija,

⁽¹⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0174.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0004.

⁽³⁾ OV C 224, 27.6.2018., 78. lpp.

⁽⁴⁾ OV C 35, 31.1.2018., 46. lpp.

⁽⁵⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0375.

⁽⁶⁾ OV C 433, 23.12.2019., 103. lpp.

⁽⁷⁾ OV C 399, 24.11.2017., 92. lpp.

⁽⁸⁾ OV C 369, 11.10.2018., 156. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā 13. ikgadējo strukturēto dialogu, kas notika Honkongā 2019. gada 28. novembrī,
  - ņemot vērā Komisijas un PV/AP 2019. gada 12. marta kopīgo paziņojumu “ES un Ķīna — stratēģiska perspektīva” (JOIN (2019)0005),
  - ņemot vērā ES “vienas Ķīnas” politiku,
  - ņemot vērā Reglamenta 144. panta 5. punktu un 132. panta 4. punktu,
- A. tā kā 2021. gada 5. janvārī Honkongas policija arestēja 53 demokrātiskās opozīcijas pārstāvjus un aktīvistus un saskaņā ar valsts drošības likumu Honkongai (NSL) apsūdzēja viņus graujošā darbībā; tā kā starp aizturētajiem bija organizatori un kandidāti pagājušā gada jūlija demokrātiskajās priekšvēlēšanās, kas notika, gatavojoties gaidāmajām Honkongas Īpašā Pārvaldes Apgabala Likumdošanas padomes vēlēšanām, bijušie Likumdošanas padomes locekļi, apgabalu padomju locekļi, kā arī amerikāņu jurists, kurš iesaistīts demokrātiju atbalstošajā kustībā; tā kā pēc Honkongas policijas rīkojuma bankas arī iesaldēja līdzekļus 1,6 miljonu HKD apmērā, kas saistīti ar 53 personām; tā kā izņemot trīs cilvēkus, visi pārējie aizturētie ir atbrīvoti pret drošības naudu kamēr turpinās izmeklēšana;
- B. tā kā šī bija vien jaunākā norise saistībā ar demokrātiskās opozīcijas pārstāvju un aktīvistu ilgo arestu sēriju un citām darbībām, kuru mērķis ir graut demokrātiskas iestādes Honkongā kopš NSL stāšanās spēkā 2020. gada 1. jūlijā; tā kā kopš likuma stāšanās spēkā saskaņā ar to ir arestēti 93 opozīcijas pārstāvji; tā kā ANO cilvēktiesību eksperti 2020. gada 1. septembrī apstiprināja, ka likums ir saistīts gan ar nopietnām bažām par likumību, gan arī nepamatotiem uzskatu brīvības, vārda brīvības un mierīgas pulcēšanās brīvības ierobežojumiem;
- C. tā kā Honkongas drošības ministrs ir paziņojis, ka arestētie tiek turēti aizdomās par mēģinājumu paralizēt valdības darbu, proti, viņi plānojoš izmantot savas demokrātiskās tiesības un iegūt vairākumu vietu likumdevējā iestādē;
- D. tā kā daudzi demokrātijas atbalstītāji tikuši pakļauti politiski motivētai diskvalifikācijai no vēlētiem amatiem, pamatojoties uz Nacionālā Tautas kongresa 2020. gada 10. novembra rezolūciju, kurā patriotisms noteikts par juridisku prasību likumdevēju amatam, kā rezultātā gandrīz visi opozīcijas locekļi atkāpās no Likumdošanas padomes; tā kā notiek arvien vairāk Ķīnas Komunistiskās partijas un valsts kontrolētās preses uzbrukumu Honkongas iepriekš neatkarīgajai tiesu sistēmai;
- E. tā kā 2021. gada 15. janvārī uzņēmums *Hong Kong Broadband Network* pēc Honkongas iestāžu saskaņā ar NSL iesniegta pieprasījuma bloķēja demokrātiju atbalstošu tīmekļa vietni; tā kā šis pirmais interneta cenzūras gadījums saskaņā ar NSL rada bažas, ka Honkongas iestādes plāno izmantot šo tiesību aktu, lai vēl vairāk ierobežotu vārda un informācijas brīvību tiešsaistē; tā kā tas radītu kaitīgas sekas gan pilsoniskajām brīvībām, gan demokrātijai;
- F. tā kā Honkongas valdība pieņēma lēmumu atlikt sākotnēji 2020. gada 6. septembrī paredzētās Likumdošanas padomes vēlēšanas par vienu gadu, nepārprotami cenšoties kavēt opozīciju, kurai pirmo reizi bija reālas iespējas iegūt vairākumu; tā kā tūlīt pēc NSL stāšanās spēkā Honkongas vadītāja *Carrie Lam* paziņoja, ka priekšvēlēšanas bija nelikumīgas un to norise var pārkāpt NSL;
- G. tā kā 2020. gada 23. augustā Ķīnas iestādes aizturēja 12 Honkongas aktīvistus, kuri it kā mēģināja ar laivu bēgt no Honkongas; tā kā 10 no 12 aktīvistiem piesprieda cietumsodus no 7 mēnešiem līdz 3 gadiem, apsūdzot tos par nelikumīgu robežas šķērsošanu, turklāt tas notika tiesas procesā, kurā netika ievērotas atbildētāju tiesības uz pienācīgu procesu; tā kā viens no šiem aktīvistiem, 19 gadus vecais students *Kok Tsz-Lun*, ir Ķīnas un Portugāles dubultpilsonis un tāpēc ES pilsonis; tā kā apsūdzētie tika aizturēti, turēti bez saziņas un tiesāti Šenženā; tā kā viņiem tika liegta arī iespēja izvēlēties savus pārstāvjus;
- H. tā kā viņi tika aizturēti un tiesāti Šenženā, pārkāpjot taisnīgas tiesas un pienācīga procesa principu; tā kā 2021. gada 15. janvārī Sičuaņas provinces Tieslietu departaments atsauca Ķīnas cilvēktiesību advokāta *Lu Siwei* sertifikātu par to, ka viņš pārstāvēja vienu no šiem 12 aktīvistiem; tā kā 2021. gada 19. janvārī Henanas provinces Tieslietu departamentā notika cilvēktiesību advokāta *Ren Quanniu* uzklaušīšana ar mērķi apstrīdēt Tieslietu departamenta lēmumu rosināt procesu, lai atsauktu viņa sertifikātu sakarā ar šādu pat lietu; tā kā abi advokāti riskē zaudēt sertifikātu pēc mēģinājuma

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

uzsver, ka Honkongas iedzīvotājiem vajadzētu būt iespējai izmantot brīvības un augstu autonomijas pakāpi, kas garantēta gan Pamatlikumā, gan ICCPR, kuru Honkonga ir parakstījusi;

6. uzsver, ka NSL ieviešana ir starptautiskajās tiesībās, proti, Ķīnas un Apvienotās Karalistes kopīgajā deklarācijā, noteikto ĶTR saistību un pienākumu pārkāpums, neļauj veidot uzticības pilnas attiecības starp Ķīnu un ES un apdraud turpmāku sadarbību;

7. pauž bažas par to, ka arvien biežāki kļūst Ķīnas Komunistiskās partijas un valsts kontrolētās Ķīnas preses uzbrukumi Honkongas tiesu varai, kuru mērķis ir tieši apšaubīt tiesu iestāžu neatkarību; pauž bažas par to, ka turpmāk NSL turklāt varētu izmantot, lai apdraudētu tiesu varas neatkarību Honkongā, ņemot vērā to, ka galvenajai amatpersonai tiek piešķirtas pilnvaras iecelt tiesnešus, kas izskatītu ar nacionālo drošību saistītas lietas, un to, ka apsūdzētie varētu tikt izdoti kontinentālajai Ķīnai un tiesāti Ķīnas tiesās;

8. ļoti atzinīgi vērtē Apvienotās Karalistes valdības lēmumu pavērt ceļu uz pilsonību vairāk nekā miljonam Honkongas iedzīvotāju, kuri ir Lielbritānijas aizjūras teritoriju pasu (BNO) turētāji; nosoda Ķīnas draudus pārtraukt šādu pasu atzīšanu par derīgu ceļošanas dokumentu un pauž bažas par jaunāko informāciju attiecībā uz to, ka Ķīna, iespējams, apsver iespēju BNO pasēs turētājus izslēgt no Honkongas civildienesta vai pat liegt viņiem tiesības balsot Honkongas vēlēšanās; aicina Padomi, EĀDD un Komisiju uzlabot koordināciju, lai veiksmīgi un efektīvi īstenotu 2020. gada jūlijā pieņemto Honkongai paredzēto pasākumu paketi; aicina EĀDD sniegt pārredzamāku izvērtējumu par šiem pasākumiem, tostarp attiecībā uz steidzamību izveidot "glābšanas laivu shēmu" Honkongas iedzīvotājiem gadījumā, ja situācija cilvēktiesību un pamatbrīvību jomā turpinās pasliktināties;

9. mudina visu ES un Eiropas diplomātisko personālu darīt visu iespējamo, lai nodrošinātu aizsardzību un atbalstu miermīlīgiem aktīvistiem Honkongā, tostarp apmeklējot tiesas procesus, pieprasot ieslodzījuma vietu apmeklējumus un konsekventi un apņēmīgi vērsties pie vietējām varas iestādēm, pilnībā piemērojot ES pamatnostādnes par cilvēktiesību aizstāvjiem un citas attiecīgās ES politikas nostādnes, tostarp jauno politikas ES Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā;

10. pauž lielu satraukumu par ziņojumiem, kuros norādīts, ka Honkongas iestādes apsver iespēju uzsākt krimināl-vajāšanu pret Dānijas parlamentāriešiem *Uffe Elbæk* un *Katarina Ammitzbøll* par to, ka viņi palīdzējuši Honkongas aktīvistam *Ted Hui* doties trimdā uz Apvienoto Karalisti; uzskata, ka pret Dānijas parlamentāriešiem izvirzītās apsūdzības ir nelikumīgas un nepatiesas, un pauž lielas bažas par Ķīnas Komunistiskās partijas apņemšanos aplūsināt Honkongas paustos iebildumus visā demokrātiskajā pasaulē, ekstrateritoriāli piemērojot NSL; mudina Ķīnu atbrīvot nepamatoti aizturētos ES pilsoņus, piemēram, Īrijas pilsoni *Richard O'Halloran*; turklāt aicina Komisiju veikt riska novērtējumu par to, kā Honkongas NSL varētu ietekmēt Eiropas pilsoņus;

11. joprojām pauž dziļu sašutumu par to, ka Zviedrijas izdevējs *Gui Minhai* joprojām atrodas aizturēšanā, un mudina ES un dalībvalstis īstenot stingru un apņēmīgu iejaukšanos visaugstākajā līmenī, lai nodrošinātu viņa atbrīvošanu; prasa atbrīvot Ķīnas un Portugāles dubultpilsoni *Kok Tsz-Lun* un mudina ļaut viņam sazināties ar Portugāles konsulārajiem darbiniekiem un viņa izvēlētu advokātu;

12. atzinīgi vērtē ES dalībvalstu un citu starptautisko partneru lēmumus apturēt izdošanas līgumus ar Honkongu; uzsver, cik svarīgi ir turpināt tiesu prāvu novērošanu un arī turpmāk izvērtēt un sagatavot atbildes rīcību uz iespējamajām NSL radītajām sekām ārpus Honkongas; atkārtoti aicina dalībvalstis apturēt savus izdošanas līgumus ar ĶTR, lai novērstu, piemēram, uiguru, Honkongas pilsoņu, tibetiešu vai Eiropā dzīvojošo Ķīnas disidentu, izdošanu, kas pamatota ar viņu piedalīšanos politiskas tiesas prāvās ĶTR;

13. nosoda Eiropā reģistrēto banku lomu, palīdzot Ķīnas iestādēm izmantot NSL un iesaldējot aktīvus un bankas kontus, kas pieder bijušajiem demokrātiju atbalstošajiem likumdevējiem un reliģiskajiem līderiem;

14. atgādina, ka Honkongai ir bijusi atvērta piekļuve internetam, taču pauž bažas, ka NSL piešķir policijai pilnvaras pavēlēt interneta pakalpojumu sniedzējiem bloķēt vietnes; pauž dziļas bažas par interneta pakalpojumu sniedzēja *Hong Kong Broadband Network* neseno paziņojumu attiecībā uz to, ka tas ir paredzējis noraidīt visas vietnes, kuras varētu mudināt uz "nelikumīgām darbībām", kas paredzētas NSL, un attiecīgi — par reālu risku, ka Honkongu varētu integrēt Ķīnas ugunsūnī; mudina Honkongas iestādes nekavējoties atsaukt visus jau izdotos izņemšanas rīkojumus un atjaunot pilnīgu piekļuvi internetam;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

15. mudina Padomi pastiprināt diskusijas par Honkongai paredzēto pasākumu paketes izvērtējumu un savlaicīgi apsvērt mērķtiecīgu sankciju ieviešanu pret personām Honkongā un Ķīnā, tostarp pret *Carrie Lam, Teresa Yeuk-wah Cheng, Xia Baolong, Xiaoming Zhang, Luo Huining, Zheng Yanxiong, Ping-kien Tang, Wai-Chung Lo* un *Ka-chiu Lee*, saskaņā ar ES globālo cilvēktiesību sankciju režīmu, ņemot vērā svarīgo uzdevumu 2021. gada laikā atjaunot pilsoniskās un politiskās tiesības un atbilstību nosacījumam, kas paredz, ka demokrātiskās opozīcijas pārstāvji tiek atbrīvoti un viņiem tiek atļauts piedalīties gaidāmajās vēlēšanās, pilnībā ievērojot HKSAR Pamatlikumu;

16. pauž nožēlu par to, ka lēmums par visaptverošā investīciju nolīguma politisko noslēgšanu nav atspoguļojis Parlamenta iepriekšējās rezolūcijās par Honkongu paustās prasības izmantot investīciju sarunas kā sviras instrumentu, kura mērķis ir saglabāt Honkongas augsto autonomijas pakāpi, kā arī tās pamattiesības un brīvības; pauž nožēlu par to, ka, steidzoties noslēgt šo nolīgumu, bet vienlaikus neveicot konkrētus pasākumus pret notiekošajiem smagajiem cilvēktiesību pārkāpumiem, piemēram, Honkongā, Siņdzjanas provincē un Tibetā, ES var apdraudēt savu globāla cilvēktiesību rīcībspēka lomu; norāda, ka Parlaments rūpīgi pārbaudīs nolīgumu, tostarp tā noteikumus par darba tiesībām, un atgādina Komisijai, ka, aicināts apstiprināt investīciju nolīgumu vai turpmākos tirdzniecības darījumus ar ĶTR, tas ņems vērā cilvēktiesību situāciju Ķīnā, tostarp Honkongā;

17. mudina ES un visas tās dalībvalstis rīkoties vienoti un apņēmīgi, lai ANO ietvaros izveidotu neatkarīgu pārraudzības struktūru attiecībā uz Ķīnu, proaktīvi paplašinot līdzīgi domājošu valstu koalīcijas, ANO Drošības padomē rīkojot *D. Arria* iedibinātā formāta sanāksmi par Ķīnu, mudinot ANO augsto cilvēktiesību komisāri sākt Cilvēktiesību padomes izmeklēšanu par pārkāpumiem un mudinot ANO ģenerālsekretāru iecelt īpašo sūtni Ķīnas jautājumos; mudina EĀDD un dalībvalstis, kas ir ANO Cilvēktiesību padomes locekles, pastiprināt centienus, lai publiski paustu bažas par Ķīnas tiesību pārkāpumiem, piemēram, uzņemoties iniciatīvu Padomes 2021. gada cīklā sasaukt īpašu sesiju par cilvēktiesību situāciju Ķīnā, tostarp Honkongā, un uzsver, ka Ķīnas dalībai Padomē ir nepieciešams, lai tā atbilstu augstākam cilvēktiesību aizsardzības standartam;

18. prasa ES mudināt ANO ģenerālsekretāru vai ANO augsto cilvēktiesību komisāri iecelt ANO īpašo sūtni vai īpašo referentu attiecībā uz stāvokli Honkongā, pievienojoties Apvienotās Karalistes, Kanādas, Austrālijas un Jaunzēlandes ārlietu komiteju priekšsēdētāju iniciatīvai; aicina Padomi un PV/AP sadarboties ar starptautisko sabiedrību, lai izveidotu starptautisku kontaktgrupu Honkongas jautājumā;

19. aicina starptautisko sabiedrību pildīt tās solījumus Honkongas iedzīvotājiem un veikt steidzamus un bezprecedenta pasākumus, lai sauktu Ķīnu pie atbildības par šiem starptautisko tiesību pārkāpumiem; atkārtoti prasa ES un dalībvalstīm apsvērt iespēju vērsties Starptautiskajā Tiesā, pamatojoties uz to, ka Ķīnas lēmums piemērot NSL Honkongai un tā turpmāka īstenošana ir Ķīnas un Lielbritānijas kopīgās deklarācijas un ICCPR pārkāpums;

20. atzinīgi vērtē nesen izveidoto divpusējo ES un ASV dialogu par Ķīnu, ko uzsāka 2020. gada 23. oktobrī; prasa uzlabot koordināciju ar starptautiskajiem partneriem, tostarp ar jauno ASV administrāciju, attiecībā uz visiem aspektiem attiecībā ar ĶTR un Honkongu; uzstāj, ka gaidāmā ES un ASV dialoga darba kārtībā liela vērtība ir jāpievērš jautājumam par cilvēktiesībām, īpašu uzmanību pievēršot stāvoklim Honkongā;

21. konstatē, ka ĶTR rīcībpolitika, kam raksturīga atteikšanās no pieejas "viena valsts, divas sistēmas", ir lielā mērā atsvešinājusi Taivānas iedzīvotājus, un uzsver savu vēlmi sadarboties ar starptautiskajiem partneriem, lai Taivānā palīdzētu nodrošināt demokrātiju;

22. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, Ķīnas Tautas Republikas valdībai un parlamentam un Honkongas Īpašās Pārvaldes Apgabala galvenajai vadītājai un asamblejai.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

P9_TA(2021)0028

Cilvēktiesību stāvoklis Turcijā, jo īpaši *Selahattin Demirtas* un citu pārliecības dēļ ieslodzīto lieta**Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par cilvēktiesību stāvokli Turcijā, jo īpaši *Selahattin Demirtas* un citu pārliecības dēļ ieslodzīto lietu (2021/2506(RSP))**

(2021/C 456/22)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Turciju, jo īpaši 2018. gada 8. februāra rezolūciju par pašreizējo stāvokli cilvēktiesību jomā Turcijā ⁽¹⁾, 2019. gada 13. marta rezolūciju par Komisijas 2018. gada ziņojumu par Turciju ⁽²⁾, 2019. gada 19. septembra rezolūciju par stāvokli Turcijā, jo īpaši ievēlēto mēru atcelšanu no amata ⁽³⁾,
  - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 6. oktobra paziņojumu par ES paplašināšanās politiku (COM(2020)0660) un tam pievienoto 2020. gada ziņojumu par Turciju (SWD(2020)0355),
  - ņemot vērā 2005. gada 3. oktobra sarunu programmu Turcijai,
  - ņemot vērā Padomes Regulu (ES) 2020/1998 ⁽⁴⁾ par globālu cilvēktiesību sankciju režīmu,
  - ņemot vērā Padomes 2020. gada 10. un 11. decembra secinājumus un citus attiecīgos Padomes un Eiropas Padomes secinājumus par Turciju,
  - ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) virspalātas 2020. gada 22. decembra spriedumu lietā *Demirtas pret Turciju* (14305/17),
  - ņemot vērā Eiropas Cilvēktiesību tiesas (ECT) 2018. gada 20. novembra spriedumu lietā *Demirtas pret Turciju*,
  - ņemot vērā Reglamenta 144. panta 5. punktu un 132. panta 4. punktu,
- A. tā kā Turcija ir ES kandidātvalsts un sena Eiropas Padomes locekle; tā kā Turcija kā Eiropas Padomes locekle ir pievienojusies Eiropas Cilvēktiesību konvencijai (ECTK) un ECT judikatūra un noteikumi tai ir saistoši;
- B. tā kā kopš 2020. gada septembra vidus Turcijas policija visā Turcijā ir veikusi plaša mēroga rīta reidus, kuros saistībā ar apsūdzībām terorismā aizturēti desmitiem politiķu, politisko aktīvistu, juristu un citu pilsoniskās sabiedrības pārstāvju; tā kā 2020. gada 31. decembrī Turcijā stājās spēkā jauns tiesību akts par masu iznīcināšanas ieroču izplatīšanai paredzētas finansēšanas novēršanu, kurā tikai sešos pantos ir paredzēti līdzekļi un noteikumi terorisma finansēšanas apkarošanai un pārējos pantos Turcijas Iekšlietu ministrijai un prezidentam tiek piešķirtas plašas pilnvaras ierobežot nevalstisko organizāciju (NVO), uzņēmējdarbības partnerību, neatkarīgu grupu un asociāciju darbību un mazināt to lomu;
- C. tā kā *Selahattin Demirtas* — bijušais Turcijas parlamenta deputāts laikā no 2007. gada līdz 2018. gadam, bijušais Turcijas Demokrātiskās tautas partijas (HDP) līdzpriekšsēdētājs un prezidenta kandidāts 2014. gada un 2018. gada vēlēšanās (kurās saņēma 9,76 % un 8,32 % balsu) — jau vairāk nekā 4 gadus atrodas ieslodzījumā saistībā ar nepamatotām apsūdzībām, neraugoties uz diviem ECT nolēmumiem par viņa atbrīvošanu;

⁽¹⁾ OV C 463, 21.12.2018., 56. lpp.⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P8_TA(2019)0200.⁽³⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0017.⁽⁴⁾ OV L 410 I, 7.12.2020., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- D. tā kā *S. Demirtaş* sākotnēji aizturēja 2016. gada 4. novembrī kopā ar astoņiem citiem demokrātiski ievēlētiem parlamenta deputātiem no *HDP*, tostarp bijušo *HDP* līdzpriekšsēdētāju *Figen Yüksekdağ*, un notiesāja, piemērojot apsūdzību par dalību teroristu organizācijā, teroristu propagandas izplatīšanu un daudziem citiem noziegumiem; tā kā tādējādi Turcijas valdība sāka savu nemitīgo uzbrukumu šai politiskajai partijai, kas ir daļa no plašākas politiski motivētas kriminālvajāšanas un ieslodzīšanas kampaņas; tā kā, neraugoties uz to, ka 2019. gada pašvaldību vēlēšanās *HDP* ieguva 65 mēru amata vietas, šobrīd amatā ir palikuši tikai seši *HDP* mēri, bet pārējie ir atcelti no amata vai atrodas ieslodzījumā un viņus aizvieto valdības ieceltas pilnvarotās personas;
- E. tā kā 2019. gada 20. septembrī — tajā pašā dienā, kas saskaņā ar Stambulas 26. Zvērināto tiesas lēmumu *S. Demirtaş* būtu ticis atbrīvots — Ankaras galvenais prokurors, pamatojoties uz senu un neaktīvu izmeklēšanu, *S. Demirtaş* un *F. Yüksekdağ* atkal aizturēja; tā kā tādēļ *S. Demirtaş* atrodas pirmstiesas apcietinājumā saistībā ar izmeklēšanu, kas tiek veikta par 2014. gada oktobra protestiem, kuri notika pret *ISIS* izvērsto Kobanes aplenkumu, kritizējot Turcijas valdības bezdarbību un klusēšanu saistībā ar gaidāmo slaktiņu, kurā gāja bojā vairāki desmiti cilvēku;
- F. tā kā 2020. gada 22. decembrī ECT virspalāta pieņēma nolēmumu par to, ka, sākotnēji aizurot *S. Demirtaş* un tad pagarinot viņa apcietinājumu vairāk nekā četru gadu garumā, Turcijas valdība rīkojās slēptu motīvu vadīta, lai patiesībā liegtu *S. Demirtaş* izvērst politiskās aktivitātes, atņemtu vēlētajiem viņu ievēlētu pārstāvi, slāpētu pluralismu un ierobežotu politisko debašu brīvību: demokrātiskas sabiedrības jēdziena centrālo elementu, un ir pārkāpusi ECTK 18. pantu; tā kā galīgajā nolēmumā tika secināts, ka *S. Demirtaş* turpmākam apcietinājumam nav pamata un atkārtoti izdeva rīkojumu viņu nekavējoties atbrīvot; tā kā saskaņā ar ECT atzinumu Turcija ir pārkāpusi arī vārda brīvību (ECTK 10. pants), tiesības uz brīvību un drošību (ECTK 5. panta 1. un 3. punkts) un tiesības vēlēties un tikt ievēlētam (ECTK 3. panta 1. punkts); tā kā ECT neatrada skaidru saikni starp *S. Demirtaş* runām un terorisma pārkāpumiem;
- G. tā kā 2021. gada 7. janvārī Turcijas krimināltiesā apstiprināja apsūdzību 108 atbildētājiem, tostarp bijušajiem *HDP* līdzpriekšsēdētājiem *S. Demirtaş* un *F. Yüksekdağ*, kā daļu no 2014. gada nāvējošo terorisma incidentu izmeklēšanas, noraidot ECT prasību par *S. Demirtaş* atbrīvošanu un pieprasot pastiprinātu mūža ieslodzījumu 38 apsūdzētajiem, no kuriem 27 jau bija apcietināti;
- H. tā kā, neraugoties uz Turcijas Konstitucionālās tiesas 2020. gada 9. jūnija nolēmumu par to, ka *S. Demirtaş* ilgstošais pirmstiesas apcietinājums ir viņa konstitucionālo tiesību pārkāpums, viņš joprojām atrodas apcietinājumā Edirnes F tipa daļēji slēgtā cietumā; tā kā viņš ir tikai viens no daudzajiem cilvēkiem Turcijā, kas ir ieslodzīti nelikumīgi, pamatojoties uz politiski motivētām apsūdzībām;
- I. tā kā Turcijas valdības amatpersonu un valdošās koalīcijas vadītāju augstākā līmeņa atkārtotie politiskie paziņojumi par *S. Demirtaş* lietu un ciešā laika saikne starp politiskajiem paziņojumiem un tiesu iestāžu acīmredzami pretlikumīgajām darbībām sniedz vēl vairāk pierādījumu par šīs lietas politisko motivāciju un nopietni apdraud Turcijas tiesu iestāžu neatkarību;
- J. tā kā kādā citā lietā ECT 2019. gada 10. decembrī pieņēma nolēmumu par to, ka ievērojama pilsoniskās sabiedrības pārstāvja *Osman Kavala* pirmstiesas apcietinājums ir ECTK pārkāpums un ka Turcijas iestādēm *O. Kavala* ir nekavējoties jāatbrīvo; tā kā, neraugoties uz ECT nolēmumu, Stambulas tiesa 2020. gada 9. oktobrī pagarināja *O. Kavala* apcietinājumu, apsūdzot viņu spiegošanā un mēģinājumos gāzt konstitucionālo kārtību Gezi parka protestu laikā 2013. gadā; tā kā Turcija, neraugoties uz Eiropas Padomes Ministru komitejas aicinājumiem, ir turpinājusi pārkāpt ECTK, neatbrīvojot *O. Kavala* no apcietinājuma,
1. prasa, lai *S. Demirtaş* tiktu nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvots no apcietinājuma saskaņā ar ECT 2018. gada spriedumu, ko 2020. gada 22. decembrī ar savu nolēmumu apstiprināja ECT virspalāta, un atsaukt visas pret opozīcijas partijas *HDP* bijušajiem līdzpriekšsēdētājiem *S. Demirtaş* un *F. Yüksekdağ* un citiem ieslodzītajiem šīs partijas biedriem izvirzītās apsūdzības; uzsver, ka Turcijas iestādēm ir jāļauj viņiem īstenot demokrātiskās pilnvaras neatkarīgi un bez draudiem un šķēršļiem; atkārtoti pauž atbalstu visiem, kuri turpina strādāt, lai beigtu šos un citus netaisnības gadījumus un atgrieztu Turciju uz pilnvērtīgas demokrātijas ceļu;
  2. atgādina Turcijas iestādēm, ka, neatbrīvojot *S. Demirtaş*, Turcija izdara tiešu ECTK un savu valsts tiesību aktu pārkāpumu, nepamatoti pagarina *S. Demirtaş* tiesību pārkāpumu un klaji pārkāpj savu pienākumu izpildīt ECT nolēmumus; uzstāj, ka ECT spriedums nozīmē to, ka Turcijas iestādēm viņš ir nekavējoties jāatbrīvo;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

3. uzsver, ka ECT ir nospriedusi, ka *S. Demirtaş* ilgstošais un nelikumīgais pirmstiesas apcietinājums ir politiski motivēts; pauž lielas bažas par neatbilstošu praksi un politiskajiem paziņojumiem par šo lietu, kas liek domāt par Turcijas valdības ieviešanu tiesu jautājumos, kuri ir saistīti ar *S. Demirtaş* ilgstošo apcietinājumu;

4. aicina Eiropas Padomes Ministru komiteju tās nākamajā sanāksmē 2021. gada 21. martā steidzami izskatīt jautājumu par Turcijas atteikšanos pildīt ECT virspalātas spriedumu lietā *Demirtaş pret Turciju*, pieņemot deklarāciju par šo jautājumu un veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka Turcijas valdība nekavējoties īsteno minēto spriedumu; ir pilnībā pārliecināts, ka Eiropas Padomes Ministru komitejas prezidentvalsts Vācija veiks visus pienācīgos un vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiek īstenots *S. Demirtaş* lietā pieņemtais ECT virspalātas nolēmums; aicina ES delegāciju Eiropas Padomē divkārtot centienus, lai nodrošinātu par Turciju pieņemto ECT spriedumu īstenošanu;

5. pauž nosodījumu par Turcijas iestāžu izturēšanos pret *S. Demirtaş* — tas saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību konvenciju, Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām un Turcijas tiesību aktiem ir viņa tiesību pārkāpums un saskaņā ar Turcijas Republikas Konstitūcijas 17. pantu — viņa cilvēka cieņas pārkāpums; uzskata, ka *S. Demirtaş* apcietinājuma nelikumīga pagarināšana par vairāk nekā 4 gadiem ir nežēlīgs un politiski motivēts sods, kas viņam, viņa ģimenei un partijai rada nelabojamu personīgu un politisku kaitējumu; aicina Turciju atturēties no turpmākiem viņa iebiedēšanas pasākumiem un viņam garantēt Turcijas Konstitūcijā un Eiropas un starptautiskajos tiesību aktos noteiktās cilvēktiesības;

6. mudina Komisijas priekšsēdētājas vietnieku / Savienības Augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos, Komisiju un dalībvalstis turpināt sarunās ar Turcijas pusi pieminēt *S. Demirtaş* lietu un visas citas cilvēktiesību aizstāvju, juristu, žurnālistu, politiķu un akademiķu patvaļīgas apcietināšanas lietas un šīm personām sniegt diplomātisku un politisku atbalstu; aicina Komisiju un dalībvalstis palielināt ārkārtas dotācijas cilvēktiesību aizstāvjiem un nodrošināt, ka ES delegācija un dalībvalstu diplomātiskās pārstāvniecības Turcijā pilnībā īsteno ES pamatnostādnes par cilvēktiesību aizstāvjiem; mudina Eiropas Savienības delegāciju Turcijā arī turpmāk cieši uzraudzīt *S. Demirtaş* un pārējo ieslodzīto lietas, tostarp apmeklējot viņu tiesas sēdes, un turpināt pieminēt viņu situāciju sarunās ar Turcijas iestādēm;

7. pauž dziļas bažas par to, ka Turcijas tiesu iestādes un citas iestādes neievēro ECT nolēmumus, un par to, ka Turcijas zemākās instances tiesas aizvien vairāk neievēro Turcijas Konstitucionālās tiesas spriedumus; aicina Turciju nodrošināt ECT noteikumu un lēmumu pilnīgu ievērošanu; mudina to pilnībā sadarboties ar Eiropas Padomi tiesiskuma, minoritāšu tiesību, demokrātijas un pamattiesību stiprināšanā; pauž cerību, ka ECT spēs paātrināt lēmumu pieņemšanu vairākās lietās saistībā ar stāvokli Turcijā; mudina Turcijas valdību nodrošināt, ka visām personām ir pamattiesības uz taisnīgu tiesu un lietas izskatīšanu pilnībā neatkarīgā un funkcionējošā tiesu sistēmā atbilstīgi starptautiskajiem standartiem;

8. pauž lielas bažas par pastāvīgajiem uzbrukumiem opozīcijas partijām un pret tām izdarīto spiedienu, jo īpaši Turcijas iestāžu pastāvīgu īpašu un politiski motivētu vērsanos pret *HDP* un tās jaunatnes organizācijām, kura kaitē demokrātiskās sistēmas pienācīgai darbībai, un aicina Turcijas iestādes nekavējoties izbeigt to apspiešanu; pauž īpašas bažas par to, ka norisinās debātes par *HDP* slēgšanu un deviņu *HDP* deputātu imunitātes atcelšanu tādēļ, ka 2014. gada oktobrī notika protesti par Kobani, kuru dēļ ir apcietināts *S. Demirtaş*; izceļ Turcijas Zaļo/kreiso partijas jaunatnes nodaļas locekļa *Cihan Erdal* lietu — viņš tika apcietināts 2020. gada 25. septembrī un viņam kopā ar vairāk nekā 100 citiem atbildētājiem, tostarp *Selahattin Demirtaş*, tika izvirzīta apsūdzība 2021. gada 7. janvārī saistībā ar "Kobanes lietu"; pauž nopietnas bažas par Republikas tautas partijas (*CHP*) Stambulas provinces nodaļas vadītājas *Canan Kaftancıoğlu* pastāvīgo politisko un tiesisko vajāšanu — viņai 2019. gada septembrī tika piespriests 10 gadu cietumsods politiski motivētās lietās, par kurām Augstākā tiesa vēl nav pieņēmusi lēmumu, un viņai 2020. gada decembrī tika izvirzīta apsūdzība citā lietā, par kuru viņai draud vēl 10 gadu cietumsods;

9. pauž lielas bažas par sarūkošo pilsoniskās sabiedrības telpu un pastāvīgu situācijas pasliktināšanos Turcijā pamattiesību, brīvību un tiesiskuma jomā; jo īpaši pauž bažas par Turcijas pastāvīgo lejupslīdi tiesu iestāžu neatkarības jomā; aicina Turcijas iestādes beigt tiesiski vajāt cilvēktiesību aizstāvjus, akademiķus, žurnālistus, garīgos līderus, juristus un lesbiešu, geju, biseksuāļu, transpersonu un interpersonu kopienas pārstāvjus, kuru pamattiesības tiek pārkāptas, jo īpaši pēc

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

neveiksmīgā valsts apvērsuma mēģinājuma; mudina Turcijas valdību nekavējoties atbrīvot ievērojamo pilsoniskās sabiedrības pārstāvi *Osman Kavala*, ievērojot ECT 2020. gada maija spriedumu un ņemot vērā Eiropas Padomes Ministru komitejas atkārtotos aicinājumus un rezolūcijas;

10. atgādina par nesenu pieņemto ES globālo cilvēktiesību sankciju režīmu, kas ir mehānisms nopietnu cilvēktiesību pārkāpumu — kāds ir Turcijas gadījums — uzraudzībai un attiecīgu sankciju piemērošanai, ar kuru vērsas pret personām, struktūrām un iestādēm, kas ir iesaistītas nopietnos cilvēktiesību pārkāpumos vai ir saistītas ar tiem;

11. pauž lielas bažas par mediju brīvības stāvokli Turcijā; aicina Turcijas iestādes nekavējoties atbildēt un reaģēt uz visiem Eiropas Padomes platformas žurnālistikas aizsardzībai un žurnālistu drošībai izdotajiem brīdinājumiem par Turciju; aicina Turcijas iestādes nodrošināt taisnīgu piekļuvi tiesām un izbeigt politiski motivētu tiesvedību pret žurnālistiem un plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem, piemēram, neseno žurnālistes Melis Alphan lietu — viņa tika apsūdzēta par terorisma propagandas izplatīšanu, par ko viņai draud līdz pat 7 gadu 6 mēnešu cietumsods; pauž nopietnas bažas par Turcijas iestāžu veikto sociālo plašsaziņas līdzekļu platformu uzraudzību un pauž nosodījumu par sociālo plašsaziņas līdzekļu kontu slēgšanu; uzskata to par vēl lielāku vārda brīvības ierobežošanu un līdzekli pilsoniskās sabiedrības apspiešanai;

12. pieņem zināšanai Turcijas nodomu uzsākt jaunu posmu attiecībās ar ES, tās apņēmību īstenot reformas un pilnīgu atbalstu pievienošanās procesam, kā to 2021. gada 9. janvārī paziņoja Turcijas prezidents R. Erdogans un citas augstākās valdības amatpersonas; uzskata, ka ECT nolēmumu ievērošana un piemērošana būtu nozīmīgs solis, kas ar reāliem darbiem apstiprinātu šādu paziņojumu ticamību; atkārtoti norāda uz ES atvērtību jaunam sākumam; tomēr uzsver, ka labākas un ciešākas attiecības ir pilnībā atkarīgas no, cita starpā, reāliem uzlabojumiem attiecībā uz demokrātisko principu, tiesiskuma un pamattiesību ievērošanu Turcijā;

13. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības Augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, ES īpašajam pārstāvim cilvēktiesību jautājumos, Eiropas Padomes Ministru komitejas prezidentvalstij Vācijai, kā arī Turcijas Republikas prezidentam, valdībai un parlamentam, un prasa šo rezolūciju iztulkot turku valodā.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

P9_TA(2021)0029

Cilvēktiesību stāvoklis Vjetnamā, jo īpaši cilvēktiesību žurnālistu *Pham Chi Dung, Nguyen Tuong Thuy un Le Huu Minh Tuan* lieta**Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra rezolūcija par cilvēktiesību stāvokli Vjetnamā, jo īpaši cilvēktiesību žurnālistu *Pham Chi Dung, Nguyen Tuong Thuy un Le Huu Minh Tuan* lietu (2021/2507(RSP))**

(2021/C 456/23)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā iepriekšējās rezolūcijas par Vjetnamu, jo īpaši 2018. gada 15. novembra rezolūciju par Vjetnamu, jo īpaši politeslodzīto stāvokli ⁽¹⁾, 2017. gada 14. decembra rezolūciju par vārda brīvību Vjetnamā, jo īpaši par *Nguyen Van Hoa* lietu ⁽²⁾ un 2016. gada 9. jūnija rezolūciju par Vjetnamu ⁽³⁾,
- ņemot vērā 2020. gada 12. februāra rezolūcijas par projektu Padomes lēmumam par to, lai noslēgtu Brīvās tirdzniecības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Vjetnamas Sociālistisko Republiku ⁽⁴⁾, un par projektu Padomes lēmumam par to, lai Savienības vārdā noslēgtu Ieguldījumu aizsardzības nolīgumu starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Vjetnamas Sociālistisko Republiku, no otras puses ⁽⁵⁾,
- ņemot vērā Pamatnolīgumu par visaptverošu partnerību un sadarbību starp Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no vienas puses, un Vjetnamas Sociālistisko Republiku, no otras puses, kas parakstīts 2012. gada 27. jūnijā un kas stājās spēkā 2016. gada oktobrī (partnerības un sadarbības nolīgums — PSN),
- ņemot vērā ES un Vjetnamas brīvās tirdzniecības nolīgumu,
- ņemot vērā 2020. gada 19. februāra desmito ES un Vjetnamas cilvēktiesību dialogu,
- ņemot vērā Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) runaspersonas 2021. gada 6. janvāra paziņojumu par soda piespriešanu trim žurnālistiem (*Pham Chi Dung, Nguyen Tuong Thuy un Le Huu Minh Tuan*),
- ņemot vērā Eiropas Savienības delegācijas Vjetnamā paziņojumu par Hošiminas pilsētas apelācijas tiesas 2021. gada janvāra lēmumu saglabāt bargo sodu, kas piespriests *Hiên Pháp* grupas locekļiem,
- ņemot vērā ANO īpašā referenta 2021. gada 14. janvāra kopīgo paziņojumu “Vjetnama: apcietināšana kā draudīgs vēstījums pirms izšķirīgas partijas sapulces”,
- ņemot vērā ANO augstā cilvēktiesību komisāra runaspersonas 2021. gada 8. janvāra preses brīfinga piezīmes par Vjetnamu un ANO augstā cilvēktiesību komisāra 2020. gada 3. jūnija paziņojumu “Āzija: *Bachelet* pauž satraukumu par vārda brīvības apspiešanu Covid-19 krīzes laikā”,
- ņemot vērā ANO īpašo procedūru 2020. gada 17. septembra kopīgo vēstuli par iespējamiem nodarījumiem, kura attiecas uz minētajiem trim žurnālistiem, un 2020. gada 22. janvāra kopīgo vēstuli par divām personām, citastarp žurnālistu *Pham Chi Dung*, un Vjetnamas valdības attiecīgās atbildes, kas sniegtas 2020. gada 28. decembrī un 2020. gada 18. martā,
- ņemot vērā 2019. gada 11. un 12. marta trešo periodisko ziņojumu par Vjetnamu (CCPR/C/VNM/3) un ANO Cilvēktiesību komitejas 2019. gada 29. augusta noslēguma apsvērumus par minēto ziņojumu,
- ņemot vērā 2011. gadā pieņemtos ANO Vadošos principus uzņēmējdarbībai un cilvēktiesībām (ANO Ģenerālā asambleja),

⁽¹⁾ OV C 363, 28.10.2020., 66. lpp.⁽²⁾ OV C 369, 11.10.2018., 73. lpp.⁽³⁾ OV C 86, 6.3.2018., 122. lpp.⁽⁴⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0027.⁽⁵⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0029.

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- ņemot vērā ES pamatnostādnes par cilvēktiesību aizstāvjiem,
  - ņemot vērā 1948. gada Vispārējo cilvēktiesību deklarāciju,
  - ņemot vērā Starptautisko paktu par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (ICCPR), kuram Vjetnama pievienojās 1982. gadā,
  - ņemot vērā Reglamenta 144. panta 5. punktu un 132. panta 4. punktu,
- A. tā kā 2021. gada 5. janvārī Hošiminas pilsētas tautas tiesa piesprieda bargu cietumsodu — attiecīgi 15, 11 un 11 gadus — cilvēktiesību aizstāvjiem un žurnālistiem *Pham Chi Dung*, *Nguyen Tuong Thuy* un *Le Huu Minh Tuan*, kas ir Vjetnamas Neatkarīgās žurnālistu apvienības locekļi, par (līdz ar citām apsūdzībām) informācijas, materiālu un priekšmetu gatavošanu, glabāšanu un izplatīšanu nolūkā iestāties pret valsti; tā kā viņu informācijas sniegšanas joma cita starpā ietver valdības pieļautās pārvaldības kļūdas un korupciju, Vjetnamas iestāžu attieksmi pret cilvēktiesību aizstāvjiem un demokrātiskās kustības Vjetnamā;
- B. tā kā Vjetnamas iestādes turpina ieslodzīt, aizturēt, aizskart un iebiedēt šis valsts cilvēktiesību aizstāvjus, žurnālistus, blogerus, cilvēktiesību advokātus, pilsoniskās sabiedrības aktīvistus un arodbiedrību pārstāvjus; tā kā cilvēktiesību aizstāvjiem tiek piespriesti ilgi cietumsodi par viņu darbu cilvēktiesību jomā un pamattiesību uz vārda brīvību īstenošanu gan tiešsaistē, gan bezsaistē; tā kā Vjetnamā šobrīd apcietinājumā atrodas visvairāk politiski ieslodzīto visā Dienvidaustrumāzijā, to vidū 170 ieslodzīto pārliecības dēļ, no kuriem 69 ir aizturēti tikai savas darbības sociālajos plašsaziņas līdzekļos dēļ; tā kā lielākā daļa politiski ieslodzīto ir aizturēti saskaņā ar neskaidri formulētām valsts drošības klauzulām, kas neatbilst Vjetnamas konstitūcijai un starptautiskajiem cilvēktiesību līgumiem, piemēram, ICCPR, kuriem Vjetnama ir pievienojusies;
- C. tā kā politiskie un cilvēktiesību aktīvistu apcietinājumā atrodas smagos apstākļos, citastarp viņiem tiek liegta piekļuve medicīniskajai aprūpei un juridiskajām konsultācijām, kā arī saziņa ar ģimeni, un bieži ir pakļauti vardarbībai, spīdzināšanai un citiem sliktas izturēšanās veidiem; tā kā viņu bieži ātrie tiesas procesi neatbilst tiesu objektivitātes, taisnīguma un neatkarības pamatstandartiem; tā kā atzīšanās bieži tiek izspiesta, izdarot spiedienu, un pārraidīta televīzijā;
- D. tā kā neatkarīgais žurnālists *Pham Chi Dung*, kurš piedalās vides aizsardzības, demokrātijas, plašsaziņas līdzekļu brīvības, politiskā pluralisma, tiesiskuma un pilsoniskās sabiedrības attīstības kampaņās, ir patvaļīgi aizturēts kopš 2019. gada novembra saskaņā ar apsūdzībām par sadarbošanos ar ārvalstu plašsaziņas līdzekļiem, lai sniegtu sagrozītu informāciju; tā kā šīs apsūdzības tika izvirzītas pēc tam, kad viņš EP deputātiem nosūtīja video ierakstu, kurā viņus mudināja atlikt ES un Vjetnamas brīvās tirdzniecības nolīguma ratifikāciju, līdz valstī būs panākts progress cilvēktiesību jomā; tā kā *Pham Chi Dung* tika iepriekš turēts apcietinājumā uz sešiem mēnešiem 2012. gadā, pamatojoties uz tādām pašām apsūdzībām;
- E. tā kā drīz pēc *Pham Chi Dung* apcietināšanas iestādes slēdza Vjetnamas Neatkarīgās žurnālistu apvienības tīmekļa vietni; tā kā 2020. gada 23. maijā savā Hanojas dzīvoklī tika arestēts *Nguyen Tuong Thuy* un 2020. gada 12. jūnijā tika arestēts *Le Huu Minh Tuan*; tā kā visi trīs cilvēktiesību aizstāvji pirms viņu patvaļīgās aizturēšanas un notiesāšanas bija pakļauti Vjetnamas iestāžu īstenotai vajāšanai un iebiedēšanai;
- F. tā kā saskaņā ar pilsoniskās sabiedrības ziņojumiem gandrīz 80 % pārliecības dēļ ieslodzīto cilvēku cietumā atrodas savas darbības sociālajos plašsaziņas līdzekļos dēļ; tā kā vismaz divas pasaules mēroga sociālo plašsaziņas līdzekļu platformas ir būtiski palielinājušas atbilstību Vjetnamā īstenotajiem vārda brīvības ierobežojumiem un cenzūras likumiem, tostarp cenzējot miermīlīgu valsts kritiku, paplašinot ģeogrāfisko bloķēšanu un izņemot no satura “pret partiju un valsti vērstu propagandu”, pārkāpjot vispārējus standartus, piemēram, ANO Vadošos principus, un pašu rīcības kodeksu;
- G. tā kā organizācijas “Reportieri bez robežām” 2020. gada preses brīvības indeksā Vjetnama ieņēma 175. vietu no 180 valstīm; tā kā gandrīz visi plašsaziņas līdzekļi Vjetnamā ir valsts īpašumā un kontrolē un tā kā pastāv cenzūra, arī ārvalstu raidorganizāciju un izdevumu cenzūra; tā kā Vjetnamas valdība turpina aizliegt neatkarīgu vai privātu plašsaziņas līdzekļu darbību un stingri kontrolē radio un TV stacijas un drukātos izdevumus; tā kā 2016. gada aprīlī Nacionālā asambleja pieņēma plašsaziņas līdzekļu likumu, kas stingri ierobežo preses brīvību Vjetnamā;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

- H. tā kā 2018. gada 12. jūnijā Vjetnamas Nacionālā asambleja pieņēma kiberdrošības likumu, kura mērķis ir pastiprināt kontroli tiešsaistē un kurā ir noteikts, ka pakalpojumu sniedzējiem ir jādzēš ieraksti, kas uzskatāmi par draudu valsts drošībai; tā kā šis likums stingri ierobežo vārda brīvību tiešsaistē un tā mērķis ir būtiski ierobežot tiesības uz privātumu;
- I. tā kā vārda brīvību garantē Vjetnamas konstitūcija, Vispārējā cilvēktiesību deklarācija un citas starptautiskās konvencijas, kuras Vjetnama ir parakstījusi, to skaitā ICCPR; tā kā saistībā ar ANO vispārējo regulāro pārskatu Vjetnama ir akceptējusi ieteikumus nodrošināt uzskatu un vārda brīvību un atcelt tai noteiktos ierobežojumus;
- J. tā kā 2018. gada 1. janvārī stājās spēkā Vjetnamas pirmais tiesību akts par ticību un reliģiju, ar kuru visām valstī pastāvošajām reliģiskajām grupām tika noteikts pienākums reģistrēties iestādēs un informēt tās par savu darbību; tā kā iestādes var noraidīt vai apgrūtināt reģistrācijas pieteikumus un aizliegt reliģiskas darbības, ko tās patvaļīgi uzskata par neatbilstīgām valsts interesēm, sabiedriskajai kārtībai vai nacionālajai vienotībai;
- K. tā kā Vjetnamas Kriminālkodeksā ir ietverti represīvi noteikumi, kas tiek ļaunprātīgi izmantoti, lai apklusinātu, apcietinātu, aizturētu vai notiesātu cilvēktiesību aizstāvjus, disidentus, advokātus, arodbiedrības, reliģiskās grupas un nevalstiskās organizācijas vai ierobežotu to darbību, jo īpaši attiecībā uz tiem, kuri pauž kritisku viedokli par Vjetnamas valdību;
- L. tā kā Vjetnamā joprojām tiek piemērots nāvessods, bet izpildīto nāvessodu skaits nav zināms, jo Vjetnamas iestādes ar nāvessodiem saistīto statistiku klasificē kā valsts noslēpumu;
- M. tā kā ES un Vjetnamas attiecību pamatā ir ES un Vjetnamas partnerības un sadarbības nolīgums, kura būtisks elements ir cilvēktiesības un kurā paredzēts nopietnu un sistemātisku cilvēktiesību pārkāpumu gadījumā apturēt divpusējās sadarbības instrumentu — arī divpusējo tirdzniecības preferenču — piemērošanu;
- N. tā kā saskaņā ar ES un Vjetnamas partnerības un sadarbības nolīgumu un jo īpaši tā 1., 2. un 35. pantu Vjetnama ir apņēmusies sadarboties ar Eiropas Savienību cilvēktiesību veicināšanā un aizsardzībā; tā kā šāda sadarbība ietver tādu starptautisko cilvēktiesību instrumentu īstenošanu, kuros Vjetnama ir dalībvalsts, piemēram, ICCPR; tā kā pastāv skaidra saikne starp ES un Vjetnamas partnerības un sadarbības nolīgumu un ES un Vjetnamas brīvās tirdzniecības nolīgumu, saskaņā ar kuru abas puses ir apņēmušās pildīt savas saistības cilvēktiesību jomā; tā kā ES un Vjetnamas partnerības un sadarbības nolīgumā iekļautā būtisko elementu klauzula dod iespēju veikt atbilstošus pasākumus smagu un sistemātisku cilvēktiesību pārkāpumu gadījumā;
- O. tā kā ES un Vjetnamas partnerības un sadarbības nolīguma apvienotās komitejas otrajā sanāksmē, kas notika 2020. gada 15. decembrī tiešsaistē, tika pārskatīti priekšlikumi sadarbībai cilvēktiesību jomā, citastarp ICCPR īstenošana, un pieņemti vispārējā regulārajā pārskatā sniegtie ieteikumi,
1. aicina Vjetnamas iestādes nekavējoties un bez nosacījumiem atbrīvot *Pham Chi Dung*, *Nguyen Tuong Thuy* un *Le Huu Minh Tuan*, kā arī visus pārējos žurnālistus, cilvēktiesību un vides aizstāvjus, arodbiedrību pārstāvjus un ieslodzītos pārliecības dēļ, kuri aizturēti un kuriem piespriests sods tikai par to, ka viņi īstenojuši savas tiesības uz vārda brīvību, un atcelt visas viņiem izvirzītās apsūdzības;
  2. pauž sašutumu par un nosoda opozīcijas apspiešanas saasināšanos un cilvēktiesību pārkāpumu pieaugumu Vjetnamā, tostarp politisko aktīvistu, žurnālistu, blogu autoru, disidentu un cilvēktiesību aizstāvju tiesašanu, politisko iebiedēšanu, novērošanu, vajāšanu, netaisnīgas tiesas prāvas un piespiedu izsūtīšanu par to, ka viņi īsteno savas tiesības uz vārda brīvību, un to, ka Vjetnama acīmredzami pārkāpj savas starptautiskās saistības cilvēktiesību jomā;
  3. aicina Vjetnamas varas iestādes nekavējoties pārtraukt cita veida vajāšanu, tostarp žurnālistu, cilvēktiesību un vides aizstāvju, aktīvistu un visu savas tiesības uz vārda brīvību un pārējo cilvēktiesību tiešsaistē un bezsaistē īstenojošo personu tiesisko vajāšanu un iebiedēšanu;

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

4. pauž dziļas bažas par pārpildītajiem Vjetnamas cietumiem un nehygiēniskajiem apstākļiem tajos, kas palielina risku inficēties ar Covid-19 un citām slimībām; atkārti ANO augstās cilvēktiesību komisāres aicinājumu atbrīvot visus tos, kuri aizturēti bez pietiekama juridiskā pamata, tostarp politiešlodzītus un tos, kas aizturēti par pretēju uzskatu paušanu; uzstāj, ka, kamēr viņi nav atbrīvoti, Vjetnamas varas iestādēm jebkurā gadījumā ir jānodrošina visu ieslodzīto, tostarp *Pham Chi Dung*, *Nguyen Tuong Thuy* un *Le Huu Minh Tuan*, fiziskā drošība un psiholoģiskā labjutība un jānodrošina, ka attieksme pret visiem pārējiem politiešlodzītajiem un aizturētajiem atbilst starptautiskiem standartiem; uzsver to, ka tiesības uz advokātu, mediķu un ģimenes locekļu apmeklējumu pieejamību ir svarīgs aizsardzības pasākums pret spīdzināšanu un sliktu izturēšanos;
5. aicina Vjetnamas varas iestādes izbeigt gan vietējo, gan starptautisko ziņu kanālu, tostarp *IJAVN*, veidoto objektīvo jaunumu un plašsaziņas līdzekļu cenzūru, atcelt ierobežojumus tiešsaistes informācijas avotiem un interneta lietošanai, kā arī nodrošināt drošu telpu un labvēlīgu vidi žurnālistiem, sabiedrības žurnālistiem, blogu autoriem un citiem, kas sevi izpauž tiešsaistē;
6. pauž bažas par to, ka ir ziņots par globālu sociālo plašsaziņas līdzekļu tīklu līdzdalību Vjetnamas varas iestāžu centienos ierobežot vārda brīvību, un mudina globālos plašsaziņas līdzekļus neiesaistīties Vjetnamā notiekošajā cenzūrā;
7. aicina Vjetnamas valdību atcelt visus ierobežojumus attiecībā uz reliģijas brīvību un izbeigt reliģisko kopienu vajāšanu;
8. mudina Vjetnamas valdību pārskatīt Vjetnamas Kriminālkodeksa noteikumus, galvenokārt 117., 118. un 331. pantu, kuros ir pārmērīgi aizliegtas tiesības uz vārda brīvību, miermīlīgu pulcēšanos un biedrošanos, un izdarīt grozījumus likumā par kibernetisko drošību, likumā 15/2020/ND-CP par sodiem administratīvu pārkāpumu gadījumā, ja pārkāpti noteikumi par pasta pakalpojumiem, telesakariem un elektroniskiem darījumiem, un likumā 72/2013/ND-CP par interneta pakalpojumu un informācijas tiešsaistes satura pārvaldību, sniegšanu un izmantošanu, lai panāktu to atbilstību starptautiskajiem cilvēktiesību standartiem; jo īpaši uzsver, ka Kriminālkodeksa reforma ir nepieciešama arī tādēļ, lai nodrošinātu Starptautiskās Darba organizācijas (SDO) konvenciju Nr. 98 un Nr. 87, kuras Vjetnama ir apņēmusies ratificēt, efektīvu īstenošanu;
9. aicina Vjetnamu paātrināt SDO Konvencijas Nr. 87 par biedrošanās brīvību un tiesību aizsardzību, apvienojoties organizācijās, ratifikācijas gaitu un nodrošināt tās nekavējošu stāšanos spēkā, kā arī nodrošināt ticamu ceļvedi SDO Konvencijas Nr. 105 par piespiedu darba izskaušanu un Konvencijas Nr. 98 par tiesībām uz apvienošanās organizācijās un kolektīvo līgumu slēgšanu īstenošanai; aicina Vjetnamas varas iestādes atzīt neatkarīgās arodbiedrības un aizsargāt visus darba ņēmējus, jo īpaši sievietes un bērnus, pret diskrimināciju, seksuālu uzmākšanos, pārkāpumiem attiecībā uz tiesību aktos noteikto virsstundu līmeni un pārkāpumiem attiecībā uz saistībām drošības un veselības jomā;
10. aicina Vjetnamas varas iestādes atbalstīt *UNGP* īstenošanu un aicina ES bāzētos vai tajā darbojošos uzņēmumus ievērot *UNGP*, starptautiskos tiesību aktus un tiesību aktus cilvēktiesību jomā;
11. aicina Vjetnamas iestādes nekavējoties noteikt moratoriju attiecībā uz nāvessoda piemērošanu, kas būtu solis virzienā uz tā pilnīgu atcelšanu; prasa pārskatīt visus nāvessodus, lai nodrošinātu, ka tiesvedībā ir ievēroti starptautiskie standarti, un prasa Vjetnamai pievienoties Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām otrajam fakultatīvajam protokolam par nāvessoda atcelšanu;
12. uzsver, ka cilvēktiesību ievērošana ir galvenais Vjetnamas un Savienības divpusējo attiecību pamats un būtiska ES un Vjetnamas PSN un brīvās tirdzniecības nolīguma sastāvdaļa;
13. atzinīgi vērtē pastiprināto partnerību un cilvēktiesību dialogu starp ES un Vjetnamu, jo īpaši EP un Vjetnamas nacionālās asamblejas Apvienotās parlamentārās uzraudzības grupas (*JPMG*) izveidošanu, lai uzraudzītu brīvās tirdzniecības nolīguma un ieguldījumu aizsardzības nolīguma īstenošanu, kas varētu sekmēt ne tikai dialogu tirdzniecības jomā; atgādina par cilvēktiesību dialoga nozīmi, jo tas ir svarīgs instruments, kas efektīvi jāizmanto, lai mudinātu un iedrošinātu Vjetnamu īstenot nepieciešamās reformas; aicina EĀDD, Komisiju un ES īpašo pārstāvi cilvēktiesību jautājumos stiprināt cilvēktiesību dialogu ar Vjetnamu visaugstākajā līmenī;
14. atzīst brīvās tirdzniecības nolīguma un PSN institucionālo un tiesisko saikni, kas nodrošina, ka ES un Vjetnamas attiecībās būtiska loma tiek piešķirta cilvēktiesībām; aicina Puses izmantot nolīgumus, lai uzlabotu cilvēktiesību stāvokli Vjetnamā, un uzsver konstruktīvu un efektīvu cilvēktiesību dialogu starp ES un Vjetnamu nozīmi; ņemot vērā notiekošo cilvēktiesību pārkāpumu līmeni, atgādina Vjetnamas valdībai, ka ES un Vjetnamas PSN, kas ir saistīts ar brīvās tirdzniecības

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

nolīgumu, pieļauj īstenot pienācīgu rīcību nopietnu cilvēktiesību pārkāpumu gadījumā, ieņemot stingrāku nostāju pret Vjetnamas valdību; atzinīgi vērtē iespēju izvirzīt cilvēktiesību jautājumus JPMG sanāksmēs ar Vjetnamas parlamentu saistībā ar brīvās tirdzniecības nolīgumu un atzinīgi vērtē arī to, ka pirmā šāda sanāksme notika 2020. gada decembrī;

15. aicina Komisiju un EĀDD ātri veikt visaptverošu ietekmes uz cilvēktiesībām novērtējumu par to, ko brīvās tirdzniecības nolīgums varētu nozīmēt cilvēktiesību jomā, kas ir tas, ko Parlaments prasīja rezolūcijā par nolīguma ratifikāciju; prasa pieņemt rīcības plānu, lai efektīvi novērstu Vjetnamas īstenotās pastiprinātās represijas un tās nespēju pildīt saistības cilvēktiesību jomā, un aicina Komisiju un EĀDD regulāri ziņot Parlamentam par minētā rīcības plāna īstenošanu;

16. atkārtoti aicina ES un Vjetnamu izveidot neatkarīgu cilvēktiesību uzraudzības mehānismu un neatkarīgu sūdzību izskatīšanas mehānismu, nodrošinot skartajiem iedzīvotājiem un vietējām ieinteresētajām personām efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus;

17. pauž nožēlu par to, ka vietējās konsultantu grupas brīvās tirdzniecības nolīguma jautājumā vēl nedarbojas, un atkārtoti aicina nodrošināt plašu un līdzsvarotu neatkarīgu, brīvu un daudzveidīgu pilsoniskās sabiedrības organizāciju, tostarp neatkarīgu Vjetnamas organizāciju no darba un vides nozares un cilvēktiesību aizstāvju, pārstāvību šajās grupās; aicina Vjetnamas varas iestādes atturēties no jebkādas nepamatotas ierobežošanas šīs struktūras sastāvā un darbībā, kā arī no draudiem vai represijām pret tās izraudzītajiem dalībniekiem;

18. mudina Vjetnamu izdot pastāvīgu uzaicinājumu ANO īpašajām procedūrām apmeklēt Vjetnamu, jo īpaši īpašajam referentam uzskatu un vārda brīvības jautājumos un īpašajam referentam cilvēktiesību aizstāvju jautājumos, un nodrošināt viņiem brīvu un neierobežotu piekļuvi visām pusēm, ar kurām viņi vēlas apspriesties;

19. aicina Komisijas priekšsēdētājas vietnieku/Savienības augsto pārstāvi ārlietās un drošības politikas jautājumos, EĀDD un Komisiju atbalstīt žurnālistus, pilsoniskās sabiedrības grupas un personas, kas aktīvi aizstāv cilvēktiesības Vjetnamā, tostarp visos kontaktos ar Vjetnamas iestādēm aicinot atbrīvot žurnālistus, cilvēktiesību aizstāvjus un pārliecības dēļ ieslodzītos; mudina ES delegāciju Hanojā sniegt visu pienācīgo atbalstu ieslodzītajiem cilvēktiesību aizstāvjiem, tostarp rīkojot apmeklējumus ieslodzījuma vietās, uzraugot tiesas procesus un sniedzot juridisku palīdzību;

20. aicina ES delegāciju izskatīt šajā rezolūcijā minētās lietas, kā to ierosinājušas ANO struktūras un eksperti, kā arī daudzas citas, proti, *Tran Huynh Duy Thuc, Ho Duc Hoa, Tran Anh Kim, Le Thanh Tung, Phan Kim Khanh, Tran Hoang Phuc, Hoang Duc Binh, Bui Van Trung, Truong Minh Duc, Nguyen Trung Ton, Pham Van Troi, Nguyen Bac Truyen, Le Dinh Luong, Nguyen Van Tuc, Nguyen Trung Truc, Pham Van Diep, Nguyen Nang Tinh, Tran Duc Thach, Pham Doan Trang, Can Thi Theu, Trinh Ba Phuong, Trinh Ba Tu, Dinh Thi Thu Thuy, Nguyen Thi Ngoc Hanh, Ngo Van Dung, Le Quy Loc and Ho Dinh Cuong*;

21. mudina ES Ārlietu padomi apspriest cilvēktiesību stāvokli Vjetnamā; aicina dalībvalstis, vēlams, pirms Vjetnamas Komunistiskās partijas 13. nacionālā kongresa, paust nopietnas bažas par cilvēktiesību stāvokļa pasliktināšanos Vjetnamā; mudina ES un tās dalībvalstis pastiprināt starptautiskos centienus ANO Cilvēktiesību padomē veicināt kopīgu iniciatīvu ar līdzīgi domājošiem partneriem un jo īpaši ar jauno ASV administrāciju, lai Vjetnamā panāktu konkrētus uzlabojumus cilvēktiesību jomā;

22. aicina ES turpināt darbu, lai izveidotu efektīvu kontroles sistēmu jebkāda veida drošības aprikojuma, ieroču un divējāda lietojuma preču, tostarp interneta novērošanas tehnoloģiju, eksportam, pārdošanai, atjaunināšanai un uzturēšanai, lai izvairītos no tā, ka valstis ar satraucošu stāvokli cilvēktiesību jomā, tostarp Vjetnama, tos izmanto iekšējām represijām;

23. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Komisijas priekšsēdētājas vietniekam / Savienības augstajam pārstāvim ārlietās un drošības politikas jautājumos, Dienvidaustrumāzijas valstu asociācijas ģenerālsekretāram, Vjetnamas valdībai un nacionālajai asamblejai un ANO ģenerālsekretāram.

Otrdiena, 2021. gada 19. janvāris

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS PARLAMENTS

P9_TA(2021)0001

Nolīgums par sadarbību cīņā pret Ziemeļjūras piesārņojumu ar naftu un citām kaitīgām vielām (“Bonnas nolīgums”): tā materiālā un ģeogrāfiskā tvēruma paplašināšana ***

Eiropas Parlamenta 2021. gada 19. janvāra normatīvā rezolūcija par projektu Padomes lēmumam par to, lai noslēgtu grozījumus Nolīgumā par sadarbību cīņā pret Ziemeļjūras piesārņojumu ar naftu un citām kaitīgām vielām (“Bonnas nolīgums”) attiecībā uz minētā nolīguma tvēruma paplašināšanu un uz Spānijas Karalistes pievienošanos minētajam nolīgumam (11487/2020 – C9-0351/2020 – 2020/0205(NLE))

(Piekrišana)

(2021/C 456/24)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā projektu Padomes lēmumam (11487/2020),
  - ņemot vērā projektu līgumslēdzēju pušu lēmumam par Nolīgumu sadarbībai cīņā pret Ziemeļjūras piesārņojumu ar naftu un citām kaitīgām vielām attiecībā uz minētā nolīguma tvēruma paplašināšanu, lai sadarbotos uzraudzības jomā saistībā ar *Marpol* konvencijas (Nr. 11490/2020) VI pielikuma prasībām,
  - ņemot vērā projektu līgumslēdzēju pušu lēmumam par Nolīgumu sadarbībai cīņā pret Ziemeļjūras piesārņojumu ar naftu un citām kaitīgām vielām attiecībā uz Spānijas Karalistes pievienošanos minētajam nolīgumam (11493/2020),
  - ņemot vērā piekrišanas pieprasījumu, ko Padome iesniegusi saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 192. panta 1. punktu, 196. panta 2. punktu un 218. panta 6. punkta otrās daļas a) punkta v) apakšpunktu (C9-0351/2020),
  - ņemot vērā Reglamenta 105. panta 1. un 4. punktu un 114. panta 7. punktu,
  - ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas ieteikumu (A9-0268/2020),
1. sniedz piekrišanu grozījumu nolīgumā noslēgšanai;
  2. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt Parlamenta nostāju Padomei, Komisijai, dalībvalstu valdībām un parlamentiem, kā arī nolīguma līgumslēdzēju pušu valdībām un parlamentiem.

Otrdiena, 2021. gada 19. janvāris

P9_TA(2021)0002

Konkrētu trešo valstu valūtu etalonu atbrīvojums un konkrētu pārtraucamu etalonu aizstājējetalonu izraudzīšana ***I

Eiropas Parlamenta 2021. gada 19. janvāra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko attiecībā uz konkrētu trešo valstu valūtu etalonu atbrīvojumu un konkrētu pārtraucamu etalonu aizstājējetalonu izraudzīšanu groza Regulu (ES) 2016/1011 (COM(2020)0337 – C9-0209/2020 – 2020/0154(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

(2021/C 456/25)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2020)0337),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 114. pantu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C9-0209/2020),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā Eiropas Centrālās bankas 2020. gada 18. septembra atzinumu ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2020. gada 29. oktobra atzinumu ⁽²⁾,
  - ņemot vērā provizorisko vienošanos, ko atbildīgās komitejas apstiprināja saskaņā ar Reglamenta 74. panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2020. gada 9. decembra vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,
  - ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu (A9-0227/2020),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju;
  2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
  3. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei, Komisijai un dalībvalstu parlamentiem.

P9_TC1-COD(2020)0154

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2021. gada 19. janvārī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/..., ar ko groza Regulu (ES) 2016/1011 attiecībā uz noteiktu trešo valstu tūlītēju ārvalstu valūtas maiņas etalonu atbrīvojumu un aizstājēju izraudzīšanos noteiktiem etaloniem, kuru sniegšana tiek pārtraukta, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012

(Tā kā starp Parlamentu un Padomi tika panākta vienošanās, Parlamenta nostāja atbilst galīgajam tiesību aktam Regulai (ES) 2021/168.)

⁽¹⁾ OV C 366, 30.10.2020., 4. lpp.

⁽²⁾ OV C 10, 11.1.2021., 35. lpp.

Otrdiena, 2021. gada 19. janvāris

P9_TA(2021)0003

Tehniskā atbalsta instruments ***I

Eiropas Parlamenta 2021. gada 19. janvāra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido tehniskā atbalsta instrumentu (COM(2020)0409 – C9-0148/2020 – 2020/0103(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

(2021/C 456/26)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2020)0409),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu, 175. panta 3. punktu un 197. panta 2. punktu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C9-0148/2020),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2020. gada 15. jūlija atzinumu ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā Reģionu komitejas 2020. gada 14. oktobra atzinumu ⁽²⁾,
  - ņemot vērā provizorisko vienošanos, ko atbildīgās komitejas apstiprināja saskaņā ar Reglamenta 74. panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2020. gada 16. decembra vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,
  - ņemot vērā Budžeta komitejas un Ekonomikas un monetārās komitejas kopīgās apspriedes saskaņā ar Reglamenta 58. pantu,
  - ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas atzinumu,
  - ņemot vērā Budžeta komitejas un Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu (A9-0173/2020),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju;
  2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
  3. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei, Komisijai un dalībvalstu parlamentiem.

P9_TC1-COD(2020)0103

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2021. gada 19. janvārī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/..., ar ko izveido tehniskā atbalsta instrumentu

(Tā kā starp Parlamentu un Padomi tika panākta vienošanās, Parlamenta nostāja atbilst galīgajam tiesību aktam Regulai (ES) 2021/240.)

⁽¹⁾ OV C 364, 28.10.2020., 132. lpp.

⁽²⁾ OV C 440, 18.12.2020., 160. lpp.

Otrdiena, 2021. gada 19. janvāris

P9_TA(2021)0004

Savienības tiesību īstenošana starptautiskās tirdzniecības noteikumu piemērošanai un izpildei ***I

Eiropas Parlamenta 2021. gada 19. janvāra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 654/2014 par Savienības tiesību īstenošanu starptautiskās tirdzniecības noteikumu piemērošanai un izpildei (COM(2019)0623 – C9-0197/2019 – 2019/0273(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

(2021/C 456/27)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2019)0623),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 207. pantu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C9-0197/2019),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā Tiesas atzinumu Nr. 2/15 ⁽¹⁾,
  - ņemot vērā 2019. gada 28. novembra rezolūciju par PTO Apelācijas institūcijas krīzi ⁽²⁾,
  - ņemot vērā provizorisko vienošanos, ko atbildīgā komiteja apstiprināja saskaņā ar Reglamenta 74. panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2020. gada 4. novembra vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,
  - ņemot vērā Starptautiskās tirdzniecības komitejas ziņojumu (A9-0133/2020),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju;
  2. apstiprina Parlamenta, Padomes un Komisijas kopējos paziņojumus, kas pievienoti šai rezolūcijai;
  3. pieņem zināšanai Komisijas paziņojumus, kas pievienoti šai rezolūcijai;
  4. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
  5. uzdod priekšsēdētājam Parlamenta nostāju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu parlamentiem.

P9_TC1-COD(2019)0273

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2021. gada 19. janvārī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/..., ar ko groza Regulu (ES) Nr. 654/2014 par Savienības tiesību īstenošanu starptautiskās tirdzniecības noteikumu piemērošanai un izpildei

(Tā kā starp Parlamentu un Padomi tika panākta vienošanās, Parlamenta nostāja atbilst galīgajam tiesību aktam Regulai (ES) 2021/167.)

⁽¹⁾ ECLI:EU:C:2017:376.

⁽²⁾ Pieņemtie teksti, P9_TA(2019)0083.

Otrdiena, 2021. gada 19. janvāris

NORMATĪVĀS REZOLŪCIJAS PIELIKUMS

Eiropas Komisijas, Padomes un Eiropas Parlamenta kopīga deklarācija par instrumentu trešo valstu piespiedu pasākumu novēršanai un reaģēšanai uz tiem

Komisija ņem vērā Parlamenta un dalībvalstu bažas par dažu trešo valstu praksi, kas piespiež Savienību un / vai tās dalībvalstis veikt vai atsaukt konkrētus politikas pasākumus. Komisija piekrīt viedoklim, ka šāda prakse rada nopietnas bažas. Komisija apstiprina nodomu turpināt izskatīt iespējamo instrumentu, kuru varētu pieņemt, lai atturētu vai kompensētu trešo valstu piespiedu pasākumus, un kas ļautu ātri pieņemt pretpasākumus, ko izraisījuši šādi pasākumi. Komisija plāno turpināt savu novērtējumu un, pamatojoties uz šo novērtējumu, kā arī ņemot vērā visus attiecīgos apstākļus, pieņemt leģislatīvā akta priekšlikumu, kas nodrošinātu mehānismu, lai novērstu vai kompensētu šādus pasākumus tādā veidā, kas atbilst starptautiskajām tiesībām. Kā paziņots Komisijas priekšsēdētājas 2020. gada 16. septembra nodomu vēstulē Parlamenta priekšsēdētājam un amatā esošajam Padomes priekšsēdētājam, Komisija jebkurā gadījumā pieņems minēto priekšlikumu vēlākais līdz 2021. gada beigām, vai arī agrāk, ja tas izrādīsies nepieciešams kādas trešās valsts piespiedu pasākumu dēļ.

Padome un Eiropas Parlaments ņem vērā Komisijas nodomu iesniegt priekšlikumu instrumentam trešo valstu piespiedu pasākumu novēršanai un reaģēšanai uz tiem. Abas iestādes ir apņēmības pilnas ievērot savu likumdevēju institucionālo lomu un savlaicīgi izskatīt priekšlikumu, ņemot vērā Savienības pienākumus, kas izriet no starptautiskajām tiesībām un PTO tiesību aktiem, kā arī attiecīgām norisēm starptautiskajā tirdzniecībā.

Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas kopīgā deklarācija

Savienība joprojām ir apņēmības pilna ievērot daudzpusēju pieeju starptautiskā strīdu izšķiršanā, uz noteikumiem balstītā tirdzniecībā un starptautiskā sadarbībā, lai sasniegtu Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķus. Savienība piedalīsies visos centienos reformēt PTO strīdu izšķiršanas mehānismu, kas var nodrošināt PTO Apelācijas institūcijas efektīvu darbību.

Komisijas paziņojumi

1. Komisijas deklarācija par atbilstību starptautiskajām tiesībām

Ja Savienība saskaņā ar Vienošanos par strīdu izšķiršanu (VSI) sāk risināt strīdu ar kādu citu Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) dalībvalsti, Komisija pieliek visas iespējamās pūles, lai pēc iespējas ātrāk panāktu šīs dalībvalsts piekrišanu izmantot arbitrāžu atbilstīgi VSI 25. pantam kā pagaidu apelācijas procedūru, kas saglabā būtiskās iezīmes, kuras ir apelācijas sūdzībām Apelācijas institūcijas priekšā ("apelācijas arbitrāžas procedūra"), kamēr Apelācijas institūcija nevar pilnībā atjaunot savas funkcijas saskaņā ar VSI 17. pantu.

Pieņemot īstenošanas aktus saskaņā ar regulas 3. panta aa) punktu, Komisija rīkosies atbilstīgi starptautisko tiesību prasībām par pretpasākumiem, kas kodificēti Starptautisko tiesību komisijas pieņemtajos pantos par valstu atbildību par starptautiski prettiesisku rīcību.

Jo īpaši pirms īstenošanas aktu pieņemšanas saskaņā ar 3. panta aa) punktu Komisija aicinās attiecīgo PTO dalībvalsti īstenot PTO ekspertu grupas secinājumus un ieteikumus, paziņot šai PTO dalībvalstij par Savienības nodomu veikt pretpasākumus, kā arī atkārtoti paust savu atvērtību sarunām par savstarpēji saskaņotu risinājumu saskaņā ar VSI prasībām.

Ja saskaņā ar 3. panta aa) punktu īstenošanas akti jau ir pieņemti, Komisija aptur to piemērošanu, ja Apelācijas institūcija saskaņā ar VSI 17. pantu ir atjaunojusi savas funkcijas saistībā ar minēto lietu vai ja ir ierosināta pagaidu apelācijas procedūra, ar nosacījumu, ka šāda procedūra notiek godprātīgi.

2. Komisijas paziņojums

Komisija atzinīgi vērtē Eiropas Parlamenta un Padomes regulas pieņemšanu, ar ko groza Regulu (ES) Nr. 654/2014.

Otrdiena, 2021. gada 19. janvāris

Komisija atgādina par paziņojumu, ko tā sniedza, pieņemot sākotnējo regulu, cita starpā arī par to, ka īstenošanas akti, kurus Komisija ir pilnvarota pieņemt, tiks izstrādāti, pamatojoties uz objektīviem kritērijiem un dalībvalstu kontrolē. Izmantojot minētās pilnvaras, Komisija plāno rīkoties saskaņā ar paziņojumu, kas sniegts, pieņemot sākotnējo regulu, kā arī saskaņā ar šo deklarāciju.

Gatavojot īstenošanas aktu projektus par pakalpojumu tirdzniecību vai intelektuālā īpašuma tiesību komercaspektiem, Komisija atgādina par saviem priekšlikumiem saskaņā ar 9. panta 1.a punktu un apstiprina, ka tā rīkos plašas iepriekšējās apspriešanās, lai nodrošinātu, ka Komisijas redzes lokā nonāk visas attiecīgās intereses un ar tām saistītās sekas, tiek paziņotas dalībvalstīm un, pieņemot pasākumus, tiek pienācīgi ņemtas vērā. Šajās apspriešanās Komisija aicinās privātā sektora ieinteresētās personas, kuras skar jebkuri iespējamie Savienības tirdzniecības politikas pasākumi, kuri Savienībai jāpieņem šajās jomās, sniegt savu ieguldījumu. Tāpat Komisija aicinās sniegt un centīsies saņemt to publisko iestāžu ieguldījumu, kuras var būt iesaistītas vai kuras ietekmē tādu iespējamo tirdzniecības politikas pasākumu īstenošanu, ko pieņem Savienība.

Gatavojot īstenošanas aktu projektus par pasākumiem tādās jomās kā pakalpojumu tirdzniecība un intelektuālā īpašuma tiesību komercaspekti, cita starpā par to, kā iespējamie tirdzniecības politikas pasākumi mijiedarbotos ar Savienības un valstu tiesību aktiem, īpaši tiks ņemts vērā to dalībvalstu publisko iestāžu ieguldījums, kuras ir iesaistītas tādu tiesību aktu izstrādē vai īstenošanā, kas reglamentē minētās jomas. Tāpat arī citām ieinteresētajām personām, kuras skar šādi tirdzniecības politikas pasākumi, tiks dota iespēja sniegt ieteikumus un paust bažas par pieņemamo pasākumu izvēli un formu. Piezīmes tiks nosūtītas dalībvalstīm, kad tiks pieņemti pasākumi saskaņā ar regulas 8. pantu. Šādu noteikto pasākumu periodiskā pārskatīšanā to piemērošanas laikā vai pēc to izbeigšanas arī tiks ņemts vērā dalībvalstu iestāžu un privātā sektora ieinteresēto personu ieguldījums saistībā ar šādu pasākumu īstenošanu, un problēmu gadījumā tiks atļauts veikt korekcijas.

Visbeidzot, Komisija atkārtoti apstiprina, ka piešķir lielu nozīmi tam, lai nodrošinātu, ka regula ir efektīvs un lietderīgs instruments Savienības tiesību īstenošanai, saskaņā ar starptautiskajiem tirdzniecības nolīgumiem, tostarp tādās jomās kā pakalpojumu tirdzniecība un intelektuālā īpašuma tiesību komercaspekti. Tāpēc šajās jomās veicamajiem pasākumiem jānodrošina arī efektīva izpilde saskaņā ar Savienības tiesībām, lai attiecīgā trešā valsts tos ievērotu un tie būtu saskaņā ar piemērojamiem starptautiskajiem noteikumiem par atļauto izpildes pasākumu veidiem.

Komisijas deklarācija

Pēc regulas pieņemšanas 2014. gadā Komisija apņēmas efektīvi sazināties un apmainīties viedokļiem ar Eiropas Parlamentu un Padomi par tirdzniecības strīdiem, kuru rezultātā var tikt pieņemti pasākumi saskaņā ar regulu, kā arī par izpildes pasākumiem kopumā. Ņemot vērā visaptverošo mērķi efektīvi un lietderīgi īstenot Savienības tiesības saskaņā ar Savienības starptautiskajiem tirdzniecības nolīgumiem, Komisija turpinās veicināt un pilnveidot mijiedarbību ar Eiropas Parlamentu un Padomi, lai gūtu abpusēju labumu.

Jo īpaši Komisija apņemas savas uzlabotās izpildes sistēmas ietvaros izmeklēt iespējamās Savienības starptautisko tirdzniecības nolīgumu pārkāpumus, kad tos ir konstatējis Parlaments, tā locekļi vai tā komitejas vai Padome, ar nosacījumu, ka šādiem pieprasījumiem ir pievienoti apstiprinoši pierādījumi. Komisija informēs Parlamentu un Padomi par tās uzlabotā izpildes darba rezultātiem.

Komisija, izstrādājot uzlaboto izpildes sistēmu, pievērsīs uzmanību ES tirdzniecības nolīgumu iespējamiem pārkāpumiem; tas vienlīdz attiecas gan uz tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības noteikumu pārkāpumiem, gan arī uz iespējamiem pārkāpumiem saistībā ar piekļuvi tirgum. Iespējamo tirdzniecības un ilgtspējīgas attīstības noteikumu pārkāpumu izskatīšana tiks pilnībā integrēta sistēmā. Komisija piešķirs prioritāti tiem gadījumiem, kuri tirdzniecības politikas kontekstā ir sistēmiski nozīmīgi un juridiski pamatoti un kuri ir īpaši nopietni tādēļ, ka tie ietekmē darba ņēmējus vai vidi.

Komisija turpinās aktīvi piedalīties tematiskajās sēdēs ar attiecīgo Parlamenta komiteju, lai apmainītos viedokļiem par tirdzniecības strīdiem un izpildes pasākumiem, tostarp par ietekmi uz Savienības nozarēm. Šajā kontekstā Komisija turpinās ziņošanas praksi un regulāri ziņos par situāciju saistībā ar izskatīšanā esošajiem strīdiem, kā arī nekavējoties sniegs informāciju par būtiskām norisēm saistībā ar strīdiem, vienlaikus informējot par to arī dalībvalstis. Šie ziņojumi un informācijas apmaiņa notiks ar atbildīgo komiteju starpniecību Padomē un Parlamentā.

Otrdiena, 2021. gada 19. janvāris

Tajā pat laikā Komisija turpinās regulāri informēt Parlamentu un Padomi par starptautiskajām norisēm, kas var radīt situācijas, kurās nepieciešams pieņemt pasākumus saskaņā ar regulu.

Visbeidzot, Komisija atkārtoti apstiprina savas saistības saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 nekavējoties paziņot Parlamentam un Padomei par īstenošanas aktu projektiem, kurus tā iesniedz dalībvalstu komitejai, kā arī par galīgiem īstenošanas aktu projektiem pēc tam, kad komitejā ir sniegts atzinums. Tas tiek darīts, izmantojot komitoloģijas reģistru.

Otrdiena, 2021. gada 19. janvāris

P9_TA(2021)0005

Iebildumu neizteikšana pret deleģēto aktu: datums, no kura sāk piemērot grozījumus attiecībā uz dažiem sīki izstrādātiem bioloģisko produktu ražošanas noteikumiem

Eiropas Parlamenta lēmums, ar ko neizsaka iebildumus Komisijas 2020. gada 4. decembra deleģētajai regulai par Deleģētās regulas (ES) 2020/427 grozīšanu attiecībā uz datumu, no kura sāk piemērot grozījumus dažiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/848 II pielikumā ietvertiem sīki izstrādātiem bioloģisko produktu ražošanas noteikumiem (C(2020)08462 – 2020/2902(DEA))

(2021/C 456/28)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas deleģēto regulu (C(2020)08462),
  - ņemot vērā Komisijas 2020. gada 17. decembra vēstuli, kurā tā lūdz paziņot, ka Parlaments neizteiks iebildumus pret deleģēto regulu,
  - ņemot vērā Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas 2021. gada 14. janvāra vēstuli Komiteju priekšsēdētāju konferences priekšsēdētājam,
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu,
  - ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Regulu (ES) 2018/848 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 834/2007 ⁽¹⁾, un jo īpaši tās 12. panta 2. punkta e) apakšpunktu, 14. panta 2. punkta c) apakšpunktu un 15. panta 2. punkta a) un d) apakšpunktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 111. panta 6. punktu,
  - ņemot vērā Lauksaimniecības un lauku attīstības komitejas ieteikumu lēmumam,
- A. tā kā pašreizējās Covid-19 pandēmijas un ar to saistīto plašo pārvietošanās ierobežojumu dēļ visu dalībvalstu lauksaimnieki visās dalībvalstīs saskārušies ar ārkārtējām grūtībām;
- B. tā kā Regulas (ES) 2018/848 piemērošanas datums, par ko sākotnēji noteica 2021. gada 1. janvāri, nesniedz ar Regulu (ES) 2020/1693 tika grozīts un pārcelts uz 2022. gada 1. janvāri;
- C. tā kā deleģētās regulas mērķis ir Komisijas Deleģētās regulas (ES) 2020/427 ⁽²⁾ piemērošanas datumu saskaņot ar grozīto Regulas (ES) 2018/848 piemērošanas datumu;
- D. tā kā nolūkā izvairīties no pārpratumiem un nodrošināt juridisko noteiktību bioloģiskās ražošanas nozarei ir ļoti būtiski paātrināt deleģētās regulas stāšanos spēkā,
1. paziņo, ka tas neizsaka iebildumus pret deleģēto regulu;
  2. uzdod priekšsēdētājam šo lēmumu nosūtīt Padomei un Komisijai.

⁽¹⁾ OV L 150, 14.6.2018., 1. lpp.

⁽²⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2020/427 (2020. gada 13. janvāris), ar ko attiecībā uz dažiem sīki izstrādātiem bioloģisko produktu ražošanas noteikumiem groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/848 II pielikumu (OV L 87, 23.3.2020., 1. lpp.).

Ceturtdiena, 2021. gada 21. janvāris

P9_TA(2021)0015

EAFVP: īpaši pasākumi Covid-19 krīzes risināšanai ***I

Eiropas Parlamenta 2021. gada 21. janvāra normatīvā rezolūcija par priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko Regulu (ES) Nr. 223/2014 groza attiecībā uz īpašu pasākumu ieviešanu Covid-19 krīzes risināšanai (COM(2020)0223 – C9-0151/2020 – 2020/0105(COD))

(Parastā likumdošanas procedūra: pirmais lasījums)

(2021/C 456/29)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamentam un Padomei (COM(2020)0223),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 2. punktu un 175. panta 3. daļu, saskaņā ar kuriem Komisija tam ir iesniegusi priekšlikumu (C9-0151/2020),
  - ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 3. punktu,
  - ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas 2020. gada 10. jūnija atzinumu (⁽¹⁾),
  - pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,
  - ņemot vērā provizorisko vienošanos, kuru atbildīgā komiteja ir apstiprinājusi saskaņā ar Reglamenta 74. panta 4. punktu, un Padomes pārstāvja 2020. gada 18. decembra vēstulē pausto apņemšanos apstiprināt Parlamenta nostāju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 294. panta 4. punktu,
  - ņemot vērā Reglamenta 59. pantu,
  - ņemot vērā Nodarbinātības un sociālo lietu komitejas ziņojumu (A9-0174/2020),
1. pieņem pirmajā lasījumā turpmāk izklāstīto nostāju;
  2. prasa Komisijai priekšlikumu Parlamentam iesniegt vēlreiz, ja tā savu priekšlikumu aizstāj, būtiski groza vai ir paredzējusi to būtiski grozīt;
  3. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt Parlamenta nostāju Padomei, Komisijai un dalībvalstu parlamentiem.

P9_TC1-COD(2020)0105

Eiropas Parlamenta nostāja, pieņemta pirmajā lasījumā 2021. gada 21. janvārī, lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/..., ar ko groza Regulu (ES) Nr. 223/2014 attiecībā uz īpašu pasākumu ieviešanu ar Covid-19 uzliesmojumu saistītās krīzes risināšanai

(Tā kā starp Parlamentu un Padomi tika panākta vienošanās, Parlamenta nostāja atbilst galīgajam tiesību aktam Regulai (ES) 2021/177.)

⁽¹⁾ OV C 311, 18.9.2020., 82. lpp.

ISSN 1977-0952 (elektroniskais izdevums)
ISSN 1725-5201 (papīra izdevums)

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs
L-2985 Luksemburga
LUKSEMBURGA

LV